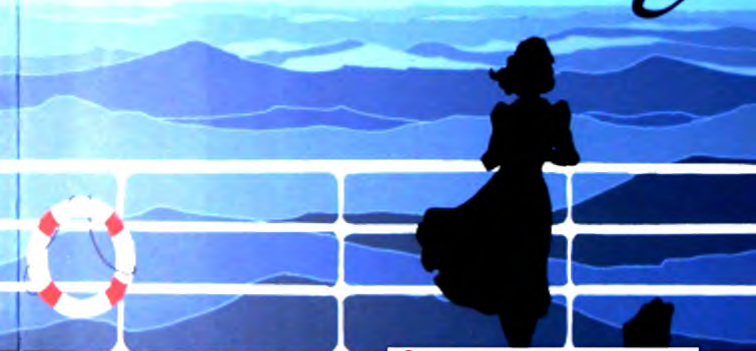

Üstümüzde
Gökyüzü
Altımızda Deniz

**BRO
SIS**

Roman

JOJO MOYES

PEGASUS

*Gözlerimi kapatıyorum şimdi. Dünyanın
öteki ucunda seninle yan yana uyanacağım.*

Avustralya, 1946. Yüzlerce genç kadın uzun bir yolculuğa çıkmak üzere. Onları İngiltere'de yepyeni bir hayat bekliyor. Nişanlılarına ya da kocalarına kavuşmayı iple çeken bu kadınların tek ortak noktaları, savaş zamanında kalplerini Avustralya'da konuşlanmış İngiliz askerlerine kaptırmış olmaları.

On altı yaşındaki çiçeği burnunda gelin Jean, mütevazı bir çiftçinin kıvrak zekâlı kızı Maggie, varlıklı ailesiyle gösteriş yapan Avice ve sessiz, melankolik hemşire Francis... Altı haftalık okyanus serüveninin, hayatlarını sonsuza dek değiştireceğinden ne bu dört kadının ne de gemideki diğer gelinlerin haberi var. Yine de hepsinin gözleri önünde bir gerçek duruyor: Bazen önemli olan varılacak nokta değil yolculuğun kendisidir...

www.campbellscott.com

“Bu kızlar bir harika... Sonunu deliler
gibi merak edip uykusuz kalacaksınız!”

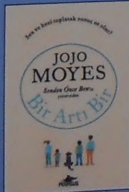
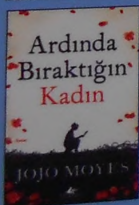
Morgenpost

“Tıpkı okyanusun dalgaları gibi
bu roman da bitmeyen bir tutkuyla
yükselip alçalıyor.”

The Times

“Enerjisiyle herkesi kendine çeken
Üstümüzde Gökyüzü Altımızda Deniz
herkese yazdan kalma bir gün yaşıyor.”

Mirror

ÜSTÜMÜZDE GÖKYÜZÜ
ALTIMIZDA DENİZ

Pegasus Yayınları: 1504
Bestseller Roman: 660

ÜSTÜMÜZDE GÖKYÜZÜ ALTIMIZDA DENİZ
JOJO MOYES

Özgün Adı: The Ship of Brides

Yayın Koordinatörü: Yusuf Tan
Editör: Gizem Aldoğan
Düzeltili: Cengiz Alkan
Sayfa Tasarımı: Meral Gök

Baskı-Cilt: Alioğlu Matbaacılık

Sertifika No: 11946

Orta Mah. Fatin Rüştü Sok. No: 1/3-A
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: 0212 612 95 59

1. Baskı: İstanbul, Ocak 2017
ISBN: 978-605-343-960-8

Türkçe Yayın Hakları © PEGASUS YAYINLARI, 2017
Copyright © Jojo's Moyo Ltd., 2005

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla
Curtis Brown Group Limited'dan alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitapta yer alan fotoğraf/resim ve metinler
Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.'den izin alınmadan fotokopi dâhil,
optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz,
çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

Yayıncı Sertifika No: 12177

Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han
No: 11/9 Taksim / İSTANBUL
Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46
www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com

JOJO MOYES

ÜSTÜMÜZDE GÖKYÜZÜ ALTIMIZDA DENİZ

İngilizceden Çeviren:
FAZİLET MISTIKOĞLU

PEGASUS YAYINLARI

Betty McKee ve Jo Staunton-Lambert'e...
Yolculuğumda bana cesaret verdikleri için.

Teşekkür

Bu kitap için çok fazla araştırma yapmam gerekti ve bana yardım eden insanlar olmasaydı romanın tamamlanması asla mümkün olmazdı. İlk teşekkür, gemimi nasıl ateşe vereceğim üzerine gerçekten yaratıcı tavsiyeler veren, bir uçak gemisinde yaşamının detaylarını aktaran güler yüzlü ve sabırlı Teğmen Simon Jones'a gitmeli.

Ayrıca Kraliyet Donanması'na, özellikle de Yardımcı Kumandan Ian McQueen, Yüzbaşı Andrew G. Linsley ve HMS *Invincible*'in tüm mürettebatına, gemide vakit geçirmeme izin verdikleri için teşekkürler.

Fan Publications'dan Neil McCart'a bilgilendirici ve muhteşem kitabı HMS *Victorious*'dan alıntılar yapmama izin verdiği için minnettarım. Ve Channel 4 News'dan Liam Halligan'a, beni Lindsay Taylor'm mükemmel filmi *Death at Gadani: The Wrecking of Canberra*'dan haberdar ettiği için teşekkür ediyorum.

O dönemde yazılan, yayınlanmamış günlüklere ulaşmak büyük bir ayrıcalıktı ve tecrübe edemeyeceğim bir döneme dair ilk elden bilgiler edinme imkânım oldu. Örneğin kocasının denizdeki günlerine dair tuttuğu harika günlüğü okumama ve bir kısmını

kullanmama izin veren Margaret Stamper'a ve aynı şekilde, gemi mühendisi olan babası Richard Lowery'nin günlüğü için Peter R. Lowery'ye teşekkür etmeliyim. İmparatorluk Savaş Müzesi'ndeki Okuma Salonu'ndan Christopher Hunt ve diğer çalışanların, ayrıca Colindale'deki İngiliz Gazete Kütüphanesi'ndekilerin de katkıları büyük.

Anne ve babama, denizcilik bilgisi ve deniz savaşı kitaplarıyla dolu kitaplığı için Sandy'ye (Brian Sanders), Arts Decoratifs mağazasından Ann Miller'a, Cathy Runciman'a, Ruth Runciman'a, Julia Carmichael'a ve Harts in Saffron Walden çalışanlarına çok teşekkürler. Carolyn Mays, Alex Bonham, Emma Longhurst, Hazel Orme ve Hodder and Stoughton'daki diğer herkese emekleri ve destekleri için teşekkürler. AP Watt'dan Sheila Crowley ve Linda Shaughnessy'ye de teşekkürlerimi sunuyorum.

Ve her zaman olduğu gibi Charles'a... Sevgisi, editörlüğü, teknik desteği, bebek bakıcılığı ve ona uçak gemileriyle ilgili her heyecan verici yeni bilgiyi anlattığımda ilgili görünmeyi başardığı için binlerce kez teşekkür ederim.

Ancak en büyük sevgi ve şükran, yaklaşık altmış yıl önce tam da bu yolculuğu tahayyül dahi edemeyeceğim bir inanç ve cesaretle gerçekleştirmiş olan ve bana bu hikâyenin altyapısını sunan anneannem Betty McKee'ye... Dedem görebilseydi bizimle kesinlikle gurur duyardı.

Joanna Lumley'nin *Forces Sweethearts* kitabından, Bloomsbury yayıncılarının ve İmparatorluk Savaş Müzesi'nin izniyle savaş gelini Ida Faulkner'ın yazdığı "The Alphabet" şiirinden bir parça alıntılanmıştır.

Richard Woodman'ın *Arctic Convoys 1941-45*'inden yapılan alıntı John Murray Ltd.'in izniyle kullanılmıştır.

Sydney Morning Herald, *Daily Mail* ve *Daily Mirror*'dan yapılan alıntılar bu gazetelerin bağlı olduğu grupların izniyle kullanılmıştır.

Avice R. Wilson'ın belgelerinden yapılan alıntılar, mirasçıları ve İmparatorluk Savaş Müzesi'nin izniyle kullanılmıştır.

Ayrıca Regency Press tarafından yayımlanan L. Troman'ın *Şarap, Kadınlar ve Savaş*'ından, Alternative Publishing Cooperative Ltd. (APCOL) Australia tarafından yayımlanan Joan Crouch'un *A Special Kind of Service*'inden ve *The Bulletin* (Avustralya) ve *Truth*'dan (Avustralya) alıntılar kullanılmıştır. Hak sahiplerine ulaşmak için her türlü çaba sarf edilmiş fakat başarılı olunamamıştır. Hodder and Stoughton Yayınevi ve yazar, iletişime geçilmesi halinde bütün alıntılarının telif haklarını karşılamaktan memnuniyet duyacaktır.

1946 yılında Kraliyet Donanması, savaş gelinlerinin, yani yurt dışında görev yapan İngiliz askerleriyle evli kadınlar ve kızların savaş sonrası naklinde son aşamaya geldi. Çoğu, asker taşıma gemileriyle veya özel görevlendirilmiş yolcu gemileri taşındı. Fakat 2 Temmuz 1946'da, yaklaşık 655 Avustralyalı savaş gelini daha önce eşi benzeri görülmemiş bir yolculuğa yelken açtı: İngiliz kocalarıyla buluşmaya HMS *Victorious* isimli uçak gemisiyle gidiyorlardı.

Neredeyse altı hafta süren yolculuk boyunca onlara bin yüzün üzerinde erkek ve on dokuz tane uçak eşlik etti. En genç gelin on beş yaşındaydı. En az biri, varış noktasına ulaşmadan dul kalmıştı. Büyükannem Betty McKee, inancı ödüllendirilen şanslı kişilerden biriydi.

Bu yolculuktan esinlenen kurgusal anlatı, büyükanneme ve dünyanın her yerinde belirsiz bir geleceğe inanma cesaretini gösteren bütün gelinlere adanmıştır.

Jojo Moyes
Temmuz 2004

Not: Alıntıların hepsi gerçektir. Savaş gelinlerinin veya *Victorious*'ta görev yapanların deneyimlerine dayanmaktadır.

GİRİŞ

Onu yıllar sonra yeniden gördüğümde âdeta kalbimden vuruldum.

Binlerce kez duyduğum bu cümlelerin gerçek anlamını ancak o gün kavramıştım. Ama bir an öylece durdum. Hafızamın, gözlerimin gördüğüyle bağlantı kurması için aradan zaman geçmesi gerekiyordu. Sonra şiddetli bir darbe almışım gibi, fiziksel bir sarsıntı beni vurup geçti. Hayalci biri değilimdir, kelimelerimi süslemem. Ama tüm samimiyetimle söylüyorum ki bu olay nefesimi kesti.

Onu bir daha görmeyi beklemiyordum, hele böyle bir yerde. Uzun zaman önce zihnimin alt çekmecelerinden birine kilitlemiştim onu. Yalnızca fiziksel varlığını değil, bana ifade ettiği her şeyi de. Beni katlanmak zorunda bıraktığı her şey, onunla birlikte kilit altındaydı. Çünkü çok uzun süreler geçene kadar ne yaptığımı anlamamıştım. Sayısız açıdan, onun başıma gelen hem en iyi hem de en kötü şey olduğunu fark etmemiştim.

Fakat yaşadığım, yalnızca karşımda duruyor olmasının getirdiği şaşkınlık değildi. Kederliydim de. Sanırım hafızamda her zaman yıllar önceki haliyle var olmuştu. Onu şu anki haliyle, etrafım saran o insanların arasında yaşlanmış ve küçülmüş gördüğümde tek düşünebildiğim yanlış yerde olduğuydu. Bir zamanlar çok güzel, hatta olağanüstü görünürken bu hali beni kederlendirmişti.

Bilmiyorum, belki de haksızlık ediyorum. Hiçbirimiz sonsuza kadar yaşamayacağız, değil mi? Düriüst olmam gerekirse onu öyle görmek kendi ölümlülüğümün nahoş bir hatırlatıcısı oldu. Bir zamanlar olduğum insanın... Bir gün hepimizin başına geleceklerin...

Ne olursa olsun, daha önce hiç bulunmadığım, gitmek için bir sebebimin olmadığı bu yerde onu yeniden bulmuştum. Belki de o beni bulmuştu.

Sanırım o ana kadar Kader'e inanmıyordum. Ama ne kadar uzaklardan gelip birbirimizi bulduğumuzu düşününce inanmamak zor.

Aramıza giren kilometrelerin, kıtaların, uçsuz bucaksız okyanusların içinden birbirimize uzanan bir yol bulmamızın imkânı yok zannederken, karşılaşınca kadere inanmamak olmaz.

Hindistan, 2002

Tartışma seslerine uyanmıştı. Belanın nerede olduğunu henüz keşfedememiş küçük bir köpeğinki gibi tiz, düzensiz, şiddetli sesler duyuluyordu. Yaşlı kadın başını pencereden kaldırdı, klima soğğunun kemiklerine işlediği ensesini ovalayıp doğrulmaya çalıştı. Uyanıklığın o bulanık ilk dakikalarında nerede olduğundan emin değildi, hatta kim olduğundan bile. Önce titrek, anlaşılmaz sesler duydu, sonra yavaş yavaş seçmeye başladığı kelimeler onu rüyasız uykusundan ayırıp şimdiki zamana sürükledi.

“Sarayları sevmedim demiyorum. Ya da tapınakları. Sadece şu var, burada iki hafta geçirdim ve gerçek Hindistan deneyimine yaklaştığımı hissetmiyorum.”

“Ben neyim sence? Sanal Sanjay mıyım?” Ön koltuktan gelen seste hafif bir alaycılık duyuluyordu.

“Ne kastettiğimi biliyorsun.”

“Ben Hintliyim. Yanındaki Ram de öyle. Hayatımın yarısını İngiltere’de geçirdiğim için daha az Hintli olmuyorum.”

“Yapma Jay, hiç de tipik bir örnek değilsin.”

“Neyin tipik bir örneği değilim?”

“Bilmem ki. Burada yaşayan çoğu insanın.”

Genç adam küçümseyerek başını iki yana salladı. “İstediğin şey varoş turizmi yapmak, değil mi?”

“Öyle değil.”

“Eve döndüğünde arkadaşlarına buradaki korkunç koşullardan bahsedip herkesin yaşanan acıdan bihaber olduğunu göstermek istiyorsun. Ama biz ne yaptık? Kalkıp sana Coca-Cola ve klima verdik.”

Kahkahalar duyuldu. Yaşlı kadın gözlerini kısarak saatine baktı. On bir buçuğa geliyordu, neredeyse bir saat uyumuştı.

Yanında oturan torunu, ön koltukların arasından öne eğilmişti. “Bak, sadece insanların burada gerçekten nasıl yaşadığını görmek istiyorum. Yani burada bütün tur rehberleri bana gösterişli evleri ya da alışveriş merkezlerini göstermeye çalışıyor.”

“Kenar mahallelere mi gidelim?”

Sürücü koltuğundan Bay Vaghela’nın sesi duyuldu: “Sizi evime götürüyüm Bayan Jennifer. Kenar mahalle diye oraya derler.”

İki gencin onu duymazdan geldiğini fark edince sesini yükseltti: “Buradaki Bay Ram B. Vaghela’ya yakından bakarsanız fakiri, mazlumu ve mülksüzleşmiş görebilirsiniz.” Omuzlarını sıktı. “Bu kadar yıldır nasıl hayatta kaldım hâlâ şaşıyorum.”

“Biz de her gün şaşıyoruz gerçekten,” dedi Sanjay.

Yaşlı kadın doğruldu, dikiz aynasından kendi görüntüsünü yakaladı. Başının bir tarafında saçları düzleşmişti ve kıyafetinin yakası açık teninde derin, kırmızı bir iz bırakmıştı.

Jennifer arkasına bir bakış attı. “İyi misin büyükanne?” Kot pantolonu kalçasına kadar kaymış, küçük dövmesini ortava çıkmıştı.

“İyiym canım.” Jennifer ona dövmesinden bahsetmiş miydi? Hatırlayamadı, saçını düzeltti. “Kusura bakmayın. İçim geçmiş herhalde.”

“Özür dileyecek bir şey yok,” dedi Bay Vaghela. “Biz olgun vatandaşlar, ihtiyaç duyduğumuz her an dinlenebilmeliyiz.”

“Yani arabayı benim kullanmamı mı istiyorsun Ram?” diye sordu Sanjay.

“Hayır, hayır, Bay Sanjay, efendim. Aydınlatıcı konuşmanızı bölmeye gönlüm razı olmaz.”

Yaşlı adamın gözleri dikiz aynasından kadınınkilerle buluştu. Uyku mahmurluğunu henüz üzerinden atamamış yaşlı kadın, kasıtlı olduğunu varsaydığı göz kırpmasına cevap olsun diye kendini zorlayarak gülümsedi.

Hesaplarına göre yola çıkalı yaklaşık üç saat olmuştu. Normalde en ince ayrıntısına kadar planlanmış tur programlarında Jennifer’la yaptıkları son dakika değişikliği, yani Gucerat gezisi âdeta bir macera gibi başlamıştı (“Üniversiteden arkadaşım Sanjay ve ailesi bizi birkaç geceliğine misafir etmek istiyor büyükanne! Harika bir evleri var, saray gibi. Sadece birkaç saatlik mesafedeler”). Ve uçakları planlanan zamanda kalkmayıp Bombay’e dönüp evlerine giden bağlantılı uçuşu yakalamak için yalnızca bir günleri kalınca macera neredeyse felaketle sonuçlanıyordu.

Seyahat onu şimdiden bitkin düşürmüştü, içten içe umutsuzluğa kapılmasına neden olmuştu. Hindistan onun için bir sınav olmuştu. Dört yıldızlı otellerin ve klimalı otobüslerin filtrelerinin bile engelleyemediği bunaltıcı duyu bombardımanı ve Singh ailesinin yaşadığı saray yavrusunun sınırlarında bile olsa Gucerat’ta mahsur kalma düşüncesi onu korkuyla dolduruyordu. Fakat sonra Bayan Singh, “hanımların” dönüş uçağına yetiştiğinden emin olmak için arabayı ve şoförü onlara tahsis etmişti. Uçak altı yüz kilometre uzaklıktaki bir havalimanından kalkıyordu. Jennifer’ın parlak sarı saçlarını işaret ederken, “Tren istasyonlarında sürünmek istemezsiniz,” demişti nazikçe. “Hele bir başınıza.”

Sanjay, “Onları ben götürebilirim,” diye itiraz etmişti. Ama annesi sigorta talebi ve trafiğe çıkma yasağıyla ilgili bir şeyler mırıldanmış, oğlu da arabayı kullanmak yerine, durduklarında hanımların rahatsız edilmeyeceğinden emin olmak için Bay Vaghela’ya eşlik etmeyi kabul etmişti. Başta, yolculuk eden kadınların başlarının çaresine bakamayacağı varsayımından rahatsız olmuştu. Şimdiyse bu eski moda nezaket örneğine minnettardı. Bu yabancı topraklarla yalnız başa çıkabilecekmiş gibi hissetmiyor, risk almayı seven ve hiçbir şeyden korkmaz görünen torunu için de endişeleniyordu. Torununu birkaç kez uyarmak istemiş ama kendini tutmuştu. Sesinin çelimsiz ve huzursuz duyulduğunun farkındaydı. *Gençler korkusuz olmakta haklı*, diye hatırlattı kendine. *O yaşta sen nasıldın hatırlasana.*

“Arkada her şey yolunda mı hanımefendi?”

“Sorun yok, teşekkür ederim Sanjay.”

“Maalesef önümüzde hâlâ epey bir yol var. Kolay bir yolculuk değil.”

“Yol boyunca oturanlar için gerçekten meşakkatli olmalı,” diye mırıldandı Bay Vaghela.

“Bizi götürmen çok ince bir davranış.”

“Jay! Şuna bak!”

Kadın otoyoldan çıktıklarını, çelik kiriş ve keresteyle dolu ambarlarla çevrili bir gecekondu mahallesinden geçtiklerini gördü. Rastgele birleştirilen metal levhalarla oluşturulmuş duvarın hizasında giderken yoldaki bozukluk ve aşınma ilerledikçe artıyordu. O kadar ki mobiletler tozun içinde Sanskritçe izler bırakmaktaydı. Aşırı hıza uygun tasarlanmış araçların bile orada saatte yirmi beş kilometreden hızlı ilerlemeleri mümkün değildi. Siyah Lexus marka araç artık adım adım gidiyordu. Çukurlardan veva tek başına gezinen bir inekten kaçınmak için ikide bir yön değiştirdikçe motor sabırsızlandığını gösteren zayıf bir hırıltı çıkarıyor, araba

karşı koyamadığı bir çağrıya karşılık verir gibi belirli bir yöne doğru yavaş yavaş ilerliyordu.

Jennifer'ı bağırmaya iten şey inek değil (yolda onlardan bir sürü görmüşlerdi) bir yığın beyaz seramik lavaboydu; pis su boruları, kopmuş göbek bağları gibi meydana çıkmıştı. Biraz ötede üst üste döşekler yığılmıştı. Yanındaki diğer yığın ise ameliyat masalarından oluşuyor gibiydi.

“Gemilerden,” dedi Bay Vaghela beklenmedik bir anda.

“Sizce yakında bir yerde durabilir miyiz?” diye sordu yaşlı kadın. “Neredeyiz?”

Şoför eğri büğrü parmağıyla yanında duran haritadaki bir noktayı işaret etti. “Alang'dayız.”

“Burada olmaz,” diye homurdandı Sanjay. “Bence burası durmak için iyi bir yer değil.”

“Haritayı görebilir miyim?” Jennifer iki erkeğin arasından ileri uzandı. “Sapa bir yerler olabilir. Belki biraz daha... heyecanlı bir yer.”

“Sapa bir yerde olduğumuz kesin,” dedi tozlu sokağı ve yol kenarında çömelmiş adamları gören büyükannesi. Fakat onu kimse duymamış gibiydi.

“Hayır...” Sanjay etrafına bakınıyordu. “Bence burası hiç de...”

Yaşlı kadın koltuğunda kıpırdandı. Bacaklarını esnetmek ve bir şeyler içmek için yanıp tutuşuyordu. Bir de tuvalete gidebilse çok memnun olurdu ama Hindistan'da geçirdikleri kısa zaman ona, büyük oteller haricinde tuvalet deneyiminin, rahatlattığı kadar çile de çektiirdiğini öğretmişti.

“Bakın ne diyeceğim...” dedi Sanjay. “Birkaç şişe kola alalım ve şehir dışında bir yerde bacaklarımızı esnetmek için duralım.”

“Burası, nasıl desem, hurdalık gibi bir yer mi?” Jennifer bir yığın buzdolabına gözlerini kısarak bakıyordu.

Sanjay şoföre durması için eliyle işaret etti. “Burada duralım Ram, şu dükkânda. Tapınağın yanındaki. İçecek soğuk bir şeyler alıp geliyorum.”

“Biz içecek soğuk bir şeyler alıp geliyoruz,” dedi Jennifer. Araba durdu. “Büyükanne, sen arabada iyi misin?” Ancak Jennifer cevabı beklemedi. İkili kapıları açıp dışarı fırladı. Sıcak hava dalgası arabanın yapay serinliğini bastırıp içeri dolarken gülüşerek güneşin altında kavrulan dükkâna girdiler.

Yolun az ilerisinde başka bir grup adam yere çömelmiş, içeceklerini teneke bardaklarından içiyor, ara sıra abartısız bir keyiflenmeyle boğazlarını temizliyorlardı. Arabayı ilgisizce süzdüler. Arabada kalan kadın aniden dikkatleri üzerinde hissetti ve motorun boştaki çalışma sesini dinlemeye başladı. Dışarıda ise zemin sıcaktan parlıyordu.

Bay Vaghela oturduğu yerde arkasına döndü. “Hanımefendi, size bir sorum olacaktı, şoförünüze ne kadar ödüyorsunuz acaba?” Üçüncü kez böyle bir soru soruyordu ve hiçbirinde Sanjay arabada değildi.

“Benim şoförüm yok.”

“Ne? Yardımcınız yok mu?”

“Yani, aslında yardım eden bir kız var,” diye kem küm etti. “Annette.”

“Kendi evi var mı?”

Annette’in düzenli, demiryolu çalışanlarının kullandığı tarzda kulübesini düşündü. Bir de pencere pervazındaki sardunyelerini. “Evet, öyle de denebilir.”

“Ücretli izni?”

“Ne yazık ki tam bilemiyorum.” Annette’le aralarındaki ilişkinin detaylarına girecekken Bay Vaghela sözünü kesti.

“Kırk yıldır bu aile için çalışıyorum ve yılda sadece bir hafta ücretli iznim var. Sendika kurmayı düşünüyorum *yaar*.¹ Kuze-

¹ (Urd.) Dostum, kardeşim.

nimin evinde internet var. Nasıl yapıldığına oradan bakıyoruz. Danimarka var ya. İşte orası işçi hakları için çok iyi bir ülke.” Önüne döndü ve başını salladı. “Emekli maaşı, hastaneler, eğitim... Hepimiz Danimarka’da çalışmalıyız aslında.”

Kadın birkaç dakika sessiz kaldı. “Hiç gitmedim,” dedi en sonunda.

Yol kenarındaki dükkânda duran biri sarı, diğeri siyah kafalı iki gencin hareketini izledi. Jennifer sadece arkadaş olduklarını söylemişti ama o, torununun iki gece önce fayanslı koridorda sin-sice ilerleyerek Sanjay’ın olduğunu düşündüğü bir odaya girdiğini duymuştu. Olayın ertesi günü birbirlerinin yanında çocuklar kadar rahat görünüyordlardı. “Âşık olmak mı?” Bu soru Jennifer’i âdeta dehşete düşürmüştü. “Yok artık, hayır büyükanne. Ben ve Jay mı? Daha neler! İlişki istemiyorum ben, o da bunu biliyor.”

Yeniden o yaştaki halini hatırladı, bir erkekle baş başa kaldığında kekelemesine sebep olan korkuyu, farklı sebeplerden dolayı bekâr kalma konusundaki kararlılığını... Ve sonra Sanjay’a baktı, torununun zannettiği kadar anlayışlı olmayacağından şüpheleniyordu.

“Burayı biliyor musunuz?” Bay Vaghela yeni bir parça betel yaprağı çiğnemeye başlamıştı. Dişleri kırmızıya boyanmıştı.

Kadın başını iki yana salladı. Klima kapanır kapanmaz yükselen sıcaklığı hissetmeye başlamıştı. Ağzı kurumuştu ve yutkunmasında bir gariplik vardı. Jennifer’a kola sevmediğini birçok defa söylemişti.

“Alang. Dünyanın en büyük gemi söküm bölgesi.”

“Yaa.” İlgili görünmeye çalıştı ama gittikçe artan bir bitkinlik hissediyor ve artık yola devam etmek istiyordu. Bilinmeyen uzaklıktaki Bombay oteli gözüne bir vaha gibi görünüyordu. Saatine baktı. İki insanın iki şişe içecek alması nasıl yirmi dakika sürebilirdi?

“Dört yüz tane tersane var burada. Ve de birkaç ay içinde tankeri civatalarına kadar ayıracak adamlar.”

“Yaa.”

“Burada işçi hakları diye bir şey yok yani, anlıyor musunuz? Günde bir sterlin için hayatlarını riske atıyorlar.”

“Gerçekten mi?”

“Dünyanın en büyük gemilerinden bazıları sonunda buraya geldi. Yolcu gemilerinin içinde bırakılanlara inanamazsınız. Sofra takımları, İrlanda keteninden örtüler, bütün bir orkestranın müzik aletleri...” İç geçirdi. “Düşününce insan üzülüyor *yaar*. Böyle güzel gemiler bir yığın hurda metale dönüşüyor.”

Yaşlı kadın bakışını dükkânın girişinden ayırdı ve konuyla ilgili görünmeye çalıştı. Gençler çok düşüncesiz olabiliyordu. Yorgunluk ve susuzluğun aslında ılımlı mizacını bozduğunu fark edip gözlerini kapadı.

“Bhavnagar yolunda her şeyi bulabilirsin diyorlar. Sandalyeler, telefonlar, müzik aletleri... Gemiden çıkan her şeyi satıyorlarmış. Kayınbiraderim Bhavnagar’da büyük gemi söküm şirketlerinden biri için çalışıyor *yaar*. Bütün evini gemiden çıkan mallarla döşedi. Saray gibi oldu valla.” Dişini karıştırdı. “Ne çıkarabilirlerse. Hıh. Mürettebatı da satılığa çıkarırlarsa şaşırımam.”

“Bay Vaghela.”

“Buyurun hanımefendi.”

“Şurası çayhane mi?”

Monoloğu bölünen Bay Vaghela, kadının parmağıyla işaret ettiği yere baktığında sakın bir dükkân önü gördü. Birkaç masa ve sandalye tozlu yol kenarına gelişigüzel dizilmişti. “Evet, öyle.”

“O zaman beni oraya götürüp bir fincan çay söyleme nezaketini gösterir misiniz lütfen? Torunumu bir dakika daha bekleyebileceğimi sanmıyorum.”

“Zevkle hanımefendi.” Bay Vaghela arabadan fırlayıp kadına kapıyı tuttu. “*Yaar*, bu gençlerde saygı diye bir şey kalmamış.” Adamın uzattığı kolundan güç alarak arabadan çıkan kadın, öğlen güneşiyle karşılaşınca gözlerini kırıştırdı. “Danimarka’daki gençlerin daha farklı olduğunu duymuştum.”

Genç ikili dükkândan çıktığında kadın, Bay Vaghela'nın "asker çayı" dediği içeceğini yudumluyordu. Kullandığı fincan sanki yıllardır kullanılmaktan çizilmişti ama temiz görünüyordu. Onlarla ilgilenen adam servisi olağanüstü bir gösteri eşliğinde yapmıştı. Kadın, seyahatleriyle ilgili zorunlu soruları cevaplamıştı. Bay Vaghela aracılığıyla, mekânın sahibinin Milton Keynes'de yaşayan kuzenini tanımadığını doğrulamıştı ve Bay Vaghela'nın içtiği *chai* çayını ve yapışkan, fıstıklı tatlısını (gücünü yeniden kazanması gerekiyordu tabii) ödedikten sonra tentenin altına oturup azıcık yükselmiş bakış açısından görünen, çelik duvarın arkasında uzanan manzarayı seyre dalmıştı: Uçsuz bucaksız, pırıltılı mavi deniz.

Biraz ileride, yalancı tespih ağacının gölgesinde küçük bir Hindu tapınağı görünüyordu. Etrafı, işçilerin ihtiyacını karşılamak için yapılmış gibi görünen bir dizi barakayla çevrelenmişti. Bir berber tezgâhı, sigara satıcısı, meyve ve yumurta satan bir adam, bisiklet parçaları satan başka bir adam vardı. Yaşlı kadının ortalıktaki tek kadın olduğunu kavraması için birkaç dakika geçmesi gerekti.

"Nerede olduğunuzu merak ettik."

"Çok da uzun süre etmediniz herhalde. Bay Vaghela ve ben sizden yalnızca birkaç metre ötedeydik." Sesi düşündüğünden daha sert çıkmıştı.

"Burada durmamamız daha iyi olur demiştim," dedi Sanjay. Bir yandan yakınlarındaki erkek grubuna ve arabalarına, gizleyemediği bir rahatsızlıkla bakıyordu.

"Dışarı çıkmam gerekiyordu," dedi kadın kararlılıkla. "Bay Vaghela sağ olsun bana eşlik etti." Çayını yudumladı, şaşırtıcı derecede lezzetliydi. "Molaya ihtiyacım vardı."

"Haklısınız. Sadece sizi daha güzel bir yere götürmek isterdim. Sonuçta bugün tatilinizin son günü."

"Burası da iyi geldi, merak etme." Artık biraz daha iyi hissediyordu. Denizden esen zayıf rüzgâr havadaki harareti alıyordu. Bitmek bilmeyen kilometrelerce bulanık yoldan sonra gök mavisi

suyun görüntüsü içini ferahlatmıştı. Uzaklarda metallerin birbirine çarpmasıyla çıkan boğuk çınlamayı, kesme makinesinin vızıltısını duyabiliyordu.

“Vay! Şu gemilere bakın!”

Jennifer kumsalı işaret ediyordu. Büyükannesi orada yalnızca kumun üzerine balinalar gibi yayılmış devasa gemilerin gövdelelerini seçebildi. Gözlerini kısıtı, arabadan gözlüklerini almadığına pişman olmuştu. “Bahsettiğiniz gemi söküm alanı burası mı?” diye sordu Bay Vaghela’ya.

“Tam dört yüz tersane var hanımefendi. On kilometrelik kumsal boyunca.”

“Fil mezarlığına benziyor,” dedi Jennifer ve ciddiyetle ekledi: “Gemilerin ölmeye geldiği bir mezarlık... Gözlüklerini getireyim mi büyükanne?” Torunu yardımsever, uzlaşmacı bir havayla konuşuyordu. Dükkânda uzun kaldığı için kendini affettirmek ister gibiydi.

“Çok sevinirim.”

Sonradan şöyle düşündü: Başka koşullarda bu uçsuz bucaksız kumsal, bir seyahat broşürünün gözbebeği olabilirdi. Mavi gökyüzünün ufukla buluştuğu yer gümüşü bir yay gibiydi; arkasında da silik mavi bir dağ sırası görünüyordu. Ama gözlükleri sağ olsun, kumsalın yılların pası ve yağıyla grileştiğini, ayrıca dönümlerce sahil arazisini, yarım kilometre arayla dizilmiş kocaman gemilerin ve sökülmüş iç kısımlarından çıkan bir sürü tanımlanamayan metal parçasının doldurduğunu görebiliyordu.

Birkaç yüz metre ötede, suyun kenarında bir grup adam yana yana, çömelmiş, rengi atmış mavi, gri ve beyaz tulumlarının içinde, kıyıdan yüz metre ötede demir atmış ve tüm ağırlığıyla denize çakılmış bir geminin beyaz gövdeden ayrılmış kaptan köşkünü izliyorlardı.

“Turistler için pek de bir cazibe odağı değil,” dedi Sanıay.

Jennifer gözünü bir şeye dikmiş bakıyordu. Güneşe karşı bir elini gözüne siper etmişti. Büyükannesi onun çıplak omuzlarına bir bakış attı ve acaba biraz üstünü düzeltmesini önerse mi diye düşündü.

“İşte tam böyle bir şeyden bahsediyordum. Hadi Jay, gidip yakından bakalım.”

“Hayır hanımefendi, hayır. Bence bu iyi bir fikir değil.” Bay Vaghela çayını bitirmişti. “Tersane, hanımefendilere uygun bir yer değildir. Ayrıca liman idaresinden izin almanız gerekir.”

“Sadece bir bakmak istiyorum Ram. Hamlaç takımımı alıp kaynak yapmaya başlayacak halim yok.”

“Bence Bay Vaghela’yı dinlemelisin canım.” Fincanını indirdi, çayhanede duruyor olmalarının bile dikkat çektiğinin farkındaydı. “Burası bir çalışma alanı.”

“Ama bugün hafta sonu. Doğru düzgün bir çalışma yapıldığı yok. Hadi gel Jay. Beş dakika bakıp çıksak kimsenin umurunda olmaz.”

“Kapıda güvenlik bekliyor,” dedi Sanjay.

Kadın, Sanjay’ın içeri girme konusundaki gönülsüzlüğünü, onlara eşlik eden bir maceraperest, hatta bir koruyucu olarak görülme ihtiyacı yüzünden bastırdığını görebiliyordu. Onu mahcubiyetten kurtarmak için, “Jennifer, canım...” diye lafa girdi.

“Ah, sadece beş dakika.” Jennifer hızla yürümeye başladı, sarsıcılıktan neredeyse sıçırıyordu. Yolum karşısına yaklaşmıştı bile.

“Ona eşlik etsem iyi olur,” dedi Sanjay. Sesinde teslimiyet seziliyordu. “Görebileceğiniz bir yerde durmasını sağlayacağım.”

Bay Vaghela düşünceli bir şekilde betel yaprağı çiğnemeye devam ederken, “Şu gençler...” dedi. “Hiç laf dinlemiyorlar.”

Kocaman bir kamyon yanlarından geçti, arkası altı ya da yedi adamın tehlike yaratacak biçimde sıkıca tutunduğu eğri büğrü metal parçalarıyla doluydu.

Kamyon uzaklaştıktan sonra Jennifer'ın kapıdaki adamla konuştuğunu gördü. Kız gülümsedi, elini sarı saçlarının arasından geçirdi. Sonra çantasına uzanıp adama bir şişe kola uzattı. Sanjay ona yettiğinde kapı açıldı. Bir an kayboldular, birkaç saniye sonra sahilde küçük şekiller halinde yeniden belirdiler.

Kadının da Bay Vaghela'nın da aklında olan ama ikisinin de dillendirmeye yanaşmadığı şeyi ancak yirmi dakika sonra itiraf ettiler. Gençler görüş açılarından çıktıktan sonra bir saatten fazla zaman geçmişti. Ve artık gidip onları aramaları gerekiyordu.

Çayı içtikten sonra kendine gelince torununun bir kez daha bencil ve umursamaz davranışlarından duyduğu öfkeyi bastırmaya uğraştı. Ama tepkisinin bir sebebinin de, onun sorumluluğundayken kızın başına bir şey gelmesinden duyduğu korku olduğunun farkındaydı. Aciz ve yaşlı haliyle, garip ve tamamen başka bir dünyaymış gibi görünen bu yerde kontrol edemeyeceği durumlarda kalmaktan korkuyordu.

“Kaç kere saat takmasını söyledim ona.”

“Bence bizim gidip onları almamız gerekecek,” dedi Bay Vaghela. “Belli ki saatin farkında değiller.”

Bay Vaghela'nın sandalyesini çekmesine izin verdi ve minnetle onun koluna girdi. Adamın gömleğine dokununca sayısız kez yıkanmış keten kumaşın kâğıdımsı hissinin farkına vardı.

Bay Vaghela çeşitli amaçlarda kullandığı siyah şemsiyeyi çıkarıp açtı, kadının gölgede yürümesini sağladı. Arkadaki zayıf adamların, homurdanan otobüslerle yanlarından geçenlerin bakışlarının bilinciyle Bay Vaghela'ya yakın duruyordu.

Kapıya gelince duraksadılar ve Bay Vaghela güvenlik görevlisine arkadaki tersaneyi işaret edip bir şeyler söyledi. Ses tonu sinirli, saldırgandı, sanki kapıdaki adam gençlerin içeri girmesine izin vererek suç işlemişti.

Görevli, görünüşe göre uzlaşmacı bir karşılık verdi, sonra kapıyı açıp onlara yolu gösterdi.

Gemiler en başta sandığı kadar sağlam değildi, tarih öncesinden kalma, pas tutmuş bir enkazı andırıyolardı. Küçük adamlar karıncalar gibi gemilerin etrafına üşüşmüştü. Anlaşılan parçalanmış metalin feryadına, kesme aletinin tiz ciyaklamasına ilgisizlerdi. Elllerinde hamlaç takımları, çekiçler, somun anahtarları tutuyorlardı. Yıkım için vurdukları her bir darbenin müziği, açık alanda kederle yankılanıyordu.

Suyun derinliklerindeki hareketsiz gemi gövdeleri, metali kıyıya taşıyan fazlasıyla dayanıksız platformların ucundan sarkan halatlarla bağlanmıştı. Suyun daha yakınına gelince elini yüzüne götürdü, arıtılmamış pis suyun ve tanıyamadığı bir kimyasalın her tarafa sinmiş kötü kokusunu almıştı. Birkaç yüz metre ötede yakılan bir dizi ateş, açık havaya yoğun, zehirli bir duman salıyordu.

Bay Vaghela rengi solmuş kumu işaret ederek, “Lütfen bastığınız yere dikkat edin,” dedi. “Pek de güvenli bir yerde olduğumuzu sanmıyorum.” Yaşlı kadın çayhanede kalsaydım daha mı iyi olurdu diye düşünerek arkasına baktı.

Fakat tek başına oturup oradaki genç adamlarla karşı karşıya kalmak istemiyordu. “Sakıncası yoksa size tutunacağım Bay Vaghela.”

“Tabii, lütfen,” dedi Bay Vaghela gözlerini kısıp uzaklara bakarak.

Çevrelerinde, kumun üzerinde darmadağınık yığınlar halinde büyük boy türbinlere benzeyen paslı güverte kirişleri ve örselenmiş sac levhalar duruyordu. Kurumuş sülük ayaklılarla kaplanmış kocaman zincirler ya her şeyin etrafına dolanmış ya da uyuyan dev yılanları hatırlatırcasına, deniz yosunu sarmalları gibi üst üste yığılmışlardı. Etrafındaki işçiler yanlarında cüce gibi görünüyordu.

Jennifer ortalıkta gözüküyordu.

Küçük bir grup insan kumda toplanmıştı. Bazıları dürbünleri sıkıca kavramış, diğerleri bisikletlere yaslanmış duruyor, hepsi de

denize bakıyordu. Bay Vaghela'nın koluna daha da sıkı sarıldı ve bir an, sıcağa alışmak için duraksadı. Sonra erkeklerin telsizlerle ve tozlu tulumlar içinde heyecanla sohbet edip bir ileri bir geri yürüdüğü ve çocukların tasasızca ebeveynlerinin dizinin dibinde oynadığı noktaya, kıyıya doğru yavaşça ilerlemeye devam ettiler.

"Bir gemi daha geliyor," dedi Bay Vaghela eliyle işaret ederek.

Eski bir tankeri andıran aracın birkaç römorkör tarafından çekilişini izlediler. Japon yapımı bir dört çeker güreyleyerek geçti ve birkaç yüz metre ötede acı acı bağırarak durdu. Ve işte o zaman öfkeyle yükselen sesleri duydular ve koca bir yığın gaz tüpünü, daha ileride devasa metal bir gövdenin gölgesinde duran küçük bir kalabalığı geçtiler. Bir kargaşanın içinde kalmışlardı.

"Hanımefendi, galiba bu tarafa doğru gitsek daha iyi olacak," dedi Bay Vaghela.

Kadın başını evet anlamında salladı. Endişelenmeye başlamıştı.

Koca göbeği sayesinde gösterişli arabasına gerek kalmadan diğer herkesten ayrılan adam gemiyi işaret ediyor, öfkeli konuşmasına püsküren tükürükleri eşlik ediyordu. Sanjay insan çemberi içinde, adamın önünde duruyor, yatıştırıcı jestlerle araya girmeye çalışıyordu. Adamın hiddetinin hedefi olan Jennifer, büyükannesinin ilk gençlik döneminden hatırladığı bir duruş takınmıştı; kalçalar çıkık, kollar göğüste savunma pozisyonunda birleştirilmiş, baş küstah bir tavırla havaya kaldırılmış.

"Ona de ki," diyordu tekrar tekrar. "Lanet olası gemisine bir şey yapmaya çalışmıyordum. Bakmayı yasaklayan bir kanun da yok herhalde."

Sanjay ona döndü. "Sorun da bu Jen. Bakmayı yasaklayan bir kanun var. Başka birinin mülküne izinsiz girdiğinde..."

"Burası bir kumsal," diye bağırdı Jennifer adama. "On kilometre uzunluğunda. Binlerce kahrolası insanın olduğu bir kumsal. Birkaç tane paslanmış gemiye baksam ne olur?"

“Jen, lütfen...”

Sanjay’ın etrafında duran erkekler yaşananları, gizlemedikleri bir ilgiyle izliyordu. Birbirlerini dürtüp Jennifer’ın kot pantolonunu ve askılı bluzunu gösterdiler. Bazıları omuzlarında taşıdığı oksijen tüplerinin ağırlığı altında ezilmişti. Yaşlı kadın yaklaşıncı birkaçı geriye çekildi ve kadın, tütsü ve kükürtlü bir şeyle bastırılmış ekşi ter kokusunu aldı. Eliyle ağzını kapatmamak için kendini zor tuttu.

“Jennifer’ın çevreci bir topluluktan olduğunu ve aleyhinde delil toplamak için buraya geldiğini düşünüyor,” diye açıkladı durumu Sanjay.

“Sadece baktığım o kadar belli ki!” dedi Jennifer. “Üzerimde kamera bile yok,” diye kesin bir dille açıkladı kaşlarını çatmış adama.

Sanjay ise onu, “Hiç yardımcı olmuyorsun,” diyerek fırçaladı.

Yaşlı kadın, adamın ne boyutta bir tehdit olduğunu hesaplamaya çalıştı. El kol hareketleri git gide kabalaşıyor ve abartılı bir hal alıyordu, yüzü öfkeden kıpkırmızı kesilmişti. Kadın, sanki görünürdeki tek yetişkin oymuş gibi Bay Vaghela’ya baktı.

Belki de bunun farkına varan Bay Vaghela kendini yaşlı kadından uzaklaştırdı ve erkeklerin arasına karışmak için hareketlendi. Duruşu bir anda dikleşmişti. Gemi sahibinin yanına gidip elini uzattı, böylece o da elini sıkmak zorunda kaldı. “Beyefendi. Ben Bay Ram B. Vaghela,” deyip kendini tanıttı.

İki adam Urdu dilinde hızlı hızlı konuşmaya başladı, Bay Vaghela’nın sesi bir an dil döker gibi ve uzlaşmacıyken aniden kararlı ve iddialı hale bürünüyordu.

Belli ki sohbetleri biraz zaman alacaktı. Bay Vaghela’nın kolu olmayınca yaşlı kadın dengesini kaybetmiş gibi hissetti. İki yanına baktı ve oturabileceği bir yer arandı. Sonra gruptan birkaç adım uzaklaştı, erkeklerden bazılarının arsız merakından dolayı utangaç ya da ürkek bir hisse kapılmamaya çalıştı. Çelik malzemeden bir varili gözüne kestirip yavaşça ona doğru ilerledi.

Birkaç dakika oturdu, Bay Vaghela'nın ve Sanjay'ın gemi sahibini yatıştırmasını ve ziyaretçilerin saflığını ve masumiyetini ifade etmeye çalışmasını izledi. Ara sıra ona doğru dönüp el salladılar. Şemsiyenin altında biraz olsun serinlemişti. Kırılgan, yaşlı bir hanımefendi olarak varlığının muhtemelen amaçlarına ulaşmalarını kolaylaştıracığının farkındaydı. Sevecen görüntüsünün altında aslında çok öfkeliydi. Jennifer bile bile diğer herkesin isteğini görmezden gelmiş, onlara en az bir saat kaybettirmişti. Bay Vaghela kumu geçtikleri sırada homurdanmış, tersanelerin yalnızca işçiler için değil, "burnunu soktuğu" düşünülenler için de tehlikeli olduğunu söylemişti. "Mülke el konduğu biliniyor," demişti geride bıraktıkları arabaya endişeyle bakarken.

Kızgın kumlar üzerinde aynı mesafeyi geri yürüyeceğini ve buradan kurtulabilmek için bu insanlara bir miktar para verme ihtimalinin yüksek olduğunu düşündü. Bütçesi zaten sarsılmıştı ve şimdi daha da fazla zarara uğrayacaktı. "Aptal, düşüncesiz kız," diye mırıldandı.

Kayıtsız kalmayı deneyerek ayağa kalktı ve pruvaya doğru yürümeye başladı. Sorumsuz torunundan ve boş bakışlı adamlardan uzakta durmaya gayret etti. Şemsiyeyi açıp başının üzerinde tuttu, yürüdükçe kumları kaldırarak toz bulutlarının içinden gölgelik bir alana doğru ilerledi. Geminin yarısı sökülmüştü; sanki devasa bir el onu ikiye bölmüş ve arka kısmını ortadan kaldırmış gibi ani bir şekilde bitiyordu. Daha iyi görebilmek için şemsiyesini iyice yukarı kaldırdı. Bu kadar aşağıdan bir şeyler görmek zordu ama henüz sökülmemiş birkaç taret seçebildi. Onları inceledi, tanıdık görüntülerine, soyulmuş soluk gri boyalarına kaşlarını çatarak baktı. Bu soluk renkli İngiliz askerî gemilerinden başka bir yerde görmek mümkün değildi. Bir dakika sonra şemsiyeyi indirdi, bir adım geri gitti ve boynunun tutulduğunu bir an için unuttuğunda başını kaldırıp gözlerini tepesindeki kırık gövdeye dikti.

Kızgın güneşten korunmak için elini gözüne kalkan yapıp geminin yan tarafta yazılı isminden kalanları okumaya çalıştı.

Ve sonra, en son harfler belirginleştğinde, tartışma sesleri uzaklaştı ve geminin altındaki yaşlı kadın, Hindistan'ın bunaltıcı öğle sonrası sıcağında bile ani ve buz gibi bir soğğun onu ele geçirdiğini hissetti.

*

Geminin sahibi Bay Bhattacharya hâlâ ikna olmuş değildi ama onun artan düşmanlığına, kalabalığın büyüyen huzursuzluğuna ve programın en az bir saat gerisinde kalmalarına rağmen genç ikili atışmaya devam ediyordu. Bay Vaghela alnını bir mendille sildi. Bayan Jennifer öfkeyle arkasındaki kumu tekmeliyordu; yüzüne somurtkan bir kabullenme ifadesi yerleşmişti. Sanjay, kazanması imkânsız bir argümanı savunduğunu hisseden birinin o rahatsız edici yüz ifadesini takınmıştı. Ara sıra önce Jennifer'a, sonra uzaklara bakıyordu. O da genç kıza sinirlenmiş gibiydi.

“Beni savunmanıza gerek yok, tamam mı?”

Bay Vaghela kızın koluna dokundu. “Cüretimi bağışlayın Bayan Jennifer ama Urduca seviyenizi göz önünde bulundurursak bu göreve uygun olmadığınızı düşünüyorum.”

“İngilizce anlıyor. Onu duydum.”

“Kız şimdi ne diyor?” Bay Vaghela, Bay Bhattacharya'nın kızın pek de usturuplu olmayan giyim tarzından rahatsız olduğunu anlayabiliyordu. Hatta adamın içten içe, genç ikilinin masum olduğunu bilmesine rağmen girdiği öfke krizinden dolayı tartışmayı devam ettirdiğinden şüpheleniyordu. Bay Vaghela böyle erkeklerle çok karşılaşmıştı.

“Benimle konuşma tarzından hoşlanmadım.”

Bay Sanjay kızın üzerine yürüdü. “Ne dediğini bilmiyorsun bile! İşleri zora sokuyorsun Jen. Büyükannen de alıp arabaya dön. Biz halledeceğiz.”

“Bana ne yapacağımı söyleme Jay.”

“Nereye gidiyor? Nereye gidiyorlar?” Bay Bhattacharya, Bay Sanjay’ı artan bir öfkeyle izliyordu.

“Kızın tersaneden çıkması daha iyi olacak efendim. Arkadaşım onu ikna etmeye çalışıyor.”

“Benim adıma konuşmanıza gerek...” Jennifer cümlesinin ortasında birden durdu.

Aniden bir sessizlik oldu ve sıcaktan bunalmış Bay Vaghela kalabalığın bakışlarını, yandaki geminin gövdesinin altında kalan gölgeliğe kadar takip etti.

“Yaşlı hanımın nesi var?” dedi Bay Bhattacharya.

Kadın yere yığılmış oturuyordu, başını ellerinin arasına almıştı. Gri saçları gümüş ve beyaz karışımı bir renkteydi.

“Büyükanne?” Genç kız hızla yanma koştu.

Yaşlı kadın kafasını kaldırıncı Bay Vaghela rahat bir nefes aldı. Açıkçası kadının duruşu onu telaşlandırmıştı.

“İyi misin?”

“Evet. Evet canım.” *Sanki kelimeler ağzından kendiliğinden dökülüyordu, diye* düşündü Bay Vaghela. Sanki sarf edilmelerinin iradeyle hiçbir alakası yoktu.

O ve Bay Sanjay, Bay Bhattacharya’yı unutarak yaşlı kadına doğru yürüdü ve yanına çömeldi.

“Çok solgun görünüyorsun Mammaji.”² Bay Vaghela kadının bir elinin geminin üzerinde olduğunu fark etti, bunu yapmak için ters bir şekilde eğilmesini gerektiren ilginç bir hareketti.

Gemi sahibi yanlarında durmuş timsah derisinden pahalı ayakkabılarını temizliyordu. Bay Vaghela’ya doğru eğilip bir şeyler mırıldandı. “Bir şey içmek ister misiniz diye soruyor,” diye açıkladı Bay Vaghela. “Bürosunda buzlu su varmış.”

2 (Urd.) Anneciğim.

“Tersanemde kalp krizi geçirmesini istemiyorum,” diyordu Bay Bhattacharya. “Biraz su içirin ve sonra lütfen onu buradan götürün.”

“Biraz buzlu su ister misiniz?”

Yaşlı kadın doğrulacakmış gibi göründü ama onun yerine elini hafifçe kaldırdı. “Çok nazıksınız, bir dakika otursam yeterli olacak.”

“Büyükanne? Sorun ne?” Jennifer dizlerinin üstüne çökmüş, ellerini büyükannesinin dizine koymuştu. Gözleri endişeyle kocaman açılmıştı. Küstah duruşu da sanki sıcakla birlikte buharlaşıp gitmişti. Arkalarındaki genç adamlar mırıldanıyor ve karşılarında hiç görmedikleri bir dram yaşandığının bilincinde, birbirlerini itip kakıyorlardı.

“Lütfen buradan gitmelerini söyle Jen,” diye fısıldadı yaşlı kadın. “Cidden. Beni yalnız bırakırsanız iyi olacağım.”

“Benim yüzümden mi oldu? Çok özür dilerim büyükanne. Sıkıntı yarattığımın farkındayım. Adamın benimle konuşma tarzından hoşlanmadım sadece. Sırf kadın olduğum için böyle yapıyor, anladın mı? Sinirlerimi bozuyor.”

“Senin yüzünden değil...”

“Özür dilerim. Daha düşünceli olmalıydım. Hadi gel, seni arabaya götüreceğiz.”

Bay Vaghela bu özü duymaktan memnundu. Genç insanların sorumsuzca davranışlarının farkında olduklarını bilmek onu memnun etmişti. Bayan Jennifer, yaşlı hanımefendinin bu sıcakta bu kadar uzun bir mesafeyi yürütmesine sebep olmamalıydı, hele de böyle bir yerde. Bu bir saygısızlık göstergesiydi.

“Senin yüzünden değil Jennifer.” Yaşlı kadının sesi gergindi. “Gemi yüzünden,” diye fısıldadı.

Bu sözden bir şey anlamamışlardı. Onun baktığı yere doğru baktılar ve muazzam soluk gri metali, kocaman paslı perçinlerin üst üste dizilerek oluşturduğu yolu boydan boya süzdüler.

Genç ikili birbirine baktı, sonra tekrar aşağıdaki, ansızın çok çelimsiz görünmeye başlayan yaşlı kadına döndü.

“Sıradan bir gemi büyükanne,” dedi Jennifer. Bu sırada Bay Vaghela kadının yüzünün, arkasında duran metal kadar beyazladığını fark etti.

“Hayır,” diye cevap verdi, “İşte orada yanılıyorsun.”

Ram B. Vaghela karısının yanına döndüğünde o gün olanları anlattı. “İnsan kolay kolay yaşlı bir hanımı ağlarken görmüyor.” İngilizler duyguları konusunda belli ki düşündüğünden çok daha özgürlerdi, sandığı gibi mesafeli, soğuk tipler de değillerdi. Karısı oldukça rahatsız bir tavırla tek kaşını kaldırdı; sanki artık onun gözlemlerine karşılık verme zahmetine katlanamıyordu. Bay Vaghela yaşlı kadının derin hüznünü hatırladı, arabaya dönerken yardıma ihtiyaç duyduğunu, Bombay’e gidene kadar hiç konuşmadan oturduğunu... Sarsıcı bir ölüme tanık olmuş gibiydi.

Evet, İngiliz hanımefendi onu oldukça şaşırtmıştı. Hiç de zannettiği gibi bir kadın olmadığını anlamıştı.

Bay Vaghela Danimarka’dakilerin böyle olmadığına emindi.

BÖLÜM 1

1

Tavşancılık işinde para var! Sidney'deki son satışlarda en iyi kürklü, yetişkin tavşanların yarım kilosu on dokuz şilin on bir peniye alıcı buldu. Avustralya'da duyduğum en yüksek fiyat bu. En iyi kalite postun yüzdesi düşük olacaktır fakat yarım kilo başına yaklaşık yüzde beş çıkar dersek, her birine dört şilin dikkate değer bir kazanç.

The Man on the Land, Bülten, Avustralya, 10 Temmuz 1946³

Avustralya, 1946

Gemiye binmeye dört hafta kala

Letty McHugh kamyoneti durdurdu, gözlerinin altındaki hayali is lekesini sildi ve tezgâhtar kadının onu zarifçe tanımladığı gibi, *güzel yüz hatlarına sahip* bir kadında, kiraz çiçeği rengi rujun hiçbir zaman büyük bir farklılık yaratmayacağını fark etti. Dudaklarını birbirine sürterek rujun yoğunluğunu gidermeye çalıştı, böyle bir şeyi satın aldığı için kendini aptal gibi hissediyordu. Sonra hemen

3 (İng.) *Topraktaki Adam*. 1880-2008 yılları arasında aktif olan haftalık haber dergisi *The Bulletin*'de, 1956 yılında yayınlanmış bir hikâye.

çantasına uzandı ve dikiz aynasındaki yansımasına yüzünü ekşitip bakarken ruju dikkatlice yeniden sürdü.

Bluzunu düzeltti, postaneye götürmek üzere haftalık ziyaretinde topladığı mektupları aldı ve ön camdan bulanık manzaraya baktı. Ne kadar beklerse beklesin yağmur muhtemelen dinmeyecekti. Bir parça muşambayla başını ve omuzlarını örttü, nefesini tutarak kamyonetten fırlayıp eve doğru koşmaya başladı.

“Margaret? Maggie?”

Kapı ardından çarparak kapandı. Dışarıdaki sağanak yağışın ısrarcı sesleri böylece susmuştu. Yalnızca kendisinin ve döşeme tahtasındaki ayakkabılarının sesi yankılanıyordu. Letty el çantasını kontrol etti, sonra ayakkabısının altını sildi ve mutfığa doğru ilerledi. Evde kimsenin olmadığından şüphelense de birkaç kez daha seslendi.

“Maggie? Orada mısın?”

Noreen gittiğinden beri mutfak alışıldığı üzere boştu. Letty çantasını ve mektupları zımparalanmış ahşap masaya koyduktan sonra yahninin kaynadığı ocağa ilerledi. Kapağı kaldırıp kokladı. Sonra biraz suçluluk duysa da dolaba uzandı ve yemeğe bir tutam tuz, biraz kimyon ve mısır unu ekledi. Karıştırıp kapağı tekrar kapattı.

İlaç dolabının yanındaki benekli küçük aynada rutubetli havada şimdiden kıvrıkcıklaşan saçını düzeltirmeye çalıştı. Yüzünün tamamı küçücük aynaya zar zor sığıyordu; Donleavy ailesinde karşılaşılması pek de mümkün olmayan tek şey herhalde kendini beğenmişlikti.

Dudaklarını tekrar birbirine sürttü. Ardından mutfığa geri döndü, yalnızlığı etrafa daha tarafsız bir gözle bakmasını sağlıyordu. Yerdeki döşemeyi inceledi, çatlamış ve yıllarca birikmiş, ne kadar süpürülse ve paspaslansa da kalkmayacak toz toprakla dolmuştu. Kız kardeşi döşemeyi değiştirmeyi planlıyordu. Hatta Letty’ye, ta Perth’ten gelen bir kitapta görüp beğendiği bir tasarımı göstermişti.

Duvarın solgun boyasını inceledi, tarım fuarlarının başladığı ve veterinerlerin, alıcıların ya da tahıl satıcılarının geldiği tarihleri gösteren takvime göz gezdirdi, üzerlerine eski kirli battaniyelerin serildiği köpek sepetlerine baktı. Erkek gömlekleri için bir paket Bluo gördü. Taneleri, beyazlatılmış çalışma yüzeyine dökülmüştü. Etrafa kadın parmağı değdiğinin tek işareti *Glamour* dergisiydi. Kapağında Daphne du Maurier'nin yeni hikâyesinin ve "Yabancı Uyruklu Biriyle Evlenir Miydiniz?" isimli makalenin tanıtımı yapılıyordu. Derginin sayfaları da iyice yıpranmıştı.

"Margaret?"

Saate göz attı, erkekler çok yakında öğle yemeği için gelmiş olacaktı. Arka kapının yanındaki askıdan eski bir çoban paltosu aldı; paltonun üzerine sinmiş katran ve ıslak köpek kokusunun kıyafetlerine geçeceğini biliyordu.

Yağmur artık o kadar şiddetliydi ki bahçenin etrafından nehir gibi akıyordu. Su giderleri gösteri yaparcasına çağılıyordu ve tavuklar telaşlı gruplar halinde çalıların altına toplaşmıştı. Letty lastik çizmelerini getirmediği için kendine kızdı. Sonra evin arka kapısından bahçeye koştu ve oradan da ahırın arka tarafına döndü. Az çok beklediği üzere orada bir atın üzerindeki kahverengi, yumruya benzer görüntü dikkatini çekti. Otağı turluyordu, yakasına kadar inen geniş kenarlı şapkanın altında yüzü kaybolmuştu. Neredeyse düz bir çizgi halinde ilerleyen yağmur suyu yolunu takip ediyordu.

"Margaret!" Letty ahırın saçakları altında durdu ve yağmurun sesi arasından kendini duyurabilmek için bir yandan isteksizce el sallayarak bağırdı.

At, yerinden pek de memnun değil gibiydi. Kuyruğunu sırlıslıkla sağrısının arasına sıkıştırmış, çitin etrafında yan yan adımlıyor, binicisi ara sıra sabırla, zahmetli manevraları yeniden yapması için onu döndürürken hayal kırıklığıyla çifte atıyordu.

"Maggie!"

Bir noktada hayvan sıçradı. Letty'nin yüreği ağzına geldi ve elini ağzına götürdü. Fakat binici ne yere düşmüş ne de kaygılanmıştı, tek yaptığı hayvanı ilerlemesi için topuklamak oldu. Bir yandan da anlaşılmayan bir şeyler mırıldanıyordu.

"Tanrı aşkına Maggie, buraya gelir misin artık!"

Şapkanın siperi kalktı ve bir el onu selamladı. At, başı aşağıda, kapıya doğru yönlendirilip yürütüldü. "Uzun zamandır orada mısın Letty?" diye seslendi Margaret.

"Kızım sen delirdin mi? Ne yaptığını sanıyorsun?" Şapkanın siperinin altından yeğeninın sırtıttığını görebiliyordu.

"Sadece biraz eğitim veriyorum. Babam ona binmek için fazla büyük, oğlanlar da beceremiyor, o yüzden bir tek ben varım. Haysuz, yaşlı bir kız, değil mi?"

Letty başını iki yana salladı, öfkелendi ve Margaret'a attan inmesini işaret etti. "Tanrı aşkına evladım. İnmene yardım edeyim mi?"

"Hah! Hayır, iyiyim. Yemek saati geldi mi? Ocağa önceden yahni koymuştum ama kaçta geleceklerini bilmiyorum. Buzağıları Yarrowa Deresi'ne götürüyorlar ve bütün günü orada geçirebilirler."

"Bu havada bütün gün orada kalamazlar," diye cevap verdi Letty. Bu sırada Margaret attan hiç de zarif olmayan bir şekilde atlayıp ayaklarının üzerine sertçe düştü. "Senin kadar delirdilerse bilemem."

"Ah, sinirlenme şimdi. Yaşlı kız görüldüğü kadar kötü durumda değil."

"Sırılsıklam olmuşsun. Şu hale bak! Bu havada ata binmeyi düşünmek bile delilik! Maggie, ne yaptığını sanıyorsun bilmiyorum... Anneciğin ne derdi kimbilir."

Kısa bir sessizlik oldu.

"Biliyorum..." Margaret eyeri çözmek için uzanırken yüzünü buruşturdu.

Letty de abartıp abartmadığını düşünmeye başlamıştı. Bir anlık tereddütten sonra dilinin ucuna gelen ama biraz garip kaçacak özü geri yuttu. “Kastettiğim bu değildi...”

“Boş ver. Haklısın Letty,” dedi kız eyeri kolunun altında rahatça tutarken. “Annem olsa kısırağın dengesini sağlamak için tur attırmakla uğraşmazdı. Onun yerine bir çift dizgin takıp işi hallederdi.”

Erkekler saat bire doğru, ıslak lastik ayakkabıları ve üstünden suların damladığı şapka ve mont yığını içinde döndüler. Margaret da masayı kurmuş, dana eti yahnisini kâselere servis ediyordu.

“Colm, ayakkabıların hâlâ çamur içinde,” dedi Letty. Genç adam temizlemekle vakit kaybetmeden çizmelerini çıkarıp paspasın üzerine fırlattı.

“Yemeğin yanında ekmek var mı?”

“Biraz sabredin çocuklar. Elimden geldiğince hızlı yapıyorum.”

“Maggie, köpek babanın eski şapkasının üzerinde uyuyor,” dedi Daniel sırtarak. “Babam diyor ki eğer onun yüzünden pirlenirse köpeği vuracaktı.”

“Öyle bir şey demedim, seni aptal çocuk. Nasılsın Letty? Dünyaya şehre indin mi?” Çilleri ve soluk gözleri Kelt kökenlerine işaret eden, heybetli ve köşeli yüzlü Murray Donleavy masanın başına oturup yorum yapmadan baldızının onun için dilimlediği ekmekle ilgilenmeye başladı.

“İndim Murray.”

“Bize mektup var mı?”

“Yemekten sonra getireceğim.” Şimdi getirse erkeklerin dikkatsizliği yüzünden mektuplara et suyu ve yağ lekesi bulaşırdı. Tabii Noreen de bunu hiç dert etmiyor gibi görünürdü.

Margaret öğle yemeğini çoktan yemişti ve kilerin yanındaki rahat sandalyede oturuyordu. Ayaklarını tabureye uzatmıştı. Letty erkeklerin yemeğe gömülüp sessizleşmesini gizli bir memnuniyetle izledi. Bugünlerde, bir masada oturan beş erkeğin üçünün

orduda görev yapmış olması her ailenin övünebileceği bir durum değildi. Murray, en küçükleri Daniel'a biraz daha ekmek vermesi için homurdanırken Letty onun konuşmasında ülkeye beraberinde getirdiği İrlanda aksanının izlerini hâlâ duyabiliyordu. Kız kardeşi ara sıra bu durumla iyi niyetle dalga geçerdi. "Bu var ya..." derdi Murray'in aksanının kötü bir benzeriyle. "İçinde bir Dundalk düğünündekinden daha fazla kavga dövüş eğilimi var."

Hayır, bu masada gerçekten de bir kişi eksikti. İç çekti, daha önce sayısız kez yaptığı gibi Noreen'i düşüncelerinden uzaklaştırdı. Sonra tüm canlılığıyla, "Alf Pettit'in karısı şu yeni çıkan Defender buzdolaplarından satın almış. Dört rafı ve buz yapıcısı var, ses de yapmıyor," dedi.

"Pettit'in karısının aksine..." diye lafa girdi Murray. *Bülten*'in en son sayısıyla köşeye çekilmiş, tarım köşesindeki *Topraktaki Adam*'a dalmıştı. "Hıh. Burada mandıraların gittikçe kirlendiği çünkü kadınların işi bıraktığı yazıyor."

"Belli ki Maggie'nin odasının halini hiç görmemişler."

"Bunu sen mi yaptın?" Murray kafasını gazeteden kaldırdı ve başparmağını neredeyse boşalmış kâsesine doğru salladı.

"Maggie yaptı," dedi Letty.

"Güzel. Geçen seferkinden daha iyi olmuş."

"Neden acaba?" diye soran Margaret avucunu açmış parmağına batan kıymığı inceliyordu. "Her şeyi aynı şekilde yaptım."

"Odeon'da yeni bir film oynamaya başlıyor," dedi Letty konuyu değiştirmek için. Dikkatlerini çekmeyi başarmıştı. Erkeklerin, çiftliğe haftada iki kere getirdiği ufak tefek dedikodularla ilgilenmiyor gibi yaptığını biliyordu. Dedikodu kadın işiymiş gibi davranırlardı ama ara sıra bu ilgisizlik maskesi düşerdi. Kollarını göğsünde birleştirip lavaboya yaslandı.

"Ee?"

"Bir savaş filmi. Greer Garson ve Tyrone Power oynuyor. Adını unuttum. Sanki içinde *sonsuz* gibi bir kelime de geçiyordu."

“Umarım içinde bir sürü avcı uçağı vardır. Amerikan uçaklarından.” Daniel kardeşlerine baktı, görünüşe göre onay bekliyordu ama kardeşleri başlarını öne eğmiş, yemeğe gömülmüştü.

“Woodside’a nasıl gideceksin ki seni tıfıl? Hatırlarsan bisikletin kullanılmaz halde.” Liam onu sertçe itti.

“O yolu bisikletle tek başına gidecek hali yok zaten, her neyse,” dedi Murray.

“Biriniz beni kamyonla götürebilir. Ah, hadi ama. Dondurmalar benden.”

“Bu hafta kaç tavşan sattın?”

Daniel tavşanların derisini yüzerek ve postlarını satarak ek gelir elde ediyordu. İyi durumdaki postların fiyatı açıklanamaz şekilde bir peniden birkaç şiline çıkmıştı. Aniden gelen bu serveti kardeşleri biraz kıskanıyordu.

“Sadece dört tane.”

“O zaman verebileceğim en iyi fiyat bu.”

“Ha, Murray, Betty sana söylememi istedi; kısrakların en iyisi sonunda yavrulamış. Eğer hâlâ ilgileniyorsan...”

“Magician’a koydukları mı?”

“Galiba.”

Murray en büyük oğluyla bakıştı. “Önümüzdeki günlerde oraya uğrayabiliriz Colm. Yakınlarda düzgün bir atın olsa iyi olur.”

“Bunu deyince aklıma ne geldi...” Letty derin bir nefes aldı. “Margaret’in şu sizin genç kısrığa bindiğini gördüm. Bence ata binmemeli. Yani... güvenli değil.”

Murray başını yahniden kaldırmadan cevap verdi. “O yetişkin bir kadın Letty. Yakında hayatına karışmaya hakkımız olmayacak.”

“Telaş etmene gerek yok Letty. Ben ne yaptığımı biliyorum.”

“O atın bakışlarında bir sinsilik var.” Letty bulaşıkları yıkamaya başladı, belli belirsiz de olsa küçük görüldüğünü hissetmişti.

“Sadece diyorum ki, bence Noreen bundan hoşlanmazdı. İşler bu durumdayken... istemezdi...”

Kız kardeşinin adının anılmasıyla ortama hüznü bir sessizlik çöktü.

Murray boş kâsesini masanın ortasına itip uzaklaştırdı. “Bizim için endişelenmene seviniyorum Letty. Minnettar olmadığımızı sanma.”

Oğlanlar, *büyükler* olarak bilinen ikilinin arasındaki bakışmayı ya da Letty teyzenin yanaklarındaki pembeleşmeyi fark etseler de bir şey söylemediler. Birkaç ay önce Letty en güzel eteğini giyip onları ziyarete gelmeye başladığında da bir şey söylemedikleri gibi... Ve kırklı yaşlarının ortasında bir anda saçlarını yaptırmaya başladığında da sessiz kalmışlardı.

O sırada Margaret sandalyesinden kalkmış, büfenin üzerinde, Letty’nin çantasının yanında duran mektuplara göz gezdiriyordu. “Hadi be!” diye çığlığı bastı.

“Margaret, bağırma!”

“Özür dilerim Letty. Bakın! Bak baba, bana gelmiş! Donanma’dan!”

Babası eliyle mektubu getirmesini işaret etti. Mektubu kocaman ellerinde evirip çevirdi, resmî posta pulunu ve gönderenin adresini gördü. “Benim açmamı ister misin?”

“Ölmedi, değil mi?” Bunu söylemesinin hemen ardından Colm küt diye kafasına vurunca Daniel acıyla bağırdı.

“Sen tam bir gerizekâlsın.”

“Öldüğünü düşünmüyorsunuz, değil mi?” Margaret dengesini kaybetmemek için bir yere tutundu, normalde pembemsi olan yüzünün rengi çekilmeye başlamıştı.

“Tabii ki ölmedi,” dedi babası. “Ölümü telgrafla haber veriyorlar.”

“Posta masrafından tasarruf etmek istemiş olabilirler ama...”

Daniel, ağabeyinin kuvvetli tekmesinden kaçınmak için kendini sandalyeyle geriye doğru çekti.

“Yemeğinizi bitirene kadar bekleyecektim,” dedi Letty ama kimse ona kulak asmadı.

“Hadi o zaman Mags. Ne bekliyorsun?”

“Bilmiyorum,” dedi kız. Belli ki şu anda yaşadığı tereddütle birlikte ıstırap içindeydi.

“Hadi artık, hepimiz buradayız.” Babası onu rahatlatmak için elini kızın sırtına koydu.

Margaret önce babasına, sonra da kafasını eğip mektuba baktı. Mektup artık elindeydi. Erkek kardeşleri ayağa kalkmış, etrafını sarmıştı. Yaşananları lavabonun yanından izleyen Letty kendini istenmeyen biri gibi hissetti, sanki yabancıydı. Rahatsızlığını gizlemek için bir tavayı ovalamaya koyuldu. Geniş parmakları kaynar sudan kızarmıştı.

Margaret mektubu yırtarak açıp okumaya başladı. Kelimeleri nefesinin altından mırıldanıyordu. Bu alışkanlığı çocukluğunda edinmişti. Sonra hafifçe mırıldandı, Letty dönünce onun erkek kardeşlerinden birinin uzattığı sandalyeye kendini bıraktığını gördü. Yüzünde kederli bir ifadeyle babasına bakıyordu.

“İyi misin kızım?” Babasının yüzü endişeyle kıvrılmıştı.

“Gidiyorum baba.” Sesi boğuktu.

“Nereye? İrlanda’ya mı?” dedi Daniel mektubu elinden kaparken.

“Hayır. İngiltere’ye. Bir gemide yer bulmuşlar bana. Aman Tanrım, baba...”

“Margaret!” Letty onu uyardı ama hiç kimse duymadı.

“Mags İngiltere’ye gidiyor!” Ağabeyi mektubu okudu. “Gerçekten gidiyor! Cidden araya sıkıştırmayı başarmışlar!”

“Laflarına dikkat et,” dedi Margaret ama bunu pek de içinden gelerek söylemiyordu.

“Başka bir savaş gelininin durumundaki değişiklikten ötürü size bir yer imkânı sunabiliyoruz... Burada ne yazıyor? Sidney’den kalkacak, falan filan...”

“Durumundaki değişiklik mi? Zavallı kıza ne oldu dersiniz?” diye alay etti Niall.

“Kocası çoktan evlenmiş olabilir. Böyle şeyler yaşanıyor, biliyorsun.”

“Letty!” Murray karşı çıktı.

“Ama bu doğru Murray. Böyle şeyler yaşandı. Gazete okursan görürsün. Ta Amerika’ya gittikten sonra istenmediğini öğrenen kızlar duydum. Bazıları...” Yavaş yavaş sustu.

“Joe öyle biri değil,” dedi Murray. “Öyle olmadığını hepimiz biliyoruz.”

“Ayrıca...” dedi Colm neşeyle. “Mags’le evlendiğinde eğer kardeşimi üzerse peşine düşüp onu öldüreceğimi söylemiştim.”

“Sen de mi öyle dedin?” Niall şaşırmıştı.

Teyzesini duymazdan gelen ama haç çıkararak sessiz bir özür dileyen Margaret, “Aman! Sizin gibi haydutlar bana göz kulak olurken kaçıp gitmemesine şaşıyorum açıkçası.”

Odanın sakinleri mektubun etkisini sindirirken üzerlerine derin bir sessizlik çöktü. Margaret babasının elini eline aldı, sıkıca tuttu. Diğerleri bunu fark etmemiş numarası yapıyordu.

“Çay isteyen var mı?” diye sordu Letty. Boğazına bir şeyler düğümlenmişti. Mutfağı Margaret olmadan hayal etmeye çalışıyordu. Sonra çay istediğini belirten birkaç zayıf mırıltı duydu.

“Sana kamara vereceklerinin garantisi yok, dikkat et,” dedi Niall. Hâlâ mektubu okuyordu.

“Onu valizlerle birlikte bile götürebilirler,” dedi Liam. “Domuz gibi sağlamdır o.”

“Bu kadar mı?” dedi Daniel. Letty onun sarsıldığını görebiliyordu. “Yani, İngiltere’ye gidiyorsun ve hepsi bu mu?”

“Bu kadar...” dedi Margaret sessizce.

“Peki biz ne olacağız?” dedi Daniel. Sesi titriyordu. Sanki bugüne kadar kız kardeşinin evliliğini ya da muhtemel sonuçlarını ciddiye almamıştı. “Hem annemi hem de Mags’i kaybedemeyiz. Yani... ne yapacağız bundan sonra?”

Letty konuşmaya yeltense de söyleyecek bir şey bulamadı.

Murray masanın karşısında sessizce oturuyordu. Elini kızının eline dolamıştı. “Bu nasıl soru oğlum? Mutlu olacağız tabii ki.”

“Ne?”

Murray kızına güven verircesine gülümsedi. Bu gülümseme Letty’ye inandırıcı gelmemişti. “Mutlu olacağız çünkü Margaret iyi bir adamla birlikte olacak. Kendi ülkesi ve bizim ülkemiz için savaşmış bir adamla. O, Margaret’la olmayı hak ediyor, Margaret da onunla olmayı.”

“Ah, babacığım...” Margaret ellerini gözlerine götürdü.

“Ve daha da önemlisi...” Burada sesini, sanki konuşması keşilmesin diye yükseltmişti. “Joe’nun büyükbabası İrlandalı olduğu için de mutlu olmalıyız. Bu da demektir ki...” Nasır tutmuş elini nazıkçe kızının büyüyen karnına koydu. “Buradaki küçük adam da Tanrı izin verirse, Tanrı’nın kendi ülkesine ayak basacak.”

“Ah, Murray,” diye fısıldayan Letty elini ağzına götürdü.

Colm erkek kardeşlerine, “Sıkı durun gençler,” diye mırıldandı ve botlarını ayağına geçirdi. “*Oh Danny Boy* gecesine hazırız!”

Islak çamaşırları koyabilecekleri yerler tükenmişti. İçerideki kurutucuya bir parça daha assalar tavan yıkılabilirdi. Evin içindeki her askıdan ve telden nemli çarşaf lar sallanıyordu. Kapıların tepesinden sarkıtılmış kancalara tutturulmuş ya da çalışma alanlarına konmuş havluların üzerine serilmiş çamaşırlar vardı. Margaret kovadan bir tane daha ıslak iç çamaşırı çıkarıp teyzesine uzattı, o da çamaşırı merdaneye sıkıştırıp kolu çevirmeye başladı.

“Dün hiçbir şey kurumadı,” dedi Margaret. “Eşyaları ipten zamanında almayınca hepsi tekrar sırlıklam oldu ve hâlâ yapacak bir sürü işim var.”

Letty kızın bacaklarına bir göz atarak, “Biraz otursana Maggie,” dedi. “Birkaç dakika ayaklarını dinlendir.”

Margaret minnetle çamaşır odasındaki koltuğa çöktü ve yanı başında duran teriyer cinsi köpeği okşamak için eğildi. “Birazını banyoya koyabilirdim ama babam hiç hoşlanmıyor bundan.”

“Biliyorsun, dinlenmen gerekiyor. Çoğu kadın bu dönemi uzanarak geçiriyor.”

“Ah, daha çok var,” dedi Margaret.

“Benim hesabıma göre on iki haftadan az kalmış olması lazım.”

“Afrikalı kadınlar bebeklerini doğurup bir çalılığın arkasına saldıktan sonra işlerine geri dönüyor.”

“Sen Afrikalı değilsin. Ayrıca kimsenin bir bebeği ‘saldığını’ sanmıyorum, sanki bir...” Letty çocuk doğurma konusunda konuşmak için yetkin olmadığının bilincindeydi. Sessizce kıyafetleri sıkmaya devam etti. Yağmur damlaları ek binanın tavanına gürültüyle düşüyordu, henüz ıslanmış toprağın tatlı kokusu açık pencerelerden içeri doluyordu. Merdane gıcırdadı; ihtiyar mahlûk harekete geçmeye zorlanıyordu ama gönülsüzdü.

“Daniel düşündüğümden daha kötü karşıladı,” dedi Margaret en sonunda.

Letty kolu döndürmeye devam etti, kendisine doğru çektikçe homurdanıyordu. “Daniel daha genç. Son birkaç yılda bir sürü şeyle baş etmesi gerekti.”

“Ama gerçekten sinirli. Sinirli olmasını beklemiyordum.”

Letty duraksadı. “Sanırım hayal kırıklığına uğradı. Önce annesi, şimdi de sen...”

“Bilerek yapmadım sonuçta.” Margaret erkek kardeşinin patladığı anı, babasının eli araya girip münakaşayı aniden sonlandıran dek sinir harbi içinde yüzüne söylenen “bencil” ve “hain” gibi kelimeleri düşündü.

“Biliyorum,” dedi Letty. Birden doğruldu. “Onlar da biliyor. Daniel bile...”

“Ama Joe ve ben evlendiğimizde, biliyorsun, babamı ve oğlanları terk ettiğimi düşünmemiştim. Kimsenin çok umursayacağını düşünmedim.”

“Tabii ki umursuyorlar. Seni seviyorlar.”

“Ben Niall’ın gitmesini umursamamıştım.”

“O savaş yüzündendi. Gitmek zorunda olduğunu biliyordun.”

“Ama ben gidince onlara kim bakacak? Babam mecbur kalırsa bir gömlek ütüleyebilir ya da bulaşıkları yıkayabilir ama hiçbiri yemek yapmayı beceremez. Çarşaf lar kendi kendilerine kalkıp çamaşır sepetine yürüyene kadar kaldırmazlar.”

Margaret konuştu kça kendisini, evi bir arada tutan temel taş olarak canlandırdığı bu resme neredeyse inanmaya başlıyordu. Bu görevi son iki yıldır aslında sıkıntı yaşayarak sürdürüyordu. Biri için yemek ya da temizlik yapmak zorunda kalacağını düşünmezdi. Bu konuda umutsuz vaka olduğunu söylediğinde Joe bile ona anlayış göstermiş, daha da önemlisi durumu düzeltmeye çalışmamıştı. Şimdi, bir zamanlar eşiti gibi davrandığı kardeşlerine her gün saatlerce hizmet etmeye zorlanınca içinde keder, suçluluk ve sessiz bir öfke savaşıyordu. “Çok endişeleniyorum Letty. Kendilerine bakamayacaklarını düşünüyorum, etrafta... yani işte etrafta bir kadın olmayınca.”

Uzun bir sessizlik oldu. Köpek uykusunda inledi, bacaklarını görünmeyen bir avın peşinde koşar gibi hareket ettiriyordu.

“Sanırım birini işe alabilirler, evi idare edecek birini,” dedi Letty en sonunda. Sesinde aldatıcı bir hafiflik vardı.

“Babam böyle bir şeye para ayırmak istemez. Para biriktirme konusunda söylediklerini biliyorsun. Ayrıca bence hiçbiri mutfakta bir yabancı istemez. Hoşlanmazlar bundan.” Teyzesine gizliden bir bakış attı. “Niall savaştan döndüğünden beri etrafta tanımadığı birinin olmasından hoşlanmıyor. Ah, bilmiyorum...”

Dışarıda yağmur hafifliyordu. Çatıdan gelen tıkırtılar azalmıştı ve doğudaki gri bulutların arasında küçük mavilikler görünmeye başlamıştı. İki kadın birkaç dakika sessiz kaldı; görünüşe göre pencerenin dışındaki görüntüye dalmışlardı.

Bir cevap gelmeyince Margaret yeniden konuştu: “Aslında gitmemeli miyim diye de düşünüyorum. Eğer bütün hayatımı

ailem için endişelenerek geçireceksem gitmemin bir anlamı yok, değil mi?”

Teyzesinin konuşmasını bekledi. Karşılık gelmeyince devam etti. “Çünkü ben...”

Letty sonunda cesaretini toplayıp konuya girdi. “Sanırım... ben yardımcı olabilirim.”

“Ne?”

“Evet canım, doğru duydun. Eğer onlar için endişeleniyorsan...” Letty’nin sesi ölçülüydü. “Haftanın çoğu günü gelebilirim. Birazcık işlerini kolaylaştırırım.”

“Ah Letty, yapar mısın bunu?” Margaret sesinin doğru miktarda şaşkınlık ve doğru miktarda minnettarlık içerecek şekilde çıkmasına özen göstermişti.

“Kimseyi rahatsız etmek istemem.”

“Hayır... Hayır... Tabii ki etmezsin.”

“Oğlanların şeyi düşünmesini istemem... annenizin yerini almaya çalıştığımı...”

“Kimsenin böyle bir şey düşüneceğini sanmıyorum.”

İki kadın da sonunda yüksek sesle söyleneni sindirdi.

“Yaşananları yanlış şekilde yorumlayan insanlar olabilir. Şehirdeki insanlar ve onlar gibiler işte.” Letty farkında olmadan saçını düzeltti.

“Evet, olabilir,” dedi Margaret. Hâlâ çok ciddi görünüyordu.

“Ama sonuçta işim falan yok. Artık mühimmat fabrikasını da kapattılar. Hem aile her şeyden önce gelmeli.”

“Kesinlikle öyle.”

“Yani, bu oğlanların bir kadına ihtiyacı var. Özellikle Daniel’in. Tam o yaşlarda... Ve hani yanlış yaptığım bir şey de yok. Hiçbir şey... Yani...”

Margaret, teyzesinin yüzünde gezinen memnuniyetin getirdiği belli belirsiz pembeliği fark ettiyse de bir şey söylemedi. Teyzesinin yüzünde başka bir şey varsa da (ki bu yeni rujunda Margaret’in

anlaşmayla ilgili kafasının karışmasına sebep olan bir şeydi) bunları kafasından uzaklaştırmayı denedi. Suçluluk duygusunun olmadığı bir özgürlüğün bedeli, annesinin yerinin gasp edilmesi olacaksa bu durumun sadece iyi yanlarım görmeye özen gösterecekti.

Letty'nin köşeli yüzü şimdi bir gülümsemeyle aydınlanmıştı. "Hepsine iyi bakacağım canım," dedi. "Ve Maudie'ye de... Ona da iyi bakacağım. Endişelenmene gerek yok."

"Onun için endişelenmiyorum." Margaret zorlanarak olduğu yerde doğruldu. "Yapacağım şey..."

"Evet, hepsinin iyi olduğundan emin olacağım," diye devam etti Letty. Görünüşe göre bu yeni beklenti çenesini düşürmüştü. "Eğer seni biraz olsun rahatlatacaksa Maggie, canım, elimden geleni yapacağım. Evet, hiçbir şeyle ilgili endişelenmene gerek yok." Bir anda heyecanlanan Letty son gömleğin suyunu eliyle kırıarak sıktı ve çamaşır sepetine fırlattı. Bir sonraki kurulama seansına hazırdı.

Büyük ve kemikli ellerini önlüğüne sildi. "Tamam. Şimdi. İkimize birer fincan çay koyayım. Sen de bu sırada Donanma'ya mektubunu yaz, kabul ettiğini söyle ve senin işinin halledildiğinden emin olalım. Yerini kaybetmek istemezsin, değil mi? O zavallı kızcağız gibi..."

Margaret hissettiğinden daha istekli gülümsedi. *Glamor*'da okuduğu yazı, onları bir daha göremeyebileceğini söylüyordu. Buna hazırlıklı olmalıydı.

"Bak ne diyeceğim Maggie, yukarıdaki çekmecelerini bir gözden geçireyim. Düzeltebileceğim bir şey var mı bakalım. Dikişle aranın çok iyi olmadığını biliyorum ve Joe'yla buluştuğunuzda tam bir ballı turta gibi tatlı görünmeni isteriz."

Onlara içerlememelisiniz, diyordu dergide. Ailenizden ayrıldığınız için kocanızı suçlamadığınızdan emin olmalısınız. Teyzesi şimdi sepeti odada, bir zamanlar annesinde gördüğü ev sahibi rahatlığıyla sürüklüyordu.

Margaret gözlerini kapattı ve Letty'nin sesi çamaşır odasının karşısında yankılanırken derin derin netes aldı: "Hazır yapmaya

başlamışken babanın gömleklerinden birkaç tanesinin tadilatını da yapabilirim. Fark etmeden edemedim canım, bazıları yıpranmış görünüyor ve kimsenin şey demesini istemem..." Margaret'a yandan bir bakış attı. "Burada her şeyin muntazam olmasını sağlayacağım. Evet. Hiçbir şey için endişelenmene gerek yok."

Margaret ailesinin bir başına kaldığını düşünmek istemiyordu. Tanımadığı biri olacağına böylesi daha iyiydi.

"Maggie?"

"Hım?"

"Sence... sence baban sorun eder mi? Yani, benim burada olmamı?" Letty endişeli bir ifade takınmıştı, kırk beş yaşındaki yüzü, genç bir gelininki kadar masumdu şimdi.

Sonrasında, geriye dönüp düşündüğü gecelerde Margaret bunu neden söylediğinden bir türlü emin olamamıştı. Kötü bir insan değildi. Sonuçta Letty'nin ya da babasının yalnız kalmasını istememişti.

"Bence çok memnun olacaktır," demişti küçük köpeğine uzanırken. "Sana çok düşkün Letty; oğlanlar da öyle." Aşağıya baktı ve öksürdü, elindeki kıymığı inceledi. "Her zaman seni bir... kız kardeş gibi gördüğünü söyler. Onunla annem hakkında konuşabilecek, annemin nasıl bir insan olduğunu hatırlayacak biri... Ve tabii ki onların hayatını kolaylaştırırsan sana sonsuz şükran duyacaklardır." Bir sebepten ötürü başını kaldırıp bakması imkânsızdı ama birkaç metre uzakta duran Letty'nin ince bacaklarındaki hareketsizliğin farkındaydı. Her daim çalışan elleri de önlüğünün önünde hareketsiz duruyordu.

"Evet," dedi Letty en sonunda. "Tabii ki." Sesinde hafif bir boğukluk vardı. "Şey. Dediğim gibi. Ben... ben gidip şu çayı yapayım."

2

Yakın zamanda Londra'ya uçacak iki erkek kanguru. İkisi de yalnızca on iki aydır kesenin dışında. Yolda 5,5 kg saman tüketecekler. Qantas Empire Havayolları, dün yapılan açıklamada kanguruların havada yalnızca altmış üç saat geçireceğini belirtti.

Sydney Morning Herald, 4 Temmuz 1946

Gemiye binmeye üç hafta kala

Ian, sevgilim,

Neler olduğunu tahmin edemezsin. Gemiye alındım! İnanmayacağını biliyorum, ben bile zor inanıyorum ama gerçek. Babacığım Kızılhaç'taki eski arkadaşlarından biriyle konuştu, Kraliyet Donanması'nda yüksek mevkide tanıdıkları varmış. Bir de baktık ki bir sonraki gemide yerimin ayrıldığı haberi geldi. Aslında kurallara göre düşük öncelikli olmama rağmen...

Tepki görmemek için burada bekleyen diğer gelinlere büyükan-nemi görmeye Perth'e gideceğimi söylemek zorunda kaldım. Ama şimdi buradayım, Sidney'deki Wentworth Oteli'ne kapandım ve onlardan önce gemiye binmeyi bekliyorum.

Sevgilim, seni görmek için sabırsızlanıyorum. Seni o kadar özledim ki. Annem yeni evimizi ayarladığımızda babamla beraber en kısa zamanda bizi görmeye geleceklerini söylüyor. Yeni Qantas "Kanguru" hizmetiyle seyahat etmeyi planlıyorlar. Lancastrian'la uçuğunda Londra'nın yalnızca altmış üç saat sürdüğünü biliyor muydun? Annem senin annenin adresini sormamı istedi; ben İngiltere'ye vardığımda kalan eşyalarımı gönderecek. Bizimkiler ailenle tanıştıktan sonra eminim her şey daha iyi olacak. İngiltere çayırırlarının ortasında, çamur içinde bir kulübeye düşeceğimi sanıyorlar galiba.

Neyse sevgilim, işte buradayım, imzam üzerinde çalışıyorum, yeni soyadıyla seslendiklerinde bakmayı unutmuyorum ve parmağımdaki alyansın görüntüsüne alışmaya başlıyorum. Doğru düğün bir balayı yapamamamız moral bozucuydu ama olsun, seninle olduktan sonra nerede olduğumuz umurumda değil. Mektubumu bitiriyorum çünkü öğleden sonrayı Woolloomooloo'da Amerikan Eşleri Kulübü'nde geçirip seyahat için nelere ihtiyacım olduğuna bakacağım. Kulüp her türlü şeyi alıyor, biz zavallı İngiliz eşleri gibi değiller. (Benim böyle demem saçma, değil mi?) Dikkatini çekirim, *When The Boy From Alabama Meets A Girl From Gundagi*'nin bir icrasını daha dinlemek zorunda kalırsam sanırım iki yanımda kanatlar belirecek ve sana kendim uçacağım. Kendine iyi bak aşkım ve zaman bulduğun anda bana yaz.

Avice'in

Açılışından sonraki dört yıl boyunca Amerikalı Eşler Kulübü, Kraliyet Botanik Bahçeleri'nin sınırındaki zarif, beyaz ustuka süslemeli bir evde iki haftada bir toplandı. Kuruluş amacı Perth'ten ya da Canberra'dan gelip Amerikalı kocalarına ulaşmak için haftalar boyunca deniz yolculuğuna çıkma izni bekleyen kızlara yardımcı olmaktı. Kulüp onlara nasıl Amerikan yama yatak örtüleri yapacaklarını, ABD'nin milli marşı *Yıldız Bezeli Sancak*'ı nasıl okuyacaklarını öğretti ve hamile ya da emzirme döneminde olanlara destek sağlamak için elinden geleni yaptı. Ayrıca seyahat düşüncesi

yüzünden mi yoksa asla başaramayacaklarından mı korktuklarına karar veremeyenleri de aynı şekilde rahatlatmaya çalıştı.

Aslında kulüp bir süre sonra Amerikalılığından vazgeçti. Bir önceki yıl çıkan ABD Savaş Gelinleri Yasası on iki bin yeni evli Avustralyalı kadının ülkeden ayrılma sürecini hızlandırmıştı. Dolayısıyla örtü işlerinin yerini briç oynanan öğleden sonraları, İngiliz yemekleri ve karne sistemiyle nasıl başa çıkılacağı konusunda tavsiyeler almıştı.

Kulübe katılan genç gelinlerin çoğu artık Leichhardt, Darlinghurst ya da banliyölerdeki ailelerin evinde kiracı olarak kalıyordu. Sanki arafta kalmışlardı, Avustralya'daki hayatları henüz bitmemiş, diğer yerdeki ise henüz başlamamıştı. Hakkında çok az şey bildikleri ve kontrol edemedikleri bir geleceğin küçük ayrıntılarına odaklanıyorlardı. İki haftada bir düzenlenen bu buluşmalarda tek bir sohbet konusunun olması şaşırtıcı değildi belki de.

“Melbourne'den tanıdığım bir kız *Queen Mary*'nin birinci sınıf kamarasında yolculuk etmişti,” diyordu gözlüklü bir kız. Bu yolcu gemisi ulaşımın kutsal kâsesi olarak değerlendiriliyordu. Avustralya'ya hâlâ şanım anlatan mektuplar geliyordu. “Neredeyse tüm zamanını havuzun kenarında güneşlenerek geçirmiş. Akşam yemeği dansları, parti oyunları, her şey varmış. Seylan'da üretilmiş muhteşem elbiseler giyiyorlarmış. Tek kötü yanı, kamarayı bir kadın ve onun çocuklarıyla paylaşmak zorunda kalmasıymış. Bütün kıyafeti yapış yapış parmak izleriyle kirleniyormuş ve sabahın beş buçuğunda bebeğin ağlamalarına uyanıyormuş.”

Kahverengi oyuncak maymunun başındaki şapkanın dikişlerini kontrol ederken Bayan Proffit sevecenlikle, “Çocuklar bir lütuftur,” dedi. Bugün Londra'nın Bombalanmış Çocukları için Hediye Yapma günüydü. İngiliz kayınvalidesi, kızlardan birine *Ivır Zıvırla İlgili Yararlı İpuçları* isimli bir kitap göndermişti. Bayan Proffit de bir sonraki toplantı için, tavuk bacaklarına takılan metal halkalarla kolye ve eski kombinezonlardan lizöz yapımını

tarif eden bir kılavuz hazırlamıştı. “Evet,” dedi hepsine şefkatle bakarak. “Bir gün anlayacaksınız. Çocuklar bir lütuftur.”

“Hiçbir çocuk diğerinden iyi değildir,” diye homurdandı Avice’in yanında oturan koyu renk gözlü kız. Yorumu yaparken dirseğiyle dürtmesi oldukça kabaydı.

Başka zaman olsa Avice bu tuhaf kızlarla beş dakika bile geçirmezdi. Bazıları ayaklarında kırmızı toprakla taşradan henüz gelmiş gibi görünüyordu. Ya da savaşı, sıkıcı hayatlarını renklendiren bir yol olarak gören orta yaşlı evde kalmış kadınların bitmez tükenmez nutuklarıyla o kadar zaman harcamazdı. Ama neredeyse on gündür Sidney’deydi ve yalnızca babasının arkadaşı Bay Burton’ı tanıyordu. Dolayısıyla Eşler Kulübü sosyalleşebileceği tek çevreydi. (Bay Burton’ın davranışını babasına nasıl açıklayacağını hâlâ bilmiyordu. Ona en az dört kere evli bir kadın olduğunu söylemişti ama adam için fark etmiyor gibiydi.)

Bugünkü buluşmada on iki genç kadın daha vardı ve yalnızca birkaç tanesi kocalarıyla tek seferde bir haftadan uzun zaman geçirmişti. Yarısından fazlası, yılın büyük bir kısmında kocalarını görmemişti. Askerî birliklerin gemiyle yurda dönüşü öncelikliydi, “saksı çiçeği” olarak bilinen eşlerin dönüşü ise ikinci sırada geliyordu. Bazıları evraklarını bir sene önce doldurmuş ve sonrasında bir haber alamamıştı. En az biri, kaldığı bunaltıcı odadan sıkıldığı için vazgeçip evine dönmüştü. Diğerleriyse devam etmişti; boş umutlar, çaresizlik, aşk ya da çoğunlukla bu üçünün bir karışımı onları kamçılıyordu.

Avice en yeni üyeydi. Diğerlerinin konakladıkları ailelerle ilgili hikâyeleri duydukça içinden ebeveynlerine ona ayarladıkları otelin konforu için teşekkür ediyordu. Huysuz, yaşlı bir çiftle kalmak zorunda olsa her şey çok daha az heyecanlı olabilirdi. Zaten bu haliyle bile gün geçtikçe daha az heyecanlı hale geliyordu.

“Eğer Bayan Tidworth bana bir kez daha ‘Ah canım, seninki seni daha çağırmadı mı?’ derse yemin ederim geberteceğim onu.”

“Hoşuna gidiyor yaşlı sürtüğün. Mary Knight burada kalırken ona da aynısını yaptı. Sanırım gerçekten ‘Gelme,’ yazan telgrafi almanı istiyor.”

“Asıl ‘pişman olacaksın’ laflarına dayanamıyorum.”

“Neyse, az kaldı değil mi?”

“Bir sonrakinin ne zaman gelmesi bekleniyor?”

“Bana gelen emre göre yaklaşık üç hafta içinde,” dedi koyu renk gözlü kız. Avice, kızın adının Jean olduğunu hatırlıyordu ama isimleri hatırlama konusunda hiçbir zaman pek iyi olmamıştı ve kızlarla tanıştırıldığında isimlerini anında unutmuştu. “Umarım gemi *Queen Mary* kadar iyidir. Orada sıcak hava üfleyen kurutucunun olduğu bir kuaför salonu bile varmış. Stan’i tekrar görmeden önce saçımı doğru düzgün yaptırmayı çok istiyorum.”

“Kraliçe Mary muhteşem bir kadındı,” dedi Bayan Proffit masanın öbür ucundan. “Tam bir hanımefendiydi.”

“Sen mektup aldın mı?” Masanın diğer ucundaki çilli kız, Jean’e surat asıyordu.

“Geçen hafta.”

“Ama sen düşük önceliklisin. Bir ay öncesine kadar evraklarını bile teslim etmediğini söylemiştin.”

Kısa bir sessizlik oldu. Masanın etrafında birkaç kız birbiriyle bakıştı, sonra gözleri önlerindeki nakışlara çevrildi. Bayan Proffit başını kaldırdı, ortamdaki üstü kapalı gerginliği hemen yakalamıştı. “Biraz daha iplik isteyen var mı?” diye sordu gözlüğünün üzerinden bakarken.

“Evet, şey, bazen şansın açık oluyor,” diyen Jean izin isteyip masadan kalktı.

Çilli kız, iki tarafındaki kadınlara dönüp, “Nasıl oluyor da gidebiliyor?” diye sordu. “Neredeyse on beş aydır bekliyorum ve o ilk gelen gemiye biniyor. Sizce bu adaletli mi?” Sesi şimdi sertleşmişti. Avice ona kendi aldığı mektuplardan bahsetmemesi gerektiğini aklının bir kenarına yazdı.

“Bebek var, değil mi?” diye homurdandı başka bir kız.

“Ne?”

“Jean. Hamile demek ki. Biliyor musun, eğer dört ayı geçmiş-sen Amerikalılar binmene izin vermiyor.”

“Pengueni kim yapıyor?” dedi Bayan Proffit. “Pengueni kim yapıyorsa siyah ipliğe ihtiyacı olacak.”

“Dur bir saniye,” dedi iğneye iplik geçiren kızıl saçlı kadın. “Kocası Stan kasımda ayrılmıştı. Ernie’yle aynı gemideydi.”

“O zaman hamile olamaz.”

“Ya da hamile ve...”

İki kadının gözleri büyüdü; bakışlarına garip bir sırıtma eşlik ediyordu.

“Küçük bir kanguru yapmaya ne dersin Sarahcığım?” Bayan Proffit kızlara gülümsedi ve bez çantasından açık kahverengi keçe parçaları çıkardı. “Bence küçük kangurular çok sevimli oluyor, sizce de öyle değil mi?”

Birkaç dakika sonra Jean sandalyesine döndü, oldukça hırçın bir tavırla kollarını birleştirdi. Artık konunun kendisi olmadığını anlamıştı ve görünürde rahattı. Gerçi etrafında bir anda harıl harıl oyuncak yapmaya başlanması onu şaşırtmıştı.

“Kocam Ian’la bir çay partisinde tanıştık,” dedi Avice sessizliği kırmak için. “Genç hanımlardan oluşan karşılama komitesindeydim ve o, bir fincan çay ikram ettiğim ikinci adamdı.”

“Bir tek çay mı ikram ettin?”

Konuşan Jean’di. Zaten böyle bir soru ancak ondan gelirdi. “Senin misafirperverlik anlayışınla diğerlerinininkinin pek benzeştiğini zannetmiyorum,” diye cevapladı sert bir sesle. Çayı koyarken yüzünün nasıl kızardığını hatırladı; adam bariz bir şekilde Avice’in çok övündüğü ince bileklerine bakıyordu.

Astsubay Ian Stewart Radley. Yirmi altı yaşında, ondan tam beş yaş büyük (ki Avice yaş farkının tam kararında olduğunu düşünüyordu), uzun boylu, dik duruşlu ve mavi gözlü, centilmence

bir İngiliz aksanı ve kendi eline ilk kez değdiğinde Avice’i titreten geniş, yumuşak eller... Pistte başka hiç kimse yokken ona dans etmeyi teklif etmişti, karşısındaki bir asker olunca Avice de reddetmenin yakışıksız olacağını düşünmüştü. O ölümle burun buruna gelirken, hızlı adım ya da Gay Gordons⁴ neydi ki?

Dört ay içinde, Collins Sokağı evlendirme dairesinde hoş bir törenle evlenmişlerdi. Avice’in babasının şüpheleri vardı. Bu acele evliliğin, Ian’ın yakında gidiyor olmasından başka bir sebebi var mı diye öğrenmek için karısı aracılığıyla kızını sorgulamıştı. Bu sorgulama kadın kadına bir gizlilik içinde gerçekleşmişti tabii. Ian, Avice’in babasına, Avice’e göre oldukça onurlu bir hareketle, eğer onların istediği buysa beklemekten mutlu olacağını, onları üzecek bir şey yapmak istemediğini söylemişti. Ama Avice, Bayan Radley olmaya kararlıydı. Savaş her şeyi hızlandırmış, bu tür şeylerin doğal sürecini etkilemişti. Ve Alice, daha o ilk fincan çaydan beri biliyordu ki bu dünyada evlenmeyi hayal edebileceği başka hiç kimse yoktu. Hünerlerini başka hiç kimseye teslim edemezdi.

Annesi, çaresizce ellerini ovuşturarak, “Ama hakkında hiçbir şey bilmiyoruz canım,” demişti.

“O mükemmel biri...”

“Onu kastetmediğimi biliyorsun.”

“Ne bilmek istiyorsun? Orada Brisbane hattını savunuyor, değil mi? Bizi Japonlardan kurtarmak için evinden otuz iki bin kilometre uzakta kendi hayatını riske atarak ülkemizi korumuyor mu, bu onun bana layık olduğunu göstermiyor mu?”

“Melodram yaratmana gerek yok tatlım,” demişti babası da.

Sonunda pes etmişlerdi tabii. Her zaman pes ederlerdi. Ablası Deanna ise öfkelenmişti.

“Benim Johnnie’m, teyzem Vi’nin evine yerleştirilmişti,” dedi başka bir kız. “Göz kamaştırıcı olduğunu düşünmüştüm. Geldiğinin ikinci gecesi gizlice odasına sızdım ve olaylar gelişti.”

4 Popüler bir İskoç dansı. (ç. n.)

“Erken davranmak en iyisi,” dedi bir başkası kahkahalar arasında. “Hakkına sahip çıkacaksın.”

“Özellikle Jean etraftaysa.”

Jean bile bunu komik bulmuştu.

“Şimdi, kim bu güzel kolyelerden yapmak ister?” Bayan Profit elinde alüminyum bobinlerin dizildiği eğri büğrü bir zincir tutuyordu. “Avrupa’nın en şık hanımlarının bunlardan taktığına eminim.”

“Gelecek hafta da at örtülerinden gece elbisesi yapmayı öğreneceğiz herhalde.”

“Seni duydum Edwina.” Bayan Profit kolyeyi dikkatle masaya yerleştirdi.

“Özür dilerim Bayan P. ama Johnnie’m bunlardan birini taktığımı görürse beni öpsün mü yoksa yumurtlamış mıyım diye arkamı mı kontrol etsin bilemez.”

Bir kahkaha patlaması, zorla bastırılan bir histeri krizi yaşandı.

Bayan Profit iç geçirdi ve elindeki işi bıraktı. Gerçekten mi! Gemiye binme zamanı yaklaşırken böyle bir şey beklenebilirdi ama yine de gerçekten böyle mi yapacaklardı! Bu kızlar çok yorucu olabiliyordu.

“Ee, ne zaman çıkıyorsun?”

Jean’in yanında kaldığı aile, Wentworth’ten iki sokak ötede oturuyordu ve iki kız dönüşte birlikte yürümeye başlamıştı, sallana sallana gidiyorlardı. Aralarındaki karşılıklı antipatiye rağmen bir akşam daha odalarında yalnız oturmak içlerinden gelmiyordu.

“Avice? Sen ne zaman için çağrıldın?”

Avice bu soruya dürüstçe cevap vermeli miydi? Normalde Jean gibi toy ve bayağı bir kızla birlikte anılmak istemezdi, özellikle durumuyla ilgili söylenenler doğruysa. Ama Avice kendini tutmaya alışkın bir kız değildi ve tüm öğleden sonrayı planları

hakkında sessiz kalmaya çalışarak geçirmişti. “Seninle aynı. Üç hafta. Neydi geminin adı? *Victoria* mıydı?”

“Sinir bozucu, değil mi?” Jean rüzgârı eliyle engelleyerek bir sigara yaktı. Sonradan aklına gelmiş olmalı ki Avice’e de bir tane uzattı.

Avice yüzünü buruşturarak almak istemediğini belli etti. “Ne dedin?”

“Sinir bozucu diyorum. Onlar lanet olası *Queen Mary*’yi alıyor, bizse eski tenekeyi.”

Bir araba yanlarından yavaşça geçti, iki asker pencereden kafalarını uzatıp kızlara laf attı. Jean onlara sırtıttı, araba köşeyi dönüp kaybolurken de sigarasını onlara doğru salladı.

Avice, Jean’in karşısına geçip durdu. “Affedersin, ne demek istediğini anlamadım.”

“Bayan Proffit’i duymadın mı? Komutanla evli olanı?”

Avice başını iki yana salladı.

Jean keyifsizce güldü. “Senin ve benim kismetimizde kuaför salonları ve birinci sınıf kamaralar görünmüyor kızım. Bizim *Victoria* boktan bir uçak gemisi.”

Avice bir süre gözlerini kıza dikti, sonra gülümsedi. Evdeki çalışanlar aptalca bir şey yaptıklarında takındığı bir gülümsemeydi bu. “Yanlışın var Jean. Hanımlar uçak gemilerinde seyahat etmez.” Duman ona doğru gelince dudaklarını büzdü. “Ayrıca bizi oraya sığdıramazlar zaten.”

“Dünyadan haberin yok değil mi?”

Avice, kendisinden en az beş yaş küçük birinin ona bu şekilde hitap etmesinden duyduğu rahatsızlığı bastırmaya çalıştı.

“Uygun araç kalmamış. Bizi oraya ulaştırmak için buldukları yere sıkıştıracaklar. Galiba gerçekten gitmek isteyenlerin her koşula katlanacağını anladılar.”

“Emin misin?”

“Bayan P. bile biraz endişeli görünüyordu. Sahip çıktığı genç hanımların İngiltere’ye işçi tulumları içinde ve benzin lekeleriyle kaplanmış halde ayak basmasından korkuyor galiba. Avustralya’nın en iyilerinin böyle bir izlenim bırakmasını istemiyor olsa gerek.”

“Uçak gemisi mi?” Avice başının dönmeye başladığını hissetti. Yakındaki bir duvara uzandı ve yere oturdu.

Jean de rahat bir pozisyonda yanına yerleşti. “Evet, uçak gemisi. İsmi kontrol etmekle uğraşmadım. Düşündüm ki... Yani, herhalde üzerinde biraz değişiklik yapmışlardır diye düşünüyorum.”

“Ama biz nerede uyuyacağız?”

“Bilmem. Güvertede, uçaklarda...”

Avice’in gözleri büyüdü.

“Yok artık! Avice, sen düşündüğünden de saf çıktın.” Jean kıkırdadı, sigarasını yerde söndürdü, ayağa kalktı ve yürümeye başladı.

Belki sadece kendi hayal gücüydü ama Avice onun gittikçe bayağılaştığını düşünüyordu.

“Bizi sıdırmak için bir yol bulacaklar. Her durumda burarlarda takılmaktan iyidir. Yatağımız, yemeğimiz olacak ve Kızılhaç bizimle ilgilenecek.”

“Hiç sanmıyorum.” Avice’in yüzü düştü, adımları hızlandı. Şimdi arasa belki babasını kulübe gitmeden yakalayabilirdi.

“Ne demek istiyorsun?”

“Öyle bir şeyle seyahat etmem mümkün değil. En başta ailem bunu kabul etmez. Büyük bir yolcu gemisiyle yolculuk edeceğimi sanıyorlardı. Hani ulaşım için devletin el koyduklarından. Gitmeme de o yüzden izin verdiler.”

“Böyle zamanlarda sana verileni kabul edersin kızım. Biliyorsun bunu.”

Ben etmem, dedi Avice içinden. Artık otele doğru koşmaya başlamıştı. Ailesi Melbourne’deki en büyük radyo üreticisiydi. Böyle bir kız Jean’in bahsettiği şartları kabullenmezdi.

“Hem bize mühendis üniforması da verecekler, hani biraz ovalama yapmamız gerekirse diye.”

“Bence hiç komik değil.”

“Gülmekten başka çaremiz yok.”

Git başımdan artık, diye düşündü Avice. Seninle Sidney Limanı'nda bir tur atmak için bile aynı gemiye ayak basmam, Queen Mary'ye binecek olsak bile.

“Üzülme Avice. Eminim sana kazan dairesinde birinci sınıf bir ranza ayarlayacaklardır.” Jean'in sevimsiz kıkırdamalarını so-kağın aşağısından hâlâ duyabiliyordu.

“Anneciğim?”

“Avice, hayatım, sen misin? Wilfred! Avice telefonda!” Annesinin koridora doğru bağırdığını duyabiliyordu, onu telefon koltuğunda otururken hayal edebiliyordu. Parke zemindeki İran halısı, her daim yanındaki sehpa da duran vazo... “Nasılsın tatlım?”

“İyiyim anneciğim. Ama babamla konuşmam gerek.”

“Sesin iyi gelmiyor. Her şey yolunda mı?”

“Evet.”

“Ian'dan haber var mı?”

“Anneciğim, babamla konuşmam lazım.” Avice sabırsızlığını sesine yansıtmamak için çabaladı.

“Bana söylemeyecek misin?”

“Küçük prensesim?”

“Ah, babacığım, sonunda. Bir sorun var.”

Babası bir şey söylemeden bekledi.

“Ulaşımla ilgili...”

“Komutan Guild'le bizzat konuştum. Bir sonraki gemide ola-cağına söz...”

“Hayır, o değil. Beni gemiye aldırды zaten.”

“O zaman sorun ne?”

Babasının arkasından annesinin sesini duydu. “Sorun Ian. Eminim lan.”

Ve Deanna da arkadan lafa girdi. “Ona gelmemesini mi söylemiş?”

“Onlara Ian’la ilgisi olmadığını söyle. Konu gemiyle ilgili.”

“Anlayamadım Prenses.”

“Uçak gemisiymiş.”

“Ne?”

“Maureen!” diye çıktı babası. “Sessiz ol. Ne dediğini duymıyorum.”

Avice iç geçirdi.

“Aynen. Uçak gemisiymiş. İngiltere’ye *uçak gemisinde* seyahat etmemizi bekliyorlar.”

Kısa bir sessizlik oldu. Ardından babası, evdekilere, “Uçak gemisiyle yolculuk etmesini istiyorlarmış,” diye haberi ilettiler.

“Ne? Uçakla mı?”

“Hayır, seni ahmak kadın. Uçakları taşıdıkları gemilerden biri.”

“Savaş gemisi mi?”

Avice annesinin dehşet içinde, teatral bir şekilde sendelediğini neredeyse duyabiliyordu. Deanna gülmeye başlamıştı. Gülerdi tabii, Avice’in ondan önce evlenmesini affetmemişti.

“Beni başka bir şeye bindirmeniz gerekiyor,” dedi Avice aceleyle. “Burayı ayarlayan adam kimse onunla konuş. Başka bir gemiyle seyahat etmem gerektiğini söyle. Bana başka bir gemi ayarla.”

“Uçak gemisiyle ilgili bir şey söylememiştin!” diyordu annesi şimdi. “Onlardan biriyle gidemez. Uçaklar sürekli güverteden düşerken hem de. Çok tehlikeli olur!”

“Babacığım?”

“Vyner Broke’u batırdılar, değil mi?” diye feryat etti annesi. “Japonlar Vyner Brooke’u batırdıkları gibi uçak gemisini de batırabilir.”

“Kes sesini kadın!”

“Canını sıkan ne? Gemideki tek kız sen misin Prenses?”

“Ben mi? Ah, hayır, altı yüz kadın falan seyahat ediyor,” dedi Avice somurtarak. “Ama berbat geçecek. Kamp yataklarında uyu-
yacağız ve hiçbir tesis olmayacak. Ve babacığım, birlikte gitmek
zorunda olduğum kızları bir görsen. O konuşmaları bir duysan!
Hiç de...”

Annesi araya girdi. “Biliyordum Avice. Senin gibi değiller.
Bence bu iyi bir fikir değil.”

“Babacığım? Bu işi çözebilir misin?”

Babası derin derin iç geçirdi. “Bu o kadar da kolay değil Pren-
ses. Seni gemiye bindirmek için araya bir sürü adam sokmam
gerekti. Gelinlerin çoğu artık gitti zaten. Bundan sonra kaç kere
daha nakliye olur bilmiyorum.”

“O zaman uçağa bindir beni. Qantas’la gideyim.”

“Öyle kolay değil Avice.”

“O korkunç gemiye binemem!”

“Dinle Avice, seni ona bindirmek için çok para döktüm, tamam
mı? Denizci pansiyonlarından hoşlanmadığın için bir o kadar da
o saçma sapan otele para döküyorum. Sırf sen gemideki tesisleri
beğenmiyorsun diye İngiltere’ye giden bir uçağa daha para veremem.”

“Ama babacığım...”

“Tatlım, yardımcı olmak isterdim, gerçekten. Ama seni o gemiye
bindirebilmenin ne kadar zor olduğuna dair hiçbir fikrin yok.”

“Ama baba!” Avice ayağını sinirle yere vurunca resepsiyonist
ona bir bakış attı. Bunun üzerine fısıldayarak konuşmaya başladı:
“Ne yaptığını biliyorum, neden bana yardım etmek istemediğini
anlamıyorum sanma.”

Annesi araya girdi, sesi kararlıydı. “Avice, haklısın. Bence bu
gemi olayı çok kötü bir fikir.”

“Öyle değil mi?” Avice bir umut ışığı hissetti. Annesi rahat
yolculuk etmenin ne kadar önemli olduğunu anlıyordu. İşlerin

doğru düzgün yapılması gerektiğini biliyordu. Karşısına bakımsız halde çıkarsa lan ne düşünürdü?

“Evet. Bence hemen eve gelmelisin. Yarın ilk iş bir trene bin.”

“Eve mi?”

“Bu işte çok fazla *eğer* ve *ama* var. Gemi işi gerçekten de kulağa çok berbat geliyor, lan’dan da Tanrı bilir ne zamandır haber almıyorsun...”

“Ian denizde anne.”

“...ve bence tüm bu işaretler gitmemen gerektiğini gösteriyor. İşler daha da kötüye gitmeden eve gel hayatım.”

“Ne?”

“Bu adamın ailesi hakkında hiçbir şey bilmiyorsun. Hiçbir şey... Dünyanın diğer ucunda seni karşılayacak biri olacak mı fikrin yok. Tabii bir de savaş gemisi oraya kadar gidebilirse. Eve gel hayatım, her şeyi burada hallederiz. Bir sürü kız fikrini değiştiriyor. Her zaman okuyoruz böyle haberleri.”

“Bir sürü kız da terk ediliyor,” diye seslendi Deanna.

“Ben evliyim anneciğim.”

“Eminim o konuda da bir şeyler yapabiliriz. Burada zaten neredeyse kimsenin haberi yok.”

“Ne?”

“Yani, geleceği belli değildi sonuçta. Evliliği feshedebilirdik...”

Avice kulaklarına inanamıyordu. “Feshetmek mi? Ne kadar ikiyüzlüsünüz! Ne yaptığının farkındayım! Beni bulabildiğiniz en rezil gemiye bindiriyorsunuz ki yolculuğa çıkamayayım.”

“Avice...”

“Maalesef başaramadınız. Ian’la ilgili kararımı değiştiremeyeceksiniz.”

Resepsiyonist kız artık dinlemiyor gibi yapmayı bırakmıştı, bankosunun üzerine eğilmiş heyecanla konuşmayı takip ediyordu.

Avice elini ahizenin üzerine yerleştirdi ve kıza kaşlarını kaldırarak baktı. Utanan kız bunun üzerine önündeki kâğıtlara gómüldü.

Babası tekrar araya girdi: “Orada mısın Avice?” Konuşmaya başlamadan önce iç geçirdi. “Bak, sana biraz para göndereceğim. Bir süre dursun istersen. Wentworth’ten bir yere ayrılma. Bunu konuşacağız.”

Avice annesinin arkada hâlâ gevezelik yaptığını duyabiliyordu. Ablası da onun neden Sidney’in en iyi otelinde kaldığını öğrenmek istiyordu. “Hayır babacığım,” dedi. “Anneme ve Deanna’ya söyle, o kahrolası gemiye binip kocama kavuşacağım. Oraya kendi yöntemimle gideceğim, mazotun ve kokmuş askerlerin arasında yüzmek gerekse bile. Çünkü onu seviyorum. *Onu seviyorum.* Tekrar aramayacağım ama ona söyle, anneme söyle, kocam beni karşıladığında ona dünyanın diğer ucundan telgraf göndereceğim.”

3

Avustralya Ordusu Hemşirelik Hizmetleri'ne başvurmak isteyen adayda, eğitimli ve lisanslı hemşire, Britanya vatandaşı, bekâr olması, ona muhtaç kimse olmaması, bir sağlık probleminin olmaması, iyi karakterli olması ve verimli bir ordu hemşiresi olmak için gereken kişilik sıfatlarına sahip olması özellikleri aranmaktadır.

Joan Crouch, *Özel Bir Görev*

2/9 Avustralya Hastanesi'nin Hikâyesi 1940-46

Morotai, Halmahera Adaları, Güney Pasifik, 1946

Gemiye binmeye bir hafta kala

Morotai'nin üzerinde dolunay vardı. Melankolik berraklığıyla durgun geceyi aydınlatıyordu. O kadar boğucu bir sıcak vardı ki genelde sisal bitkisinin siperleri arasından süzülen hafif meltem bile durmuştu. Palmiye ağaçlarının yaprakları gevşek gevşek sarkıyordu. Yalnızca arada sırada bir hindistan cevizinin yere çarparken çıkardığı boğuk ses duyuluyordu. Olgunlaşmış olanları toplayacak kimse kalmamıştı. Kontrolsüzce düşüyor, dikkatli olmayanlar için tehlike yaratıyorlardı.

Artık adanın çoğu karanlıktı, yarımada boyunca devam eden yolun yanına dizilen binalardan yalnızca birkaç tanesinde ışık yanıyordu. Adanın bu ucu beş yıl boyunca Müttefik Devletler'in yarattığı trafikten dolayı oldukça hareketli olmuştu. Hava, uçak motorlarının uğultusu ve püsküren egzoz dumanlarıyla dolmuştu. Fakat şimdi sessizlik vardı. Sadece uzaktan gelen kahkaha patlamaları, gramofonun cızırtısı ve ancak durgun gecelerde duyulan cam tıkırtısı bu sessizliği bölüyordu.

Bir zamanlar Amerikan üssü olan yerin birkaç yüz metre ötesinde, hemşirelerin çadırında, Avustralya Genel Hastanesi'nin başhemşiresi Audrey Marshall, Alay Harp Ceridesi'ne o günkü girişlerini tamamlamıştı.

– Savaş esirlerinin Morotai'den tahliyesi için hastane gemisi intikali tamamlandı.

– Birliğe intikal talimatları verildi: 12 savaş esiri ve 1 hemşire yarın *Ariadne* vasıtasıyla Avustralya'ya hareket edecek.

– Yatak durumu: 12 dolu, 24 boş

Son iki sayıya göz attı, yıllarca bu rakamların tam tersinin girildiğini düşündü, yüzlerce gün boyunca girişini yaptığı bir köşe daha vardı: Merhumlar. Açık duran son koğuşlardan biri buydu. Elli iki koğuşun kırk beşi kapanmış, hastalar İngiltere, Avustralya ve hatta Hindistan'daki ailelerinin yanına gönderilmişti. Hemşirelerin görevine son verilmişti. Malzemeler işgalci Hollandalı yetkililere satılmayı bekliyordu. *Ariadne* adayı terk eden son hastane gemisi olacak, ayaktakımın ve son savaş esirlerinden bazılarını taşıyacaktı. Artık burada sadece tek tük araba kazaları ve sivil hastalıklarıyla ilgilenecekti, ta ki eve dönmek için emir alana dek.

“Hemşire Frederick diyor ki Çavuş Wilkes'in Hemşire Cooper'la ameliyathanenin orada fokstrot dansı yaptığını size haber vermemişim... Hemşire şimdiden iki kere düştü bile.” Kadrolu Hemşire

Gore kafasını çarşaf kapı girişinden içeri uzatmıştı. Sıcakta renk gelen yüzü heyecandan ve son içtiği viskiden parlıyordu. Hastanenin kapanmasına çok az bir zaman kaldığı için kızlar hoppa ve uçarı davranıyordu. Şarkılar söylüyor, erkekleri eğlendirmek için eski filmlerden sahneleri canlandırıyorlardı. İhtiyatlı davranışları ve otoriteleri nemli havada buharlaşıp yok olmuştu. Aslında hâlâ görev başında olsalar da başhemşirenin onları fırçalamaya gönlü razı gelmedi; son haftalarda başlarından geçenlerden sonra bunu yapamazdı. Borneo'dan ilk savaş esirleri geldiğinde şok olmuş ve kanı çekilmiş yüzlerini unutamıyordu.

“Git ve o aptal kıza adamı geri getirmesini söyle. Kendini yaralamasını umursamıyorum ama Çavuş yalnızca kırk sekiz saattir ayakta. Sıkıntılarına bir de kırık bacağın eklenmesini istemeyiz.”

“Tamam başhemşire.” Kız gitti, perde gevşekçe tekrar yerine düştü. Kızın yüzü yeniden görüldü. “Siz geliyor musunuz? Öğlanlar nerede olduğunuzu soruyor.”

“Az sonra geliyorum hemşire,” dedi ve kitabını kapatıp portatif iskemleden kalktı. “Haydi git sen.”

“Tamamdır Başhemşire.” Kız kıkırdayarak oradan ayrıldı.

Audrey Marshall, lavabonun üstünde duran küçük aynada saçını kontrol etti, sonra bir havluyla yüzünü kuruladı. Kolunun arkasına konan sivrisineğe vurdu, gri rengine pamuklu pantolonunu düzeltti ve hemşire çadırından çıktı. Ameliyathanelerin önünden geçip (neyse ki buralar artık sessizdi) G Koğuşu'na devam etti. Acı içindeki erkeklerin inlemesi yerine kahkaha ve müzik sesleri duymanın ne büyük bir keyif olduğunu düşünüyordu.

G Koğuşu olarak bilinen uzun çadırın içindeki yatakların çoğu taşındığı için odanın yarısı artık, kumla kaplı gayriresmî bir dans pistine dönüşmüştü ve hâlâ hasta yatağında yatan erkekler burayı görebiliyordu. Köşedeki masada gramofon, yılların kumu ve fazla kullanımdan her yeri çizilmiş plakları boğuk bir sesle çalışıyordu.

Bir zamanlar ilkyardımcı istasyonu olarak kurulan yer artık kendiliğinden bar görevi görmeye başlamıştı. Serumların yerini de viski ve bira şişeleri almıştı.

Bugün çoğu üniformasızdı. Kadınlar açık renk bluz ve çiçekli etekler, erkekler ise gömlek ve bellerinde kemer sayesinde duran pantolonlar giymişti. Birkaç hemşire dans ediyordu; bazıları birbiriyle, birkaçı da kalan Kızılhaç personeli ve fizyoterapistlerle. Bazıları da karmaşık hareketlerde tökezliyordu. Audrey Marshall içeri girince çiftlerden biri durdu ama o, başını sallayarak devam etmelerini işaret etti. "Sanırım son devriyemi yapmalıyım," dedi sert bir alaycılıkla. Çadır sakinleri de ona küçük bir alkışla karşılık verdi.

"Seni özleyeceğiz Başhemşire," dedi köşede duran Çavuş Levy. Duygusallaşmıştı. Hâlâ alçıda ve yüksekte duran bacaklarının arasından adamın yüzünü güçlkle seçiyordu.

Arkadaşı, "Sen asıl yatak banyosunu özleyeceksin," deyince kahkahalar duyuldu.

Yatakların arasında yürüdü, dang humması şüphesi olanların ateşini kontrol etti, inatla iyileşmeyen tropikal ülserleri kapatan sargıların altına baktı.

Bu grup çok kötü görünmüyordu. Yılın başında Hint savaş esirleri geldiğinde o bile haftalarca kâbus görmüştü. Paramparça olmuş kemikleri, kurtlanmış süngü yaralarını, aşıktan bir deri bir kemik kalanları, kabızlık yüzünden şişmiş karınları unutamıyordu. Neredeyse insanlıktan çıkmış vaziyetteki Sihlerin çoğu, onları tedavi etmeye çalışan hemşirelere saldırmıştı. Yıllar içinde vahşete alışmış, zayıf bünyeleriyle başka bir şeyi algılayamaz olmuşlardı. Hemşireler sonrasında yemek çadırlarında ağlamıştı, özellikle de Japonların kampları terk ederken bilerek fazla beslediği ve özgür kaldıkları ilk anlarda acılar içinde ölen erkekler için.

Sihlerden bazıları erkek gibi değildi. Tek bir hemşirenin taşıyacağı kadar zayıflardı. Dahası ya dilsizlerdi ya da söyledikleri anlaşılmıyordu. Hemşireler onları haftalarca, yeni doğmuş bebekler

gibi besledi: İki saatte bir doz süt tozu. Sonrasında çay kaşığı kadar patates püresi, tavşan kıyması, haşlanmış pirinç... Hepsi çökmüş sindirim sistemlerini hayata döndürmek içindi. Bir deri bir kemik kalmış adamları uyutmuş, çatlak dudaklardan dökülen yemekleri silmiş, fısıltılar ve gülümsemelerle onları yavaş yavaş bunun korkunç bir şiddet eyleminin öncüsü olmadığına ikna etmişlerdi. Çukurlaşmış gözleri, gördüklerini hatırladıkça git gide kararmıştı. Nereden geldiklerini anlamaya başlamışlardı.

Hemşireler onların bu bahtsızlığından, sözsüz minnettarlıklarından ve yıllardır evlerinden haber alamamalarından o kadar etkilenmişti ki birkaç hafta sonra tercümanlardan birinin yardımıyla sindirebilecek olanlar için körili yemek hazırlamışlardı. Mütevazı bir sofraydı bu; koyun eti, baharatlar ve kaynamış pirincin yanı sıra Hint bazlamasından oluşuyordu. Yemeği çiçeklerle süslü tepsilerde servis etmişlerdi. Bu adamları dünyada hâlâ biraz güzelliğin kaldığına ikna etmeyi önemli bulmuşlardı. Ama koğuşa girip gururla tepsileri sunduklarında savaş esirleri sonunda kendilerini kaybetmişti. Nezaketle başa çıkmak ağır sözlerden ve darbelerden daha zor gelmişti.

“Bir içki alır mısınız Başhemşire?”

Yüzbaşı şeyeyi davet edercesine kaldırdı. Plak bitti, odanın diğer ucunda biri, sonraki plağın elinden kayıp düşmesine sinirlenip küfretti. Başhemşire adama bir göz attı. Aldığı ilaçlarla birlikte içki içmemesi gerekiyordu. “Bir kadeh alırım Yüzbaşı Baillie,” dedi. “Eve dönemeyen çocuklar için.”

Kızlar rahat bir nefes aldı. “Aramızda olamayanlara...” diye mırıldanarak kadeh kaldırdılar.

“Keşke Amerikalılar hâlâ burada olsaydı,” dedi Hemşire Fisher alnını silerken. “O kırık buz kovalarını zerre özlemiyorum.” Artık sadece birkaç İngiliz hasta kalmıştı.

Herkes aynı fikirdeydi.

“Benim tek istediğim denize gitmek,” diye köşeden konuşmaya katıldı Er Lerwick. “Hafif hafif esen rüzgârı hayal edip duruyorum.”

“Klorlu suyla yapılmamış fincan fincan çay.”

“Ve soğuk İngiliz birası.”

“Öyle bir şey yok dostum.”

Normalde bu sıcak hepsini bitkin düşürürdü. Hastalar yatakta sızar, hemşireler yavaşça onların arasında gezinip ıslak yüzlerini serin havlularla siler, ülseri, enfeksiyonu ve dizanteriyi kontrol ederlerdi. Fakat savaş esirlerinin yakında ayrılacak olması, iyileşmeleri, yalnızca burada bulunmaları bile aslında ortamın havasına bir şeyler eklemişti. Belki de uzun zamandır bir arada olan birliklerin, son birkaç yılın dehşetinde birbirini destekleyip sıkı bir bağ kurmuş grupların dağılmak üzere olduğunu, kilometrelerce uzağa düşeceklerini, hatta belki farklı kıtalara gidip bir daha görüşmeyeceklerini aniden fark etmelerinin etkisiydi bu.

Karşısındaki insanları izleyen Audrey Marshall boğazının düğümlendiğini hissetti. O kadar nadir yaşadığı bir histi ki bu bir an için kafası karışmıştı. Birdenbire kızların eğlenme ihtiyacını, erkeklerin içme saplantısını, dans edip son saatlerini zoraki bir neşeyle birlikte geçirme arzusunu anladı. “Bak ne diyeceğim,” deyip köşeyi, serumun olduğu yeri işaret etti. Fizyoterapistlerden biri protezin içine doldurduğu birayı içiyordu. “Benim içkim büyük olsun.”

Çok geçmeden şarkılar söylenmeye başladı: Shenandoah. Tiz, içkiyle gevşemiş sesler tentenin ardına kadar sızarak karanlık gökyüzüne süzüldü.

Nakaratin yarısında içeri bir kız girdi. Audrey önce onu görmedi, hiçbir şeyi kaçırmamasını sağlayan keskin duyları, belki de viskiden biraz körelmişti. Fakat sesini yükseltmiş, iyileşen adamların yatakta şarkı söyleyişinin keyfine varmışken hemşireler birbirine sıkıca sarılmış, gözleri ara sıra duygusal yaşlarla ıslanırken, ortama

aniden giren soğukluğu fark etti. Yan tarafa yönelen bakışlar ona bir şeyin değiştiğini gösteriyordu.

Kız kapıda duruyordu. Soluk, çilli yüzü porselen gibi durgun, zayıf omuzları üniformasının içinde dimdikti. İçeri girdi. Elinde küçük bir valiz ve alet çantası vardı. Üzerinde Avustralya Hastanesi'nde geçen altı yılı gösteren bir iz yoktu. İçeri girme kararından vazgeçmiş gibi kalabalık çadıra baktı; sanki fikrini değiştirmek üzereydi. Sonra Audrey Marshall'ı ona bakarken yakaladı ve yavaşça yürümeye başladı. Çadırın kenarından uzaklaşmamaya gayret ediyordu.

"Şimdiden toparlandın mı hemşire?"

Konuşmadan önce duraksadı. "Hastane gemisine bu gece bineceğim Başhemşire, eğer sizin için de uygunsa. Ağır hasta olanlara yardımım dokunabilir."

"Benden öyle bir şey talep etmediler," dedi Audrey sesinin incinmiş gibi çıkmamasına gayret ederek.

Kız yere baktı. "Aslında... ben teklif ettim. Umarım sizin için sorun değildir. Daha yararlı olacağımı düşündüm. Muhtemelen artık burada bana ihtiyacınız olmadığı için." Müziğin sesinden kızı duymak zorlaşmıştı.

"Kalıp bizimle son kez birkaç içki daha içmek istemez misin?" Söylerken bile Audrey bunu neden sorduğundan emin değildi. Birlikte çalıştıkları dört yıl boyunca Hemşire Mackenzie eğlencelere katılan biri olmamıştı. Galiba artık sebebini anlıyordu.

"Çok naziksiniz ama kalmayayım, teşekkür ederim." Şimdi den girişe doğru bakmaya başlamıştı, sanki en kısa sürede nasıl çıkabileceğini hesaplıyordu.

Audrey ısrar edecekti. Kızın öylece geçip gitmesine, yıllar süren hizmetinin böyle sona ermesine gönü rız gelmiyordu. Fakat doğru kelimeleri seçmeye çalışırken kızların çoğunun dans etmeyi bıraktığını fark etti. Birkaçı birbirine sokulmuş, soğuk gözlerle

onları süzüyordu. “Şunu söylemek isterim ki...” diye başladı fakat erkeklerden biri araya girdi.

“Hemşire Mackenzie mi o? Neden orada saklıyorsunuz onu Başhemşire? Hemşire, buraya gel, doğru düzgün vedalaşmadan gidemezsin.”

Er Lerwick yataktan kalkmaya çalışıyordu. Ayaklarını yere koymuştu ve yatak başının demirinden güç alarak doğruluyordu. “Hiçbir yere gitmiyorsun hemşire. Bir söz vermiştin, unuttun mu?”

Audrey, Hemşire Fisher ile yanındaki iki kızı bilmiş bilmiş sırtırtırken yakaladı. Hemşire Mackenzie'ye baktığında onun da bunu gördüğünü fark etti. Hemşire Mackenzie iki valizini ellerinin arasında sıkıştırmıştı. Kaskatı kesildi, sonra sessizce, “Kalamam Er Lerwick. Hastane gemisine binmem gerekiyor,” dedi.

“Aa, bizimle bir içki içmeyecek misin hemşire? Son bir içki...”

“Hemşire Mackenzie'nin işleri var Çavuş O'Brien,” dedi Başhemşire sertçe.

“Ah, yapma. En azından el sıkışalım.”

Kız öne doğru bir adım attı, sonra ona uzatılan ellerle tokalaştı. Yeniden başlayan müzik dikkatleri kızın üzerinden kendine çekmişti fakat Audrey Marshall, kız hareket ederken diğer hemşirelerin gözlerini kısarak baktığını fark ediyordu. Bazı erkeklerse özellikle kafalarını çeviriyordu. Başhemşire, her bir yatakta kızı uzun süre oyalamadıklarından emin olmak için onun arkasından yürüdü.

“Benim için dünyalara bedelsin hemşire.” Çavuş O'Brien kızın solgun elini iki elinin arasına aldı, sesi içkinin etkisiyle titrek ve duygu dolu çıkmıştı.

“Hepimizin yapacağı bir şeydi,” dedi Mackenzie kısa kesmek ister gibi.

“Hemşire! Hemşire, buraya gel.” Er Lerwick sesleniyordu. Audrey kızın önce onu, sonra da ona ulaşması için geçmesi gereken insanların sayısını hesaplamaya çalıştığını gördü. “Hadi Hemşire Mackenzie. Bana bir söz vermiştin, unuttun mu?”

“Bence hiç...”

“Yaralı bir adama verdiğin sözden dönmezsin, değil mi hemşire?” Er Lerwick’in ifadesi komik bir biçimde mahcuptu.

Er Lerwick’in yanındaki iki erkek de koroya katıldı. “Hadi hemşire, söz vermiştin.”

Sonra oda sessizleşti. Audrey Marshall kızların, Hemşire Mackenzie’nin ne yapacağını görmek için geriye çekildiklerini gözlemledi.

Sonunda kızın güç durumda kalmasına dayanamayıp araya girdi: “Er Lerwick, yatağınıza dönerseniz memnun olurum.” Aceleyle erin oturduğu yere doğru yürüdü. “Söz verdi ya da vermedi, henüz yataktan çıkmaya hazır değilsiniz.”

“Aman Başhemşire. Adamı rahat bırakın biraz.”

Erin bacağına kaldırıp yatağın üzerine koyarken bir ses duydu: “Sorun değil Başhemşire.” Kızın arkasında durduğunu ve yüzünün ışıldadığını fark etti. Titreyen solgun elleri rahatsızlığını ifşa ediyordu sadece. “Gerçekten söz verdim.”

Audrey diğer kadınların bakışlarını görmekten ziyade hissetti ve sığağa rağmen tüyleri ürperdi. “Eğer eminsen hemşire.”

Uzun bir kızdı, o yüzden genç adamın oturmasına yardım ederken eğilmesi gerekti. Sonra kollarını onun omuzlarının altından geçirerek uzun zamandır ustalaştığı bir manevrayla eri ayağa kaldırdı.

Bir an kimse konuşmadı. Sonra Çavuş Levy müziğin açılması için bağırdı ve biri gramofonu yeniden hayata döndürdü.

“Hadi Scottie,” dedi arkasında duran adam. “Ama ayağına basma sakın.”

Dans pisti yerine geçen kumlu alana giderken, “Önceden dans edemezdim,” diye şaka yaptı Er Lerwick. “Dizlerimdeki bir kiloluk şarapnel de pek yardımcı olmayacak.”

Dans etmeye başladılar. “Ah hemşire...” dediğini duydu Audrey. “Bunu ne zamandır beklediğimi bilemezsin.”

Hâlâ yakında duran erkekler aynı anda alkışı kopardılar. Audrey Marshall kendisinin de alkış tuttuğunu fark etti. Kırılğan adamın dimdik ve gururlu duruşu, mütevazı arzusunu gerçekleştirmeyi başardığı için yüzünün ışıması onu duygulandırmıştı. O arzu, kollarında bir kadınla yeniden dans pistinde olabilmektir. Başhemşire kızı izledi; adam için kendi huzursuzluğuna meydan okuyordu. Uzun kolları, adam dengesini kaybederse onu hemen desteklemek için gerilmişti. *Nazik bir kız. İyi bir hemşire*, diye düşündü.

Zaten işin en hüznü tarafı da buydu.

Müzik durdu. Er Lerwick minnetle kendini yatağına bıraktı. Apaçık dermansızlığına rağmen hâlâ sırtıyordu. Audrey'nin yüreği parçalandı, bu basit iyi niyet gösterisinin, genç hemşirenin aleyhine kullanılacağını biliyordu. Gözleriyle çantalarına bakman kızın da bunun farkında olduğunu biliyordu. "Seni geçireyim hemşire," dedi. Kızı, tüm dikkatlerin üzerinde olmasının getirdiği huzursuzluktan kurtarmak istiyordu.

Er Lerwick kızın elini hâlâ sımsıkı tutuyordu. "Bizim için neler yaptığınızı biliyoruz, mesai dışında da burada olmanız... Hepiniz bizim... kız kardeşimiz gibisiniz." Kendini tutamayıp ağlamaya başladı ve kısa bir tereddütten sonra Hemşire Mackenzie ona doğru eğilip kendini üzmemesini söyledi. "Seni düşündüğümde aklıma hep bu gelecek hemşire. Başka hiçbir şey değil. Keşke zavallı Chalkie de..."

Audrey hızlıca aralarına girdi. "Hemşire Mackenzie'ye hepimiz minnettarız değil mi? Ve eminim hepimiz gelecekte her şeyin gönlünce olmasını diliyoruz."

Birkaç hemşire nazıkçe alkışladı. Erkeklerden bazıları birbirlerine sırtıttı.

"Teşekkür ederim," dedi kız sessizce. "Teşekkür ederim. Sizi tanıdığım için çok mutluyum... hepinizi..." Dudağını ısırdı ve gözünü çadırın kapısına dikti. Belli ki çaresizce buradan uzaklaşmak istiyordu.

“Seni geçireyim hemşire.”

“Kendine iyi bak Hemşire Mackenzie.”

“Evdeki oğlanlara bizden selam söyle.”

“Hanımüma yatağımızı ısıtmasını söyle.” Bu son sözü müstehtecen kahkahalar takip etmişti.

Audrey o garip, hafif hafif kendini belli eden endişesinden bir an çıkıp bu durumu memnuniyetle gözlemledi. Birkaç hafta önce erkeklerden bazıları karılarının adını bile söyleyecek halde değildi.

İki kadın yavaşça gemiye doğru yürüdü. Partinin sesleri uzaklaşırken aralarındaki sessizliği yalnızca kolalanmış üniformaların sesi ve ayakkabıların kumdaki yumuşak hışırtısı bölüyordu. Çevre çiti boyunca yürüyüp artık terk edilmiş bir sıra hastane çadırım, oluklu sacdan yapılmış personel merkezini, mutfığı ve tuvaleti geçtiler. Kapıdaki güvenlik görevlisini selamladılar ve sonra kamptan çıkıp yarımadanın sonuna giden ıssız yol boyunca yürüdüler. Adımları, hastane gemisinin ayın aydınlattığı ıslıl ıslıl suda oturduğu yerde, Tarmac'ta yankılanıyordu.

Kontrol noktasına varınca durdular. Hemşire Mackenzie gemiye bakakalınca Audrey Marshall, kızın kafasından geçenleri merak etti. Cevabı bildiğinden emin değildi. “Sidney’e çok uzak değil, değil mi?” dedi sessizlik garip bir hal alınca.

“Hayır, hiç değil.”

Bir sürü yersiz soru, bir o kadar da beylik cevap vardı. Audrey kıza sarılma isteğini bastırdı. Keşke duygularını daha iyi ifade edebilseydi. “Doğru şeyi yapıyorsun Frances,” dedi sonunda. “Yerinde olsam ben de aynısını yapardım.”

Kız ona baktı, sırtı dik, bakışları ölçülüydü. *Zaten her zaman mesafeliydi*, diye düşündü Audrey. Fakat geçen haftalarda ifadesi sanki mermerin içine sıkıştırılmış gibi ulaşılmazdı. “Diğerlerine kulak asma,” dedi bir anda. “Muhtemelen sadece kıskanıyorlar.”

Sebebin bu olmadığını ikisi de biliyordu.

“Yepyeni bir başlangıç olacak, değil mi?” dedi elini uzatarak.

“Yepyeni bir başlangıç, evet.” Hemşire Mackenzie uzanan eli güçlü bir şekilde sıktı. Eli sıcak havaya rağmen serindi. İfadesi ise okunamayacak kadar gizemliydi. “Teşekkür ederim.”

“Kendine iyi bak.” Audrey kendini derin duygulara ve hassasiyete teslim eden bir kadın değildi. Kız gemiye doğru dönünce Başhemşire de başını eğdi, pantolonundaki kumları silkeledi ve kampa geri döndü.

BÖLÜM 2

4

Geçtiğimiz hafta Sidney'in en coşkulu gösterisi, HMS Victorious'un, İngiliz askerlerinin karısı olan 700 Avustralyalı kadınla beraber İngiltere'ye doğru yola çıkmasıydı. Geminin hareket etmesinden saatler önce iskelenin dışındaki yol akrabalar ve arkadaşlarla dolup taşıtı. Gelinlerin çoğu şaşırtıcı derecede gençti.

The Bulletin, 10 Temmuz 1946

Gemiye biniş

Sonradan ne beklediğini bilmediğini fark etti. Belki de kadınların düzenli bir kuyruğa girmesini, ellerinde bavullarıyla kaptanın yanından geçip ilerlemelerini beklemişti. Elini sıkacak ve belki biraz yaşlı gözlerle ölçülü bir vedadan sonra borda iskelesini çıkıp büyük beyaz gemilerine bineceklerdi. Ailesi gözden kaybolana dek onlara el sallayacak, son dakikada kısırağın beslenmesiyle ilgili birkaç talimatı, Letty'nin kullanması için annesinin botlarının yerini ve en son da onları çok sevdiğini haykıracak, gemi denize doğru açılırken sesi bütün limanda yankılanacaktı. Cesur olacaktı; aklı arkasında bıraktıklarında değil, ileride onu bekleyenlerde olacaktı.

Hayal etmediği şey ise şuydu: Sidney Limanı'na kadar devam eden sıkışık trafik, kuyrukta öne geçmek için kıvrıla kıvrıla ilerleyen arabalar, şehrin gri gökyüzü altında tampon tampona ilerleyenler, rıhtımın girişinde izdiham yaratan insan kalabalıkları, çok uzaktaki ya da gürültüden cevap veremeyecek tanıdıkları bağırarak ya da el sallayarak selamlamalar. Bando, dondurma satıcıları, kaybolmuş çocuklar. Hepsi rıhtım yanına kendini atma derdindeki milyon tane dirseğin itiş kakışı, tökezlemeler, sayısız genç kadının histe-risi, onları tutan ebeveynler, kederle haykıran ya da heyecandan sersemleyenler, yoğun kalabalığın arasından bavulları ve yemek kolilerini kocaman gri gemiye sürüklemeye uğraşanlar... Gergin bekleyiş havası rıhtımın üzerinde sis gibi asılıydı.

"Lanet olsun! Bu hızla oraya asla ulaşamayız." Murray Don-leavy kamyonetin direksiyonuna geçmiş bir sigara daha içiyordu. Çilli yüzü gergindi.

"Düzelir baba." Margaret elini babasının koluna koydu.

"Herif tam bir kafasız gibi kullanıyor. Baksana, muhabbete o kadar dalmış ki hareket ettiklerinin bile farkında değil... Yürü artık!" Kornaya uzun uzun bastı, önündeki arabanın motorunun durmasına sebep olmuştu.

"Baba, adam senin ineklerinden biri değil, Tanrı aşkına. Bak, sorun yok. Her şey yolunda. Eğer daha da kötüleşirse iner yürürüm."

"Bence ablam o koca karnıyla hepsinin hakkından gelebilir." Arkasında oturan Daniel, kendi deyimiyle ablasının *şişkinliği* ko-nusunda gittikçe kabalaşıyordu.

"Laflarına dikkat etmezsen esas senin hakkından geleceğim." Margaret ayaklarının arasında oturan teriyeri okşamak için öne eğildi. Ara sıra Maude Gonne'ın burnu pencereden giren yabancı kokulara yöneliyordu. Deniz tuzu, egzoz dumanı, patlamış mısır ve benzin. Yaşlı bir köpekti Maude. Yarı kördü, burnu minik, gri beneklerle kaplıydı ve annesinin Margaret'a onuncu yaş günü armağanıydı. Çünkü erkek kardeşlerinin aksine ona silah almak uygun kaçmazdı.

Eğildi ve sepetini alıp dizine yerleştirdi. Sonra evraklarını on dördüncü kez kontrol etti.

Babası sepetine göz gezdirdi. “Sepetinde pek bir şey yok gibi görünüyor. Letty senin için birkaç sandviç koyacak sanıyordum.”

“Herhalde evde eşyalarla boğuşurken sandviçleri çıkardım. Sabah kafam çok meşguldü tabii.”

“Umarım sizi gemide iyi beslerler.”

“Tabii ki iyi besleyecekler baba. Özellikle beni.”

“Ablama yetecek kadar yemeğı taşımak için bir gemi daha lazım.”

“Daniel!”

“Baba, sorun değıl.” Kardeşinin öfkeli yüz ifadesi, fazla uzamış perçemlerinin arkasına saklanmıştı. Margaret’a bakmakta gittikçe zorlanıyor gibiydi. Kız elini uzatıp onu anladığım, hiç ona özgü olmayan bu acımasız tavrı yüzüne vurmayacağını söylemeyi düşündü ama kardeşinin buna da ters tepki vereceğinden şüpheleniyordu. Vedalaşmalarına bu kadar az kalmışken böyle bir tepkiyi kaldıracabilecek kadar sağlam olup olmadığından emin değildi.

Letty onun gelmesini istememişti; oğlanın aksiliğinin yolculuğa uğursuzluk getireceğini düşünmüştü. Daniel kapıyı kimbilir kaçınıcı kez çarptığında, “Ailenden en son gördüğün şeyin böyle bir yüz olmasını istemezsin,” demişti.

“O iyi,” diye cevap vermişti Margaret da.

Letty kafasını iki yana sallamış ve yemek kolisiyle ilgili çalışmalarını hızlandırmıştı. On bir kilo hakları vardı ve Joe’nun annesi, yeni Avustralyalı ailesinin yeterince konuksever olmadığı düşünmesin diye Letty on bir kiloluk hakkı sonuna kadar kullandığından emin olana kadar koliyi defalarca tartmıştı.

Böylece Margaret’ın çeyizine diğerk şeylerin yanı sıra Letty’nin teneke kutudaki meyveli kekleri, bir şişer şeri, konserve somon balığı, sığır eti ve kuşkonmaz ve bir kutu jöleli şeker, Hordern Brothers kuponları yerleştirilmişti. Letty bir düzine yumurta da

koymak istemişti ama Margaret, Sidney'e kadar araba yolculuğunu atlatsalar bile altı haftalık gemi seyahatinden sonra yumurtaların bir hediyeyle çok sağlık tehdidi olacağına dikkat çekmişti. "Sanki bir tek İngilizlerde karne sistemi var," diye şikâyet etmişti Colm. Letty'nin meyveli kekine biraz düşküncü.

"Onlara ne kadar iyi davranırsak onlar da Maggie'ye o kadar iyi davranır," demişti Letty sinirli bir ses tonuyla. Sonra bakışlarını sabit bir noktaya dikmiş, ardından kurulama havlusuyla gözlerini silerek mutfaktan kaçmıştı.

Artık saçını yapmakla da uğraşmıyordu.

"Belgelerin tamam mı?" Woolloomooloo İskelesi'nin kapılarına ulaşmışlardı. Yeni üniforması içindeki subay, günün önemi nedeniyle gergindi. Kamyonetin camından içeri baktı, Margaret da sayfa kenarları yıpranmış belgelerini sepetinden çıkarıp ona uzattı.

İstedikini bulana kadar parmağıyla isim listesini taradı, bulunca da el sallayarak geçmelerini işaret etti. "Bütün gelinler, *Victoria*. Altı numaralı kamara. Hanımefendiyi muhtemelen postanenin yanında bırakmanız gerekecek. İçeride durabileceğiniz bir yer yok."

"Mümkün değil, kızım hamile."

Subay, babasının camından hızla içeri eğildi, sonra da başını çevirip kalabalığı taradı. "Şanslıysanız sol tarafta bir yer bulabilirsiniz. Rıhtım önüne giden tabelaları takip edin, sonra mavi sütunun yanından sola dönün."

"Sağ ol dostum."

Adam kamyonetin tepesine iki kere vurdu. "Kimseyi ezme-meye çalışın. İçerisi kıyamet gibi."

"Elimden geleni yaparım." Murray şapkasını kafasında daha da aşağıya indirdi ve engelleri aşarak söylenen tarafa doğru yöneldi. "Hiçbir şey için söz vermiyorum, ona göre."

Murray kalabalığın arasından geçerken kamyonet homurdandı ve sızlandı. Bazen başıboş bir insan kaldırım kenarından yola inince fren yapıyordu ya da ağlayan bir anne ve kızı birbirlerine

sarılmış, etrafta ne olup bittiğiyle ilgilenmeden yürüyünce direksiyonu kırması gerekiyordu. “Kesinlikle inekler gibi değiller,” diye mırıldandı kendi kendine. “İnekler daha akıllı.”

Kalabalıklara asla tahammül edemezdi Murray. Woodside’in şehre görece yakınlığına rağmen Margaret onun doğduğundan beri Sidney’e ancak birkaç kere geldiğini düşünüyordu. Gürültülü, leş gibi, köpekbalıklarıyla dolu. Düz bir çizgide yürüyemediğinden şikâyet ederdi. A’dan B’ye gidene kadar bütün insanlar onu sıkıştırır, önüne geçerdi. Margaret da onlara bayılmıyordu ama bugün ilginçtir ki kendisini bu duygudan uzak hissediyordu. Sanki bir gözlemciydi, kalkıştığı şeyin ehemmiyetini henüz tam anlamıyla kabullenememişti.

“Zaman konusunda ne durumdayız?” diye sordu babası. Motoru boşa almış, dopdolu bavullarını ya da dik kafalı çocuklarını sürükleyen bir insan sürüsünün daha geçişini bekliyorlardı.

“Baba, iyiyiz, merak etme artık. İstersen inip buradan sonrasını yürüyebilirim.”

“Seni bu tiplerin arasında nasıl yalnız bırakırım!”

Margaret bir anda, babasının onu gemiye götürme konusunda büyük bir sorumluluk hissettiğini fark etti, her ne kadar onu kaybetmek istemese de, yanında olduğu son seferde sorumluluğunu tam anlamıyla yerine getirememekten korkuyordu. “Sadece birkaç yüz metre kaldı, yürüyemez halde değilim ki...”

“Seni gemiye bindirmeden gitmeyeceğime söz verdim Maggie. Otur oturduğun yerde.” Çenesindeki kaslar gerilmişti, Maggie onun bu sözü kime verdiğini merak etti.

“İşte orada! Bak baba!” Daniel parmağıyla arka cama vuruyor, heyecanla park yerinden çıkan resmî görünümlü arabayı işaret ediyordu.

“Aynen.” Babası öne doğru eğilip aracı hızlandırdı. Önündeki insanlar ürküp kenara kaçışmaya başlamıştı. “Haydi bakalım,” diye kükredi camdan ve kamyoneti saniyeler içinde küçük boşluğa

sıkıştırdı. Aynı yere hamle yapan diğer birkaç arabayı engellemiştir. “İşte oldu!” Konağı kapattı ve motor titreyip uykuya dalarken kızına döndü. “İşte oldu,” dedi tekrar. Bu sefer sesi daha yumuşak çıkmıştı.

Margaret ona uzanıp elini tuttu ve, “Sonuna kadar yanımda olacağını biliyordum,” dedi.

Devasa bir gemiydi; rıhtımın tamamını kapsayacak kadar büyüktü; gökyüzünü ve denizi de saklıyordu. Bariyerlerin arkasına dolmuş, çılgın bir telaşla gemiye binmiş olanlarla iletişim kurmaya çalışan kalabalık, yalnızca geminin dümdüz, gri yüzeyini görebiliyordu. Geminin heybeti Maggie’nin nefesini kesmişti.

Bir yanında taretler balkon gibi dizilmişti, bazılarında toplar hâlâ hazır duruyor ya da zarif kuşların boynu gibi bükülmüş incecik portal vinçler taşıyordu. Ancak iyice geriden görülebilen uçuş güvertesinde hava araçları üç düzende duruyordu; kanatları tepelerine doğru katlanmıştı. Corsairler, Fireflylar ve bir tane de Walrus vardı. Kardeşinin hava araçlarına olan tutkusu Margaret’a da geçmişti, isimlerini tek tek sayabilirdi. Yüzlerce genç kadın şimdiden gemiye binmişti bile, uçuş güvertesini doldurmuş ya da top namlularının üzerine ata biner gibi oturmuş, yürüme yolundan el sallıyorlardı. Jestleri, yüz ifadeleri uçak gemisinin içinde zar zor belli oluyordu. Sert deniz rüzgârına karşı mantoların önü kapatılmış, başörtüleri sıkıca bağlanmıştı. Birkaçı lombozlardan dışarı bakıyor, dudaklarını oynatarak aşağıdakilere sessiz mesajlar gönderiyordu. Tüm bu patırtının içinde bir şey duymak imkânsızdı. O yüzden çoğu, manik bir semafor yöntemiyle birilerine işaret ediyordu.

Bir yanda da bando çalışıyordu. Margaret kalabalığın arasından kesik kesik sesler geldikçe ancak *Maori’s Farewell* ile *Bell-bottomed Trousers*’ı seçebilmişti. Onlar beklerken ağlayan bir kız, borda iskelesinden aşağı indiriliyordu. Parlak renkli konfetiler mantosuna yapışmıştı. Bir memurun, “Fikrini değiştirdi,” dediğini duydu. “Biri onu diğerlerinin yanına, yük ambarına götürsün.”

Margaret çok kısa bir an için bile izin verirse melankolinin onu ne kadar kolay içine çekebileceğini biliyordu.

“Gergin misin?” diye sordu babası. Ağlayan kızı o da görmüştü.

“Hayır,” dedi. “Tek istediğim Joe’yu yeniden görmek.”

Bu cevap babasını memnun etmiş gibiydi. “Annen görse seninle gurur duyardı.”

“Bence kesin daha şık bir şeyler giymemi söylerdi.”

“Evet, o da var.” Babası onu şaka yollu, hafifçe dürttü. Margaret da aynı şekilde karşılık verdi, sonra uzanıp şapkasını düzeltti.

“Başka gelin var mı?” Kızılhaç’tan elinde panoyla bir kadın, kalabalığı yararak ilerliyordu. “Gelinler, artık binmeniz gerekiyor. Belgeleriniz hazır olsun.” Borda iskelesinden çıkan her kız konfetilere boğuluyordu ve liman işçileri de arkalarından şaka olup olmadığı anlaşılmayan bir tonda, “Pişman olacaksın,” diye bağırıyordu.

Babası bagajını gümrüğe götürmüştü. Onun etrafından dolanıp en küçük kardeşinin durduğu yere ilerledi; gözlerini ondan ve gemiden kaçırıyordu. “Benim için o kısırağa iyi bak Daniel,” dedi. Biraz bağırması gerekmişti. Daniel ona bakmayı reddedip bakışlarını yere dikti. “Elinden geldiğince dizginli kalsın. Şimdilik koparmıyor, ağzını yumuşak tutabilirsen uzun vadede daha iyi koşacaktır.”

“Daniel. Ablana cevap ver.” Babası kardeşini dirseğiyle dürttü.

“Tamamdır.”

Margaret kardeşinin çelimsiz omuzlarına, kararlılıkla diğer tarafa çevrilmiş yüzüne baktı. Ona sarılma arzusuyla doldu ve onu ne kadar sevdiğini söylemek istedi. Ama o, ablasının şişmiş karnını gittikçe daha itici buluyordu. Gideceği kesinleştikten beri onunla herhangi bir yakınlık kurmaktan kaçınmıştı. Sanki ablasını uzaklaştırdığı için Joe’yu değil de karnındaki bebeği suçluyordu.

“El sıkışalım mı?”

Babasının sinirlenme olasılığının hesaplandığı uzun bir duraksama yaşandı. Daniel elini cebinden çıkarıp ablasının elini kısa ve sertçe sıktı. Hâlâ yüzüne bakmıyordu.

“Size yazacağım,” dedi. “Siz de bir cevap yazsanız iyi olur.”

Daniel yine bir şey söylemedi.

Babası öne çıktı ve kızını sıkıca kucakladı. “Kocana söyle, seninle ilgilenmek onun öncelikli görevi,” Konuşurken sesi boğuk çıkıyordu.

“Ah, hiç değilse sen yapma baba.” Babasının ceketindeki naftalin ve samanla karışık sığır kokusunu içine çekti. “İyi olacaksınız, hepiniz. Letty size benden daha iyi bakacak.”

“Eh, çok da zor olmasa gerek.”

Margaret babasının espri yapmak için çabaladığını anlıyordu. Ona daha sıkı sarıldı.

“Keşke... keşke...”

“Baba...” Sesinde bir uyarı gizliydi.

“Tamam.” Kızından uzaklaştı, sanki aklı şimdiden başka yerlerdeymiş gibi hızlıca etrafına birkaç bakış atıp yutkundu. “Artık seni gemiye bindirsek iyi olur. Eşyalarını taşımamı ister misin?”

“Ben hallederim.” Büyük çantayı omzuna astı, el sepetini ve yemek çıkını boş kolunun altına sıkıştırıp dengesini buldu. Sonra derin bir nefes alıp gemiye yöneldi.

Babasının eli onu durdurdu. “Bir dakika kızım! Önce gümrükten geçmen gerekiyor.”

“Ne?”

“Gümrük. Bak, gemiye binmeden önce herkesi o tarafa yolluyorlar.”

Margaret itişen kalabalığın arasından babasının işaret ettiği yere baktı. Rıhtımın karşısında oluklu sacdan kocaman bir kulübe vardı.

“Kızılhaç’taki kadın söylüyordu. Herkes önce oradan geçecekmiş.”

İki kız kapıda durmuş memurlarla konuşuyordu. Bir tanesi kızın çantasını gösterip gülüyordu.

Babası ona dikkatle baktı. “İyi misin kızım? Bir anda rengin attı.”

“Yapamam baba...” diye fısıldadı.

“Anlamadım. Sorun ne?”

“Baba, iyi hissetmiyorum...”

Babası hemen Margaret’i kolundan yakaladı. “Ne oldu? Oturmak ister misin?”

“Hayır... Kalabalık yüzünden. Biraz halsiz hissediyorum. Beni doğrudan gemiye bindirmeleri gerekecek, lütfen söyle onlara.” Gözlerini kapattı. Babasının Daniel’a seslendiğini duydu, kardeşi de hemen harekete geçmişti.

Birkaç dakika sonra iki deniz subayı yanında duruyordu. “İyi misiniz hanımefendi?”

“Gemiye binmek istiyorum.”

“Tamam. Peki siz...”

“Bak, hamile olduğumu görüyorsun. Fenalaşıyorum. Bebek mesaneme baskı yapıyor ve burada utanılacak bir duruma düşmekten korkuyorum. Bir dakika daha bu kalabalıkta duramam.” Çaresizlikten gözüne yaşlar dolmuştu ve diğerlerini de utandır-mıştı, bunu anlayabiliyordu.

“Hiç böyle yapmaz,” diyordu babası. Sesi endişeliydi. “Güçlüdür benim kızım. Fenalaştığını daha önce hiç görmedim.”

“Birkaç kişi daha böyle oldu,” dedi subaylardan biri. “Buradaki karmaşa yüzünden hep. Onu hemen bindireceğiz. Çantalarınızı bize verin hanımefendi.”

Çantasını ve yemek çıkını subaylara bıraktı; ambalaj kâğıdı terleyen elleri yüzünden yumuşamıştı.

“Güvende olacak mı? Gemide doktorunuz var mı?” Babası etraflarında dönüp duruyordu, gergindi.

“Evet efendim. Lütfen telaşlanmayın.” Margaret babasının yanında durduğunu hissetti. “Üzgünüm efendim. Buradan ileriye geçemezsiniz.”

Subaylardan biri sepete uzandı. “Bunu taşımamı ister misiniz?”

Margaret sepeti kendine çekip sertçe, “Hayır,” dedi. Sonra yine, “Hayır, teşekkür ederim,” diye ekledi ve bu kez gülümsemeye çalıştı. “Belgelerim ve önemli eşyalarım içinde. Kaybedersem mahvolurum.”

Subay gülümsedi. “Muhtemelen haklısınız hanımefendi. Bugün bir şeyler kaybetmek için hiç de uygun bir gün değil.”

İkisi de Margaret’ı birer kolundan destekleyip gemiye doğru yürümesine yardım etti. Borda iskelesi eskimiş görünüyordu, tahta direkleri yıllarca ayak basılmasıyla ve deniz suyunun aşındırmasıyla kısmen çürümüşü. “Güle güle git Maggie,” diye seslendi babası.

“Baba...” Birdenbire bu gidişin acele olduğunu hissetti. Sonuçta hazır olup olmadığından bile emin değildi. Hissettiklerinin birazını olsun aktarabilmek için boştaki eliyle bir öpücük göndermeye çalıştı.

“Dan? Daniel? Nerede o?” Babası, oğlunu bulabilmek için dört dönmeye başlamıştı. Kızına beklemesi, yavaşlaması için el salladı ama kalabalık, bariyerleri ittiriyordu ve o da aralarında kaybolmaya başlamıştı bile.

“Doğru düzgün veda edemedim ona.”

“Lanet olası çocuk.” Babası sanki ağlamak üzereydi. “Dan! Vedalaşmak istediğini biliyorum. Bak, bunları hiç umursama...”

“Artık sizi bindirmeliyiz hanımefendi,” dedi yanındaki subay.

Margaret önce subaya baktı, sonra da gümrük kulübesine. Ayağı artık iskeledeydi. Arkasındaki subay sabırsızca hareket etmeyi beklerken bavulunun baskısını bacağında hissedebiliyordu.

“Onu göremiyorum hayatım,” diye seslendi Murray. “Nerede olduğunu bilmiyorum.”

“Ona sorun olmadığını söyle baba. Anlıyorum.” Babasının gözlerini hızlı hızlı kırıştırdığını görebiliyordu.

“Pişman olacaksın!” Şapkasını gözünün üzerine indirmiş genç bir işçi Margaret’a sinsice sırtıyordu.

“Kendine iyi bak,” diye bağırdı babası. “Beni duyuyor musun? Kendine iyi bak!” Sonra sesi, yüzü ve yıpranmış şapkasının tepesi itiş kakışın arasında kayboldu.

*

İkinci kaptan ya da mürettebatın bildiği ismiyle XO üç kez dikkatini çekmeye çalışmıştı. Kahrolası adam orada durmaya devam ediyor, bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Tuvalete gitmek için yalvaran bir çocuk gibiydi.

Dobson. Her zaman durumun gerektirdiğinden daha laubalidir. Morali zaten bozuk olan Kaptan Highfield onu görmezden gelmeye kararlıydı. Arkasını dönüp Makina Kontrol Odası’na indi.

Rutubet bacağına ağırtıyordu. Ağırlığını diğer bacağına verip alışkın olmadığı bu dengesiz duruşta bir süre dinlendi. Tıknaz bir adamdı, sopa yutmuş gibi durması, askerlikte geçen yıllar içinde, güverte arkasında sayısız kez taklidinin yapılmasına neden olmuştu.

“Hawkins, liman dış motorundan haber ver. Hâlâ kilitli mi?”

“Şu anda orada iki adamım var efendim. Önümüzdeki yirmi dakika içinde serbest bırakmayı umuyoruz.”

Kaptan Highfield rahatladı. “Elinizden geleni yapın. Yoksa bizi açığa çıkarmak için iki römorkör daha gerekecek ve bu olursa çok iyi görünmeyiz, değil mi?”

“Bir yandan kızlarını almış kaçarken eski sömürgelere vermek istediğimiz izlenim bu değil kesinlikle.”

“Köprüüstü, dümen dolabı, dümende Coxswain.”

“Çok iyi Coxswain. Dümen bir-iki-sıfır için beklemede kal.”
Kaptan Highfield konuşma borusunun başından kalktı.

“Ne?”

Dobson tereddüt etti. “Ben... sadece sizinle aynı fikirdeyim diyordum efendim. Dışarıya böyle bir görüntü vermek istemeyiz.

“Evet, şey, senin endişelenmen gereken bir şey değil bu Dobson. Sen ne istemiştin?”

Köprüüstünden tüm liman görünüyordu: Kuru havuza kadar uzanan devasa insan kalabalığı, aşağıda dizili gemi bayrakları ve borda iskelesine birer birer yavaşça binen, bindikçe el sallayan kadınlar. Highfield her yeni gelenle birlikte içten içe sızlanıyordu.

“Sizinle yatakhane raporu hakkında görüşmeye geldim efendim. Hâlâ birkaç eksikimiz var.”

Kaptan Highfield saatine baktı. “Bu saatte mi? Kaç kişi?”

Dobson listesini kontrol etti. “Şu anda yaklaşık yarım düzine efendim.”

“Kahretsin.” Kaptan Highfield güneş saatine eliyle vurdu. Limandan ayrılışları tam bir maskaralığa dönüşüyordu. “Tanrı aşkına, bu adamlar dün gece ne yapıyordu?”

“Sanırım kulüplerden birinde danslı eğlence gibi bir şey varmış. Birkaçını kavga ederken bulduk, birkaçı da gerçekten aciz durumdaydı. Adamlardan biri borda iskelesini iskalayıp yoğun sisin içine düştü. Neyse ki Jones ve Morris nöbetteydi efendim, yoksa onu tamamen kaybedebilirdik. Ve bir de hâlâ altı kişi eksik var.”

Highfield, köprüüstünden dışarı baktı. “Rezil herifler!” Etrafındakiler, Highfield’in sinirinin yalnızca eksik adamlardan kaynaklanmadığını biliyordu. “Altı yüz uçarı kız gemiye vaktinde binebiliyor ama İngiltere’nin en iyi askerleri binemiyor, öyle mi? Yazıklar olsun hepsine.”

“Bir şey daha var. Gelinlerden dördü şimdiden Kızılhaç’a gitti.”

“Ne? Bineli daha beş dakika oldu!”

“Ambar ağızlarından başlarını eğerek geçmelerini söylediğimizde dinlemediler. Sanırım aşırı heyecandan.” Eliyle alnına vurarak yolcu gemilerindeki en yaygın yaralanma şeklini taklit etti. “Birine dikiş gerekiyor.”

“Doktor ilgilenemiyor mu?”

“Ha, şey, eksiklerden biri de o.”

Uzun bir sessizlik oldu. Etrafındaki adamlar sessiz ve sabırsızdı.

“Yirmi dakika,” dedi Highfield en sonunda. “Biz dış motoru yeniden çalıştırana kadar. Ondan sonra gelenlere eşyalarını boşaltmasını söyleyebilirsiniz. Bu gemiyi bekletmeyeceğim. Hele bugün hiç olmaz.”

Avice küpeşteye yaslandı, bir eliyle yeni şapkasının uçmasını engelliyordu. Bacaklarını iki yana açıp tarete binmiş Jean, kendini gülünç duruma düşürüyordu. Koyu renk saçlı kız kendini kaybetmişti. Sesi kısılana kadar herkese bağırıdıktan sonra, sarhoşmuş ve destek için onlara yaslanıyormuş gibi kollarını mürettebattan iki kişiye sarmıştı. Belki de gerçekten sarhoştü; Avice böyle bir kızdan her şeyi beklerdi. O yüzden yarım saat önce gemiye bindikleri andan itibaren onunla iletişimi kesmeye dikkat etmişti.

Yeni döpiyesindeki plilere baktı; çevresindeki kızlarla karşılaştırdınca kendi kıyafetinin çok daha üstün olduğunu görmek onu memnun etmişti. Onu uğurlamaya gelemeyen ailesi bir telgraf ve biraz para göndermişti. Ayrıca annesi de döpiyesinin yola çıkacağı sabah otele teslim edilmesini ayarlamıştı. Avice ne giyeceği konusunda endişeliydi, böyle bir ortamın adab-ı muaşeretinden emin değildi. Şimdi, en az yüz kıızı daha yakından görünce, neredeyse hiçbirinin duruma uygun giyinmiş görünmediğini fark etti ve neden endişelendiğini sorguladı.

Gemi tam bir külüstürdü. Avice fotoğrafını çekirmiş, *Bulletin*’in sosyete sayfaları için röportaj vermiş ve kaptan olduğuna neredeyse emin olduğu biriyle el sıkışmıştı ama tüm bunlar *Victoria*’nın ver

yer paslanmakta olduğu ve bu geminin *Queen Mary*'ye en fazla Jean'in, adaşı Jean Harlow'a benzediği kadar benzediği gerçeğini değiştirmiyordu. Avice köhne borda iskelesinden yukarı çıkarken burun delikleri haşlanmış lahananın seyrelişmiş, ama orada olduğunu belli eden kokusuyla hareketlendi. Bu koku bile geminin ikinci sınıf doğasını pekiştiriyordu.

Yine de kimse Avice'i soğukkanlı olmamakla suçlayamazdı. Yo, hayır. Omuzlarını dikleştirip kendini nereye gittiğini düşünmeye zorladı. Altı hafta içinde yeni hayatının ona neler getireceğini keşfedecekti. Kocasının ailesini tanıyacak, bölge papazının evinde çay içecek, yaşadıkları tuhaf İngiliz köyünün hanımlarıyla, hatta belki de garip dük ve düşesiyle tanışacaktı. Kraliyet Hava Kuvvetleri dışından, kocasını çocukluğundan beri tanıyan arkadaşlarıyla tanıştırılacaktı. Yavaş yavaş yuvalarını kurmaya başlayacaktı.

Sadece Avice ya da annesinin deyişle "Ah Avice..." yerine sonunda Bayan Ian Radley olacaktı. Annesinin gözünde ise çocukken gördüğünden daha fazla saygıyı ya da yetişkin bir kadına gösterilmesi gereken itibarı hak etmiyor gibiydi.

"Kıza dikkat et!"

Avice aşağıya eğilip güverteye baktı. Jean taretin kenarından kaymıştı. Mürettebattan birinin pantolon cebine tutunmuş kıkırdıyordu. Zahmet edip herkes kombinezonunu ve bacağına büyük bir kısmını görebilirdi. Tam bir şey diyecekti ki güvertenin, ayağının altında hafif hafif titrediğini fark etti: Motorlar çalıştırılmıştı; bu gürültünün arasında bir şey duymak mümkün değildi. Kenara gelip baktı ve işaret verilmesiyle borda iskelesinin toplanmaya başladığını gördü. Biraz ötede ise muhtemelen normal yollardan binme şansını kaçıran birkaç denizci yük vinciyle gemiye çıkıyordu. Gülüyor ve alkışlıyorlardı, üstlerinde ruj izleri vardı. Hatta belki de sarhoşlardı.

Ne rezalet ama, diye düşündü Avice. Ama denizciler uçuş güvertesine törensiz, öylece indirilirken yine de gülümsüyordu. Etraflarındaki küçük römorkörler devasa gemiyi idare edip yön-

lendiriyor, limandan yavaşça ayrılmasını sağlıyorlardı. Kadınlar heyecanla sohbet ediyordu, gittikçe artan bir acelecilikle el sallıyor, curcunanın arasından mesajlarını duyurmak için seslerini yükseltiyorlardı.

Aşağıdan bir ses, “Anne!” diye bağırdı. Tonu gittikçe yükseliyordu. “Anne! Anne!”

Yanında biri dua ediyordu, sonra yarıda kesip kendi kendine feryat etmeye başladı. “İnanamıyorum! İnanamıyorum!”

Bir dolu Avustralya bayrağı ve bir tane de Birleşik Krallık bayrağı dalgalanırken insanlar iskelenin ucuna kadar itişip, gemidekiler onları görebilsin diye yanlarındaki insanların omuzlarından destek alıp yükselmeye çalışıyordu. Birkaç tane afiş açılmıştı: “Yolun açık olsun Audrey”, “Garden Adası’nın Tersane İşçileri İyi Şanslar Diler”. Avice önce limana, sonra arkasındaki tepelere göz gezdirdi. “Bu kadar mı?” diye düşündü aniden. Nefesi boğazında düğümlenmişti. “Avustralya’yı son görüşüm mü bu?” Sonra gemi sarsıldı, konfetiler uçtu, dayanıksız ipler, geminin tersanenin yanındaki korkuluklardan ayrıldığını gösteriyordu. Sonra gemi belirgin bir iniltiyle sallanarak iskeleden uzaklaştı ve demir al-dıkça biraz daha battı.

Herkes nefesini tutmuştu. Motorlar çalışmaya başladı. Bir kız çığlık attı ve artık rıhtım önünde apaçık görünen bando da gürültünün arasında *Waltzing Matilda*’yı çalmaya başladı.

İskeleden gemiye birkaç eşya atıldı ama yetişmedi, düştükleri yerden sular sıçradı. Mavi suyun ince şeridi arkalarında genişledi, sonra iyice yayıldı. Gemi, etrafındaki çılgınlıktan habersiz, şaşırtıcı bir hızla süzülerek limandan uzaklaştı.

Müziğin arasından tek bir kişinin haykırışı duyuldu: “Pişman olacaksınız!” Şaka yapıyor gibiydi. “Hepiniz pişman olacaksınız!”

Geminin yolcuları o anda kısa süreli bir sessizliğe gömüldü. Ve sonra kızlardan ilki ağlamaya başlayarak sessizliği bozdu.

Murray Donleavy kolunu hıçkırarak oğlunun omzuna koydu ve kalabalık dağılır, gözü yaşlı kadınların sesi git gide uzaklaşırken onunla sessizce oturdu. En sonunda sadece birkaç ufak grup kaldı. Geminin adım adım ufukla birleşmesini izlediler. Hava soğuyor, Daniel titriyordu. Babası ceketini çıkarıp Daniel'in omzuna attı, sonra da ısınması için çocuğu kendine yasladı.

Daniel ara sıra konuşmak ister gibi kafasını kaldırıyor ama kelimeleri bulamıyordu. Ve yeniden, sessizce gözyaşlarına gömülüyordu. Ellerini, sanki utanç gözyaşları döküyormuş gibi yüzüne bastırmıştı.

“Üzülecek bir şey yok oğlum,” diye mırıldandı. “Zor bir gün oldu.”

Son kalan araçlardan biri de onların. Çamurlu konfetiler ve şeker paketleri deryasında duruyordu. Murray kamyonetin etrafından dolanıp şoför koltuğuna geçti, sonra oğlunun hâlâ hareketsiz durduğunu ve gözünü ona diktiğini fark edince durdu. “Daha iyi misin?”

“Sence benden nefret edecek mi baba?”

Murray arabanın çevresinden dolaşarak oğlunu yeniden kucakladı. “Bu kadar narin olma, seni lanet olası.” Oğlunun saçlarını karıştırdı. “Bir bakacaksın, onu ziyaret etmen için başının etini yiyecek.”

“İngiltere’de mi?”

“Neden olmasın? Tavşan parasını biriktirmeye devam edersen göz açıp kapatıncaya kadar uçağa binmeye yetecek parayı kazanırsın. İşler hızlı değişiyor.”

Oğlan ileriye, hiçbir şeyin olmadığı noktaya gözünü dikti. Şimdiden kocaman uçakların dünyasına dalmıştı. “Evet, oraya gidebilirim,” diye tekrarladı.

“Dediğim gibi oğlum, paranı biriktir. Bu hızla gidersen hepimizin uçak masrafını karşılarırsın.”

O zaman Daniel gülümsedi. Oğlunun bir kaybı daha cesurca göğüslemesi babasının yüreğini sızlatmıştı. *Savaş zamanında kadınlar da böyle hissetmiş olmalı*, diye düşündü kamyonete binerken. *Onlar dönüp dönmeyeceğimizi bile bilmiyordu. Ona iyi bak*, dedi gemiyi izlerken sessizce. *Kızıma göz kulak ol.*

İkisi aracın içinde birkaç dakika oturup liman kapılarından çıkan insanları izledi, insan trafiğinin altında gizlenip görünmez olmuş muazzam genişlikteki zemine baktı. Rüzgâr kuvvetlenmeye başlıyordu. Sonradan martılar, suya uçuşan kâğıt parçalarına yemek zannederek dalacaktı. İç geçirdi, bir anda eve dönüş yolunun ne kadar uzun olduğunu hatırladı.

“Baba, sandviçlerini burada unutmuş.” Yanında oturan Daniel, o sabah Letty’nin hazırladığı paketi havaya kaldırdı. “Burada duruyordu, yerde. Öğle yemeğini unutmuş.”

Murray kaşlarını çattı; kızı sandviçleri evde bıraktığını söylemişti. *Eh, peki*, diye düşündü. *Yanılmış demek ki. Kadınlar hamileyken böyle oluyor, darmadağınık.* Noreen de aynıydı.

“Ben yiyebilir miyim baba? Açlıktan ölüyorum.”

Murray anahtarım kontağa taktı. “Neden olmasın. Artık onun işine yaramaz. Hatta bir tane de bana bırak.” Yağmur başlamıştı. Tüm gün onları tehdit eden gri gökyüzünden dökülen damlalar ön cama vuruyordu. Murray kamyoneti çalıştırıp park yerinden geri geri çıkmaya başladı. Sonra aniden frene bastı. Daniel öne fırladı, ağzındaki sandviçi ön panele püskürtmüştü.

“Bir dakika...” dedi. Boş sepeti ve kızının gemiye binme konusundaki anlaşılmasız aceleciliğini hatırlayınca yüzü elektrik çarpmışa döndü.

“Lanet olası köpek nerede?”

5

Avustralyalı bir gelin, hakkında son anda yapılan, akabinde reddedilen bir suçlamadan dolayı İngiltere'ye giden HMS Victorious'u kaçırdı. Anında serbest bırakıldı, polis arabasıyla apar topar 3 Numaralı Woolloomooloo İskelesi'ne götürüldü fakat gelinleri götüren uçak gemisi denize açılmıştı.

Sydney Morning Herald, 4 Temmuz 1946

Gemide ilk gün

HMS *Victoria* iki yüz otuz metre uzunluğunda, yirmi üç bin ton ağırlığındaydı. Uçuş güvertesinin altında dokuz kat bulunuyor, üstündeki dört güverte ise köprüüstü ve adanın baş döndürücü yüksekliğine ulaşıyordu. Gelinlerin özel yapım kamaraları olmadan bile devasa göbeğinde belki birkaç alışveriş merkezi ya da apartman boyutunda iki yüz farklı oda, depo ve kompartımana ev sahipliği yapabiliirdi. Hatta belki, gelinlerin nereden geldiğine bağlı olarak, içeri birkaç büyük ahır da sığabiliirdi. Gelinlerin çoğunun kaldığı, yemek yediği ve ağırlandığı hangarlar tek başlarına yüz elli metre uzunluğundaydı ve kantinler, banyolar, kaptanın uyuduğu alan ve

en az on dört tane büyükçe depoyla aynı katlarda yer almaktaydı. Bu hangarlar birbirine dar koridorlarla bağlıydı.

Diğer yandan biri güverteleri karıştırırsa hava aracı tamirhanesine ya da mühendislerin yemek salonuna çıkma ihtimali ile gelinlerin banyosuna çıkma ihtimali eşitti. Ki bu durum şimdiden birkaç yüzün kızarmasına sebebiyet vermişti. Biri geminin planını gelinlerin kantinine asmıştı ve Avice birkaç kere kendini bu plan üzerinde çalışırken bulmuştu. Büyük bir huysuzlukla, aslında büyük balo salonları ya da birinci sınıf kamaralar olması gereken sebze depolarına, paraşüt toplama odalarına ve cephaneliklere kafa patlatıyordu. Anlaşılmaz kurallar ve düzenlemeler, düzenlenmiş ama henüz açıklanmamış rutinler ve çoğu, kadınların aslında bulunmaması gereken yerler olan alçak tavanlı odalar, koridorlar ve dolaplarla dolu dolambaçlı bir tavşan ağılından oluşuyordu bu yüzer dünya. Gemi devasa ama sıkışık, bir hayli gürültülü (özellikle motor odalarının yakınında kalanlar için) alanlarda sohbet eden kızlarla ve bazen gönülsüzce de olsa işlerini yapmaya çalışan erkeklerle doluydu. Ortalıkta çok sayıda insan dolandığından ve farklı katlar arasında merdivenlerin ve geçitlerin yerleşimine alışmamış olmaktan ötürü bir güverteyi baştanbaşa geçmek neredeyse yarım saat sürebiliyordu. Ya insanları iteklemek ya da boru yüklü duvarlara yaslanıp diğerlerine yol vermek gerekiyordu.

Ve Avice hâlâ Jean'den kurtulamamıştı.

Aynı kamarayı paylaştıklarını öğrendiği andan itibaren (Altı yüzden fazla gelin varken onu Jean'le aynı yere koyuyorlardı!) kız yeni bir rol benimsemeye karar vermişti; Avice'in En İyi Arkadaşı rolünü. Amerikan Eşleri Kulübü'ndeki toplantılarına damga vuran karşılıklı soğukluğu işine geldiği için unutarak son yirmi dört saatin çoğunu onun peşine takılarak geçirmişti. Avice ne zaman başka biriyle arkadaşlık kurmaya çalışsa Sidney'deki ortak geçmişlerine gönderme yaparak konuşmayı bölüyordu.

Böylece ikisi de kahvaltıya erken gidiyordu. *(Avice! Her şevi buttaniye dikişiyle diken kızı hatırlıyor musun? İç çamaşırlarını*

bile!) Yönlerini bulmaya çalışırken güvertelerde yürüyor (*Avice! Tavukların ayak bileziklerinden yaptığımız kolyeleri takmak zorunda kalmıştık hatırlıyor musun? Seninkiler duruyor mu?*) ya da upuzun banyo kuyruğunda arka arkaya bekliyorlardı (*Avice! Bu kombinezonları düğün gecende mi giydin? Gündelik giymek için fazla gösterişli görünüyorlar. Ya da... birini mi etkilemeye çalışıyorsun? Hı? Hı?*). Jean'e daha nazik davranması gerektiğini biliyordu, hem daha on altı yaşında olduğunu öğrenmişti. Ama kız sabrını fena zorluyordu.

Ayrıca Avice onun tamamen dürüst olduğuna ikna olmamıştı. Jean kahvaltıda, kocasının teyzesinin idari bir pozisyonda çalıştığı mağazada bir iş bulma planlarından bahsederken aralarında bir konuşma geçmişti. "Nasıl çalışacaksın? Bebek beklediğini sanıyordum..." demişti Avice soğuk bir tavırla.

"Kaybettim," dedi Jean ilgisizce. Avice ona sert, şüpheli bir bakış attı. "Çok üzücüydü," dedi Jean. Bir anlık duraklamadan sonra, "Domuz pastırmasından bir porsiyon daha almama izin verirler mi acaba?" diye ekledi.

Avice son bir kat merdiveni hızlı hızlı çıkarken fark etti ki Jean, kocası Stanley'den hemen hemen hiç bahsetmiyordu. Kendisi Ian'dan daha sık bahsediyordu ama Jean'ın ahlaksız bir kendine güvenle ondan bazı bilgiler koparmaya çalıştığı birkaç durumda (*Düğün gecenizden önce yapmasına izin verdin mi? Hatta daha kötüsü: İlk defa gördüğünde korkmuş muydun... anlarsın ya... dikleştiğini...*) Sonunda Avice onu başından savmaya çalışmaktan vazgeçti. Saat on birde hepsinin kaptanın konuşması için üst katta olması gerekiyordu. Altı yüzden fazla kadının arasında ondan kurtulmak kolay olurdu, değil mi?

Projeksiyon odasının önünden geçerken, "Bu konuşmalardan birine gitmek ister misin?" diye bağırdı Jean. Bir yandan da sakız çiğniyordu. "Önümüzdeki hafta, bir yabancıyla evlenmenin zorlukları hakkında bir konuşma var." Sesi, tüm sabah olduğu gibi motorların ve Astsubay Gardner'ı ya da özel deniz görevlilerini

komutanın ofisine çağırın, yinelenen boru çağrılarının gürültülü titreşimlerini taşıyordu.

Avice onu duymamış gibi davrandı.

“Ben şu ilk yılın genel zorluklarıyla ilgili olanı beğendim,” diye devam etti Jean. “Gerçi ilk yılımız şu ana kadar çok kolaydı. Adam ortalıkta yoktu bile.”

“HMS *Victoria* mürettebatı Birleşik Krallık’a yolculuğunuzun keyifle geçmesi için elinden geleni yapacaktır. Ayrıca bir yolcu gemisinde olmadığınızı, Majesteleri’nin gemilerinden birinde yolcu olma ayrıcalığı kazandığınızı hatırlamalısınız. Gemideki hayat askeri kurallar ve geleneklerle yönetilmelidir.”

Margaret uçuş güvertesinde durdu. Sıra sıra dizilmiş gelinler arasında üçüncü sıradaydı. Bazıları kaptanı dinlerken kıkırdama cüretinde bulunuyordu. *Kaptan da sanki biri kollarını ceketinin gövdesine dikmiş gibi hareket ediyor*, diye düşündü.

Pırıltılı, masmavi deniz sevecen ve sakindi. Ve yaklaşık bir hektar tarla büyüklüğündeki güvertede tek bir kıpırtı dahi yoktu. Margaret geminin parlayan, uzun kenarına kaçamak bakışlar attı, tuzlu havayı kokladı, meltemle gelen deniz sisini teninde hissetti ve bir gün önce demir aldıklarından beri ilk kez hissettiği boşluk ve özgürlük hissini tadını çıkardı. Kara gözden kaybolunca korkacağını düşünmüştü ama tersine, okyanusun uçsuz bucak sızlığı hoşuna gitmişti ve korkuyla değil merakla, yüzeyin altında yatanları düşünmüştü.

Güvertenin her bir köşesinde, sığ deniz suyu ve uçak yakıtı birikintilerinin yansımada uçaklar bağlı duruyordu. Parıldayan burunları sanki uçmaya hasretmiş gibi yukarıyı işaret ediyordu. Ortalarında, *ada* olarak bilinen kulenin dibinde, işçi tulumu giymiş erkek grupları kaptanı izliyordu.

“Majestelerinin gemisindeki her kişi Denizcilik Disiplin Yasası’na tabidir. Bu da demek oluyor ki şarap ya da bira, vani

alkol yoktur ve her türlü kumar yasaktır. Hava araçlarının yanında asla sigara içilemez. En önemlisi de, görev başındaki erkeklerin yoluna çıkmayınız ya da dikkatlerini dağıtmayınız. Erkeklerin yaşam alanları dışında geminin neredeyse her yerine giriş izniniz var fakat devam eden işler bölünmemelidir.”

Bunu deyince kızlardan bazıları etraflarına baktı ve mürettebattan biri göz kırptı. Kadın personeller aralarında kıkırdadı. Margaret ağırlığını bir ayağından ötekine verip iç çekti.

Kamarasını paylaştığı kızlardan biri olan Jean, kaptan konuşmaya başladıktan iki dakika sonra önündeki boşluğa yerleşmiş ve bir dizini kırıp tırnaklarını yemeye koyulmuştu. O sabah çok neşeliydi; gündeğumundan beri ne kadar heyecanlı olduğuyla, gemiyle ve yeni ayakkabılarıyla ilgili gevezelik ediyordu. Aklına gelen her şeyi, hiç filtreden geçirmeden, yeni ahbaplarının kulaklarına ulaştırıyordu. Şimdi, kaptanın katı tavrı ve muhtemel kabahatlerle ilgili verdiği vaazla karşı karşıya kalınca bir miktar sarsılmış gibiydi. Heyecanının yerini kaygı almıştı.

“Diğer gelinlerin yolculuk esnasında, bazı limanlarda karaya çıkma şansı yakaladığını duymuş olabilirsiniz. Ancak askerî nakliye gemisinde muhtemelen gemiden ayrılma imkânı olmayacağı hatırlanmalıdır. Eğer uluslararası vaziyet izin verirse Kolombo’da ve belki Bombay’de kıyıya çıkma ihtimali mevcut olabilir fakat buna da kesin gözüyle bakılmamalıdır. Belirtilen saatte gemiye dönmeyen kişilerin arkada bırakılabileceğini hatırlatırım.”

Kaptanın bakışları, gelinlerin arasında dolaştı. Gözlerinde şüpheyeye yer bırakan hiçbir şey yoktu.

“Eğer bir konu hakkında genel bir şikâyet varsa kadın hizmet memuru bilgilendirilmelidir. Kendisi meseleyi binbaşının dikkatine sunacaktır. sayacağım alanlar kadınların girişine kapalıdır: Mürettebatın yaşam alanları ve yemekhaneleri, subayların kamaraları ve yemekhaneleri, hangar güvertesinin aşağısı, uçuş güvertesinin üzerindeki güverte, tüfek mevzileri, galeriler ve iç botlar.”

“Broşür şeklinde daha kapsamlı bir rehber bu öğleden sonra hepinize dağıtılacaktır. Dikkatle okuduğunuzdan ve yönetmeliklere harfiyen uyduğunuzdan emin olun lütfen. Kuralları çiğnemeyi seçenleri nasıl ağır sonuçların beklediğinin altını ne kadar çizsem az.”

Kaptan, sözlerinin ağırlığının sindirilmesine izin verdi ve güverteye sessizlik hâkim oldu. Aşağıdaki hangar güvertesinde bulunan kamarasını düşününce Margaret’in yanakları kızardı. Az ileride bir kadın ağlıyordu.

“Yolculuğunuzda size tavsiyede bulunmak, yardım ve eşlik etmek için sekiz kadın hizmet memuru bulunmaktadır.” Bu noktada Corsairler’in yanında duran kadınları işaret etti. Hepsini en az kaptan kadar asık suratlı ve kurumlu görüyordu. “Her KHM, belli kamaraların bakımından sorumludur ve her zaman size yardıma hazır olacaktır.” Önündeki kadınları sert bir bakışla süzdü. “KHM’ler ayrıca geceleri de turlamaktadır.”

Margaret’in yanındaki kızın, “İşte akşam eğlencemin içine edildi,” diye fısıldaması, bastırılmaya çalışan kahkahalarla karşılandı.

“Nasıl ki kadınlar gemi personelinin alanlarına giremiyorsa mürettebatın da görev gerektirmedikçe kadınların yaşam alanlarına girme izni yoktur. Bir önceki beyanımı hatırlatmak isterim; kadın hizmet memurları geceleri turlayacaktır.”

“Yaramaz kızlar kalasta yürümek zorunda kalacak.” Kaçamak ama belirgin bir kıkırdama krizi daha baş gösterdi, ortam yavaş yavaş gevşiyordu.

“Kimbilir bizi ne sanıyor,” dedi Margaret’in yanındaki kız broşuyla oynarken.

Kaptan bir türlü bitmeyen konuşmasının sonuna gelmiş gibi görünüyordu. Kitapçığına tutturduğu nota göz attı. Devam edip etmeyeceğine karar vermeye çalışıyordu sanki. Bir iki dakika sonra başını kaldırdı. “Ayrıca size şunu söylemem istendi ki... küçük bir kuaför salonu...” burada kaptanın çenesi gerildi, “...B Kamarasının bitişiğindeki yolcu salonunun sonunda açılmıştır. Yolcular

arasındaki gönüllüler tarafından işletilecektir. Tabii hizmetlerini sunmak isteyen varsa.”

Gözünü kâğıtlarına dikti, sonra da konuşmasının bittiğine dair soğuk ya da sadece bıkkın bir bakış attı.”

Grup dağılırken Margaret, “Ne kadar canayakın biri,” dedi alçak sesle.

“Okula geri dönmüş gibi hissediyorum,” diye mırıldandı önünde duran Jean. “Ama sigara içilebilen daha az yer var.”

Highfield önünde birbirini dürten, fısıldayan, kıpırdanan kadınlara baktı. Sonraki altı hafta boyunca hayatlarını yönetecek kural ve düzenlemeleri dinleyene kadar bile hareketsiz durmayı başaramamışlardı. Bu son yirmi dört saatte bile, her yeni terbiyesizliği, bunun neden felaket bir fikir olduğunun her örneğini gözlemlemiş ve McManus’a telgraf çekip, “Gördün mü? Sana bunun olacağını söylememiş miydim?” demek istemişti. Yarısı kendini kaybetmişti, gülseler mi ağlasalar mı bilmez görünüyorlardı. Diğer yarısı da şimdiden ortalıkta rahatça dolanmaya başlamıştı; güvertelerin altında kayboluyor, eğilmeyi unutup kafalarını çarpıyor, adamlarının önüne çıkıyordu. Hatta bu sabah bir tanesinin yaptığı gibi, bazen onu durdurup dondurma satan kantinin nerede olduğunu soruyorlardı. Üstüne üstlük, bu sabahın erken saatlerinde üst galeri boyunca yürürken üzerine hoş bir koku, uçak yakıtı değil, parfüm kokusu üzerine sinmişti. Parfüm! İç çamaşırlarını da geminin flamasına çekip sallandırırırlarsa tam olacaktı!

Kabul etmek gerekirdi ki erkeklerin davranışında büyük bir değişiklik yaşanmamıştı ama o, bunun da ortaya çıkmasının an meselesi olduğunu biliyordu. Tam şu dakikada denizcilerin ve gemi ateşçilerinin yemekhanesinde, subayların yemekhanesinde ve hatta bahriyelilerin yemekhanesinde asıl muhabbet konusu kadınlar olacaktı. Köpeklerin yaklaşan fırtınayı koklaması gibi, havada üstü kapalı bir gerilim hissediyordu.

Ya da belki sadece, Hart'ın ölümünden beri hiçbir şeyin yolunda gitmediğini hissediyordu. Mürettebat, Pasifik'teki son dokuz ayı anlamlandıran, hedefe odaklanmanın getirdiği neşeyi kaybetmişti. Erkekler (kalanlar) içine kapanmış, tartışmaya ve itaatsizliğe daha yatkın hale gelmişti. Demir aldıklarından beri birkaç kere onları aralarında homurdanırken yakalamış ve onu ne kadar suçladıklarını merak etmişti. Çoğu zaman yaptığı gibi konuşmasını sonlandırdıktan sonra düşünceleri kafasından uzaklaştırmaya çalıştı. Kadınların görünüşünde bir sorun vardı. Renkler fazla parlaktı, saçlar fazla uzundu, her taraftan eşarplar sallanıyordu. Gemisi her zaman gri ve beyazların, tek renkliliğin, düzenin mekânı olmuştu. Yalnızca bir rengin bile araya girmesi dengeyi bozuyordu. Sanki birisi kargaşa yaratmak için üzerlerine egzotik bir kuş sürüsü salıp gitmişti. Kuşlar devamlı kanat çırpıyordu ve ne yapacakları belli değildi. Tanrı aşkına, kadınların bazıları yüksek topuklu ayakkabılar giyyordu!

Kadınları sevmediğimden değil, diye düşündü saatte birkaç kez yaptığı gibi. Ama her şeyin bir yeri var. Mantıklı bir adamdı Kaptan Highfield. Bu bakış açısının mantıksız bir tarafı olmadığını düşünüyordu.

Broşürü katlayıp kolunun altına sıkıştırdı, mürettebattan bazılarını palamarların, hava araçlarını güverteye bağlayan zincirlerin yanında aylak aylak dolaşırken gördü. "Yapacak işiniz yok mu sizin?" diye bağırdı ve dönüp hızlı hızlı içeri yürüdü.

Sevgili Joe,

İşte, diğer gelinlerle birlikte Victoria'dayım ve şunu söyleyebilirim: Kesinlikle kara insanıyım. Gemi çok büyük olsa da burası acayip sıkışık ve ne tarafa gitsen birilerine çarpıyorsun, şehirde olmak gibi ama daha da kötüsü. Herhalde sen alışkınsındır ama ben şimdiden tarlaların ve boş alanların hayalini kuruyorum. Geçen gece babamın ineklerini bile düşündüm...

Dört yataklı kamaramız sanki devasa bir asansör kuyusundan bozma. Burayı üç kızla paylaşıyorum, fena değiller. Kızlardan biri Jean, daha on altı yaşında ve sıkı dur, en gencimiz o değil. Gemide bildiğimiz kadarıyla on beş yaşında iki kız var. İkisi de İngilizlerle evli ve tek başlarına yolculuk ediyorlar. Eğer on beş yaşında eve gelip evleneceğimi açıklasam babam ne yapardı bilemiyorum; senle evlensem bile hayatım... Kızlardan bir diğeri Pasifik'te Avustralya Hastanesi için çalışıyormuş, neredeyse hiçbir şey söylemiyor. Diğer kız ise sanırım biraz sosyetik bir tip. Hiçbiriyle ortak noktamız yok gibi, hepimizin aynı şeyi istemesi dışında.

Görünüşe göre bir gelin Sidney'deyken gemiye yetişememiş, o yüzden onu Fremantle'a uçuracaklar, biz de oradan alacağız. Donanma bizi size getirmek için elinden geleni yapıyor.

Erkekler oldukça arkadaş canlısı, gerçi onlarla fazla konuşmamamız gerekiyor. Ama bazı kızlar bir erkeğin yanında geçerken saçma sapan davranıyor. Açıkçası evlenmeyi bırak, hayatlarında erkek görmemişler zannedersin. Kaptan şimdiden kulağımızı çekti ve şimdi herkes hiç su kullanmamamız gerektiğinden bahsedip duruyor. Az suyla nasıl idare edeceğiz anlamıyorum. Sık sık seni düşünüyorum ve şu anda seninle aynı okyanusta yol aldığımız fikri beni rahatlatıyor.

Sanırım Küçük Joe da sana sevgilerini gönderiyor. (Ben uymaya çalışırken deliler gibi tekmeliyor!)

Maggie.

Joe'ya mektubunda söylemediği şeyler de vardı. Mesela ilk gecenin çoğunu, zincirlerin şangırtısını, yukarıda ve aşağıda çarpan kapıları, ince duvarların arkasında diğer kadınların gülüşmelerini ve çiğliklerini dinleyerek, altında hareket eden muazzam geminin, tarih öncesi bir canavarın inlemelerine benzeyen titreşimlerini hissederek uyanık geçirmişti mesela. On beş dakikada bir duyulan anlaşılmaz anonsların arasında ("Herkes görev yerine", "Çöp toplayıcıyı bordaya almak için beklemede kalın", "Özel Deniz Görevlileri, yaklaşın"),

askerlerin kendi uyanma çağrıları olduğunu (“Uyan uyan, kalk ve canlan, elleri çükten çek, çorapları giy”) da anlamıştı. Gemi bahriyelilerden ateşçilere ve havacılar, akıl almaz bir rütbe ve görevler yumağından ibaretti. Kantinin üç yüz kızı aynı anda alabilecek kadar büyük olduğunu, birlikteyken inişe geçen kocaman bir sığırıcık sürüsü gibi ses çıkardıklarını ve dün akşam son iki yıldır yediğinden daha iyi bir yemek yediğini de yazmamıştı. Öğretilen neredeyse ilk denizci geleneği de yıkanma şekliyle ilgiliydi: Birkaç saniye düşün altında ıslanmak, sonra suyu kapatıp sabunlanmak, sonra akan suda hızlıca durulanmak. Kızılhaç yetkilisi bunun hayati olduğunu vurgulamıştı; suyu muhafaza etmelilerdi ki pompalar suyu yeterli hızla tuzdan arıtılsın ve hijyenik bir geçiş sağlanılsın. Ancak duş kabinlerinde duyduklarına bakılırsa talimatlara neredeyse sadece kendisinin uyduğunu söyleyebilirdi.

Arkasında, kendi cüssesinin ve dikkatle katlanmış battaniyenin ardına saklanmış Maude Gonne uyuyordu. Kaptanın konuşmasından sonra Margaret koşarak (Daniel *sallanarak* derdi) kamarasına döndü ve küçük köpeğin ciyak ciyak havlamalarını çalıntı bisküvilerle yatıştırdı. Sonra ortalığı pisletmediğinden emin olmak için onu gizlice banyoya götürdü. Frances içeri girdiğinde ranzaya daha yeni dönmüştü. Sakin kalması için köpeğin başını okşadı ve bu şekilde sessiz kalmasını umdu.

Sıkıntılı bir durum vardı; hamile gelinlerin çoğu gibi tek kişilik kamaraya yerleşeceğini düşünmüştü. Odayı başkalarıyla paylaşmak zorunda kalabileceği aklına gelmemişti.

Karşı yataktaki Frances’e güvenip güvenemeyeceğini merak etti. Fena birine benzemiyordu ama o kadar az konuşuyordu ki hakkında fikir sahibi olmak imkânsızdı. Ayrıca o bir hemşireydi ve hemşirelerin bazıları kurallara ve düzenlemelere son derece bağlı olurdu.

Margaret yatağında döndü, motorların altında gümbürdediğini hissederken rahatlamaya çalıştı. Joe’ya anlatmak istediği o kadar çok şey vardı ki! İçinde olduğu bu durumun garipliğiyle

ilgili söylemek istediği bir sürü şey... Evinden koparılmış, sonra da kızların yalnızca gelecek üzerine değil, şampuan ya da çorap markalarına kafa patlattığı bir dünyaya atılmıştı. (Nereden aldın onları? Her yerde bunlardan arıyorum!) Ve birbirlerini yirmi dört saattir değil de yıllardır tanıyormuş izlenimi uyandıracak kadar yakın ilişkiler kurmuşlardı.

Annem olsa anlardı, diye düşündü. Annem onların dilinden konuşabilir, söylediklerini tercüme edebilir ve sonra birkaç etkileyici sözle ortamı sakinleştirebilirdi. *Gideceğini bilseydim onu daha iyi dinlerdim...* Her şeye biraz daha saygıyla yaklaşır, hayatımı oğlanlara yetismeye çalışarak harcamazdım. Bunun sadece kapanmayan bir yara olmadığını, her zaman devam ettiğini ve cevaplanmayan sayısız soruyla baş başa kalacağını hiç söylememişlerdi.

Saatine baktı. Şimdi çıkmış olmalılar, belki traktördelerdir. Tüm yaz niyetlendikleri gibi danaların otlağının dibindeki fidanları temizliyorlardır. Colm haftalar boyunca etrafının kadınlarla çevrili olmanın onu delirteceğini söyleyip dalga geçmişti. Babası ise bu tecrübenin ona birkaç şey öğretebileceğini savunmuştu. Margaret çaktırmadan çevresindeki dişi tuzaklara baktı. İpek, naylon, çiçekli desenler, yüz kremleri ve manikür setleri... Bu kadar yabancı hissedeceğini tahmin etmemişti.

“Yastığımı ister misin?” Frances başını okuduğu romandan kaldırmıştı. Margaret’in karnını işaret ediyordu.

“Hayır. Teşekkürler.”

“Al lütfen, rahat edemezsin öyle.” Kendini tanıttığından beri kurduğu en uzun cümle buydu. Margaret tereddüt etti, sonra teşekkür edip yastığı aldı ve kalçasının altına sıkıştırdı. Söylenenler doğrudu: Ranzalar ütü masası genişliğinde ve konforundaydı.

“Doğum ne zaman?”

“Daha birkaç ay var.” Margaret çekinerek yatağın döşegini ittirdi. “Daha kötüsü de olabilirdi herhalde. Bize hamak verebilirlerdi mesela.”

Diğer kızın gülümsemesi soldu, sanki konuşmayı başlattıktan sonra, artık ne diyeceğinden emin değildi. Kitabına döndü.

Maude Gonne uykusunda döndü ve inilti çıkardı. Patilerini Margaret'in sırtına sürüyordu. Sesi, motorların patırtısı ve yarı açık kapının önünden geçen kızların gevezeliği ardında duyulmuyordu. Ama bir şey yapmak zorundaydı. Maude Gonne altı hafta boyunca burada kalamazdı. Sadece banyoya bile gitse diğer kızların kamarada kaldığı durumlar olacaktı. O zaman Maude Gonne'un sessiz kalmasını nasıl sağlayacaktı?

Lanet olsun, diye düşünüp diğer tarafa döndürdü. Bebek devamlı hareket ederken, kadınlar gece gündüz ve aradaki her bir dakikada ortalıkta dolanırken doğru düzgün düşünmek imkânsızdı.

Kamara kapısı açıldı ve Avice eğilmeyi unutmadan içeri girdi. Ian'ın karşısına yaralı alınla çıkmak gibi bir niyeti yoktu ve alt ranzalarda yatan iki kıza gülümsedi. Yükseltilmiş dokuma şeritlerden oluşan platformun üzerindeki gemici tarzı kamp yataklarının arasında bir buçuk metreden daha az mesafe vardı ve kadınların asgari eşyasını taşıyan küçük çantaları onları bir sonraki kamaradan ayıran geçici sac metal duvarın karşısına emniyetli bir şekilde istiflenmişti.

Tüm alan, onun evdeki banyosundan daha küçüktü. Yolcular kadın olduğu için özel bir ihtimam gösterilmemişti: Kumaşlar idare eder kalitedeydi, yer halısızdı, tek renk, savaş gemisi grisiydi. Sadece duş odalarının buharlı sınırları içinde ayna bulunuyordu. Kıyafetlerinin ve eşyalarının esas kısmını taşıyan daha büyük valizleri kış güvertesine, uçak yakıtı kokan dolaplara yerleştirilmişti. Buradan bir şey almak için göz alacak kadar suratsız bir KHM'ye yalvarması gerekiyordu. Bu memur Avice'e şimdiden iki kez (kı Avice açıkça kıskançlıktan olduğunu düşünüyordu) gemideki hayatın bir defile gibi olamayacağını hatırlatmıştı.

Seyahat arkadaşları Avice'i büyük hayal kırıklığına uğratmıştı. Bu sabah neredeyse gittiği her yerde daha şık giyinen ve daha iyi

görünen, Avice'e onunkinden farklı olmayan bir sosyal statüden seslenen kızlar görmüştü. Geminin berbatlığının tesellisini, onların arkadaşlığında bulabilirdi. Ama onun yerine hamile bir çiftlik kızı ve somurtkan bir hemşireyle aynı odaya düşmüştü. (Hemşirenin şu kendini bir şey zanneden tiplerden olmadığını umdu; sanki sözde tanık oldukları korkunç şeyler, diğerlerini keyiflerine bakmaya çalıştıkları için yüzeysel yapıyordu.) Tabii bir de Jean vardı.

"Selam sevgili arkadaşlarım." Jean, Margaret'ın ranzasının üst katına zıpladı. İncecik kol ve bacakları bir maymununkilere benziyordu, sonra bir sigara yaktı. "Avice ve ben gemideki etkinliklere bakıyorduk. Pruva'nın yakınında, aşağı galeride bir sinema var. Sonra gelip film izlemek isteyen var mı?"

"Hayır. Teklif ettiğin için teşekkürler," dedi Frances.

"Galiba ben burada kalıp birkaç mektup yazacağım." Avice kendi ranzasına çıkmıştı, bir eliyle de eteğini aşağı çekiyordu. "Kendimi yorgun hissediyorum."

"Ya sen Maggie?" Jean ranzanın yanından aşağı doğru eğildi.

Jean'ın kafası bir anda görüş alanına girince Margaret irkildi ve kıvrılarak garip bir şekle büründü. Avice, yol arkadaşının şüphelendiğinden daha da garipleşip garipleşmeyeceğini merak etti. Margaret da tepkisinin biraz garip kaçtığını fark etmiş gibiydi: Arkaya uzandı, bir dergi aldı ve üzerinde çalışıldığı belli olan bir umursamazlıkla dergiyi açtı. "Hayır," dedi. "Teşekkür ederim. Ben... dinlensem daha iyi olur."

"Evet. Sen en iyisi dinlen," dedi Jean. Sonra yeniden ranzasına gömüldü ve sigarasından uzun bir nefes çekti. "En son istediğimiz şey bebeği burada doğurman olur."

Avice saç fırçasını arıyordu. Makyaj çantasına birkaç defa bakmıştı ve diğer çantalarına bakmak için ranzasından aşağı indi. Jean'den kaçmaya çalışmaktan vazgeçip önümüzdeki altı haftayı hangi şartlarda geçireceğini ciddi ciddi düşünmeye başlayınca keyfi kaçmıştı. Gülümsemek zor geliyordu. "Rahatsız ettiğim için

üzgünüm ama fırçamı gören oldu mu?” Bunu doğrudan Jean’e sormamasının çok asil bir davranış olduğunu düşündü.

“Nasıl bir şeydi?”

“Gümüş. Arkasında baş harflerim yazıyor. Evlendikten sonraki tabii. AR.”

“Burada yok,” dedi Jean. “Dün motorlar titreşirken valizlerimizden birkaç şey düştü. Yere baktın mı?”

Avice dizlerinin üstüne çöktü. Çıplak bir asma ampulden gelen yetersiz ışığa lanet okudu. Bir pencereleri olsaydı daha iyi görebilirdi. Aslında deniz manzarası biraz daha hoş bir ortam yaratabilirdi. Bazı kızların pencereleri olduğuna emindi. Babasının neden bunu bir gereklilik olarak belirtmediğini anlayamıyordu. Kolunu tam Frances’in ranzasının altına uzatmıştı ki uyluğunun üst kısmında soğuk ve ıslak bir dokunuş hissetti. Çığlık attı ve zıpladı, başının arkasını ranzaya çarpmıştı.

“Bu da ne Tanrı aşkına!”

Çarpmanın etkisi tökezlemesine neden oldu. Eteğini yine aşağıya doğru çekti ve olduğu yerde dönerek arkasını görmeye çalıştı. “Kim yaptı bunu? Şaka mı yapıyorsunuz aklınız sıra?”

“Sorun ne?” diye sordu Jean gözlerini kocaman açarak.

“Biri beni parmakladı. Biri ıslak soğuk...” Bir anda kelimeler Avice’i yarı yolda bıraktı ve şüpheyle etrafına göz gezdirdi. Sanki bir deli, hiç kimse bakmıyorken saklanıvermişti. “Biri beni parmakladı,” diye tekrarladı.

Kimse konuşmadı.

Frances sessizce izliyordu, yüzünde herhangi bir tepki yoktu. “Uydurmuyorum,” dedi Avice sertçe. Bunun üzerine gözler, ranzasının yanından eğilmiş kendi kendine mırıldanan Margaret’a çevrildi. Yanakları kızarmış, kalbi küt küt atan, kendini korumaya alır gibi bacaklarını birleştirmiş Avice bakışlarını ona dikti.

Margaret suçlu bir ifadeyle başını kaldırdı. Ayağa kalktı, gidip kapıyı kapattı ve iç geçirdi. “Ah, lanet olsun. Size söylemem

gereken bir şey var. Kendime ait bir kamaram olur sanmıştım... böyle olduğum için."

Avice geriye doğru bir adım attı ama bu kadar küçük bir alanda yapılması zor bir manevraydı. "Nasıl olduğun için? Aman Tanrım! Sen de şu... sapkın tiplerden değilsin değil mi? Lanet olsun..."

"Sapkın mı?" dedi Margaret.

"Gelmemem gerektiğini biliyordum..."

"Hamile olduğum için seni gerizekâlı! Hamile olduğum için tek kişilik bir kamaram olur sanmıştım."

"Ranzanın altında yuva mı yapıyorsun?" dedi Jean. "Kedim yavruladığı zaman öyle yapmıştı. Her yer berbat olmuştu."

"Hayır," dedi Margaret. "Yuva falan yapmıyorum. Bakın, size bir şey söylemeye çalışıyorum." Yanakları kızardı.

Avice kendini korumaya alır gibi kollarını göğsünde birleştirdi. "Böyle mi özür diliyorsun?"

Margaret başını iki yana salladı. "Düşündüğünüz gibi değil." Ellerin ve dizlerinin üzerine çöküp hafif bir mırıltı çıkardı. Saniyeler sonra boştaki eli ranzanın altından çıktı. Avucunun içinde küçük bir köpek vardı. "Kızlar," dedi, "Maude Gonnet'la tanışın."

Dört çift göz, köpeğe döndü ve köpek de nemli gözleriyle ve ilgisizlikle onlara baktı.

"Biliyordum! Bir şeyler karıştırdığını biliyordum!" diye şakıdı Jean zafer kazanmışçasına. "Uçuş güvertesindeyken kendi kendime bu Margaret tilki gibi kurnaz birine benziyor dedim!"

"Ah, Tanrı aşkına." Avice yüzünü ekşitti. "Yani şey yapan o muydu..."

"O kombinezon cidden işe yarıyor, değil mi Avice?" diye dalga geçti Jean.

Frances köpeği inceledi ve, "Gemiye evcil hayvan kabul edilmiyor," dedi.

"Biliyorum."

“Üzgünüm ama sessiz durmasını bekleyemezsin,” dedi Avice. “Ayrıca yatakhaneyi kokutur.”

Dile getirilmeyen düşünceler havada asılı kalmışken uzun bir sessizlik oldu.

En sonunda endişe, Avice’in doğal zarafetine baskın çıktı. “Daha altı hafta bu gemide olacağız. İşini nerede halledecek bu?”

Margaret kafasını üst ranzaya çarpmamak için eğilerek oturdu. Köpek kucağına yerleşti. “Çok temizdir ve ben her şeyi ayarladım. Dün gece bir şey fark etmediniz değil mi? Siz uyuduktan sonra dışarı götürüp getirdim.”

“Dışarı mı götürüp getirdin?”

“Sonrasında da temizledim. Bakın, kızım havlamaz. Kokmaz. İşini de başka tarafta halletmesini sağlayacağım. Ama lütfen, lütfen beni gammazlamayın. Yaşlı bir köpek... Onu bana annem vermişti. Ve...” öfkeyle gözünü kırıştırdı. “...bakın, o bana annemden kalan tek şey. Onu bırakamazdım, tamam mı?”

Kadınlar birbirine bakarken bir sessizlik oldu. Duygulanan Margaret gözünü yere dikti. Böyle bir sırdaşlık kurmak için daha çok erkendi, onlar da bunun farkındaydı. “Yalnızca birkaç hafta sürecek ve bu benim için gerçekten çok önemli.”

Uzun bir sessizlik daha oldu. Hemşire Frances ayakkabılarına bakarak konuştu. “Eğer onu burada tutmak istiyorsan benim için sorun değil.”

“Benim için de değil,” dedi Jean. “Ayakkabılarımı kemirmediği sürece. Bir fareye göre pek tatlıymış...”

Diğer herkes olumlu tepki verirken Avice şikâyet edemeyeceğini biliyordu. Öyle yaparsa acımasız görünürdü.

“Kraliyet Piyadeleri ne olacak?” diye sordu.

“Ne?”

“Yarın gecedan itibaren kapımızın önüne koyacakları piyadeler... Hizmet memurunu duymadın mı? Onu dışarı çıkaramayacaksın.”

“Piyade mi? Ne için?”

“Dokuz buçukta geliyor. Sanırım aşağıdaki adamların yukarıya çıkıp bize tecavüz etmesini önlemek için,” dedi Jean. “Düşünsenize, sadece birkaç metre aşağıda bin tane çaresiz adam yatıyor. İsteseler kapıları kırıp...”

“Ah, yapma şunu!” Avice elini boğazına götürdü.

“Tabii bir de...” dedi Jean şehvetle kıkırdarak. “Bizi içeride tutmak için de olabilir.”

“O zaman piyade gelmeden onu çıkarmam lazım.”

“Koridor çok yoğun,” dedi Jean.

“Belki de birine söylemeliyiz,” dedi Avice. “Anlayış göstereceklerine eminim. Belki de bu tarz bir şeyler için bir bölüm vardır. Onu koyabilecekleri bir oda... Koşturabileceği bir alanda daha mutlu olurdu değil mi?” Avice içindeki rahatsızlığının sebebinin yalnızca köpek olmadığını fark etmişti; birinin yaptığı şeyin yanına kâr kalması onu rahatsız ediyordu. Tüm valizleri gramına kadar ölçülmüştü, yemek kolileri sınırlandırılmıştı ve en sevdiği eşyalarını bırakmaları gerekmişti. Ama bu kız tüm küstahlığıyla hepsini atlatmıştı.

“Hayır,” dedi Margaret. Yüzü kararmıştı. “Bu sabah kaptanı duydun. Eve hâlâ çok yakınız. Onu bir bota koyup Sidney’e geri gönderirler ve bu da onu son görüşüm olur. Bu riski göze alamam. En azından şimdilik olmaz.”

“Sesimizi çıkarmayız,” dedi Jean. Küçük köpeğin başını okşuyordu. Avice, Jean’in otoriteye karşı gelecek her şeyi yapmaya hazır olduğunu düşündü. “Çıkarmayız, değil mi kızlar? Harika olacak. Ona akşam yemeğinden birazcık ayıracağım.”

Margaret emin olmak için, “Avice?” diye sordu. Sanki daha o zamandan mızıkçı olarak etiketlenmişti.

“Tek kelime etmeyeceğim,” dedi ama sesi gergindi. “Sadece onu benden uzak tut. Ve eğer yakalanırsan bizimle bir alakası olmadığını söylemeyi de unutma.”

6

Geminin mürettebatı arasında otuz beş ila kırk arası Kraliyet Deniz Piyadesi bulunmaktaydı. Görünüş ve davranışlarındaki zarafet genelde biz 'gemici'lerle tam bir zıtlık oluşturunuyordu ve bizim tarafımızda eğlenceli bir şaşkınlık konusuydu... Pirinç düğmeleri ve parıldayan tertemiz botlarıyla çok titiz görünüyorlardı.

Denizci L. Troman, *HMS Victorious, Şarap, Kadınlar ve Savaş*

Gemide iki gün

Baştaki heyecanları giderek memleket hasretine dönüşen bu gelinleri meşgul etmek amacıyla HMS *Victoria*, yolculuğun ikinci tam gününde aşağıdaki aktiviteleri sunmuştu (*Günlük Gemi Haberleri*'nin açılış sayısında da aktiviteleri bulmak mümkündür):

10.00	Protestan İbadetleri (E Güvertesi)
13.00	Kayıttan Müzik
14.30	İskambil Oyunları (Uçuş Güvertesi)

16.00 Örgü Köşesi (Her bir kişi için 100 gram pembe ya da beyaz yün ve iki çift şiş Kızılhaç tarafından temin edilecektir.)

17.00 Konferans: *Evlilik ve Aile Hayatı*. Geminin Papazı tarafından sunumu yapılacaktır.

18.30 Tombala Partisi (Ana Güverte)

19.30 Katolik Ayini

Bunların arasında en çok rağbet görenler iskambil oyunları ve tombala partisiydi. En az ilgi ise papazın verdiği konferansa gösterilmişti. Papazın ne yazık ki ciddi ve sert bir tavrı vardı ve gelinlerden en az biri ona yanlılıkla şöyle bir değse bile yıkanmak istiyor gibi görünen bir adamdan evlilik hakkında ders dinlemeye ihtiyaçları olmadığını düşünüyorlardı.

Bu sırada, iki gelinin yardımıyla hizmet memurlarından biri tarafından yayına hazırlanan *Günlük Gemi Haberleri* adlı gazete, Bayan Josephine Darnforth (19) ve Bayan Alice Sutton'un (22) doğum günlerini hatırlatmış ve okuyucularına “yolculuğun keyifli ve uyumlu bir havada geçmesine yardım edebilecek” küçük dedikodularını ve iyi dileklerini gazeteye bildirmeleri için çağrıda bulunmuştu.

Ona sesli okunan bu yazı üzerine, “Dedikodu ha?” diyerek düşüncelere daldı Jean. “Emin olun yolculuğun sonuna kadar günde yirmi gazete doldurmaya yetecek kadar dedikodu olacak.”

Avise, Protestan İbadeti'ne katılmak üzere yataktan erkenden ayrılmıştı. Kilisede ona daha uygun insanlarla tanışabileceğini tahmin ediyordu. Margaret Katolik Ayini'ne katılacağını açıkladığında biraz tedirgin olmuştu. Daha önce annesinin deyişiyle hiçbir Papacı'yla tanışmamıştı ama ona acıdığı belli etmemeye özen gösterdi.

Her türlü dine duyduğu nefreti (Hristiyan Kardeşliği'nin bir üyesiyle talihsiz bir deneyim yaşamıştı) çoktan herkese bildirmiş olan Jean makyaj yapıyordu. Tabii ki de müzik organizasyonuna katılacaktı. Dans da edileceğini tahmin ediyordu ve kamaradan

kaçıp dans pistine atlamak için “termit tepesinin üstünde çırlıçıplak bir valabi⁵ kadar hevesli” olduğunu düşünüyordu.

Margaret yatağına uzanmış, bir eli köpeğin üzerinde, Avice’in dergilerinden birini okuyordu. Ara sıra da küçümser bir tonla hafif hafif gülüyordu. “Burada diyor ki, yüzünün bir tarafının üzerine çok sık yatmamalıymışsın, yüzün kırışabilirmiş. Başka türlü nasıl uyuyacaksın ki?” Sonra Avice’in dün geceki görüntüsünü hatırladı. Bir kafa dolusu bigudiyle rahatsızlığı apaçık ortada olmasına rağmen Frances’in ranzasında sırtüstü, dümdüz yatmıştı. Margaret bir daha yorumlarını sesli yapmamayı aklının bir köşesine yazdı.

Herkes kendisiyle ilgilenirken Frances de bir şey söylemeden ortadan kaybolma şansı bulmuştu. Soluk hâki renginde pantolonu ve kısa kollu gömleğiyle (eski üniformasına en yakın bunları bulabilmişti) kamaradan sıvıştı ve yanından geçen kızları başını sallayarak selamladıktan sonra koridordan geçip aşağıya indi.

Cevap alana kadar kapıyı iki kere çalması gerekmişti. O zaman bile geri çekilmiş, kapıdaki ismi tekrar tekrar kontrol etmişti.

“Girin.”

Revire adım attı, duvarlara tavandan yere kadar şişeler ve kavanozlar dizilmişti. Bunlar cam kapıların arkasındaki dar ratlarda muhafaza ediliyordu. Masada oturan adamın koruyucu bir kabuk gibi arkaya doğru yatırılmış kısa, kırmızı saçları vardı ve sivil kıyafetler giyiyordu. Yüzü çilliydi, gözlerinin yıllarca kismaktan kırıştığı düşünülebilirdi ama şimdiki hareketlerinden anlaşıldığı kadarıyla sebep muhtemelen gülümsemesiydi.

“Buyurun içeri gelin. Orada düzeni bozuyorsunuz.”

Frances’in bir an yüzü kızardı. Sonra adamın şaka yaptığını fark etti ve ona doğru birkaç adım attı.

“Sorun nedir peki?” Duyulmayan bir ritme eşlik eder gibi elini masa boyunca bir ileri bir geri kaydırıyordu.

5 Avustralya’da yaşayan, kanguru benzeri bir keseli hayvan (ç. n.)

“Bir sorunum yok.” Frances dik durdu, kolalanmış gömleğinin içinde ciddi görünüyordu. “Askeri Doktor Bay Farraday siz misiniz?”

“Hayır.” Ona baktı, belli ki kıza bilgi vermesi gerekiyor mu diye düşünüyordu. “Ben Vincent Duxbury. Sivil yolcuyum. Ak-lınızdaki adam büyük ihtimalle ben değilim. O... şey... yolculuğa katılamadı. Kaptan Highfield de doktorun yerine benim geçmemi istedi. Açıkçası gemideki eğlenceli hali düşünersek ben de katılmış olduğuma memnunum. Size nasıl yardımcı olabilirim?”

“Olabilir misiniz emin değilim...” dedi kafası karışan Frances. “En azından, o şekilde değil. Ben hemşireydim... yani hemşireyim.” Elini uzattı. “Frances Mackenzie. Hemşire Frances Mackenzie. Bazı gelinlerin sekreterlik gibi görevlerde yardımcı olmalarına izin verildiğini duydum ve belki ben de kendi hizmetlerimi burada sunabilirim diye düşündüm.”

Vincent Duxbury ona uzatılan eli sıkı ve oturması için işaret etti. “Demek öyle... Gemide birkaç hemşire olabileceği aklıma gelmişti. Uzun süre görev yaptınız mı?”

“Pasifik’te beş yıl,” dedi Frances. “Son olarak Avustralya Has-tanesi 2/7 Morotai’ya atandım.” Frances, *efendim* diye eklememek için kendini zor tuttu.

“Kuzenim Japonya’daydı, kırk üçte. Peki ya sizin kocanız?”

“Benim? Ah...” Bir an hazırlıksız yakalanmış gibi göründü. “Alfred Mackenzie. Galler Kraliyet Piyade Taburu.”

“Galler Kraliyet Piyade Taburu...” Bir önemi varmışçasına sessizce tekrarlamıştı.

Frances ellerini önünde birleştirdi.

Dr. Duxbury arkasına yaslandı. Kahverengi cam bir şişenin tepesiyle oynuyordu. Üzerinde ceketi olmasına rağmen sanki uzun süredir odadaymış gibi görünüyordu. Alkol kokusunun her zaman tıbbi olmayabileceği bir anda Frances’in kafasına dank etti.

“Yani...” Doktor bekledi, şişenin üstündeki etikete dik dik bakmamak için uğraştı.

“Hizmete devam etmek istiyorsunuz. Önümüzdeki altı hafta boyunca.”

“Eğer yararlı olabileceksem, evet.” Derin bir nefes aldı Frances. “Yanıklarda, dizanteri tedavisinde ve bozulmuş sindirim sistemlerinin iyileştirilmesinde özel tecrübem var. Savaş esirleri dolayısıyla...” diye ekledi. “Bu konularda önemli bir tecrübe edindik.”

“Anlıyorum.”

“Kadınlar ya da doğum konusunda uzmanlık seviyesinde bilgi sahibi değilim ama en azından erkeklerle ilgili yardımcı olabileceğimi düşündüm. En son hizmet ettiğim yer hastane gemisi *Ariadne*’de birine sorduğumda uçak gemilerinde, özellikle uçuş eğitimi sırasında yüksek sayıda yaralanma vakası yaşandığını öğrendim.”

“Dersinize iyi çalışmışsınız Bayan Mackenzie.”

“Yani... zamanımı yararlı bir şekilde doldurmaya çalıştığım dan da değil Doktor. Biraz daha tecrübe kazanma şansı yakalamak beni çok memnun eder... İyi bir öğrenciyimdir,” diye ekledi karşıdan cevap gelmeyince.

Kısa bir sessizlik oldu. Frances doktora baktığımda bakışlarının yoğunluğundan rahatsız oldu.

“Şarkı söylüyor musunuz?” dedi doktor en sonunda.

“Efendim?”

“Şarkı söylemek, Bayan Mackenzie. Hani gösteri müzikleri, ilahiler, opera...” Frances’in bilmediği bir şeyler mırıldanmaya başladı.

“Maalesef hayır,” dedi.

“Yazık.” Dudaklarını büzüştürdü, sonra elini hafifçe masaya vurdu. “Kızlardan bazılarını toparlayıp bir gösteri düzenleyebiliriz diye düşünmüştüm. Ne mükemmel bir fırsat olurdu, değil mi?”

Kahverengi şişenin boş olduğunu gördü. Etiket ne yazdığını hâlâ çıkaramamıştı ama artık içindekinin kokusu adamın her ağzını açışında havaya hafif hafif yayılıyordu.

Derin bir nefes aldı. “Eminim ki bu... faydalı bir fikir doktor. Ama acaba diğer konuyu...”

“Çok eskiden ve uzaklarda... *Show Boat* müzikalini bilir misiniz?”

“Hayır,” dedi. “Maalesef bilmiyorum.”

“Üzücü. *Old Man River*...” Gözlerini kapatıp şarkıyı söylemeye devam etti.

Frances oturdu, elleri kucagındaydı, şarkıyı bölse mi bölmese mi emin olamıyordu. “Doktor?”

Şarkı söyleyişi şimdi mırıldanmaya dönmüştü. Başını geriye attı.

“Doktor? Çalışmaya ne zaman başlamamı istersiniz, bir fikriniz var mı?”

“*Beni döndürüp duruyor...*” Bir gözünü açtı. Dizeyi bitirdi. “Bayan Mackenzie?”

“İsterseniz bugün başlayabilirim. Eğer... faydalı olacağımı düşünüyorsanız. Üniformam yatakhane. Özellikle küçük çantama koymuştum.”

Doktor şarkı söylemeyi kesti. Ağzını açıp gülümsedi. Frances her gün böyle mi geçecek diye merak etti. Dr. Arbuthnot’la çalışırken yaptığı gibi gizlice şişeleri sayması gerekecekti.

“Sana ne diyeceğim, biliyor musun Frances? Sana Frances diyebilir miyim?” Şimdi şişesini ona doğrultmuştu. Sanki olası cömertliğinin tadını çıkarıyordu. “Sana buradan gitmeni söyleyeceğim.”

“Efendim?”

Güldü. “Şaşırdın, değil mi? Hayır Frances Mackenzie... Beş yıldır kendi ülkeneye hem benim ülkeme hizmet ediyorsun. Biraz ara vermeyi hak ettin. Sana altı haftalık bir tatil yazıyorum.”

“Ama ben çalışmak istiyorum,” dedi Frances.

“Aması yok Bayan Mackenzie. Savaş sona erdi. Sadece birkaç hafta sonra kariyerinizin en zor işiyle uğraşmaya başlayacaksınız. Bir de bakmışsınız ki çocuk büyütüyorsunuz... Ve inanın o zaman, o hasta askerler size tatil gibi gelecek. Asıl iş orada. Tecrübelerime

dayanarak söylüyorum. Üç erkek bir kız. Her biri küçük birer dinamo.” Parmaklarıyla çocuklarını bir bir saydı, sonra başını iki yana salladı, sanki meninuniyetle evlatlarını düşünüyordu.

“Bundan sonra ilgilenmenizi istediğim tek iş bu. Kadının *asıl* işi. Çekici bir genç kadının arkadaşlığından ne kadar hoşlansam da şimdilik son özgürlük günlerinizin tadını çıkarmanız konusunda ısrarcı olacağım. Saçınızı yaptırın. Birkaç film izleyin. Kocanız için güzelleşin.”

Frances gözünü dikmiş ona bakıyordu.

“Hadi gidin. Gidin, şimdi.” Frances’in kovalandığını anlaması birkaç saniyesini aldı. Adam, Frances’in uzattığı elini tutmak yerine el sallayarak çıkmasını işaret etti. “Ve keyfinize bakın! Arada gelip birkaç şarkı söyleyin. *Yarıma yer aç...*” Adamın şarkı söyleyişini koridordan çıkana kadar duymaya devam etti.

O akşam piyade, kapılarına dokuz buçuktan bir dakika önce geldi. Koyu, arkaya taranmış saçlı ince bir adamdı. Görünmez olmaya alışmış birinin tutumluluğuyla hareket ediyordu. Yatakhanenin önünde konumlanmış, bacaklarını kırk beş santimden azıcık daha fazla açmış, sırtı kapıya dönük, gözlerini hiçbir şeye odaklanmadan duruyordu. Yanlarındaki ikişer kamaradan ve üstteki beş kamaradan da o sorumluydu. Diğer piyadeler de diğer kamaraların önüne benzer şekilde konumlandırılmıştı.

“Bize ne kadar güveniyorlarsa artık, kapımızın önüne bir tane koymuşlar,” diye mırıldandı Margaret.

Gelinler ranzalarına uzanmış kitap okuyor ya da bir şeyler yazıyordu. Avice ise tırnaklarına subay salonundaki mağazadan aldığı ojeyi sürüyordu. Çok da güzel bir ton değildi ama onun için tam bir sınanma olan bu yolculuğu atlatması için kendini şımartmaya ihtiyacı varmış gibi hissetmişti. Ayak seslerini duyup yarı açık kapıdan vücudunun bir bölümünü görünce kızlar birbirine baktı. Margaret neredeyse bilinçsizce altta uyuyan köpeğine

baktı. Bir selamlama ya da talimat için beklediler ama piyade sadece orada duruyordu.

Ona çeyrek kala Jean sigarasıyla dışarı çıktı ve ona da bir tane uzattı. Piyade reddedince kendine bir tane yaktı ve sorular sormaya başladı: Sinema neredeydi? Erkekler de gelinlerle aynı yemeği mi yiyordu? Patates püresini beğenmiş miydi? Karşılığında tek hecelik yanıtlar aldı ve sadece bir kere, tuvalete gitmesi gerektiğinde ne yaptığını sorduğunda gülümsedi. O sırada Avice kapının arkasından “Aman Jean!” diye homurdandı. “Yapmamak için eğitimliyim,” dedi asker de soğuk bir tavırla. Duvardan yukarıya uzanan borulardan birine yaslanıp, “Peki nerede uyuyorsun?” diye sordu Jean cilveli cilveli.

“Yata Khanemde hanımefendi.”

“O neredeymiş peki?”

“Gizli bilgi.”

Jean, “Beni aptal yerine koyma şimdi,” deyince piyade dümdüz karşıya baktı. “Sadece merak ediyorum...” Ona birkaç adım yaklaşp yüzüne dikkatle baktı. “Ah, yapma şimdi. Senden daha çok konuşan oyuncak askerlerim vardı.”

“Hanımefendi.”

Jean son hamlelerini hesapladı. Klasik silahlar belli ki etkili olmayacaktı. “Aslında...” dedi sigarasını söndürürken. “Sana bir şey sormak istiyorum ama biraz utanıyorum.”

Piyade temkinli görünüyordu. *Öyle olsa iyi olur*, diye düşündü Avice.

Jean ayakkabısının ucuyla yerde bir şekil çizdi. “Lütfen kimsese söyleme ama kaybolup duruyorum,” dedi. “Etrafı dolaşmak istiyorum ama şimdiden iki kere kayboldum ve diğer kızlar arasında alay konusu oldum. O yüzden onlara sormak istemiyorum. Kantini bulamadığım için akşam yemeğini bile kaçırdım.

Piyade biraz rahatlamıştı. Dikkatle dinliyordu.

“Daha on altı yaşındayım da, o yüzden. Okulda da çok iyi değildim. Okumalar falan. Ve ben...” Sesi şimdi fısıltıya dönüşmüştü. “...haritayı da anlayamıyorum. Geminin haritasını. Bana açıklayabilir misin acaba?”

Piyade tereddüt etti, sonra başıyla onayladı. “Şuradaki duyuru panosunda bir tane asılı. Onun üzerinden anlatmamı ister misin?” Sesi alçaktı ama yankı yapıyordu, birazdan şarkı söylemeye başlayacakmış gibiydi.

“Ya, bunu yapar mısın gerçekten?” dedi Jean. Yüzünde yürek parçalayıcı bir gülümseme vardı.

Kapının arkasından dinleyen Margaret, “Şuna bakar mısın... Vay be! Bu kız muhteşem,” dedi. Margaret ve Avice dışarı baktığında ikilinin koridorda yaklaşık beş metre ileride olduğunu gördü. Margaret üzerinde bornozu, elinde normalden büyük bir makyaj çantasıyla yanlarından hızlıca geçerken neşeyle el salladı. Piyade onu selamladı, sonra Jean’e, örneğin hangar güvertesinden çamaşırhaneye gitmek için haritayı nasıl kullanacağını açıklamaya döndü. Söylediği her neyse, Jean bütün dikkatini vermiş dinliyor gibiydi.

“Buna alışkın değil,” dedi Margaret sonrasında. Ranzasına gömülmüş oturuyordu. Köpek ise yerleri kokluyor, yatakhane de ağır ağır yürüyordu. “Ona uygun bir yürüyüş değil. Yani o tarlalara alışkın...”

Avice bunu önceden düşünmesi gerektiğini söylememek için kendini zor tuttu. Şimdi küçük seyahat aynasının önünde yüzüne krem sürüyordu. Deniz havasının cilde berbat şeyler yaptığı söyleniyordu ve Ian’ın karşısına kızarmış Bombay ördeği gibi çıkarsa delirirdi.

Kapı açıldı.

“Harika,” dedi Margaret. Jean sırtarak içeri girdi ve kapıyı arkasından kapattı. “Harikaydın Jean!”

Jean'ın sırtması yapmacıklaştı. "Eh, kızlar, ya içinizde vardır..." Sustu. "Avice, ağzını böyle yapınca yemin ederim mezgite benziyorsun."

Avice ağzını kapattı.

"Sana teşekkür borçluyum Jean," dedi Margaret ona. "Piya-denin bir yere kıpırdayacağını hiç düşünmezdim. Yani, özellikle okumayı bilmediğini söylediğin bölüm çok başarılıydı."

"Ne?"

"Benim hiç aklıma gelmezdi. Ne kadar da hızlı düşünüyorsun."

Jean ona garip bir bakış attı. "Hiç düşünmedim dostum." Sonraki kelimeleri yere bakarak söyledi. "Tek bir kelime okuyamıyorum. Bir tek adımı okuyabilirim."

Garip bir sessizlik oldu. Avice, Jean'ın yine şaka yapıp yapmadığını kafasında tarttı ama Jean gülmüyordu.

Sessizliği Jean kırdı. "Bu lanet koku da ne?" Ayakta durmuş, ellerini havada sallıyordu.

Bir an kimse bir şey anlamadı, sonrasında herkesin burnuna ulaşan leş gibi koku, Jean'ın neden çıktığını anlatıyordu.

Margaret yüzünü buruşturdu. "Kusura bakmayın hanımlar. Temiz demiştim ama yellenmez demedim."

Jean kahkahalara boğuldu. Hatta Frances bile kederli bir gülümsemeyi esirgemedi.

Avice ters ters gözlerini devirdi ve öfkeyi kalbinden uzak tutmaya çalışırken *Queen Mary* gemisini düşündü.

Ev özlemi kızları ikinci gecelerinde çarptı. Karanlık kamarada Margaret'in gözüne uyku girmede. Yol arkadaşları ranzalarında döndükçe çıkan tuhaf gıcirtı ve burun çekme seslerini dinliyordu. Bitkin olsa da eline uyuma fırsatı geçtiğinde uykusu bir anda kaçmıştı. Günün iyi geçtiğini düşünmüştü; yaşananların garipliği ve limandan ayrılmanın heyecanı, onu yeni ortamı üzerine gereğinden fazla düşünmekten alıkoymuştu. Şimdi okyanusun ortasındaki

gemiye gözünde canlandırdığında, zifiri karanlığa doğru yol aldığını düşündüğünde anlamsız bir korkuya kapıldı. Geri dönmek ve hayatı boyunca gecelerini geçirdiği tek evin tanıdık, güven veren kollarına koşmak istiyordu. Kardeşleri bu saatlerde yatağa girmek üzere olurdu. Onları mutfak masasının çevresinde hayal edebiliyordu. Annesi öldüğünden beri oturma odasını hemen hemen hiç kullanmamışlardı. Muhtemelen uzun bacaklarını uzatmış radyo dinliyor, iskambil oynuyorlardı. Daniel çizgi roman okuyordu, belki Colm da omzuna yaslanmıştı. Babası koltuğundaydı; ellerini başının arkasına sıkıştırmış, dirseklerindeki aşınmış yamalar ortaya çıkmıştı. Gözlerini uykuya hazırlanır gibi kapatmış, dinleniyordu. Letty ise ya dikiş dikiyor ya da bir şeyleri cilalıyordu. Belki de eskiden annesinin doldurduğu sandalyeye oturuyordu.

Evet, Letty'ye kötü davranmıştı.

Onları bir daha görememe düşüncesi Margaret'a ağır geldi ve fiziksel acının görüntüyü kafasından uzaklaştıracağını umarak parmaklarını ısırırdı.

Derin bir nefes aldı. Battaniyesinin altındaki Maude Gonnet'a uzandı; üst bacağının karnı ile birleştiği o güvenli bölgeye kıvrılmıştı. Küçük köpeği buraya getirmemeliydi, yaptığı düpedüz bencillikti. Günün yirmi dört saati bu gürültülü, havasız kamara tıkalı kaldığında ne kadar perişan olacağını düşünmemişti. Canı istediğinde diğer güvertelere gidebilmesine rağmen Margaret bile zorlanıyordu. *Özür dilerim, dedi köpeğe sessizce. İngiltere'ye vardığımızda telafi edeceğim, söz veriyorum.* Bir damla gözyaşı yanağından süzüldü.

Dışarıda, piyadenin metal zeminde yer değiştirdiğini ve önünden geçen birini mırıldanarak selamladığını duydu. Gömleği kaşıya sürtünmüştü. Uzakta, ağır ayak sesleri metal merdivenleri çığneyerek indi. Ranzanın üstündeki Jean kendi kendine, belki de uykusunda mırıldandı ve Avice de battaniyesini bigudili saçının üzerine kadar çekti.

Margaret hayatı boyunca odasını hiç kimseye paylaşmamıştı, Donleavy evinde kız çocuğu olmanın az sayıda avantajından biriydi bu. Şimdi daracık yatakhane, kapının açık olmaması, karanlık ve havasızlık ona boğucu geliyordu. Bir süre bacaklarını ranzanın yanından sallandırarak oturdu. *Yapamayacağım*, dedi kendi kendine. Büyük beden geceliğini dizlerinin üzerine çekti. Kendimi toplamalıyım. Joe'yu, sıcak ve inceden alaycı ifadesini düşündü. "Kendine gel koca kız," dedi sanki Joe ona ve Margaret gözlerini kapattı. Kendine bu yolculuğu neden yaptığını hatırlatmaya çalışıyordu.

"Margaret?" Jean'in sesi karanlığı böldü. "Bir yere mi gidiyorsun?"

"Hayır," dedi Margaret ve ayaklarını tekrar örtünün altına soktu. "Hayır, sadece..." Açıklamakta güçlük çekiyordu. "Uyuyamıyorum."

"Ben de."

Sesi alışılmadık derecede alçak çıkmıştı. Margaret ona biraz acıdı. Daha çocuk sayılırdı. "Biraz yanıma gelmek ister misin?" diye fısıldadı.

Jean'in çelimsiz bacaklarının merdivenden hızlıca indiğini anladı. Sonra ranzanın diğer ucundan yanına sokuldu. "Ayakucunda yer yok." Jean kıkırdadı ve keyifsiz olmasına rağmen Margaret da ona kıkırdarak karşılık verdi. "O bebeğin beni tekmelemesine izin verme. Ve köpeğin de burnunu çekmecelerime sokmasına..."

Birkaç dakika sessizce uzandılar. Margaret, Jean'in teninin onunkine değmesini rahatlatıcı mı buluyordu yoksa huzursuz mu oluyordu, henüz çözememişti. Jean bir süre kıkırdandı, bacakları sabırsızlıkla hareket ediyordu ve Margaret, Maude Gonne'in hareketin nedenini tespit etmek için başını kaldırdığını hissetti.

"Kocanın adı ne?" diye sordu Jean en sonunda.

"Joe."

"Benimkinin Stan."

“Söylemiştin.”

“Stan Castleforth. Salı günü on dokuz yaşına giriyor. Evlendiğini öğrendiğinde annesi pek mutlu olmadı ama Stan artık biraz sakinleştiğini söylüyor.”

Margaret sırtüstü uzandı, gözünü tepesindeki karanlığa dikip Joe’nun annesinden aldığı sıcak mektupları düşünmeye koyuldu. Çocuk yaştaki bu kızı dünyanın diğer ucuna gönderen cesaret miydi yoksa gözü karalık mı? Devam eden sessizlik tersine işaret etmesin diye, “Birbirinizi tanıdıkça eminim aranız daha iyi olacaktır,” dedi.

“Nottingham’dan,” dedi Jean. “Orayı bilir misin?”

“Hayır.”

“Ben de bilmem. Ama Stan, oranın Robin Hood’un geldiği yer olduğunu söyledi. O yüzden ormanda olduğunu tahmin ediyorum.”

Jean diğer tarafa döndü. Margaret ranzanın ucunda bir yerleri karıştırdığını duyuyordu. “Sigara içsem rahatsız olur musun?” diye fısıldadı.

“İçebilirsin.”

Jean’in, kısa alevin ışığında aydınlanan yüzüne baktı. Sigarasını kendinden geçmiş bir dikkatle yakıyordu. Sonra kibrit söndü ve kamara yeniden karanlığa gömüldü.

“Biliyor musun, sürekli Stan’i düşünüyorum,” dedi. “Acayip yakışıklı. Bütün arkadaşlarım öyle düşünüyor. Onunla sinemanın önünde tanıştım. O ve arkadaşı, benim ve arkadaşımın biletini ödemeyi teklif etti. *Ziegfeld Follies* filmine gittik. Teknikolor çekilmiş.” Dumanı üfledi. “Portsmouth’tan beri hiçbir kızı öpmediğini söyledi, ben de açıkçası o durumda hayır diyemedim. *This Heart of Mine* şarkısı başlamadan eli eteğimin altındaydı.

Margaret onun şarkıyı mırıldandığını duydu.

“Paraşüt ipeğinden bir gelinlikle evlendim. Teyzem Mavis onu radyo yapan bir asker tanıdığından almıştı. Annemi böyle şeylerle pek ilgilenmez...” Duraksadı. “Aslında teyzemle daha iyi

anlaşıyorum. Hep öyleydi. Annem işe yaramazın teki olduğumu düşünüyor.”

Margaret yan tarafa dönüp kendi annesini düşündü. Vefallılığını, buyurgan, usanmış anaç kişiliğini, günde birkaç yüz kere gözünün önündeki saçları çekmek için kaldırdığı çilli ellerini... Ağzının kuruduğunu fark etti.

“Farklı mıydı, şey yaptığınızda... anlarsın ya?”

“Ne?”

“Farklı şekilde mi yapmanız gerekti? Yani... bebek sahibi olmak için?”

“Jean!”

“Ne?” Jean isyan edercesine sesini yükseltti. “Birinin bana anlatması lazım.”

Margaret oturdu, kafasını yukarıdaki ranzaya çarpmamaya dikkat etti. “Biliyorsundur.”

“Bilsem sormazdım, değil mi?”

“Yani kimse sana söylemedi mi? ”

Jean burnundan nefes vererek güldü. “Nereye yerleştirmesi gerektiğini biliyorum, eğer kastettiğin oysa. O kısmı bayağı seviyorum. Ama onu yapınca nasıl bebek oluyor, onu bilmiyorum.”

Margaret şaşkınlıkla sessiz kaldı ama yukarıdan bir ses geldi: “Eğer bu konuları birlikte tartışacak kadar bayağılaşacaksanız en azından sessizce yapabilirsiniz. Bazılarımız uyumaya çalışıyor.”

“Avice kesin biliyordur,” diye kıkırdadı Jean.

“Bebeğini kaybettiğini sanıyordum,” dedi Avice saldırganlaşarak.

“Ah Jean, çok üzgünüm.” Margaret’in eli istemsizce ağzına gitti.

Uzayan bir sessizlik oldu. “Aslında...” dedi Jean. “Tam olarak hamileydim denemez.” Margaret, Avice’in örtülerin altında döndüğünü duyabiliyordu. “Şeyim biraz gecikmişti... Ne olduğunu anladınız işte. Ve arkadaşım Polly bunun hamile olduğum anlamına geldiğini söyledi. Ben de öyleyim dedim çünkü bunun

gemiye binmeme yardımcı olacağını biliyordum. Tarihleri kontrol ettiğimde olamayacağımı anlamıştım, bilmem anlatabiliyor muyum? Sonra sağlık kontrolümü iki kere ertelemek zorunda kaldılar. Yaptıklarındaysa bebeği kaybettiğimi söyledim ve ağlamaya başladım çünkü o zamana kadar hamile olduğuma kendimi neredeyse inandırmıştım. Hemşire de bana acıdı ve kimsenin öyle ya da böyle olduğunu bilmesi gerekmediğini söyledi ve en önemli şeyin benim Stan'ime kavuşmam olduğunu söyledi. İşte herhalde o yüzden beni seninle aynı odaya koydular Maggie." Sigarasından derin bir nefes aldı. "Evet, işte böyle. Tam olarak yalan söylemek istememiştim..." Aşağı eğildi, bir ayakkabı aldı ve sigarasını tabanında söndürdü. Sesi sertti, savunmaya geçmişti: "Ama beni ispiyonlarsanız onlara gemideyken düşürdüğümü söylerim. O yüzden söylemenin bir anlamı yok."

Margaret ellerini karnına koydu. "Kimse seni ele vermeyecek Jean," dedi.

Avice'in ranzasında ise sağır edici bir sessizlik vardı.

Dışarıda, bilinmeyen bir uzaklıkta bir sis düdüğü duyular. Tek bir pes, melankolik nota çıkardı.

"Frances?" dedi Jean. "Uyuyor," diye fısıldadı Margaret. "Hayır, uyumuyor. Sigaramı yakarken gözlerinin açık olduğunu gördüm. Beni ele vermeyeceksin Frances, değil mi?"

"Hayır," dedi Frances karşıdaki ranzadan. "Vermeyeceğim."

Jean yataktan çıktı. Margaret'in bacağına hafifçe dokundu, sonra da çabucak kendi ranzasına çıktı. Rahat etmeye çalışırken çıkardığı hışırtılar duyuluyordu. "Evet, hadi o zaman," dedi en sonunda. "Kimler o işi yapmayı seviyor ve bebek tam olarak nasıl oluyor, anlatın."

Uçuş güvertesinde, Stuka hava aracındaki dört yüz elli kiloluk bomba ilginç şekilde bira fıçısına benziyordu. Sanki bir bira mahzeninin basamaklarından yuvarlanmak üzereymiş gibi, aynı umursamazlıkla

uğursuz küçük geminin karnının altından gelişigüzel sallanıyordu. Kardeşleri tarafından etrafı çevrilmiş, topluca dizilmiş, avcı uçakları tarafından yandan kuşatılmış, bir an için gökyüzünde asılı kalmış gibi görünüyor, sonra gemiye doğru inişe geçiyor, sanki görünmez bir güç tarafından güverteye yönlendiriliyordu.

Kaptan Highfield'in yukarıdan yaklaşan ölümüne bakarken düşündüğü şeylerden biri bu oldu. Alevden duvar, zırhlı uçuş güvertesinden yükselip adayı sararken geminin komuta merkezi, mavi-beyaz ısı pençesini yukarıya uzattı ve Kaptan, olacağını her zaman tahmin ettiği gibi, onu kımıldayamaz hale getiren bir dehşetin etkisine girmişken bir şeyi unuttuğunu düşündü. Yapmak zorunda olduğu bir şeyi... Ve bu kör edici felç esnasında o bile, yanarak ölme ihtimaliyle karşı karşıya kalmışken unutulmuş bir görevin peşine düşmüş olmasının ne kadar saçma olduğunu farkındaydı.

Yangının gittikçe hiddetlenen merkezinde, etrafına yağın bombalar güvertelerden sekerken, burun delikleri yanan yakıt kokusuyla acırken ve kulakları adamlarının çığlıklarına aldırmamakta zorlanırken bir uçak görmek için yukarı baktı. Ama hiçbir şey yoktu, ateş onu da yutmuş olmalıydı. Sarı alevler kokpiti yalıyordu ve yana yatan kanatlar kararmıştı. Ama içeriği gizleyecek kadar değil... Orada Hart'ın dokunulmamış yüzü görünüyordu. Hart kaptanla karşı karşıya gelirken gözleri olanları sorgular gibiydi.

Özür dilerim... Highfield ağlıyordu. Genç adamın, yangının uğultusundan onu duyabileceğinden emin değildi. *Özür dilerim.*

Uyandığında, yastığı nemli ve gökyüzü sakın okyanusun üzerinde hâlâ karanlıkken, bu kelimeleri sessizliğe fısıldamaya devam etti.

7

Birçokları gibi ben de Vic'le bir sevgi nefret ilişkisi geliştirmiştim. Oradaki hayattan nefret ediyorduk ama bir savaş birliği olarak onunla gurur duyuyorduk. Aramızda ona lanet okusak da geminin dışından hiç kimsenin onu kötüleyen yorumlar yapmasına izin vermezdik... Şanslı bir gemiydi. Ve denizciler de çok batıl inançlıdır.

Denizci L. Troman, *HMS Victorious, Şarap, Kadınlar ve Savaş'tan*

İki hafta önce

Seyir defterine göre HMS *Victoria* Kuzey Atlantik'te, Pasifik'te ve son olarak da Morotai'da görev almıştı. Morotai Adası'nda Corsairler'i taşıyarak Japonlar'ın geri püskürtülmesine yardımcı olmuştu ve buradan kalan izleri de üzerinde taşıyordu. O ve onun gibi birçoğu son birkaç yıl içinde mayının tahrip ettiği gövdelerin tamir edilmesi, mermi ve torpido boşluklarının kapatılması, denizde geçen zamanın açtığı şiddetli yaraların düzeltilip yeniden yola çıkabilmesi için defalarca Woolloomooloo'daki tersanelere uğramıştı. Kendileri de onarılmış ve savaşa hazır erkekleri taşıyordu.

Kaptan George Highfield hayalperest fikirlere kapılmaya meraklıydı. Kuru havuz boyunca yürüyüp deniz sisinin içinde *Victoria*'nın ve komşularının gövdelerini izlerken gemileri arkadaşları gibi düşünmek için kendisine izin verdi. Onların bir çeşit acı çektiğini düşünmemek zordu. Sizinle bir bağ kurmuş, her şeyini size vermiş, açık denizlere ve azılı yangınlara meydan okumuşlarsa, bir çeşit kişilikleri olduğunu hissetmemek zordu. Kırk yıllık hizmeti süresince gözdeleri olmuştu: İnkâr edilemeyecek kadar sahiplendiği, gemi ile mürettebat arasında nadiren oluşan, her erkeğin korumak için seve seve canını vereceği, simya gibi bir birliktelik kurdukları vardı. Onlardan ayrıldığında gizlice keder gözyaşları dökmüş, battıkları zaman ise gözyaşlarını gizlemeyi başaramamıştı. Önceki nesillerde savaşılan erkeklerin atlarına karşı benzer hisler beslediklerini düşünürdü.

“Zavallı yaşlı kız,” diye mırıldandı. Uçak gemisinin yanında açılan deliğe bakıyordu. Eski gemisi *Indomitable*'a çok benziyordu.

Doktor, baston kullanması gerektiğini söylemişti. Highfield ayrıca adamın diğerlerine, denize dönmesine izin verilmemesi gerektiğini söylediğinden de şüpheleniyordu. “Senin yaşında böyle sıkıntıların iyileşmesi daha uzun sürer,” diye gözlemlemişti metalin kemiğe kadar girdiği yaralı, mosmor dokuya bakarak. “Henüz ayağa kalkmaya hazır olduğunuza ikna olmadım Kaptan.”

Highfield o sabah kendisini hastaneden taburcu ettirmiş, “Eve giden gemiye bineceğim,” diyerek konuyu kapatmıştı. Sanki o aşamada çürüğe çıkarılmaya razı olurmuş gibi...

Diğerleri gibi doktor da bir şey dememişti. Bazen Highfield'a sanki artık hiç kimse ona ne diyeceğini bilmiyormuş gibi gelirdi. Kimseyi suçlamıyordu, onların yerinde olsa muhtemelen o da aynı hissedirdi.

“Ah, Highfield... Senin çıktığını söylemişlerdi.”

“Efendim.” Highfield durup selam vermişti. Amiral hafif yağmurun altında ilerleyerek yaklaştı ve yanında şemsiye taşıyan subayı

eliyle işaret ederek uzaklaştırdı. Üstlerinde martılar daireler çiziyor ve suya dalıyordu. Çıglıkları sisin içinde boğuluyordu.

“Ayağın daha iyi mi?”

“Çok iyi efendim. Eskisinden de iyi.”

Amiralin bacağına göz gezdirmesini izledi. Adamları eskiden açık havada bir amiral gördüğünde tören için düğmelerini mi cilalamalısın yoksa kızartılmaya mı hazırlanmalısın bilemezsin derdi. Ama McManus iyi adamdı, neler olup bittiğini her zaman bir şekilde bilirdi. Çoğu, vakitlerini masalarının başında oturarak geçirir, gemiye ancak, yeniden denize açılmadan bir gün önce döner ve görkeminden paylarını alırlardı. Ama bu amiral farklıydı: Her zaman tersanelerde neler olduğunu bilmek ister, tartışmalarda arabuluculuk yapar, politik suları kontrol eder, her şeyi sorgular, hiçbir şeyi kaçırmazdı.

Highfield ağırlığını diğer bacağına verme dürtüsüne karşı koydu. Bir anda McManus’un büyük ihtimalle bacağıyla ilgili de her şeyi bildiğinin farkına varmıştı. “Gidip bir *Victoria*’ya bakarım diye düşündüm,” dedi. “Onu birkaç yıldır görmüyorum. En son Adriyatik konvoyları zamanında gemiye çıkmıştım.”

“Biraz değiştiğini fark edeceksin,” dedi McManus. “Fena pa taklandı.”

“Bu herhalde çoğumuz için söylenebilir...” Highfield’in espri yapmaya en çok yaklaştığı an buydu. McManus ise sessiz gülümsemesiyle karşılık verdi.

İki adam tersane boyunca ağır ağır yürüdü. Zamanla, tarkına varmadan adımlarını birbirlerine uydurdular.

“Yani iyi durumdasın ve gitmeye hazırsın, öyle mi Highfield?”

“Evet efendim.”

“Başına gelen korkunç bir şeydi. Hepimiz üzüldük, biliyorsun. Highfield başını öne eğdi.

“Evet,” diye devam etti McManus. “Hart’ın önü açıktı, çok başarılı olacaktı. Bizim yengeçyağı⁶ böyle yapmazdı... Hepiniz eve dönmeye bu kadar yakinken yazık oldu.”

“Annesiyle iletişim kurdum efendim, hastanede yattığım sırada.”

“Evet. Harika bir iş yapmışsın.”

Bu kadar önemsiz bir başarı için övgü alınca mahcup olmuştu Highfield. Sonra daha fazla konuşamadığım fark etti, genç adamın lafı geçtiğinde genelde böyle oluyordu.

Sessizlik birkaç dakika sürünce amiral durdu ve yüzüne baktı. “Kendini suçlamamalısın.”

“Evet efendim.”

“Moralinin bozuk olduğunu duyuyorum. Hepimiz benzer kayıplar yaşadık ama geceleri bunlar engellenebilir miydi diye düşünmekten gözümüze uyku girmediydi.” Değerlendiren bakışı Highfield’ın yüzünde gezindi. “Başka şansın yoktu. Herkes bunun farkında.”

Highfield gerildi. Amiral göz göze gelmeye cesaret edemiyordu.

“Ciddiyim. Eğer tayfanın geri kalanının kariyeri seninki kadar uzun sürerse daha kötülerini görecekler. Üzerinde durma artık Highfield. Böyle şeyler oluyor.” McManus derin düşüncelere dalmış gibi suskunlaştı, Highfield da sessiz kaldı. Artık kayganlaşmış zemindeki ayak seslerini ve vinçlerin uzaktan gelen çekme ve patırtı seslerini dinliyordu.

Neredeyse borda iskelesine ulaşmışlardı. Buradan bile gemideki mühendislerin darbe alarak ezilmiş metali değiştirdiklerini görebiliyor, duyduğu gümbürtü ve delme sesleri ona kaynakçıların hangar alanının içinde meşgul olduklarını gösteriyordu. Çok yoğun çalışıyorlardı ama sancak tarafında pürüzsüz gri metalin üzerinde hâlâ, kocaman, yanarak yarılmış bir kısım görünüyordu. Geminin güzelliği yarışması kazanacağı yoktu ama Highfield etrafına baktıkça son haftaların acısının eriyip gitmeye başladığını hissetti.

6 Kraliyet Hava Kuvvetleri üyelerinin lakabı. (ç. n.)

Borda iskelesinin ayağında durup hafifçe yağın yağmura kı-sık gözlerle baktılar. Highfield'ın bacağı tekrar sancıldı, belli etmeden kenarlara tutunmayı düşündü.

“Ee, peki geri döndüğünde ne yapacaksın Highfield?”

Highfield tereddüt etti. “Şey, emekli olacağım efendim.”

“Onu biliyorum. Yani, hayatını nasıl geçireceksin? Hobilerin var mı? Yıllardır bizden sakladığın bir Bayan Highfield olabilir mi?”

“Hayır efendim.”

“Ah.”

Highfield amiralin sesinde bir acıma sezdiğini düşündü. Ha-yatında daha önce bir kadının eksikliğini hissetmediğini söylemek istedi. *Bir kadınla fazla yakınlaşırsan gittiğin hiçbir yerde mutlu olamazsın.* Erkeklerin denizde karılarının özlemini çekerken, karaya çıktıklarında kadınlığın ve aile hayatının sınırlarından rahatsız olduklarını görmüştü. Artık bunu söylemeye çekinmiyordu. Ama ilk söylediğinde erkekler ona garipseyerek bakmıştı.

Amiral yüzünü *Victoria*'ya döndü. “Eh, hayatını bir işe adamak gibisi yok, değil mi? Eğer aklın bir kadında olsaydı bizim için bu kadar faydalı olamazdın herhalde.”

“Kesinlikle efendim.”

“Benim olayım golf. Sabahtan akşama kadar golf sahasında olmayı planlıyorum. Karım da böylesini ister herhalde.” Güldü. “Yıllar içinde kendi düzeninde yaşamaya alıştı, anlıyorsun işte.”

“Evet,” dedi Kaptan Highfield. Aslında anlamamıştı.

“Devamlı ayağının altında dolaşmamdan hoşlanmıyor.”

“Tabii.”

“Tabii senin böyle dertlerin yok, değil mi? İstedığın kadar golf oynayabilirsin.”

“Golf sevdiğimi pek söyleyemem efendim.”

“Ne?”

“Sanırım denizde daha mutluyum.” Neredeyse aklından geçeni söylüyordu; ne yapacağından emin değildi. Dahası ne yapacağını bilmemek onu huzursuz ediyordu. Son kırk yıl boyunca hayatının her dakikasını planlı geçirmişti. Günler, haftalar önceden ne yapacağını, nerede olacağını bilirdi. Daktilo edilmiş uzun veya kısa programlarında dünyanın hangi kısmında olacağı hep önceden belliydi.

Bazıları, kariyeri savaşıla birlikte bittiği için şanslı olduğunu düşünüyordu: *Zafer parıltısı*, diye şaka yaptılar ama ne dediklerinin sonradan farkına vardılar. “Adamlarımı eve ulaştıracağım,” dedi. Oldukça ikna edici konuşabiliyordu. Aslında birkaç kez kalmasına izin vermesi için amirale yalvarmayı bile düşündü.

“Çıkıyor musun o zaman?”

“Yapılan işi bir inceleyeyim diye düşündüm. Harıl harıl çalışıyor gibiler.”

Gemiye tekrar çıkınca Highfield otoritesinin bir kısmının geri döndüğünü hissetti. Hastanede geçirdiği zaman içerisinde yavaş yavaş azalan güven ve düzen hissi onu yeniden bulmuştu. Amiral hiçbir şey söylemedi ama ellerini arkasında kavuşturup hızlı adımlarla borda iskelesinden gemiye çıktı.

Pano, duvara doğru döndürülmüştü. Kaptan kapı ağzında duraksadı, panoyu diğer tarafa çevirdi ve gemideki varlığını belli etmek için isim etiketini güven tazeleyen bir jest olarak panonun içine yerleştirdi. Sonra kapı eşiğinden içeri adım attılar, bölmeli hangara girerken aynı anda kafalarını eğdiler.

Işıkların hepsi yanmıyordu, Highfield’ın loşluğa alışması birkaç dakikasını aldı. Etrafında tamirciler kocaman teçhizat kutularını dar raflara bağlıyor, daha yukarıda çalışanlar için siyah alet kovaları aşağı indirilip sonra tekrar yukarı çekiliyordu. Bir uçta, üç genç gemici boru tesisatını yeniden boyuyordu. Arkaya baktılar, görünüşe göre selam verip vermemeleri gerektiğinden emin olamıyorlardı. Bir tanesini tanıdı, birkaç hafta önce palamara sıkıştığı için bir parmağını neredeyse kaybediyordu. Genç gemici selam

verdi, eline deri bir kese bağlanmıştı. Highfield başını sallayarak karşılık verdi, kısa sürede işe dönmesine memnun olmuştu. Sonra önündeki, uçakları güverteye taşıyan devasa asansöre baktı. Birkaç adam çalışıyordu, birisi yapı iskelesindeydi. Uçuş güvertesine kadar aralıklarla metal destekler yerleştiriyor gibi görünüyordu. Sahneyi iyice inceledi, mantıklı açıklamanın ne olabileceğini çıkarmaya çalıştı. Başaramadı.

“Hey! Sen!” Platformun üzerindeki genç kaynakçı baretini çıkardı. Kaptan asansörün kenarına ilerledi. “Ne yaptığını sanıyorsun sen?”

Adam cevap vermedi, kuşkulu bir ifadeyle bakıyordu.

“Asansörlere ne yapıyorsun? Delirdin mi? Asansörlerin ne yaptığını biliyor musun? Lanet uçakları aşağı yukarı taşıyorlar. Sana kim...”

Amiral elini Highfield’ın koluna koydu. Hâlâ bütün duyularıyla önündeki beklenmedik manzarayı inceleyen kaptanın bu hareketi algılaması için birkaç saniye geçmesi gerekti. “Seninle bu konuyu konuşmak için gelmiştim.”

“Ahmak herif asansörlere metal destek koyuyor. Hem de ranza destekleri, Tanrı aşkına. Ne yaptığının farkında mısın sen kardeşim?”

“Benim emirlerimi uyguluyor Highfield.”

“Efendim, nasıl yani?”

“Sen revirdeyken *Victoria*’yla ilgili bazı gelişmeler oldu. Londra’dan yeni talimatlar geldi. Bu yolculuk düşündüğün kadar kolay olmayacak.”

Highfield’ın yüzü düştü. “Yeni savaş esirleri mi var?”

“Hayır.”

“Düşman savaş esirleri değildir umarım. Daha önce yaşadığımız sıkıntıyı...”

“Korkarım daha da kötü Highfield.” Uzunca bir nefes verdi, gözlerini kaptanın yüzüne sabitledi. “Ranzalar kadınlar için.”

Uzun bir sessizlik oldu. “Planlandığı gibi adamlarını eve götüreceksin. Ama fazladan bir yükün olacak. Altı yüz küsur Avustralyalı savaş gelini İngiltere’deki kocalarına gidiyor. Asansörler fazladan kamara olarak kullanılacak.”

Kaynakçı işine devam etti. Pürmüz, metal çerçeveden sıçrayarak kıvılcımlar saçıyordu.

Kaptan Highfield amirale döndü. “Ama benim gemimle gidemezler.”

“Savaş zamanı Highfield. İnsanlar idare etmek zorunda.”

“Ama onlar asker nakliye gemileriyle gidiyor efendim. İhtiyaçlarının karşılanabildiği yolcu gemileriyle... Bir uçak gemisiyle kızları, bebekleri götüremezsiniz. Delilik bu. Onlara söylemeniz lazımdır.”

“Benim de bu konuda şüphelerim vardı. Ama mecburuz. Tüm yolcu gemilerine askeri hizmet için el kondu zaten.” Highfield’in omzuna hafifçe vurdu. “Sadece altı hafta. Göz açıp kapayıncaya kadar geçer. Hem Hart ve mayın meselesinden sonra adamları da canlandırabilir. Kafalarını dağıtır.”

“Ama bu benim son yolculuğum. Adamlarımla ve gemimle geçireceğim son zaman.” Highfield içinde müthiş bir feryadın büyüdüğünü hissetti, küçük düştüğü için büyük bir öfke duyuyordu. “Efendim...”

“Bak George, bu mesele yüzünden Londra’nın telefon hatları yandı. Bu kadınlarla ilgili siyasi bir münakaşa yaşanıyor. İngiliz kızlar parlamento binasının önünde gösteriler düzenliyor çünkü unutulduklarını hissediyorlar. Üst rütbeli subaylar da Avustralya hükümeti de öyle bir şeyin burada da yaşanmasına pek meraklı değil. Avustralyalı erkekler çok içerledi, kadınları başkalarıyla evlendi. Sanırım iki taraf da en iyisinin bu kadınları bir an önce gönderip ortalığı sakinleştirmek olduğunu düşünüyor.”

Ardından uzlaşmacı bir ses tonu takındı: “Bunun senin için zor olduğunu biliyorum ama bir de kızlar açısından bakmayı dene.

Bazıları iki senedir kocalarını görmüyor. Savaş bitti ve yeniden bir araya gelmek için sabırsızlanıyorlar.” Amiral, Highfield’in çenesinin gerildiğini fark etti. “Kendini onların yerine koy George. Tek istedikleri sevdiklerine olabildiğince çabuk ve sorunsuz bir şekilde kavuşmak. Bunun nasıl bir his olduğunu anlamalısın.”

“Gemide kadınların olması felakete davetiye demek.” Highfield’in duygularının yoğunluğu sesinin sert çıkmasına neden oldu. Yakında çalışan adamlar işlerini bırakıp izlemeye başladı. “Bunu kabul etmiyorum! Bu gemideki düzenin kadınlar yüzünden altüst olmasını kabul etmiyorum! Anlamalılar. Görmeliler bunu.”

Amiralin sesi yatıştırıcıydı ama sabrı kalmayan birinin sivriligi de seziliyordu. “Bebekler ya da çocuklar seyahat etmeyecek. Bu grubu özenle seçtiler. Yalnızca sağlıklı genç kadınlar, yani aralarında aile kurma yolunda birkaç kişi de olabilir tabii.”

“Ya erkekler?”

“Erkek yok. Ha, fazladan birkaç kişi çıkabilir ama onu ancak son günlere doğru öğreniriz. Kesin liste henüz gelmedi.” Amiral duraksadı. “Ha, senin adamları kastediyorsun... Şey, farklı güvertelerde olacaklar. Asansörler, kamaralarla birlikte kapatılacak. Birkaç, hımm, şey, aile kurma yolundakiler tek kişilik kamaralarda kalacak. Adamlarının işi her zamanki gibi devam edecek. Ve uygunsuz bir kaynaşmayı önlemek için her türlü tedbiri alacağız, ne demek istediğimi anlıyorsunuzdur.”

Kaptan Highfield, amirale baktı. Görevin ehemmiyeti, yüzündeki alışılmış ifadesizliği değiştirmişti. Tüm benliğiyle bu planın ne kadar yanlış ve imkânsız olduğunu anlatmak istiyordu. “Bakın efendim, adamlarımdan bazıları aylardır, aylardır bir kadınla bir arada bulunmadı. Bir kasa havai fişegın arasına kibrit atmaya benziyor bu. *Audacious*’ta yaşananları duymadınız mı? Tanrı aşkına, neler olduğunu hepimiz biliyoruz.”

“Bence hepimiz *Audacious*’tan dersler çıkardık.”

“Mümkün değil efendim. Hem tehlikeli hem saçma hem de gemideki ortamın dengesini bozacak. Ne kadar hassas dengeler olduğunu biliyorsunuz.”

“Konu tartışmaya açık değil Highfield.”

“Doğru dengeyi tutturmak için aylarca çalıştık. Adamlarımın başından geçenleri biliyorsunuz. Ortalığa bir dolu kız bırakıp sonra da...”

“Sıkı denetim altında olacaklar. Donanma bir kılavuz yayımlayacak.”

“Kadınlar denetimden ne anlar? Kadın ve erkek yakın menzilde olursa mutlaka sıkıntı çıkacaktır.”

“Bunlar evli kadınlar Highfield.” Amiralın sesi artık sert çıkıyordu. “Kocalarıyla birlikte olmak için gidiyorlar. Tüm amaç bu zaten.”

“Evet, saygı duyuyorum efendim ama bu sizin insan doğasını ne kadar anladığınızı gösteriyor.”

Kaptanın sözcükleri havada asılı kaldı, ikisi de son cümlelerin etkisiyle şaşkındı. Kaptan Highfield titrek bir nefes aldı. “Çekilmek için izin istiyorum efendim.” Onaylamasını beklemedi bile. Kaptan Highfield denizcilik kariyerinde ilk defa arkasını dönüp amirinden öfkeyle uzaklaşıyordu.

Amiral durdu ve kaptanın hangar boyunca yürüyüp bir tavşanın ağılının güvenliğine sığınması gibi geminin iç kısımlarında kaybolmasını izledi. Bazı durumlarda böylesi bir saygısızlık bir adamın kariyerinin sonunu getirebilirdi. Ama Highfield yaşlı bir huysuz olsa da McManus’un ona büyük saygısı vardı. Çalışma hayatının bir rezaletle bitmesini istemiyordu. Amiral, genç tamircilere başıyla devam etmelerini işaret ederken düşündü. Doğrusunu söylemek gerekirse, karısını ve çocuklarını ne kadar sevse de eğer kendi gemisi olsaydı muhtemelen o da aynı şeyleri hissederdi.

8

Karne sisteminde yaşanan alışveriş ve yemek pişirme sıkıntılarına yardımcı olması için gelinlere yolculuk sırasında konferanslar verildi, gösteriler yapıldı. Yolculuğun ileri safhalarında beslenmelerinde bir miktar azaltmaya gidildi ki karneli yemeğe geçiş onları çok şiddetli etkilemesin.

Daily Mirror, 7 Ağustos 1946

Gemide beş gün

Denizdeki şartlar, Sydney Heads olarak bilinen su şeridinin dışına çıkınca gemideki gelinlerin ruh hali kadar ani ve yanardöner, aynı zamanda çarpıcı bir değişikliğe uğramıştı. Erkeklerin dediğine göre Büyük Avustralya Körfezi, neşe ve önsezinin karışımıyla, gelinlerin arasındaki denizci ruhları çekip çıkarırdı. Sanki onları sahte bir güven duygusuna sürükleyen kader, şimdi korunmasızlıklarını ve geleceklerinin belirsizliğini göstermeye karar vermişti. Neşeli mavi deniz karardı, çamurlandı ve tehdit edici seviyelere yükseldi. Fısıldayan esintiler olarak doğan rüzgârlar gittikçe kuvvetlendi, sonra bora şiddetine ulaşarak muşambalar arasında, defalarca uçakları

güvertelerde daha da sağlama almayı deneyen erkeklerin üzerine yağmur serpiştirmeye başladı. Gemi dalgaların arasında yükselerek ve sallanarak ilerledi. Sanki yorgunlukla inliyordu.

Bu noktada, önceki günleri huzursuz bir arı sürüsü gibi güvertelerin çevresinde dolanarak geçiren yolcular önce birer birer, sonra daha büyük gruplar halinde ranzalarına çekildi. Ayakta kalanlar sarsak adımlarla koridorlardan geçti, dengelerini kaybetti, rengi atmış yüzlerle duvarlara yaslandı. Konferanslar iptal edildi, mürettebat çok az kadının ayakta durabildiğini fark edince planlanan filika tatbikatı da rafa kalktı. Hâlâ yürüyebilen kadın hizmet memurları da mide bulantısı önleyici hapları dağıtmak için ellerinden geleni yaptı.

Dalgaların vuruşu, gemi düdüğünün belli aralıklarla ötüşü ve üstlerindeki zincirlerin ve uçakların kesintisiz tıngırtısı uyumalarını imkânsız kılıyordu. Avice ve Jean ranzalarında yatmış, kendi özel mide bulantısı sefaleti içindeki dünyalarına dalmıştı. En azından Avice'in dünyası özeldi: Herhalde Jean'ın bütün sıkıntılarını ayrıntısıyla dinlemişti. Midesinin nasıl çalkalandığını, nasıl bir parça kuru ekmeğin bile uçuş güvertesi kantininin dışında rezil olmasına neden olduğunu, çamaşırhaneye kadar onların peşinden gelen korkunç ateşçinin nasıl sırf onun midesini daha da bulandırmak için karşısına geçip peynirli ve Vegemite'lı sandviç yediğini. Kırıntılar ağzından saçılıyordu ve...

"Tamam Jean, tamam. Anladık," demişti Avice ve kulaklarını tıkamıştı.

"O zaman çay içmeye gelmiyorsun, öyle mi?" dedi eşikte duran Margaret. "Konserve et de var." Köpek yatağında uyuyordu, fırtınalı havadan etkilenmemiş gibiydi.

Jean'ın yüzü duvara dönüktü. Cevabı, belki de şans eseri anlaşılmaz çıkmıştı.

"Hadi o zaman Frances," dedi Margaret. "Herhalde sadece ikimiz gidiyoruz."

Margaret Donleavy, Joseph O'Brien'la on sekiz ay önce, erkek kardeşi Colm onu bardan eve getirdiğinde tanışmıştı. Yanlarında savaştan sonraki aylarda Donleavy evinin müdavimlerinden olan, altı ya da yedi arkadaşları daha vardı. Erkek kardeşinin, anneleri gittikten sonra evi hareketli tutma yönteminin bu olduğunu düşünüyordu. En başta boşlukla başa çıkamamışlardı; sessiz bir insanın yokluğunun neden olduğu sağır edici bir başka sessizlik vardı. Ne babası ne de kardeşleri, onlar barlarda efkâr dağıtırken Margaret ve Daniel'in evde yalnız kalmasını istememişti (her zaman bu izlenimi yaratmasalar da düşünceli insanlardı). O yüzden birkaç ay boyunca bar, çiftliğe taşınmıştı. Bazen on dört, on beş adam bir kamyonetin arkasından inerdi. Yüksek alkollü içkileri ve biralarıyla sık sık Amerikalılar ya da Murray'in gözlerini yaşlarla dolduran şarkılarıyla İrlandalılar gelirdi ve ev o gece için şarkı söyleyen, içki içen erkeklerin ve ara sıra da kaybının acısıyla ağlayan Daniel'in sesiyle dolardı.

"Aralarında bana çıkma teklif etmeyen ya da baş belası gibi davranmayan bir tek Joe'ydu," dedi Frances'e. Neredeyse bomboş kantinde oturmuş, önündeki haşlanmış patatesi didikliyordu. "Diğerleri bana ya barmen gibi davrandı ya da kardeşlerim bakmıyorken sıkıştırmaya çalıştı. Beni mandırada gafil avlayınca birini kürekle kovalamak zorunda kaldım." Masanın diğer ucuna kayan metal tepsisini yakaladı. "Joe bir süre geri gelmedi." Bir hafta sonra Colm, Margaret banyodayken onu kapıdan gözetleyen bir başkasını yakalamıştı ve Niall ve Liam da oğlanı canı çıkana kadar dövmüştü. Bu olaydan sonra da eve erkek getirmeyi bırakmışlardı.

Ama Joe neredeyse her gün geliyordu. Daniel'i iyi huyluluğuyla ikna etmiş, babasına da kendi babasının Devon'daki küçük çiftliğinden öğrendiği tavsiyelerde bulunmuş ve Margaret'a kaçamak bakışlarla birlikte hediye olarak küçük naylon çoraplar ve sigaralar sunmuştu.

“En sonunda ona sormak zorunda kaldım,” dedi Margaret. “Neden bana açılmadığını... Dedi ki eğer yeterince dişini sıkıp güvenimi kazanırsa onu da evin bir parçası olarak görebileceğimi düşünmüş.”

ABD Hava Kuvvetleri, Hiroşima’ya atom bombası atmadan üç ay önce ilk kez dışarı çıkmış ve birkaç hafta sonra, Joe’nun izin alabildiği son seferde evlenmişlerdi. Margaret annesinin gelinliğini giymişti. Birlikte iyi olacaklarını biliyordu. Joe, tam da Margaret’in erkek kardeşlerine benziyordu. Hiçbir şeyi gereğinden fazla ciddiye almıyordu.

“Bebeği duyunca memnun oldu mu?”

“Bebek beklediğimi ona söyleyince *kuzulama mevsiminde mi doğacak yani*, diye sordu.” Margaret bunu söyledikten sonra kahkaha attı.

“Romantik tiplerden değil herhalde.” Frances gülümsedi.

“Öyle bir şeyin var olduğundan haberi bile yok,” dedi Margaret. “Gerçi benim için sakıncası yok. O vıcık vıcık işleri ben de sevmem. Dört çiftçi erkekle yeterince uzun süre birlikte yaşarsan, yıllarca burnundan çıkanları mutfak masasının altından sana fırlatan cinsiyet ile romantizmi özdeşleştirmen zorlaşıyor.” Sırıtıp ağzına bir lokma daha attı. “Aslında evlenmeyecektim bile. Benim için evlilik sadece daha fazla yemek pişirmek ve daha fazla çorap yıkamak demek.” Kafasını eğip kendine baktı ve gülümsemesi kayboldu. “Hâlâ ara sıra kendime nasıl bu hale gelmeyi başardığımı soruyorum...”

“Annene üzüldüm,” dedi Frances. Margaret, Frances’in ikinci bir tabak daha aldığını fark etti. Yine de bir deri bir kemikti. Kendisi ise bebek yüzünden hazımsızlık çektiği için fazla bir şey yiyemiyordu. Pudingin adını “banyo yapan güzel” koymuşlardı. Blancmange tatlısı, şefin sırtarak söylediğine göre titremesinden ve güzel kıvrımlarından ötürü böyle isimlendirilmişti.

“Annen neden öldü?” Frances aceleyle ekledi: “Ah, özür dilerim, kabalık etmek istemedim... Hemşire olduğum için...”

“Sorun değil...” dedi Margaret.

O anda yere sabitlenmiş masaya yapıştılar. Kayan tuz ve karabiberlik ile bardakları yakalamak için öne fırladılar.

“Birdenbire oldu...” dedi en sonunda. Dalgalar şimdi biraz yatışıyordu. “Bir an oradaydı, sonra bir baktık ki... yoktu.”

Kantin, yemek yemeyi düşünebilecek kadar cesur ya da dayanıklı kadınların mırıltıları ve ara sıra tabak çanağın ya da başka bir dalgaya yenik düşen tepsinin şangırtısı dışında neredeyse sessizdi. İlk günlerin uzun kuyrukları kalmamıştı, yalnızca iştahlı birkaç kız servis tabaklarının önünde oyalanıyor, seçmek için acele etmiyordu.

“Belki de en uygun yol budur,” dedi Frances. “Gitmek için...” Margaret’a baktığında gözleri berrak ve hareketsizdi. “Hiçbir şeyin farkına bile varmamıştır.” Durdu, sonra ekledi. “Cidden. Bir insanın başına gelebilecek çok daha kötü şeyler var.”

Köşeden gelen gülüşmeler olmasa Margaret bu ilginç yorum üzerine daha fazla düşünebilirdi. Birkaç dakika boyunca arka plan gürültüsü olarak uzaktan gelen sesler şimdi zirveye ulaşmıştı. Ses düzeyi âdeta dışarıdaki dalgalarla uyum sağlar gibi yükselip alçalıyordu.

İki kadın sandalyede arkalarına döndüğünde köşedeki birkaç kadının artık yalnız olmadığını gördü: Onlara mühendis tulumları içinde bazı erkekler katılmıştı. Margaret aralarından birini tanıdı, önceki gün güverteyi silerken selamlaşmışlardı. Erkeklerin çevresini sardığı kadınlar biraz ilgi görmenin tadını çıkarıyor gibi görünüyordu.

“Jean burada olmalıydı...” dedi Margaret ilgisizce ve tekrar yemeğine döndü.

“Sence odaya bir şeyler götürmeli miyiz? Belki biraz patates püresi?”

“Biz oraya götürene kadar soğumuş olur,” dedi Margaret. “Ayrıca Jean’in ranzama kusmasını da istemiyorum. Şimdi bile yeterince kötü kokuyor.”

Frances pencereden dışarı, çevrelerinde yükselip köpüren suya baktı. Ara dalgalar çarptığında pencere tuz lekeleriyle kaplanıyordu.

İçine kapanık biri, diye düşündü Margaret. *Her zaman, konuşurken bile kafasının içinde ikinci bir sohbet yaşanıyormuş gibi görünenlerden.* “Umarım Maude Gonne iyidir,” dedi yüksek sesle.

Frances döndü, sanki Margaret’ın sesiyle dalıp gittiği uzaklardan gönülsüzce dönmüştü.

“İyi olduğunu kontrol etme isteği ve o lanet kamarada bir dakika daha geçiremeyeceğim hissi arasında kaldım. Deliriyorum. Özellikle de o ikisi sızlanırken.”

Frances cevap olarak başını belli belirsiz salladı. Margaret onun, biriyle uzlaşmaya en fazla bu kadar yaklaşabileceğini düşündü. Ama sesi kantinin gürültüsü arasından duyulabilsin diye öne eğildi. “İstersen daha sonra güvertelerin etrafında bir turatabilirsin. Biraz hava almış olur. Belki onu hasır sepete koyarsın, o zaman da bir hırkayla gizleyebiliriz.”

“Merhaba hanımlar.”

Gelen mühendisti. Margaret yerinde sıçradı, sonra adamın arkasına, yanlarından henüz ayrıldığı hoppa kızlara baktı. Bazıları omzunun üzerinden ona bakmaya devam ediyordu. Margaret soğuk bir ses tonuyla, “İyi günler,” dedi.

“Şurada arkadaşlarımla konuşuyordum, size de haber vermem gerektiğini düşündüm. Bu gece ateşçiler yatakhanesinde ufak bir Gemiye Hoş Geldiniz partisi olacak.” Kendine güvendiğini belli eden bir rahatlıkla konuşuyordu. Ayrıca sesindeki aksan da belirgindi.

“Güzel düşünmüşsünüz,” dedi Margaret çayını yudumlarken. “Ama kapımızın dışında bekleyen bir herif var.”

“Bu gece olmayacak hanımlar,” dedi. “Havadan ötürü ahlak bekçilerinde de büyük bir eksiklik olacak. Bir ya da iki gece

özgürüz.” Frances’e göz kırptı. Fazla flörtöz bir tipe benziyordu. “Sadece biraz eğleneceğiz. Biraz içkimiz var, kâğıt oynarız ve belki size birkaç İngiliz geleneği gösteririz.”

Margaret gözlerini tavana çevirdi. “Bize göre değil, teşekkürler.”

“İskambil hanımefendi, sadece iskambil.” İfadesinde şaşkınlık ve alınganlık vardı. “Aklınıza ne geliyor bilmiyorum. Yapmayın yani, siz evli bir kadınsınız ve bütün...”

Margaret kendini tutamayıp güldü. “İskambil oyununa itirazım olmaz,” dedi. “Ne oynuyorsunuz?”

“Remi. Newmarket. Belki poker.”

“Tek gerçek kâğıt oyunu,” dedi. “Ama ben sadece bahisli oynarım.”

“İşte tam benim tarzım.”

“Büyük ihtimalle seni ezer geçerim,” dedi. “Bu işi en iyilerden öğrendim.”

“Şansımı deneyeceğim,” dedi adam. “Kimin parasını aldığımı çok önemli değil.”

Margaret, “Ha. Peki bana yer olacak mı?” derken sandalyesinde geriye doğru çekildi ki göbeğinin tamamı ortaya çıksın. Adamın tepkisini görmeyi bekliyordu.

Kısa bir tereddüt anı yaşandı. “Size yer açarız,” dedi. “Ateşçiler yemekhanesinde düzgün poker oyuncularına her zaman yer vardır.”

Sanki aralarında söylenmemiş bir şey fark etmişlerdi. “Dennis Tims.” Adam elini uzattı. Margaret da eli sıkı. “Margaret, Maggie O’Brien.” Adam ona elini uzatmayan Frances’i başıyla selamladı.

“Dört güverte aşağıdayız, neredeyse sizin tam altınızda. Su bayların banyosunu geçip aşağı inin, sonra eğlenenin sesine doğru ilerleyin.” Selam verdi ve gidiyormuş gibi yapıp yüksek tonda bir fısıltıyla ekledi: “Merdivenlerde sıkışırsan bize seslen Maggie, çocuklardan birkaçını alıp seni ittirmeye geliriz.”

Erkeklerle bir arada birkaç saat geçirme düşüncesi Margaret’i açıkça neşelendirmişti. Diğer kadınların çoğunun aksine özlem

duyduğu şey flört etmek değildi, evde çoğu zaman hissettiği, sorsuz, rahat erkek kalabalığını özliyordu. İç geçirdi: Dennis'in gelişi ona tamamen kadınlarla çevrili yeni yaşam alanının ne kadar gergin olduğunu göstermişti. "İyi birine benziyor," dedi neşeyle ve masadan güçlkle kalktı.

"Evet," dedi Frances. O da tepsisini yıkama arabasına götürcekti.

"Sen de benimle gelecek misin Frances?"

Margaret koridordan hızlı adımlarla geçen uzun ince kıza yetişmek için koşmak zorunda kaldı. Zemin şiddetle sallanmasına rağmen Frances ağırlığını diğer tarafa bile vermiyordu. Dennis'in konuştuğu neredeyse tüm zaman boyunca Frances'in başını başka tarafa çevirdiğini düşündü Margaret. Birkaç dakika daha geçince birlikte geçirdikleri iki saat boyunca Frances'in kendisi hakkında tek bir şey bile anlatmadığını fark etti.

Sevgili George,

Umarım her şey yolundadır ve bacağın iyileşmiştir. Çok uzun zamandır cevap almadığım için son mektubumun ulaştığından emin değildim. Bu mektubuysa numaralandırdım, böylece bana hangi sırayla gönderildiklerini söyleyebilirsiniz. Burada, Tiverton'da hepimiz iyiyiz. Bahçe gerçekten çok güzel görünüyor ve binanın kenarları bitkilerle çok güzel görünüyor. Patrick her zamanki gibi sıkı çalışıyor, ona daha büyük hesaplarda yardımcı olması için işe yeni bir delikanlı aldı. Böylece toplam personel beşe çıktı; verimsiz yıllar için gayet iyi bir sayı.

Senden haber almayı çok istiyorum George. Hamworth malikânesinin köşesindeki kır evini kiralamak isteyip istemediğini birkaç kere sormuştum. Lord Hamworth'le bizzat konuştum (birkaç kez eşinin düzenlediği toplantılarda karşılaştık) ve parlayan özgeçmişinle seninle yakın olmaktan mutlu olacağını söyledi. Ama en kısa zamanda haber vermemiz gerekiyor canım çünkü ilgile-

nen başka insanlar da var. Bitişikteki evde Cheltenham'lı emekli öğretmen Bayan Barnes oturuyor, hoş bir hanım. Ayrıca işlerini yapması için şimdiden birini ayarladık, o yüzden sıcak yemekler için endişelenmene gerek yok!

Daha önce bahsettiğim gibi, Patrick seni Tiverton camiasının daha iyi yüzüyle tanıştırdığı için çok mutlu. Kendisinin Rotary Kulübü'nde azımsanmayacak bir gücü var ve doğru insanlarla bağlantıya geçmeni sağlayabilir. Artık biraz daha fazla zamanın olacağından, belki yerel araba kulübüne katılmayı düşünürsün? Ya da tekneçilik yaparsın? İhtiyarlık yıllarında bile "teknelerde oylanmaya" devam etmek isteyeceğinden eminim.

Başka bir emekli asker ve karısı da buraya taşındı, gerçi Hava Kuvvetleri'nden olabilir. Böylece savaş hikâyelerini paylaşacağın biri olacak. Sessiz bir tip, patikada benimle doğru düzgün konuşmadı bile. Ve sanırım bir gözünde sorun var. Savaş yarası olduğunu zannediyorum ama Marjorie Latham ona göz kırptığına yemin ediyor.

Şimdilik gitmeliyim George. Ama sana kız kardeşimizin daha iyi olduğunu haber vermeliyim diye düşünüyorum. Yaptığım her şey için minnettar olduğunu söylememi istedi, yakında kendisi de sana yazabilecekmiş. Kaybıyla cesurca başa çıkıyor.

Her zamanki gibi yolunun açık olması için dua ediyorum.

Seni seven kız kardeşin,

Iris

Kaptan Highfield odasında oturuyordu, Sidney'den beri açmayıp beklettiği mektubu okurken bir eli kristal şarap kadehinin üzerinde sabit duruyordu. Çatalı dalgınlıkla ağzına götürdü. Birkaç paragraf boyunca çatal orada, havada asıl kaldı. Hepsini okuduktan sonra mektubu masaya bıraktı, dondurulmuş domuz budundan tütsülü jambonu ve patates püresini itip önünden uzaklaştırdı.

Hava değişiminden oldukça memnundu. Kadınları yatak ve kamaralarının sınırları içinde idare etmek daha kolaydı ve birkaç

şiddetli kusma vakası ve üst ranzadan düşerek yaralanmalar dışında gemi reviri olağandışı bir sıkıntı yaşamamıştı. Bununla birlikte kendisi de aslında revire bir uğraması gerektiğini düşünüyordu.

Ağrıyı ilk önce rutubete yormak istemişti; basınçtaki hızlı düşüşün sebep olduğu romatizmal sancı. Fakat bacağındaki ağrı gittikçe ısrarcı olmaya başlamış, ağrının şekli değişmişti. Kötücül niyetinin bir işareti olarak ara sıra keskinleşiyordu. Hemen gidip göstermesi gerektiğini biliyordu. Sidney'deki doktor bunu özellikle vurgulamıştı. Ama eğer şüphelendiği şeyi bulurlarsa onu son seferinden mahrum bırakmak için bir sebepleri olurdu. Onu evine uçakla gönderirlerdi. Ve Kaptan Highfield ne olursa olsun, kadınlarla dolu bir gemiyi bile gemisinden ayrı kalmaya tercih ederdi.

Kapısı çalındı. Highfield refleksle bacağına masanın altına itti. "Girin."

Gelen Dobson'dı; elinde kalın bir deste kâğıt vardı. "Rahatsız ettiğim için özür dilerim efendim ama size gözden geçirilmiş hasta listesini getirdim. Sekiz kadın hizmet memurundan beşinin çalışamaz durumda olduğunu bilmek isteyeceğinizi düşündüm."

"Hepsi mi hasta?"

"Dördü hasta efendim. Bir tanesi de yatağa düştü. Verici odasının yanındaki merdivenlerden düşüp bileğini burktu."

Dobson gözünü dokunulmamış yemeğe dikti. Bu durum kesin daha sonra arkadaşlarına bildirilecek ve olası sebepleri tartışılacak, diye düşündü Highfield. "Verici odasının önünde ne yapıyormuş? Tanrı aşkına!"

"Kaybolmuş efendim." Altındaki zemin yükselince ve püsküren sular penceredeki manzarayı engellemeye başladığında Dobson dengesini ustalıklı yeniden buldu. "Mühendislerden biri bu sabah iki kızı, iki numaralı un deposunda bulmuş. Bir şekilde kendilerini içeri kilitlemişler. Çoğu harita okumayı bilmiyor sanırım."

Şarap ağzında ekşimişti. Highfield sessizce nefes verdi. “O zaman gece devriyesini nasıl yapacağız?”

“Piyadelerden birkaçını ayarlayabiliriz diye düşündüm efendim. Clive ve Nicol oldukça sorumluluk sahibi gençler. Dürüst olmak gerekirse Körfez’in içinden geçerken hanımlarla pek fazla sıkıntı yaşayacağımızı düşünmüyorum. En az yarısı ranzalarında sızlanmakla o kadar meşgul ki yaramazlık yapacak halleri yok. Kantinler neredeyse bomboş.”

Dobson haklıydı. Highfield dalgın dalgın kötü hava şartlarının altı hafta boyunca sürmesini umdu. “Peki. Erkekler yapsın. Su seviyesi ne durumda?”

“Çok kötü değil efendim. Gelişmeleri takip ediyoruz ama tabii bu yaşlı kızın sistemlerinin oldukça yorgun düştüğünü söylemeliyim. Çarklardan bazıları ambalaj ipi ve biraz da şansla ayakta duruyor. Yine de kadınların çoğunun yataktan çıkmaması işe yaradı.” Sırıttı. “Daha az saç yıkıyor tabii.”

“Evet, ben de bunu düşünüyordum. Su tasarrufuyla ilgili bir konuşma daha yapılsın. Zorunlu bir konferans olsun. Kuralları uygulamayanlara kocalarıyla buluşmadan önceki üç gün su verilmeyecek tehdidi işimizi görür.

Dobson bunun üzerine oradan ayrıldı. Çalılımlı yürüyüşünde rahatsız edici bir şeyler vardı. Highfield’in kamarotu Rennick, onun kaptanlığa özendiğini birden fazla kez söylemişti. Bugüne kadar onun altında hizmet eden adamların terfi aldığını görmek onu mutlu etmişti ama Dobson’ın tavrı kimi zaman onu düşündürüyordu. Adamın gözlerindeki bir şey ona, ya Hart yüzünden ya da yakındaki emekliliğinden ötürü gözden düştüğünü söylüyordu. Geçmişine ve makamına rağmen artık dikkate alınması gereken biri değildi.

“Bu herif pisliğin teki,” dedi Rennick. Kaptanın tabağını almaya gelmişti. Neredeyse on yıldır Highfield’la birlikteydi ve fikirlerini uzun tanışıklıklarının verdiği güvenle ifade ediyordu.

“Öyle gerçekten ama elimdeki tek ikinci kaptan o.”

“Adamlar ona saygı duymuyor. Sefer boyunca hiçbir faydasını görmeyeceksin.”

“Rennick, bir şey diyeyim mi? Pisliğin teki ya da değil, şu anda Dobson endişelerimin en küçüğü.”

Kamarot omzunu silkti. Buruşuk İskoç yüzü, ikisinin de söylediklerinden daha fazlasını bildiğini gösteren bir ifadeyle kaptana dikilmişti. O odadan çıkınca Highfield gözlerini önündeki mektuba indirdi. Sonra şarap bardağını diğer eline aldı ve maun masadaki kâğıt parçasını yerdeki çöp kutusuna attı.

Kantinde tanıştıkları Dennis, piyade konusunda yanılmıştı. Margaret ve Frances kamaraya döndüğünde piyade dışarıda bekliyordu. Elini de kapıyı çalmak üzereymiş gibi kaldırmıştı. “Hey!” diye bağırdı Margaret. Onu hantallaştıran ağırlığına ve kayan zemine rağmen koridoru koşarak geçmeye çalıştı. “Hey!”

Piyade elini indirdi ve Margaret da onunla kapı arasında durup bekledi.

“Yardım edebilir miyim?” dedi nefes nefese. Bir eli de karnının altındaydı.

“Size kraker getirmiştim. Kaptanın emirleri hanımefendi. Hasta olan herkese dağıtıyoruz.”

“Uyuyorlar,” dedi Margaret. “En iyisi onları rahatsız etmeyelim, sence de öyle değil mi Frances?”

Frances adama baktı, sonra bakışlarını uzaklaştırdı. “Evet.”

“Bu arkadaş Frances, o bir hemşire,” dedi Margaret. “Neyin iyi geleceğini bilir.”

Kısa bir sessizlik oldu.

“Krakerlerin yardımı dokunabilir,” dedi Frances.

Piyade kutuyu iki eliyle sıkıca tutuyordu. “O zaman bunu size bırakayım mı?”

“Olur. Teşekkürler.” Margaret irkilerek kutuyu aldı, bebeği sarsılmaktan pek hoşlanmamıştı.

Adam gözünü Frances’e dikmişti. Margaret’ın onu izlediğini fark edince hemen başka tarafa döndü. “Gece burada olmayacağım,” dedi. “Birkaç kişi hasta olduğu için devriyelere yardım edeceğim. Sonrasında isterseniz sizinle ilgilenebilirim.” Geveleyerek konuşuyordu, günlük konuşmalarda rahat hissetmiyor gibiydi.

“Hayır,” dedi Margaret. “Başımızın çaresine bakınız.” Gü-lümsedi. “Yine de teklif için teşekkürler. Ayrıca bize hanımefendi demek zorunda değilsin. Kulağa biraz... resmî geliyor.”

“Emirler böyle hanımefendi.”

“Ha, tabii. Emirler...”

“Evet.” Elini kaldırarak yarım selam verdi.

“O zaman güle güle. Tekrar teşekkürler.” Margaret parmak-larını salladı. Maude Gonne’in onun sesini duyup havlamaması için dua ediyordu.

Kapıyı açınca Jean uyandı, battaniyesinin altındaki solgun yüzü görüldü. Kraker yemek istemedi. Yavaşça doğrularak otu-rurken küçük pembe goncalarla süslenmiş pazen geceliğinin üst kısmı ortaya çıktı. Margaret onun şaşırtıcı derecede küçük gö-ründüğünü düşündü.

“Sence yanımızda bir şey götürmeli miyiz?” Maude Gonne kucağına yatmış yüzünü yalamaya çalışıyordu.

“Nereye bir şey götürmeli misiniz?”

“Ateşçilerin yatakhanesine. İçki falan.”

“Ben gelmiyorum,” dedi Frances.

“Gelmelisin! Tek başıma gidemem.”

Jean gözlerini kısarak baktı. Bakışlarına gölge düşmüştü. “Nereye tek başına gidemezsin?” diye mırıldandı.

“Aşağıda biraz işimiz var,” dedi Margaret. “Bana bir poker sözü verildi. Maudie’yi hızlıca gezdirdikten sonra oraya uğrayacağım. Hadi Frances. Bütün gece burada oturamazsın. Canın sıkılır.”

“Hiç bana göre değil,” dedi Frances. Ama sesinden emin olmadığı anlaşılıyordu.

“O zaman sana öğretirim.”

“Beni burada bırakamazsınız,” dedi Jean ve bacaklarını ranzanın kenarından aşağı sarkıttı.

“Emin misin?” dedi Margaret. “Dışarıda fena fırtına var.”

Baş parmağıyla karşı ranzada uyuyan Avice’i işaret ederek, “Bayan Ciddi’nin yanında patlamaktan iyidir,” dedi. Uzun, inci pembesi ipek sabahlık yatağın kenarında asılıydı. “Ben de sizle geleceğim. Parti varsa kaçırمام. Yola çıktığımızdan beri gülmeye en çok yaklaştığım an olacak.”

Margaret gelinlerin kamarasının sıkışık olduğunu düşündüyse de çok sayıda erkeğin, işçi salonundan çok büyük olmayan tek bir yatakhane alanına sığmasını da beklemiyordu. İlk gösterge kokuydu: Evde kardeşlerinin odasını simgeleyen o hafif koku, burada kapının dışında berbat bir esintiyle onları karşılayacak kadar yoğunlaşmış ve güçlenmişti. Fazla yakın temasta bulunmuş erkek bedenlerinin kokusuydu bu. Banyo yapanlar ve yapmayanlar, terliler, alkollüler, sigara içenler, yıkanmamış iç çamaşırı giyenler ve ne Frances’in ne de Margaret’in düşünmek istediği başka şeyler... Aslında şaşırtıcı değildi: Dört kat aşağıda, tam su hattında, yatakhanenin ufak bir temiz hava dalgasıyla karşılaşması bile olası değildi. Yatakhane ayrıca, sancak makine dairesinin tam üzerinde olduğu için devamlı bir titreşim halindeydi. Ses, ayaklarının altında muazzam bir deniz canavarı kararlılığıyla titreşiyordu.

“Bence geri dönmeliyiz,” dedi Frances. Oraya kadar ayaklarını sürüyerek gelmişti ve her koridorun sonunda bir felaketle karşılaşmayı bekliyordu. Margaret onu kolundan tutup götürmek zorunda kalmıştı. Bu kızın bir kere olsun, onu öldürecek olsa bile iyi vakit geçirmesini istiyordu.

“Memurların banyosunu geçecektik, değil mi? Sence banyolar bunlar mı?”

“Göremiyorum,” dedi Jean. Yatakhaneden gizlice çıkıp merdivenleri indikleri sırada rengi yerine gelmişti. Arkasındaki Frances tökezledi ve gemi yeniden sallanırken dengesini bulmaya çalıştı.

“İşte burada,” dedi Margaret. “Merhaba?” diye seslendi ve çekinerek kapıyı çaldı. Bu gürültünün arasında sesini duyurabileceğinden emin değildi. “Dennis burada mı?”

Kısa bir an sessizlik oldu, ardından ısıklıklar ve alkışlar başladı. “Toparlanın beyler, ziyaretçilerimiz var.” Birkaç dakika geçince Margaret ve Frances geri dönmeyi düşünmeye başladı. Jean ise küçük delikten içeriği gözetlemeyi denese de başarısız oldu. Derken kapı açıldı. Parfüm kokulu Dennis, üzerinde ütülü gömleği ve elinde bir şişe birasıyla kolunu görkemli bir kutlamayı başlatacakmış gibi salladı.

Onlara hitap etmek için öne eğilerek, “Hanımlar...” dedi. “*Victoria*’nın gerçek motoruna hoş geldiniz.”

Ateşçiler yatakhanesinde otuz iki erkek konaklıyordu ve yarısı oradayken kadınlar kendilerini, normal şartlarda evlilik teklifi alacakken duracakları bir yakınlıkta buldular. Frances ilk yarım saati duvardaki tek yirmi santimlik boşluğa yapışarak geçirdi. Bir sürü yarı çıplak erkeğin arasında oturmaktan korkuyor gibi görünüyordu. Jean ise kıkırdıyor ve kızarıyordu. Söyleyecek mantıklı bir şey bulamadığında da (ki bu sık sık oluyordu), “Çok iyi!” diyordu. En telaşsız olan herhalde Margaret’ti. Hamile olması ve çok sayıda erkeğin arasında rahat davranabilmesi, ona manevi kız kardeşleri gibi davranmalarının önünü açmıştı. Bir saat içinde yalnızca birkaç el oyun kazanmakla kalmamış, aynı zamanda sevgililere mektupta yazılacak en güzel sözler, her şeye karışan kaynanalar ve sivil bir etkinlikte hangi kravatın takılacağı hakkında birkaç soruyu da cevaplamıştı. Hava sigara dumanı, alkol kokusu ve ara sıra edilen küfürlerle ve sonrasında hanımların varlığı dolayısıyla gelen özürlerle kaynıyordu. Odanın sonundaki

köşede arkaya taranmış kızıl saçlarıyla dal gibi bir adam sessizce trompet çalmaktaydı. Adam görmezden geldiği için Margaret bunun her gece gerçekleşen bir program olduğunu düşünmüştü.

Dennis elinde birkaç bardakla onlara doğru eğilirken, “Hanımlar, içecek bir şey ister misiniz?” diye sordu. Geminin kurallarına göre hareket etmediğini hemen anlamışlardı. Alkol, sigara, bol bol denizci sandviçleri... Bunların hepsi ya ona doğru ya da ondan uzağa su gibi akıp gidiyordu. Margaret’ın yanına oturmaya ikna olan Frances başını iki yana salladı. Anlaşılan erkeklerin hayran bakışlarına bağışıklığı vardı ve ayakkabılarına bakarak o kadar çok zaman geçirmişti ki Margaret gelmesinde ısrarcı olduğu için kendini suçlu hissetti. Bu sırada Jean iki bira devirmişti bile. Ve her geçen saniye daha da aptallaşıyordu.

“Kendine gel Jean,” diye fısıldadı Margaret. “Demin ne kadar hasta olduğunu hatırla.”

“Yanımdaki Davy midemi rahatlatacağını söylüyor,” dedi Jean yanındaki adamı dürterek.

“Mideni mi rahatlatacak?” Mürettebattan Jackson, Avustralyalıların aksanlarını büyüleyici buluyordu ve ne derlerse tekrarlamayı alışkanlık haline getirmişti.

“Buradakilerin her dediğine inanmazsan iyi edersin,” dedi Margaret kaşlarını kaldırarak. “Mideni rahatlatacakmış, tabii tabii.”

“Joe da sana böyle demişti, değil mi?” dedi Dennis karnına işaret ederek ve kahkahayı patlattılar.

Duvarlarda hamakları desteklemek için parmaklıklar ve bir sıra boyu dolap vardı. Sahipleri kartpostallarla ya da elle yazılmış harflerle belirlenmişti. Küçük bir duvar boşluğunun kaldığı yere yarı çıplak genç aktrislerin fotoğrafları, karılarının ve kız arkadaşlarının daha az göz alıcı, pürüzlü resimlerinin yanına sıkıştırılmıştı. Işık saçan çocuklar... Buradan uzakta, daha geniş dünyaların nikotin lekeli anımsatıcısı... Çevrelerinde, ahşap masalarda kâğıt oynamayan erkekler hamaklarında uzanmış mektup yazıyor, uyuyor, sigara

içiyor, okuyor ya da sadece kadınların varlığının tadını çıkararak sessizce izliyordu. Çoğu saygıdan üzerini örtmüş, kızlara şekerleme, sigara ikram etmiş ve hatta hayranlıkla sevgililerinin fotoğrafını göstermişti. Yakın temasa rağmen babasının bardan o herifleri getirdiği günlerdeki gibi tehdit edici bir durum yoktu. Erkekler misafirperverdi, arkadaş canlısıydı ve doğal olarak biraz flörtözdü. Margaret bunu anladığını düşündü. Aylarca sevdiklerinden uzakta kaldıktan sonra yanlarında savaştan, erkeklerden ve çatışmadan uzak bir dünyanın hatırlatıcısı olması onlara yetiyordu. Joe'yla aynı üniformayı giyen erkekleri gördüğünde o da aynı şeyi hissetmişti.

"Frances? Bir el oynamak istemediğinden emin misin?" Margaret yine kazanmıştı. Dennis ıslık çaldı ve kartları masaya fırlattı, bir sonraki görüşmelerinde intikamının acı olacağını iddia ediyordu. Bir görüşme daha olacağına dair aklında hiçbir şüphe yok gibiydi.

"Hayır. Teşekkür ederim."

"Oynasaydın eminim sen de masanın tozunu attırırdın." Olurdu da gerçekten. Yüzü neredeyse tamamen duygusuzdu. Düzgün, biraz da keskin yüz hatları, Margaret'in aslında çok iyi bildiği rahatsızlığını ele vermiyordu. Frances'in hemşire olduğundan şimdiye kadar birkaç kere bahsetmiş fakat Frances her seferinde onu, görev yaptığı dönemle ilgili konuşturma çabalarını geri püskürtmüştü. Tavrındaki zarafet, kabalık ihtimalinin akla gelmesini önlemeye yetiyordu. Ama yine de sınırdıydı.

"Arkadaşın iyi mi?" diye mırıldandı Dennis ona.

"Sanırım biraz çekingen." Margaret'in başka açıklaması yoktu. Başını öne eğmişti, yeni tanıştığı bir kadını yakından tanıyormuş gibi konuşmak onu utandırmıştı.

"Biraz çekingen..." diye aksanını taklit etti arkasındaki mu rettebat. "Senin kocan nereden peki?"

"Donanma'dan," dedi Margaret. "Joseph O'Brien. *Alexandra* gemisinde mühendis."

“Mühendis ha? Hey, çocuklar, Maggie bizden çıktı. Bir mühendisin karısı. Ağzının tadını biliyorsun Maggie, seni gözüme ilk kestirdiğimde anlamıştım zaten.

“Eminim bir dolu kadını gözüne kestirmişsindir.” Margaret kaşlarını kaldırdı.

“Ağzının tadını bilen sadece birkaç tane gördüm ama.”

Dört beş el daha oynadılar; oyun ve sohbet kadınların yabancılık duygusunu hızlıca ortadan kaldırmıştı. Margaret, Dennis gibi biri için güvenli liman olduğunu biliyordu: Cinsel fetih ihtimali ortadan kalktığında bir kadının arkadaşlığından keyif alan erkeklerdendi. İlk zamanlar hamileliğinin yolculukta işleri zorlaştıracağından korkmuştu ama şimdi aksine kolaylaştırdığını görüyordu.

Daha da iyisi, kulağa çelişkili gelse de, bu erkekler onu karnındaki şişkinlikle tanımlamıyordu. Bugüne kadar gemide tanıştığı neredeyse her kadın kaç aylık olduğunu, “iyi” bir bebek olup olmadığını (*iyi bebek nedir ki*, diye düşünmüştü Margaret), kız mı erkek mi istediğini sormuştu. Sanki artık Margaret olmayı bırakmıştı da yürüyen bir kuvöze dönüşmüştü. Bazıları karnına dokunmak istiyordu ve kendilerinin de bebek istediğine dair çekingenlikle fısıldamalarını dinliyordu. Avice gibileri onu belli belirsiz bir hoşnutsuzlukla süzüyor ya da bebeğin konusunu bile açmıyordu. Sanki bir şekilde onlara da bulaşabileceğinden korkuyorlardı. Margaret da zaten konuyu pek açmıyordu. Babasının ineklerinin doğum yaparkenki halleri gözünün önünden gitmiyordu; biyolojik kaderiyle henüz barışamamıştı.

Birkaç el daha oynadılar. Oda iyice duman altı olmuştu. Köşedeki adam Margaret’in bilmediği iki şarkıdan sonra *The Green Green Grass of Home*’u trompetiyle alışılmadık bir hızla çaldı. Erkekler şarkıyı söylemek için oyunu bırakmıştı. Jean tekrar edilemez kısa bir şarkıyla araya girdi ve son birkaç dizeyi unuttu. Bunun üzerine kahkahalara boğuldu.

Vakit geç olmuştu ya da geç olmuş gibi geliyordu. Doğal ışık ya da saat olmayınca zaman durdu mu yoksa gecenin derinliklerine doğru hızla ilerliyor muydu anlamak imkânsızdı. Mesele iyi ve kötü el meselesiydi, Jean'ın kıkırtıları, köşedeki trompet ve birazcık hayal gücüyle belli belirsiz evi hatırlatan sesler meselesiydi.

Margaret elini açtı ve Dennis'in algılaması için bir saniye bekledi. "Sanırım bana borçlusunuz Bay Tims."

"Tükendim," dedi Dennis bıkkın ancak sevimli bir ifadeyle. "Sigara kâğıtlarına anlaşıyor muyuz? Kocana vereceğin bir şeyler..."

"Sende kalsın," dedi Margaret. "Senden bir şey alamayacak kadar üzülüyorum haline."

"Kamaramıza dönsek iyi olur. Geç oluyor." Aralarında hâlâ soğuk ve resmî görünen tek kişi olan Frances, bir saatine bir de kıkırdamalarına hâkim olamayan, hamaklardan birine uzanmış ve genç bir personelin çizgi romanına göz atan Jean'e baktı.

Saat on ikiye çeyrek vardı. Margaret ağır ağır ayağa kalktı, gitmek zorunda olduğu için üzgündü. "Harika bir geceydi çocuklar," dedi. "Ama hâlâ fırsatımız varken kalkmalıyız."

"Filikayla eve gönderilmek istemezsiniz, değil mi?"

Frances'in yüzü, bu yorumu birkaç dakikalığına ciddiye aldığı gösteriyordu.

"Misafirperverliğiniz için tekrar çok teşekkürler."

"Misafirperverlik..." diye mırıldandı aksanlarını dalgaya alan Jackson.

Dennis de, "Bizim için bir zevkti," dedi. "Birimizin koridoru kontrol etmesini ister misiniz?" Sonra sesi sertleşti. "Hoop, Plummer, saygısızlık etme."

Müzik durdu. Bütün gözler Dennis'in bakışlarını takip etti. Jean'ın çizgi romanının sahibi, kızın uyluğunun arkasına gelişigüzel koyduğu elini çekti. Jean bunu fark etmek için fazla mı sarhoştı, anlaşılmıyordu. Her şekilde, havada ince bir gerginlik ortaya çıkmıştı. Bir iki saniye kimse konuşmadı.

Sonra Frances bir adım öne çıktı. “Evet, hadi Jean.” Sanki olay onu tekrar hayata döndürmüştü. “Hadi kalk. Geri dönmemiz lazım.”

“Mızıkçılar.” Jean yarı kayarak yarı düşerek hamaktan kalktı, personele bir öpücük yolladı ve Frances’in kaskatı koluna girdi. “Hoşça kalın çocuklar. Bu güzel gece için teşekkürler.” Saçı yüzüne düşmüştü. Neşeli gülümsemesini gizliyordu.

“Sabah pergelleri biraz açmak lazım.” Bacaklarından birini beceriksizce salladı, Frances de Jean’in eteğine uzanıp ölçülü bir seviyeye indirdi.

Margaret masanın etrafındaki erkekleri başıyla selamladıktan sonra kapıya doğru ilerledi. Aniden durumu garipsedi, sanki durumlarının olası tehlikelerinin henüz farkına varmış gibiydi.

Dennis bunu yakalamış gibiydi. “Kusura bakmayın,” dedi. “İçki yüzünden. Kötü niyetli değildi.”

“Biz de öyle düşünmedik,” dedi Margaret tarafsız bir gülümsemeyle.

Dennis elini uzattı. “Yine gelin.” Öne fırlayıp homurdandı. “Bu ekibi görmekten bıktım artık.”

Margaret onun ne demek istediğini biliyordu ve minnettardı. “Bir oyun daha oynamak isterim,” diye ekledi Dennis.

“Tekrar geleceğimize eminim,” dedi Frances, Jean’i kapıdan dışarı sürüklerken.

Jean kıkırdayıp kahkahalar atarken ellerinden geldiği kadar sessizce kamaralarına girdiklerinde Avice uyanıktı. Onlardan başka sadece iki kişiyle karşılaşmışlardı. Gölge kapıdan geçerek kaybolmadan önce suç ortaklığını gösterircesine kısa bir an sırtan ürkek kızlar. Fakat Margaret her yerde onları izleyen hayali monitörler görüyor, kulakları her an beklediği, “Hey! Siz! Ne yaptığınızı sanıyorsunuz?” bağırırlarıyla yanıyordu. Frances’in ciddi yüz ifadesinden onun da aynıısını hissettiğini biliyordu. Bu sırada Jean iki kere kötüleşmişti, neyse ki o sırada memurların banyosunun yakınındalardı ve banyo

boştu. Ama şimdi okuduğu hikâyeyi kızlara anlatmaya çalışırken gülüp duruyordu. “Acayip komikti. Kız her bir şey yaptığında. Ne yaparsa yapsın!” Yüzü abartılı bir hayretle açıldı. “Bütün kıyafetleri üzerinden düşüyor...”

“Çok iyiymiş,” diye mırıldandı Margaret. Güçlü bir kızdı (Kardeşleri *biraz katır gibisin* derdi), ama bebek, Jean’in sorumluluğu ve geminin durmadan sallanması birleşince koridor boyunca sızlanmış ve terlemişti. Frances, Jean’in ağırlığının çoğunu yüklenmiş ve onu sessizce taşımıştı, bir eli boruları ve korkulukları tutuyordu. Yüzü de sarf ettiği enerjiyle gerginleşmişti.

“Çoğunlukla iç çamaşırlarıyla falan kalıyordu. Ama en azından iki resimde üzerinde hiçbir şey yoktu. Hiçbir şey. Elleriyle şöyle yapmak zorunda kalıyordu.” Jean boğuşarak kendini kızların elinden kurtardı. Bu kadar küçük bir kız için şaşırtıcı derecede güçlüydü. Göğsünü ve kasığını kapatır gibi yaptı. Yüzünde de abartılı bir şaşkınlık ifadesi vardı.

“Hadi ama Jean...”

Margaret köşeden yatakhanelerini gözetlemiş ve neyse ki nöbette piyade olmadığını görmüştü. “Çabuk! Her an biri gelebilir.”

O sırada karanlığın içinden bir kadın çıkagelmmişti.

“Ay!” Frances nefesini tuttu. Margaret da kızardığını hissetti. “Neler oluyor hanımlar?”

Memur hızlı adımlarla yanlarına geldi. KHM’lerden biriydi. Kısa boylu, koyu kestane rengi saçlı bu kadın daha önce onlara çamaşırlanneyi göstermişti. Aceleci tavırlarında yersiz denebilecek bir şeyler vardı, sanki bir kabahatin gerçekleşmesini iple çekiyordu. “Neler oluyor? Gelinlerin gecenin bu saatinde dışarı çıkmasına izin verilmediğini biliyorsunuz.”

Margaret dilinin şişip ağzını doldurduğunu hissetti.

“Arkadaşımız hasta,” dedi Frances soğukkanlılıkla. “Banyoya gitmesi gerekti, biz de kendi başına halledemez diye yardım ettik.”

Güverte, söylediğini destekler gibi yükselip dördünü de sendeleterek duvara yapıştırdı. Dizlerinin üzerine düşen Jean küfretti, sonra da kustu.

“Deniz tutması mı?”

“Çok kötü hem de,” dedi Margaret, Jean’i ayağa kaldırırken.

“Şey, emin değilim...”

“Ben hemşireyim,” diye araya girdi Frances. Bu ince, küçücük ses nasıl da şaşırtıcı seviyede bir otorite barındırıyor ama, diye düşündü Margaret. “Ranzalardan uzakta kusmasının daha hijyenik olacağına karar verdim. İçeride bir hasta daha var,” dedi kapıyı işaret ederek.

Kadın başını önüne eğmiş öylece duran Jean’e baktı. “Sadece deniz tutması olduğuna emin misiniz?”

“Ah, evet,” dedi Frances. “Muayene ettim, başka hiçbir şeyi yok.”

Kadının yüz ifadesinden tedbirli olduğu anlaşılıyordu.

“Bu durumu daha önce gördüm,” dedi Frances. “Hastane gemisi *Ariadne*’de askerî görevde olduğum sırada.” Askerî görevde olduğunu özellikle vurgulamıştı. Elini uzattı. “Ben Hemşire Frances Mackenzie.”

Kadın şimdi köşeye sıkışmıştı. Margaret onun bundan rahatsızlık duyduğunu görebiliyordu, özellikle de nasıl olduğunu anlamadığı için.

“Evet. Şey...” dedi. Frances’in elini sıkmayıp havada bıraktı. Frances sonunda elini öyle bir rahatlıkla indirdi ki Margaret bir an bu jestin kaç kere karşılıksız bırakıldığını merak etti.

“Evet, sizden ranzalarınıza dönmenizi ve acil bir durum yoksa bir daha çıkmamanızı isteyeceğim hanımlar. Biliyorsunuz bu gece nöbetçi piyademiz yok, o yüzden sıkı bir dışarı çıkma yasağı uygulanması gerekiyor.”

“Bir sorun olmayacağına eminim,” dedi Frances.

“Emirler böyle, biliyorsunuz,” dedi memur.

“Evet biliyoruz,” diye cevapladı Frances. Margaret hareket etmeye yeltendi ama Frances kadının gitmesini bekliyordu. *Tabii ya*, diye düşündü Margaret. *Köpek için bekliyor*. Kadın döndü, yürürken kısa bir an arkasına bakıp onlara tedirgin bir bakış attıktan sonra kantine doğru kararsızca yol aldı.

9

Bütün korunmasız güverteler, galeriler ve tüfek mevzilerinde sık sık devriyeler geziyordu. Gece ise bu görev daha düzen-siz aralıklarla yerine getirilmekteydi. Bütün kadınlar gece on birde ranzalarında olmak zorundaydı ve nöbetçi kadın memur, hiçbir kadının kaybolmadığını kontrol etmek için devriye ge-ziyordu. Alınabilecek en iyi önlemler bunlardı ve mükemmel olmasalar bile hiç olmazsa kötü davranışlardan caydırıcı bir özelliği vardı ve istenmeyen yakınlaşmaların olacağı birçok kaçınılmaz sonuca ulaşmadan bitirmişti.

Kaptan John Campbell Annesley,
HMS Victorious'tan alıntı, Neil McCart

Gemide yedi gün

Borunun tiz sesi Tannoy'dan⁷ yankılandı ve B Güvertesi'nin du-varlarından sekti. Birkaç erkek yüzünü ekşitti ve en az bir tanesi elleriyle kulaklarını kapattı. Gecikmeli, kararsız hareketleri önceki gecelerde düzenlendiği iddia edilen sekiz gayriresmi partinin kanıtı sayılıyordu. Kaptanın ofisinin önünde sıraya girmiş on beş adam-

7 Eski bir hoparlör markası (ç. n.)

dan on biri, bununla ilgili bir kabahatten duruşmasız yargılanmayı bekliyordu. Geri kalanlar ise kıyıda en son ayrıldıkları gün yapılan ihlaller için oradaydı. Bu tür disiplin meseleleri genellikle limandan ayrıldıktan sonra bir ya da iki gün içinde halledilirdi. Fakat gemideki yükün olağandışı doğası ve alışılmadık ihlal seviyesi, bir anlamda HMS *Victoria*'da normal sefer rutininin henüz başlamadığını gösteriyordu.

Gemi zabiti, iki sivilceli arkadaşı tarafından iki kolunun altından desteklenen genç çocuklardan birinin önünde dimdik durdu. Geniş, yumuşak parmağını uzattı ve suçluyu çenesinin altından gıdıkladı. Nefesinin kokusunu alınca da kaşlarını çatı. "Annen seni bu halde görse ne der bilmiyorum, benim solgun çiçeğim. Ama benim iyi bir fikrim var." Oğlanlara döndü. "Arkadaşınız mı?"

"Evet efendim."

"Nasıl bu hale geldi?"

Oğlanlar (onlar da daha büyük değillerdi) başlarını öne eğdi.

"Bilmem efendim."

"İskoç sisinden herhalde, değil mi? İskoç viskisinden olacağını sanmam."

"Bilmem efendim."

"Bilmem efendim," diye tekrarlayan adam onlara iyi çalışılmış kötü bakışlar atıyordu.

"Eminim bilmiyorsundur." Piyade Henry Nicol duvara doğru bir adım geri çekildi. Yanındaki genç gemici, yaralanmış, kanlı elleriyle şapkasını buruyordu. Nefes verdi, kendini geminin hareketine karşı hazırladı. Körfez'in en kötü kısmını atlatmışlardı ama hâlâ gafil avlanabilirlerdi.

"Soames, değil mi?"

Daha genç olan adam, gemi zabıtine mutsuz bir ifadeyle başını sallayarak karşılık verdi.

"Efendim."

"O neden burada Nicol?"

“Kavga ve huzursuzluğa yol açmaktan efendim. Ve sarhoşluktan.”

“Senden beklemezdim Soames.”

“Efendim...”

Yaşça daha büyük olan başını iki yana salladı. “Ama sen Soames’in suçsuz olduğunu söylüyorsun, öyle mi Nicol?”

“Evet efendim.”

“Sonrasında uykunu aldığından emin ol. Bu akşam yine nöbettesin. Berbat görünüyorsun.” Genç olana başını salladı. “Soames, sen de kötü görünüyorsun. Bir dahaki sefere kafanı kullan, yumruklarını değil.”

Gemi zabiti yavaşça bir sonraki adama geçti. Düzene aykırı hareket etme ve uyuşturucu/alkolden suçlanıyordu. Ve Soames duvarın dibine yığılıp kaldı.

“Ne de şanslısınız ama,” dedi gemi zabiti. “Bugün ikinci kaptan değil kaptan gelecek, keyfinin de o kadar yerinde olmadığını da söyleyeyim...”

“Ayvayı yedim, değil mi?” Soames sızlandı.

Normal şartlarda Nicol buna karşı çıkabilirdi. Onu rahatlatır, neşelendirirdi. Ama bir eli hâlâ pantolon cebindeki mektubun üzerinde dururken başka birine destek vermeye gücü yoktu. Mektubu açmayı günlerce ertelemişti. İçinde yazanları tahmin ediyor ve çok korkuyordu. Şimdi ise korktuğu şeyle yüzleşmişti.

Neden okumuştun ki? Bilmek neyi değiştirecekti?

“Her şey yoluna girecek,” demekle yetindi.

Sevgili Henry,

Senden cevap alamamak beni hayal kırıklığına uğrattı ama şaşırtmadı. Ne kadar üzgün olduğumu tekrar söylemek isterim. Seni üzmeyi amaçlamamıştım. Ama o kadar uzun zamandır senden haber alamıyoruz ki... Hem Anton'dan da gerçekten çok hoşlanıyorum. İyi bir adam, nazik bir adam ve benim söylediklerimi ciddiye alıyor...

Bunu söylememin amacı seni eleştirmek değil. Evlendiğimizde oldukça gençtik, biliyorum ve belki savaş o zaman çıkmasaydı... Yine de, ikimizin de bildiği gibi, dünyamız bugün o kadar çok keşke sözcükleriyle dolu ki...

İlk paragrafı okuyunca mektuplarının sansürlendiği zamanlarda hayatın daha kolay olduğunu düşünmüştü.

Yirmi dakika geçti. Kaptanın ofisinin önünde durdular. Sonra Nicol daha genç olanı takip edip içeri girdi ve selam verdiler. Kaptan Highfield masanın arkasında oturuyordu. Karşısında, Nicol'ün tanımadığı bir yüzbaşı muhasebe defterine bir şeyler yazıyordu. Bir süre odadaki yeni insanları fark ettiğine dair hiçbir işaret vermedi.

Nicol genç adamı dürttü. "Şapka," diye tısladı. Kendi siyah beresini önünde tutuyordu. Soames kendisininkini çıkardı.

Kaptanın yanındaki memur suçlamayı okudu: *Oğlan, yatakhane başka bir gemiciyle kavgaya tutuştu. Ayrıca içki içiyordu, mürettebata izin verilen günlük seviyeyi epeyce aşmıştı.*

"Suçunu kabul ediyor musun?" diye sordu Kaptan Highfield. Yazmaya devam ediyordu. Uzun, zarif bir el yazısı vardı. Bu da kısa ve iri parmaklarıyla zıtlık yaratıyordu.

"Kabul ediyorum efendim," dedi Soames.

Evet, suçluyum. Ve zayıfım. Ama doğrusu senden duyduğularıma bakarsak son dört yıldır dul da olabilirmişim. Bu yılların üçünü her hafta gözüme uyku girmeden senin güvenliğinin için dua ederek geçirdim ve bize geri gelmeni bekledim. Çocuklara her gün senden bahsettim, bizi hatırlamadığından şüphelendiğimde bile. Geri geldiğinde ise bir yabancı gibiydin...

Kaptan sonunda başını kaldırıp genç adamı süzdü. Sonra piyadeye hitap etti. "Nicol'dü, değil mi?"

"Efendim."

“Bana bu genç adamın kişiliğiyle ilgili ne söyleyebilirsin?”

Nicol boğazını temizleyip düşüncelerini topladı. “Bizimle bir seneden biraz daha uzun süredir beraber efendim. Bir gemici. Bu süre içinde çok istikrarlı, çalışkan ve sessizdi.” Duraksadı. “İyi biridir.”

“Peki Soames, bu pırıl pırıl kişilik referansını düşünürsek, seni kavgacı bir ahmağa çeviren ne oldu?”

Oğlanın başı öne eğildi.

“Bana bak delikanlı, benimle konuşurken yüzüme bak.”

“Efendim...” Yüzü kızardı. “Sevgilim efendim. O... o Sidney’de beni uğurlamaya gelecekti. Bir süredir çıkıyorduk. Ama o... şey, C Güvertesi’nden biriyleymiş efendim.”

Anton geldiğinde ve bana ilgi göstermeye başladığında senin yerini bile doldurmadı. Dolduracağı bir yer yoktu zaten.

“... ve bana sataşmaya başladı... ve sonra diğerleri de, şey, benim kadınıma sahip çıkamadığımı söylemeye başladı ve yatakhane de nasıldır biliyorsunuz efendim, şey, artık burama kadar geldi ve sanırım gözüm döndü.”

“Demek gözün döndü.”

Çocuklar ona çok düşkün. Her zaman onların babası olacaksın ve bunu onlar da biliyor ama Amerika’yı çok sevecekler ve orada Norfolk’un uyuşuk, eski köyünde bulamayacakları fırsatlar yakalayacaklar.

“Evet efendim.” Sesini yerine getirmek için öksürdü. “Çok üzgünüm efendim.”

“Çok üzgünsün...” dedi kaptan. “Yani Nicol, sen diyorsun ki bu çocuk şimdiye kadar sorun çıkarmayan iyi biriydi, öyle mi?”

“Evet efendini.”

Kaptan kalemini bıraktı ve ellerini birleştirdi. Sesi buz gibiydi. “Gemimde kavgadan hoşlanmadığımı biliyorsun. Özellikle işin içinde alkol varken kavgadan hiç hoşlanmam. Dahası, gemimde benim bilgim dışında, alkol içeren sosyal olayların vuku bulduğunu öğrendiğimde de pek iyi olmaz.”

“Evet efendim.”

“Anlıyor musun? Sürprizlerden hoşlanmam Soames.”

Ama şimdi canım, sana zor bir şey söylemeliyim. Bu mektubumun ehemmiyeti, Anton'ın bebeğini taşımamdan kaynaklanıyor ve hepimiz boşanma için senin iznini bekliyoruz. Böylece evlenip bu bebeği birlikte büyütebileceğiz.

“Yüz karasısn.”

“Evet efendim.”

“Bu sabah buraya alkolle ilişkili bir suçlamayla gelen beşinci kişisin. Bunu biliyor muydun?” Oğlan hiçbir şey söylemedi.

“Sözde haftalık payınız dışında alkolün bulunmadığı söylenen bir gemi için oldukça şaşırtıcı...”

“Efendim...”

Nicol boğazını temizledi.

Kaptan kaşlarının altından oğlana baktı. “Önceki iyi halinin farkındayım Soames ve seni savunacak, senden daha iyi kişilikli birine sahip olduğun için kendini şanslı saymalısın.”

“Evet efendim.”

“Bu seferlik para cezasıyla kalabilir bu iş. Ama bir şeyden emin olmanı istiyorum, bunu arkadaşlarına ve dışarıda bekleyenlere de söyleyebilirsin. Bu gemide gözümünden pek az şey kaçar. Çok az. Tayfanın ve kadın yükünün sadece duvarlarla değıl, bütün kahrolası

koridorlarla ayrılması gereken saatlerde peyda olan buluşmalardan haberim yok zannediyorsan çok yanılıyorsun.”

“Kötü bir niyetim yoktu efendim.”

İşlerin buraya varması planladığım bir şey değildi. Lütfen bu çocuğun piç olarak büyümesine izin verme Henry, yalvarırım. Senin canını yaktığımı biliyorum ama bana karşı hissettiklerinin acısını ufaklıktan çıkarma.

“Evet, kötü bir niyetin yoktu tabii,” diye mırıldandı Highfield ve yazmaya başladı. “Hiçbirinizin hiçbir zaman yoktur zaten.”

Odada kısa bir sessizlik oldu.

“İki sterlin. Bir daha da seni burada görmeyeyim.”

“Evet efendim.”

“Sola dön, ileri marş!” diye seslendi yüzbaşı. İki adam selam verip ofisten çıktı.

“İki kahrolası sterlin,” dedi Soames suçlu kuyruğunun yanından geçerken. Şapkasını tekrar kafasına geçirdi. “İki kahrolası sterlin,” diye homurdandı arkadaşlarından birine. “Şu Highfield lanet sefil piç kurusunun teki.”

“Şans işte.”

Soames’in hızı haksızlığa uğramanın verdiği hisle artmıştı. “Niye benimle bu kadar uğraştı anlamadım. O lanet Avustralyalı gelinlerden bir tanesiyle bile konuşmadım. Hele o diğer kahrolasıcılar gibi hiç konuşmadım. Kahrolası Tims gibi değildim. Çoğu gece yatakhaneye kız getiriyor. Jackson söyledi.”

“En iyisi hepsinden uzak durmak,” dedi Nicol.

“Ne?” Daha genç olan döndü, herhalde piyadenin sesindeki bastırılmış gerginliği hissetmişti. “Sen iyi misin?”

“İyiyim,” dedi diğeri elini cebinden çıkarıp.

Lütfen uygun olduğunda bana yaz veya telgraf gönder. Evi ve diğer her şeyi sana bırakmaktan memnun olurum. Her şeyi elimden geldiğince düzenli tutmaya gayret ettim. Sana daha fazla sıkıntı yaratmak istemiyorum. Yalnızca gitmek için iznini istiyorum.

Sevgiler, Fay

“Evet,” dedi Nicol koridordan geçtikleri sırada. “İyiyim.”

Duruşmasız yargılamalar on biri birkaç dakika geçe bitti. Kaptan Highfield kalemini bıraktı ve birkaç dakika önce içeri giren Dobson’a ve piyade kaptanına oturmaları için işaret etti. Kamarotlardan biri çay getirmeye gönderildi.

“Durum iyi değil,” dedi sandalyesinde geriye yaslanarak. “Daha ancak bir hafta oldu ve hale bak.”

Piyade kaptanı bir şey söylemedi. Deniz piyadeleri disiplinli bir topluluktan ve gemide asla içmezlerdi. Genelde sadece kişilik tanığı olarak ya da piyadelerle gemiciler arasındaki doğal sürtüşme kontrolden çıktığında buraya gelirlerdi.

“Gemide gerilime yol açıyor. Ve alkol tüketimine. Alkol yüzünden en son ne zaman bu kadar sorun yaşandığını görmüştük?”

İki adam kafalarını iki yana salladı. “Dolapları arayacağız kaptan. Bakalım şişeleri saklandığı yerden çıkarabilecek miyiz,” dedi Dobson. Arkalarındaki pencereden görünen gökyüzü parlak, canlı bir maviye dönmüş, deniz durulmuştu. Kalbi iyimserlikle dolduran bir görüntüydü bu. Ama Highfield hiç keyif almıyordu. bacağı bütün sabah başarısızlığının kalıcı, ara sıra kendini gösteren hatırlatıcısı olarak zonklamıştı.

Bu sabah giyinirken bacağına bakmaktan kaçınmıştı. Ren- ginden rahatsız oluyordu. Soluk, mora çalan tonu yeni, sağlıklı dokunun istikrarlı oluşumunu değil, altta yaşanan zorlu müca- deleyi gösteriyordu.

Geminin asıl askerî doktoru Bertram burada olsaydı ondan bir bakmasını isteyebilirdi. O olsa anlardı. Ama Bertram Sidney’de ortaya çıkmamıştı, şimdi askeri mahkemede yargılanacaktı ve yerini de kahrolası aptal Duxbury almıştı.

Dobson öne eğildi, dirseklerini dizlerinin üzerine koydu. “Kadın memurlar geceleri bir hareketlilik yaşandığından emin olduklarını söylüyorlar. B Güvertesi’ndeki biri dün gece bir olayı ayırmak zorunda kalmış.”

“Kavga mı?”

Oturan iki adam önce birbirine, sonra kaptana baktı.

“Hayır efendim. Ee... bir gelin ile tayfadan biri arasında fiziksel temas.”

“Fiziksel temas mı?”

“Evet efendim. Gelini sintine pompasının arka tarafında kısıtırmış.”

Highfield bunun olabileceğinden şüphelendiği için amirlerini uyarmıştı. Yine de işin gerçekliği yüzüne tokat gibi çarptı. O burada otururken bile gemisinde böyle şeylerin olabileceği düşüncesi...

“Böyle olacağını biliyordum,” dedi ve diğer iki adamın, kendisinden çok daha az rahatsızlık duyduğunu gördü. Hatta Dobson keyifli halini belli etmemeye çalışıyor gibi görünüyordu.

“Hangar bölgesinin, ateşçi ve denizcilerin yatakhanesinin dışına daha fazla piyade yerleştirmeliyiz.”

“Efendim,” diyerek saygılı bir ses tonuyla araya girdi piyade kaptanı. “Benim oğlanlar zaten diğer işlerinin yanı sıra yedi gün nöbet tutuyor. Onlardan daha fazlasını isteyemem. Nicol’ün de ne kadar bitkin olduğunu gördünüz. Diğerleri de aynı durumda...”

“Erkeklerin yatakhanesinin dışında onlara gerçekten ihtiyacımız var mı?” diye sordu Dobson. “Piyadeler gelinleri içeride tutar, gözetmenler de devriyelerini yaparsa muhakkak yeterli olacaktır.”

“Yeterli olmadığı belli, değil mi? Şimdiden çiftleşme partilerinin önüne geçmeye başladıysak Tanrı bilir başka neler dönüyor.

Bakın, limandan ayrılalı daha bir hafta oldu. Eğer şimdi işin ucunu bırakırsak sonumuz ne olur?” Gözünün önünden un deposunda zina yapan çiftler, öfkeli kocalar ve mosmor olmuş Deniz Kuvvetleri Komutanlığı geçiyordu.

“Yapmayın efendim. Meseleye bir bütün olarak bakmak daha önemli bence.”

“Ne?”

“Başta mutlaka birkaç pürüz olur, özellikle bu kadar yeni personel bir aradayken. Ama ortada idare edemeyeceğimiz bir şey yok. Hatta *Indomitable* olayından sonra iyi bir şey diyebiliriz. Demek ki erkekler biraz olsun canlanmaya başladı.”

O noktaya kadar, belki diplomasiyle, hatta kaptanlarını daha fazla incitmeme isteğiyle hiç kimse batan gemiden bahsetmemişti. En azından bu durum erkeklerin moraliyle bağdaştırılmamıştı. Geminin adı geçince Highfield’in çenesi kasıldı. İstemsizce olmuş olabilirdi. Büyük ihtimalle konuşan kişiden dolayıydı.

O düşüncelerini toparlarken Dobson yumuşak bir sesle ekledi: “Eğer isterseniz disiplin meselelerini bize bırakabilirsiniz Kaptan. Birkaç kendini bilmezın şamatası yüzünden bu son seferinizin tadını çıkaramamanız üzücü olur efendim.”

Dobson’ın dokunaklı kelimelerinde ve rahat, kendinden emin tavrında herkesin Highfield hakkında düşündüğü ama sesli söyleyemediği şeyler yatıyordu. Eskiden olsa Dobson onunla bu şekilde konuşmaya cesaret edemezdi. Highfield bu üstü kapalı bile sayılamayacak başkaldırı karşısında o kadar sersemlemişti ki konuşamadı. Çayını getiren kamarotun orada durduğunu fark etmesi de birkaç saniyesini aldı.

Daha diplomatik biri olan piyade kaptanı öne doğru eğilip söze girdi. “Bence efendim, geçen hafta yaşanan sorunların çoğu Körfez’deki şartlarla ilgili olabilir. Hem denizcilerin hem de kadınların, gözetmenlerin eksikliğinden yararlanıp... etkileşim halini artırmış olabileceğine inanıyorum. Birkaç gün daha izin verin.

kadınlar daha az heyecanlı olacak ve erkekler de onların etrafına olmasına alışacak. Ortamın sakinleyeceğini düşünüyorum.”

Şüpheye kapılan Highfield, piyade kaptanını inceledi. Diğer adamda açıkça eksik olan şeffaflık, onun ifadesine yansımıştı. “Sence oluruna mı bırakmalıyız?”

“Evet, bence öyle efendim.”

“Katılıyorum efendim,” dedi Dobson. “En iyisi bu noktada ortalığı fazla karıştırmamak.”

Highfield onu görmezden geldi. Büyük defteri kapatırken piyade kaptanına döndü. “Öyle olsun,” dedi. “Şimdilik yumuşak davranacağız. Ama her şeyi bilmek istiyorum, güverte altında gece on sularından sonra atılan her adımı. Gözetmenler de kendilerine gelsin, gözlerini ve kulaklarını dört açsınlar. Ve eğer en ufak bir uygunsuz davranış belirtisine rastlanırsa, bakın en ufak bir belirti diyorum, üzerlerine kâbus gibi çökmemizi istiyorum. Kimsenin bu gemiyi düşük denizcilik standartlarıyla itham etmesine izin vermeyeceğim. Benim emrimdeyken olmaz.”

Sevgili Deanna,

Umarım sen, annem ve babam, hepimiz iyisinizdir. Bu mektubu ne zaman postalayabileceğimden emin değilim ama size yazıp yolculuğumuzdan bahsetmek istedim. Burası heyecan verici. Sık sık burada olmaktan ne kadar keyif alacağınızı düşünüyorum, ayrıca baştaki çekincelerimle karşılaştırılırsa seyahat ettiğimiz şartların şaşırtıcı olduğunu da ekleyebilirim.

Çok tatlı üç yeni arkadaş edindim: Margaret, babasının Sidney’den fazla uzak olmayan büyük bir malikânesi var; inanılmaz zarif biri olan ve hemşirelikte hayranlık duyulması işler yapan Frances ve Jean. Eski arkadaş grubumuzdan çok daha ilginç insanlar. Buradaki kızlardan biri yanında on beş çift ayakkabı getirmiş! Gemiye binmeden alışveriş yapabildiğim için çok rahatladım. Yeni şeyler almak ne güzel, değil mi?

Benim kaldığım yer geminin en büyük kısmında bulunuyor, köprüüstü olarak bilinen yerin ve kaptanın 'deniz kamarası'nın yakınında. Cebelitarık'a ulaştıktan sonra bazı kokteyl partileri olabileceği söylendi, zira gemiye birkaç yöneticinin gelme ihtimali oldukça yüksek, biz de o zamanı iple çekiyoruz.

Personel bizim için çok uğraşüyor. Her gün kızları meşgul tutmak için yeni eğlencelerle geliyorlar: Dikiş, dans, en son çıkan filmler... Bu öğleden sonra Yarış Aşkı'nı izleyeceğim. Henüz Melbourne'e geldiğini sanmıyorum ama geldiğinde emin ol, mutlaka gitmelisin.

İzleyen kızlar Elizabeth Taylor'ın harika, kusursuz olduğunu söylüyor. Denizciler çekici ve yardımsever, bize devamlı küçük atıştırmalıklar getiriyorlar. Ve Deanna, buradaki yemeklere bayılır-sın. Sanki burada hiç kimse karne sistemini duymamış. Hepimizin korktuğu yumurta tozu durumu neyse ki hiç yok! Yani anneme ve babama endişelenmeleri gerekmediğini söyleyebilirsin.

Geminin diğer ucunda tam teçhizatlı bir kuaför salonu var. Yazmayı bitirdikten sonra belki bir uğrarım. Belki onlara bir yardımım bile dokunabilir! Bayan Johnson kimsenin benim gibi saç yapamadığını söylerdi, hatırlıyor musun? Londra'ya varır varmaz düzgün bir salon bulmalıyım. Buluşmadan önce Ian'dan haber almayı umuyorum, orada yapacağımız küçük tatili konuşsak iyi olurdu.

Dediğim gibi, umarım orada her şey yolundadır. Lütfen iyi haberlerimi eski arkadaşlarıma da iletin. Ah, evet, bu mektubu aldığımda küçük dinletin de gerçekleşmiş olacak. Eminim iyi geçmiştir. Çok meşgul olmadığım bir zaman tekrar yazacağım.

Seni seven kardeşin Avice

Avice uçuş güvertesindeki küçük kantinde oturmuş, tuz lekeli camdan geminin yanına alçalan martıları ve ötesindeki parlak gökyüzünü izliyordu. Mektubu yazdığı yarım saat içinde yolculuğun kendi uydurduğu haline neredeyse inanmaya başlamıştı. O kadar ki mektubu bitirip kendini yeniden paslanmış gemi hangarında,

kokteyl partileri ve dünya tatlısı yeni arkadaşlarla değil, güverte-deki uçakların yaralı burunlarıyla karşı karşıya bulduğunda, pis tulumlarıyla ayaklarını sürüyen ahmak oğlanları görüp salamura ve tuz, kızarmış yemek, yağ ve pas kokusunu duyduğunda neşesinin oldukça söndüğünü hissetmişti.

“Bir fincan çay alır mısın Avice?” Margaret üzerine doğru eğiliyordu, o koca göbeğini neredeyse ahşap masaya koymuştu. “Ben alacağım bir tane. Hiç belli olmaz, mideni rahatlatabilir.”

“Hayır. Teşekkür ederim.” Avice yutkundu, sonra tadını hayal etmeyi denedi. Anında gelen bulantı dalgasıyla çay teklifini kafasından tamamen çıkardı. Onu gittiği her yerde takip eden, kıyafetlerine sinen ve burun deliklerinden gitmeyen jet yakıtı dam-lalarıyla baş etmekte hâlâ zorlanıyordu. Ne kadar parfüm sürerse sürsün yine de tamirci gibi koktuğunu hissediyordu.

“Bir şeyler yemen lazım.”

“Bir bardak su içebilirim. Eğer varsa kraker de olabilir.

“Yazık sana, değil mi? Herkes bu kadar kötü olmuyor.”

Zeminin ortasında üç su birikintisi vardı. Pencereleden ışığı yansıtıyordu.

“Eminim yakında atlatırım.” Avice gülümsemeyi ihmal etmedi. Hayatta hoş bir gülümsemeyle azalmayacak pek az sıkıntı vardı, annesi her zaman böyle derdi.

“Bununla ilk aylarda ben de öyleydim.” Margaret karnını okşadı. “Kupkuru tost bile midemde durmuyordu. Gerçekten sefil durumdaydım. Beni Jean ve sen gibi deniz tutmamış olmasına çok şaşıyorum.”

“Başka bir şeyden bahsetsek olur mu?”

Margaret güldü. “Tabii ki. Kusura bakma Ave. Gidip çayı getireyim.”

Ave. Avice bu kadar kötü hissetmiyor olsaydı onu düzeltirdi. İsminin kısaltılmasından nefret ederdi. Ama Margaret çoktan sal-

lana sallana tezgâha yürümeye başlamış, onu Frances'le baş başa bırakmıştı. Ki bu daha da rahatsız edici bir durumdu.

Son birkaç gündür Avice, Frances'te ona son derece huzursuzluk veren bir şeyler olduğuna karar vermişti. Her zaman tetikte gibiydi, sanki orada sessizce otururken bile insanı yargılıyordu. İyi davranırken bile, Avice'in daha az hasta hissetmesi için haplar getirirken, su kaybının olup olmadığını kontrol ederken mesafeli davranıyordu. Sanki Avice'in bazı özellikleri yüzünden onunla çok yakın ilişkiye girmek istemiyordu. Sanki kendisinin bir özelliği vardı da!

Margaret ona, Frances'in revirde çalışma önerisinin reddedildiğini söylemişti. Avice'in bir yanı Donanma'nın kızı neden uygun bulmadığını merak etti. Diğer yanı ise garip sohbeti ve ciddi yüz ifadesiyle Frances devamlı çevrede olmasa hayatın ne kadar kolaylaşacağını düşünüyordu. Diğer kızların masalarına baktı. Çoğu yıllardır tanışıyormuş gibi gevezelik ediyordu. Artık küçük gruplara bölünmüşlerdi. Dışarıdan gelenlere kapıları şimdiden kapanmıştı. Avice özellikle mutlu görünen bir gruba baktı, onlara hoş görünme, bu garip, haşın kızlarla birlikte olmadığını gösterme isteğini bastırmaya çalıştı. Tabii bunu yapması kabalık olurdu.

"Öğleden sonra bir planın var mı?"

Frances, Günlük Gemi Haberleri'nin bir nüshasını okuyordu. Hızla başını kaldırıp Avice'in içinde, "Şaşırtmacalı soru değil, haberin olsun," diye bağırma isteği yaratan tedbirli bir ifadeyle baktı. Soluk kızıl rengi saçlarını sıkıca topuz yapmıştı. Karşısında başka biri olsa Avice saçına bir şeyler yapmayı önerebilirdi. Biraz kendine baksa güzel görünecekti.

"Hayır," dedi Frances. Sonrasında gelen sessizlik ikisine de fazla gelmeden önce, "Bir süre burada otururum diye düşünüyorum," diye ekledi.

"Yaa. Şey, hava sanırım düzeldi, değil mi?"

“Evet.”

“Bugünkü konuşma bayağı sıkıcıydı,” dedi Avice. Konuşmanın kasten kısa kesilmesinden nefret ederdi.

“Yaa?”

“Karne sistemi falan filan...” Burun kıvırdı. “Açıkkası İngiltere’ye gittiğimizde planım mümkün olduğunca az yemek pişirmek.”

Arkalarında bir grup kız sandalyelerini patır kütür geriye iterek masadan kalktı. Konuşmalarını bölmemişlerdi bile.

İki kadın onların gidişini izledi.

“Mektubunu bitirdin mi?” diye sordu Frances.

Avice sanki içindekiler bir şekilde görülebilirmiş gibi elini not defterinin üzerine koydu.

“Evet.” Sesi düşündüğünden daha keskin çıkmıştı. Rahatlamak için bilinçli bir çaba gösterdi. “Kardeşime yazdım.”

“Anladım.”

“Bu sabah iki tane daha yazdım. Biri Ian’a, diğeri eski bir okul arkadaşıma. McKillenslar’ın kızı. Tanıyor musun?”

Frances başını iki yana salladı.

Avice iç geçirdi. “Oldukça varlıklı bir ailedir. Melbourne’den ayrıldığından beri Angela’ya yazmamıştım... Mektupları ne zaman gönderme şansı bulacağız bilmiyorum gerçi. Keşke Ian’dan ne zaman mektup alacağımı bilseydim.” Tırnaklarını inceledi. “Umarım Seylan’da olur. Bana oradayken mektupları gemiye getirebilecekleri söylendi.”

Ian’ın mektuplarından oluşan küçük, kabarık bir yastık hayal etmişti. Bunaltıcı derecede sıcak, tropikal bir postanede bekliyordu. Onları kırmızı kurdeleyle bağlayacak ve tek başınayken birer birer okuyacaktı. Bir kutu çikolatanın tadını çıkarır gibi... “Çok garip,” dedi neredeyse kendi duyabileceği bir sesle. “Bu kadar yol gidip bu kadar uzun süre konuşmamak...” Parmağını zarfta, Ian’ın isminin üzerinde gezdirdi. “Bazen her şey biraz gerçek dışı geliyor. Yani bu adamla evlendiğime ve şimdi hiçliğin ortasında bu gemide ol-

duğuma inanamıyorum. Onlarla konuşamadığın zaman her şeyin gerçek olduğu düşüncesine tutunmak zorlaşıyor.”

Son mektubundan bu yana beş hafta ve dört gün geçmişti. Evli bir kadın olarak aldığı ilk mektuptu bu.

“Şu an ne düşündüğünü hayal etmeye çalışıyorum çünkü mektuplar için bu kadar uzun süre beklemenin en kötü yanı, hislerinin zaman aşımına uğramış olması. O anda üzülmüş olabileceği şeyler geçmiş olacak. Anlattığı günbatımları çoktan bitmiş olacak. Hem nerede olduğunu bile bilmiyorum... Hepimizin bel bağladığı tek şey, konuşmasak bile duygularının değişmemiş olması. Sanırım inancımız bu şekilde test ediliyor.”

Sesi alçaldı, dalgınlaştı. Birkaç dakikadır midesinin bulan-tısını unuttuğunu fark etti. Olduğu yerde doğruldu. “Sence de öyle değil mi?”

Frances’e garip bir şey olmuştu: İçine kapanmış, nötrleşmiş, âdeta bir maskeye dönüşmüştü. “Herhalde öyledir,” dedi.

Avice o anda gökyüzünün yeşile döndüğünü söylese de aynı tepkiyi alırdı. Dengesiz ve öfkeli hissediyordu, sanki kurmaya çalıştığı yakınlık bilerek geri çevrilmişti. Neredeyse bunu belli eden bir şey söyleyecekti ama o anda Margaret elinde bir çay tepsisiyle sallanarak masaya döndü. Kulplu bardağına yaslanmış büyük bir vanilyalı dondurma vardı. Buraya oturduklarından beri üçüncüyü yiyordu.

“Şunu dinleyin kızlar. Jean bayılacak. Çizgiyi geçme töreni diye bir şey yapılacakmış. Anlaşılan Ekvator’u geçerken yapılan bir denizci geleneğiymiş bu ve uçuş güvertesinde türlü türlü eğlence düzenlenecekmiş. Az önce çayhanenin başındaki adam söyledi.”

Frances’in kabalığı şimdi unutulmuştu. “Şık giyinmemiz mi gerekiyor?” Avice bunu söylerken elini saçına götürdü.

“Bilmem. Hiçbir fikrim yok. Daha sonra ana ilan panosuna bununla ilgili bir şey asacaklarmış. Ama illa ki eğlenceli olur değil mi? Yapacak farklı bir şey işte.”

“Off. Ben katılmayacağım. Midem böyleyken olmaz.”

“Frances?” Margaret külâhının tepesini ısırmıştı. Burnunun ucunda küçük bir dondurma lekesi kaldı.

“Bilmiyorum...”

“Ah, hadi ama,” dedi Margaret. Yerine otururken sandalye isyan edercesine gıcırdadı. “Bir kez olsun eğlenmeye bak be kadın. Biraz gevşe.”

Frances küçük, beyaz dişlerini göstererek belli belirsiz gülümsedi. Avice de onun isteyince güzel olabildiğini görmüş oldu. Frances, “Belki,” dedi.

Kapının önündeki adama içerlediğini düşünmüştü Frances. Adamın orada, kapılarının diğer tarafında durduğu ilk gece, bir yabancı-
nın yakında olduğunun bilinciyle uyuyamamıştı. Çıplaklığının, savunmasızlığının bilincindeydi. En azından teorik olarak, adamın onun üzerinde bir yetkiye sahip olduğu gerçeğinin farkındaydı. Her hareketinin, ayağının her değişiminin, her burun çekişinin ya da öksürüğünün, oradan geçenlere selam ya da talimat verirken çıkar-
dığı her sesin şiddetle farkındaydı. Ara sıra karanlıkta uzanırken adamın orada olması üzerine düşünürdü. Onun varlığı, bir yük olarak görüldüklerini gösteriyordu; dünyanın bir ucundan diğerine güvenle taşınacak birer emanetlerdi, çoğu kişinin durumunda da babalardan kocalara, bir erkek grubundan diğerine götürülüyorlardı.

O güçlü ayaklar, dimdik duruş ve tüfek Frances’e baskı altına gireceklerini, hapsedilmiş gibi olacaklarını ama aşağıdaki bilinmeyen güçlerden korunacaklarını, gözetileceklerini söylüyordu. Bazen, o kadar insanın, o kadar yabancı adamın yakınlığı, kendi yalnızlıklarıyla birleşince endişe duymasına neden oluyordu. O zamanlarda da kapının dışında birinin dikilmesinden memnuniyet duyuyordu. Ama genelde kendisini mülk gibi, başkasının korunması gereken malı gibi hissettirdiği için de ona içerliyordu.

Diğerleri bu tür felsefi çıkarımlarla ilgilenmiyor gibiydi. Hatta adamı fark etmiyorlardı bile. Onlar için gemideki birçok şey gibi adam da geceleri gelen düzenin bir parçasıydı, iyi geceler dileycekleri biriydi. Ve köpeği, hatta başka bir partiye gidiyorlarsa kendilerini kaçıracakları biri. Bu gece yaptıkları gibi. Margaret ve Jean yeni bir poker partisi için Dennis'le buluşacaktı, saçlarını fırçalarken, külotlu çorap ya da ayakkabılarıyla uğraşırken ve Jean'in durumunda başkalarının makyaj malzemesini ödünç alırken kaçamak fısıltılarla sohbet ediyorlardı. Saat neredeyse dokuz olmuştu. Çıkma yaşağına göre onları kamaralarına hapsedecek kadar geç değildi ama sonuç olarak akşam nöbeti başlamıştı. Eğer hareketleri fark edilirse nereye gittikleri hakkında resmi bir sorgu başlatılabilirdi.

“Bizimle gelmeyeceğine emin misin Frances?” Şimdiye kadar birkaç partiye gitmişlerdi. Jean bunların en az birinde ayık kalmayı başarmıştı.

Frances başını iki yana salladı.

“Rahibe gibi davranmana gerek yok.” Margaret ayakkabısını bağlıyordu. “Tanrı aşkına, eminim kocan da biraz arkadaşlık kurmana bir şey demez.”

“Aramızda kalacak,” dedi Jean. Rujunu tazelerken dudaklarını bükmüştü.

Margaret köpeğini kucağına, göbeğinden arta kalan yere yerleştirdi. “Her akşamı burada geçirirsen kafayı yersin, biliyorsun değil mi?”

“Plymouth’a vardığımızda seni deli gömleğiyle çıkarmak zorunda kalırlar.” Jean kıkırdamaya başladı, işaret parmağını şakağında döndürerek deli işareti yapıyordu. “Keçileri kaçırdığını düşünecekler.”

“O riski alıyorum.” Frances gülümsedi.

“Avice?”

“Hayır, teşekkür ederim. Ben bu akşam dinleneceğim.” Avice'in bulantısı yine kötüleşmişti, ranzasında kitabını bir kaldırıp bir

indirerek solgun ve bitkin halde yatıyordu. “Köpeği benden uzak tutarsan çok sevinirim. Kokusu beni iyice kötü yapıyor.”

Piyadenin kapının önünde olmasını beklemiyorlardı. Önceki gece gelmemiști ve genelde gelişini işaret eden ayak seslerini hiçbir duymamıştı. Önce Jean sonra Margaret kapı eşiğinde donakaldı. “Ha... biz de biraz hava almaya çıkıyoruz,” dedi Margaret kapıyı arkasından hızlıca kapatırken.

“On bir gibi dönmüş oluruz,” dedi Jean. “Ya da o civarlarda.”

Askıdan sabahlığını almak için ayağa kalkmış olan Frances, erkek sesini ve kadınlardaki şaşkınlık ve hafif gerginliği duyunca kapının diğer tarafında durakladı.

“Ben olsam Siyah Manga’dan kaçınırdım, eğer havanızı oralarda almayı seviyorsanız...” dedi adam. Bunu o kadar sessiz söylemişti ki hiçbir duydığı şeyden emin olamıyordu.

Frances iyice kapıya yaslandı, sabahlığını havada tutuyordu.

“Ateşçilerin yatakhanesi. Bu gece sıkı önlem var da,” diye açıkladı.

“Yaa. Anladım,” dedi Margaret. “Neyse. Teşekkürler.” Frances ayakkabı seslerinin koridorda uzaklaştığını ve sonra piyadenin sessizce öksürdüğünü duydu. Yangın hortumunun yanındaki köşeye varıncaya kadar hiçbir şey söylemeyeceklerdi. Sonra, gözlerden uzaklaşınca, şaşkınlık içinde kahkahayı patlatacaklardı, ateşçi yatakhanesinin yolunu tutmadan önce birbirlerini yakalayıp arkalarına kaçmak bir bakış atacaklardı.

Avice uyumuyordu. Uyusaydı daha kolay olurdu diye düşündü Frances. Küçük kamarada mahsur kalmışlardı ve birbirlerinin etrafında sessizce hareket ediyorlardı. Sonra Avice yüzünü duvara dönerek uzandı ve Frances de onun hareketinin farkına varıp bir derginin sayfalarını çevirmeye başladı. Bir şeylere odaklanabiliyor muş gibi görünmek istiyordu.

Baş başa çok az zaman geçirmişlerdi. Margaret rahat, açık sözlüydü. Çetrefilsiz doğası huzurlu gülümsemelerine yansiyordu. Jean’in ne yapacağını önceden kestirmek daha zordu ama o da

göründüğü kadardı. Hissettiği her şeyi söyler, en ufak hevesini ve rahatsızlığını doğrudan belli ederdi.

Ama Avice, Frances'in tahminine göre onun zor biri olduğunu düşünüyordu. Ortak bir yanları olmadığı gibi kişiliği, varoluşu Avice'i sinir ediyordu. Farklı şartlarda Avice'in açıkça düşmanlık sergileyeceğinden şüpheleniyordu. Tecrübeleri, ona bu tarz kızların çoğunlukla öyle yaptığını göstermişti. Mevkilerini kendi gözleminde sağlamlaştırmak için başka birine üstten bakmaya ihtiyaç duyarlardı.

Fakat üç metreye iki metre büyüklüğündeki bir kamarada böyle içten duygulara yer yoktu. Böylece ikisi de soylu diplomasinin eziyetli dünyasında kilitli kalmıştı. Frances ara sıra Avice'in bir şeye ihtiyacı olup olmadığını, bulantısının biraz geçip geçmediğini soruyordu. Avice de ışığın bir süre daha açık kalmasının Frances'i rahatsız edip etmeyeceğini... Sonra ikisi de akşamı kibarca, diğerinin uyuduğunu zannediyormuş gibi yaparak geçirdi.

Frances ranzasında sırtüstü uzandı. Okumaya çalıştı ancak aynı paragrafa birkaç kez, hiçbir şey anlamadan göz gezdirdiğini fark etti. Odaklanmak için kendini zorladı ve dergiyi zaten daha önce okumuş olduğunu anladı. En sonunda tepesinden sarkan dokumanın sağa sola sallanmasını izlemeye başladı.

Köpek uykusunda sessizce inledi, Margaret'in hırkasının altında yatıyordu. Su kâsesini kontrol etti.

Çok yukarılardan bir gümbürtü duydu. Ardından da boğuk bir kahkaha patlaması geldi.

Dışarıda piyade, yanından geçen birine mırıldandı. Zaman esnedi, elastikleşti...

Frances iç geçirdi. Avice'in duymayacağı şekilde, sessizce. Margaret haklıydı. Burada bir gece daha geçirirse delirecekti.

*

Kapıyı açtığı anda adam arkasına döndü. "Biraz dolaşmam lazım."

“Aslına bakarsanız hanımefendi, bu saatte kamaranızdan ayrılmamanız gerekiyor.”

Frances karşı çıkmadı, savunma yapmadı, sadece durdu, bekledi ve adamı başını salladı. “Ateşçiler yatakhanesine mi?”

“Hayır...” Ayaklarına bakarken çekingenlikle gülümsedi. “Hayır. Bana göre değil.”

Koridor boyunca hızlıca yürüdü, onu takip eden bakışların farkındaydı. Adam seslenip fikrini değiştirdiğini, çıkma yasağının başlamasına çok az kaldığını ve bir yere gitmemesini söyleyecek diye korkuyordu. Ama öyle bir şey olmadı.

Menzilinin dışına çıkınca, film gösterim odasının yakınındaki merdivenleri çıktı ve kol kola girmiş, ona yol veren iki kıza başıyla nazikçe selam verdi. Aceleyle devam etti; başını önüne eğip kamaraları geçti. Dokuma kayışlarla sıra sıra duvara sabitlenmiş metal bavulların olduğu yerden yürüdü. İhtiyaç fazlası can yeleklerinin, silahların, cephanenin, renkli talimatların (*Kuru Yerde Saklayınız, 11.47’den Sonra Kullanmayınız, Sigara İçmeyiniz*) deposuydu burası. Kaptanın deniz kamarasına doğru basamakları ikişer ikişer tırmandı ve metal desteklere çarpmamak için başını eğdi.

Ambar ağzına ulaştı. Kimsenin izlemediğinden emin olmak için arkasını kontrol ettikten sonra kapağı açtı ve uçuş güvertesine adım attı. Sonra birdenbire durdu, kapkara denizin ve gökyüzünün aniden ortaya çıkan enginliği neredeyse dengesini kaybetmesine yol açıyordu.

Frances bir süre orada durdu. Serin, temiz havayı içine çekti ve esintinin cildini gerginleştirdiğini hissetti. Geminin nazik hareketinin keyfini çıkardı. Aşağıdayken motorların titreşimi ona tarih öncesi bir hayvanın bağırsaklarında gezindiğini hissettiriyordu: İçinde titriyordu, pat pat sesler çıkarıyor ve ıkına sıkına huysuzca inliyordu. Burada, yukarıda ise hareket alçak bir mırıltıdan ibaretti. Yaratık iyi huylu ve uysaldı, mitolojik bir hayvan gibi uçsuz bucaksız okyanus boyunca onu güvenli bir şekilde ileri taşıyordu.

Frances ıssız güverteye göz gezdirdi. Burası karanlıktan sonra yasak bölgeydi. Uçakların karaltılarının bazıları ay ışığında, bazıları gölgede, oyun alanında toplanmış çocuklar gibi duruyordu. Yandan görünüşlerinde garip bir çekicilik vardı ve burunları havayı koklar gibi yukarıya kalkmıştı. Yavaşça aralarında yürüdü, parlayan metali okşadı, elinin altındaki serin, nemli hissin tadını çıkardı. En sonunda uçakların hava akımına uyumlu dar göbeklerinin birinin altında oturdu. Beton zemindeki gözetleme yerinde, iki dokuma halatın arasında, ellerini dizlerinin çevresinde birleştirdi ve gözlerini milyonlarca yıldıza, suda rotasını çizen bitmek tükenmek bilmez beyaz köpüğün bıraktığı ize, kapkara denizin, siyah gökyüzünün sonsuzluğuyla buluştuğu o bilinmez noktaya dikti. Ve belki de yola çıktıklarından bu yana Frances Mackenzie ilk kez gözlerini kapattı ve tüm vücudundan geçen ürpertiyle, tuttuğu nefesini hepsini dışarı bırakmak için kendine izin verdi.

Kaptanı gördüğünde orada yaklaşık yirmi dakikadır oturuyordu. Frances'in arkasından kapadığı kapaktan gelmişti. Rütbesi beyaz şapkasından ve sıradışı bir biçimde dik durmasından açıkça belli oluyordu. Önce ürküp geri çekildi ve kendini gölgelerin arasına gizleyecek şekilde döndü. Onu yerin dibine sokacak hiddetli haykırışı şimdiden tahmin edebiliyordu: *Hey! Sen!* Kaptanın çarpmaması için kapağı yavaşça kapatmasını izledi. Sonra Frances'in de sergilediği aynı kaçamak tavırla öne doğru bir adım attı ve geminin sancak tarafına ve köprüüstünün görüş alanının dışında kalan bir noktaya doğru gittikçe belirginleşen bir şekilde topallamaya başladı. Daha büyük uçaklardan birinin yanında durdu, ay ışığı üniformasını aydınlattı ve destek almak ister gibi kanat direklerinden birine uzandı. Ve Frances nefesini tutmuş beklerken eğilip bacağına ovdu.

Birkaç dakika orada durdu, ağırlığını bir bacağına vermişti ve omuzları çöküktü. Sonra omuzlarını dikleştirdi ve geri dönüp kapağa doğru yürüdü. Oraya ulaştığında topallığı artık fark edilebilir halde değildi.

Sonrasında Frances bu kısa sahnede rahatlatıcı bulduğu şeyi açıklayamadı. Denizin kendisini mi, kendi yarattığı yirmi dakikalık özgürlüğünü mü yoksa kaptanın topallığında saklı, insanoğlunun yanılabilirliğini, acı çekme ve ağrısını gizleme kabiliyetini hatırlatan küçük insanıyet imasını mı sevmişti, bilmiyordu. Ama merdivenleri inerken bir şekilde artık yanından geçenlerin bakışlarının daha az farkında olduğunu gördü, kendine güveni biraz olsun geri gelmişti.

Normalde bir erkekten sigara istemezdi. Bir konuşmanın içine çekilmek de istemezdi. Konuşmayı kendisinin başlatmayacağı kesindi zaten. Ama artık çok daha iyi hissediyordu. Gökyüzü çok güzeldi. Ve adamın yüzünde hüznünlü bir şeyler vardı.

Piyade, kızların kapısının yanındaki duvara yaslanmış, sigarası baş parmağı ile işaret parmağının arasına sıkışmıştı. Gözlerini zeminde bir noktaya sabitlemişti. Saçı önüne düşmüştü ve omuzları kamburlaşmıştı. Sanki mutlu denemeyecek bir düşüncenin içinde kaybolmuştu. Kızı fark ettiğinde sigarayı söndürdü ve cebine attı. Frances yüzünün kızarmış olabileceğini düşündü. Sonradan, o sırada biraz şaşırdığını hatırladı. Adam o zamana kadar otomat gibi davranmıştı. Birçok piyadenin yaptığı gibi. Maskenin ardında utanma, hatta suçluluk duygusu kadar insani bir şeye yer olabileceğini hiç düşünmemişti. “Lütfen benim yüzümden rahatsız olmayın,” dedi Frances.

Adam omuz silkti. “Görev başındayken içmemem gerekiyor.”

“Olsun, sorun değil.”

Piyade, Frances’in gözlerine bakmadan, kısık sesle teşekkür etti. Ve Frances bir sebepten, kamarasına kaçmak yerine, hırkasına sarınıp orada durdu ve kendisinin bile beklemediği bir hamleyle, bir tane içip içemeyeceğini sordu. “Henüz içeri giresim yok,” diye açıkladı. Sonra adamın yanında mahcup mahcup durdu, kararından şimdiden pişmandı.

Adam paketten bir sigara çıkardı ve hiçbir şey söylemeden uzattı. Sonra sigarayı yaktı, kızın alevin etrafına sardığı eli kısa

bir an adamın eline değdi. Frances geri çekilmemeye çalıştı, sonra sigarayı başı dönmeden ne kadar kısa sürede içip ortadan kaybolabileceğini merak etti. Adam belli ki yanında arkadaş istemiyordu. Bunu herkesten çok Frances'in anlaması gerekirdi. "Teşekkür ederim," dedi. "Sadece birkaç nefes alacağım."

"Acele etmeyin."

İkinci defa kendini gülümserken, beklenmedik bir anda içgüdüsel, uzlaşmacı bir hareket yaparken yakaladı. Adam anlık bir gülümsemeyle karşılık verdi. Kapı çerçevesinin iki yanında durup sessizlik rahatsız edici olana kadar ayaklarına, güvenlik uyarısına ve yangın söndürücüyü baktılar.

Yan gözle piyadenin üniformasının koluna baktı. "Rütben ne?"

"Onbaşı."

"Şeritlerin baş aşağı duruyor."

"Üç rozetli piyade."

Sigarasından derin bir nefes çekti. Neredeyse üçte birini bırırmıştı. "Üç şerit çavuş demek sanıyordum."

"Baş aşağı olunca değil."

"Anlamadım..."

"Uzun yıllar hizmet edenlere veriliyor bu rütbe. İyi hal için." Piyade kolundaki rozetlere bakarken gözlerini kırptırdı; sanki onları nadiren düşünüyordu. "Çatışmayı sonlandırma falan gibi şeyler. Sanırım terfi istemeyen birini ödüllendirmenin yollarından biri."

Mürettebattan iki kişi koridorda yürüyordu. Önünden geçerken bakışları Frances'e, sonra piyadeye, sonra tekrar Frances'e kaydı. Frances de onlar gidene kadar bekledi, ayak sesleri yankılanıyordu.

Bir dakika sonra sohbet seslerinin bir anlığına yükselip alçalması, kamara kapılarından birinin açılıp kapandığını belli etti.

"Neden terfi istemedin?"

“Bilmiyorum.” Piyade cevabının kısa ve ters bulunabileceğini fark etmiş olacak ki konuşmaya devam etti. “Belki de kendimde hiç çavuş kumaşı görmemişimdir.”

Yüzünde hayal kırıklığı var, diye düşündü Frances. Ve gözleri, düşmanca bakmasa da gündelik konuşmalar karşısındaki rahatsızlığını anlatıyordu. O bakışı bilirdi, kendisi de çoğu zaman takınırdı.

Bakışları bir an karşılaştı, sonra ayrıldı. “Belki de hiçbir zaman sorumluluk almak istemedim.”

Frances o sırada fotoğrafı fark etti. Herhalde o gelmeden önce piyade ona bakıyordu. Siyah beyaz bir fotoğraftı, erkek cüzdanından biraz daha küçüktü ve sağ elinde baş parmak ile işaret parmağı arasına sıkıştırmıştı. “Seninkiler mi?” dedi başıyla işaret ederek.

Piyade elindekini yukarı kaldırdı ve ilk defa görüyormuş gibi fotoğrafa baktı. “Evet.”

“Bir kız bir erkek mi?”

“İki erkek.” Frances özür diledi ve acemice gülümsediler. “Küçüğümün saçım kestirmemiz gerekti.”

Ardından fotoğrafı uzattı. Frances aldı, ışığın altına tuttu ve ışık saçan yüzleri inceledi. Ne söylemesi gerektiğinden emin değildi. “Çok güzel görünüyorlar.”

“Fotoğraf on sekiz ay önce çekildi. Biraz daha büyüdüler tabii.”

Frances başını salladı, sanki anne ve babaların anlayabileceği bir sırrı paylaşıyorlardı.

“Sende çocuk var mı?”

“Ah. Yok...” Fotoğrafı geri verdi. “Hayır.”

Tekrar hiç konuşmadan durdular.

“Onları özlüyor musun?”

“Her an,” diye cevapladı piyade. Sonra sesi sertleşti. “Ama onlar büyük ihtimalle nasıl görüldüğümü bile hatırlamıyorlar.”

Frances ne diyeceğini bilemedi. Burnunu soktuğu şey her ne ise bir sigara ve birkaç dakikalık gevezelikle hafiflemeyecekti.

Aniden, onu konuşmaya çekmenin acele ve yanlış bir karar olduğunu hissetti. Onun işi sadece kapılarının önünde durmaktı. Ve eğer Frances onunla konuşmayı seçerse adamın başka seçeneği kalmıyordu. Halbuki saat başı kadınlar tarafından rahatsız edilmek istemiyor olabilirdi.

“Seni yalnız bırakacağım,” dedi sessizce ve ekledi: “Sigara için teşekkür ederim.” Sigarayı yerde söndürdü, sonra izmariti almak için eğildi. İzmaritle kamaraya girmeye çekiniyordu, onunla karanlıkta ne yapacaktı ki? Ama cebine koyarsa da kumaşı delip geçebilirdi. Adam onun bu ikilemini fark etmemişti. Ancak bir an sonra, kapının önünde tereddüt ettiğini gördü. Bir elini uzatıp, “Ver,” dedi. Avuç içi yıllarca tuz ve ağır çalışma koşullarından kösele gibi olmuştu.

Kız başını iki yana salladı ama adam ısrar edip elini daha da yaklaştırdı. Frances küçük izmariti avucuna bıraktı, yüzü kızarmıştı. “Özür dilerim,” diye fısıldadı.

“Sorun değil.”

“O zaman iyi geceler.”

Sonra kapıyı açtı. Ve o an adamın sesini duyduğunda sessizce içerinin karanlığına doğru adım atıyordu. Piyadeyle ilgili düşüncesinin doğru olduğunu kanıtlayacak kadar sessiz, alınmadığını gösterecek kadar tasasızdı bu son cümle. Aslında anlayışlıydı da.

“O zaman köpek kimin?” diye soruyordu.

10

Yolculuk kâbus gibiydi. Aksaklıklar yüzünden sekiz hafta sürdü. Bir cinayet, bir de intihar vakası yaşandı ve bir hava subayı delirdi. Hepsinin arka planında, gelinlerin peşinde koşmaya vakit bulmak için işlerini ihmal eden ve daha sonra da onlarla neredeyse aleni bir şekilde cinsel aktivitede bulunan bir mürettebat vardı. Gemideki her müsait alanı kullanıyor gibilerdi. Dahası, gözcü yerleri üzerinde uzmanlaşan bir çift vardı.

Merhum gemi inşaat mühendisi
Richard Lowery'nin günlüklerinden

Gemide on altı gün

İlk *İstenmiyorsun, Gelme* mesajı gelinlerin gemide geçirdiği on altıncı günün sabahında geldi. Telgraf telsiz dairesine sabah sekiz civarında ulaştı; uzun dönem hava raporundan hemen sonraydı. İçerik telsiz operatörü tarafından not edildi. Hızlıca, odasında tost ve yulaf lapası yiyen kaptana götürüldü. Kaptan mesajı okudu, ardından papazı çağırdı, papaz ilgili KHM'yi çağırdı ve üçü birlikte söz konusu gelinin durumuna ve haberi nasıl karşılayacağına dair fikir yürüttüler.

Telgrafa konu olan Bayan Millicent Newcombe (evlenmeden önceki soyadı Sumpter) sabah saat on buçukta kaptanın ofisine çağrıldı. Kızın önce iyi bir kahvaltı yapmasının daha iyi olacağı düşünülmüştü. Gelinlerin çoğu deniz tutmasından henüz tam olarak kurtulamamıştı. Kız geldiğinde yüzü bembeyazdı; Seafires'ı uçuran pilot kocasının vurulup kaybolduğuna, öldüğünün tahmin edildiğine kendini inandırmıştı. O kadar endişeliydi ki üçü de kıza gerçeği hızlıca söyleyemedi. Kız mendiline gömülmüş hıçkırığa hıçkırığa ağlarken öylece durdular. En sonunda Kaptan Highfield kıza gür sesiyle çok üzgün olduğunu ama konunun farklı olduğunu söyleyerek yanlış anlaşılmayı düzeltti. Gerçekten konu çok farklıydı. Ardından ona telgrafı uzattı.

Sonradan kamarotuna anlattığı üzere kızın rengi atmıştı, kocasının öldüğünden şüphelendiğinde bile bu kadar solmamıştı. Birkaç kere, bunun şaka olup olamayacağını sormuş, kural gereği tüm telgrafların incelendiğini ve doğrulandığını öğrendiğinde de oturmuş, önündeki kelimelere bir anlam ifade etmiyormuş gibi gözlerini kısarak bakmıştı. "Annesi yüzünden..." dedi. "Sorun çıkaracağını biliyordum. Biliyordum!"

Sonra, etrafında sessizce durdukları kız, "İki çift yeni ayakkabı aldım. Tüm birikimimi verdim. Karaya çıktığımda beni güzel ayakkabılarla görmek isteyeceğini düşündüm," dedi.

"Eminim çok güzel ayakkabılardır," diye mırıldandı papaz çaresizce.

Sonra etrafına yürek parçalayan bir bakış atan kız, "Şimdi ne yapacağımı bilmiyorum," dedi.

Kaptan Highfield, kadın memurla birlikte kızın ailesine telgraf çekmişti. Daha sonra iletişim kurduğu Londra, kızın Seylan'da eve dönüş için ayarlamaları yapacak Avustralya hükümetinden bir temsilcinin yanına bırakılmasını önermişti. Telsiz operatorü, ebeveynlerinin ya da diğer aile üyelerinin gerekli bilgiyi edinmesini sağlayacaktı. Kızın karşılanması için diğer tarafa hazırlıkların yapıldığından emin olmadan onu bırakmayacaklardı. Bu işlemler

yakın zamanda Londra'dan gönderilen evraklarda belirtilmiş ve asker gelinlerinin erken dönüşü için devreye sokulmuştu.

Ayarlamalar yapıldıktan sonra zayıf omuzlarını düzeltip kendini toparlayan kız, "Çok üzgünüm," dedi. "Yani sizi bu kadar sıkıntıya sokmak... Çok üzgünüm."

"Gerçekten hiç sıkıntı yok Bayan... hımm... Millicent."

Kadın hizmet memuru, kızın omzuna kolunu koyup onu yönlendirdi. Bu hareket onu koruma amaçlı mıydı yoksa sadece kızı kaptanın ofisinden çıkarmak istediğine mi işaret ediyordu, söylemek zordu.

Kız çıktıktan sonra oda birkaç dakika boyunca sessiz kaldı. Böyle duygusal bir yıkımın karşısında kimse ne diyeceğini bilmiyordu. Highfield oturdu, perişan olmuş kızın sesi hâlâ duvarlarında yankılanırken başının ağrımaya başladığını fark etti.

"Seylan'daki Kızılhaç'la irtibata geçeceğim efendim," dedi papaz en sonunda. "Bir süre yanında kalabilecek birini bulacağım. Ona biraz destek olabilecek birini."

"İyi fikir," dedi Highfield. Önündeki not defterine anlamsız bir şeyler karaladı. "Sanırım pilotun teftiş subayıyla da iletişime geçmeliyiz. Ayrılığın hafifletici sebepleri olmadığından emin olmak için. Bununla sen ilgilen Dobson, olur mu?"

"Evet efendim," dedi Dobson. Kız tam çıkarken içeri girmişti ve Highfield'in aşırı derecede sinir bozucu bulduğu neşeli bir melodi mırıldanıyordu.

Kızla biraz daha mı zaman geçirmeliydi acaba, diye düşündü. KHM'den onu yemeğe çağırmasını mı isteseydi? Kaptanın masasında yemeğe davet edilmek bu aşığılanmadan sonra onu teselli edebildi. Ama bu konularda karara varmakta her zaman zorlanmıştı.

"İyi olacaktır," dedi Dobson.

"Ne?" diye sordu Highfield.

"Seylan'dan ayrılana kadar kendine başka bir genç enayi bulur. Güzel bir kız sonuçta." Sırıttı. "Bu Avustralyalı kızların çok se-

çici olduğunu düşünmüyorum; kendilerini eski koyun çiftliğinden kurtaracak birini bulsalar onlara yeter.”

Bu sözler karşısında Highfield’ın nutku tutulmuştu.

“Ayrıca gemiden bir gelin eksilecek, değil mi Kaptan?” Dobson güldü, yaptığı espriden memnun gibiydi. “Biraz şansımız varsa Plymouth’a varana kadar geminin yükünü epey bir azaltabiliriz.”

Köşede duran Rennick bir an kaptanla göz göze geldi, sonra da odadan sessizce çıktı.

O zamana kadar gelinlerin bildiği dünya, alınan deniz milleriyle birlikte git gide uzaklaşmıştı ve *Victoria* kendi içinde, karada devam eden hayattan apayrı bir dünyaya dönüşmüştü. Geminin rutinleri, kadınların rutini olmuştu ve her gün çevrede dolaşan, fırçalayan, boyayan, kaynak yapan o yüzler de bu dünyanın nüfusunu oluşturunuyordu. Bu yeni dünya bir uça kaptanın ofisinden diğer yanda askerî mağazaya (karne olmaksızın rujun, çamaşır deterjanının, mektup kâğıdının ve diğer ihtiyaçların tedarik edildiği yer) ve sonsuz mavi ufukla çevrelenmiş uçuş güvertesinden tahliye pompalarının iç kısımlarına, iskele ve sancak motorlarına kadar uzanıyordu.

Günler bazı kadınlar için mektup yazmakla ve ibadetle, diğerleri için de konferanslar ve filmlerle geçiyordu. Aralarda rüzgârlı güvertenin serbest kısımlarında gezintiler yapılıyor ya da tombala oynanıyordu. Yemekleri gemiden sağladıkları ve hayat da kurallara bağlı yaşandığı için geriye verilmesi gereken pek az karar kalıyordu. Yüzen adalarında mahsur kalmış, pasifleşmişlerdi. Çevrelerinde yavaşça değişen havadan, gittikçe çarpıcı hale gelen günbatımlarından ve sonsuz okyanuslardan başka hiçbir şeyin olmadığı bu yeni ritme teslim olmuşlardı. Kaçınılmaz olarak, hamile bir kadının doğumu hayal edememesi gibi, varacakları yeri heyecanla beklemeleri git gide güçleşiyordu. Bilinmeyeni hayal etmek fazlaıyla büyük bir mücadeleydi.

Geriye dönüp bakmak ise daha da zordu.

Bu durgun ortamda, *İstenmiyorsun, Gelme* haberi bir virüs gibi gemideki her köşeye hızla yayıldı. Kızların midesi daha az bulanınca bir tatile benzemeye başlayan birliktelik hali, bir anda soğuk bir endişeye dönüşmüştü. Yeni bir endişe dalgası kantindeki sohbetlerin üzerine sinmişti. Pek çok kişi baş ağrısı ve çarpıntı şikâyetiyle revire başvuruyordu. Bir sonraki mektup partisinin ne zaman ulaşacağına dair sorularda hızlı bir artış vardı. En az bir gelin papaza, fikrini değiştirmiş olabileceği sırrını vermişti. Sanki bu kelimeleri söyleyerek ve papazın güvencesini duyarak, kocasının da aynı şeyi yapma ihtimalini uzaklaştırabilirdi.

O bir parça kâğıt ve üzerinde yazan iki basit kelime, durumlarının gerçekliğini kaba bir şekilde önlerine koymuştu. Onlara geleceklerinin mutlaka onların olmadığını, görünmez güçlerin şimdiden gelecek aylarını ve yıllarını belirlediğini söylüyordu. Bu da çoğuna aceleyle evlendiğini hatırlatmıştı ve ne hissederse hissetsinler ya da ne fedakârlıklarda bulunursa bulunsunlar, şimdi öylece oturmuş, kocalarının düşünmeye vakit bulunca evlilikten pişman olabileceği üzerine kafa patlatıyorlardı.

Buna rağmen, belki de bundan ötürü, o öğleden sonra Kral Neptün ve taraftarlarının gelişi gemide en iyi ihtimalle hararetli, en kötü ihtimalle delilik olarak tanımlanabilecek bir atmosferi harekete geçirmişti.

Öğle yemeğinden sonra Margaret diğerlerini uçuş güvertesine sürüklemişti. Avice ranzasında dinlenmeyi tercih ettiğini, hoşça vakit geçirmek için fazla hassas hissettiğini açıklamıştı. Frances sakın, alçak sesiyle etkinliğin ona göre olmadığını söylemişti. İkisinin arasındaki soğukluğu gözden kaçırmayan ve o sabah banyoda, hiçbir kanıta dayanmadan bir telgraf almak üzere olduğuna kendini ikna etmiş ağlayan bir kızın bulunmasıyla biraz sarsılan Margaret ise gitmelerinin hepsine iyi geleceğine karar vermişti.

Kendini de düşünmüyor değildi: Diğerlerinin tartışmacı ruh hallerinin arasında tampon görevi görmek istemiyordu, bir öğleden

sonrayı daha kantinden yatakhaneye giderek amaçsızca geçirmeye katlanamayacaktı.

En azından Jean'ın ikna edilmeye ihtiyacı yoktu.

Normalde dikkatli martı sürüleri, kaybolmuş gelinler ya da düzgünce geri geri ilerleyerek yerleri fırçalayan tek tük gemiciler haricinde terk edilmiş olan uçuş güvertesinin insan kaynadığını gördüler. Güneş, çevrelerindeki güverteden sekiyor, yeni kurulmuş bez tankın etrafına oturanların konuşma sesleri, motorlarkini bastırıyordu. Margaret'ın tankın üzerine doğru seyyar vinçten sallandırılan sandalyeyi fark etmesi birkaç saniyesini aldı.

"Aman Tanrım! Bizi oraya sıkıştırmayacaklar, değil mi?" diye sordu.

"Sana tersane vinci gerekir," dedi Jean. Dirseklerini fil kulağı gibi açmış, kalabalığı yarararak ilerliyor, sert bakışları ve homurtuları umursamıyordu.

"Hadi bakalım kızlar. Burada bir sürü yer var. Arkanıza dikkat edin. Hamile kadın geliyor."

Artık çoğu oturduğu için Margaret kalabalığın hem kadınlardan hem de erkeklerden oluştuğunu görebiliyordu. Demir aldıklarından beri ilk kez bu kadar çok kadın ve erkek bir araya toplandığında resmî bir ayrıma ihtiyaç duyulmamıştı. Fakat subaylar beyaz üniformalarıyla ayrı duruyordu. Güvertedeki ısı sabırsız bir şenlik atmosferini çağırıyordu ve Margaret kalabalığın arasında ağır ağır ilerlerken kadınların çıplak kol ve bacaklarının, erkeklerin dikkatini nasıl çektiğini görebiliyordu.

Biraz ileride, karnı burnunda başka bir hamile kadın, kafasında şapkasıyla oturacak bir yer arıyordu. Beyaz teni sıcağa reaksiyon gösterip leke leke olmuştu. Gözü Margaret'a ilişti ve yüzü, yarı gülümseme yarı sempatiyle onu fark ettiğini belli etti. Arkasında tulumlu bir adam, kahkaha atan bir kıza kâğıt bardakta bir şeyler ikram ederken Margaret özlemle, birlikte ilk dışarı çıktıkları günlerden birinde, panayırda ona limonata alan Joe'yu düşündü.

Jean'ın onun için açtığı alana oturdu, uzuvlarını ağrıtmayacak şekilde sert zemine yaslandı. Dakikalar sonra mürettebattan biri, büyük bir sandığı kadınların başının üzerinden geçirip Margaret'in önüne koydu. "Buyurun hanımefendi," dedi adam sandığı yanına doğru iterken. "Bunun üzerine oturun."

"Çok naziksınız," dedi. Utanmıştı. Durumundan dolayı buna ihtiyacı olduğunun düşünülmesine de aslında bir yanıyla içerlemişti.

"Hiç önemli değil," dedi. "Orada kura çekiyoruz ve hiçbirimiz bayılırsanız sizi taşıma görevini üstlenmek istemedi."

Margaret'in küfürlü konuşma becerileri düşünülünce belki de o anda düğümü çözülmüş halattan yapılan peruğu ve vahşi bir yeşile boyanmış yüzüyle "Neptün"ün gelmesi talihli olmuştu. Çevresinde en az onun kadar sıradışı giyinmiş arkadaşları vardı. Bunlar da (oldukça kıllı) Kraliçe Amphitrite, Kraliyet Doktoru, Dişçi ile Berber ve büyük beden Kraliyet Bebeği olarak tanıtılmıştı. Alçakgönüllülük, havlu peçeteyle muhafaza edilmiş ve genelde iyi ayarlanmış bir motorla bağdaştırılan bir katman yağa bulanmıştı. Arkalarından kızıl saçlı trompetçinin eşlik ettiği, üstü çıplak erkeklerden oluşan bir grup geldi. Görünüşe göre infazcı rolündelerdi. Toplanan birlikler ve kadınlar tarafından coşkuyla alkışlandılar. Hiçbir açıklama olmadan "Ayılar" olarak tanıtıldılar.

"Ayılığı göze alırım. Hey! Senin için her türlü *ayılığa* varım dostum!"

Jean'ın yüzü heyecanla parlıyordu. "Şuna bak! Nasıl da güçlü!"

"Off Jean!" diye iç geçirdi Avice.

Bikkın havasına rağmen herkes Avice'in daha iyi hissettiğinin farkındaydı. Tam yirmi dakika saçını yapmakla uğraşmasından belliydi; hem de düzgün bir aynanın ya da saç spreyinin yardımı olmadan. Parfümünü, Maude Gonne'ı yaklaşık yarım saat boyunca aksırtacak kadar cömertçe sıkmasından belliydi bir de. Ama en çok da, kadınlı erkekli bir grupla olmanın onu aniden neşelendirmesinden anlaşılıyordu ruh halinin değiştiği. "Bakın. Burada her

rütbeden asker var,” dedi sevinçle. Kalabalıktakileri görmek için boynunu uzatmıştı. “Şu şeritlere bakın! Burada sadece bir grup korkunç, yaşlı mühendis olacak sanmıştım.”

Margaret ile Frances göz göze geldi.

“Ve korkunç yaşlı mühendislerin karıları mı?” diye sordu Margaret soğuk bir tavırla. Ama Avice onu duymamış gibiydi.

Pamuklu eteğine bakarken “Of, keşke mavi çiçekli elbisemi çikarsaydım,” dedi. “O çok daha güzeldi.”

Frances, Margaret’in karnını işaret edip, “Sen iyi misin?” diye sordu. Geniş, kenarları sarkık şapkasının altında huzursuz görünüyordu.

“İyiim,” dedi Margaret.

“İçecek bir şey ister misin? Hava oldukça sıcak.”

“Hayır,” dedi Margaret. Biraz sabırsızdı.

“Kantine gitmek istersen benim için sıkıntı olmaz.” Sanki Frances’in akli fikri kantine gitmekteydi.

“Ah, telaş yapmayı kesin,” dedi Avice eteğini düzeltirken. “Eğer bir şey istiyorsa söyler.”

“Kendi adıma konuşabilirim, teşekkür ederim. Ben iyiyim,” dedi Margaret, Frances’e dönerek. “Tanrı aşkına, hasta falan değilim.”

“Sadece düşündüm ki...”

“Düşünme. Kendime bakabilecek durumdayım.” Başını eğip hırçınlığını bastırmaya çalıştı. Yanında oturan Frances çok durgunlaşmıştı, Margaret’a rahatsız edici bir biçimde Letty’yi hatırlatıyordu.

“Duyduk duymadık demeyin,” dedi Neptün. Üç dişli yabasını güneşte parlasın diye havaya kaldırmıştı. Gürültü yavaşça, zorlukla bastırılan toplu bir kıkırdamaya dönüştü. Mısır tarlasında boydan boya esen meltem gibi, garip bir fısıltı kalabalığa hâkim oldu. Neptün, kadınların dikkatini çekmekten memnun bir tavırla elindeki parşömeni havaya kaldırdı.

“Siz, İngiltere’nin talep ettiği hanımlar
Topluluğumuzun utandığını göreceksiniz.
Buradaki vahim ve bir hayli kabahati,
Duymaya geldi Yaşlı Neptün’ün mahkemesi.
Tayfa, kaptan hepsi aynıdır,
Deniz kralımızın meşhur hükmünde
Ve hepsi görecektir günahlarının,
Layık olduğunu acı ve zalim cezalara,
İster arkadaşlarıyla içki paylaşmamış olsun,
İster iribaş denmiş olsun ona,
Suçlamayı duyacaksınız ve göreceğiz sonra,
Nasıl cezalandıracak Neptün sizi?”

“Bir Wordsworth gibi değil, değil mi?” diye burun kıvırdı Avice.
Anlamayan Jean de, “Kim?” diye sordu.

“Şimdi tayfamız, kurbağa yavrularımız, iribaşlarımız,
Kediler ve köpekler gibi dövüşmek zorunda
Kendilerini Neptün’ün sürüsünden kurtarmak için
Ve Neptün’ün çocuklarına katılma hakkını kazanmak için.
Kaptan, papaz ya da mütevazı bir liman işçisi,
Davy Jones’un dolabına çok kişiyi gönderdiler.
Şimdi biz karar vereceğiz, ey güzel hanımlar,
Kim büyülenecek batan sandalyemizde?”

En sonunda, uzun süren ısıktan ve itişip kakışmadan sonra ilk
“kurbağa yavrusu” çağrıldı: Şaşı bakışlarına arkasına bir ödül gibi
yerleştirilen gözlüklerin sebep olduğu, mürettebattan genç bir ço-
cuk. Görünüşe göre suç olarak Ekvator’u ikinci kez geçiyor olması
esas alınmıştı; ilki savaş zamanıydı ve kutlanmamıştı. Kadınlar

onayladıklarını belli edercesine bağırırken mürettebat öncelikle Neptün'ün bölgesini tanımamakla suçlandı ve sonra infazcılar kafasından bastırırken Kraliyet Dişçisi ağzını sabunlu su gibi görünen bir şeyle doldurdu. Oğlan tıkanmış, öğürüyordu. Sonra vince bağlı sandalyeye oturtuldu ve Neptün'ün üç başlı yabasını indirmesiyle birlikte suya daldırıldı. Bu sırada kadınlar alkışlıyor ve tezahürat yapıyordu.

"Pek saygın bir gelenek olduğu söylenemez, değil mi?" diyen Avice daha iyi görebilmek için öne eğiliyordu.

O anda Ayılar kalabalığa karıştı, kadınları teatral tavırlarla süzüyorlardı. Karşılığında gelinler de oyuna uyum sağlayarak çılgılık atıyor ve birbirlerini sıkıca tutuyorlardı. Hiç öyle bir niyetleri olmasa da bağırarak birbirlerini koruyacaklarına yemin ediyorlardı. Ortamda Margaret'ın gözlerini devirmesine yetecek kadar melodram vardı. Yanındaki Frances ise kılını bile kıpırdatmadı. Erkeklerin varlığından o kadar az etkileniyordu ki Margaret onun nasıl olup da evlendiğini merak etti. Ayılardan biri önlerinde durdu. Göğsü hâlâ bir önceki saldırı yüzünden ıslaktı. Boynunda deniz kabuğundan kolyesi ve yeşil yüzüyle eğilip kadınları süzdü. "Burada nasıl günahkârlar ve gaddarlar varmış bakalım?" diye sordu. "Hanginiz cezalandırılmayı hak ediyor acaba?" Gelinler çevresinde İncil'deki dalgalar gibi dağılırken cevap olarak toplu bir çılgılık duyuldu.

Sadece Frances sessizdi. Adam onun önünde dururken hiç kıpırdamadan oturup yüzüne baktı. Ondan eğlence çıkmayacağını anlayan Ayı da Margaret'a döndü. "Hah!" diye bağırarak ona doğru hamle yaptı. Margaret tam güler yüzle reddedecek, o lanet sandalyeye oturmasının imkânı olmadığını söyleyecekti ki adam zalim bir pandomim karakteri gibi yüzünü etrafındaki mutlu izleyiciye döndü. "Görüyorum ki başka bir kurban bulmam gerekecek," dedi parmağını Margaret'a doğrultarak. "Çünkü Neptün'ün kanunları diyor ki, asla bir balınayı incitmemelisiniz!"

Çevresindeki gelinler gülmekten yerlere yattı. Zekice bir cevapla karşılık vermek isteyen Margaret'ın ise dili tutuluverdi. Hepsi ona gülüyordu. Hamileliği onu espri konusu yapmıştı. “Off, defol git,” dedi öfkeyle. Ama bu herkesi daha da sesli güldürdü.

Adam başka bir oyunun peşine düşerken Margaret orada oturmaya devam etti. Gözleri yaşlarla dolmuştu. Frances'in şapkası ise gözlerinin üzerine düşüyordu ve ellerini kucığında sıkıca birleştirmişti.

“Kahrolası aptal,” diye mırıldandı Margaret. Sonra daha sesli tekrar etti. “Kahrolası aptal.” Sanki yüksek sesle söylemek onu daha iyi hissettirecekti.

Güneşin etkisi arttı. Margaret burnunun ve yanaklarının yandığını hissediyordu. Mürettebattan birkaç kişi daha öne çıkarıldı ve benzer şekilde suçlandı. Bazıları kıvranıp küfür ediyor ya da geminin farklı bölümlerinde saklanmaya çalıştığı iddialarıyla kucakta taşınıyorlardı. Çoğu da gülüyordu.

Margaret şimdi Frances'in şapkasına imreniyordu. Sandığında diğer tarafa döndü ve gösteriyi izlerken bir elini alnına götürdü. Diğerlerinin sahnedeki talihsizliklerini gördükçe kendi kötü ruh halini bir kenara bırakmaya başlamıştı. “Sen daha önce gemilerde bulundun. Her zaman böyle midir?” dedi artık güneş gözlüklerini takmış Frances'e. Ama bu ortama dayanamıyordu.

Frances kendini zorlayarak gülümseyince Margaret ona az önce sert çıktığı için utandı. “Bilemiyorum...” diye mırıldandı. “Her zaman çalışıyordum.” Sonra sağ tarafında bir şey dikkatini dağıttı.

“Kime kafa sallıyorsun?”

“Şuradaki bizim piyade,” dedi Frances.

“Öyle mi?” Margaret biraz ileride duran koyu renk saçlı adama gözlerini kısarak baktı. Yüzüne gerçekten hiç bakmamıştı, onu gördüğünde genellikle sakladığı köpeğinin üzerine eğilip yanın-

dan hızlıca geçiyordu. “Çok kötü görünüyor. Bütün gece nöbet tutuyorsa uyuması gerekmez mi?”

Frances cevap vermedi. Piyade onları görünce bakışları şimdi ayaklarındaydı.

Neşeyle el sallayarak, “Sana başıyla selam veriyor,” dedi Margaret. “Bak, orada! Sen de el sallamayacak mısın?”

Ama Frances duymuyor gibiydi.

“Bak!” diye araya girdi Jean ve Margaret’i dirseğinden yakaladı. “Hadi be! Subaylardan birini aldılar!”

“Hem de sıradan bir subay değil,” dedi Avice. “İkinci kaptan o. Konumu inanılmaz yüksek, biliyorsunuz. Aman Tanrım!” Ağzı elinin altında seğirdi, sanki görgü kuralları gereği bu sahneden bu kadar çok zevk almaması gerektiğini düşünüyordu.

Küfreden ve tükürükler saçan ikinci kaptan, kaptanın yanından alınıp suya daldırılacak sandalyeye oturtuldu ve kayışlarla bağlandı. Orada üzerine saldıran Ayılar gömleğini çıkarttı ve gelinler manzara karşısında çığlıklar atarken yağa boğuldu. Yüzü de yulaf ezmesine benzeyen bir şeyle kaplanmıştı.

Birkaç kez oturduğu yerde kıvrıldı, sanki arkasında duran birinin dikkatini çekmeye çalışıyordu. Saçına şerbet sürüldü ve üzerine tüyler serpiştirildi. Gürültü seviyesi daha da arttı, öyle ki sonunda sahneyi çevreleyen martılar bile çığlığa katılmıştı. Kendi hayatları üzerinde kontrol sahibi olmadıklarını bir süre önce acı bir şekilde öğrenen kadınlar, şimdi başka birinin yaşayacağı deneyimde söz sahibi olmaktan âdeta delice bir zevk alıyordu.

“Batır! Batır! Batır!” diye bağırdı kalabalık. Erkeklerin sesi kadınlarınkine karışıyordu.

Margaret biraz önce kendisine yapıları unutmuş gibiydi. Sırıttı, bağıırıyordu. Kardeşlerinin patırtısı gelmişti aklına. Çocukken birbirlerini çamura yatırıp ağızlarına tezek sokmaya çalışırlardı.

Birinin omzuna hafifçe vurmasıyla dikkati dağıldı. Frances ona bir şeyler söylüyordu. Ne dediğini duymak imkânsızdı ama

eliyle gideceğini işaret ediyor gibiydi. *Solgun görünüyor*, diye düşündü Margaret. Sonra tekrar İkinci Kaptan'a yapılanları izlemeye koyuldu.

"Adama baksana," diye bağırdı Avice. Hayretler içindeydi. "Kesinlikle çok öfkeli görünüyor."

"Ateş püskürüyor," dedi Jean. "Bu kadar yüksek rütbeli birine böyle bir şey yapabileceklerini düşünmezdim."

O sırada Margaret, "İyi misin..." diye cümlesine başladı ama Frances'in çoktan gitmiş olduğunu gördü.

Kraliyet Berberi, çılgına dönmüş kalabalığın teşvikiyle subayın saçına köpük sürdü ve sonra büyük bir makas alıp kesmeye başladı. Sonra neşe dolu adamlar tarafından ağzı zorla açıldı ve Neptün'ün "denizcinin ilacı" olarak tanıttığı şey İkinci Kaptan'a yedirildi.

İkinci Kaptan yedirilen şeyi ağzından püskürtüp kusarken yüzü tanınmaz bir hal almıştı. Aylardan biri, kadınların arasında yürüyerek subaya yedirilen şeyin içindekileri saymaya başladı. Hint yağı, sirke, sabunlu su ve yumurta tozu vardı. İki kokuşmuş balık İkinci Kaptan'ın kulaklarına sokuşturuldu ve boynuna bir eşarp bağlandı. Kısa bir geri sayım yapıldı ve sonra iki kere suya batırılıp çıkarıldı. Her yüzeye çıkışında öfke saçıyordu.

Köpüklerin arasından "Bunun hesabını ödeyeceksiniz," diye bağıırıyordu. "Hepinizin ismini alacağım ve amirlerinizle görüşeceğim!"

"O diline hâkim ol Dobbo," diye emir verdi Kraliçe Amphitrite. "Yoksa daha da büyük balıklarla karşılaşabilirsin."

Kadınlar daha da sesli gülmeye başladı.

"Bunu yaptıklarına inanamıyorum," dedi Avice. Heyecandan hop oturup hop kalkıyordu. "Eminim bu kadar yüksek rütbeli birinin dâhil edilmesi olağan değildir." Sonra koku alan bir av köpeği gibi durgunlaştı. "Ah, aman Tanrım! Bu Irene Carter!"

Neptün'ün mahkemesini ve kendi arkadaşlarını unutup ayağa kalktı ve bağırıp çağıran kalabalığın arasında kendine yol açtı. Yürürken bir elini saçına götürmüştü. "Irene! Irene! Ben Avice!"

Gürültü yavaş yavaş dinerken ve tükürükler saçarak bağırarak kurbanın ipleri çözülürken gözlerini kocaman açmış Jean, "Sence kaptan onları gerçekten de şikâyet edecek mi?" diye sordu. "Yüksek rütbeli birine böyle bir şey yapmak yasak olmalı, değil mi?"

"Hiçbir fikrim yok," dedi Margaret.

Gözleriyle güvertede Frances'i aradı ve kaptanı fark etti. Adanın yanında duruyor, yüzünün bir kısmı etrafındaki adamlar yüzünden görünmüyordu. Yüzünde derin kırışıklıklar olan kaptandan daha kısa bir adam uzanıp kulağına bir şey mırıldandı. Etrafta dolaşan insanları ve kaptanın şapka taktığını da hesaba katarsak o mesafeden anlamak zordu ama Margaret adamın güldüğüne yemin edebilirdi.

Frances'i ancak iki saat sonra buldular. *Yarış Aşk*ı filminin gösteriminde, ön sıralardan birinde tek başına oturuyordu. Güneş gözlüklerini başına takmış ve bir barda sarhoş olmuş Mickey Rooney görüntüsüne kendini kaptırmış gibiydi.

Margaret küçük koridorun yanında duraksadı, oturanın Frances olduğundan emin olmak için gözlerini kısıp karanlığa baktı, sonra yanına gidip oturdu ve, "Her şey yolunda mı?" diye sordu.

"İyiyim," diye mırıldandı Frances.

Margaret hayatı boyunca bu kadar duygusuz davranan biriyle karşılaşmamıştı. "Tören iyi güldürdü," dedi ayaklarını öndeki koltuğa uzatırken. "Aşçı yenilemeyecek yemekler yapmakla suçlandı. Kafasına ölü bir kalamar koyup dünkü yemek artıklarını karıştırıp zorla yedirdiler. Bence biraz haksızlık ettiler. Yani ben daha iyisini yapamazdım."

Ekranın ışığından, Frances'in ilgisizce gülümsediğini gördü.

Margaret inatla konuşmaya devam etti: “Jean usta gemiciyle beraber çay almaya gitti. Haa... Ayrıca Avice de yanımızdan ayrıldı. Eski bir arkadaşını buldu ve yıllarca ayrı kalmış sevgililer gibi birbirlerine yapıştılar. Zaten baştan sona birbirlerine benziyorlardı, mükemmel saçlar, bir ton makyaj, kıyafetler... Benim tahminim, bizimle ilişkisini anında kesecek. Onun için hayal kırıklığı olmuş gibi bir hisse kapılıyorum. Ya da sadece ben hayal kırıklığıydım...” dedi aceleyle. “Anlarsın ya, şişman yaşlı sütçü kadın ile kötü kokan küçük bir köpek. Sosyal çevreden anladığı bu değil herhalde.” Bir yandan bebek tekmelemeye başlamıştı. Margaret diğer yana dönüp karnındaki bebeği sessizce azarladı.

“Ben... niye gittiğini merak ettim,” dedi. “Düşündüm ki... şey, iyi olup olmadığına bir bakmak istedim.”

O anda Frances filmi izlemesine izin verilmeyeceğini kesin olarak anlamıştı. Duruşu biraz yumuşadı ve başını Margaret’a doğru eğdi. “Kalabalıklarla aram pek iyi değil,” dedi.

“Ondan mı?” diye sordu Margaret.

“Evet.”

Elizabeth Taylor bir tüy kadar hafifmiş gibi rahat bir sıçrayışla atına bindi, bu basit harekette mutluluk veren bir şeyler vardı. Margaret onu izlerken annesinin huysuz kısrığı aklına geldi. Aylar önce esnekliğiyle sırtına atlamayı nasıl başardığını, sonra kardeşlerine bunu gururla gösterdiğini, atletik bir biçimde kendi çevresinde dönüp arkasına doğru oturduğunu hatırladı. Daha yaşlı ve sakın atın üzerinde amuda bile kalkabiliyordu.

“Özür dilerim,” diye mırıldandı. “Bugün biraz sert davrandığım için...” Frances gözlerini ekrandan ayırmadı. “Sadece ben... ben hamilelikte biraz zorlanıyorum. Kendimde değildim. Ve bazen... düşünmeden bazı şeyler söylüyorum.” Margaret ellerini karnına koydu ve bebek kıpırdandıkça karnının yükselmesini izledi. “Erkek kardeşlerim yüzünden. Açık sözlülüğe alışkınyımdır. Ve sözlerimin yarattığı etkiyi düşünmeyebiliyorum.”

Frances artık yere bakıyordu. Ekran bir an için filmdeki güneş ışığıyla aydınlandı. Frances'in onu dinlediğine dair tek işaret buydu. "Aslında..." diye devam etti. Ortamın karanlığı ve yalnız olmaları çok uzun zamandır içinde tuttuğu şeyleri söyleyebilmesini sağlıyordu. "Nefret ediyorum. Böyle dememem gerekir ama ne yapayım... Bu kadar büyük olmaktan nefret ediyorum. Moruklar gibi nefes nefese kalmadan iki basamak bile çıkamamaktan bıktım. Görünüşümden, bebeği düşünmek zorunda kalmadan hiçbir halt yapamamaktan, istediğim gibi yiyememekten, içememekten, güneşte dolaşamamaktan sıkıldım."

Etek ucuyla oynamaya başladı. Bu etekten ve her gün aynı kıyafetleri giymekten de aşırı derecede sıkılmıştı. Hamile kalana kadar hayatında doğru düzgün etek bile giymemişti. Üstünü başını sertçe düzeltti.

Sonunda yeniden konuşmaya başladı. "Yani, neredeyse biz evlenir evlenmez Joe gitti ve ben de babam ve kardeşlerimle kendi hayatıma döndüm. Kâğıt üzerinde evliydim, evet. Ama kesinlikle evli gibi hissetmiyordum. Fakat hiç şikâyet etmedim çünkü hepimiz aynı durumdaydık, değil mi? Hiçbirimizin kocası yanında değildi. Sonra savaş bitti. Ve sonra fark ettim ki... işte..." Aşağı baktı. "Ve sonunda denizaşırı geçiş biletimi almışken ve Joe'yla buluşup sonunda yeniden birlikte olmanın keyfine yeniden varabilecekken ve tek istediğim buyken başımıza bir de bu çıktı. Balayı yok. Kendimize ayıracağımız zaman yok. Bebek doğduğunda evli bir çift olarak ancak dört hafta baş başa vakit geçirmiş olacağız..."

Bir yandan Frances'in onu bu ışıktaki görmediğine şükredip yüzünü sildi. "Böyle konuştuğum için berbat biri olduğumu düşünüyorsunuzdur. Muhtemelen her türlü ölümü, hastalığı ve çaresiz bebeği gördüğün için orada oturmuş minnettar olmam gerektiğini düşünüyorsunuz. Ama olamıyorum. Olamıyorum işte. Tüm bu kadınsı, anaç şeyleri hissetmem gerektiği düşüncesinden nefret ediyorum çünkü hissedemiyorum..." Sesi düğümlendi. "En çok

da bebek doğduktan sonra bir daha asla özgür olamayacağımı düşündükçe korkuyorum...”

Gözleri yaşlarla dolmuştu. Gariptir ki Frances’in görmemesi için gözlerini sol eliyle sildi. Hamilelik onu böyle birine dönüştürüyordu işte. Ahmak, ağlayan küçük bir kıza. Burnunu nemli mendile sildi. Tekrar rahat etmeye çalıştı ve bebek sert bir tekmeyle intikam almak ister gibi kaburgalarına geçirince geriye doğru sıçradı. O anda kolunda serin bir el hissetti.

“Sanırım bu beklenen bir şey,” dedi Frances. “Birbirimize karşı gergin olmamız... Dip dibe yaşadığımız için böyle şeyler olabilir.”

Margaret yine burnunu çekti. “Seni gücendirmek istememiştim.”

O zaman Frances ona doğru döndü. Margaret sadece kocaman gözlerini seçebiliyordu. Yutkundu, sanki söyleyeceği şey çaba sarf etmesini gerektiriyordu. “Gücenmedim.” Margaret’in omzuna çok kısa bir an dostça dokunduktan sonra elini çekip tekrar kucağına koydu ve filme döndü.

Margaret ve Frances hangar güvertesi boyunca geri yürüdüler. Film geç saatte bittiğinden akşam yemeği için onlara ayrılan birinci vardiyaya değil, ikinciye katılmışlardı. Bu rica, kadın hizmet memurları arasında o kadar büyük bir tereddüde neden olmuştu ki Margaret, “Sanki çıplak halde yemek yemek istedik,” diye söylenmişti. “Sıcak sığır konservesi yerine ılık sığır konservesi yiyeceğiz. Uluslararası antlaşma imzalamaya gerek yok herhalde, değil mi?”

Frances o akşam ikinci defa gülümsemişti. Margaret’in bunu fark etmesinin sebebi, kızın yüzünün her seferinde dönüşüm geçirmesiydi. O taş bebek gibi durgunluğu, hislerini içinde tutmanın melankolik havası bir anlığına buharlaşıyor ve tatlı bir güzelliğe sahip bu yabancınn etrafındaki engeller aşılmış oluyordu. Bunun üzerine yorum yapmak istiyordu ama Frances’le ilgili azıcık bilgisi ona, bu görüşünü belli ederse kızın yeniden kalkanlarını çekeceğini söylüyordu. Ve Margaret da asla yılışık biri değildi.

Frances hastane gemisinde hayatın nasıl olduğundan bahsediyordu. Hafif tondaki kusursuz sesi nöbetleri, Solomon Adaları'nın dışında tedavi ettiği genç bir piyadenin yaralarını anlatırken Margaret o gülümsemeyi düşündü. Ve sonra da Letty'nin gülümsemesini... Murray Donleavy'yle bir gelecek kurduğuna inanma cüretini gösterdiği o kısacık anda yüzüne gelen kısa, yanaklarını kızartan heyecanı, yüz hatlarını saran o güzelliği düşündü. Sonra bu hatırayı da utanarak zihninin karanlık köşelerine itti.

Hava önceki akşamlar kadar serin değildi ve etraftaki hoş koku ona evde geçirdiği yaz mevsimlerini hatırlatıyordu. Verandada oturur, çıplak ayaklarını sert tahtalara dayar, kardeşlerinin etçil bir böceğin gece uçuşunu ani bir tokatla bitirmesinin sesini duyardı. Bu gece onsuz ne yaptıklarını hayal etmeye çalıştı. Belki de Daniel verandada oturmuş çakısıyla tavşanların derisini yüzüyordu...

Bir anda Frances'in ona anlattığı hikâyenin farkına vardı. Durdu. Frances'e söylediklerini tekrar ettirdi. "Emin misin? Biliyor mu?" diye sordu.

Frances ellerini ceplerinin derinliklerine sokmuştu. "Öyle dedi. Kimin olduğunu sordu."

"Ona söyledin mi?"

"Hayır."

"Peki ne dedin?"

"Hiçbir şey demedim."

"Nasıl yani hiçbir şey demedin?"

"Hiçbir şey demedim. Kapıyı kapattım."

İki subay önlerinden geçerken boru hattı döşeli duvara yaslandılar. Biri şapkasıyla selam verince Margaret ona nazikçe gülümsedi. Tekrar konuşmaya başlamadan önce subayların koridorda gözden kaybolmalarını bekledi. "Sana köpekten haberi olduğunu söyledi ama sen bizi şikâyet edip etmeyeceğini sormadın, öyle mi? Ya da ne kadar zamandır bildiğini... Hiçbir şey sormadın mı?"

"Henüz şikâyet etmedi, değil mi?"

“Ama ne yapacağını bilmiyoruz.” Margaret, Frances’in gerildiğini fark etti.

“Ben sadece... konuyla ilgili bir tartışmaya girmek istemedim.”

Margaret kuşkuyla, “Nedenmiş?” diye sordu.

“Yanlış fikirlere kapılmasını istemedim.”

“Yanlış fikirler mi? Neyle ilgili?”

Margaret aynı anda hem öfkeli hem de savunmaya geçmiş gibi görünmüştü. “Köpeği pazarlık taktığı olarak kullanabileceğini düşünmesini istemedim.”

Uzun bir sessizlik oldu, Margaret kaşlarını çatmıştı, anlaşıyordu.

“Sonuçta büyük bir mesele. Bir şey isteyebileceğini düşündüm, karşılık olarak.” Şimdi biraz utanmış gibi görünüyordu, sanki bu mantığın kulağa nasıl geldiğini anlamıştı.

Margaret başını iki yana salladı. “Tanrım, Frances. İnsanların neyi nasıl yaptığına dair garip fikirlerin var.”

Kamaralarına varmışlardı. Margaret piyadenin onlara el sallama şeklinde gizli bir anlam olup olmadığını çıkarmaya çalışıyordu ve nöbete geldiğinde onunla konuşacağını söylemek üzereydi ki koridorda koşan kızı görünce dikkati dağıldı. Kızın omuzlarına gelen koyu renk saçlarının önü tel tokalarla arkaya doğru toplanmıştı, tokalardan bir tanesi çıkacak gibi olmuştu ve sallanıyordu. Onların yanına ulaşınca kayarak durdu. “Burada mı kalıyorsunuz? 3G’de?” diye sordu nefes nefese.

“Evet.” Margaret omuz silkti. “Ne oldu?”

“İlan denen kızı tanıyor musunuz?” diye sordu. Nefesi hâlâ yerine gelmemişti. Onlar başını evet anlamında sallayınca, “Aşağı gelseniz iyi olur. Görevlilerden biri onu bulmadan önce küçük arkadaşınıza sahip çıkın. Sanırım başını derde soktu.”

“Nerede?” diye sordu Margaret.

“Gemicilerin yatakhaneğinde. E Güvertesi. İkinci kattaki merdivenlerden sola dönün. Yangın söndürücünün yanındaki mavi

kapı. Benim gitmem gerekiyor. Piyadeler her an burada olabilir. Acele etmelisiniz.”

“Ben giderim,” dedi Frances, Margaret’a. “Daha hızlı ulaşırım. Sen arkamdan yetiş.” Ayakkabılarını çıkarıp hırkasını ve çantasını kapılarının önüne bıraktı ve koridorda hızla koşmaya başladı.

Yanında doğru arkadaşlar olursa, diye düşündü Avice, insan her türlü zorluğa katlanabilir. O gün Irene Carter’ı bulduğundan, sonrasında Irene ve arkadaşlarıyla çay içmeye, ardından da bir konferansa (Irene tek kelimeyle harikulade askılı kumaş keseler dikmişti) ve en sonunda akşam yemeğine davet edildiğinden beri o kadar uzun zamandır hararetle konuşuyorlardı ki sadece zamanı değil, bu yaşlı gemiden ne kadar öğrendiğini de unutmuştu.

Irene Carter’ın babası Melbourne’ün en seçkin tenis kulübünün sahibiydi. Irene, Adriyatik’ten yeni dönmüş bir asteğmenle evliydi. Kocas (Avice burada nefes almak için durdu) Dışişleri Bakanlığı’nda yüksek konumda bulunan birinin oğluydu. Ve kız, İngiltere’de bulamama ihtimaline karşılık yanında en az on bir şapka getirmişti. Irene Carter kesinlikle ve kesinlikle doğru insandı. Ve Irene, Avice’in kendisinde olduğundan şüphe duyduğu katı bir özenle, çevresinde yalnızca doğru kızları bulundurmaya kararlıydı. Bir keresinde o kadar ileri gitmişti ki ranza değiş tokuş etkinliği düzenleyerek koyu tenli, gözlüklü kızın “kendisi gibi kızlar bulabileceği” başka bir kamaraya geçmesini sağlamıştı. Aklında hangi ölçütlerin olduğunu tek tek sıralamasına gerek yoktu. Avice, Irene’e ve çevresindeki kusursuz, tatlı kızlara bakınca hepsinin benzer olduğunu görebiliyordu. Yalnızca kıyafet ve tavırlar değil, düşünceler de benziyordu.

“Lolicia Tarrant’ın başına gelenlerden haberin var, değil mi?” diyordu Irene. Ana hangara giden merdivenleri inerken Avice’in koluna girmişti. Diğerleri de birkaç adım geriden geliyordu.

“Hayır.” Irene’in ayakkabıları, Avice’in annesinin bir Paris dergisinde gördüklerinin aynısıydı. Oradan uçakla getirtmiş olmalıydı.

“Şey, hani şu pilotla nişanlanmıştı ya? Hani şu... talihsiz bir bıyığı olan? Bilmiyor musun? Neyse işte... O Malaya’ya gideli beş hafta bile olmamıştı ki bizimki bir Amerikan askeriyle yatıp kalkmaya başladı.” Sesini alçalttı. “Berbat bir adam. Nasıl da kabaydı... Melbourne’le ilgili ne diyordu biliyor musun? *‘New York City’nin en büyük mezarlığının yarısı büyüklüğünde ama iki kat daha ölü.’* Off. Durmadan tekrar ederdi bunu, sanki her seferinde yeni bir şey diyormuş gibi.”

“Ee, sonra ne oldu peki?” Avice gözünü dört açmış Lolicia’yı kafasında Amerikalıyla canlandırıyordu.

“İşte bu kadar. Nişanlısı geri döndü ve tahmin edebileceğin gibi Lolly’nin bu Amerikalı askerle yakınlaşmasından pek hoşlanmadı. Brisbane hattını savunmaktan daha ağır gelmişti yani. Anladın mı demek istediğimi?”

“Tanrım!” dedi Avice.

“Lolly’nin babası da öğrenince iyi olmadı. Tabii cinayetler yaşandığından beri Amerikalılardan uzak duruyorlardı.” Kızların hepsi dört Melbourne’lü kadının Er Edward J. Leonski tarafından öldürüldüğü skandalı hatırlıyordu ve Avustralya’nın Amerikalı askerlerle ilişkisinin bu olaydan sonra bozulduğunu biliyordu.

“Ama o katil değilmiş!”

“Ah, Avice, çok komiksin! Tamam, değildi. Ama bütün asker arkadaşlarına Lolly’yle ne işler çevirdiğini anlattı. En çarpıcı ayrıntısına kadar. Birlik komutanı da herhalde yanlış anladı ve Lolly’nin babasına, kızına daha iyi göz kulak olmasını öneren bir mektup yazdı.”

“Of, aman Tanrım!”

“İtibarı yerle bir oldu. Nişanlısı onu bir daha görmek istemiyor, komutanın söylediklerinin yarısı yalan olmasına rağmen.”

“Lolicia iyi mi?”

“Bilmiyorum,” dedi Irene.

“Arkadaş olduğunuzu sanıyordum,” dedi Avice.

“Şimdi mi?” Irene yüzünü buruşturdu ve başını iki yana salladı; sanki sinir bozucu bir sineği kovmaya çalışıyordu. Uzun bir sessizlik oldu. “Ee...” diye devam etti, “Victoria’nın Kraliçesi yarışmasına girecek misin? Önümüzdeki hafta Bayan Güzel Bacak yarışması düzenleniyor biliyorsun.”

Hangar güvertesinin yarısını geçmişlerdi ki Margaret’la karşılaştılar. Margaret bir duyuru panosuna yaslanmıştı ve bir avucunu kendini desteklemeye çalışır gibi başının üstüne koymuştu. Diğer eli de vücudundan dik açıyla fırlayan kocaman göbeğini alttan kavramıştı.

“Sen iyi misin?” diye sordu Avice. Çiftlik kızının burada doğum yapmak üzere olduğu korkusuyla donakalmıştı. Öyle bir şey yaşanırsa Avice de dâhil olmak zorunda kalırdı. O zaman da Tanrı bilir Irene ne düşünürdü.

“Sancı...” dedi Margaret sıkıdığı dişlerinin arasından.

Avice duyduğu rahatlamayla neredeyse bayılacaktı.

“Seni kamarana götürmemizi ister misin?” diye nazik bir şekilde sordu Irene.

“Hayır.” Margaret önce Avice’e baktı, sonra da arkadaşına. Avice onun burnunun güneşten kızardığını fark etti. “Aşağı inmem lazım. Jean ufak bir... maceraya bulaşmış.”

“Aynı kamarada kalıyoruz da,” diye açıkladı Avice.

“Yardım ister misin?” dedi Irene. Margaret’in kıpkırmızı keşilmiş yüzüne bakmak için dizlerinin üstüne çökmüştü.

“Biraz soluklanmam lazım.”

“Ama bu şekilde gidip arkadaşını alman mümkün değil. Merdivenlerden inemezsin. Biz de seninle geleceğiz.”

Avice karşı çıkmaya yeltendi. “Yo, bence biz gitmemeliyiz... Yani Jean biraz...”

Ama Irene çoktan Avice'in kolundan çıkmış, Margaret'a uzanıyordu. "Böyle iyi mi? Hadi gel, koluma tutun. Küçük bir macera yaşayacağız öyleyse."

"Hadi kızlar," dedi. *Gemiye bindiğimizden beri heyecan yaşamının kenarından bile geçmedik. Gidip başı belada olan şu hanımı kurtaralım.* Jean'in şuh kahkahası Avice'in kulaklarında yankılandı. Margaret hakkında "Uyuzistan'da yaşayan uyuz böceği kadar uyuz," deyişi ve buna benzer başka uydurma tabirleri aklına geldi ve Irene'in (bu yolculukta onu düzgün bir sosyal hayata taşıyabilecek tek cankurtaran botunun) ayıplayıcı bir sis içinde ondan süzülerek uzaklaşmaya hazırlanışını izledi. Gözlerini kapattı, kafasında bahanelerini ve kendisi ile Jean'in görgüsüzlüğü arasına mesafe koymanın yollarını prova etti.

Fakat onu bulduklarında Jean gülmüyordu. Ayakta bile durmuyordu.

Ondan önce bacaklarını gördüler. Aşırı ısınmış sancak tarafı makine dairesinin yanında, bir teneke yığınının arkasından garip bir şekilde fırlamıştı. Ayakkabılarının arkası ayağından çıkmış, uçları birbirine dönmüştü. Daha yakına geldikçe uzun, dar koridordayken bastırmaya çalıştıkları sesleri, karşılarındaki tabloyu görünce tamamen kesildi. Jean'in üst tarafını, sarhoş olduğunu anlayacak kadar görmüşlerdi. Kendi kendine anlaşılmaz şeyler mırıldanacak kadar sarhoştı. Sert, kirli zeminde yarı oturup yarı yatacak, bacaklarını iki yana açacak kadar sarhoştı. Bluzunun düğmelerinin çözülmesini ve pembe renkli küçük göğsünün sut-yeninden fırlamasını umursamayacak kadar...

Frances, Jean'in başında duruyordu. Genelde soluk ve ciddi olan yüzü şimdi pembeleşmiş ve canlanmıştı. Saçı her nasılsa genelde sımsıkı duran tokalarından kurtulup elektriklenmişti. Jean kadar sarhoş, büyük ihtimalle gemici bir adam sendeleyerek ondan uzaklaşıyordu. Pantolonunun düğmeleri açılmıştı ve ortaya çıkan boşlukta mor ve müstehcen bir şey görünüyordu. Yeni gelenler

dilleri tutulmuş, korkuyla donakalmış bakarken Jean'in arkasındaki gölgelerden başka bir adam çıkageldi ve onlara suçlulukla bir bakış attıktan sonra kıyafetini düzeltip aceleyle uzaklaştı. Jean kımıldanıp bir şeyler mırıldandı. Terli saçları koyu renkli yapraklar gibi yüzüne düşmüştü. Şokun yarattığı sessizliğin ortasında Margaret diz çöktü ve Jean'in eteğini solgun bacaklarından yukarı doğru çekmeye çalıştı.

"Alçak herif!" Frances adama bağıırıyordu. Kemikli elinde tuttuğu büyük somun anahtarını gördüler. Adam hareket edince Frances kolunu indirdi. Somun anahtarı, sesli bir çatırtı eşliğinde adamın omzuyla birleşti. Başını eğerek kendini korumaya çalıştıkça darbeler kaya matkabının insafsız, çılgın gücüyle üzerine yağıyordu. Bir tanesi başının yanma isabet edince kulağından sekip havaya sıçradı.

Bu sahneyi sindirmeye, anlamını, sonuçlarını kavramaya fırsat bulamadan Dennis Tims'in onlara doğru koşmaya başladığını gördüler. Gergin, geniş cüssesiyle tehditler yağdırıyordu. "Neler dönüyor burada?" diye bağırdı. Sigarası hâlâ elindeydi. "Mikey dedi ki... Ne oluyor be? Ah, Tanrım..." Frances'in, adamın pantolonunun, yerdeki Jean'in, ona destek olan Margaret'in oluşturduğu tabloyu bir anda kavramıştı. "Tanrım. Tanrım... Thompson, seni kahrolası..." Sigarasını düşürdü ve Frances'e doğru bir hamle yapıp onu tuttu. Frances ondan kurtulmaya çalışıp yüzünü buruşturdu. "Alçak herif!" diye bağırdı. "Seni pislik, alçak herif!"

"Tamam kızım," dedi. "Tamam, yeter artık. Yeter." Arkadaşı, adamı ondan uzaklaştırırken Dennis geniş ön kollarını Frances'in köprücük kemiğine dayayıp somun anahtarı elinde gevşeyinceye kadar geriye doğru itti.

Tims'in arkadaşı, tepki veremeyecek kadar sarsılmış ya da belki de sarhoş olmuş adamı bırakınca adam taş gibi yere düştü. Motorların gürültüsü sağır ediciydi; hiç bitmeyen davul sesleri vardı. Buna rağmen kafasının çıkardığı ses korkunç, yankılanan bir gümbürtüydü. Bir karpuz yere düştüğünde çıkan sese benziyordu.

Irene tiz bir çığlık attı.

Tims, Frances'i bıraktı ve adamı iterek yana döndürdü. En başta adama bir de o saldıracakmış gibi görünüyordu. Ama kabaca başındaki yarayı kontrol etti. Bir yandan da anlaşılmas şeyler mırıldanıyordu.

O ana kadar fısıldaşan iki kız ellerini yüzlerine bastırıp oradan kaçtılar. Avice titriyordu. Tims dizlerinin üstünde durmuş adama, "Kalk, kalk, lanet olası!" diye bağıırıyordu.

Erkeklerin arkasındaki Margaret, Jean'i sürüklemeye başlamıştı.

Frances ayakta duruyordu, bacaklarını kalça genişliğinde açmış, somun anahtarı parmaklarının arasında sallanırken kasılarak titriyordu. Muhtemelen ağladığının farkında bile değildi.

"Birini çağırmalıyız," dedi Avice, Irene'e. Herkes korku içindeydi. Kısa kısa nefes alıp veriyordu. Olaya sadece şahit olsa da sanki kendisi yaşamış gibi adrenaline dolmuştu.

"Ben, bilmiyorum... Ben..."

O anda onlara doğru koşan kadın hizmet memurunu gördüler. Ayak sesi metal zeminde yankılanıyordu. "Ne oluyor burada?" Geriye yatırılmış koyu renk saçlar, geniş bir göğüs. Hâlâ onlardan beş metre uzaktaydı.

Tims durdu ve o sırada havaya bir yumruk kalktı. Arkadaşlarından biri ona bir şey söyledi, elini dirseğine koydu ve sonra karanlığın içinde kayboldu. Tims doğruldu ve elini kısa, saman rengi saçlarından geçirdi. Margaret'a baktı, orada olduğunu yeni fark etmiş gibiydi. Gözleri sonuna kadar açık ve gergindi. Eli hâlâ istemsizce hareket ediyordu. Başını iki yana salladı, bir şey söylemek ister gibiydi, özür dileyecekti belki de. Ve sonra kadın geldi, önlerinde durup hepsini baştan aşağı süzdü. Otoriter tavrı kötü bir parfüm gibi üzerinden süzülüyordu.

"Neler oluyor burada?"

Başta, yerde yatan Jean'i fark etmemiş gibiydi, Margaret hâlâ üzerini düzeltmeye çalışıyordu. Avice çoraplarının dizlerine dolandığını gördü.

"Küçük bir kaza," dedi Tims. Kanlı ellerini pantolonuna siliyordu. Kadına bakmadı. "Hallediyoruz." Ama kelimeleri sesli söylemekten çok dudaklarını oynatmıştı.

Memur onun ellerine bakıp Avice'e döndü, sonra da Margaret'a baktı. Margaret'ın göbeği bir an için dikkatini dağıtmıştı. "Burada ne yapıyorsunuz?"

Bir cevap bekledi ama kimse konuşmadı. Avice, yanında duran Irene'in mendili sıkıca kavradığı elini veremli bir kahraman edasıyla göğsüne bastırıldığını fark etti. Rahatlığından ve kendinden emin halinden eser yoktu. Ağzı hafifçe aralık kalmıştı.

Arkasını döndüğünde Tims ortadan kaybolmuştu. Yaralı adam yerde kıvrılmış oturuyordu ve dizlerini göğsüne çekmişti.

"Erkeklerin alanında olmanın ciddi cezaları olduğunu biliyorsunuz, değil mi?"

Ağır bir sessizlik oldu. Memur eğildi, adamın durumunu inceledi ve diğer adamın kaçışını düşündü. Sonra Jean'i gördü. "Aman Tanrım.... Lütfen bunun düşündüğüm şey olduğunu söylemeyin."

"Değil," dedi Margaret.

"Kadının gözleri ona döndü. "Aman Tanrım!" dedi tekrar. "Kaptana haber vermemiz gerekecek."

"Neden? Biz değildik." Avice motor sesinin arasından kendini duyurmak için bağırıyordu. "Biz sadece Jean'i almaya geldik."

"Avice!" Frances olduğu yerde sıçradı. Kadının ve perişan haldeki Jean'in arasında duruyordu. "Bu işi halledebiliriz. Onu odasına götüreceğiz."

"Bunu yapamam. Her türlü partiyi, içkiyi, her türlü... kusurlu davranışı ihbar etmem söylendi. Hepinizin ismini alacağım."

Jean'e bir bakış atan Avice ısrarla, "Ama biz değildik!" dedi. "Sadece Jean kendini rezil etti."

“Jean mi?”

“Jean Castleforth,” dedi Avice can havliyle. “Bizim gerçekten hiçbir alakamız yok. Başının dertte olduğunu duyduğumuz için buraya geldik.”

“Jean Castleforth...” diye tekrarladı kadın. “Peki sizinki?”

“Ama benim başka bir adama baktığım bile yok! Alkol sevmem bile!”

“Onu eve götüreceğiz dedim,” dedi Frances. “Ben hemşireyim. Onunla ilgileneceğim.”

“Bunu görmezden gelmemi istemeyeceksin herhalde? Haline baksana!”

“O sadece...”

“Bir fahişeden daha iyi durumda değil, öyle söyleyeyim!”

“Bu ne cüret?” Frances dik durduğunda şaşırtıcı derecede uzun görünmüştü. Yüz hatları şimdi daha da keskindi. Yumruklarını sıktağı Avice’in dikkatini çekti. “Bu ne cüret?”

“Onu buraya gelmeye mi zorladılar yani?” Kadın, Jean’in nefesindeki alkol kokusunu alınca burun deliklerini büzüştürdü.

“Neden hepimiz sadece...”

Küplere bindiğı her halinden belli olan Frances, Avice’e döndü. “Def ol buradan! Hemen def ol! Ve sen, dinle beni, kadın hizmet memuru ya da her ne haltsan, onu bunun için ihbar edemezsin, duydun mu beni? Onun suçu değildi.”

“Bana gördüğüm bütün kusurlu davranışları ihbar etmem için emir verildi.”

“Daha on altı yaşında. Belli ki sarhoş edip ondan... yararlandılar. Daha on altı yaşında!”

“Ne yaptığını bilecek kadar büyük. Burada olmaması gerekir. Hiçbiriniz burada olmamalısınız.”

“Onu sarhoş ettiler! Haline baksana! Neredeyse bilincini kaybetmiş! Sence bunun yüzünden itibarını, belki de kocasını kaybetmeli mi?”

“Ben bil...”

“Küçücük bir kızın bütün hayatını bir sarhoşluk anı yüzünden mahvedemezsin!” Frances kadının tepesine dikilmişti, zorlukla gizleyebildiği o duyguyla... Nasıl bir duyguydu o?

Frances’in bu tanınmaz halini görünce dehşete düşen Avice daha kendisi bile fark etmeden geri çekilmişti.

Memur da Avice’in gördüğünü görmüştü: Savunma stratejisini çağrıştıran bir tavırla biraz dikleşip göğsünü öne çıkardı. “Dediğim gibi, bana verilen emirler...”

“Off, başlayacağım kahrolası emirlerine... Seni gammazcı...” Kıpırmızı kesilmiş, siniri tepesinde Frances’in neden kolunu kaldırdığını anlamak imkânsızdı ama Margaret onun elini şimdiden indirmeye başlamıştı. “Frances...” diye mırıldandı. “Sakin ol, tamam mı? Sorun yok.”

Frances’in onu duyması için birkaç dakika geçmesi gerekti. Kaskatıydı ve sakinleşemiyordu. “Hayır, sorun var. Ona söylemelisin,” dedi. Gözlerinde bir parıltı vardı.

“Ama bu şekilde ona yardımcı olmuyorsun,” dedi Margaret. “Beni anlıyor musun? Geri çekilmen gerekiyor.”

Margaret’in gözlerindeki bir şey Frances’i durdurdu. Birkaç kere gözlerini kırptı, sonra derin, titrek bir nefes verdi.

Irene’in mendili hâlâ sıkıca tutan elleri titriyordu. Avice başını diğer tarafa çevirince memurun döndüğünü, sanki kaçma fırsatı için minnettarmış gibi hızlı hızlı koridorda yürüdüğünü gördü.

“O daha bir çocuk!” diye bağırды Frances. Ama kadın gitmişti.

11

Bu hafta evlilik yıldönümleri olan Bayan H. Skinner'ı ve Bayan H. Dill'i tebrik ediyoruz. Bayan Skinner iki, Bayan Dill bir yıldır evli ve bu seneyi ayrı geçirseler de bunun kocalarından ayrı geçirdikleri son yıldönümü olmasını diliyoruz ve onlara gelecek yaşamlarında mutluluklar diliyoruz.

"Kutlama Zamanı", *Günlük Gemi Haberleri*,
Savaş gelini Avice R. Wilson'ın belgelerinden,
İmparatorluk Savaş Müzesi

Gemide on sekiz gün

Denizdeyken şafağın saat kaçta söktüğünü anlamak imkânsızdı. Günden güne ya da kıtadan kıtaya farklılık gösterdiği için değil, denizdeki ufuk noktasının düzleşmiş yayı boyunca kor gibi parlayıp karanlığı bıçak gibi kesen çatlak yüzlerce, hatta belki binlerce kilometre öteden görülebildiği için. Daha da önemlisi, pencere ve perdelerin olmadığı dar bir koridorda bulunan, yapay ışıktan başka bir şeyin olmadığı alt güvertelerde şafağın söküp sökmediğini anlamak bile imkânsızdı.

Henry Nicol'ün, sabah beş ile altı arasını sevmemesinin sebeplerinden biri de buydu. Bir keresinde erken saatteki nöbetinin tadını çıkarmış, deniz taptaze ve büyölüyken gemideki en sessiz anların keyfini sürmüştü. Gemi hafifçe günün mekanğine geçip çevresinde git gide uyanmaya başlamadan önceki son karanlık dakikalardı bunlar. Dünyadaki tek insan olduğunu hayal edebildiği o biricik an...

Sonraları, izinli olup eve gittiğinde, çocuklar henüz bebekken biri ya da ikisi birden bu saatte illa ki uyanırdı ve o, karısının ağır ağır yataktan çıktığını duyardı. Ve bir gözünü açmaya karar verirse, karısının bir elini bilinçsizce buklelerine götürdüğünü, diğeriyle de sabahlığını alıp, "Bekleyin, anne geliyor," diye fısıldadığını görebilirdi de. Diğer tarafa dönerdi, tanıdık bir suçluluk ve sabırsızlık duygusu karışımıyla yastığına gömülürdü. Yarı uyku-dayken bile muşamba zeminin üzerinde sessizce yürüyen karısı için hissetmesi gerekenleri hissetmedeki başarısızlığının farkında olurdu: Minnettarlık, arzu, hatta aşk hissetmeliydi.

Bir süredir sabahın beşi yeni bir şafağın müjdecisi değil saat farkını hesaplamak için bir referans noktası olmuştu. Amerika'da saat bir önceki akşamın beşiydi. Ve Amerika'da, kendisi için akşam yedi olan saat, oğlanların uyanma saatine denk düşecekti. Ama bu sefer coğrafi uzaklıkları yarı yarıya azalmış olacak, hayatları tamamen farklı zaman dilimlerinde geçecekti. Sık sık, onu nasıl hatırlayacaklarını merak ederdi. Onun yarım gün, hatta koskoca bir gün ileride var olduğunu düşünebiliyorlar mıydı? Artık onları şimdiki zamanda düşünmeyecek, bazen yaptığı gibi hayal etmeyecekti. *Şimdi kahvaltı yapacaklar. Şimdi dişlerini fırçalayacaklar. Dışarıda olabilirler. Topla, arabayla ya da onlar için tahta parçalarından yaptığım vagonla oynuyorlardır...* Artık onları geçmişin bir parçası olarak düşünecekti.

Topu başka bir adamın elleri atıyor...

Çelik kapının diğer tarafında bir kadın uykusunda mırıldandı. Sesi soru sorar gibi yükselmmişti. Sonra sessizlik oldu.

Nicol saatine baktı, başka bir saat dilimine girerlerken önceki güne göre ayarladı. *Saatlerim hiçliğe doğru hızlanıyor*, diye düşündü. *Evim yok, oğullarım yok, kahraman gibi dönmek yok. En iyi yıllarımdan vazgeçtim ve arkadaşlarımın donmasını, boğulmasını, vanmasını izledim. Ben masumiyetimden vazgeçtim, arkadaşlarım hayatlarından, sonunda istediğimden bile hiçbir zaman emin olmadığım bir şey için yas tutayım diye. En azından çok geç olana kadar emin olmadığım...*

Nicol arkasına yaslandı, zihnini bu tanıdık düşüncelere kapattı. Üzerine binen, kalbinin ve ciğerlerinin üstüne çöken devasa yükü kaldırmaya çalıştı. Son saatin hızlı geçmesini, şafağın sökmesini diledi.

“Şapkalar çıksın!”

Denizci öne doğru gelirken veznedar kafasını kaldırmadan şapkasını kafasından çıkarıp önündeki masaya koydu. Yanındaki iki adam çekmecelerdeki banknotları gözden geçiriyor, birbirlerine, üzerine bir şeyler yazdıkları kâğıt parçaları uzatıyorlardı.

“Andrews, efendim. Uçak makinisti, birinci sınıf. Yedi iki iki bir dokuz yedi iki. Efendim.”

Genç adam beklenti içinde önünde dururken veznedar sayfaları çevirdi, sonra hesap defterinde bulduğu sayfayı aşağıya doğru parmağıyla hızlıca taradı. “Üç sterlin on iki şiling.”

“Üç sterlin on iki şiling,” diye tekrar etti veznedarın yanında oturan yardımcısı.

Makinist boğazını temizledi. “Efendim, tüm saygımla efendim, bu Avustralya’dan önce aldığımızdan daha az, efendim.”

Veznedarın yüzünde her bir şikâyeti, her bir mali blöfü bir değil, birkaç bin defa duyan birinin ifadesi vardı. “Pasifik’te görev yapıyorduk Andrews. Savaş bölgesinde hizmet verdiğin için fazladan ödeme alıyordun. Fazladan iki şilingini garantilemek için birkaç kainikaze misafir davet etmemizi ister misin?”

“Hayır efendim.”

“Hayır... Hepsini kıyıda harcama. Ve o kadınlara bulaşma. İki günde revirin kapısında kuyruk oluşmasını istemeyiz, değil mi beyler?”

Para sayıldı, masanın diğer ucuna uzatıldı. Şapka makinistin başındaki yerini aldı ve biraz pembeleşmiş makinist, uzun parmaklarının arasındaki kâğıt paraları sayarak odadan çıktı.

“Şapkalar çıksın!”

“Nicol.” Hangar güvertesinden arda kalan alanda kıvrılarak ilerleyen hattın yumuşak ritminde kaybolmuş Nicol’un, isminin okunduğunu anlaması için iki kere tekrar edilmesi gerekti. Uykusuz kaldığı ve tatsız düşüncelere daldığı yeni bir gecedен sonra gözleri kızarmıştı.

Geniş, cüsseli bir yapısı olan Tims tekrar konuşmadan önce birkaç saniye yanında durdu. Nicol onun dobra bir adam olduğunu düşünüyordu. “Yatakhane karakteri” olarak tanınmayı seven abartılı tiplerden biri. Tefeciliğe bulaştığına dair dedikodular vardı ve onunla ters düşenler genelde kaza geçirmeye çok daha meyilli olurdu. Nicol içgüdüsel olarak ona bulaşmamaya yatkındı. Tims gibi biriyle fazla yakın olmamanın, hatta hakkında çok şey bilmemenin daha iyi olduğunu fark etmişti. İnsan onunla düşman olmak ya da ona borçlu kalmak istemezdi. Bu adamlar, garip çekicilikleri ve girift bağlantılarıyla her gemide bulunurdu. Sessizlik ve hiyerarşiye dayanan bağımsız bir dünyada bu kaçınılmaz olmalı, diye düşündü.

Fakat şimdi Tims sindirilmişti. Konuştuğunda, kelimelerinin üzerinde düşünülmüş ve özenli olduğu anlaşılıyordu. Gemiciler ile ateşçiler arasında ufak bir husumet olabilir diyordu. Birkaç gece önce bir kadınla ilgili bir olay yaşanmıştı. Bunu söylerken kafasını iki yana sallamıştı. Sanki Avustralyalı kızların aptallığına o bile inanamıyordu. *İşler biraz çığırından çıktı*, demişti.

Böyle bir kabullenme, karakterine aykırıydı. En başta Nicol onun soruşturma için dolaylı olarak sorduğunu düşündü. Ama bunun onu neden ilgilendirdiğini sormaya fırsat bulamadan Tims yeniden konuştu: “Olaya seninkiler karıştı.”

Seninkiler. Bu ifade nasıl da garip, neredeyse ailevi bir samimiyeti ima ediyordu. Nicol geçen gece onunla sohbet eden çekingен gelinin, sarhoşluk sonucu çıkan bir kavganın sebebi olma ihtimaline anlam veremeyerek yüzünün kızardığını hissetti. *Tam senlik bir kadın*, diye düşündü acı acı. Altı haftalık bir yolculukta bile ne sadık ne de ayık kalabiliyor.

Parmak eklemlerindeki kanlı bandaj göze çarpan Tims açıklamaya devam etti. Olaya karışan gelin, uzun boylu kız, yani Frances değildi, Nicol’un ilk nöbetinde konuştuğu genç ve aptal olandı. Şu her zaman kıkırdayan. Jean.

Artık daha az şaşkındı ve duyduğu şeyden rahatsız olsa da bir yandan da içinin rahatladığını hissetti. Frances öyle bir tipe benzemiyordu. İnsanlar arasında rahatsız hissettiği belli oluyordu. Fazla içine kapanıktı. Nicol de herhalde bir yerlerde hâlâ iyi kadınların olduğuna inanmak istemişti. Nasıl davranacağını bilen, sadakat kavramını anlayan kadınların.

“Bize bir iyilik yapmanı istiyorum piyade. Belli ki ben oraya gidemem.” Tims bunu söylerken baş parmağını kamaralara doğru salladı. “Maggie’nin iyi olduğunu kontrol et, olur mu? Bebek bekleyen Maggie. O iyi bir kız ve biraz sarsıldı. Durumunu düşününce... Şey, onun sıkıntı yaşadığını düşünmek istemiyorum.”

“Sarsıldıysa mutlaka revire gidecektir.”

Tims yüzünü ekşitti. “O aptal görmeye mi? Gemiye bindiğinden beri her gün kütük gibi sarhoş geziyor. Bu haliyle kıymık batmasını bile tedavi edemez.” Tims sigarasını söndürdü. “Olmaz. Bence senin ona göz kulak olman iyi bir fikir. Eğer biri bir şey söylerse de kızlar bütün gece yataklarından çıkmadı dersin. Tamam mı?”

Bir ateşçinin bir piyadeye bu şekilde hitap etmesi alışıldık bir durum değildi. Ve normalde Tims'in ses tonundaki bir şey Nicol'ün tüylerini diken diken ederdi. Ama bu alışılmadık özgüveni tetikleyen şeyin kahramanlık, hatta belki de sahici bir kaygı olduğundan şüphelendi ve üzerine gitmedi. "İlgilenirim," dedi.

Şimdi geriye dönüp bakınca, o gece ortamda hafif bir değişiklik olduğunu hatırlıyordu. Kapının diğer tarafından, her zamanki gibi kesik kesik devam eden bir sohbet değil, onun yerine ısrarcı bir fısıldaşma duymuştu. Bir noktada ağlama ve kısa bir tartışma sesi gelmişti. Uzun kız üç kere su alma bahanesiyle dışarı çıkmış ve doğru düzgün bir merhaba bile dememişti. Piyade bunun kadınlara özgü histeri krizlerinden biri olduğunu farz etmişti. Gemide, özellikle birlikte yaşamaya alışkın olmayan kadınlar arasında böyle şeylerin olabileceği konusunda uyarılmışlardı.

"Demedi deme," diyordu Tims. "O somun anahtarı önce benim elime geçmediği için Thompson çok şanslı."

"Somun anahtar mı?" Nicol arkasına bir bakış attı.

"Kızlardan birinde vardı. Uzun olanda. Piç kurusuna haddini o bildirmiş. Omzunu bir güzel çatlatmış, sonra bir de garantiye almak için kafasını ezmeye çalıştı." Tims keyifsizce güldü. "Bu Avustralyalı hatunların hakkını vermek lazım, az taşaklı değiller. Aynısını İngiliz bir kızın yaptığını hayal edebiliyor musun?" Sigarasından derin bir nefes çekti. "Ama tabii İngiliz bir kızı bir grup yabancı herifle aşağılarda takılırken de bulmazsın herhalde."

"O kadar emin olma," diye mırıldandı Nicol ve bunu söylediği anda pişman oldu.

"Her neyse, ben arazi olacağım. Yatakhane de bir süreliğine ziyaretçilere kapalı. Ama Mags'e üzgün olduğumu söyle. Küçük arkadaşını önce ben görseydim... şey, bu durum yaşanmazdı."

"Thompson nerede?" diye sordu Nicol. "Sormaları ihtimaline karşı... Gözaltında mı?"

Tims başını iki yana salladı.

“Tutuklamamız gerekmez mi?”

“Bir düşün Nicol. Eğer onu tutuklarsak kız da işin içine girmek zorunda kalır, yanlış mıyım? Aşağı gelen KHM’nin hiçbir fikri yok, sadece Jean’ın adını öğrendi. Ama küçük Jean ona gerçekleri anlatmayacak. İngiltere’ye ve kocasına yaygara koparmadan varmak istiyorsa tabii. Ki eminim istiyordur.” Sigarayı söndürdü. “Ayrıca, sen de kızlarının başı belaya girdi diye yaygara kopsun istemezsin eminim. Bu iyi olmaz, değil mi? Nöbetinin başlamasına o kadar az kalmışken hepsinin makine dairesinde olması...” Sesi, kelimelerindeki tehdit imasına ters düşecek şekilde yumuşaktı. “Sana sadece nezaket icabı haber veriyorum, Thompson ve o aşağılık küçük arkadaşının hakkından kendi tarzımızla geleceğiz. Karaya çıkana kadar beklememiz gerekse bile.”

“Ortaya çıkacak,” dedi Nicol. “Çıkacağını biliyorsun.”

Tims arkasındaki uzun sıraya baktı. Geri döndüğünde gözlerinde yakaladığı bir ifade, Nicol’ün isimsiz kabahatliye belli belirsiz bir acıma duymasına sebep oldu. “Herkes çenesini kapalı tutarsa çıkmaz.”

Margaret karnının izin verdiği ölçüde küpeşteye yaslandı ve hasır sepeti düzeltti. Geminin kenarlarındaki kir üzerine bulaşınca kendine homurdandı. Altında, ışıldayan sularda, denizcilerin güverteden attığı bozuk paraları yakalamak için kendi küçük teknelerinin yanında suya dalmış esnek, esmer çocuklar vardı. Yanlarında tek bir ağaç gövdesinden oyulmuş ince kanolar, kucak dolusu ıvır zıvır taşıyan bronz tenli zayıf adamların hareketiyle sallanıyordu. Seylan’daki Kolombo Limanı sıcaktan parıldıyor, aralarda yüksek binalar ve gerisinde de sık, karanlık orman göze çarpıyordu.

Haberi gelen birkaç çiçek hastalığı vakasından dolayı kadınların karaya çıkmasının akıllıca olmayacağı duyurulmuştu. Burası, kıyıdan yaklaşık yüz metre ötede demir attıkları berrak mavi sular, Seylan’a en fazla yaklaşabildikleri noktaydı.

Gemiden inmeye can atan, günlerdir ayağının altında katı toprağı hissetmeyi hayal eden Margaret öfkelenmişti. “Askeri kantindeki adamınız erkeklerin karaya çıkmasına izin verileceğini söyledi, yani kahrolası çiçeğı onlardan kaparsak sorun yok, öyle mi?” Durumun adaletsizliğı karşısında neredeyse ağlayacaktı.

“Sanırım erkekler aşılı olduğı için,” dedi Frances. Ancak Margaret onu duymamayı tercih etti.

Belki de teselli olsun diye dükkân sahiplerinden biri onlara ipe bağılı bir sepet ödünç vermişti. Onu sarkıtacak ve dolunca geri çekeceklerdi. Böylece boş zamanlarında ürünleri inceleme fırsatları olacaktı. Adam limanda demirleyen iki savaş gemisi daha olduğuna dikkat çekmişti. Margaret orada aynı işle ilgilenen küçük bot kümelerini görebiliyordu. “Fransız ve Amerikalılar. Sonunda çoğı tüccarın Amerikalıların etrafına toplanacağını göreceksiniz.” Baş parmağı ile işaret parmağını birbirine sürttü, sırtırken bir kaşını kaldırdı. “Eğer sepetinizi o kadar uzağı sallayabilerseniz kendinize yeni çoraplar alabilirsiniz.”

“Yeni parti iyi görünüyor kızlar. Cüzdanları hazırlayın.”

Margaret, harcadığı çabayla nefes nefese kalmıştı. Sepeti dikkatlice küpeştenin üzerinden çekti, sonra oturdukları taretin zeminine yerleştirdi. Sepeti karıştırdı; boncuklar, ipe dizilmiş deniz kabukları ve mercan kabukları çıkarıp havaya kaldırdı. “Sedef kolyesi isteyen var mı? Tavuk kemiklerinden yaptığınız o şeylerden iyidir, değil mi Jean?” Jean zoraki gülümsedi. Sabahtan beri sessizdi. Margaret onun, uyan çağrısından önce Frances’le fısıldaştığını duymuştu. Sonra ikisi bir süre banyoya kapanmıştı. Frances muayene kitini de yanına almıştı. Kimse olan biteni konuşmamış, Margaret da sormak istememişti. Zaten ne soracağından da emin değildi. Fakat şimdi solgun ve durgun, korkutucu şekilde küçük görünen Jean aralarında sessizce oturuyordu. Yürürken de adımlarını büyük bir dikkatle atıyordu.

“Baksana Jean. Mavı elbisenle çok uyumlu olur bu. Sedefin ışığı nasıl yakaladığını görüyor musun?”

“Güzelmiş,” dedi Jean. Bir sigara daha yaktı. Sıcağa rağmen sanki hava soğukmuş gibi omuzlarını kulaklarına çekmiş, kambur duruyordu.

“Zavallı Avice’e de bir şeyler almalıyız. Belki daha iyi hisseder.”

Kendi sesini duydu, azimle neşeli davranmaya devam ediyordu. Karşılığında aldığı sessizlik, Frances’in, Avice’in daha iyi hissetmesini istemiyor olabileceğini gösteriyordu.

Önceki gece kamaraya döndükten sonra ikisi arasında korkunç bir tartışma yaşanmıştı. Frances’in o alışıldık kayıtsız halinden eser yoktu. Avice’in yüzüne bencil ve hain olduğunu, yalnızca kendini kurtarmakla ilgilendiğini haykırmıştı. Yüzü suçluluk duygusuyla kızaran Avice de Jean’in ahlak kuralları bir sokak kedisiyle eş diye kendi geleceğini tehlikeye atmak istemediğini söylemişti. Eninde sonunda ismini öğreneceklerdi. Arkadaşı Irene ortadan kaybolduğu için de sinirleri bozulmuştu. Margaret’in tek yapabildiği, yumruk yumruğa gelmelerini engellemek oldu. Ertesi sabah Avice kamaradan çıktığında, diğerleri onu gün içinde bir daha görmeyeceklerini düşünmüştü.

Tüccarların sesi yukarı süzülerek onlara geliyordu: “Bayan Melbourne! Bayan Sidney!” Fiyatları parmaklarıyla işaret ediyorlardı. Botların ortasında, suyun parıldayan yüzeyinde küçük bir oğlanın kafası göründü. Elindeki madenî şeyi havaya kaldırırken sırtıyordu. Sonra daha yakından baktı ve yüzü düştü. Öfkeyle elindekini gemiye fırlattı. Yan tarafa çarpınca mermi gibi bir ses çıkardı.

“O da nesi?” dedi Margaret aşağıya bakarak.

“Denizciler, çocuklara eski somunları ve pimleri atıyor. Onlar da para sanıp suya dalıyorlar,” dedi Frances. “Eğlence anlayışları bu...” Duraksadı. Artık denizcilerin eğlence anlayışlarıyla ilgili yeni fikirleri vardı.

Ama Jean duymamış gibiydi. Küçük bir inci kolyeyi incelemişti ve şimdi onu cebine sıkıştırıyordu.

“Onu sana almamı ister misin?” diye sordu Margaret. “Cüzdanını unuttuysan sorun değil.”

Jean’ın gözlerinin etrafı hâlâ kızarıktı. “Aman,” dedi. “Parasını vermeyeceğim. Yukarı gönderdikleri için aptallıklarına doymasınlar.”

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Margaret tek kelime etmeden kalktı, cüzdanından birkaç bozukluk çıkardı ve kalan incik boncukla birlikte aşağıdaki bota sarkıttı. Sonra belki Jean kadar kendisini de rahatlatmak için ona sordu: “Joe’nun bana nasıl evlenme teklif ettiğini anlatmış mıydım sana?”

Oturdu, Jean’i dürttü. “Bu hikâyeye güleceksin. Teklif etmek istediğine karar vermiş, babamın iznini de almıştı. Yüzüğü de alınıştı. Ha, şimdi takmıyorum ama...” diye açıkladı. “Parmaklarım çok şiştiği için. Neyse, büyük günün çarşamba olmasına karar vermiş, kıyıdan ayrılmadan önceki son günü. Geldiğinde bir hayli gergindi. Botları ayna gibi parlıyordu ve saçını da geriye yatırmıştı. Her şeyi kafasında planlamış. Bir dizinin üstüne çökecek ve hayatının ilk ve tek romantik jestini yapacak falan...”

“Onu da sende boşa harcayacak yani...” dedi Frances espiyle.

“Eh, onu artık biliyor,” deyip sırtı Margaret. “Neyse işte, bizim eve geliyor, kapıyı çalıyor ve o tam içeri girerken ben Daniel’a kıyafetlerini yere atıyor diye avaz avaz bağıriyorum ve annemin yaptığı gibi peşinden koşarsam ne olayım diyorum. Zavallı Joe holde bekliyor ama ben ve Dan kedi köpek gibi birbirimizi yiyoruz. Sonra babam içeri giriyor, ineklerin kaçtığını haber veriyor. Joe orada duruyor, hâlâ beni ameleler gibi bağırıp çağırırken görmenin şokunu yaşıyor. Sonra babam onu yakalıyor ve, ‘Hadi bakalım delikanlı. Acele et,’ diyor. Sonra da onu arka tarafa sürüklüyor.”

Margaret arkasına yaslandı. “İşte yani...” dedi. “Tam bir cuncunaydı. İneklerden kırk tanesi kaçmış ve çitlerden birini devirmişler, iki tanesi annemin bahçesinden geriye kalanları parçalıyor, o yüzden babam da onları sopayla dövüyor, gözlerinden yaşlar dökülüyor, annemin çiçeklerinin düşmesini engellemeye çalışıyor. Oradan Colm, kamyonetle dörtlüye patikadan iniyor, kornayı bas

bas bağırtıyor, yola doğru kaçışanların önünü kesmeye çalışıyor. Liam atlardan birine binmiş John Wayne gibi davranıyor. Biz de Joe'yla birlikte geri kalanları ahırda sıkıştırmaya çalışıyoruz.”

Çevresindeki yüzlere göz gezdirdi. “Hiç korkmuş bir inekle karşılaştınız mı kızlar?” Sesini alçalttı. “Hayatınızda böyle bir sıçma görmemişsinizdir. Kendi etraflarında döndükçe bok her tarafa sıçıyor. Zavallı Joe'nun tepeden tırnağa her tarafına bulaştı, güzel ayakkabılarına, her yerine...”

“Ne iğrenç,” dedi Jean zayıf bir gülümsemeyle.

“Sonra bir de en büyük kızımızın kaçmaya çalışırken bizimkinin üzerine doğru koşmaya başlaması olayın üstüne tuz biber ekti. Yanlış anlamayın, Joe da ana kuzusu değildir, ama bizim kız üzerine soğru öyle bir koştu ki Joe sanki orada değildi bile. Sonra... Güm!” Geriye düşüyormuş gibi yaptı.

Güya çiftlik kokusuna alışkın olan Margaret bile Joe'nun kalkmasına, üzerini temizlemesine yardım ederken burnunu kapatmıştı. Joe'nun küfür ettiğini sanmıştı ama en sonunda, “Yüzük, yüzük,” dediğini anladı. İkisi ahırda, ellerinin ve dizlerinin üzerinde, neredeyse yarım saat boyunca sulu çamurun içinde Joe'nun ebedi bağlılığının simgesini aramışlardı.

“Peki sen... Sen hâlâ takıyor musun onu?”

“Tezeğiyle birlikte. Benim için bu romantizmin bir parçası.” Sonra Jean'in eli ağzına giderken, “Ah Jean! Herhalde takmadan önce yıkadım. Joe'ya da aynısını yapmam gerekti. Nişanlısı olarak ilk akşamımı çamaşır yıkayıp üniformasını ütülererek geçirdim. Sonra üse döndüğünde başı derde girmesin diye.”

“Stan bana bir dans partisindeyken evlenme teklif etmişti,” dedi Jean. “Orada en genç bendim diye hatırlıyorum. On beş yaşındaydım. Ama çok güzeldi. Ben mavi şantung ipekten bir döpiyes giymiştim, arkadaşım Polly'nindi. Stan bana odadaki en güzel kız olduğumu söylemişti. Birkaç tane içmişti de. Ama *You Made Me Love You* çalmaya başlayınca arkadaşına döndü ve, “Bu

kızla evleneceğim. Duydun mu?” dedi. Sonra daha yüksek sesle tekrar etti. Ben utançtan yerin dibine girmiştım ama açıkçası çok da hoşuma gitti.”

“Gitmiştir tabii,” dedi Frances gülümseyerek.

“Beni sevdiğini söyleyen ilk insandı.” Gözleri yaşlarla doldu. “Daha önce kimse beni sevdiğini söylememişti. Annem dâhil. Babamla tanışmadım bile.” Saçını yüzünden çekti. “Hiç... Orada hiçbir şeyim yok, hiçbir şeyim. O benim tanıştığım en iyi erkek.”

Orada yarım saat daha sessizce oturdular. Margaret malları getirip götürmeleri için ara sıra tüccarları yakına çağırıyordu. Çok ucuza Letty’ye iki tane kolye almıştı. Kendi kendine bunun hoş bir hediye olacağını söylüyordu ama gönlünü almak için de zayıf bir çaba olduğunun farkındaydı. Sıcaklık arttıkça, güneş yükseldikçe, durdukları yerde gölge kalmayınca başka bir yere geçmeyi düşündü. Fakat karaya çıkılacağı beklentisiyle o gün için hiçbir eğlence planlanmamıştı ve o küçük yatakhane, kendi aralarında ağız dalaşına girme düşüncesi katlanılır gibi değildi. Gözlerini kısmış onlara doğru vızıldayarak gelen küçük pervaneli tekneye, kaptanının denizci şapkasına, güvertedeki gri şekillere ilgisizce bakıyor, figürlerin tekne yaklaştıkça giderek belirginleşmesini izliyordu. Diğer kadınların, teknenin ne olduğunu fark etmesiyle beraber gemi boyunca bağırışlar yankılandı.

“Kızlar!” diye bağırdı. “Posta servisi geldi! Mektuplarımız geldi!”

Bir saat sonra kantinde oturuyorlardı. Genelde lahana kokan hava, bir Kızılhaç memuru tüm postaları gönderilmek üzere toplarken ve masanın ucundaki bir masadan mektupları küçük yığınlar halinde dağıtırken artık beklentiyle kaplıydı. Anons edilen her isim, alıcı ve arkadaşları tarafından ciyaklamalarla karşılanıyordu. Sanki mektup değil de ödül almaya çağrılıyorlardı. Çevrelerindeki pencereler, deniz meltemi içeriye nüfuz etsin diye açık bırakılmıştı. Işık pencerelerden sekiyor, aşağıda parıldayan okyanusu aksettiriyordu.

Jean masaya ilk çağrılanlardan biriydi. Stan'den gelen yedi mektup onu biraz olsun canlandırmıştı. Mektupları verdiği Frances onları kısık ama gür sesiyle okurken Jean de gerginlikle sigarasından hızlı hızlı nefesler alıyordu. “Duydun mu?” diye bölüyordu ikide bir. “Sağ koluna adımı dövme yaptırmış. İki renkli hem de! Ayrıca acayip acımış.”

Margaret ve Frances birbirlerine baktı. “Ve...” diye devam etti Frances, “Bir boks maçında dört sterlin kazanmış. Diyor ki diğer adamın boks yapma anlayışı Stan'in yumruklarını burnuyla engellemeye çalışmakmış.”

“Duydun mu bunu?” Jean, Margaret’i dürttü. “Yumrukları burnuyla engellemeye çalışmış!” Kahkahası sahici bir neşe için fazla yüksek sesliyse de kimse bir şey demedi. O anda gülmesi bile onlar için yeterliydi.

Frances sonradan, birkaç paragrafı atladığını itiraf edecekti: Jean’i rahat durması konusunda uyaran ve arkadaşlarından birinin, sorumsuz davrandığını duyduğu sevgilisini terk etmesi...

“Margaret O’Brien?”

Margaret sandalyesinden hantal gövdesiyle çelişen bir hızla kalktı. Nefessiz halde kendini ona uzatılan mektup tomarına doğru attı ve zafer kazanmış birinin coşkusuyla geri döndü. Kıyıya çıkmamanın üzüntüsünü unutmuştu. Bir an için merak etti; acaba kamaraya gidip mektuplarını tek başınayken okusa onlar için sorun olur muydu? Ama tam sormak üzereyken bir sandalyenin yere sürterek çekildiğini duydu. Zarfların üzerinden baktığında Avice’in dikkatle önlerindeki boş yere yerleştiğini gördü.

Kısa bir sessizlik oldu. Önceki gece yaşanan tartışmadan sonra buraya gelmesi Margaret’i biraz şaşırtmıştı. Özür dilemek için gelmiş olabileceğini düşündü.

“Haberlerim var,” dedi Avice.

“Benim de,” dedi Jean. “Bak. Yedi tane mektup. Yedi!”

“Hayır,” dedi Avice. Yüzünde bastırıldığı bir gülümseme vardı, sanki büyük bir sırta vâkıf olmuştu. Birkaç saat önce kamarayı terk eden öfkeli, ketum kız gitmiş, yerine başka biri gelmişti. Çenesini öne çıkararak, “Benim *gerçek* haberlerim var,” dedi. “Bekliyorum.”

Buz gibi bir sessizlik oldu.

“Ne bekliyorsun?” dedi Jean.

“Bir bebek tabii ki. Doktora gittim.”

“Emin misin?” diye sordu Frances. “Doktor Duxbury bana pek... güvenilir biri gibi gelmedi...” Onu en son görüşünü düşündü, erzak deposuna doğru bakıp şarkı söylüyordu.

“Artık hemşireler doktorlardan daha iyi biliyor, öyle mi?”

“Hayır, ben sadece...”

“Doktor Duxbury kan testi yaptı, aynı zamanda birçok soru sordu ve beni muayene etti. Oldukça emin.” Saçını düzeltti ve etrafına baktı, belki de böyle mühim bir haberi daha geniş bir izleyici kitlesiyle paylaşmayı umuyordu.

“Şimdi düşününce...” dedi Margaret. “Sanırım bazı şeyleri açıklıyor.”

Diğer iki kadın birbirine baktı.

Avice kendine hâkim olamıyordu. Yüzü aydınlanmış, yanakları heyecandan pembeleşmişti. “Bir bebek! Düşünebiliyor musunuz? Beni deniz tutmayacağını biliyordum. Bir sürü yat seyahatine çıktım ve hiç kötü olmadım. Margaret, satın almam gereken her şeyi söylemelisin. Sence İngiltere’de bebek kıyafetleri satıyorlar mıdır? Annemden lazım olan ne varsa göndermesini isteyebilirim.”

Margaret masanın üzerinden uzanıp onu kucakladı. “Avice,” dedi. “Bu harika bir haber. Tebrik ederim. İkiniz için de mükemmel olacak.”

“Hadi be,” dedi Jean gözlerini iri iri açarak. “Bütün o deniz tutmaları aslında hamilelikten miymiş?” Gerçekten memnun olmuşa benziyordu. Frances ona Avice’in ihanetini söylememiş, diye düşündü Margaret ve bir anda onun için üzüldü.

“Doktor dokuz ya da on haftalık olduğunu düşünüyor. İlk söylediğinde oldukça şaşırdım. Ama şimdi çok heyecanlıyım. Ian sevinçten havalara uçacak. O kadar iyi bir baba olacak ki...” Avice’in sesi heyecanla titriyor, ince bir el dümdüz karnının üzerinde geziniyordu. Gelecekteki aile hayatının hayaliyle kaybolmuştu.

Margaret onun birkaç saat önce yaşanan olayları öylece silebilme yeteneğine şaşırp kaldı.

“Stan adımı dövme olarak koluna yazdırmış,” dedi Jean ona. Ama Avice duymadı.

“Sanırım kaptandan özel olarak aileme telgraf çekmesini ve haber vermesini rica edeceğim. İngiltere’ye kadar bekleyebileceğimi sanmıyorum.” Ağır ağır anons edilen adı kantinde yankılandı. “Mektuplar!” dedi ayağa kalkarak. “Mektuplar! Tüm bu heyecanın içinde unutmuştum! Ah, ikiniz mektuplarınızı almışsınız bile.” Sonra bir anda hatırlayarak Frances’e baktı ama hiçbir şey demedi.

Frances ise ona bakmadan, “Tebrik ederim,” dedi.

Frances’in adı bir saat sonra okundu. Sona kalanlardan biriydi. Hınca hınç dolu kantin şimdi neredeyse bomboş kalmıştı. Margaret birkaç kere kızları bırakıp Joe’nun kelimelerinin tadını tek başına çıkarmayı, sonra sessizlikten yararlanarak yeniden değerlendirmeyi düşündü fakat artık diğer kızların arasında öyle büyük bir husumet vardı ki Jean henüz çok kırılganken yanlarında beklemeye mecbur olduğunu hissetti.

Avice ailesinden iki mektup, Ian’dan da oldukça eski iki mektup almıştı, Sidney’den ayrıldıktan yalnızca birkaç gün sonra gönderilmişti. “Üzerlerinde yazan tarihe bak,” dedi sinirli sinirli. Jean ve Margaret’in daha fazla mektup almasını kişisel bir hakaret olarak algılamış gibiydi. “Ian’ınkiler neredeyse altı haftalık. Hayır, ciddiyanı, Donanma en azından mektuplarımızı zamanında ulaştırır diye bekliyorsun. Bir sonraki mektubumu biz Plymouth’a ulaştıktan bir hafta sonra alacaksa ona bebeği nasıl söyleyeceğim acaba?”

Posta mührünü aksi bakışlarla inceledi. “İnanamıyorum! Şimdiye kadar bir sürü mektubum olması gerekirdi. Tanrı’nın unuttuğu bir postaneye yığılmışlardır muhtemelen.”

“Bir talihsizlik olmuştur Avice,” dedi Margaret umursamazca. Joe’nun ilk mektubunu üst üste birkaç kere okumuştı. Düşünceli Joe, onları tek tek numaralandırmıştı ki Margaret doğru sırayla okuyabilsin. “Merhaba aşkım,” yazmıştı. “Bu mektubu aldığında umuyorum ki *Victoria*’ya binmiş olacaksın. O yaşlı kızla yolculuk edeceğini söylediğinde inanamamıştım. Gemide Archie Littlejohn’u bulursan iyi olur. Kendisi telsizcidir. 44’te birlikte eğitim almıştık. İyi çocuktur. Sana göz kulak olacaktır. Ama bence o gemide siz kızlara göz kulak olmayacak tek bir erkek yok. *Vic*’tekiler sıkı tiplerdir.”

Margaret, Joe’nun kelimelerini hayal gücünde seslendirince yutkundu ve Joe’nun, etrafındaki erkeklerin iyi mizacına olan sarsılmaz inancını düşündü. Dikkatle Stan’in mektuplarını inceleyen Jean’e bir bakış attı. “Öğretmemi ister misin?” diye sordu. “Hazır gemideyken... Karaya çıkana kadar okumayı sökmüş olursun eminim.”

“Ciddi misin?”

“Tabii,” dedi Margaret. “Günde bir iki saat çalışırsak kitap kurdu bile olursun.”

“Stan’in okumayı bilmediğimden haberi yok. Mektuplarımı her zaman arkadaşım Nancy’ye yazdırıyordum,” dedi. “Ama sonra, gemiye bindiğimde başka biri yazarsa farklı bir el yazısı olacağını fark ettim.”

“Al sana başlaman için bir sebep daha,” dedi Margaret. “Kendi kendine yazabileceksin ve eminim ki Stan farkı anlamayacak.”

Jean’in bariz sevinci ortamı yumuşattı. “Cidden yapabilir miyim dersin?” diye sorup duruyor, Margaret olumlu cevap verdiğinde sırtıyordu. Annesinin her zaman kalın kafalı olduğunu söylediğini itiraf ederken de gözleriyle kızları tarıyordu. “Dikkatinizi çekirim.

aslında kalın kafalı olan kendisi. Orada bir bisküvi fabrikasına atılmış çalışıyor. Bense İngiltere'ye giden bir gemideyim. Değil mi?"

"Öyle," dedi Margaret uzatmadan. "Hadi, bize zarfını ver. Sana alfabeyi öğreteyim."

Frances masaya dönmüştü. Avice kafasını mektuplarından kaldırıp Frances'in eline baktı. "Sadece bir tane mi?" dedi yüksek sesle. Yüzündeki gülümsemeyi gizleyememişti.

Frances hiç istifini bozmadı. "Eski hastalarımın biri göndermiş," dedi utangaç bir memnuniyetle. "Eve dönmüş ve tekrar yürümeye başlamış."

"Ne hoş," dedi Margaret koluna hafifçe dokunarak.

"Kocandan bir şey gelmemiş mi?"

"Avice..." dedi Margaret uyaran bir tavırla.

"Ne var, soruyorum sadece."

Kısa bir sessizlik oldu.

Margaret konuşacak gibi oldu ama ne diyeceğini bilemedi. "Ha, şey. Belki de seni tekrar görecektir olma düşüncesi ona fazla gelmiştir." Avice kaşlarını kaldırdı ve sonra ayağa kalkıp uzaklaştı.

Mektuplarıma hiçbir cevap alamadığımdan sana nezaket icabı, üç yıllık ayrılık sebebiyle boşanma gerekçesiyle başvurduğumu haber vermek için yazıyorum. İkimiz bunun doğru olmadığını bilsek de itiraz etmeyeceğini umuyorum. Anton hem benim hem de çocukların Amerika'ya gidiş masrafını karşılayacak, böylece ona orada katılabileceğiz. Southampton'dan ayın yirmi beşinde ayrılıyoruz. Bunu daha medeni bir yolla yapabilelim isterdim, hiç olmazsa çocukların hatırı için. Fakat belli ki burada olmadığın zaman gösterdiğin ilgisizliği şimdi de göstermeye devam etmekte kararlısın.

İnsanlığın nerede senin? Belki de kural ve düzenlemelerin altında ezilerek yok oldun. Zor şeyler yaşadığını biliyorum. Muhtemelen sayısız dehşetle yüz yüze geldin ve baş etmek zorunda kaldın. Ama

biz buradayız, yaşıyoruz. Eğer bize izin verseydin senin cankurttarının olabilirdik.

Artık kendim ve çocuklarım adına yeni, daha iyi bir hayat seçtiğim için suçluluk duymuyorum...

“Sorun ne Nicol? Biraz solgun görünüyorsun? İstenmiyorsun, Gelme mektubu mu aldın yoksa?” Galli Jones hamağında uzanmış bir düzine kadar mektuba göz gezdiriyordu. Bir düzine mektup, bir düzine farklı kadından gelmiş olabilirdi.

Nicol kendi mektubuna gözünü dikmiş dalgın dalgın bakıyordu. Buruşturup cebine sıkıştırdı. “Hayır,” dedi ve sonra sesinin titrediği belli olmasın diye öksürdü. “Hayır... sadece evden bazı haberler aldım.”

Çevrelerindeki birkaç adam birbirine baktı. “Kimse hasta değil ya?” diye sordu Jones.

“Hayır,” dedi Nicol. Ses tonu daha fazla soru sormasını engelliyordu.

“Şey, berbat görünüyorsun. Hatta haftalardır feci görünüyorsun. Gece nöbeti yüzünden böyle oluyor, değil mi çocuklar? Neye ihtiyacın var, biliyor musun dostum?” Burada Nicol’ün koluna bir yumruk attı. “Biraz izin yapman gerekiyor. Bu gece izinlisin, değil mi? Gel de birlikte karaya çıkalım.”

“Galiba iznimi uyuyarak geçireceğim.”

“Öyle izin mi olur dostum. İster inan ister inanma Nicol ama senin bile ara sıra görevden uzaklaşman gerek.”

“Burada kalacağım. Yapmam gereken ufak tefek işler var.”

“Üzgünüm dostum, buna izin vermem. Başka zaman yaparsın. Bir cep dolusu mangırın ve tokatlanmış kıça benzeyen bir suratın var. Doktor Jones’a kulak ver; iyileşmenin tek yolu yükünü biraz hafifletmek. Birkaç saat dinlen bakalım. Sonra bizimle dışarı geliyorsun ve kör kütük sarhoş oluyoruz.”

Nicol yine reddedecekti ama sonra Jones'un iyi niyetli zorbalığı onu açıklamayacağı bir şekilde rahatlattı. Bir şafakta daha o metal kapının önünde düşünceleriyle baş başa ayakta durmaya dayanamazdı. "Tamam," dedi hamağını açıp içine gömülürken. "Anlaştık. Çıkmadan yarım saat önce beni uyandırın."

Birlikte yemek yemişlerdi. Ancak Margaret'a göre Avice onlarla yemek yemeye bayıldığı için orada değildi. Irene ve arkadaşları, fısıldaşmaları ve soğuk bakışlarıyla onu artık aralarına almayacağını belli ettikleri için birlikte yediklerinden şüpheleniyordu. Avice'in onların masasına damlayıp haberi vermeye hazırlanırken haklarında konuşulduğunu ve iyi şeyler söylenmediğini anlayıp vazgeçmesini izlemişti. Havası biraz sönmüştü. Her kahkaha sesinde gözünü onlara dikiyordu. Sonra saçını düzeltti ve Margaret'ın karşısına oturdu. "Biliyor musun," dedi umursamazca. "Irene Carter'da neye katlanamadığımı hatırladım şimdi. Son derece kaba biri. Bugüne kadar ne bulduysam onda."

"Değişiklik yapıp hep birlikte yememiz hoş bir şey," dedi Margaret tatlılıkla. Frances'in sessizliğini görmezden geliyordu.

"En azından Avice'in kusmadığını görmek güzel," dedi Jean.

"Sana gelen postalarla ilgili bir yanlışlık mı oldu Frances," diye sordu Avice. "Yoksa gerçekten sadece bir mektup mu aldın?"

O anda Margaret yüksek sesle, "Ne diyeceğim biliyor musun Avice?" diye sorup tabağını önünden uzaklaştırdı. "Bugün birbirimize kocalarımızın nasıl evlenme teklif ettiğini anlattık. Güzel bir sohbet oldu. Eminim sen de Ian'ın nasıl evlenme teklif ettiğini bize anlatmak istersin, değil mi?"

Margaret, Frances'in bakışını yakaladı. Minnettarlık ya da tamamen farklı bir şey olabilirdi.

"Size anlatmamış mıydım? Gerçekten mi? Ah, hayatımın en güzel günüydü. Yani düğünümüzle birlikte tabii... Bir kızın en güzel günü her zaman düğün günüdür, değil mi? Ayrıca bizim

durumumuzda, benim aslında beklediğim tarzda bir düğün yapamazdık. Ailemin toplumdaki konumundan dolayı falan... Hayır, biraz dışarıya kapalı olması gerekiyordu. Ama... Ian'ın evlilik teklifi. Ah, evet..." Gözlerini kapadı. "Biliyor musunuz? Hâlâ ilk günkü canlılığıyla gözümün önüne getirebiliyorum, neredeyse bir koku gibi..."

"O zaman biraz Margaret'inkine benziyor," dedi Jean esprili bir dille.

"Onu görür görmez hayatımın aşkı olduğunu anladım. O da benim için aynı şeyi söylüyor. Ah kızlar, o kadar tatlı ki. En son konuştuğumuzdan beri çok uzun zaman geçti, dayanamıyorum. Yaşayan en romantik erkek o. Ordudan biriyle evleneceğimi düşünmemiştim, anlıyorsunuz ya. Beyazlar içindeki her şeye kirpiklerini kırıştıran üniforma avcılarından değildim. Bir çay partisinde servise yardımcı oluyordum, onu gördüm ve her şey o an başladı. Bayan Radley olmak zorundaydım, daha o anda bunu biliyordum."

"Peki o ne yaptı?" diye sordu Jean sigarasını yakarken.

"Şey, o son derece centilmendi. Birbirimizi sevdiğimizi biliyorduk, hatta o bir noktada bana kafayı taktığını söyledi, düşünemiyor musunuz. Ama benim asker eşi olmakla baş edip edemeyeceğim konusu onu endişelendiriyordu. Yani, ayrı kalmaları ve güvensizliği düşünürsek... Seni buna zorlamak ne kadar adil olur bilmiyorum demişti. Ben de ona, narin bir çiçek gibi görünüyor olabilirim ama oldukça güçlüyümdür, dedim. Babam eskiden bana böyle derdi. Onun küçük yasemin çiçeğiydim. Ve böylece kararımı verdim. Ve sanırım sonunda Ian da bunu anladı."

"Ee, sonra ne oldu?" diye sordu Margaret.

"Şey, ikimiz de çok acı çekiyorduk. Babam beklememizi istedi. Ian da onu üzmemi istemediği için bekleyeceğini söyledi. Ama ben birbirimizden sadece nişanlı olarak ayrılacağımız düşüncesine dayanamadım."

"Başkasıyla basıp gider diye mi korktun?" diye araya girdi Jean.

Fakat Avice hiç umursamadı. “O yüzden komutanından izin aldı ve ikimiz kaçıp bir sulh hâkiminin huzurunda evlendik. Kimseye haber vermeden. Çok romantikti...”

“Ne hoş bir hikâye Avice,” dedi Margaret. “Ben gidip kendime çay alacağım. Başka isteyen var mı?”

Dışarıda hava kararıyordu. Burada gün batımları çok hızlı yaşanıyor, gün geceye biraz sabırsızca karışıyordu. Kadınların varlığına rağmen gemi her zamankinden daha sessizdi. Sanki erkeklerin yokluğu her güverteye sızmış, onları yatıştırmıştı.

“Ben gidip sinemada film gösteriyorlar mı diye bakacağım,” dedi Jean.

“Hepimiz burada olduğumuz için bir şeyler göstermeye karar vermiş olabilirler.”

“Hiçbir şey yok,” dedi Avice. “Sadece bir sonraki gösterimin yarın öğleden sonra olduğunu söyleyen bir uyarı var.”

“Erkekler şimdi karaya çıkmıştır,” dedi Margaret pencereden dışarıyı izleyerek. “Şanslı kerataalar.”

“Seninkinden ne haber Frances?” Jean çenesini ellerinin arasına alıp başını yana eğdi. “O nasıl evlenme teklif etti?”

Frances ayağa kalkıp tabakları bir tepsiye doldurmaya başladı ve, “Ha, çok ilginç bir hikâyesi yok,” demekle yetindi.

“Anlatsan eminim hepimiz büyüleniriz,” dedi Avice. Frances de ona sert bir bakış attı. Margaret sohbeti başka bir yere çekmesi gerektiğini düşündü ama açıkçası o da içten içe merak ediyordu.

O yüzden beklediler. Ve Frances bir anlık tereddütten sonra yerine oturdu. Kirli tabaklar önünde üst üste dizilmişti. Alçak sesle, düz bir ses tonuyla konuştu. Seçtiği kelimeler Avice’in yaşadığı sevgi patlamasının tam karşıtıydı. Onunla hemşirelik yaparken Malaya’da tanışmıştı. Er Mühendis ‘Chalkie’ Mackenzie yirmi sekiz yaşındaydı. Cheltenham diye bir kasabadan geliyordu. Şarapnel yaraları vardı ve yaralar tropikal nemden dolayı enfeksiyon kap-

mıştı. Frances'in ona hastabakıcılık yaptığı haftalar içinde adam ona kendini kaptırmıştı.

"Bazen ateşi çıktığında sayıklamaya başlardı ve bizim zaten evli olduğumuzu zannederdi. Erkeklerle bağ kurmamamız gerekiyordu ama onun yanındaki yatakta yatan yüzbaşı hiç sesini çıkarmadı. Biz de çıkarmadık. Erkeklerin biraz daha iyi hissetmesini sağlayan her şeye razıydık."

"Peki ne zaman evlenme teklif etti?" diye sordu Jean. Tepesinde aniden neon ışıklar yanınca yüzü aydınlandı.

"Şey... birçok kez teklif etti aslında. Tek bir sefer değildi. Sana on altıncıdan sonra kabul ettim."

"On altı mı!" dedi Avice. Sanki Frances'in karşısındaki adamda böylesi bir kararlılık uyandırabileceğine inanamıyordu.

"Sana evet dedirten ne oldu?" diye sordu Margaret. "En sonunda yani."

"O sormaya neden devam etti acaba?" diye homurdandı Avice.

Ama Frances ayağa kalktı ve saatine baktı. "Tanrım, Maggie! Saat kaç olmuş, baksana. Köpeğin yürüyüşe çıkmak için yanıp tutuşuyordur."

"Lanet olsun. Haklısın. Aşağıya insem iyi olur," dedi Margaret. Böylece Frances ve o, diğerlerine kafa sallayarak veda edip yarı yürür yarı koşarak kamaraya doğru ilerlediler.

Kızlar öpüşüyordu. Önce bir kez kısa bir an öpüştüler, sonra dönüp ona baktılar ve adamın tepkisizliğine güldüler. Kısa boylu kız bar taburesinde arkasına yaslandı, miskin gözlerle onu süzdü ve sonra çıplak bacaklarından birini uzattı. Diğeri, küçücük vücuduna birkaç beden büyük gelen yeşil bir elbiseyle ona anlamadığı bir şeyler mırıldandı ve öne eğilip adamın saçlarını karıştırdı. "İki iki." İki parmağını gösterdi. "Çok güzel zaman. İki iki." Adam en başta ikisine de birer içki daha ısmarlamıştı. Kızın ne önerdiğini anlamak birkaç dakikasını aldı. Anlayınca kafasını iki yana sal-

ladı. Fiyatı en baştağının neredeyse üçte birine indirdiğinde bile, “Para kalmadı,” dedi. Kelimeleri kulağına garip ve düşünmeden söylenmiş gibi gelmişti. “Hepsi gitti.”

“Hayır, hayır,” dedi yeşil elbiseli kız. Sanki bu reddedişleri daha önce birçok kez duymuştu ve hepsi anlamsızdı. “İki iki. Çok güzel zaman.”

Akşamın bir noktasında saatini kaybetmişti ve saatin kaç olduğuna dair artık hiçbir fikri yoktu. Erkekler sokakta birbirlerini yuhalıyor ya da beceriksizce kavga ediyordu. Kızlar üst kata çıkıp kayboldu, tekrar indiler ve meslektaşlarıyla çene çaldılar ya da ağız dalaşına girdiler. Dışarıda, barın neon tabelası, soğuk gri gündeğumunun mavi ışığını girişe yansıtıyordu.

Kızların arkasındaki duvarda Eisenhower’ın resmini gördü, muhtemelen orayı ziyaret eden Amerikan askerinden biri bağışlamıştı. Amerika’da saat kaçtı? Nicol akşam saat farkını nasıl hesapladığını hatırlamaya çalıştı.

Odanın diğier tarafında Galli Jones, bankın üzerinde yarı oturur yarı uzanmış vaziyette bir kızın ağzına sigaralar yerleştiriyor ve kız onları öksürerek çıkardıkça gülüyordu. “O kadar içine çekme,” diyor, kız da ona ince eliyle cilve yaparak vuruyordu. “Kendini hasta edeceksin.” Nicol’ü kendilerini izlerken yakaladı. “Ah hayır... Sen de mi Annie’yi beğendin yoksa?” diye seslendi. “Aç gözlü piç kurusu. Senin iki tane var zaten.”

Nicol verecek bir cevap bulmaya çalışsa da kafasındaki her şey bir toz bulutunun altında gibiydi.

“Karılarımıza ve sevgililerimize!” diyerek kadeh kaldırdı Galli Jones. “Hiç karşılaşmamaları dileğiyle.”

Nicol kadehini kaldırıp büyük bir yudum aldı. “Ve atık depolarına düşmemeye...” diye mırıldandı. Onu duyup ne ima ettiğini anlayan Jones kahkahalara boğuldu.

Seylan’a son gelişlerinde izinde değıil görev başındalardı ve görevleri de sarhoş devriyesine çıkmaktı. Maaş zarflarını yüklenen

ama ya duygusal olarak ya da kısıtlamalar yüzünden engellenmiş, birkaç saatlik özgürlük fırsatından yararlanıp bulabildikleri tüm yerel içkileri içtikten sonra feci sonuçlara yol açan mürettebatı arıyorlardı. Şafaktan hemen önce o ve Jones yerel genelevlerden birkaçını boşaltmış, yerel atık depolarından birinin zemininde bilinçsiz yatan birkaç genç mürettebat bulmuşlardı. Dışarıda geçirdikleri gece süresince belli ki paralarını, kol saatlerini, maaş formlarını ve hatta rütbe kartlarını kaybetmişlerdi. Artık konuşmaktan da düşünmekten de aciz haldelerdi. Belgeleri olmadan adamların kim olduğunu bilemeyen Nicol ve Jones biraz tartıştıktan sonra onları kirli, leş gibi kokan üniformalarıyla birlikte en yakın Müttefik gemisine atmışlardı. Orada hem şimdi bulundukları hem de asıl ait oldukları gemilerin amirlerinden iki kat daha fazla acımasızlık bekliyorlardı.

“Çok haklısın. Atık depolarına bir daha düşmeyelim dostum,” dedi Jones kadehini kaldırarak. “Sadece *Viceroy* demeyi unutma. Çaktın mı? Sadece geminin adını hatırla yeter. *Viceroy*.” Sonra tekrar kakhahalara boğuldu.

“Gel bakalım buraya.”

Yeşil elbiseli kız Nicol’un kolundan çekiştiriyordu. Diğeri ise ortadan kaybolmuştu. Bir çocuktaki ev sahibi güveniyle elini onun elinin üzerine koydu ve birlikte basamaklardan çıktılar. Merdiveni aşmak için elini bırakması gerekti ve ayağının altındaki tahta basamaklar fırtınadaki güverte gibi alçalıp yükselirken tırabzanlara tutundu.

Odanın kapısı kâğıt kadar hafifti. Odaları bölen duvarların inceliği, yan odadan gelen seslerden anlaşılıyordu.

“Eğleniyor musun?” Kız ona bakıp kıkır kıkır güldü.

Bir anda bitkin hissetti ve yatağın kenarına kendini bıraktı. Kızın elbisesini çıkarmasını izliyordu. Solgun teninin altında omurgası belli oluyordu. Ona Frances’i hatırlatmıştı. Ona verdiği fotoğrafı tutarkenki kemikli parmaklarını düşündü.

“Yardım eder misin?” diye soran kız ona bakmak için hızlıca döndü ve fermuarını işaret etti. İnce yatak örtüsü tertemizdi ve ütülenmişti. Yanında, eski masanın üzerindeki şişenin içinde güzelce dizilmiş birkaç çiçek vardı. Evi çağrıştıran bu iki ayrıntı, yandaki odadan duyduğu ahlaksızlıktan o kadar uzak bir arzuyu hatırlatıyordu ki gözleri yaşlarla doldu. “Üzgünüm,” dedi. “Ben yapabileceğimi...”

Kız ona döndüğünde yüzünde bir soğukluk yakaladı. “Evet, evet,” dedi kız. Gülümsemesi hemen yerine gelmişti. “Sen mutlu adam olacak. Seni önceden görmek? Sen beni bilmek. Ben seni mutlu adam yapmak.”

“Üzgünüm,” dedi Nicol.

O zaman kız, şaşırtıcı bir sertlikle onun elini sıktı. Kapıya doğru bakışı ona, adamın gitmemesini istemek için kendine göre sebepleri olabileceğini gösteriyordu. “Sen bekle burada biraz. Lütfen...” diye yalvardı.

“Ben sadece...”

“Sadece biraz kal. Kal...”

Kızın gözlerinin onu daha yaşlı gösterdiğini fark etti. İçlerindeki boyun eğmişliği ve yorgunluğu gördü; haylazca gülümseydiğinde, gözkapaklarını genç bir kız gibi kırıştırdığında bile... Dikkatle baktığında, göğüslerinin ilginç bir biçimde şekilsiz olduğunu gördü, sanki henüz olgunluğa erişmemişlerdi. Ve ellerine baktığında tırnaklarının bir zamanlar kız kardeşinin yaptığı gibi yenmiş olduğunu gördü. Hem de ta dibine kadar. Ayrıca dış görünüşüne karşı bir çocuk kadar ilgisizdi. Nicol gözlerini kapattı. Bir anda böyle bir ahlaksızlığın suç ortağı olduğu için utanmıştı. *Savaş işte bunu yapıyor*, dedi sessizce. *Hayatta kalanlara bile... En sonunda bunu yapıyor.*

O sırada kızın ağırlığını üzerinde hissetti. Yumuşak eller yüzünü okşuyordu.

“Sen lütfen biraz bekle...” diye fısıldadı kulağındaki ses. Parfümünün kokusunu alabiliyordu. Ağır ve boğucuydu. Genç yaşıyla ve bedeninin güçsüzlüğüyle tezat oluşturuyordu.

Elini boynuna doladı, onu aşağıya doğru çekiyordu. “Sen benimle biraz bekle.” Marifetli parmaklarıyla aşağıya uzandı, Nicol onu nazıkçe durdurunca da boğuk bir ses çıkardı.

“İçimde hiçbir şey kalmadı,” dedi piyade. “Bomboşum.”

Sonra kız ona yaslandı, koyu renk gözleri bir işaret arıyordu. Nicol sırtını yastığa dayadı. Yarı açık pencereden bağırtiları duyuyordu. Etraftan kızartma kokusu yükseliyordu. Zencefilli ve keskindi. Kızın elini tuttu. “Bana şunu söyle...” dedi ona. Kızın dikkatli, beklenti dolu nefesini boynunda hissediyordu, kendisinin ise uykuya doğru yol aldığını fark etti.

“Seni şimdi mutlu eder miyim?” diye fısıldadı kız.

Piyade tereddüt etti. Bu gece ağzından çıkan son kelimelerin bunlar olacağını biliyordu: “Amerika’da saat kaç?”

12

Bu gemi Londra'yla telefon bağlantısı kurdu ve bu, TBS üzerinden Sidney'e yapılan yayınla mümkün oldu. Sidney'deki TBS alıcısı, Londra-Sidney telefon hattına bağlanan bir mikrofona yerleştirildi... Bu gelişme iletişim dünyasında harika bir ilerleme ve gelecek için harika şeyler vaat ediyor.

Deniz subay adayı Henry Stamper'ın kişisel günlüğünden,
13 Ocak 1946, Margaret Stamper'ın izniyle

Gemide yirmi bir gün

Daha önce hiç olmamıştı. Hiçbir zaman olmasını istememişti de. Ama Frances âşık olduğunu kabullenmek durumundaydı.

Her akşam kendine, uzak durması gerektiğini, ona hiçbir yararı olmayacağını, hareketlerinin yolculuğunu tehlikeye attığını söylüyordu. Ve buna rağmen her akşam, kamara arkadaşlarına pek az açıklama yaparak metal kapıdan çıkıp kayboluyordu. Koridorun iki ucuna kaçamak bakışlar attıktan sonra diğer kamaraların önünden hızlıca geçiyor, merdivenleri parmak ucunda çıkıp uçuş güvertesine açılan ağır çelik kapağa ulaşınca kadar hangar güvertesi boyunca yürüyordu.

Sonradan düşündüğünde, sebeplerden birinin herkesin birbirine alışması olduğunu fark etti. Gemiciler, kadınlar ve gemideki rutinler, özlem ve bekleyişle ağırlaşan hava, neler olacağını asla bilememek... Sabahları bir amacının olmamasına alışmıştı, belki de üzerinde yıllarca bir zırh gibi taşıdığı hemşirelik göreviyle gelen hareketliliğinin bir kısmını kaybetmişti. İnsanların yanında eskisinden daha rahat hissediyordu. Birkaçını sevme girişiminde bile bulunmuştu. Margaret gibi birini umursamamak kolay değildi.

Ama asıl gemiye âşık olmuştu. Ürkütücü bir deniz canavarını anımsatan heybeti, sadece insanoğlu tarafından yaratılması imkânsızmış gibi devasa olması, en büyük fırtınalarda bile destansı bir güçle ilerlemesi. Yara izlerini seviyordu, yıllarca tekrar tekrar boyanmasına rağmen göze çarpan pas izleri denizde geçirdiği zamanın kanıtıydı. Frances etrafında görünen sonsuz açıklığa bayılıyordu. Batıya doğru uzayan sınırsız, değişmez hareket hissini seviyordu. Geminin ona sunduğu neredeyse sonsuz olasılıktan çok hoşlanmıştı. Gemi suda süzülükçe geçmiş arasında açılan mesafe ve dipsiz derinlik onu büyülüyordu.

Gece çok soğuk değilse uçuş güvertesinde saatlerce oturuyor, kitap ya da dergi okuyor, köprüüstünün o geceki nöbetçisi tarafından görülmediğinden emin olmak için ara sıra başını kaldırıp etrafına bakıyordu. Dikkatleri denizde yoğunlaşmıştı, onu kimse fark etmiyordu. Şimdi, artan sıcaklıkta burası ona tatlı bir rahatlama ortamı sunuyordu. Uçağın altında en sevdiği noktayı belirlemişti; burada yalnız başına yumuşak esintilerin, aşağıdan çarpan dalgaların hiç bitmeyen sesinin tadını çıkarabiliyordu. Gökyüzünün değişen ruh halini, gücü mesafeyle azalan uzaktaki bir fırtınayı kilometrelerce öteden görebilmeyi seviyordu. Ve tabii günbatımları vardı. Dünyanın ucuna, artık gökyüzünün nerede bitip denizin nerede başladığını göremeyene kadar karışmış, eski çağlara ait turuncular ve maviler vardı.

Ara sıra, eğer şanslıysa yunusları görürdü ve onların hareketindeki neşeye gülerdi. Onlar da bakışları ve muhteşem bir uyum

içinde geminin yanında ilerleyişleriyle sanki geminin suç ortağıydı. Ama çoğunlukla, araçlardan birine yaslanır, geniş kenarlı şapkasını geriye ittirir ve yalnızca gökyüzünü izlerdi. Gökyüzü artık vızıldayan düşman uçaklarından, sessiz, kötücül füzelerden, yaralıların çığlıklarından arınmıştı. Onu tanıdığını zanneden insanların yargılarından arınmıştı. Frances ile varış noktası arasında hiçbir şey yoktu; ne dağlar, ne ağaçlar, ne binalar. Ne de insanlar.

Geceleri yalnızken geçici bir süreliğine ne geçmişi ne geleceği dert ediyordu. Öylece oturuyor ve sadece var oluyordu. Burada sadece Frances olduğu düşüncesi onu rahatlatıyordu. Gökyüzü, deniz ve yıldızların arasında küçük, anlamsız bir hiçlikti burada.

“Ee, sizin gelin gemisi ne durumda?”

Savaş gemisi *Alexandra*, Sidney’den ayrıldıklarından beri *Victoria*’nın telsiz mesafesi kadar yakınından geçtiği ilk savaş gemisiydi. Ama Highfield, Kaptan Edward Baxter’ın çağrısını başka şartlarda olacağından daha isteksizce kabul etmişti. Konuşmanın nasıl ilerleyeceğini seziyordu.

“Spor günü nasıl geçiyor? Dobson kızların biraz hoplayıp zıplayıp ip atlamasına izin verdiğini söyledi. Yoksa bu başka bir anlama mı geliyor?”

Highfield gözlerini kapatıp uzaktan gelen sinir bozucu gü-lüşmeleri dinledi.

Herkes elinden geleni yapsa da sonradan kabul edildiği üzere spor günü iyi geçmiş sayılmazdı. *Victoria*’nın yüzeyinde rahatça süzüldüğü, pruasına dik konan bozuk paranın Trincomelaa’ya varana kadar düşmeyeceği çarşaf gibi denize rağmen güverte hokeyi, üst üste üç maç gemiden denize düşen paklar yüzünden iptal olmuştu. Aynısı bayrak yarışındaki direk için de geçerliydi. Bir gelin, hatası üzerine gelen yuhalamalar ve alaylar yüzünden gözyaşlarına boğulmuştu. Başka biri çok geç fren yapınca güverte boyunca tehlikeli bir biçimde savrulmuş, geminin ucundan geri

döndürülmüştü. Bu yüzden de bacaklarında yanıklar oluşmuştu. Memurlar, kızların *Victoria* kadar büyük bile olsa bir geminin sınırları içinde spor yapacak becerilere sahip olmadığını gözlemledi.

Sıcakta sabırsızlaşan KHM'ler, oyun alanını uçakların olduğu bölgeye kadar genişletmeye çalıştı. Fakat el arabası ve çuval yarışlarını uçakların etrafında yapmanın imkânsız olduğu ortaya çıkmıştı. Islık çalan güverte tayfası tarafından itilirken ve rampalarla yükseltilip yönlendirilirken bile hava taşıtlarının şekline alışkın olmayan kadınlar devamlı kanatlara çarpıyor veya pervanelere tosluyordu. Asansör kuyularının yokluğu onların başka bir yere yerleştirilmesini imkânsız kılıyordu. Bu sırada gemi, Hint Okyanusu'nda ilerlerken bir sıcaklık dalgasının ortasına düşmüştü. Devasa uçuş güvertesi güneşin ısını emiyor, güverteye basan ayaklar su topluyordu. Çoğu sıcaktan koşamıyor, çeşmeler ılık su basıyordu. Yarışmacılar öğleden sonra dağılmış, bitkinlikten, güneş çarpmasından ya da baş ağrısından şikâyet etmişti. Kamaralardaki bunaltıcı sıcaklık, huysuzluklarının sebebinin uykusuzluk olduğunu gösteriyordu. Tüm bunların arasında iki gelin (bir tanesi Gelinlerin İncil Kulübü'nün kurucusuydu) ayağı burkulmuş arkadaşlarından birinin revire taşınmasına yardım etti. Revirde Dr. Duxbury çevreye korkunç bir alkol kokusu yayarak, sarhoş olmasa "tıbbi olarak öğretici" diye savunabileceği bir okuma materyaline gömülmüştü. Afallayan gelinler burkulmuş bileği unutarak, resmi şikâyetle bulunmak için gemideki Kızılhaç yetkilisine koşturmuşlardı.

Dr. Duxbury, Kaptan Highfield'a, "Kadın anatomisine gerektiği gibi hâkim olmamın önemli olduğunu düşünmüştüm," diye açıkladı.

"*Hollywood Yıldızları* yolcularımızın aklındaki biyolojik ders kitabı olmayabilir, emin değilim," diye cevap verdi Kaptan. Ve sonra, ne kadar alışılmadık da olsa, yakın gelecekte revirin anahtarlarını yakınında tutmanın iyi olacağına karar verdi.

O sırada iki gelin, yumurta ve kaşık oyunu yüzünden yumruk yumruğa girdi. Ama bu gerçekten de saçmaydı çünkü bütün vu-

murtalar tahtadan yapılmıştı. Genç Kızı Taşıma yarışması ise bir kız, tayfadan birini eteğini yukarı sıyırmakla suçlayınca tartışmayla sonuçlanmıştı. Böylelikle spor günü resmî olarak sona ermişti.

“Sanırım tüm çocukların cevabını öğrenmek istediği soru, su tüketiminin nasıl olduğu.”

“İyi...” dedi Highfield sabahki raporu düşünerek.

Aritma ünitelerinden birinde sorun yaşanmış ama sonra çark-çıbaşı, ünitenin düzgün çalışmaya başladığını söylemişti.

Baxter çok yüksek sesle konuşuyordu. Sanki kendi tarafında başka insanlar tarafından dinlendiğinin farkındaydı. “Bir kuaför salonu açtığın kulağımıza geldi de... O kadar şampuan ve bakımdan sonra nasıl görüldüğünü merak ettik...” İçten bir kahkaha attı. O sırada Highfield arkasında yankılanan başka bir gülüş daha duyduğunu sandı.

Parıldayan güverteden yukarıda, meteoroloji merkezinde yalnızdı ve bacağı gün boyu hiç durmadan zonklamıştı. Ağrı başladığında muğlak bir ihanet hissine kapılmıştı, bacağı günlerdir ona sıkıntı yaratmıyordu, öyle ki artık tıbbi bir müdahale olmaksızın kendi kendine iyileştğine ikna olmuştu.

“Sana bağlanmadan önce Dobson’la konuştum. Bu Avustralyalı kızların hepinize kök söktürdüğünü söylüyor.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Keyif kaçıracak işler yapmışlar. Erkekleri biraz kışkırtmışlar. Senin yerinde olmak istemezdim yaşlı adam. Bir sürü kadın çamaşırları, ojeleri ve daha bilmem neleriyle ortalığı darmadağın ediyor. Yarı çıplak ortalıkta dolanıp erkeklerin dikkatini dağıtıyorlar. Benim çocuklar dokuz ay içinde ortalıkta kaç tane Victor ve Victoria’nın koşturacağına dair bahisleri açtılar bile.”

Savaş sona erdiğinden beri kıdemli donanma personelinin birbiriyle konuşma tarzında göze çarpan bir hafifleme vardı. Artık kafa bulmaya, şaka yapmaya daha eğilimli hale gelmişlerdi. Highfield kendini, eski alışkanlıklara özlem duyarken buldu ki

bu ilk defa da olmuyordu. Sesindeki gücenmeyi gizlemeye çalıştı. “Adamlarım gayet düzgün davranıyor.”

“Ben adamların davranışlarını düşünmüyorum ki George. Sömürgeci gelen kızlar hakkında bir şeyler duydum. Sidney’de gece etkinliklerine dair duyduklarında biraz gerçeklik payı varsa, İngiliz kız kardeşleri kadar çekingen değiller diyebilirim...”

“Kızlar gayet iyi. Her şey kontrol altında.” Huzursuzluk içinde geçen hafta kadın hizmet memurunun ihbar ettiği olayı düşündü. Baxter ve çevresindekiler de yakında bunu öğrenirdi.

“Evet. Yani... Benim tavsiyem onları elinden geldiği kadar kilit altında tut. Biz daha genç çocuklar ve kadın yolcular arasında bir sürü sıkıntı yaşadık. İçlerinde bir iki tane Çalıkuşu vardı.’ Altı yüzden fazla kadının düşüncesi dahi ürkütücü. Bazıları nereye gittiklerini idrak edince kafayı kırmıştır bile.”

Highfield’in cevap olarak verdiği sessizlikten sonra Baxter istediği karşılığı alamayacağını anlamıştı. Bu sırada Highfield pantolonunun paçasını yukarı çekmişti. Kendi hayal gücü de olabiliirdi ama yarayı çevreleyen derinin rengi, en son incelediğinden beri sanki daha da iltihaplı görünüyordu. Kumaşı bıraktı ve yumruğunu sıktı. Kahrolası şeyi irade gücüyle iyileştirebileceğini mi sanmıştı?

“Evet... hepimiz seni ve kuaför salonunu düşünüp pis pis güldük. O kadar geminin, o kadar kaptanın arasından sen ha? Yine de... Yaşlı kızın emekliye ayrıldıktan sonra bile hâlâ işe yaradığını görmek güzel olsa gerek. Sen ve o dünyanın ilk yüzer güzellik salonunu kurabilirsiniz.”

Highfield’in dikkati bacağından konuşmaya kaydı. “Emekliye ayrılmak mı?”

“Bilirsin, hizmetten alındıktan sonra.”

“Victoria hizmetten alınıyor mu?”

Kısa bir sessizlik oldu. “Bildigini sanıyordum ihtiyar. İşi bitti. Woollomoolo’daki mühendisler onu incelediklerinde tekrar onar-

8 Kraliyet Donanması’nın kadın görevlilerine Çalıkuşu adı verildi (c. 1)

maya değmeyeceğine karar verdiler. İngiltere'ye döndükten sonra işi bitiyor. Artık savaş bittiği için yepyeni bir uçak gemisine odaklanmak istiyorlar. Seni çok da etkileyeceğinden değil tabii, değil mi?"

Highfield oturdu. Meteoroloji merkezindeki haritalar ve göstergeler sanki sessizce ona bakıyordu. Iskartaya çıkmalarının an meselesi olduğundan habersizlerdi. Eh, dedi sessizce gemiye, ikimiz birden. Diğer kaptanın devam eden konuşmasını duymuyordu bile.

"Şaka bir yana, nasılsın dostum? *Indomitable*'da bir çarpışma yaşadığını duydum. Bir ara herkesin dilindeydi. Herkesi endişelendirdin."

"İyiyim."

"Tabii, tabii. Bu konuları çok düşünemiyor insan, değil mi? Yazık tabii. Genç Hart birkaç sene önce benimle görev yapmıştı. Duyunca çok şaşırdım. İyi bir genç adamdı. Diğerlerinden farklıydı."

"Evet, evet öyleydi."

"Bir keresinde karısıyla tanışmıştım, Singapur'dayken. Tatlı bir kızdı. Yanlış hatırlamıyorsam yeni ikizleri olmuştu. Seni aramam da bununla alakalı. Londra bu sabah bana telgraf çekti. Gemideki gelinlerden bazıları benim adamlarımla evli olabilirmiş. Bir iki gün yan yana olacağız ve Londra, çiftlerin telsizle iletişim kurmasının hoş bir jest olacağını düşünüyor. Ne dersin? Herhalde gelinlerle kısa bir sohbet imkânı kocalarının morali için de iyi olurdu."

"Bilemiyorum..."

"Yani, hemen karar vermen gerekmiyor. Anladığım kadarıyla bu durumda olan zaten bir avuç çift var. Kapına dayanan histerik kızlar sürüsüyle karşılaşacağını sanmıyorum. Ama benim çocuklar için gerçekten büyük anlamı olur. Hem başlarını belaya sokmamalarına da yardımcı olur belki. Birkaç gün içinde Aden'e yanaşıyoruz, kıyıya çıkmadan önce erkeklere sorumluluklarını hatırlatmak her zaman iyi bir fikirdir." Alçak sesle gırtlaktan güldü, anlaşılacağından emindi.

Aşağıda, güvertedeki adamlar spor gününden kalan son hatları ve sandalyeleri topluyor, ara sıra alınlarındaki teri siliyordu. Biraz ileride iki genç kadın güverte kantinine doğru yürüyor, batan güneş, parıltıdan, şekillendirilmiş saçlarından yansıyor. Birlikte bir uçağın kanadının altından eğilerek geçtiler. Bir tanesi geçerken zayıf elini uçağa uzatıp dokunduktan sonra hızlıca geri çekti, sanki fazla sıcak olduğunu göstermeye çalışıyordu. Diğerrinin söylediği bir şeye gülüp eliyle ağzını kapattı.

Arkalarında, diğer avcı uçakları güverte boyunca uzanıyordu. Pürüzsüz yüzeyleri ısı yayıyordu. Geminin geri kalanı gibi bunlar da lüzumsuzdu artık.

“Highfield?”

“Adamın benim bir numaramla konuşsun,” dedi Highfield. Gözleri aşağıdaki güverteye takılıp kalmıştı. “Size bir yolcu listesi göndereceğiz, senin oğlanların da kimlerle konuşmak istediğini haber verirsin. Bir şeyler ayarlayabilecek miyiz bakarız.”

Kulaklığını çıkardı. Sonra telsiz operatörüne döndü. “Bana İngiliz Pasifik Filosu’nun başkomutanını bağla. Ve bir de Kiralama Anlaşması’na kim bakıyorsa onu.”

*

O gece kamara boştu. Avice kumaştan çiçek yapma atölyesindeydi. herhalde *Victoria*’nın Kraliçesi yarışmasında bu atölye de sayılacaktı. Irene Carter’ın baş düşmanı olduğuna karar verdiği için onu yenip unvanı kapmaya kararlıydı.

Bunaltıcı sıcaktan şikâyetçi olan ve okuma dersinden sonra yorgun düşen Jean yukarıdaki yataktan iki gelinle birlikte film izliyordu.

Bir saat yalnızlığın tadını çıkardıktan sonra yaşlı köpeklerle biraz vakit geçiren Frances ise huzursuz hissediyordu. Ortamı rahat etmek için biraz fazla sıcaktı. Yataktan havasız sınırdı

larında bluzu tenine, çarşaf lar ise yatağa yapışmıştı. Banyoya gitti ve yüzüne birkaç kere soğuk su çarptı.

Yataktan çıkıp uçuş güvertesine gitmek üzereydi ki Margaret yüzü kıpkırmızı ve nefessiz bir halde içeri daldı. “Aman Tanrım,” diyordu. Şişkin ellerinden biri boğazındaydı. “Aman Tanrım!”

“Sen iyi misin?” Frances hemen öne atıldı.

Margaret’in yüzünden belli belirsiz bir ısıltı geçti. Göğsünden boynuna kadar bir kızarıklık dalgası yayılmıştı. Ranzasına gömüldü.

“Margaret?”

“Telsiz odasına çağrıldım. Tahmin bile edemezsin... Joe’yla konuşacağım!”

“Ne?”

Margaret’in gözleri kocaman açılmıştı. “Bu akşam! İnanabiliyor musun? Görünüşe göre *Alexandra* yakın bir mesafeden geçiyormuş ve telsizle sinyal alabiliyormuşuz. Benimle birlikte beş kişinin daha kocalarıyla konuşabileceğini söylüyorlar. Şanslılardan biri de benim! İnanabiliyor musun? Hiç aklına gelir miydi?”

Köpeği yataktan alıp kucakladı, öpücöklere boğdu. “Ah Maudie, inanabiliyor musun? Joe’yle konuşacağım! Hem de bu akşam!” Sonra Avice’in kapının yanma yasladiğı aynada yansımasına bakıp inledi. “Of, olamaz! Halime baksana. Saçım nem yüzünden kabarıp duruyor.” Dağınık buklelerini parmaklarının arasına alıp kaldırdı.

“Seni radyodan görebileceğini sanmıyorum,” diye takıldı Frances.

“Ama yine de onun için güzel görünmek istiyorum.” Margaret, Avice’in fırçasıyla saçına saldırdı. Saçı isyan içinde elektriklenip kabarmıştı. Dudaklarını büktü. “Benimle gelir misin? Çok heyecanlıyım. Rezil olmak istemiyorum. Sakıncası yoksa gelir misin? Onunla son konuşmamın üzerinden neredeyse üç ay geçti. Ve kaptanın önünde küfür etmemem gerektiğini hatırlatacak birine ihtiyacım var.”

Frances ayaklarına baktı.

“Hay aksi, çok üzgünüm. Patavatsızlık ediyorum. Bunu böyle sevinçle anlatıyorum ama... eminim sen de kocanla konuşmak istiyorsundur. Sadece düşündüm ki... biri benimle gelecekse onun sen olmanı isterim.”

Frances onun elini tuttu. Ya sıcaktan ya da heyecanın yarattığı gerginlikten nemlenmişti. “Çok memnun olurum,” dedi.

“Joe?”

Etrafında loş bir ışık vardı. Margaret beceriksizce ağırlığını diğer yanma verdi ve fısıltıyla doğru yerde durup durmadığını sordu. Telsiz operatörü, kulaklıkları kafasında sıkıca dururken önündeki sayısız düğmeyle oynuyordu. Sonra, bir dizi ısıklık ve cıvıltılı ses-ten memnun kalkmış olacak ki Margaret’in önündeki mikrofonu ayarladı. “Yüzünü buraya yaklaştır,” dedi eliyle Margaret’in başının arkasından nazıkçe ittirirken. “İşte böyle. Şimdi tekrar dene.”

“Joe?”

Köprüüstünün arkasındaki sıkışık, küçük odada bazıları arkadaşlarıyla gelen, seçilmiş birkaç gelin birbirini dürtüyordu. Telsiz odası bu kadar fazla insanı kaldıracak kadar geniş değildi. Kollarını iyice yanlarına bastırmış dimdik duruyorlardı. Birkaçı dergilerle yelpazeleniyor, yüzleri ağır sığın etkisiyle parlıyordu. Dışarıda gökyüzü kararmıştı ve kilometrelerce ötede bir yerde, arzularının nesnesi karanlığın içinde yüzüyordu.

“Mags?” Ses uzaktan, cızırtılı geliyordu. Ama Margaret’in ifadesine bakılırsa sesin kesinlikle kocasına ait olduğu anlaşılıyordu.

Herkes tuttuğu nefesini aynı anda bıraktı, Noel ağacıyla karşılaşan bir çocuğun çıkarabileceği bir ses çıktı. İlk sıra Margaret’ındı ve sanki gelinler bu kanıtı duyana kadar, kocalarının o kadar yakında olmasını imkânsız bulmuştu. Aylar süren sessizlikten sonra iki çift kıymetli laf edebileceklerine inanmamışlardı. Şimdi gözlerinin içi gülerken birbirlerine bakıyorlardı, sanki neşeleri bulaşıcıydı.

Margaret elini mikrofonun üzerine koydu. Kısa, utangaç bir gülümsemeden sonra, "Joe, benim. Nasılsın?" diye sordu.

"Harikayım aşkım. Senin keyfin yerinde mi? Size iyi bakıyorlar mı?" Ses önce dağıldı, sonra ortalık sessizliğe gömüldü.

Margaret eliyle mikrofonu kapattı. "Ben iyiyim. Ben de Küçük Joe da iyiyiz. Seni... sesini duymak çok güzel." Sesi titredi, onun etrafında yabancılar olduğu gibi Joe'nun yanında da olabileceğinin farkındaydı. Kadınların hiçbiri, kocalarını arkadaşlarının ya da amirlerinin yanında utandırmak istemezdi.

"Sizi iyi besliyorlar mı?" dedi ses ve telsiz odasındakiler gül-meye başladı. Margaret'in gözleri, arkada kollarını kavuşturmuş duran kaptana kaydı. İyi niyetle gülümsüyordu. "Bize gayet iyi bakıyorlar."

"Güzel. Sen... sıcaklara dikkat et. Bol bol su içmeyi ihmal etme."

"Tamam, dikkat ederim."

"Gitmeliyim tatlım, bir sonraki arkadaşına vermeliyim. Lütfen kendine iyi bak."

"Sen de." Margaret mikrofona yaklaştı. Sanki böylelikle Joe'ya da yaklaşabilecekti.

"Plymouth'da görüşeceğiz. Az kaldı."

Margaret'in sesi titredi. "Evet, çok az kaldı," dedi. "Hoşça kal Joe."

Mikrofondan uzaklaşınca yere eğildi ve Frances onu tutmak için öne fırladı. Margaret'in yanaklarından süzülen yaşlar onu tedirgin etmişti. *Ne kadar zalimce bir konuşma oldu*, diye düşündü. En azından birkaç dakika ve belki biraz da mahremiyet sağlanabilir, böylece hissettiklerini söyleyebilirlerdi. *Margaret'in Joe'ya söylemek istediği çok şey vardı*, diye düşündü Frances. Özgürlükle ilgili, bir eş ve anne olmakla ilgili...

Ama Frances ona baktığında Margaret'in gülümsemesinin karanlığı aydınlatacak kadar parlak olduğunu gördü. "Ah Frances, harikaydı," diye fısıldadı.

Frances, Margaret'in sesindeki saf aşkı duydu. Bu kadar küçük bir şeyden bile nasıl mutlu olunabileceğini kanıtlıyordu. Ve bir süre arkadaşını tutmaya devam etti, zihni hem boş hem yarış halindeydi. Margaret birbirlerine söyledikleri şeyleri fısıltıyla yeniden canlandırmaya çalıştı. Joe'nun sesini duyunca ne diyeceğini bilememiş, sanki zihni bir anda boşalmıştı. "Ama önemi yok, değil mi? Ah Frances. Umarım sen de yakında kocanla konuşma şansı bulursun. Ne kadar iyi hissettiğimi anlatamam. Joe'yu duydun mu? Harika biri değil mi?"

Tüm gözler kocasının sesini duyunca şiddetle gözyaşlarına boğulan mavi elbiseli, bronz tenli kızdaydı. Kızılhaç yetkilisi onu teselli ediyordu. O yüzden köşedeki, ona şakayla karışık "gayriresmî ebe" diye tanıştırılan uzun boylu kızın ifadesini yalnızca kaptan yakalamıştı. Kadınların hiçbirine çok sert görünmek istemiyor, yanlış yorumlanmak istemiyordu. Fakat kızın dimdik duruşunda ve sarsıldığını ortaya koyan gözlerinde merak uyandıran bir şeyler vardı. Sanki büyük bir kaybın farkına varmış gibiydi. Kaptan anlatılamaz bir biçimde, sanki kendi kaybını onun gözlerinde gördüğünü hissetti.

Nicol alt galeri boyunca yürüyüp yedek mühimmat ve silah odasını geçti. Normal şartlarda sıra sıra kapılar yerine birkaç hava taşıtı ve yedek gövde parçalarının bulunacağı hangarın tarafındaydı. Çoğu kapı, dışarıdan bir esinti gelir umuduyla sonuna kadar açılmıştı. Kapıların ardından mırıldanan kadınların, çevrilen dergi sayfalarının ya da derme çatma masalara atılan iskambil kâğıdının sesleri yayılıyordu. Bakışlarını dümdüz karşıya çevirmeye dikkat ederek kamaraların önünden geçti ve sessizce merdivenlerden yukarı çıktı. Bu gece en ufak bir efor sarf ettiğinde bile teni şortuna yapışıyordu. Papaza başıyla selam verip yarı aydınlık koridordan geçti ve hole doğru yürüdü. Kaptanın odalarının bulunduğu yerden geçerken göze çarpmamaya çalıştı. En sonunda sola ve sağa hızlı bir bakış

attıktan sonra binbaşının bürosunun yanındaki ambar kapağını açtı ve karanlık güverteye adım attı.

Onu nerede bulacağı söylenmişti. Kapıyı beceriksizce çalmıştı ve sırf kadınların odasına doğru uzanıp bir şeyler söylemek bile tuhaf hissettirmişti. Onlara ne karar verildiğini söyleyecekti. Diğerleri gibi, onlara da hazırlanmaları için haber veriyordu. Belki haberi onlara daha önce vermesinin nedeni, en iyi yeri almalarını istemesiydi. Kuşkuyla gülmüş, iki kere söyletmeden de inanmamışlardı. Sonra Avice ve Jean hemen harekete geçmiş, telsiz konuşmasından sonra hâlâ ısıll ısıll parlayan Margaret, kulağına zaten şüphelendiği şeyi fısıldamıştı.

Gökyüzünün büyük bir kısmı bulutlarla kaplıydı ve sadece bir avuç yıldız görünüyordu. O yüzden onu görmesi birkaç dakikasını aldı. Başta bunun nafile bir yolculuk olduğunu düşündüğü için geri dönüp gitmeye hazırlanmıştı. Doğrusu nöbet yerinden uzaklaşmaması gerekirdi. Ama sonra bir gölge kıpırdadı ve bir bulut, güverte ay ışığıyla yıkansın diye geri çekilirken en uzaktaki Corsair'in altında onun köşeli şeklini seçebildi. Kollarıyla dizlerine sarılmıştı.

Orada bir dakika hareketsiz durdu. Onu görüp görmediğini ve yerini tespit etmesinin onu rahatsız edip etmeyeceğini düşünüyordu. Sonra, yanına yaklaştığında ve o arkasını döndüğünde Nicol bir rahatlama hissetti. Sanki kızın varlığı ona bir şeylerin sözünü veriyordu. *Sadakat*, diye düşündü. *Belki bir de garip bir açık yüreklilik duygusu...* Bir anda aklına Thompson geldi, birkaç gün önce sedyeyle gemiye taşındığında gördüğü kanlı yüzünü düşündü. Kıyı izni sırasında kavgaya karışmış olmalıydı, yemekhane görevlisi öyle demişti. Ahmak çocuk en sonunda kendi başına kalmıştı. İlk günlerden beri onlara yeni bölgelerde birbirlerinden ayrılmamaları gerektiğini iyice işlemişlerdi.

Nicol onun ağladığını gördü. Eliyle gözlerini silmesini, omuzlarını dikleştirmesini izledi. Onu gördüğü için duyduğu memnu-

niyet, durumun garipliğiyle gölgelenmişti. “Rahatsız ettiysem özür dilerim. Arkadaşın seni burada bulabileceğini söyledi.”

Ayağa kalkacaktı ama Nicol olduğu yerde kalmasını işaret etti.

“Her şey yolunda mı?”

O kadar paniklemiş görünüyordu ki Nicol habersiz gelişinin, korkulan bir telgrafın habercisi olarak algılanabileceğini fark etti ve düşüncesizliği yüzünden kendine kızdı. “Hiçbir sorun yok. Lütfen...” Kalkmaması için yeniden işaret etti. “Sadece haber vermek istedim, hatta uyarmak... Bir süre sonra burada yalnız olmayacaksınız.”

O zaman daha da garip bir şey oldu. Kız neredeyse dehşete düşmüş gibi görünüyordu. “Ne?” diye sordu. “Ne demek istiyorsun?”

“Kaptanın emirleri. Asansör kuyuları çok sıcak. Yani sizin kamaralarınız demek istedim. Bu gece herkesin burada uyumasını emretti. En azından siz gelinlerin.”

Şimdi omuzları biraz gevşemişti. “Burada uyumak mı? Güvertede mi? Emin misiniz?”

Nicol kendini gülümserken buldu. Ona bile oldukça çılgın bir fikir gibi gelmişti aslında. Ona haberi veren yetkilinin dikkatli kelime seçiminden, kaptanın sonunda delirdiğini düşündüğünü anlamıştı. “Hepinizin aşağıda haşlanmasını istemeyiz. Cehennem gibi orası. Bu akşam mühendislerimizden biri sancak makine da iresinde baygınlık geçirdi. O yüzden Kaptan Highfield gelinlerin yataklarını alıp buraya gelmesine karar verdi. Mayolarınızla uyuyabilirsiniz. Çok daha rahat edeceksiniz.”

Kız yüzünü ondan çevirip karanlık okyanusa baktı. “O zaman şimdilik buradan uzaklaşmam gerekiyor,” dedi dalgınlıkla.

Nicol gözlerini ondan alamıyordu. Süt mavisi ay ışığında, teni oldukça mat görünüyordu. Konuştuğunda Nicol’un sesi titredi: belli etmeyip kendini toparlamak için öksürdü. “Benim için sorun yok,” dedi. “Denizle yalnız birkaç dakika geçirmek isteyen ilk kişi değilsin.”

Denizle yalnız vakit geçirmek mi? Bu da nereden çıkmıştı? Nicol normalde böyle konuşmazdı. Muhtemelen hayalperest bir şapşal gibi görünmüştü. Genellikle içedönük olması böyle aptalca hatalar yapmasına neden oluyordu.

Ama o bunu fark etmemiş gibiydi. Nicol'e döndüğünde gözleri yaşlarla ıslanmıştı. "Önemli değil," dedi boğuk bir sesle. "Bu gece işe yaramıyordu zaten."

Ne işe yaramıyordu, diye sormak istese de sessizce, "İyi misin?" demekle yetindi.

"İyiyim," dedikten sonra birdenbire ayağa kalktı. Eteğindeki olmayan tozları silkelerken bulutlar yeniden ayın önüne geçti ve kızın ifadesi Nicol'ün bakışlarından bir kez daha saklandı.

İlk kız, yatağı koltuğunun altında, iki parçalı fırırlı parlak pembe mayosuyla güverteye çıktığında Dobson'ın yüzünün aldığı ifadeye Highfield bile dayanamayıp gülmüştü. Başka zaman olsa muhtemelen öfkelenirdi. Kız ana ambar ağzında durdu, onay bekler gibi kaptana baktı ve kaptan başıyla onaylayınca dışarı çıkıp arkadaki arkadaşlarına gelmelerini işaret etti. Güvertede bir piyadenin gösterdiği yere doğru parmak ucunda yürüdü.

Onu iki kız daha hızlıca takip etti. Kıkırdayıp spot lambaların altında toplandılar. Belirtilen boşluklara, daha önceki yolculuklarda uçakların olduğu noktalara doğru ilerlediler. Açık ambar ağızlarından akın akın geliyorlardı. Hamile olanlar büyük beden pamuk gömlekleriyle gayet sade görünüyor, bazıları ise yatak kıyafetleriyle herkesin ortasına çıkmaktan biraz utanıyordu. Kaptan, rahat edemeyecek olanların yatakhanelerinde uyuyabileceğini söylemişti ama bu kadar bunaltıcı bir havada, çoğunun güvertenin tatlı esintisini aşağıdaki havasızlığa tercih edeceğine emindi. Ve öyle de oldu. Gelmeye devam ettiler. Bazıları sohbet ediyor, bazıları yataklarını sermeye çalışırken şimdiden sıkışıklık olduğundan şikâyet ediyordu. Bütün şekillerde, boyutlarda, saç modellerinde ve davranışta, kadınlığın sonsuz çeşidinin sonsuz örneği vardı.

Piyadeler onların başında nöbet tutacaktı. İlginçtir ki bu, erkeklerin beklenmedik gece nöbeti haberine sızlanmadığı nadir durumlardan biriydi. Highfield uçuş güvertesinde dolanan piyadelerin yüzlerine baktı. Normalde ifadesiz olanlar bile bu beklenmedik gelişmeden dolayı gülüp kadınlarla şakalaşmaktan geri duramıyordu. Highfield düzenli olarak, “Ne yapıyoruz biz?” diye mırıldanıyordu kendi kendine. Dudaklarının köşeleri hafifçe yukarı kıvrılınca yüzünde nadir görülen bir ifade belirmişti. Neler oluyordu?

KHM’lerden biri omzunun dibinde bitiverdi. Yanında da Dobson vardı. “Neredeyse hepsi çıktı, değil mi?” diye sordu Highfield.

“Sanırım öyle Kaptan. Birkaç tanesini uçaklara yaklaştırebilir miyiz diye soracaktık. O kadar insana yetecek yer yok. Eğer erkeklerin kenarlarda gezinmesi için yer gerekiyorsa ve hepsinin uzanmak için yere ihtiyacı varsa...”

“Hayır,” dedi Highfield. Son derece kendinden emindi. “Hepsinin birbirinden ayrı olmasını istiyorum.”

Dobson birkaç saniye durdu. Bir açıklama gelmesini bekliyor gibiydi. Beklediğini bulamayınca da aksileşip memuru çarşaf yüzünden kavgaya eden iki kızı ayırması için gönderdi. Şimdi gidip arkadaşlarına, kaptanın izin vermemesinin Hart’la ilgili bir şey olduğunu söyleyecekti, Highfield biliyordu. *Indomitable* meselesi kaptanı risklere karşı hassaslaştırdı diyeceklerdi. *Ne isterse onu düşünsün*, dedi Highfield içinden umursamazca.

Son gelin dışarı çıktığında saat neredeyse on olmuş, başka kimsenin gelmeyeceğinden emin olmak için kamaralar kontrol edilmişti. Highfield kadınların önünde durdu ve sessiz olmalarını işaret etti. Loş ışıktaki kalabalığın konuşması yavaşça dindi. Sonunda sadece motorların uzaktan gelen gürültüsü ve dalgaların alçak uğultusu kaldı.

“Size birkaç kuraldan bahsedecektim,” dedi ağırlığını diğer bacağına verirken. Solunda sıra halinde sessizce duran piyaladelere baktı. “Bu akşamla ilgili bazı şeyleri açığa kavuşturacaktım. Ama

havanın bunun için fazla sıcak olduğuna karar verdim. Ve eğer kenardan aşağıya düşmemeyi başaracak kadar sağduyunuz yoksa ben ne dersem diyeyim, sizin için fazla umut yok demektir. O yüzden sizden her zamanki gibi, erkekler çalışırken dikkatlerini dağıtmamanızı isteyeceğim. Ve umarım burada daha rahat bir uyku çekersiniz.”

Sözleri kadınlar arasında neşeli bir sohbetin yükselmesine ve alkışlara yol açtı. Bazı yüzlerdeki minnettarlığı görebiliyordu. İçinde tanımadığı bir duygunun yükseldiğini hissetti ve dudaklarındaki gerilim bir gülümsemeye dönüştü.

“Buraya sadece piyadelerin girebildiğinden emin ol,” dedi Dobson’a. Sonra da keyifli hali bacağının acısını azaltmışken odasına doğru yol aldı.

*

Frances sonradan o gecenin, yolculuğun en keyifli zamanı olduğuna karar verdi. Sadece onun için değil, çoğu için öyleydi. Belki de hepsinin bir arada olmasıyla ilgili bir şeydi bu. Ya da belki günlerce üzerlerine çöken sıcak ve artan hırçınlıktan sonra açık denizin ve gökyüzünün getirdiği özgürlük ve tatlı rüzgârla bir alakası olmalıydı. Herkesin morali yerine gelmişti. Güvertenin açıklığında hepsi kısa bir süreliğine eşitti. Bir araya gelmeyi zorlaştıran gruplaşmalar o gece ortadan kalkmıştı.

Avice geçen hafta boyunca onu görmezden gelmiş, etraftaki kızlarla arkadaşlık kurmak için saatler harcamıştı. Hamile bir eş olarak yeni statüsünden yararlanıyordu. Margaret bir süre Maude Gonne için endişelenmiş, Frances de bir bahane bulup aşağı indikten ve köpeği rahatça uyurken bulduktan sonra ikisi de rahatlamıştı. Şimdi, yerleşeli daha yirmi dakika bile olmadan Margaret uyuyakalmıştı ve sol tarafında horluyordu, incecik bir erkek gömleğinin altındaki göbeğini Frances’in yastığına dayamıştı.

Frances onun bu halinden memnundu çünkü ranzasında dönüp duran şişmiş ve sıcaktan rahatsız vücuduyla Margaret'in haline günlerdir üzülüyordu.

Frances önce mayolu olduğu için utanmıştı ama farklı şekil ve bedenlerde yüzlerce kadının çıplak uzuvları ve göbekleriyle (Bazıları minicik yeni bikiniler giymişti) karşı karşıya kalınca kendisiyle bu kadar ilgilenmenin saçma olduğunu kısa zaman içinde fark etti. Piyadeler de korudukları şeyin şokunu atlatınca ilgilerini kaybetmişti. Birkaçı köprüüstünün yanındaki sandıklarda kâğıt oynuyor, diğerleri aralarında sohbet ediyordu. Belli ki arkalarında uyuyan yarı çıplak bedenleri unutmuşlardı.

Frances gerçekten bu kadar ilgisiz olabilirler mi acaba, diye merak etti. Bu kadar çıplak kadınla karşı karşıya kalan herhangi bir erkek böylesine kendinden emin hissedebilir miydi? Ama ne kadar uğraşa da erkeklerin tavrında, onun rahatsızlığını haklı gösterecek bir şey bulamadı. En sonunda çarşafı üzerine aldı ve yarı dik bedeninin güverte boyunca gezinen esintiden olabildigince yararlanması için kendini ayarladı. Erkeklerden birinin onlara doğru özlemle baktığını gördüğünde hâlâ yüksek yakalı üniformalarının içinde oldukları için kadınların vücudundan çok muhtemelen serinliklerini arzuladıkları sonucuna varmak zorunda kaldı.

Gece yarısından sonra birkaç saatliğine uykuya dalmıştı. Çevresindeki kızların çoğu mışıl mışıl uyuyordu. Geceler boyu çektikleri uykusuzluk, onları uyanık tutabilecek yeni koşullara karşı âdeta bir gülle görevi görmüştü. Ama o ne yaparsa yap-sın olmuyordu, bu kadar çok insanla birlikte olmak onu rahatsız etmişti. Sonunda doğruldu ve uykusuzluğa teslim olmaya karar verdi. Burada yakalanma korkusu olmadan oturma özgürlüğünün keyfini çıkaracaktı. Pamuklu çarşafını omuzlarına sardı ve dik-katle grubun ucuna yürüdü. Geminin varattığı köpüklü dalgaları buradan görebiliyordu. Sonunda kendine herkesten uzakta bir yer buldu ve oturup hiçbir şey düşünmeden uzaklara baktı.

“İyi misin?” Usulca, sadece onun duyabileceği şekilde söylenmişti.

Piyade ondan birkaç metre ileride duruyordu. Yüzünü dikkatle ön tarafa çevirmişti.

“İyiym,” diye fısıldadı. Kendi yüzü denize dönüktü, sanki ikisi birden konuştuklarını belli etmemeye karar vermişti.

Piyade bir süre orada durdu. Frances yanındaki bacakların durağanlığının farkındaydı. Görünmez bir sarsıntıya hazırlanır gibi biraz gergindi.

“Burayı seviyorsun, değil mi?” diye sordu.

“Hem de çok. Biraz aptalca gelebilir. Ama denizin beni... şey, mutlu ettiğini keşfettim.”

“Bugün çok mutlu görünmüyordun.”

Piyadeyle böyle konuşabilmesine şaşırmıştı. “Sanırım buranın bomboş olması beni biraz fazla etkiledi,” dedi. “Bir önceki seferde olduğu gibi rahatlatmadı.”

“Ha...” Onayladığını görmedi ama hissetti. “Eh, gemi nadiren ondan bekleneni yapar zaten.”

Bir süre sessiz kaldılar, artık çelik kapıyla ayrılmadıkları için Frances kendini biraz tuhaf hissediyordu. Başta çarşafı boynuna kadar çekmiş ve neredeyse tüm vücudunu kapatmıştı. Şimdi bunun saçma, piyadenin oradaki varlığına verilmiş aşırı bir tepki olduğunu anlıyordu. O yüzden çarşafın omuzlarından kayıp düşmesine izin verdi. Yine de bu yürekliliği yüzünü kızartmıştı.

“Buradayken yüzün tamamen değişiyor.”

Piyadeye kaçamak bir bakış attı. Piyade belki de haddini aştığını anlamıştı çünkü gözünü okyanustan ayırmıyordu. “Nasıl hissettirdiğini biliyorum,” diye ekledi. “O yüzden denizde kalmak istiyorum.”

Ya çocukların, diye sormak istedi ama soruyu, kulağa suçlama gelmeyecek şekilde kuramadı. Onun yerine yüzüne bir baktı. Onu bekleyen bir sürü şeye dönerken neden bu kadar üzgün görün-

düğünü sormak istedi. Ama piyade döndü ve bakışları birbirine kenetlendi. Eli, kendine ait bir iradeyle yüzüne yükseldi. Sanki onunla arasında bir kalkan oluşturunuyordu.

“Seni yalnız bırakmamı ister misin?” diye sordu piyade alçak sesle.

Frances, “Hayır,” dedi. Düşünmeye vakit bulamadan ağzından çıkıvermişti bu sözler. Sonra söylediğinin garipliğiyle ya da yarattığı şaşkınlıkla ikisi de sustu. İkisi de karanlık sulara gözünü dikmişken adam sanki sadece onun nöbetçisiymiş gibi yanında duruyordu.

Saat beşe gelirken ufukta, binlerce kilometre uzakta ilk ışıklar öfkeyle belirmeye başladı. Piyade ona gündoğumlarının ekvatorun hangi tarafında yolculuk ettiklerine bağlı olarak nasıl değişebileceğini anlattı. Bazen yavaş ve süzgün olurdu. Gökyüzü yumuşak, mavi bir ışıkla ağır ağır canlanırdı. Diğer zamanlarda ise hızlı, neredeyse saldırgan bir kıvılcımla gökyüzünde şafak kısa yoldan söküyordu. Frances’e, acemi er olduğu zamanlarda nasıl tüm takımyıldızları sayabildiğini, bundan gurur duyduğunu, gün doğarken yavaşça kaybolmalarını izlediğini fakat savaş başladığında, geceleri gökyüzüne düşman uçaklarının sesinin uzaktan gelen vızıltısını duymadan bir dakika bile bakamadığını anlatmıştı. “Benim için büyüü kaçtı,” dedi. “Artık bakmamak daha kolay geliyor.”

Frances de ona Pasifik’te patlayan top mermilerinin nasıl şafağın rengini taklit ettiğini, gece nöbetlerinde koğuş çadırının açıklığından dışarıyı izleyerek insanoğlunun doğayı yıkma yeteneğine nasıl hayretle baktığını anlattı. Ama o renklerde bile garip bir güzellik bulabildiğini söyledi. Savaş, belki de hemşirelik, ona her şeyde bir güzellik bulmayı öğretmişti. “Biliyorsun, geri dönecek,” dedi piyadeye. “Sadece ona biraz zaman tanıman gerekiyor.” Alçak, teselli edici bir sesle konuşuyordu. Kızın baktığı yaralı erkeklere de benzer duyguları dillendirdiğini düşündü ve tuhaf bir biçimde o erkeklerden biri olmayı diledi.

“Bu gemide uzun süredir mi hizmet ediyorsun?”

Nicol’ün düşüncelerinden sıyrılıp soruyu kavraması bir dakikasını aldı.

“Hayır,” dedi. “Çoğumuz *Indomitable*’daydık. Ama savaşın sonunda batırıldı. Sağ kalanlarımız kendini *Victoria*’da buldu.”

Bu derli toplu birkaç kelimeyi çok kez prova etmişti. O geminin son saatlerindeki kıyametini ve korku halini, bombaları, çılgınlıkları ve ateş toplarına dönüşen ambarları başkalarına anlatmak pek kolay değildi.

Frances yüzünü tamamen ona çevirdi. “Çok kişi kaybettiniz mi?”

“Epeyce. Kaptan yeğenini kaybetti.”

Frances saatler önce kaptanın durduğu, tertemiz üniformasının içinde bir haritayı incelediği köprüüstünün altındaki alana dönüp baktı. Neredeyse kendi kendine, “Herkes birilerini kaybetti,” dedi.

Piyade ona savaş esirlerini sordu. Frances’in tekrar tekrar gördüğü yaralanmaları, baktığı ve kaybettiği hastaları dinledi. Nasıl başa çıktığını ise hiç sormadı. Zaten bunu birebir yaşayanlar nadiren sorar, diye düşündü Frances. Sadece hayatta kalabilmenin bile ne kadar zor olduğunu bir kere deneyimledikten sonra önemi kalmıyordu.

“Zor bir iş seçmişsin,” dedi.

“Herhangi birimizin seçme şansı olduğunu düşünüyor musun gerçekten?”

O dakikada kızın solgun, ciddi yüzüne bakarken ve Frances’in cevabında diğer insanların acılarından en ufak bir yarar sağlamama kararlılığını okurken Nicol duygularının artık sıradan olmadığını anlamıştı. “Ben... ben... hayır...” Bu bilginin yarattığı sarsıntı sanki sesini ondan çalmıştı. Başını iki yana sallayıp öylece kaldı. Düşünceleri bir anda, hiç yoktan en son kıyıya çıktığı güne kaymıştı ve afişe olduğunu hissedince utançla doldu.

“Hepimiz bir yolunu bulmalıyız,” dedi Frances. “Tüm bunların kefareтини ödemenin...”

Duyduklarına inanamıyordu. *Sen mi söylüyorsun bunu? Bu savaşı sen başlatmadın, demek istemişti. Verilen zararın, kopan kol ve bacakların, çekilen acıların sorumlusu sen değilsin. Sen iyilerden birisin. Devam edebilme sebeplerimizdensin. İnsanlar içinde, burada yatan kadınlar içinde, senin ödemen gereken bir kefaret yok.*

Belki de geç saatten ya da bu ışıktaki kızın çıplak omuzlarının bu dünyadan değilmiş gibi parlamasındandı. Belki de ona yıllar gibi gelen bir süre boyunca, şu ana kadar üniformanın ağırlığına ve sözde kahramanlığa boğulmamış bir çift laf etme şansı bile bulamamasıydı sebep. Kızın önünde, şafak gibi yarıp açılmak istedi. Kendini, hatalarını ve her şeyini ona sunmak, sıcaklığında ve anlayışında bağışlanmak istedi. Bir yandan da kızın kocasına içten içe isyan etti. Şüphesiz gerizekâlı, laubali mühendisin tekiydi: belki de konuştukları sırada bile pantolonunu çekmiş, bırı Uzak Doğu kerhanesinden sıvışırken yatakhane arkadaşlarına şeytanca göz kırpmıyordu. “Elindekini farkında mısın? Anlayabiliyor musun?” diyecekti ona.

Çılgınca da olsa kısa bir an, düşüncelerinin en azından bir kısmını kelimelere dökebileceğini düşündü. Sonra gözünün ucuyla Kaptan Highfield’in köprüüstünde belirdeğini gördü. Bakışını takip eden Frances döndü ve kaptanı, iki subayla görüş alışverişinde bulunurken izledi. Kaptan uçakları işaret etti; subaylar ona hızlıca bir şeyler anlatırken dimdik duruyordu. Yükselen seslere bakılırsa bir mesele olduğu anlaşılıyordu.

Nicol isteksizce Frances’in yanından çekildi. “Gidip neler olduğunu öğrensem iyi olacak.” Diğerlerine katılmak için attığı yirmı dört uzun adım boyunca kızın cevap olarak verdiği gülümsemenin sıcaklığını yanından ayırmadı.

Dakikalar sonra geri döndü. “Gidecekler.”

“Ne?”

“Uçaklar. Kaptan daha fazla yere ihtiyaç olduğuna karar verdi. Uçakları denize bırakmak için Londra’dan izin almış.”

“Ama hiçbir sorun yaratmıyorlar ki!”

Sesi alışılmadık biçimde titredi. Uzun gece onu yakalamış, boğmuştu ve şimdi de duygusal bir vaziyette bırakıyordu. “Kiralama anlaşmasını yöneten kodamanlar bir sakınca görmemiş. Ama o... o böyle kararlar verecek bir kaptan değildir.” Başını kuşkuyla iki yana salladı.

“Ama haklı,” dedi Frances en sonunda. “Her şey bitti. Bırakın da onları deniz alsın.”

Şafak, soğuk mavi ışıyla yarı çıplak vücutlara dokunarak sökerken kızlardan bazıları uyanıp çarşafı üzerlerine çektiler. Uyku dolu gözlerle, uçakların ikili mühendisler tarafından sessizce geminin ucuna getirilişini izlediler. Uyuyanları uyandırmamak için en az komutla yönlendirilen uçaklar son bir kez kanatlarını yukarı katlayıp yüzlerini göğe döndüler, bazılarının hava zaferlerinden kalan yanık ve yara izleri görünüyordu. Son ayrıntılar sesli okunur ve listede işaretlenirken sabırla beklediler. Ardından geminin ucundan sallanıp son uçuşlarında kaybolmadan önce havada en kısa anlarını geçirdiler. Her bir çarpmayla sıçrayan su, uçaklar süzülerek battıkça normale dönerken Hint Okyanusu’nun akıntılarına karşı sessizce aşağı, dibe, görünmeyen bir deniz yatağına doğru son kez yumuşak bir iniş yaptılar.

13

Kardeşim İngiliz bir gelinle döndü. Gelmeden önce kız göklere çıkarılmıştı, güzelmiş, başarılıymış, yardımsevermiş ve hari-kaymış... Ama onun yerine çirkin, kahverengi boyunlu, kırmızı suratlı, tembel, bu ülkedeki hiç kimse ya da hiçbir şeyle ilgili söyleyecek tek iyi sözü olmayan bir aşüfteyle karşılaştık... Kendi adıma konuşayım, bu ithal sürtüğün ailemize katılışı benim için talihsiz bir gündü.

Melbourne'ün *Truth* gazetesine mektup, 1919

Gemide yirmi iki gün

Sevgili anneciğim,

Bu mektubu yazmak zor. Sanırım yazmayı elimden geldiğince erteledim. Ama büyük ihtimalle benim açıklamama gerek kalmadan da ne yaptığımı biliyoursundur. Ve o zamandan beri bu yükü üzerimde taşıdığımı... Kendimle gurur duymuyorum anneciğim. Doğru şevi yaptığımı ikna olmak için kendime her türlü sebebi sıraladım. Ama kimi koruduğumu düşündüğümünden emin değilim, seni mi, kendimi mi...

Benim canım sevgilim,

Bu mektubu yazmaya çalışmak çok garip çünkü her ihtimalde eline ulaştığında birbirimizin kollarında olacağız. Ama bu yolculuk artık uzamaya başladı ve okyanusun ortasında kalakalmışken bir şekilde iletişim kurmak için can atıyorum. Sen dinleyemesen de en azından seninle konuşmak. Sanırım buradaki gelinlerden bazıları kendilerine yetmeyi benden daha iyi beceriyor, sonu gelmez günlerle baş edebiliyorlar. Ama benim için, sensiz geçirdiğim her dakika, fazlasıyla uzun ve son derece değersiz...

Bazen *Victoria*'daki konuşulmayan sohbetler şamatalı bir hale bürünürdü. Şimdi, yolculuğun yarısında, gelinler bu yazışmaları yeniden okur ve yenilerini yazarken özlemlerini ifade etmeye çalışan, korkularını ailelerine açan ya da kocalarını duygusuzlukları yüzünden paylayan bu tek taraflı alışverişlerin ağırlığı havada asılı kalmıştı. Kamara 3G'de iki gelin ranzada yan yana oturmuş, ikisi de düşüncelere gömülmüş, Donanma'nın temin ettiği mendil kalınlığında mektup kâğıtlarına kendi kalemleriyle bir şeyler karalıyorlardı.

Zaman zaman yarı açık kapıdan ayak sesleri ve ona eşlik eden kahkaha patlamaları ya da ölçülü şaşkınlık nidalarıyla vurgulanan sohbet mırıltıları duyuluyordu. Önceki günlerin sıcaklığı, o sabahın erken saatlerinde gelen kısa fırtınayla beraber biraz olsun kırılmıştı ve gelin kamaralarının sakinleri yeniden hareketlenmişti. Çoğu dışarıdaydı ve serinleyen havanın tadını çıkarıyordu. Görünüşe göre bunların hiçbiri Kamara 3G'nin kalan sakinleri tarafından duyulmamıştı, ikisi de *Victoria*'nın sınırlarından çok uzaktaki insanlarla tek taraflı sohbetlerde kaybolmuştu.

...canım, mevcut koşullarda bu kelimeleri yazmak çok aptalca geliyor. O yüzden belki de onları en basit haliyle seni ne kadar sevdiğimi söylemek için kullanmalıyım. Ve bu bebek sayesinde ne kadar

mutlu olduğumu anlatmak için. Onu birlikte büyüteceğimizi, bir daha bitmeyen denizlerle ayrılmayacağımızı yazmalıyım. Senden daha müthiş bir baba düşünemediğimi söylemeliyim.

Bazen o kadar kötü bir şey hissedersin, kendi mutsuzluğuna o kadar kapılırsın ki doğru olanı görmek zorlaşır. Yapmak daha da zorlaşır.

Yine de dün gece bir şey fark ettim. Tüm bu olanlardan sonra bile sen benim yaptığımı asla yapmazdın. İnsanların mümkün olduğunca mutlu olmalarını isterdin. Bunu ~~utanmadan~~ üzülmeyen yazmak bile zor.

“Avice,” dedi Margaret. “Kurutma kâğıdın var mı?”

“Al,” dedi Avice aşağıya uzanıp. “Bu yaprak sende kalabilir. Bende bir sürü var.” Tekrar yerine yerleşirken eteğini düzeltti ve boştaki elini dalgınlıkla karnına götürdü.

...bu yüzden Letty'ye yazıp ona gerçeği söyleyeceğim. Babamın, kimseyi seni sevdiği gibi sevmeyecekse de, bir arkadaşı hak ettiğini söyleyeceğim. Onunla ilgilenecek birini hak ettiğini. İkinciyle ilgili kafamdaki mükemmel imgeyi korumak zorunda olmadığımı sonunda anladım. Yıllar boyunca babama âşık olduğu için ona öfke duymam gerekmiyor. Sadece bu yılları, elde edemeyeceğini bildiği birine harcadığı için onun adına üzülebilirim. Denemedi bile.

Bu konuda bana katılacağını biliyorum anne. Bence Letty yıllarca yalnız kaldıktan sonra seilmeyi hak ediyor.

“Ben çıkıp biraz güvertede oturacağım. Seni Maudie'yle yalnız bıraksam olur mu?”

Avice başını kaldırıp kapıda duran Margaret'a baktı, tamamladığı mektubunu elinde tutuyordu. Avice onun gözlerinin etrafının biraz kızardığını fark etti. On gündür üzerinden çıkarmadığı o korkunç mavi elbiseyi ve şişmiş bileklerini düşününce gözleri

herhalde endişelerinin en küçüğüydü. “Tabii,” diye cevap verdi. “Sıcaklık biraz azaldığı için şimdi yukarısı fena değil.”

Avice başını evet anlamında salladı ve kapı Margaret’in arkasından kapanırken yazmaya geri döndü.

Çok garip, hatta belki saçma bulabilirsin ama sana bir şey söyleyeyim mi Ian? Sana söylerken kendimi garip bir şekilde gergin hissettim. Sürprizlere bayılmadığını biliyorum ama bu gerçekten çok özel bir sürpriz, değil mi? Tabii bir süre sadece kendimize zaman ayırmamız güzel olurdu ama bebek doğduktan sonra ona bir bakıcı ayarlarız ve Avustralya’daki halimize geri dönebiliriz. Ek olarak seveceğimiz bir de küçük, tatlı bebeğimiz olur, o kadar. Bazı erkeklerin, küçükler geldikten sonra karılarının ilgisini özlediğini biliyorum ama emin olabilirsiniz canım, BEN ONLARDAN DEĞİLİM. Hiçbir bebek senin ve benim arama giremez. Sen kalbimde ilk sıradasın ve her zaman öyle olacaksın. Önemli olan birlikte olmamız. Sen her zaman bana öyle dersin ya. Her gün, her dakika bu düşünceleri kalbimin yakınında tutuyorum. Önemli olan birlikte olmamız.

Avice’in

Avice ranzada arkasına yaslandı. Geminin motorlarının uzaktan gelen tıngırtısını, Tannoy’da ara sıra araya giren konuşmaları, yukarıda bir şeylerle ilgilenen diğer kızların çığlıklarını dinliyordu. Mühürlü mektubunu göğsüne yaslayıp iki eliyle birden sarıldı ve eskiyi hatırladı.

Çıkış saati normalde sabah on birdi fakat savaş zamanı olduğu ve ihtiyaçlar belli olduğu için oda görevlisinin öğleden sonra ikiyi çeyrek geçe bile onları rahatsız etmeyeceğini bildirdi. Melbourne Flower Garden Oteli birçok yerel işletme gibi o günlerde “uzatılmış çıkış saati” uygulaması yapıyordu. Aslında saatler o kadar uzatılmıştı ki çiftler çoğunlukla gece otelde kalmakla uğraşmıyordu. Çoğu

muhtemelen evli bile değildi. Yoksa neden otel odasına ihtiyaçları olacaktı ki? Eşlerinin, kocalarının gemilerini karşılamak için şehre indiği açıklaması naif kulaklara bile inandırıcı gelmiyordu. Ama şehirde o kadar birlik varken ve ihtiyaçlar belliyken otel sahibi bu esnekliğin para akışı sağlayacağını kavrayacak kadar açıkgozlüydü.

Avice ne zaman kalkıp eve dönmeleri gerektiğini hesapladı. Bir saat içinde çıkarlarsa belki hayvanat bahçesine de uğraya-bilirlerdi ve nerede oldukları hakkında yalan söylemesine gerek kalmazdı. Annesi mutlaka Sumatra kaplanlarıyla ilgili imalı bir soru soracaktı.

Ian uyukluyor, ağır kolu Avice'in yataktan kalkmasını engel-liyordu. Ian gözünü açtı. "Ne düşünüyorsun?"

Yüzleri dip dibe gelene kadar yavaşça kafasını çevirdi. "Herhalde bunu evlenmeden yapmamamız gerekirdi diye düşünüyorum."

"Öyle deme güzellik. O kadar bekleyemezdim."

"Beklemek o kadar mı zordu?"

"Hayatım, biliyorsun sadece kırk sekiz saat iznim var. Çiçekler ve nedimeler ve bilmem nelerin planları için çırpınmaktan daha iyi vakit geçirmedik mi?"

Avice gizlice, aslında çiçekler ve nedimeler için çırpınmanın hoşuna gideceğini düşündü, ama ortamı bozmak istemediği için cilveli bir gülümsemeyle karşılık verdi.

"Tanrım... Seni seviyorum."

Ian'ın kelimelerini teninde hissetti. Sanki nefesiyle beraber ona kendinden küçük parçalar veriyordu. Gözlerini kapattı, hepsini keyifle içine çekti. "Ben de seni seviyorum sevgilim."

"Üzgün değilsin, değil mi?" diye sordu Ian.

"Seninle evleneceğim için mi?" Gözleri büyüdü.

"Şeyi yaptığımız için... Canını acıtmadım, değil mi?" Açık konuşması gerekirse biraz acıtmıştı. Ama hiçbir şekilde, Ian'ın durmasını isteyeceği bir acı değildi. Yanakları kızardı, ona bu ka-dar kolay teslim olduğu için şaşkındı. Annesinin ona anlattıkları,

bunun katlanması gereken bir tecrübe olduğunu düşündürmüştü. O şeye Uyuyan Hayvan ismini vermişti annesi. “Elinden geldiğince uyandırmamaya bak,” diye de bilgece tavsiyelerde bulunmuştu.

“Benim hakkımdaki düşüncelerin değişmedi, değil mi?” diye mırıldandı Avice. “Yani sana izin verdiğim için...” Yutkundu. “Bu kadar keyif alacağımı bilmiyordum.”

“Ah hayır benim canım sevgilim, hayır! Tanrım, hayır, hoşuna gitmesi harikaydı. Hatta seninle ilgili sevdiğim şeylerden biri de bu Avice.” Ian onu kendine çekti ve saçlarına fısıldadı. “Sen şehvetli bir varlıksın. Özgür bir ruhsun. İngiliz kızları gibi değilsin.”

Özgür bir ruh. Ian’ın anlattığı bu yeni karaktere inanırken bulmuştu kendini. Bir süre önce onun önünde çıplak ve kendi vücudunun tamamen farkındayken Ian onun bir tanrıça olduğunu söylemişti. Bugüne kadar gördüğü en çekici yaratıktı. Ve Avice’in yüzünü kızartacak bir şey daha söylemişti. Gözleri onu dalgın bir hayranlıkla süzüyorken, çekici ve tanrısal bir varlığa dönüşürken bulmuştu kendini. Aslında istediği üzerine bir sabahlık geçirmekti.

Onun benim için doğru insan olduğunu gösteriyor bu, dedi kendi kendine. *Beni olduğumdan daha iyi birine dönüştürmek içinde var.*

Dışarıda trafik yoğunlaşıyordu. Açık pencerenin altında bir yerde araba kapısı çarptı ve bir adam ısrarla bağırırmaya başladı, “Davy, Davy.” Görünüşe göre aldırış eden yoktu.

“Ee,” dedi Avice ve yana doğru dönüp Ian’ın üzerine eğildi. İçten içe hâlâ çıplak tenlerinin birbirine değmesine şaşırıyordu. “Sen beni gerçekten, gerçekten seviyorsun, değil mi?”

Ian ona gülümseyince Avice hayatı boyunca daha yakışıklı bir erkekle karşılaşmadığını düşündü. “Sormana gerek var mı cidden?”

“Peki hiç seni üzecek ya da rahatsız edecek bir şey yapıyor muyum?”

“Yapamazsın,” dedi sigara almak için komodine uzanırken. “Bu imkânsız.”

“Ve hep benimle birlikte olmak mı istiyorsun?”

“Daha da fazla. Sonsuza kadar.”

Derin bir nefes aldı. “O zaman sana bir şey söyleyeceğim ve bana kızmayacaksın.” Ian beyaz, düzgün dişleriyle paketten bir sigara çıkarıp duraksadı ve kızın boynuna sardığı kolunu, çakmağın alevini kapatmak için kullanırken, “Hıı?” diye sordu. Mavi duman, Avice’in kafasının yanından geçip durgun havaya doğru süzüldü.

“Evlenmeliyiz.”

Ian bir an ona bakıp kaşlarını çattı. “Tabii ki evleneceğiz benim küçük ördeğim.”

“Yarın.” Bu kısım hakkında fazla düşünmeyi sevmiyordu. Kaşlarındaki çatıklığın giderek sertleşmesi ve gözlerinin daha az yumuşak görünmesinden hoşlanmamıştı. Uyumayan Hayvan’ın bir anda uyumasından da.

“Ne?”

“Her şeyi ayarladım. Sulh hâkimiyle görüştüm. Yarın evleniyoruz. Collins Sokağı Evlendirme Dairesi’nde. Annem, babam ve Deanna orada olacak. Hendersonlar da şahidimiz olmayı kabul etti.” Ian hiçbir şey söylemeyince, “Hayatım, lütfen bana kızma. Sadece nişanlıyken tekrar gitmene katlanamazdım. Ve senin beni sevdiğini, benim de seni sevdiğimi görünce, tek istediğimiz birlikte olmaksa günlerce, haftalarca, aylarca beklememizin bir anlamı olmadığını düşündüm. Sen de komutanından izin aldığını söylemiştin.”

Ian aniden doğrulunca Avice yastığa düştü. O da doğrulup karyolanın başlığına yaslandı ve çarşafı göğsüne sardı.

Ian öne eğilmiş, ona sırtını dönmüştü. Belki de onun havalı gücüydü ama sigarasını içişinde acımasız bir kararlılık var gibiydi.

“Bak şimdi hayatım,” dedi neşeyle. “Darılmaca yok. Ama bunu kabul etmiyorum.”

Ian kıpırdamadı.

Avice uzun bir süre bekledi ve biraz duruldu. Onaylamayan, şımarık yüz ifadesi yavaşça soldu. En sonunda, artık dayanamayacak gibi olduğunda elini uzattı. Tenlerinin değmesi ona geçirdikleri saatleri hatırlatıyordu. “Gerçekten bana kızdın mı?”

Ian bir süre sessiz kaldı. Sonra sigarasını söndürdü, elini saçlarının arasından geçirdi ve Avice’e döndü. “Arkamdan iş çevirmenden hoşlanmadım... Hele bu kadar... bu kadar önemli bir konuda.”

Çarşafı bıraktı, öne eğildi ve kollarını boynuna doladı. “Özür dilerim hayatım,” diye fısıldadı ve burnuyla kulağına dokundu. “Memnun olursun sanmıştım.” Bu tam olarak doğru değildi, randevuyu alırken bile mide boşluğundaki gergin titreşimin sadece beklentiden olmadığını biliyordu.

“Bu tür şeyleri ayarlamak sonuçta erkeğin işidir. Bana şey hissettirdin... bilmiyorum Avice. Burada kimin borusu ötüyor?” Yüzü bulutlandı.

“Senin!” dedi Avice ve ince bacağına Ian’ın üzerine kaydırırken çarşaf üzerinden tamamen düştü.

“Şaka yapmıyorsun, değil mi? Her şey kurmaca değil yani? Misafirler falan?”

Avice dudaklarını nişanlısının boynundan çekti. “Sadece Hendersonlar geliyor. Aile dışında yani. Senden habersiz büyük bir parti planlamış değilim.”

Ian eliyle yüzünü kapattı. “Bunu yaptığına inanamıyorum.”

“Off, Ian, tatlım, lütfen yapma...”

“Sana inanamıyorum...”

“Beni hâlâ istiyorsun, değil mi canım?” Titrek ve yalvarır sesi, Avice’in hissettiğinden daha çok şüphe yansıtıyordu. Ian’ın fikrini değiştirebileceği hiç aklına gelmemişti.

“İstedığimi biliyorsun. Sadece...”

“Bu evin reisi olduğundan emin olmak istiyorsun. Tabii ki istersin! Biliyorsun, senin liderliğinden şüphem yok. Zamanımız

olsaydı böyle bir şey yapmaz, seni beklerdim. Ah lan, kızma bana, lütfen canım, lütfen. Bayan Radley olmayı o kadar çok istiyorum ki.”

Burnunu onunkine bastırıp mavi gözlerini kocaman açtı ki Ian kendini onların içinde kaybedebilsin. “Ian, hayatım, seni çok seviyorum.”

Ian önce bir şey demedi, sadece öpücüklerine, mırıltılı yalvarışlarına ve ellerinin nazikçe yaptığı keşfe teslim oldu. Sonra Avice onun yavaşça çözöldüğünü hissetti. “Sadece seni sevdiğim için canım,” diye fısıldadı ve Ian kendini ona bırakırken, o yavaşça kaybolurken, vücutları değdikçe onu geri kazanırken, Uyuyan Hayvan uyanırken içi küçük bir parça tatminle doldu. İşler bazen zorlaşsa da zekâyla, cazibeyle ve biraz da şansla Avice Pritchard genelde istediğini elde ediyordu.

Ian nikâhta biraz garip davranmıştı. Annesinin öyle düşündüğünü biliyordu. Dikkati dağınıktı, işine gelmeyi duymuyor, hatta tırnaklarını yiyordu (*Yetişkin bir adama yakışmayan bir hareket bu Avice*). Sadece sekiz kişi olduklarını ve Ian’ın subay olduğunu düşününce Avice onun bu gerginliğini biraz abartılı bulmuştu.

“Saçmalama,” demişti babası. “Bütün damatlar hüküm giymiş suçlular gibi görünmeye mahkûmdur.” Annesi ona şakayla vurmuştu ve güven vermeye çalışan bir gülümsemeyle bakmıştı.

Deanna ise surat asmıştı. Üzerinde mavi bir takım vardı. O kadar koyuydu ki aslında siyah bile denebilirdi. Avice bu konuda annesine yakınmış, annesi ise abartmamasını söylemişti. “İlk senin evlenmen onun için çok zor,” diye fısıldamıştı. “Anlıyor musun?”

Avice gayet iyi anlıyordu.

Sonrasında Ian’a, “Beni hâlâ seviyor musun?” diye sormuştu. Ailesi herkesin Melbourne Grand’da yediği akşam yemeğini ve bir gecelik konaklamayı karşılamıştı. Ayrıca annesi masada gözyaşlarına boğulmuş ve Ian’la ikisi odalarına çıkacağı zaman Avice’in kulağına herkesin duyabileceği bir şekilde başta bir iki kadeh içkinin yarıdımca olabileceğini ve o kadar da kötü geçmeyeceğini *tısıldamıştı*.

Avice gülümsemişti, annesinin içini rahatlatan ve ablasının fena halde sinirini bozan bir gülümsemeydi bu. Âdeta, “Yapacağım işte. Senden önce kadın olacağım,” diyordu. Önceki akşam zaten yaptığını ablasına söylemeye niyetlenmişti ama Deanna’nın son zamanlardaki tavrından, hemen annesine yetiştirmesinin muhtemel olduğunu düşünmüştü.

“İan? Sıkıcı Bayan Radley halimle de beni hâlâ seviyor musun?”

Odalarına girmişlerdi. Ian kapıyı arkalarından kapatıp kon-yağından bir yudum daha aldı ve yakasını gevşetti. “Tabii ki seviyorum,” dedi. O anda kendinde gibiydi. Avice’i kendine doğru çekti ve sıcak elini bacaklarında gezdirdi. “Seni dünyalar kadar seviyorum güzel kız.”

“Affettin mi?”

Dikkati başka bir yere kaymıştı bile. “Tabii ki.” Dudaklarını boynuna düşürdü ve Avice’i nazikçe ısırıldı. “Dedim ya. Sadece sürprizlerden hoşlanmıyorum.”

*

“Sanırım fırtınanın eli kulağında.” Galli Jones yatakhane kapısının yanındaki barometreyi kontrol etti ve bir sigara daha yaktı. Sonra içi titredi. “Geldiğini hissedebiliyorum. Böyle bir basıncın bir yerde patlak vermesi gerekiyor, doğru değil mi?”

“Bu sabahki şeye ne diyorsun, İskoç sisi mi?”

“Ona fırtına mı diyorsun sen? Hiçbir şey değildi o. Adamakıllı bir fırtınadan bahsediyorum beyler. Gerçekten vahşi bir kadın gibi gelen fırtınadan. Tüyleri diken diken edecek, oradan oraya savuracak, sen daha, ‘Ah, hadi ama aşkım. Şaka olsun diye sana o kadının ismiyle seslenmişim,’ diyemeden pantolonunu paramparça edecek bir fırtınadan bahsediyorum.”

Hamaklarda kahkaha tufanı koptu. Kendi hamağında uzanan Nicol için bu ses, kararan göklerin kasvetli habercisiydi. Jones

haklıydı. Fırtına yaklaşıyordu. Arap kahvesini fazla kaçırmış gibi gergin, sinirli hissetti. En azından kendi kendine bunun da fırtına yüzünden olduğunu söyledi.

Nicol zihninde yeniden ay ışığında aydınlanan o solgun yüzün izlerine rastladı. Bakışında davet yoktu, cilve yapmıyordu. Evli olduğu için sadece flört edebileceğini bilen ve bu hakkı kullanan bir kadın olamazdı. Ama bakışında bir şey vardı. Birbirlerini anladıklarını belli ediyordu. Bir bağ kurulmuştu. Kız onu tanıyordu. Nicol öyle hissetmişti.

“Ah, Tanrı aşkına,” dedi yüksek sesle ve bacaklarını hamaktan sarkıttı. Aslında konuşmak istememişti. Ayakları yere değdiği anda kendine geldi.

“Sorun ne Nicol, aşkım?” Galli Jones mektubunu kenara koydu. “Korseni çok mu sıkı bağladılar? Son zamanlarda yeterince tutuklama mı yapamadın?”

Nicol gözlerini kapattı. Gözleri kumlu gibiydi ve yanıyordu. Bitkinliğine rağmen uyku onu atlatmıştı. Gündüz peşinde dolanıyor, ara sıra onun olmayı teklif ediyordu. Sonra, Nicol rahatladıkça, bu istek buharlaşıp gözkapaklarının arkasında o izi bırakarak onu terk ediyordu. Ruhunda da bir acı bırakıyordu. *Nasıl böyle düşünebilirim*, diye soruyordu kendine. *Tüm insanların içinde ben...*

“Baş ağrısı,” dedi alnını ovarak. “Dediğin gibi. Basınçtan.”

Kendi kendine duygudan yoksun olduğunu söylemişti. Birçok erkek gibi savaşın dehşetiyle ve çevresinde yitip gidenlerle o kadar sarsılmıştı ki kendini duygulara kapatmıştı. Ve şimdi davranışını dürüstçe düşündüğünde belki de karısını hiç sevmediğini düşünüyordu. Onun yerine beklentiye, evlenmesi gerektiği düşüncesine kapılmıştı. Yaptıklarının sonuçları ortaya çıkınca da zaten mecbur kalmıştı. *Evlendin, çocuk yaptın, yaşlanmaya başladın... Karın ilgisizlikten hırçınlaştı, sen uzaklaştın, çocuklar büyüdü ve hayatlarını kurdular, kendilerine aynı hataları yapmayacakları sözünü verdiler. Hayallere, seçeneklere yer yoktu. Kaderinle barışık*

olman gerekiyordu. Hem belki de savaşın seni bu zorunluluktan kurtardığını itiraf etmekte zorlanıyorsun...

“Biliyorsun Nic, ateşçiler bu gece bir parti düzenlemekten bahsediyor. Yaşlı kız da durulduğuna göre...” Yanındaki duvarı sıvazladı. “Şunu söyleyeyim, tüm bu dişi yeteneklerin biraz eski moda denizci misafirperverliğini kaçırmayı yazık oluyor. Belki bir ara uğrarım diye düşündüm.”

Nicol botuna uzandı ve cilalamaya başladı. “Tam bir köpek-sin,” dedi.

Galli Jones neşeli bir ulumayla karşılık verdi. “Aman, ne zararı var? Bir parça Gal tavşanı istemeyenler kocalarına âşık demektir. Ne güzel. Deniz havasından...” Burada bir kaşını kaldırdı. “... iştahı açılanlar zaten sonuna kadar götüremeyecek demektir.”

“Bunu yapamazsın Jones. Tanrı aşkına, hepsi evli.”

“Ben de gayet eminim ki bazıları şimdiden, yola çıktıklarında olduğundan daha az evli. B Güvertesindeki olayı duymuştun değil mi? Ben de dün 6E’nin önünde gece nöbetindeydim. O sarışın kız tam bir yaramaz. Beni rahat bırakmıyor. Bir giriyor, bir çıkıyor... ‘Ay hemen banyoya gidip geliyorum,’ deyip sabahlığının önü açık geziyor. Bence burada asıl kurban biziz, erkekler.” Bu söylerken kirpiklerini kırıştırdı.

Nicol gözlerini botlarına dikti.

“Yapma şimdi Nicol. Evli halinle gelip bizi yargılar gibi konuşma. Sen kitabına göre yaşamaktan mutlusun diye biz azıcık keyfimize bakamayacak değiliz.”

“Bence onları rahat bırakmalısınız,” dedi. Sözlerine gelen toplu, “Vaaay!” tepkisine kulaklarını tıkamıştı. Kadınlara saygısızlık, onurlu saydığı erkekler arasında bile ürpertici boyuttaydı ve bundan rahatsız olmuştu.

“Bence sen de biraz neşelenmelisin. Lidders geliyor, değil mi oğlum? Brent ile Farthing de geliyor. Sen de bizle gel, böylece rahat durduğumuzu görürsün.”

“Ben nöbette olacağım.”

“Nöbette olacaksın tabii. O yatakhane kapısına yapışıp kızların özleminden nefes nefese kalmasını dinleyeceksin.” Kıkırdayıp kendi hamağına atladı. “Hadi ama Nicol. Piyadelerin de biraz eğlenmeye hakkı var. Bak... yaptığımızı bir tür hizmet olarak düşün. İmparatorluğun gelinlerini eğlendiriyoruz. Ulusun çıkarları için.”

Abartılı bir selam veren Jones tekrar arkasına yaslandı. Nicol kafasında uygun ve etkileyici bir cevap bulana kadar Jones uykuya dalmıştı. Elinde gevşekçe sallanan Senior Service⁹ hâlâ yanıyordu.

Erkekler uçuş güvertesinde boks yapıyordu. Biri Corsairler’in durduğu yere ring kurmuştu ve içeride Dennis Tims, denizcilerden birini hırpalamakla meşguldü. Çıplak vücudunun üst kısmı, kuvvetli kaslardan oluşan gergin bir kütle gibiydi. Ringin etrafında zarafet ve ritmden yoksun bir biçimde hareket ediyordu. Sanki bir otomat ya da yıkım makinesiydi. Savrulup iki büklüm olan genç denizci boyun eğene ve halatların arasından baygın hâlde çekilip uzaklaştırılana kadar yumruklarını arka arkaya sıralamıştı. Dört raunt geçmişti, zaferinin kaçınılmazlığı öyle korkunçtu ki izlemek için toplanan erkekler ve gelinler alkışlayacak hevesi güçlkle bulabiliyordu.

Onları izlemeye daha fazla dayanamayan Frances arkasını dönmüştü. Tims’in yumrukları ona Jean “olayının” yaşandığı geceyi hatırlatıyordu. Ona sunulan çıplak et yığınının girişirken çenesinin aldığı vahşice şekilde ve yumruğunu savururken kullandığı güçte bir şey vardı. Bu sıcakta bile Frances’in içini üşütüyordu. Jean’le birlikte oradan uzaklaşsalar genç kız açısından daha mı iyi olurdu, diye merak etti. Ama Jean’in sevecen ilgisi, o akşam Tims’in ne gördüğünü ya da başkalarının ne yaptığını hatırlamayacak kadar sarhoş olduğunu gösteriyordu.

“Umarım fazla sıcaktan rahatsız olmazlar,” dedi Jean Margaret’in yanındaki boşluğa sıkışmıştı. Hareketsiz kalmakta zorlanıyor gi-

9 Sığara markası, aynı zamanda Kraliyet Donanması’nın lakabı (ç. n.)

biydi. Son bir saati ringin yanında, güverte sandalyeleri arasında bir ileri bir geri yürüyerek geçirmişti. “Duydunuz mu? Su bitmiş.”

Margaret ona baktı. “Ne?”

“İçme suyu değil tabii. Ama pompa düzgün çalışmıyormuş ve tamir edilene kadar yıkama yapamıyormuşuz. Ne saç ne kıyafetler, hiçbir şey. Sadece acil durumlarda kullanılacakmış. Düşünebiliyor musunuz? Hem de bu sıcakta!” Eliyle yelpazelendi. “Size söylüyorum, banyolarda resmen isyan çıktı. O Irene Carter kendini hanımefendi zannediyor ama duşta su kesilince nasıl dır etmeye başladığını görecektiniz. Yaşlı Dennis’in yüzü kızarırdı.”

Jean’in morali geçen haftadan beri daha iyiydi. O kadar ki bitmek tükenmek bilmeyen gevezeliği yeni bir ivme kazanmıştı. “Biliyor musunuz, Avice *Victoria*’nın Kraliçesi yarışmasında Irene’e rakip oldu. Bu öğleden sonra Bayan Güzel Bacaklar’ı seçiyorlar. Avice valizlerin olduğu yere indi ve en güzel gece ayakkabılarını almak için subayı ikna etti. Mayosuyla uyumlu, koyu yeşil, on santim saten topuklular.”

“Yaa.”

Tims’in aparkatını sol yumruk takip etti. Sonra bir tane daha. Bir tane daha.

“Maggie, iyi misin?”

Frances birkaç saniyedir Margaret’a dondurma uzatıyor ancak Margaret bir türlü görmüyordu. Jean ve Frances birbirlerine baktılar.

“Bebekle ilgili bir sorun yok, değil mi?”

Margaret onlara döndü. “Hayır, ben iyiyim. Cidden.”

İkisiyle de göz göze gelmemişti.

“Baksanıza, Dennis yine kazandı. Benimle bahse girmek isteyen var mı diye gidip bir bakayım. Tabii, bu şartlarda kimsenin Dennis’ten başka bir ihtimale oynayacağını sanmıyorum. Böyle giderse zor...” Jean ayağa kalktı, eteğini düzeltti ve diğer izleyicilerin yanına gitti.

Margaret ve Frances buz gibi ifadeleriyle sessizce oturdular. Uzakta bir tanker ufuk çizgisi boyunca hareket ediyordu, görünmez olana kadar istikrarlı ilerleyişini takip ettiler.

“O da ne?”

Margaret elindeki mektuba baktı, alıcının adının görüldüğünü fark etmişti.

Frances bir şey söylemedi ama soran gözlerle bakıyordu. “Onu... suya mı atacaktın?”

Margaret gözünü turkuaz dalgalara dikti. Cevap vermiyordu.

Bunun üzerine Frances konuşmaya devam etti. “Bunu yapmak hoş olabilir. Almanya’da sevgilisini bombalı saldırıda kaybeden bir hastam vardı. Sevgilisine bir veda mektubu yazdı, şişeye koyduk ve hastane gemisinin yanından denize bıraktık.”

“Mektubu gönderecektim,” dedi Margaret.

Frances tekrar zarfa baktı ve ismi doğru okuyup okumadığını kontrol etti. Sonra Margaret’a döndü, kafası karışmıştı. Arkasında ringde yapılan kötü bir harekete karşı şaşkın sesler yükseliyordu ama Frances gözlerini Margaret’dan ayırmadı.

“Yalan söyledim,” dedi Margaret. “Öldüğünü düşünmenize ses çıkarmadım ama aslında ölmedi. Bizi terk etti. Gideli neredeyse iki buçuk yıl oldu.”

“Annen mi?”

“Evet, ta kendisi.” Mektubu salladı. “Mektubu buraya neden çıkardığımı bilmiyorum.”

Sonra Margaret konuşmaya başladı. Önce sessizce, sonra kimin duyduğunu umursamıyormuş gibi.

Onlar için büyük bir şok olmuştu. Şok demek yetersiz kalırdı. Bir gün eve geldiklerinde, ocakta duran sıcak yemekler, ütülenip dizilmiş gömlekler, silinip süpürülmüş yerler ve bir not bulmuşlardı. Artık dayanamadığını yazmıştı. Margaret’ın kardeşleri savaştan dönene ve Daniel on dört yaşına basıp erkek olana kadar beklemişti ve şimdi işinin bittiğini düşünüyordu. Hepsini seviyordu

ama hâlâ zamanı varken kendi hayatını geri kazanmak istiyordu. Anlayacaklarını umuyordu ama anlamalarını da beklemiyordu.

Onu evden alıp istasyona bırakması için Fred Bridgeman'ı ayarlamıştı. Yanında bir valiz dolusu kıyafetini, yirmi iki sterlin birikimini ve çocuklarının iki tane fotoğrafını götürüyordu.

“Bilet ofisindeki Bay Leader, Sidney’e giden trene bindiğini söyledi. Oradan da her yere gitmiş olabilirdi. Bir süre sonra geri döneceğini düşündük. Ama dönmedi. En çok da Daniel zorlandı.”

Frances, Margaret'ın elini tuttu.

“Galiba bu gidişin işaretlerini hepimiz görebilirdik. Ama dikkat etmedik ki... Annelerin zaten yorgun ve bıkkın olmaları beklenen bir şey. Çok bağırılar ve sonra özür dilerler. Başları ağrır. Hepimiz onun evin demirbaşı olduğunu düşündük herhalde.”

“Ondan hiç haber aldınız mı?”

“Birkaç kere yazdı, babam da geri gelmesi için ona yalvardı. Ama gelmediğini görünce sonunda vazgeçti. Şimdi düşününce, aslında oldukça çabuk vazgeçti de denebilir. Annemin onu artık sevmediği fikriyle başa çıkamadı. Geri dönmeyeceğini kabullenince oğlanlar ona hiç yazmamaya başladı. Yani onlar da sanki ölmüş gibi davrandı. Gerçeği kabullenmekten daha kolaydı böylesi.” Duraksadı. “Bu yıl sadece bir kere yazdı. Belki unutmak istediği bir şeyi, hissetmek istemediği bir suçluluğu hatırlatıyorumdur ona. Bazen düşünüyorum, yapacağım en cömertçe şey onun gitmesine izin vermek olurdu.” Zarfı boş elinde çevirdi.

“Eminim sana acı çektirmek istememiştir,” dedi Frances sessizce.

“Ama çektiriyor. Her zaman.”

“Yine de onunla iletişim kurabilirsin. Yani nerede olduğunu duyduktan sonra... kim bilir, belki daha sık yazmaya başlar.”

“Mektuplarla alakası yok.” Margaret zarfı güverteye attı.

Frances onu geri almamak için kendini zor tuttu. Başıboş meltemin mektubu alıp denize uçurmasından korkuyordu.

“Her şeyle alakası var. Onun yüzünden. Onun ve benim.”

“Ama seni sevdiğini söylemiş...”

“Anlamıyorsun. Ben onun kızıyım, değil mi?”

“Evet ama...”

“Peki, benim annem umutsuzca kaçmak istediye benim annelikle ilgili nasıl hissetmem gerekiyor?” Şişkin parmaklarıyla gözlerini sildi. “Peki ya bu şey doğduğunda Frances? Ya bu bebek dünyaya geldiğinde ben de onun gibi hissedersen?”

Hava dört buçuk civarı bozmuştu; tam boks bittiğinde ya da Tims sıkıldığında (hangisi olduğunu söylemek zordu). İlk iri yağmur damlaları güverteye şiddetle düşünce kadınlar hızla ortadan kayboldu. Şapkaların veya kıvrılmış dergilerin altında bağıırıyorlardı. Eşyalarını çantalara doldurup karıncalar gibi koşuşturarak güvertelerin altına saklanmışlardı.

Margaret köpeğine bakmak için kamaraya dönmüştü, Frances ise güverte kantininde Jean’le oturmuş yağmurun tuzlu camlara ve paslı çerçevelere damlamasını seyrediyordu. Sadece birkaç gelin güvertede kalmaya karar vermişti, kantinin görece korunaklı alanında bile olsa. Denizdeki fırtına, karada olduğundan farklı bir manzara yaratıyordu. Üç yüz altmış derecelik görüş açısı ve insan yaşamı ile dalgalı gri denizin sonsuz açıklığı arasında hiçbir şeyin olmaması, güneyden durmaksızın gelen gök gürültülü bulutlarla birleşince insan kendini fazlasıyla korunmasız hissedebilirdi.

Margaret içini dökünce sanki morali biraz yerine gelmişti. Biraz ağlamış, gözyaşları için öfkeyle bebeği suçlamıştı. Sonra da gülümseyerek üst üste birkaç kez özür dilemişti. Frances de onun karşısında kendisini çaresiz hissettiği için biraz kendi ailesinden bahsetmek istemiş ama bunu yaparsa ayrıntıya girmesi gerekeceğini düşünmüştü. Ve henüz hayatını Margaret’a bile açmaya hazır değildi. Arkadaşlığı onun için değerliydi ve bu yüzden hassaslaşmıştı. Ayrıca içini bir önseziyle doldurmuştu. Boş fincandaki metal kaşıkla oynayıp geminin iniltilerini dinledi. Metal levhalar

birbirine deprem öncesinde fay hatlarının yaptığı gibi sürtünüyordu. Dışarıda palamarlar kederle sarsılıyordu.

Şimdi nerede acaba, diye düşündü. Uyuyor mu? Rüyasında çocuklarını mı görüyor? Karısını mı? Margaret'in arkadaşlığının hayatına yeni duygular katması gibi, piyadenin ailesini düşünmek de ortaya onu utançla dolduran bir şeyler çıkarmıştı.

Kıskanıyordu. Bunu ilk kez Margaret'in telsizden Joe'yla konuştuğu gece hissetmişti. Onların konuşmasını duyduğunda, Margaret'in sadece birkaç kelimeyle bile yüzünün aydınlandığını gördüğünde Frances kendi hayatındaki büyük çatlağın farkına varmıştı. İlk kez okyanus manzarasının dindiremediği bir hüznün içindeydi. Şimdi piyadeyi ve ailesini düşündükçe içindeki kayıp hissi keskinleşiyordu. Piyadeyi bir arkadaş, kafa dengi bir ruh olarak düşünmüştü. Bir erkekten beklediği her şey bundan ibaretti. Şimdiyse bu arkadaşlığın tanımlayamadığı bir alana geçtiğini fark ediyordu. Ondan ayrı düşünce içine bir huzursuzluk dolmuştu.

Kocasını, "Chalkie" Mackenzie'yi düşündü. Onunla ilk tanıştığında hissettikleri çok farklıydı. Kaşığını bıraktı ve kendini etrafındaki kadınlara bakmaya zorladı. *Ben bunu yapmayacağım*, dedi kendi kendine. *Elde edemeyeceğin şeylerin özlemini çekmenin bir anlamı yok. Hiçbir zaman elde edemediğin şeylerin...* Yolculuğun başlangıcını aklına getirdi, o zaman yalnızca seyahat edecek olmaları bile ona yetiyordu. O zaman halinden memnundu, değil mi?

"Aşçı bunun çok kötü bir fırtına olmayacağını söylüyor," dedi Jean. Elinde iki fincanla masaya dönmüştü. Neredeyse hayal kırıklığına uğramış gibiydi. "Görünüşe göre en sert hali buymuş. Yazık. Körfez'den çıkarken yaşadığımız o sarsıntıları hiç dert etmemiştim. İçim dışıma çıkarken kötüydü tabii. Neyse, aşçının dediğine göre asıl kötü havayı muhtemelen Süveyş Kanalı'nın diğer tarafına geçince görecekmişiz."

Frances, Jean'in bu tür sapkın heveslerine alışmaya başlamıştı. "Fırtınalı hava için dua eden çok fazla yolcu olamaz herhalde."

“Ben ediyorum. Şöyle olağanüstü bir fırtına istiyorum. Stan’e anlatabileceğim kadar büyük... Bunun gibi kocaman, yaşlı bir kızın üzerinde çok hissetmeyeceğimizi biliyorum ama burada oturup izlemek istiyorum. Biraz heyecan yaşamak istiyorum, anladın mı? Filmlerdeki gibi, ama gerçek. Bana kalırsa ortam biraz sıkıcı olmaya başladı.”

Frances pencereden dışarı baktı. Millerce uzakta düşen yıldırımlar gökyüzünü aydınlatıyordu. Yağmur şiddetlenmişti. Damlalar metal çatılara öyle bir vuruyordu ki birbirlerini duyabilmek için seslerini yükseltmeleri gerekmişti. Kantinin diğer tarafında birkaç gelin ufuk çizgisini işaret ediyordu.

“Ah, hadi ama Frances. Sen de biraz heyecan isterdin, değil mi? Nasıl şimşek çakıyor baksana! Yani diyorsun ki bu seni biraz bile... anlarsın ya?” Jean oturduğu yerde hafifçe sallandı. “Baksana şuna!”

Frances sadece bir anlığına kasırgayı Jean gibi görmek için kendini rahat bıraktı. Ham enerjinin üzerine gelmesine, onu aydınlatmasına, şarj etmesine izin verdi. Ama yılların alışkanlığı fazla güçlüydü ve Jean’e döndüğünde hareketleri yine sakin, ölçülüydü. “Bence ne istediğine dikkat etsen daha iyi olabilir,” dedi. Ama gözlerini uzaktaki fırtınadan ayırmadı.

Kantinin kapısında yan yana duruyorlardı, çıkmak üzerelerdi. Yağmurun biraz dinmesini bekliyorlardı ki kamaralara giden ambar ağzına doğru gidebilsinler. O sırada mürettebattan biri geldi. Güverteden gelene kadar sıırıslık olmuştı. Üzerinden sular damlıyordu ve ardından serin yağmur havasını da getirmişti.

“Jean Castleforth’u arıyorum,” dedi. İsmi bir kâğıt parçasından okumuştı. “Jean Castleforth.” Sesinde bir uğursuzluk vardı sanki.

“Benim.” Jean adamın kolunu yakaladı. “Neden?”

Mürettebatın ifadesinden bir şey anlaşılmıyordu. “Kaptanın bürosundan çağırılıyorsunuz hanımefendi.” Jean yüzünde kaskatı bir ifadeyle hareketsiz dururken mürettebat Frances’e, sanki Jean

artık orada değilmiş gibi, “Genç olanlardan biri, değil mi? Yanında biri de gelirse daha iyi olacağı söylendi.”

Bu sözcükler yeni soruların doğmasını engelledi. Çocuk, Frances’e hayatının en uzun yolculuğu gibi gelen kısa yürüyüşte onlara öncülük etti. Yağmuru umursamadan hangar güvertesinde hızlıca yürüyüp torpido deposunu geçtiler ve bir kapıya ulaşana kadar merdivenleri çıktılar. Mürettebat kapıyı sertçe vurdu. “Girin,” dendiğini duyunca kapıyı açtı, geri çekildi, bir kolunu dışarı çıkardı ve kızlar içeri girdi. Yürüyüşün bir noktasında Jean, Frances’in elini yakalamıştı, şimdi de sıkıca tutuyordu.

Üç tarafı pencerelerle çevrili oda, dar koridordan çok daha aydınlıktı. Kızlar gözlerini kırptırdı. Bir pencerenin önünde üç kişinin silueti görünüyordu ve iki kişi onlara dönüktü. Geminin geri kalanından farklı olarak zeminin halıyla kaplı olduğu Frances’in gözüne çarptı.

Papazın orada olduğunu görüp telaşlandı ve sonra o gece motor bölgesinde karşılaştıkları kadın hizmet memurunu tanıdı. Sıcaklık düşmüş gibiydi. Frances titredi.

Jean’in gözleri önündeki asık suratları teker teker taradı. Aynı zamanda kasılarak titriyordu. “Ona bir şey oldu, değil mi?” dedi. “Ah Tanrım, ona bir şey oldu, değil mi? O iyi mi? Söyleyin, o iyi mi?”

Kaptan ve papaz arasında kısa bir bakışma yaşandı, sonra kaptan öne çıkıp Jean’e bir telgraf uzattı ve, “Çok üzgünüm,” dedi.

Jean önce telgrafa, sonra tekrar kaptana baktı. “İ.... S.... Bu S miydi?” Parmağı harflerin üzerinde gezindi.

“G... Sen okusana,” dedi ve telgrafi Frances’in eline tutuşturdu. Eli o kadar şiddetli titriyordu ki kâğıt hışır hışır ses çıkarıyordu.

Frances telgrafi sol eline aldı ve diğeriyle Jean’in elini sıkıca tutmaya devam etti. Jean o kadar sıkıyordu ki kan, parmak uçlarında toplanıyordu.

Yüksek sesle okumadan bir saniye içinde telgrafın içeriğini inceledi. Kelimeler ağzından taşlar gibi dökülüyordu. “*Gemideki davranışların duyuldu. Bizim için bir gelecek yok.*” Yutkundü. “*Gelme.*”

Jean gözünü önce telgrafa, sonra Frances’e dikti.

“Ne?” dedi sessizliğe doğru. “Tekrar oku.”

Frances, keşke bu kelimeleri söylerken yumuşatmanın bir yolu olsaydı diye düşündü.

“Anlamıyorum,” dedi Jean.

“Gemiler arasında haberler hızlı yayılır,” dedi KHM sessizce. “Seylan’da demir attığımızda biri diğer gemilerden birine söylemiş olmalı.”

“Ama kimse bilmiyordu. Senden başka...”

“Telgrafi doğrulamak için kocanızın amirleriyle konuştuğumuzda hamilelik haberinizden oldukça rahatsız olduğunu söylediler.” Duraksadı. “Anladığım kadarıyla tarihlere bakıldığında bebeğin babasının o olmasının imkânsız olduğu ortaya çıkıyormuş.” *Kadın zalimce konuşuyor*, diye düşündü Frances. Sanki Jean’i dövecek başka bir sopa bulmaktan memnun olmuş gibiydi. Sanki *İstenmiyor Gelme* telgrafi onun için yeterince yaralayıcı değildi.

Jean bembeyaz olmuştu. “Ama ben hamile değilim, o bir...”

“Herhalde bu şartlarda hamile olup olmadığının artık bir önemi olmadığını düşünüyor.”

“Ama ona açıklama şansım olmadı. Onunla konuşmalıyım. Her şeyi yanlış anladı.”

Frances araya girdi. “Onun hatası değildi. Gerçekten. Bir yanlış anlaşılma oldu.”

Kadının yüz ifadesi bunu birçok kez duyduğunu söylüyordu. Erkekler ise sadece utanmış görünüyordu.

“Üzgünüm,” dedi kaptan. “Kızılhaç’la konuştuk, Avustralya’ya geri dönüşün için ayarlamalar yapılacak. Nerede karaya çıkacağım...”

Jean bir kasırganın vahşiliğiyle kadın hizmet memurunun üzerine atıldı, ellerini yumruk yapmıştı. “Seni fahişe! Seni kahrolası

yaşlı fahişe!” Frances araya girene kadar Jean kadının kafasına birkaç şiddetli yumruk geçirmişti bile. “Seni adi orospu! Sırf sen kimseyi bulamadın diye!” Çığlık çılgıneydi. Onu uzaklaştırmaya çalışan adamları, Frances’in yakarışlarını umursamıyordu. “Ben hiçbir şey yapmadım!” diye bağırdı. Gözyaşları yanaklarından süzölüyordu. Frances ve papaz onu geri çekti, harcadıkları çabayla yüzleri kıpkırmızı olmuştu. “Ben hiçbir şey yapmadım! Stan’e söylemelisiniz!”

Sanki odadaki tüm oksijen tükenmişti. Kaptan bile şoktaydı. Geri çekilmişti.

“Onları geri götüreyim mi efendim?” Frances mürettebatın içeri girdiğini gördü.

Jean yere çökmüştü.

Kaptan başıyla onayladı. “İyi olur. Size biriyle haber göndereceğim... ayarlamalarla ilgili... Biraz zaman geçtikten sonra. Ortalık sakinleşince.”

“Efendim,” dedi Frances. Nefes nefeseydi, titreyen Jean’i kollarında tutuyordu. “Tüm saygımla şunu söylememe izin verin; ona çok büyük bir kötülük yapıyorsunuz.” Yaşadıkları adaletsizlik başını döndürüyordu. “O bu olayda sadece bir kurbandı.”

“Sen hemşiresin, avukat değilsin,” diye tısladı kadın hizmet memuru. Bir eli kanayan başındaydı. “Gördüm. Yoksa unuttun mu?”

Artık çok geçti. Frances, Jean’e destek olarak (onu engelleyerek de denebilir) mürettebatın diğer yanından kaptanın bürosundan çıkarken Jean’in hıçkırıklarının arasında memurun sesini duyabiliyordu: “Şaşırdığımı söyleyemeyeceğim,” diyordu kadın. Sesi aksiydi, kendini haklı çıkarma peşinde olduğu anlaşılıyordu. “Yola çıkmadan önce söylemişlerdi; uyarmışlardı desem daha doğru. Bu Avustralyalı kızların hepsi aynı.”

14

Eğer ordudaki bir akrabanızın ya da arkadaşınızın kişisel çantası elinize ulaştıysa bu onun öldüğü ya da kaybolduğu anlamına gelmez. Binlerce erkek denizaşırı yolculuktan önce kişisel eşyalarının çoğunu toplayıp eve gönderilmesini istemiştir. Size resmi tavsiyemiz şudur: Size teslim edilen koliler, yanında resmi kaynaklardan ailesine gelen bir mektup ya da telgraf olmadıkça endişe sebebi değildir.

Daily Mail, 12 Haziran 1944, Pazartesi

Gemide yirmi üç gün

Planlananın dışında, Kochi’de kısa süreli demir attıklarında Jean gemiden indirildi. Başka kimsenin inmesine izin verilmiyordu fakat birkaç gelin Jean’in küçük bota binişini izledi. Kesinlikle başını çevirip bakmıyordu. Yanında da bir Kızılhaç görevlisi vardı. Diğer uçtaki çantası ve valiziyle ağırlık dengelenmişti.

İlk gece gözyaşları ve histeri krizi sırasında Jean’in yanında olan Frances, sonra onun daha karanlık bir ruh haline sivrulmasını izledi. Durumu düzelterek bir yol aradı fakat başaramadı. Margaret da işi kaptanla konuşmaya kadar götürmüştü. Sonradan

anlattığına göre kaptan nazik davranmıştı ama kocası artık onu istemiyorsa yapabileceği bir şey olmadığını söylemişti. Açıkça *emir emirdir*, dememişti ama kastettiği buydu. Margaret da o kahrolası KHM'nin canına okumak istediğini söylemişti.

“Kocasına yazabiliriz,” dedi Frances. Ama açıklanacak çok şey vardı ve hepsini hatasız yapmaları mümkün değildi. Hem ne kadarını anlatacaklardı?

Jean uyurken iki kadın gerçeği yansıtan, özenli bir mektup yazdı. Bir sonraki posta durağında göndereceklerdi. İkisi de dile getirmese de mektubun bir şeyi değiştirme ihtimalinin neredeyse sıfır olduğunu biliyorlardı. Ellerini güneşe siper edince iskelede duran botu görebilmişlerdi. Şemsiyeye benzer bir şeyin altında iki kişi bekliyordu. Biri Jean'ın valizlerini alırken diğeri karaya çıkmasına yardım etti. Ama bu mesafeden daha fazlasını görmek mümkün değildi.

Sessizlik ağır gelmeye başlayınca, “Benim suçum değildi,” dedi Avice. “Bana öyle bakmana gerek yok.”

Margaret gözlerini sildi ve ağır ağır içeriye yürüdü. “Biliyorum. Sadece bu... çok üzücü.”

Frances hiçbir şey söylemedi.

Güzel bir kız değildi, kendine özgü bir tatlılığı bile yoktu. Ama Kaptan Highfield ilerleyen günlerde Jean Castleforth'un yüzünü aklından çıkaramadığını fark etti. Bir savaş esiriyle başa çıkmak kadar rahatsız edici bir durumdu bu. Kızı karaya çıkarmak, onu birilerine teslim etmek, yüzündeki öfke, çaresizlik ve sonunda da mecburen boyun eğme ifadesi...

Birkaç kere kendine, doğru olanı yapıp yapmadığını sormuştu. Gelinler son derece kararlı ve sertti. Hemşirenin sessiz ötkesini unutamıyordu: *Ona çok büyük bir kötülük yapıyorsunuz*. Başka ne yapabilirdi ki? KHM gördüklerinden emindi. Personeline güvenmek zorundaydı, KHM'yi hiçbir yanlış harekete müsamaha

göstermeyeceği konusunda uyarmıştı. Hem, memurun da dediği gibi, eğer kocası artık onu istemiyorsa onlar ne yapabiliirdi ki?

Yine de o iki yüz, uzun boylu zayıf kızın hiddetli suçlaması ve küçük olanın yüzündeki saf keder ona, zayıf temelli sözlerle bu kadar uzağa seyahat eden bu kadınlardan ne kadar çok şey beklediklerini düşündürdü. Onları ayartılabilecekleri böylesi bir ortamda bulundurmak... Tabii bahsedilen ayartılma gerçekten yaşandıysa...

Kızın gidişi, ki bu şartlarda giden ikinci kişiydi, gemideki havaya gölge düşürmüştü. Gelinlerin kendilerini her zamankinden daha güvensiz hissettiğini görebiliyordu. Kaptan kontrolleri sırasında güvertede dolaşırken ona yan yan bakışlar atıyorlardı. Aynı kadere sürüklenmekten korkar gibi kapı eşiklerine gizleniyorlardı. Papaz, dua edildiği sırada dikkatle seçilmiş birkaç kelimeyle kadınların korkularına hitap etmeyi denemişti fakat bu gerginliklerini daha da artırıyordu.

Bu sırada kadın hizmet memurları aforoz ediliyordu. Gelinler, Jean'e yapılanı duyunca nefretlerini farklı şekillerde ifade etmeye karar vermişti. Bazıları bunu diğerlerinden daha yüksek sesle yapıyordu. Öyle ki memurlardan bazıları ağlayarak kaptanın yanına gelmeye başlamıştı.

Birkaç hafta önce olsa onlara kendilerini toplamalarını söylerdi. Şimdi ise tatsız bir şefkat hissediyordu. Bu bir yaramazlık değildi, gelinler harika bir macera yaşamıyordu. Esasen hepsi çaresizdi. Ve bu çaresizlik, hem onu yaşayanlarda hem de görenlerde alışılmadık duygular uyandırabiliyordu.

Ayrıca başka endişeleri de vardı. Gemi, sanki planlanan kaderini duymuş gibi bir dizi arıza vermişti. Dümen sıkışmıştı ve son on gün içinde üçüncü kez buharla çalışan direksiyona acil geçiş yapmak zorunda kalmışlardı. Su kıtlığı devam ediyor, mühendisler arıtma pompalarının neden devamlı bozulduğunu çözemiyordu. Dahası Aden'den, aralarında limanı ziyaret eden ve şimdi evlerine dönecek olan Cebelitarık valisi ve karısının da bulunduğu on dört

sivil yolcu daha almaları gerekiyordu. Kaptan Highfield hepsinin ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağından emin değildi. Ve topallamasını gizlemek git gide zorlaşıyordu. Dobson önceki gün ona imalı bir şekilde rahatının yerinde olup olmadığını sormuştu. O sırada kendini tutabilmek için yanağını ısırarak kadar canı yansa da tüm ağırlığını rahatsız bacağına vermek zorunda kalmıştı. Revire gidip alabileceği bir şey olup olmadığına bakmayı düşündü, sonuçta anahtarlar ondaydı. Ama hangi ilacı kullanması gerektiğine dair hiçbir fikri yoktu ve kendine daha fazla zarar vermekten ürküyordu. *Üç hafta daha, tabii o kadar dayanabilirsem...*

Tüm bu olumsuzluklar sebebiyle, sonunda dans partisi fikrini uygulamaya koymaya karar verdi. İyi bir kaptan yolcularının mutluluğunu ve refahını sağlamak için her şeyi yapardı. Biraz müzik ve dikkatle gözlemlenen bir buluşma herkese iyi gelirdi. Highfield oyalanma ihtiyacını herkesten çok anlıyordu.

Maude Gonne iyi değildi. Belki de Jean'in coşkulu varlığı olmadan boş görünen küçük kamaranın kasvetli havası onu bunaltmıştı. Belki haftalardır süren kötü beslenmenin ve sıcakta hapsedilmenin etkisiydi. İştahsız ve bitkindi. Ne banyo gezintileri ne de güvertede gece kaçamakları ilgisini çekiyordu. Margaret artık o gece onu neyin altında taşıyorsa, oradan kafasını çıkarıp alışılmadık derecede tuzlu havayı koklamıyordu. Kilo vermiş ve çok hafiflemişti, kuvvetsiz görünüyordu.

Frances ranzasında oturdu. Bir eliyle hırıldayarak uykuya dalan küçük köpeğin başını nazikçe okşuyordu, bulutlu gözleri yarı açıktı. Ara sıra, belki de Frances'in varlığını hatırlayarak kuyruğunu sallıyordu. Sanki kibarca minnettarlığını gösteriyordu.

Margaret kendini suçladı. Onu buraya hiç getirmemeliydi, Frances'e öyle söylemişti. Havanın çok sıcak olacağını, devamlı hapis kalacağını düşünmeliydi ve onu bildiği tek evde, babasının köpekleriyle birlikteyken mutlu olduğu uçsuz bucaksız yeşil arazide bırakmalıydı. Frances, Margaret'in tarzı olmayan bu sinir

bozukluğunun altında yatan düşünceyi anlamıştı: Daha küçük bir köpeğe bile doğru düzgün bakamıyorsa...

“Hadi onu yukarı, yürüyüşe çıkaralım,” dedi Frances.

“Ne?” Margaret ranzasında döndü.

“Senin sepetine koyar, üzerine de bir eşarp örteriz. Banyonun biraz ilerisinde hiç kimsenin gitmediği bir taret var. Neden gidip biraz orada oturmuyoruz? Maudie de gün ışığında doğru düzgün temiz havanın tadını çıkarır.”

Bu fikrin Margaret’i endişelendirdiğini anlıyordu. Aslında başka seçenekleri de vardı.

“Bak, onu benim götürmemi ister misin?” dedi Margaret’in ne kadar yorgun olduğunu gören Frances. Genç kadın günlerdir doğru düzgün uyumamıştı.

“Bunu yapar mısın gerçekten? Biraz kestirsem hiç fena olmaz.”

“Onu elimden geldiği kadar dışarıda tutacağım.”

Frances hızlıca C Güvertesi’ne yürüdü. Eğer kendinden emin görünürse kimsenin onu durdurmayacağını bilincindeydi. Gelinlerden bazıları gemide büro işleri, yemek pişirme gibi görevler üstlenmişti. Hatta bazıları yeni kurulan Gelinlerin Boyama Partisi’ne katılmıştı. Bu yüzden teknik servis elemanlarının alanı olarak görülen güvertede kadın görmek, iki hafta önceki gibi nadir değildi.

Küçük kapağı açtı, eğildi, dışarı çıktı ve kapağı arkasından açık bıraktı. Parlak bir gündü ve bunaltıcı olmayan, hoş bir sıcaklık vardı. Hafif bir esinti ipek eşarbyı havalandırdı. Küçük, siyah bir burun dışarı uzandı, ucu hafifçe titriyordu.

“Buyur bakalım yaşlı kız,” diye mırıldandı Frances. “Acaba sana iyi gelecek mi.”

Birkaç dakika sonra Maude Gonne bir bisküvi ve bir parça domuz pastırması yemişti. İki gündür ilgi gösterdiği ilk yiyeceklerdi bunlar.

Frances, kucağında köpekle neredeyse bir saat oturdu. Aşağıya vuran dalgaları izliyor, kulağına çalınan konuşmaları ve yukarı-

daki uçuş güvertesinden gelen, ara sıra yapılan garip anonslarla kesilen kahkahaları dinliyordu. Birkaç gündür yıkanmayan kıyafetlerinden artık bıksa da, hareket ettikçe vücudundan banyo yapmayı özleten kokular yükselse de Frances bu gemiyi özleyeceğini biliyordu. Geminin sesleri artık o kadar tanıdıktı ki onu rahatlatıyordu. Aden’de durduklarında diğer herkes gibi karaya çıkmayı istediğinden bile emin değildi.

Piyadeyi iki gündür görmemişti.

Önceki akşamlarda başka bir piyade nöbetteydi ve gemide dolanarak geçirdiği kayda değer zamana rağmen piyade ortaya çıkmamıştı. Bir an hasta olup olmadığını merak etti ve Dr. Duxbury’nin onu tedavi etmesi ihtimalini düşünüp endişelendi. Sonra kendi kendine, *saçmalama*, deyip bu fikirleri unutmaya çalıştı. Piyadeyi görmemesi muhtemelen daha iyiydi. Jean’in gidişi onu zaten yeterince huzursuz etmişti, imkânsız liseli aşkı eksik kalsa da olurdu.

Fakat bir saat sonra güverteden çıktığı sırada bir anda geri sıçradı. Çoğu arkadaşı Pasifik’e özgü bir bronzluk yakalamışken onun yüzü hâlâ solgundu. Gölgeli gözleri de geçirdiği uykusuz geceleri ele veriyordu ama oydu işte. Omuzlarının rahat hareketi, hâki rengi üniforması içindeki dik duruşu, kapının dışında hareketsiz dururken Frances’in fark etmediği bir gücü akla getiriyordu. Omzunda bir çanta vardı, Frances onun gemiden inmeye hazırlandığını düşünüp donakaldı. Ne yaptığından emin olmasa da duvara yaslandı, elini göğsüne götürdü ve koridordan geçerken adımlarını dinledi. Onların bulunduğu yeri henüz geçmişti ki, adımları yavaşladı. Nedense nefesini tutan Frances, onun duracağını fark etti. Kapı birazcık açıldı, kafasını uzattı ve aralarında birkaç metre varken gülümsedi. İçten bir gülümsemeydi bu, yüzündeki tüm gerilimi götürmüştü. “İyi misin?” diye sordu.

Frances saklanma yerini açıklayacak kelimeleri bulamadı. Yüzünün kızardığını fark etti ve bir şey söyleyecek gibi oldu, sonra başını sallayarak iyi olduğunu belirtti.

Piyade ona inceleyen gözlerle baktı ve sonra da bakışlarını sepete yönlendirdi. “Düşündüğüm arkadaşımız mı bu?” diye mırıldandı. Ses tonu Frances’in içinde bir kıpırtı yaratıyordu.

“Çok iyi değil,” diye cevap verdi. “Biraz temiz havaya ihtiyacı olduğunu düşündüm.”

“D Güvertesi’nden uzak durmaya dikkat et. Orada denetleme yapılıyor.” Arkasına baktı, sanki etrafta kimsenin olmadığından emin olmak istiyordu. “Arkadaşına üzuldüm,” dedi. “Yapılan doğru değildi.”

“Evet, değildi,” dedi Frances. “Hiçbiri onun suçu değildi. Daha çocuk sayılır...”

“Eh, donanma bazen hoşgörüsüz bir ev sahibi olabiliyor.” Uzanıp hafifçe Frances’in koluna dokundu. “Peki sen iyi misin?” Frances tekrar kızarınca piyade hafifçe geri çekildi. “Yani, geri kalanlar olarak siz... hepiniz iyi misiniz?”

“Ah, biz iyiyiz.”

“Bir şeye ihtiyacınız var mı? Biraz içme suyu ya da kraker...”

Gözlerinin köşesinde üç çizgi vardı. Konuştuğunda derinle-
şiyordu. Belki yıllarca tuzlu havada kalmanın belirtisiydi, belki de gözlerini kısıp güneşe bakmanın.

Frances piyadenin çantasını göstererek, “Bir yere mi gidiyor-sun?” diye sordu. Gözlerini ona dikmesini engelleyecek ne bulursa yapıyordu.

“Ben mi? Yo... Üniformam var içinde.”

“Anladım.”

“Bu gece yine izinliyim,” dedi ve sanki bu iyi bir şeymiş gibi gülümsedi. “Eğer dans için...”

“Efendim?”

“Duymadın mı? Bu akşam uçuş güvertesinde danslı parti yapılıyor. Kaptanın emirleri.”

“Ya!” Düşündüğünden daha yüksek sesle tepki vermişti. “Ya! Ne güzel!”

“Umarım öncesinde suyu biraz açarlar.” Sırıttı. “Yoksa siz kızlar binlerce terli denizcinin kokusunu duyunca koşarak kaçacaksınız.”

Frances kendi kırışık pantolonuna bir bakış attı ama piyadenin dikkati uzakta bir yerlere kaymıştı.

“Orada görüşürüz,” diyen piyade şapkasını tekrar taktı ve asker selamı sayılabilecek bir şekilde kafa salladıktan sonra ortadan kayboldu.

Kraliyet Deniz Piyadeleri Bando su geminin adasından biraz uzakta, güverte kantininin dışındaki eğreti sütunlarının üzerinde oturmuş, *I’ve Got You Under My Skin*’i çalmaya başlamıştı. *Victoria*’nın motorları onarım için kapatılmıştı ve gemi, durgun sularda dingin ve hareketsizce süzülüyordu. Güvertede yüzlerce gelin en şık giysileri içinde, daha doğrusu erişebildikleri en şık giysileriyle dans ederek dönüyorlardı. Bazıları erkeklerle, diğerleri ise kıkırdayarak birbirleriyle eşleşmişti. Yemek alanından adanın etrafına masalar ve sandalyeler getirilmişti. Dans edemeyen ya da etmek istemeyenler de burada oturuyordu. Yukarıda, Hindistan gökyüzünde, yıldızlar balo salonu ışıkları gibi parlıyor, gümüş rengini denize katıyorlardı.

İnsan hayal gücünü biraz zorlar ve silahları, güverteadaki çatışma izlerini, çürük masa ve sandalyeleri görmezden gelebilirse buranın Avrupa’daki büyük balo salonlarından farkı olmadığını düşünebilirdi. Kaptan bu manzara karşısında beklenmedik bir neşe hissetti ve biraz da duygusallıkla, en son yolculuğunda yaşlı kıza yaraşır bir görüntü olduğunu düşündü. *Biraz şıklık ve görkem. Biraz da eğlence.*

Erkekler en iyi talim üniformalarının içinde, günlerdir olduklarından daha neşeli görünüyordu. Gelinler ise kuaför salonunun geçici süreyle kapanmasına isyan ettikten sonra, acil durum tuzlu su duşlarının devreye girmesiyle moral bulmuştu. *Biraz giyinip süslenmek hepsine iyi geldi,* diye düşündü kaptan. Erkekler bile şık takımlarıyla dolaşmaktan hoşlanmıştı.

Şimdi ya kalabalıklar halinde oturuyor ya da grup halinde sohbet ediyorlardı ve erkekler geçici olarak rütbe sıralamasını dert etmiyordu. KHM'lerden biri Kaptan Highfield'e "uygun" bölünme düzeni uygulanmasını ister mi diye sormuştu. "Uygulanmasa ne olacak sanki?" diye düşündü Highfield. Bu yolculuk çoktan sıradışı bir hal almıştı zaten.

"Victoria'nın yakıt ikmali yapması ne kadar sürer Kaptan Highfield?"

Yanında yolculardan biri oturuyordu. Dobson onu bu küçük Çalığışu'yla yarım saat önce tanıştırmıştı. Küçük, koyu tenli ve son derece ciddi bir kızdı ve geminin teknik özellikleriyle ilgili onu öyle uzun bir sorguya çekmişti ki kaptanın içinden ona Japon ajanı olup olmadığını sormak geçmiş ancak bunu yapmamıştı. Kız pek de espri anlayışına sahip biri gibi görünmüyordu.

"Şu anda tahmini bir şey dahi söyleyemem," diye yalan söyledi.

"Senin çocukların yakıt ikmalinden biraz daha uzun sürer," diye mırıldanan Dr. Duxbury güldü.

Su meselesindeki anlayışlarından dolayı Kaptan Highfield teşekkür olarak herkese fazladan bir yudum rom sözü vermişti. Akşamı biraz canlandırmak için kadeh kaldırdı. Fakat Dr. Duxbury'nin bir şekilde payına düşenden fazlasını ele geçirdiğinden şüpheleniyordu.

"Ne olacak sanki?" diye düşündü yine. Adam yakında gidecekti. Bacağının ağrısından dolayı kendisi de fazladan yudumlar almayı düşünüyordu. Su durumu böyle olmasaydı bacağını soğuk suya sokup biraz rahatlatabilirdi. Ama onun yerine yine uykusuz bir gece geçirmeye hazırlanıyordu.

"ABD uçak gemileriyle yan yana çok görev yaptınız mı?" diye sordu Çalığışu. "Basra Körfezi'nde USS *Indiana*'yla yan yana geldik ve şunu söylemeliyim ki o Amerikan gemileri bizimkinden çok daha üstün görünüyor."

"Gemiler hakkında çok şey biliyoruz galiba, öyle mi?" diye araya girdi Dr. Duxbury.

“Biliyor olmam doğal. Dört senedir Çalikuşu olarak çalışıyorum.”

Dr. Duxbury duymamış gibiydi. “Judy Garland’ı andırıyorsun. Daha önce söyleyen olmuş muydu? Garland’ı *Me and My Girl* filminde izlemiş miydin?”

“Maalesef izlemedim.”

İşte başlıyoruz, diye düşündü Kaptan Highfield. Bu vekil doktorla birkaç yemeğe katlanmak durumunda kalmış, en az yarısı adamın berbat şarkılarını söylemeye başlamasıyla sonuçlanmıştı. Müzikten o kadar çok, tıptan ise o kadar az bahsediyordu ki Highfield şimdi Donanma onu işe alırken yeterliliklerini daha mı dikkatli incelemeliydi acaba diye düşünüyordu. Kaygılarına rağmen, daha önceki seferlerde yaptığı gibi ikinci bir doktor talep etmemişti. Vicdan azabıyla da olsa Duxbury’nin durumunun işine geldiğini fark etti. Bacağıyla ilgili çok fazla soru soran, işinde yetkin bir doktor istemiordu.

Önündeki şenliğe son bir bakış attı. Bando bir *reel*¹⁰ çalışıyordu ve yüzleri kızarmış, ayakları neredeyse yerden kesilmiş kızlar sevinç çılgınlıkları atıp fırıl fırıl dönüyordu. Sonra filikaların yanında uçuş kaptanı ile konuşan Dobson ve piyade kaptanına baktı. İşini bitirmişti. Buradan sonra idare edebilirlerdi. Zaten hiçbir zaman partilere bayılmamıştı.

“İzninizle,” dedi acıyla ayağa kalkarken. “Halletmem gereken ufak bir mesele var.”

“Jean olsa bayılırdı,” dedi Margaret. Dennis Tims’in subay salonundan getirdiği rahat sandalyeye oturmuş, ince bir şalı omuzlarına atmıştı. Tam anlamıyla ışık saçıyordu. İyi bir uyku çekmek ve Maude Gonne’ın iyileştiğini görmek moralini düzeltmişti.

“Zavallı Jean...” dedi Frances. “Acaba şimdi ne yapıyordur?”

10 Geleneksel bir İskoç kır dansı. (ç. n.)

Avice az ötede beyaz giyinmiş subaylardan biriyle dans ediyordu. Kuaför salonunda özenle yapılmış saç, ark lambalarının altında bal renginde parlıyordu. Derli toplu üstü ve şık eteğinin de aşağı kalır yanı yoktu.

“Seninkinin çok da dert ettiği söylenemez sanki, ne dersin?” Margaret başını salladı.

Jean’ın gidişinin üzerinden iki saat bile geçmeden Avice onun yatağını, valizinden getirmek istediği kıyafet ve ayakkabılarını rahatça yerleştirmek için kullanmak istediğini söylemişti.

Frances o kadar sinirlenmişti ki yatağın üzerinde ne varsa yere atma isteğini güçlükle bastırmıştı. “Ne var ki?” diyerek karşı çıkmıştı Avice. “Artık yatağa ihtiyacı yok herhalde.”

Avice hâlâ o öğleden sonraki el işi malzemeleri yarışmasını, süslü püslü gece çantasıyla kazanmasını kutluyordu. Fakat sonradan kızlara gece dışarı çıksa o çantayı beş metreden fazla yakınına yaklaştırmayacağını söylemişti. Önemli olan Irene Carter’i yenmekti. Artık *Victoria*’nın Kraliçesi ünvanı yarışında ondan iki puan öndeydi.

“Hiçbir şeyi dert ettiğini sanmıyorum...” Frances daha fazlasını söyleyecek gibi olsa da kendini tuttu.

“Bu gece bunu düşünmeyelim bence, ne dersin? Artık yapabileceğimiz bir şey yok.”

“Doğru,” dedi Frances.

Kıyafetlere hiçbir zaman özel bir ilgi duymamıştı, eskiden beri üniformasıyla kendini rahat hisseder, dikkatleri üzerine çekmek istemezdi. Şimdiyse eteğini düzeltiyordu. Diğer kadınların gösterişli kıyafetleri arasında, bir zamanlar şık olduğunu düşündüğü elbisesi şimdi gözüne çok hırpani görünüyordu. Bir hevesle saçını sıkı topuzundan kurtarmıştı. Küçük aynada kendine baktığında omuzlarına dökülen saçlarının yüzünü yumuşattığını fark etmişti. Şimdi etrafındaki bigudiler ve losyonlarla geçirilen uzun saatlerin ürünü, özenle yapılmış saçlara baktığında basit ve yarım kalmış

hissediyor, firketelerinin verdiği rahatlığı özlüyordu. Acaba korkularını Margaret'a açabilir miydi? Ona içini döküp biraz olsun rahatlayabilir miydi? Fakat arkadaşının terli yüzünü, şişmiş bedenini ve son dört gündür içinde sıkıştığı pötikare elbiseyi görünce aklındaki soruyu sormadı. Onun yerine, "Sana içecek bir şeyler getireyim mi?" dedi.

"Seni güzel insan! Hiç sormayacaksın sanmıştım," dedi Margaret tüm cana yakınlığıyla. "Kendim alırdım ama beni bu sandalyeden kaldırmak için vinç gerekir."

"Bir gazozu ne dersin?"

"Çok yaşa derim! Sen dans etmek istemiyor musun?"

Frances duraksadı. "Ne?"

"Benimle oturmak zorunda değilsin, biliyorsun. Başımın çaresine bakabilirim. Gidip keyfine bak."

Frances burun kıvrıdı. "Kenarda durmayı tercih ederim."

Margaret tamam der gibi başını sallayıp bir elini kaldırdı.

Söyledikleri tam olarak doğru değildi. Bu gece loş ışığın koruması, keyifli ortam ve müziğin getirdiği dikkatsizlik Frances'in içinde dans pistinde dönen kızlardan biri olma özlemini uyandırıyor. Kimse onu bunu istediği için yargılamazdı. Kimse ona aldırış etmezdi. Herkes bu geceyi olduğu gibi kabul ediyordu: masum bir eğlence, ayışığının altında tadı çıkarılan basit bir zevk.

Frances iki bardak gazoz alıp dansçıları izleyen Margaret'in yanına döndü.

"Dansla hiç aram olmadı," dedi Margaret. "Ama bu gruba bakınca düşünüyorum da... orada olmak için her şeyi verirdim."

Frances başını Margaret'in karnına doğru salladı. "Az kaldı," dedi. "Sonra İngiltere'yi baştan başa fokstrot dansı yaparak gezebilirsin."

Onu görmemesi önemli değildi, kendi kendini böyle teselli etmişti Frances. Hatta bu pejmürde haliyle belki de karşısına çıkamayı tercih ederdi. Büyük ihtimalle o da karanlık kalabalığın

içinde kaybolmuş, parlak renkli ve saten ayakkabılı güzel bir kızla dans ediyordu. Zaten Frances erkekleri etrafından uzaklaştırmaya o kadar alışmıştı ki başka türlü nasıl davranılacağını da bilmiyordu.

Yetişkinliğinde sadece hastane koğuşlarındaki danslara katılmıştı ve onlar da gayet kolay olurdu. Ya eski arkadaşı olan ve saygı mesafesini koruduğu meslektaşlarıyla ya da az çok anaç duygular beslediği ve genelde “tıpçı” herkese hürmet eden hastalarıyla dans ederdi. Onlara da sık sık “bacağına dikkat et” diye mırıldanırken bulurdu kendini. Ya da yeni bastıkları zeminde rahat olup olmadıklarını kontrol ederdi. Başhemşire Audrey Marshall, onları tıbbi bir baloya getirmiş gibi görüldüğünü söyleyerek dalga geçerdi. Bu gülüşen, ukala adamlara nasıl davranacağını bilemezdi; bazıları merasim üniformalarıyla o kadar yakışıklıydı ki nefesi kesilirdi. Havadan sudan konuşmayı ya da öylesine flört etmeyi de bilmiyordu. Diğer herkesin görkemli kıyafetleri yanında soluk mavi elbisesinin içinde çok mahcup hissederci.

Tam o anda, “Selam,” diyen piyade yanına oturdu. “Seni arıyordum.”

Frances konuşamadı. Piyadenin koyu renk gözleri gecenin atmosferiyle yumuşamıştı ve ona dikkatle bakıyordu. Tenindeki hafif fenol kokusunu fark edebiliyordu, üniformasının kumaşına özgü bir kokuydu bu. Piyadenin eli önündeki masada dururken Frances içindeki o saçma dokunma isteğiyle savaştı.

“Dans etmek ister misin diye soracaktım,” dedi piyade.

Frances piyadenin ellerine baktı. O ellerin belinde olma ihtimaliyle, vücutlarının yakın olması düşüncesiyle yüzleşti ve bir panik dalgası hissetti. “Hayır,” dedi aksi bir tavırla. “Aslında ben... Ben tam gidiyordum.”

Kısa bir sessizlik oldu.

“Geç oldu,” diyerek bu sözleri kabullendi piyade. “Buraya daha erken çıkmayı umuyordum ama aşağıda, muttakta utak bir olay yaşandı ve birkaçımız durumu çözmek için çağırıldık.”

“Yine de teşekkür ederim,” dedi Frances. “Umarım akşamın geri kalanında iyi vakit geçirirsin.” Boğazı düğümlendi. Eşyalarını toplarken piyade de ona yol vermek üzere ayağa kalktı.

“Gitme,” dedi Margaret. Frances ona döndü. “Hadi! Tanrı aşkına be kadın! Bütün kahrolası gece boyunca bana eşlik ettin, şimdi en azından dans pistinde bir tur dönebilirsin. Hem ne kaçırdığımı gösterirsin bana...”

“Margaret, üzgünüm ama ben...”

“Üzgünsün ama sen ne? Of, hadi ama Frances. İkimizin birden sakı çiçeği gibi kalakalmasının anlamı yok. Sevgili arkadaşımızın dediği gibi, aç pergelleri. Bu gecelik, Jean’ın hatrına!”

Frances tekrar piyadeye, sonra kalabalık güverteye ve tüm renklerin fırıl fırıl dönüşüne baktı. İzdihamın içine girmekten mi yoksa ona bu kadar yakın olmaktan mı korkuyordu, emin değildi.

“Devam et, hadi!”

Piyade hâlâ yanındaydı. “Küçük bir dansa ne dersin?” dedi kolunu uzatarak. “Benim için büyük bir zevk olur.”

Konuşabileceğinden emin olmayan Frances de bir şey söylemeden piyadenin koluna girdi.

Bu gece durumun imkânsızlığını düşünmeyecekti. Kendisine, uzun süredir tehlikeli olduğunu söyleyip durduğu bir şeyler hissettiği gerçeğini düşünmeyecekti. Sonuçlarının kaçınılmaz bir şekilde sancılı olacağı gerçeğini de aklından çıkarıp atacaktı. Sadece gözlerini kapattı, ranzasına uzandı ve kendini, derinlere sakladığı o anların içine bıraktı. Piyadenin bir eliyle onun elini yakaladığı, diğeriyle de belinden tuttuğu dört dansı düşündü. Son dansta piyade kendini gerektiği gibi birkaç santim geride tutsa bile çıplak boynunda nefesini hissedişini zihninde tekrar tekrar canlandırdı.

Elini bıraktığında ona nasıl baktığını düşündü. Elini onunkinden yavaşça ayırışında bir isteksizlik mi vardı? Frances öyle olduğunu

hayal etse bu kimsenin canını acıtır mıydı? Başını onunkine eğip sessizce, “Teşekkür ederim,” deyişinde tuhaf bir vurgu yok muydu?

Piyadeye karşı hissettiği duygular onu şaşırtıyor, utandırıyor. Ama bu duygulara hâlâ sahip olduğunu keşfettiği için de içinden şarkı söylemek geliyordu. Bu akşam deneyimlediği karmakarışık, kuvvetli hisler deniz yoluyla bir virüs kapıldığını düşündürmüştü ona. Hiç bu kadar hararetle olduğunu, düşüncelerini etkin biçimde toparlayamadığını hissetmemişti. Göğsünde yükselen, patlayınca neye dönüşeceği bilinmez histeri balonunu durdurmaya çalışarak elini ısırdı. Kendini derin nefesler almaya zorladı ve son altı yıldır ona avuntu sağlayan iç huzurunu yeniden yakalamaya çalıştı.

Sadece bir danstı bu. “Bir dans,” diye fısıldadı kendi kendine ve örtüyü üzerine çekti. Neden bunun için minnettar olamıyorsun?

Önce ayak sesleri duydu, sonra da erkek sesleri. Biri kapının dışında durması için geçici olarak görevlendirilmiş piyadeyle konuşuyordu. Kızıl saçlı, uykulu gözleri olan genç bir piyadeydi. Yattığı yerden bir kulağıyla konuşmaları dinleyerek, nöbet değişim saatinin gelip gelmediğini düşündü. Sonra da doğrulup oturdu.

Gelen oydu. Bir dakika daha kıpırdamadan oturdu, yanılmadığından emin oldu, sonra yatağından kalktı. Kalbi küt küt atıyordu. Aklına Jean geldi ve tüyleri ürperdi. Belki de ondan hoşlanması gözlerini kör etmiş ve önündekini görmemişti.

Kulağını kapıya yasladı.

“Ne düşünüyorsun?” diyordu.

“İyi geçti,” diye cevap verdi diğer piyade. “Ama sonuçta seçme şansın yok.”

“Bundan hiç hoşlanmadım,” dedi. “Hiç hem de.”

Frances geriye doğru bir adım attı, o sırada kulp döndü ve kapı sessizce açıldı. Piyade kafasını içeri uzattı ve akşamın erken saatlerindeki haliyle göründü. Frances’i orada yakalamıştı; kori-dorun ışıklarıyla aydınlanan yüzü şaşkın ve solgundu.

“Sesler duydum da...” diye lafa girdi Frances. Geceliğiyle olduğunun farkındaydı. Örtüsünü alıp etrafına sıkıca sarıverdi.

“Rahatsız ettiğim için üzgünüm.” Piyade alçak sesle ve aceleyle konuşuyordu, “Ama aşağıda bir kaza oldu. Merak ediyordum da... Bak, yardımına ihtiyacımız var.”

Dans, geminin çeşitli bölümlerinde, çeşitli gayriresmî toplanmalarla son bulmuştu. Toplanmalardan biri arka iskele tarafındaki makine dairesinin terleten sınırlarında gerçekleşmişti. Burada bir ateşçi, gelinlerden biriyle ana motorun yanındaki yürüme yolunda vals yaparak ilerlemişti. Şimdiye kadar duydukları kesin değildi ama motorun bulunduğu çukura düştükleri söyleniyordu. Adam baygındı, gelinin yüzünde de kötü bir kesik vardı.

“Anlayacağın sebeplerden geminin doktorunu çağırıyoruz. Ama nöbet değişmeden onları çıkarmamız gerekiyor.” Tereddüt etti. “Bize yardım edebileceğini düşündük... yani düşündüm.”

Frances kollarını çevresinde kavuşturdu. “Üzgünüm,” diye fısıldadı. “Oraya inemem. Başka birini çağırmanız gerekecek.”

“Ben de orada olacağım. Senin yanında kalacağım.”

“O yüzden değil...”

“Endişelenmene gerek yok, söz veriyorum. Senin hemşire olduğunu biliyorlar.”

O anda piyade de söylediği şeyin ne anlama geldiği fark etmişti.

“Yardım edebilecek başka kimse yok,” dedi ve saatine baktı. “Yaklaşık yirmi dakikamız var. Lütfen Frances.”

Daha önce hiç ilk adını kullanmamıştı. Ama piyade o anda bunu fark etmiş benzemiyordu

Margaret’in sesi karanlığı sessizce böldü. “Ben de seninle gelirim. Yanında olurum. Yani daha rahat edeceksen...”

Frances kararsızlıkla kıvranıyordu, piyadenin yakınlığıyla kafası dağılmıştı.

“Lütfen, sadece bir bak. Eğer çok kötüyse doktoru uyandırırız.”

“İlk yardım çantamı alayım,” diyen Frances yatağın altına uzanıp tenekte kutuyu aldı. Karşısındaki Margaret ağır ağır kalktı ve artık göbeğini zorlukla kapatan sabahlığını giydi. Frances’in kolunu, desteğini gösterircesine sıktı.

O sırada Avice, “Nereye gidiyorsunuz?” diye sordu ve ampu-lün ipini çekti. Yatağında doğrulmuştu ve aydınlıkta kalanlara gözlerini kırpıştırarak bakıyordu.

“Temiz hava alıp geleceğiz,” dedi Margaret.

“Beni kandıramazsın.”

“Aşağıda yaralanan birkaç kişiye yardım edeceğiz,” dedi Margaret. “İstiyorsan bizimle gel.”

Avice onlara baktı, sanki gidip gitmemeyi tartıyordu.

“En azından bunu yapabilirsin,” dedi Margaret.

Avice yatağından çıktı ve şeftali rengi ipek bornozunu giydi. Parmağını dudağına götürmüş kapıyı tutan piyadenin önünden geçti ve koridordan sessizce merdivene doğru ilerleyen kızları takip etti.

Kızıl saçlı piyade tekrar yerine geçip artık uyuyan bir köpekten başka kimsenin olmadığı kamarayı korumaya döndü.

Onları görmeden önce seslerini duydular. Arka iskele tarafındaki makina dairesine ulaşana kadar Margaret’a sonsuza kadar gidiyor-muş gibi gelen basamaklardan inip dar koridorlardan geçmiş ve geminin göbeğinin derinliklerine gelmişlerdi. Yoğun bir sıcaklık vardı. Geri kalmamak için çabalarırken nefes nefese kalıyordu ve alnını sık sık koluna silmesi gerekiyordu. Ağzında da yağ tadı vardı. Sonra tiz bir ağlama sesi duydular. Araya telaşlı kadın ve erkek sesleri karışıyordu. Bazıları tartışıyor, bazıları birbirini yatıştırıyor, hepsinin ardından güçlü bir metal sesi ve gümbürtü duyuluyordu. Canavarın müthiş kalbinin sesiydi bu. Belki de sese cevap olarak Frances de hızlandı ve piyadeyle birlikte koridor boyunca koşar adım ilerledi.

Margaret makina dairesine herkesten birkaç saniye sonra ulaştı. Kapağı açtığında sıcaklık o kadar yüksekti ki değişime uyum sağlamak için bir dakika öylece durması gerekti.

İçerideki yürüme yoluna adım attı ve sesi takip ederek aşağıya baktı. Beş metre kadar aşağıda, zeminde batmış bir boks ringini andıran kocaman çukurda, genç bir denizci yerde yarı yatar vaziyetteydi ve sırtını duvara yaslamıştı. Bir taraftan ağlayan bir gelinin sesi duyuluyor, diğer yandan bir arkadaşı da onu yüreklendirmeye çalışıyordu. Köşedeki sandığın üzerinde oynanan iskâmbil oyunu görünüşe göre öylece yarıda bırakılmıştı ve yerde de birkaç tane ters dönmüş bardak vardı. Merkezde borular ve vanalardan oluşmuş bir labirente benzeyen devasa bir motor çalışıyor, kocaman metal parçalarından ritmik, sağır edici darbe sesleri yükseliyordu. Vanalar sanki şeytani bir melodiye düzenli aralıklarla tıslayıp buhar çıkararak eşlik ediyordu. Diğer uçta, yürüme yolunun altına kıvrılmış başka bir gelin, yüzünün bir yanını tutmuş ağlıyordu. “Ne diyecek peki? Benim hakkımda ne düşünecek?”

İleride Frances, motorun derinliklerine inen merdivenlere doğru koşturuyordu. Adımları, nervürlü döşemenin üzerinde sessizdi. Sarhoş kalabalığı yarararak ilerledi, dizlerinin üzerine çöktü ve adamın koluna sarılı, kana bulanmış kirli bezin altında ne olduğunu inceledi.

Margaret korkuluk görevi gören metal kabloya yaslanıp diğer kızlardan birinin, yaralı kadının elini kafasından çekişini ve morarmış yaraya ıslak bezle bastırmasını izledi. Hâlâ üniformaları içindeki birkaç mürettebat sahnenin kenarında gidip geliyor, büyük boy oksijen tenekelerini ve küpeştenin bazı kısımlarını kaldırıyor. İki kişi, şoka girmiş gibi derin nefesler çeke çeke sigara içiyordu. Motorun boruları, loş ışıkta duvarların etrafında parlıyordu.

“Oraya gitti ve tenekeler üzerine düştü,” diye bağılıyordu bir adam. “Neresine çarptığını bilmiyorum. Hepsi yukarıda olmadığı için şanslıyız.”

“Ne kadar zamandır baygın?” Frances motorun gürültüsünden duyulabilsin diye sesini yükseltti. “Başka kim yaralı?” Artık hareketlerinde temkinli değildi, heyecanlanmıştı.

Botyakasını¹¹ gevşeten piyade yanında duruyor ve Frances’in talimatlarını uyguluyordu. İlk yardım çantasından gerekli malzemeleri bulup çıkarıyordu. O da diğer gemicilere talimat vermekteydi. İkisi fırlayıp merdivenleri çıkıverdi; yoldan çekildiklerine memnun görünüyorlardı.

Avice sırtını duvara yaslamış, yürüme yolunda duruyordu. Yüzündeki huzursuz ifade, Margaret’a buranın bulunmak istemediği bir yer olduğuna karar verdiğini gösteriyordu. Bir anda aklına Jean geldi ve onun payına düşen cezayı düşününce kısa bir süreliğine güvende olup olmadıklarını sorguladı. Ama sonra, baygın adamın üzerine eğilmiş, bir eliyle gözkapaklarının altını kontrol eden, diğeriyle de çantasında bir şeyler arayan Frances’e baktı ve gidemeyeceğini anladı.

“Kendine geliyor. Biri başını yanda tutsun lütfen. Adı ne? Kenneth? Kenneth,” diye seslendi ona. “Acıyan yeri gösterebilir misin?” Onu dinledi, sonra elini kaldırdı ve parmaklarını teker teker çekti. “Şunu benim için açar mısın lütfen.” Piyade onun işaret ettiği yere eğildi ve dikiş takımına benzer bir şey çıkardı. Margaret kafasını çevirdi. Altındaki yürüme yolu motor çalıştıkça titriyordu.

“Nöbet kaçta değişiyor demişlerdi?” diye sordu Avice gergin biçimde.

“On dört dakika,” dedi Margaret. Aşağı inip onlara hatırlatmalı mı, diye düşünse de sonradan bunun anlamsız olduğuna karar verdi. Hareketleri zaten yeterince hızlıydı.

Başını çevirirken bir adam dikkatini çekti. Köşede, yere otuyordu. Margaret onun birkaç dakikadır gözlerini Frances’ten

11 Kraliyet Donanması’ndaki piyadelerin, boğazlarının kesilmesini engellemek için botlarından kesip boğazlarına sardıkları deri parçası (ç n)

alamadığını fark etti. Bakışındaki tuhaflığı görünce acaba Frances'in sabahlığı mı açılmış diye düşündü. Sonra ilgisinin şehvet barındırmadığını ama nazik de olmadığını gördü. Garip bir şekilde, onunla ilgili bir şeyler biliyormuş gibi baktığını düşündü Margaret. Rahatsız hissedip Avice'e yaklaştı.

"Bence artık gitmeliyiz," dedi Avice.

"Uzun sürmez," dedi Margaret. İçten içe Avice'e katılıyordu. Burası berbat bir yerdi. İnsan istese cehennemi burası gibi hayal edebilirdi. Fakat Frances hiç bu kadar evinde gibi görünmemişti.

"Sana bunu yaptığım için üzgünüm Nicol. Ama onu bırakamazdım. Bu haldeyken yapamazdım."

Galli Jones parmağıyla botyakasını çekiştirdi ve sonra pantolonuna bulaşmış yağa göz attı. "Bir daha Duckworth'ün beni mesai sonrası eğlencesine ikna etmesine izin vermeyeceğim. Salak herif! Üstüm başım mahvoldu." Duvarlardaki sigara yasağı levhalarına göz ucuyla bakıp bir sigara yaktı. "Neyse kardeşim, sana borçluyum."

"Bence başka birine borçlusun," dedi Nicol. Saatine baktı. "Tanrım! Sekiz dakika içinde onları buradan çıkarmamız gerekiyor Frances."

Yerdeki Frances, gelinin yüzündeki kesiği temizlemeyi bitirmişti. Kızın ağlaması durmuş, yüzü şoktan bembeyaz kesilmişti. Nicol aldığı alkol miktarının onu bu hale getirdiğinden ve hiddetlendirdiğinden şüphelendi. Frances'in saçları terden ıslanmış, yüzünün önünde tel tel sallanıyordu. Soluk renkli, pamuklu kumaştan sabahlığı tenine yapışmış, makina yağına bulanmıştı.

"Bana morfini uzatır mısın lütfen," dedi Frances. Piyade küçük kahverengi şişeyi kutudan çıkardı. Frances önce şişeyi aldı, sonra piyadenin elini tuttu ve kızın yüzündeki gazlı bezin üzerine yerleştirdi. "Bunu iyice bastır," dedi. "Ne kadar sıkı bastırırsan o

kadar iyi. Biri de Kenneth'ı kontrol etsin lütfen. Kötü hissetmediğinden emin olalım."

Uzun süredir çalışmanın verdiği seri hareketlerle şişenin kapağını açtı ve şırıngayı doldurdu. Yaralı kıza, "Birazdan daha iyi hissedeceksin," dedi. Nicol de ona yer açmak için kayınca iğneyi kızın teninin yanına yerleştirdi. "Dikiş atmam gerekecek," dedi. "Ama elimden geldiğince küçük yapacağıma söz veriyorum. Zaten çoğunu saçların kapatacak."

Kız ses çıkarmadan başıyla onayladı.

"Burada yapmak zorunda mısın?" dedi Nicol. "Yukarı çıkarsak ve orada halletsek olmaz mı?"

Erkeklerden biri, "Hangar güvertesinde devriye gezen bir KHM var," dedi.

"İşimi yapmama izin ver," dedi Frances. Sesi çelik gibi sertti. "Elimden geldiğince hızlı olacağım."

Kenneth'ı dışarı taşıdılar. Elden ele geçirerek merdivenden çıkarken bacağına ve kafasına dikkat etmeleri için birbirlerine bağıyorlardı.

"Arkadaşın bir şey söylemez, değil mi?" Onları izleyen Jones kafasını kaşıdı. "Ona güvenilebilir miyiz?"

Nicol başım evet anlamında salladı. Frances de ipliği iğneye birkaç denemeden sonra geçirebildi, Nicol onun parmaklarının titrediğini görebiliyordu.

Ona teşekkür etmenin, hayranlığını göstermenin bir yolunu bulmak için uğraşıyordu. Yukarıda dans ederken onu belinden kavradığında bu garip kızın rahatladığını ve kısa süreliğine yüzünün parladığını görmüştü. Şimdi bulundukları ortamda ise onu tanıyamıyordu. Daha önce görev başında kendinden bu kadar emin bir kadın görmemişti ve daha önce hiç hissetmediği bir gururla, karşısındakiyle eşit olduğunu anladı.

"Ne kadar kaldı?" diye sordu Frances.

Nicol, "Dört dakika," dedi.

Kişisel bir imkânsızlıkla karşı karşıya kalmış gibi başını salladı Frances. Sonra hiçbir şey düşünemedi. Kızın arkadaşlarından biri ilk dikiş sırasında bayılmıştı. Frances'in arkadaşlarına onu dışarı çıkarıp uyandırmaları söylendi. İki erkek tartışmaya başlayınca Frances'in yaptığı iş yeniden bölündü. Nicol ve Jones onları ayırmak için araya girdi. Zaman ilerledi, saatinin göstergeleri bıkıp usanmadan bir haneden diğerine hareket ediyordu.

Nicol ayakta durup girişe baktı. Motorun sağır edici gürültüsünün arasından ayak sesleri duyduğuna emindi.

Sonra Frances ona döndü, yüzü kirlenmiş ve sıcaktan kırmızıydı. "Tamamız," dedi küçük bir gülümsemeyle. "Hallettik."

"Bir buçuk dakikadan biraz fazla kaldı," dedi Nicol. "Hadi, buradan çıkmalıyız. Bırakın onu," diye seslendi küpeşteyi tamir etmeye çalışan mürettebata. "Zaman yok. Kızı kaldırmama yardım edin."

Margaret ve Avice yukarıda, kapağın yanındaki yürüme yolunda duruyordu, Frances onlara "Gidebilirsiniz," anlamında bir işaret yaptı. Margaret bekleyeceklerini söylercesine el salladı.

Nicol, ayağa kalkabilsin diye Frances'e elini uzattı. Frances önce tereddüt etse de sonra saçını yüzünden çekip ona uzatılan eli kabul etti. Nicol gözlerinin, kızın göğsünün zarif hatlarını belli eden sabahlığına kaymamasına dikkat etti. Ter teninde parıltıyor, kirli çizgiler halinde aşağı doğru akıyordu. *Tanrım bana yardım et*, diye düşündü Nicol. *Bu görüntüyü aklımdan çıkarabilmem için bana yardım et*.

"Bunu kuru tutman lazım," diye mırıldandı Frances kıza. "Birkaç gün saçını yıkamak yok."

"En son ne zaman yıkadığımı hatırlamıyorum zaten," diye mırıldandı kız.

Galli Jones, Nicol'un arkasından, "Bir dakika," dedi. "Seni tanımıyor muyum ben?"

Frances önce yaralı kıza hitap edildiğini sanmıştı. Sonra onunla konuşulduğunu fark etti ve yüz ifadesi sertleşti.

“Sen hiç Morotai’ya gitmedin ki,” dedi Nicol.

“Morotai mı? Hayır.” Jones başını iki yana salladı. “Orada değildi. Ama ben yüzleri unutmam. Seni bir yerden tanıyorum.”

Nicol, Frances’in renginin attığını gördü. “Sanmıyorum,” dedi sessizce ve malzemelerini toplamaya başladı.

“Evet... evet... Şimdi hatırlayacağım.” Jones başını salladı. “Yüzleri asla unutmam.”

Frances durdu ve bir elini, başı ağrıyan biri gibi kaşına götürdü. “Gitsem iyi olur,” dedi Nicol’e. “İkisi de yakında iyileşir.” Bir an göz göze geldiler.

“Seninle yukarı geleyim,” dedi Nicol.

Frances sertçe, “Hayır,” dedi. “Hayır, ben hallederim. Teşekkür ederim.”

Sargı bezi parçaları yürüme yolunun altına saçılmıştı ama Frances umursamıyor gibiydi. Sabahlığını vücuduna sıkıca sardı ve motorun yanından geçip kolunun altında çantasıyla merdivenlere yöneldi.

“Ah, hayır...”

Nicol gözünü Frances’ten ayırıp Galli Jones’a çevirdi. Adam bakışlarını Frances’e dikmişti ve şaşkınlıkla başını iki yana sallıyordu. Sonra hınzır bir gülümseme tüm yüzüne yayıldı.

“Ne?” diye sordu Nicol. Frances’i merdivene doğru takip ediyordu. Bir alet çantasının üzerine attığı ceketine uzandı.

“Hayır, olamaz... Mümkün değil...” Jones arkasına döndü ve konuşmak istediği adamı buldu. “Hey, Duckworth, sen de benim düşündüğümü mü düşünüyorsun? Queensland? Olamaz, değil mi?” Frances merdivenden çıkmıştı ve başı önde diğer kızlara yetişmeye çalışıyordu.

“Hemen fark ettim,” diye yanıtladı kaba Cockney aksanı. “Eski Rest Easy’den. Hiç aklına gelmezdi, değil mi?”

“Neler oluyor?” diye sordu Avice yukarıdan. “Neden bahsediyor?”

“İnanmıyorum,” dedi Galli Jones ve kahkahayı patlattı. “Bir hemşire! Yaşlı Kenny’ye söyleyene kadar bekle! Bir hemşire!”

“Ne saçmalıyorsun sen Jones?”

Jones’un yüzü Nicol’ünkiyle karşılaştığında fazladan içki olsun, denizde kazanılan zaferler olsun, iskâmbilde başarılı hileler olsun, hayatın büyük sürprizlerinin çoğunu karşıladığı aynı neşeli gülümsemeyle bakıyordu. “Senin bu küçük hemşiren yok mu Nicol... Eskiden bir orospuydu.”

“Ne?”

“Duckworth biliyor. Ona dört ya da beş sene önce Queensland’de bir kulüpte rastlamıştık.”

Kahkahası, tıpkı sesi gibi, motorun gürültüsünü aşıp yürüme yoluna doğru giden bitkin erkeklerin ve kadınların kulaklarına dolmuştu. Bazıları bu bağıırışı duyunca durmuş ve dinlemeye başlamıştı.

“Saçmalama dostum.” Nicol başını kaldırıp neredeyse kapıya varan Frances’e baktı. Frances gözlerini önce dümdüz karşıya dikti ve sonra, belki de görünmeyen bir iç mücadelenin sonunda aşağı, Nicol’ün yüzüne baktı. Nicol gözlerindeki teslimiyeti görünce buz kestiğini fark etti.

“Ama o evli.”

“Ne? Pezevengiyle mi? Müdürün ödül kızıydı o! Bir de şimdi bak! Kondurabilir misin hiç? Florence Nightingale’e dönüşmüş!” Kuşkuyla patlattığı kahkahası, kapıdan çıkan Frances’i koridordaki hızlı adımları boyunca takip etti.

15

*İngiltere'den bir kız vardı,
Susan Summers'dı adı,
Hepimiz iyi bilirdik ki
On dört yıl taşınmıştı.
Ona özgürlüğünü satın aldı,
Ve derhal evlendi bahçıvanımız,
Sonra bize iyi hizmet etti Susan,
Van Diemen'in Toprağı'nda*

Avustralya halk şarkısı *Van Diemen's Land*'den

Avustralya, 1939

Frances, Arnott'ın bisküvi tenekesini Bay Radcliffe gelmeden önce dört kere kontrol etmişti. Uzun yıllar önce annesiyle babasının kullandığı odadaki çatal bıçak çekmecesini, tel örgülü kapının arkasındaki kavanozu ve yatağın altını da. Annesine birçok kere paranın nerede olduğunu sormuştu ve annesinin alkol kokulu, horuldayan karşılığına bakılırsa cevap açıktı.

Ama Bay Radcliffe için öyle değildi. “Ee, nerede?” diye sormuştu gülümseyerek. Köpekbalığı ısırarak için ağzını açtığı anda nasıl gülümserse öyle gülümsüyordu.

“Çok üzgünüm. Parayı ne yapmış bilmiyorum.” Adamın içeriyi görmesini mümkün olduğu kadar engellemek için bileğini kapının arkasına koymuştu ama Bay Radcliffe eğildi ve sineklikten içeri, annesinin koltuğa uzandığı yere baktı. “Bulamadın,” dedi. “Tabii.”

“Annem çok iyi değil,” deyip eteğini beceriksizce çekti. “Uyandığında bana söyleyebilir.”

Adamın arkasında iki komşunun sokak boyunca yürüdüğünü görebiliyordu. Bir şeyler mırıldanıyorlardı ve gözleri ona çevriliydi. Sohbetin gidişatını anlamak için kelimeleri duymasına gerek yoktu. “İsterseniz sonra ben uğrayıp bırakabilirim.”

“Ne? Annenin geçen hafta yaptığı gibi mi? Ve ondan önceki hafta?” Pantolonunda olmayan bir kırışıklığı düzeltti. “Cüzdanında sana bir ekmek alacak kadar bile para kaldığını zannetmiyorum.”

Frances cevap vermedi. Oyalanmasından, içeriye davet edilmeyi beklediği anlaşıyordu. Ama Bay Radcliffe’in pahalı kıyafetleri ve boyalı ayakkabılarıyla sefalet içindeki odalarında oturmasını istemiyordu. Ortalığı toplamadan onu içeri alamazdı.

Verandada yüz yüze geldiler, huzursuz bir bekleme oyununun ortasında kalmışlardı.

“Bir süredir ortalarda yoktun.” Bu tam bir soru sayılmazdı.

“Teyzem May’in yanında kalıyordum.”

“Ha, doğru. Vefat etti, değil mi? Kanserdendi, değil mi?”

Frances artık gözleri dolmadan cevap verebiliyordu.

“Evet,” dedi. “Son günlerinde ona biraz olsun yardım edebilmek için oradaydım.”

“Başınız sağolsun. Sen yokken annen çok iyi durumda değildi, biliyorsundur.” Bay Radcliffe kapıdan içeri baktı, Frances de kapıyı biraz daha kapatmamak için kendini zor tuttu.

“O... ödemelerini biraz biriktirdi. Sadece bana olanı değil. Artık ne Green’den ne de Mayhew’dan veresiye alabilirsiniz.”

“İdare ederim,” dedi Frances.

Bay Radcliffe yolda duran pırıl pırıl otomobiline döndü. İki oğlan yan aynadan dikkatlice kendilerini izliyordu. “Annen benim için çalışırken güzel bir kadındı. Alkol insanı bu hale getiriyor.”

Frances ona bakmamaya çalıştı. Hiçbir şey söylemiyordu

“Herhalde sana onunla ilgili daha fazla bir şey anlatamam.”

Hâlâ karşılık vermiyordu.

Bay Radcliffe ağırlığını diğer bacağına verdi ve sonra saatini kontrol etti.

“Kaç yaşındasın Frances?” dedi.

“On beş.”

Kızı değerlendirir gibi inceledi. Sonra iç geçirdi, sanki yanlış olduğunu bile bile bir şey yapmak üzereydi. “Bak sana ne diyeceğim. Otelde çalışmana izin vereceğim. Bulaşıkları yıkayabilirsin. Biraz da temizlik yaparsın. Annenin sana bu şekilde daha fazla bakabileceğini sanmıyorum. Beni hayal kırıklığına uğratmamaya dikkat et, yoksa annen de sen de kapı dışarı edilirsiniz.” Bay Radcliffe, Frances ona teşekkür etme şansı bulamadan arabasına doğru uzaklaştı.

Bay Radcliffe’i çok uzun zamandır tanıyordu. Aynsville’de hemen hemen herkes onu tanırdı. Oralardaki tek otelin ve birkaç ahşap evin sahibiydi. Alkol yakasına iyice yapışmadan önce annesinin, akşamları otel barında çalışmak için ortadan kaybolduğunu hâlâ hatırlardı Frances. Ve bu zamanlarda da ona teyzesi May bakardı. Ancak sonradan teyzesi, Frances’in annesine orada çalışmasını söylediği güne pişman olmuştu. “Ama burası gibi ancak iki atın sığıldığı bir kasabada karşına bir iş çıktığı zaman kabul etmen lazım hayatım, değil mi?”

Frances'in oteldeki kendi tecrübesi çok daha iyiydi; en azından ilk yılında. Her gün dokuzu biraz geçe arka mutfakta, neredeyse dilsiz Çinli bir adamın yanında iş başı yapıyordu. Sebzeler istediği gibi yıkanıp doğranmadığında adam kaşlarını çatar ve kocaman bir bıçağı Frances'e doğrulturdu. Frances mutfağı temizler, siyah püsküllü bir paspasla yerleri siler, saat dörde kadar yemeğin hazırlanmasına yardım eder, sonra da bulaşık yıkamaya geçerdi. Elleri kaynar sudan çatlayıp pul pul olur, küçük lavaboya eğilmekten sırtı ve boynu ağrırdı. İkinci vakti, içmekten ve birbirine sataşmaktan başka yapacak işi olmadan öylesine oturan aksi kadınları görünce başını önüne eğmeyi öğrenmişti. Ama para kazanmaktan ve kaotik hayatının üzerinde biraz olsun kontrol sahibi olmaktan da keyif alıyordu.

Bay Radcliffe kirayı ayırdıktan sonra Frances'e yemek ve ev ihtiyaçlarını karşılayacak miktarda para veriyordu. Frances kazandığı parayla kendine yeni bir çift ayakkabı ve annesine de uçuk mavi işlemeli krem bir bluz bile almıştı. Farklı bir annenin giydiğini hayal edebileceği bir bluzdu bu. Annesi minnettarlıkla ağlamış, kısa süre içinde kendini toplayacağına söz vermişti. Belki Frances, May'in söz verdiği gibi üniversiteye gidebilir, bu kokuşmuş, akıl almaz hayattan uzaklaşırdı.

Ama para kazanma ve hatta evi çekip çevirme sorumluluğundan kurtulunca annesi daha da çok içmeye başladı. Bazen otel barına gelir ve derin dekolteli elbisesiyle tezgâha yaslanırdı. Gecenin ilerleyen saatlerinde kaçınılmaz olarak etrafındaki erkeklere ve orada çalışan kızlara nutuk atar, hem eleştirel hem de kendine acıyan bir tonda feryat ederek Frances'i yanına çağırırdı. En sonunda da kızına başarısızlıklarından dolayı sözlü olarak saldırmak için otelin mutfağına daldardı. Hun Li onu kocaman kollarına alıp dışarı atana kadar kızını güzel giyinemediği, ekmek parası kazanamadığı ve doğup annesinin hayatını berbat ettiği için azarlardı. Sonra Hun Li de Frances'e, sanki annesinin başarısızlıkları ona aitmiş gibi kaşlarını çatarak bakardı. Ancak Frances kendini savunmaya

çalışmazdı, bunun bir anlamı olmadığını yıllarca çabaladıktan sonra öğrenmişti.

Yoksulluklarını düşününce, annesinin o kadar sarhoş olacak parayı nereden bulduğunu Frances hiçbir zaman anlayamamıştı.

Sonra annesi bir gece, otelden akşamın tüm hasılatını çalıp ortadan kaybolmuştu.

Frances beş dakikalık bir ara vermişti. Süpürge dolabındaki kovaya oturmuş, Hun Li'nin onun için bıraktığı birkaç dilim ekmek ve tereyağını yiyordu ki patırtıyı duydu. Bay Radcliffe hışımla içeri daldığında tabağını koymuş ve ayağa kalkmıştı bile. “Nerede o hırsız orospu?”

Gözleri faltaşı gibi açılan Frances donakaldı. Midesindeki tanıdık batma hissiyle birlikte kimden bahsettiğini anlamıştı.

“Ortadan kaybolmuş! Hem de tüm paramı alıp! Nerede o?”

Frances kekeleyerek bilmediğini söylemişti.

Her zaman oldukça nazik ve efendi bir adam olan Bay Radcliffe o anda öfkeli ve mor suratlı bir yaratığa dönüşmüştü. Vücudu bir şekilde gömleğinden kurtulmaya çalışıyor, kocaman yumruklarını kendini tutmaya çalışır gibi yuvarlıyordu. Frances'e gözünü dikip uzun uzun baktı, gerçeği söyleme ihtimalini tartıyor gibiydi ve Frances de kısa bir an korkudan altını ıslatabileceğini düşünmüştü. Sonra adam çıkıp gitmiş, kapıyı arkasından çarpmıştı.

Annesini iki gün sonra kasabın arkasında baygın yatarken bulmuşlardı. Üzerinde para yerine sadece birkaç boş şişe vardı. Ayakkabıları kaybolmuştu. Aynı hafta bir gün, akşam vaktinde Bay Radcliffe “onunla konuşmak üzere” gitmiş, otele döndüğünde de Frances'e, annesiyle birlikte bir süre şehirden ayrılmasının en iyisi olacağına karar verdiklerini söylemişti. Adamın işine zarar veriyor, kimse Luke'lara itibar etmiyordu. Aslında böylelikle ona biraz yardım etmiş oluyordu. “Annen biraz toparlanana kadar,” dedi. “Tabii bu ne kadar sürer Tanrı bilir.”

Frances tepki veremeyecek kadar şaşkıındı. O akşam işten çıkıp küçük evin ağır sessizliğine döndü. Faturalar ve annesinin tam olarak nereye gittiğini açıklamayan bir not mutfak masasında duruyordu. Uzanıp kollarını başının altına koydu ve yorgunluktan uykuya dalana dek hareketsiz yattı.

Bay Radcliffe onu geri çağırdığında neredeyse üç ay geçmişti. Annesinin barda yarattığı kötü izlenim yavaş yavaş unutuluyordu. İnsanlar artık o yanlarından geçerken birbirine mırıldanmıyor, bazıları selam bile veriyordu. Hun Li de gönlünü almak için akşam yemeğine mutlaka sığır ve koyun eti parçaları ekliyor, Frances'in düzenli aralar verdiğinden emin oluyordu. Bir keresinde ona iki portakal bırakmıştı. Gerçi daha sonra Frances bu konuyu açtığına şiddetle inkâr etmiş ve yapmacık bir öfkeyle satırını ona doğrultmuştu. Bardaki kızlar da nasıl olduğunu sormuş, kardeşçe bir tavır takınmışlardı. Hatta bir tanesi mesaisi bittikten sonra bir içki ikram etmeyi teklif etmişti. Frances kabul etmese de tekliflerine minnettar olduğunu belirtmişti. Ve sonunda, mutfak kapısından başka bir kafa uzanıp ondan ofisine uğramasını istediğinde ürkmüş, kendisinin de hırsızlıkla suçlanacağından korkmuştu. *Armut dibine düşer.* Kasabada işte böyle derlerdi. *Kan her zaman kendini belli eder.* Ama kapıyı çalıp içeri girdiğinde Bay Radcliffe'in yüzünde öfkeli bir ifade yoktu.

"Otur," dedi. Frances'e bakışında bir anlayış bile seziliyordu. Oturdu. "Evden çıkmanı istemek zorundayım."

Bay Radcliffe, Frances daha itiraz etmek için ağzını açmadan devam etti. "Savaş Queensland'de birçok şeyi değiştirecek. Buraya doğru gelen birlikler var ve kasaba canlanacak. Bana buraya gelecek yeni insanların çok daha yüksek kiralara ödeyebileceği söylendi. Sonuç olarak Frances, senin gibi genç bir kızın o evde tek başına kalması hiç akıl kârı değil."

"Kıramı hep zamanında ödedim," dedi Frances. "Sizi bir kere bile hayal kırıklığına uğratmadım."

“Farkındayım canım, ben de seni sokağa atacak bir adam değilim. Buraya taşınacaksın. Yukarıdaki odalardan birini alabilirsin. Eskiden Mo Haskins’in kaldığı odayı. Hangisi olduğunu biliyorsun. Orası için senden daha az kira alacağım, böylece cebinde daha çok para kalacak. Nasıl bir fikir?”

Frances’in bu ayarlamadan memnun kalacağına bu kadar emin olması o kadar sarsıcıydı ki Frances ne hissettiğini söylemekte zorlanmıştı. Ridley Sokağı’ndaki ev onun yuvasıydı. Annesi gittiğinden beri bağımsızlığından keyif almaya başlamıştı ve artık bir felaketin eşiğindeymiş gibi hissetmiyordu. Ayrıca bu ayarlamadan anlaşıldığı şekilde, Bay Radcliffe’e borçlu olmak da istemiyordu.

“Gerçekten evde kalmayı tercih ederim Bay Radcliffe. Ben... ben kirayı telafi etmek için fazladan mesai yapacağım.”

Bay Radcliffe iç geçirdi. “Sana yardımcı olmak isterim Frances, gerçekten isterim. Ama annen tüm paramı alıp gittiğinde hesaplarda büyük bir delik açıldı. Kocaman bir delik. Bu açığı kapatmam gerekiyor.”

Bay Radcliffe ayağa kalktı ve ona doğru yürüdü. Frances’in omzuna koyduğu eli olduğundan ağır gelmişti.

“İşte sende bunu seviyorum Frances. Sen çalışkansın, annen gibi değilsin. O yüzden buraya taşınacaksın. Senin gibi bir kız hayatının baharını kira için endişelenerek geçirmemeli. Dışarı çıkmalısın, biraz süslenmeli, keyfine bakmalısın. Ayrıca bir genç kızın yalnız başına yaşaması hiç doğru değil...” Frances’in omzunu sıktı. Frances donup kaldığını hissetmişti. “Evet. Sen cumartesi günü eşyalarını taşı, ben de geri kalanını halledeceğim. Yardım için çocuklardan birini göndereceğim.”

Frances sonradan, kızların belki de onun bilemediği bir şeyi bildiğini fark etti. Anlayışları, cana yakın (ve birkaç kez de nedensiz bir biçimde düşmanca) tavırlarının, zannettiği gibi bütün kızların hep birlikte aynı çatı altında yaşamasından değil, Frances’in konumuyla ilgili düşüncelerinden kaynaklandığını anlamıştı.

Ve hatta, beline kadar uzanan saçlarıyla kısa boylu Yahudi bir kadın olan Miriam bir öğleden sonrasını onu süslemeye ayıracağını açıkladığında bunu belki de kadınsı bir samimiyetten değil, başka birinin talimatları doğrultusunda yapmıştı.

Ne olursa olsun, arkadaşlık konusunda tecrübesiz olan Frances bu alışılmadık ilgiye karşı çıkamayacak kadar saftı. Günün sonunda Miriam saçını yaptıktan ve bedenine göre ayarladığı masmavi elbisenin belini sıkıp onu Bay Radcliffe'e, yaşadığı değişimden böbürlenerek sunduktan sonra Frances minnettar olması gerektiğini varsaymıştı.

“Bak sen şu işe...” dedi Bay Radcliffe sigarasını tüttürürken. “Kimin aklına gelirdi, değil mi Miriam?”

“Fena olmamış, değil mi?”

Frances bakışların ve makyajın altında yanaklarının yandığını hissetti. Kollarını birleştirip göğsünü kapatmamak için kendini zor tutuyordu.

“Söyleyecek kelime bulamıyorum. Aslında... küçük Frances'in yaşlı Hun Li'nin yanında harcandığını düşünüyorum, sence de öyle değil mi? Eminim ona şişe yıkamaktan daha düzgün bir iş bulabiliriz.”

“Ben memnunum,” dedi Frances. “Gerçekten. Bay Hun'la çalışmaktan çok mutluyum.”

“Eminim öylesindir hayatım, çok da iyi iş çıkarıyorsun. Ama ne kadar güzelleştiğini görüyorum da... bence ön tarafta daha çok işime yararsın. O yüzden bundan sonra içki servisi yapacaksın. Miriam sana işin inceliklerini gösterecek.”

Sık sık olduğu gibi, yine köşeye sıkıştırıldığını hissetmişti Frances. Sanki bu dünyadaki sözde yetişkin konumuna rağmen onun yerine karar veren çok fazla insan vardı. Sanki Miriam'ın bakışlarında ona farklı hissettiren bir şey yakalamıştı. Onu belli belirsiz telaşlandıran, tam olarak ne olduğunu sözcüklere dökemediği bir şey.

Minnettar olmalıydı. Ona tavan arasındaki güzel odayı karşılayabileceğinden çok daha uygun bir fiyata veren Bay Radcliffe'e minnettar olmalıydı. Ebeveynleri bunu yapacak sağduyu ve sorumluluktan yoksunken onunla ilgilendiği için Bay Radcliffe'e müteşekkir kalmalıydı. Ona bu kadar ilgi gösterdiği, tüm kıyafetlerinin eski püskü olduğunu öğrendiğinde ona iki güzel elbise aldığı, onu haftada bir yemeğe çıkardığı ve hiç kimsenin onun önünde annesi hakkında kötü bir şey söylemesine izin vermediği, onu akın akın kasabaya gelen birliklerin ilgisinden koruduğu için de tabii.

Hun Li bir gece onu kenara çekip yarım yamalak İngilizceyle buradan hemen gitmesi gerektiğini fısıldadığında onu hiç önemsememeliydi. Diğerleri ne derse desin, o aptal bir kız değildi.

Bu yüzden o ilk gece, Bay Radcliffe akşam yemeğinden sonra onu yatağa göndermek yerine kendi odasına çağırdığında hayır demek zor olmuştu. Yorgunluğunu bahane ettiğinde çok üzgün bir surat takınmıştı, tüm akşam onu eğlendirdikten sonra onu yalnız bırakmayacaktı herhalde, değil mi? Özel olarak ithal edilmiş şarabıyla o kadar gurur duyuyor gibiydi ki Frances'in de biraz içmesi çok önemliydi. Özellikle o ikinci bardağı. Ve küçük sandalyede oturmak yerine kanepede yanma oturması için ısrar ettiğinde de reddetmek kabalık olurdu.

"Biliyorsun, aslında çok güzel bir kızsın Frances," demişti. Kulağına devamlı bu sözleri fısıldamasında neredeyse hipnotize edici bir yan vardı. Geniş elinin o fark etmeden sanki bir bebekmiş gibi sırtını okşayışında da. Sonradan düşündüğünde, aslında onu durdurmaya çalışmamıştı bile. Çünkü çok geç olana kadar durdurması gereken şeyin ne olduğunu anlamamıştı. Ve o kadar da kötü olmamıştı, değil mi? Çünkü Bay Radcliffe onu umursuyordu. Kimsenin umursamadığı kadar. Bay Radcliffe ona bakacaktı.

Aslında onun hakkında gerçekten ne hissettiğinden emin değildi. Ama minnettar olması gerektiğini biliyordu.

Frances üç ay daha Rest Easy Otel’de kaldı. Bu sürenin iki ayında o ve Bay Radcliffe (ilk ismini kullanabileceğini hiç söylememişti) haftada iki kere “gece ziyaretini” alışkanlık haline getirmişti. Bazen yemeğe çıkardıktan sonra onu kendi odasına davet ederdi. Birkaç kere Frances’in odasına davetsiz gelmişti. Böyle zamanlarda Bay Radcliffe genelde sarhoş olduğu için Frances çok daha fazla rahatsız oluyordu. Bir keresinde ona neredeyse hiçbir şey söylemeden, sadece kapıyı açmış ve üzerine çullanmıştı. Öyle ki Frances kendini süs bitkisi gibi hissetmiş ve sonrasında saatlerce teninden adamın kokusunu çıkarmaya uğraşmıştı.

Söylediklerinin aksine adamın onu sevmediğini çabucak fark etmişti. Artık neden işe o kadar çok kadın personel aldığını biliyordu. Bay Radcliffe onu kayırsa da, maaş, elbiseler ve ilgiyle şımartsa da hiçbirinin onun kız arkadaşı olduğunu kıskanmadığını anlamıştı.

Fakat arkadaşını bir süreliğine *eğlendirmesini* talep ettiği gün her şey kesinleşti. “Üzgünüm,” dedi Frances iki adama tereddütle gülümserken. “Sizi yanlış duydum herhalde.”

Bay Radcliffe elini omzuna koydu. “Neville’in sana zaafı var canım. Bana bir iyilik yap. Onun biraz moralini düzelt.”

“Anlamıyorum...”

Bay Radcliffe kızın omzundaki parmaklarını sıktı. O gece boğucu bir sıcak vardı ve parmakları onu tutarken teninde kayıyordu. “Bence anlıyorsun canım. Sen aptal bir kız değilsin.”

Frances reddetti. Bay Radcliffe de böyle bir şey yapabileceğini düşündüğü için saç diplerine kadar kızarmıştı. Bir kez daha söylendikten sonra öfkeli bir bakışla bu teklifin onu incittiğini belli etmeye çalıştı. Koşarak merdivenlere gitti, küçük düşürülmenin getirdiği gözyaşları gözlerini yakıyordu ve odasının güvenli duvarları arasına kaçmak istiyordu. Diğer kızların gözlerinin onun üzerinde olduğunun farkındaydı. Artık her zaman etrafta olan birliklerin ısıklarını da duyuyordu. Odasına ulaştığında Bay Radcliffe onun arkasındaydı.

“Sen ne yaptığını sanıyorsun?” diye bağırdı Frances’e ve öfkeyle onu kendine çevirdi. Yüzünde, annesini hırsızlıkla suçladığı zamanki ifade vardı.

“Bırak beni!” diye çılgık attı Frances. “Benden böyle bir şey istemene inanamıyorum!”

“Beni ne cüretle böyle utandırıyorsun! Senin için yaptıklarımın sonra... Sana baktım, annenin benden çaldığı parayı unuttum, sana elbiseler aldım, seni dışarı çıkardım, hem de bunları kasabadaki herkes Luke ailesinden kimseye bulaşmamamı söylerken yaptım...”

Frances şimdi oturmuş, ellerini yüzüne bastırmıştı. Sanki adamı böyle engelleyebilirdi. Aşağıda birinin şarkı söylemeye başladığını duydu, karşılığında birileri gülmüştü.

“Neville benim iyi arkadaşımdır, anlıyor musun seni küçük aptal? Çok iyi arkadaşımdır. Oğlu savaşa gitti ve morali çok bozuk, ben de onun biraz kafasını dağıtmaya çalışıyorum. İşte bu yüzden buradayız, arkadaşlar bir arada, üçümüz hoş bir akşam geçiriyoruz ve sen şımarık bir çocuk gibi davranmaya başlıyorsun! Sence Neville’e nasıl hissettiriyor bu yaptığın?”

Frances bir şey söyleyecek oldu ama adam onu durdurdu.

“Bundan daha iyisini yapabileceğini düşünürdüm Frances.” Burada sesi alçaldı ve uzlaşmacı bir tını takındı. “Seninle ilgili her zaman sevdiğim şeylerden biri şefkatli bir kız olmandı. İnsanların mutsuz olduğunu görmekten hoşlanmazdın. Büyük resme baktığımızda senden çok şey istemiyorum aslında, değil mi? Sadece oğlu savaşa gitmiş, belki de hayatını kaybedecek birine yardım etmeni istiyorum.”

“Ama ben...” Ona nasıl cevap vereceğini bilmiyordu. Ağlamaya başladı ve bir elini yüzüne götürdü.

Bay Radcliffe elini tuttu. “Seni hiçbir şeye zorlamadım, değil mi?”

“Hayır.”

“Bak canım, Neville iyi bir adam, öyle değil mi?”

Küçük, kır saçlı, bıyıklı, fare gibi bir adamdı ve bütün gün ona sırtıtmıştı. Frances ise sohbetini eğlenceli bulduğu için sırttığını zannetmişti.

“Sen de beni umursuyorsun, değil mi?”

Frances başını sessizce salladı.

“Bunu yapman onun için çok şey ifade eder. Benim için de. Hadi canım, senden çok bir şey istemiyorum, istiyor muyum?” Kızın yüzünü kaldırıp kendininkine yakınlaştırdı. Gözlerini açmaya zorladı.

“İstemiyorum,” diye fısıldadı. “Bunu yapmak istemiyorum.”

“Hayatının sadece yarım saatini vereceksin. Hoşuna gitmiyor da değil, değil mi?”

Frances nasıl cevap vereceğini bilemedi. Sonradan olanları da hiçbir zaman hatırlamak istememişti.

Bay Radcliffe sessizliğini kabullenme olarak okudu ve Frances’i aynanın önüne götürdü. “Bak ne diyeceğim, sen gidip kendine biraz çekidüzen ver. Kimse gözyaşlarıyla dolu bir yüzü görmek istemez. Ben de sana birkaç kadeh içki, o sevdiğin konyaktan yollayacağım ve sonra Neville’i yanına göndereceğim. İkiniz iyi anlaşacaksınız.” Odadan ayrılırken de yüzüne bakmamıştı.

Sonrasında bunu kaç kere yaptığını sayamamıştı. Sadece her seferinde daha da sarhoş olduğunu biliyordu. Bir keresinde ise çok hasta olduğu için adam parasını geri istemişti. Bay Radcliffe gittikçe hırçınlaşıyor, Frances de zamanının çoğunu banyoda saklanarak ve kıpkırmızı olana kadar vücudunu ovalayarak geçiriyordu. Yanından geçen kızlar da onu görüp yüzlerini buruşturuyordu.

En sonunda, barda gürültü artmış ve merdivenler ayak sesleriyle dolmuşken Hun Li onu kilere girerken yakaladı. Frances oraya bir şişe rom saklamıştı. Bay Radcliffe’in söyledikleri yüzünden kızla zaman geçirebilecekleri izlenimine kapılmış iki izinli

askerle karşı karşıya kalınca Castlemaine ve McCracken fiçıları arasında durmuş, neredeyse yarısı boş bir şişeyi kafaya dikmişti.

“Frances!”

Dönüp baktı. Sarhoş olduğu için odaklanması vakit almış ve onu sadece mavi gömleği ve geniş kollarından tanımıştı. Şişeyi yere bırakırken, “Bir şey söyleme,” diye geveledi. “Parasını kasaya koyacağım.”

Hun Li çıplak ampulün altında ona yaklaştı, Frances ilk önce onun da kendisinden yararlanmak istediğini sandı. “Gitmelisin,” dedi Hun Li ve yüzünün yanında geçen sineği eliyle uzaklaştırdı.

“Ne?”

“Buradan gitmelisin. İyi yer değil burası.” Neredeyse on sekiz aydır söylediği en uzun şeydi bu. Frances güldü ve acı, öfkeli gülüşü sonrasında bir hıçkırığa dönüştü. Öne eğilmiş, kollarını kendi beline sarılmıştı, nefes nefeseydi.

Hun Li tüm hantallığıyla önünde duruyordu. Sonra ileriye doğru temkinli bir adım attı, sanki ona dokunmaktan korkuyordu. “Bunu senin için aldım,” dedi.

Bir an için acaba sandviç mi verecek diye düşündü. Sonra avucunun parayla dolu olduğunu gördü. Hem de tomar tomar parayla. “Bu da ne?” diye fısıldadı Frances.

“Geçen haftaki adam. Hani şu...” Bocaladı, Bay Radcliffe’in en yeni arkadaşını en iyi nasıl tanımlayacağını bilememişti. “Parlak takım elbiseli adam. Bir kumarhanesi var. Bunu onun arabasından çaldım.” Avucundaki parayı kıza uzattı. “Bunu al. Yarın git. Seni istasyona götürmesi için Bay Musgrove’a para verebilirsin.”

Frances hareket etmedi, Hun Li elini ısrarla ona uzatmaya devam ediyordu. “Hadi, al. Bu parayı hak ettin.”

Bu sahneyi kafasında kuracak kadar sarhoş olup olmadığını düşünen Frances önce paraya bakmakla yetindi. Ama parmağıyla dokunduğunda paranın gerçek olduğunu gördü. “Sence Bay Radcliffe’e söylemez mi?”

“Söylese ne olur? Çoktan gitmiş olursun. Yarın kalkan bir tren var. Git. Git hadi.” Frances hiçbir şey demeyince yüzünü buruşturdu. “Burası senin için iyi değil Frances. Sen iyi bir kızsın.”

İyi bir kız. Böyle bir iyilik bir yana, daha önce konuşabildiğinden bile emin olmadığı bu adama baktı. Parayı alıp cebine koydu. Banknotlar adamın elindeki terle yumuşamıştı. Frances’in cebinde, kumaşın arasında kırıştılar. Sonra teşekkür etmek üzere elini uzattı.

Ancak uzatılan eli tutmayınca Frances, Hun Li’nin iyi niyetinde düşünmek istemediği bir şeyler olabileceğini sezdi. Yalnızca üç ay içinde “mesleğinin” ona kattığı bir şey.

Hun Li başını salladı, sanki kendi suskunluğundan utanıyordu.

“Ya sen?” dedi.

“Ne olmuş bana?”

“Senin bu paraya ihtiyacın yok mu?” Sormak istememişti. Paraların cebinde cömertlikle parıldadığını şimdiden hissediyordu.

Hun Li’nin yüzünde anlaşılmaz bir ifade vardı. “Hiç senin gibi ihtiyacım olmadı,” dedi. Sonra arkasını döndü ve geniş omuzlarıyla karanlığın içinde kayboldu.

16

Çamaşırhane: Sınırlı tesisler yalnızca gemideki çamaşırlar için kullanılmalıdır. Kapaklara, lumbarlara ve gemi dışından görülebilecek herhangi bir yere asla bir şey asmayınız.

Kadın Yolcular İçin Talimatlar, HMS Victorious

Gemide yirmi beş gün

“Zavallı yaşlı kız. Neresinden bakarsan bak böyle bir kaderi hak etmedin.” Elini nazikçe geminin üzerine koydu. Yıllarca süren mücadelenin şimdi soğuk metalde yankılandığını hissedebiliyordu sanki. “Onlar için fazla iyisin. Hem de çok fazla...”

Doğruldu, sonra arkasına baktı, gemisiyle yüksek sesle konuştuğunun farkındaydı ve Dobson’ın buna şahit olmadığından emin olmak istiyordu. Kaptanın normal rutinde yaptığı değişiklikler Dobson’ı sinir ediyordu. Highfield onun dengesini bozmaktan hoşlansa da kimseye hesap vermeden ancak bir yere kadar devam edebilirdi.

Indomitable’da Highfield’ın bilmediği, tarihine aşına olmadığı tek bir metrekare bile yoktu. Güvertelerinin Adriyatik’ın açıklarında suya batıp çıktığını görmüş, devasa gövdesi fırtınaya kapılmış bir

kayık gibi savrulmuştu. 1941 kışında onu Kuzey Buz Denizi'nden geçirirken geminin güverteleri on beş santim yüksekliğinde karla kaplanmıştı. Geminin çalışmaya devam etmesi için yirmi mürettebat kazma ve küreklerle saatlerce taretleri temizlemekle uğraşmıştı. Sakishima Gunto hava sahasının intihar bombacılarını püskürtürken Highfield gemisini ayakta tutmuştu. Ve tabii intihar uçakları uçuş güvertesinden tam anlamıyla sektiğinde, gemiyi sarsıntının yarattığı gelgit dalgaları ve uçak yakıtı kapladığında da. Highfield onunla Atlantik'ten süzülerek geçmiş, düşman denizaltılarının gelişini haber veren uğursuz yankıyı sessizce dinlemişti. Savaşın ilk zamanlarında, en az üç Barracuda havada çarpışıp geminin üzerine çakıldığında uçuş güvertesinin kocaman bir çukura dönüştüğünü görmüştü. Kaybettikleri insanları, denize bıraktığı cenazeleri, suya teslim edilen bedenleri sayamamıştı. Gemiye son günlerinde de görmüştü. O kayarken güvertesinin yana yatışını, öldüğü söylenen birkaç adamı ve sevgili yeğenini beraberinde götürmesini izlemişti. Vücudu, yüzeyde kalanların üzerinde tüten kirli duman cehenneminde bir yerde, ölüsünün yakıldığı odun yığınının içindeydi. Pruvası battığında ve dalgalar üzerini kapattığında, bir zamanlar var olduğuna dair hiçbir işaret kalmamıştı.

Victoria'nın planı ikizinkiyle aynıydı. Gemiye ilk çıktığında Kaptan Highfield'in tüyleri ürpermişti. Bir süre bu benzerliğe içerelese de şimdi gemiye karşı sapkınca denebilecek bir yükümlülük hissediyordu.

Sabah onunla iletişim kurmuşlardı. İngiliz Pasifik Filosu'nun başkomutanı ona şahsen telgraf çekmişti. Şakacı bir dille Highfield'a yolculuğun geri kalanında boyama partilerini iptal edebileceğini söylemişti. Erkekleri çok fazla bakım işiyle yormanın anlamı yoktu. *Victoria*, Plymouth'taki kuru havuzda incelendikten sonra ya modifiye edilip deniz taşımacılığı yapan bir şirkete satılacak ya da parçalara ayrılacaktı. "Yaşlı kızın hiç sorunu yok," diye telgrafla cevap vermişti Highfield. "İlk seçenek şiddetle tavsiye edilir."

Adamlara bunu söylememiştii. Yatakhaneler yeterli büyüklükte, para düzenli ve yemek de yenilebilir olduğu sürece çoğunun bindikleri geminin farkına varmayacağını düşünmüştü. Savaş bittiği için zaten çoğu Donanma'dan temelli ayrılacaktı. O ve yaşlı gemi, akşam yemeğinde anlatılan savaş hikâyelerinde silik bir hatıra olacaktı en fazla.

Highfield iç geçirdi ve ağırlığını çekinerek kötü durumda olan bacağına verdi. Ertesi gün Bombay'da demirleyeceklerdi. Highfield, Başkomutan'ın talimatına aldırmayacaktı. Tamirciler ve mürettebattan oluşan ekipler birkaç gündür parlatma, boyama ve cilalama yapıyordu. Donanma, bir işle meşgul olan gemicilerin başlarını belaya sokmaya daha az yatkın olacağını bilirdi; hele böyle bir yük taşıırken mücadele zorluydu. Gemide, yüzünü ayna gibi göremediği tek bir pirinç cıvata dahi kalmayacaktı.

Büyük ihtimalle adamları, Highfield'in bir sorunu olduğunu tahmin ediyordu. Cebelitarık Valisi'nin fark etmesi de mümkündü. Sonuçta aptal bir adam değildi. *Seni terk edersem bana da Highfield demesinler*, dedi gemiye sessizce ve küpeşteye sıkıca tutundu. *Kahrolası bacağım yerinden çıkana kadar seni bırakmayacağım*.

"Hanımlar, yapacağınız şey iki tatlı kaşığı suyu bir tatlı kaşığı yumurta tozuyla karıştırmak. Toz, suyu emene kadar birkaç dakika bekletin, sonra tahta kaşıkla topaklanmış yerleri çırparak düzeltin. Birazcık gayretli davranmanız gerekebilir, biraz alınteri dökeceksiniz yani." Kadın bunu söyledikten sonra boş bakışları fark etti. "Bu bir deyim tabii. Gerçekten alnınızdan terler damlaması gerekmiyor."

Margaret kucığında defteri, elinde kalemiyle oturdu. Etrafındaki mırıltılar dikkatini dağıttığı için not almayı birkaç tarif önce bırakmıştı.

"Bir fahişe mi? İnanmıyorum. Herhalde Donanma öyle birinin bu kadar erkekle yolculuk etmesine izin vermez."

"Eh, bilmiyorlardı demek ki. Biliyor olamazlar."

“Yumurta tozuyla pişirebileceğiniz bir sürü şey var. Biraz maydanoz ya da tere ekleyip oldukça iyi bir... çırpılmış yumurta benzeri karışım da elde edebilirsiniz. O yüzden evde alıştığınız malzemeler bulamazsanız kendinizi sınırlamayın. Hatta kızlar, şimdiden söylemeliyim ki evde alıştığınız malzemeleri bulamayacaksınız.”

“Ama kim onunla evlenir ki? Sence şeylerinden biri olabilir mi... müşterilerinden biri?”

“Hem ya kocasının haberi yoksa? Donanma ona bildirmeli tabii, değil mi?”

Geminin her tarafında aynı hikâye anlatılıyordu. Frances Mac-kenzie son birkaç gündür *Victoria*’nın en az dikkat çeken yolcusu konumundan, en kötü şöhretlisine terfi etmişti. Onunla herhangi bir ilişki kurmuş olanlar, sözde ağırbaşlı bu genç kadının hareketli geçmişinden büyülenmişti. Diğerleri ise geçmiş kariyerinin çetin bir öyküsü olduğunu düşünmüş ve bu öyküyü henüz kimsenin aksini ispatlayacak durumda olmadığı bilgilerle süsleme ihtiyacı hissetmişti. Tabii biri aksini ispatlama çabası gösterirse. Kıyıya bir sonraki çıkışa henüz epeyce mesafe vardı ve bu olayın, yolculuk boyunca yaşanan en büyüleyici şey olduğu su götürmezdi.

“Trendeymiş diye duydum. Hani birliklere gönderdikleri vardı ya. O tren hep... bu tiplerle doluydu.”

“Acaba hastalık kontrolü yapmak zorunda kaldılar mı? Amerikan naklieleri sırasında yaptıklarını biliyorum. Ah, Tanrı aşkına, onunla aynı banyoyu kullanıyor olabiliriz.”

Margaret araya girmemek, bu salak, dedikoducu kadınlara ağzının payını vermemek için kendini zor tuttu. Ama daha kendisi bile gerçeğin ne olduğunu bilmiyorken bunu yapmak kolay değildi.

Frances’in bir şey söylediği yoktu. Kazanın yaşandığı gece yatağına çekilmiş ve sabah diğerleri çıkana kadar uyuyor numarası yapmıştı. Geri döndüklerinde de aynı yerdeydi. Nadiren konuşuyor, sohbetlerini asgari düzeyde tutuyordu. Köpeğe biraz daha

su vermiş, kapıyı aralık bırakmıştı. Margaret yemek yediğinden bile emin değildi.

Avice oldukça gösterişçi bir tavırla başka bir kamaraya taşınmayı talep etmiş, önerilen tek ranzayı da beğenmeyince Frances'le mümkün olduğunca az muhatap olmak istediğini yüksek sesle dile getirmişti. Margaret ona saçmalamamasını, bir sürü saçma sapan dedikoduya kulak asmamasını söylemişti. Hiçbirinde gerçeklik payı yoktu.

Ama Frances kendini savunmak için çok az şey yaparken Margaret'in istediği kadar öfkeli karşılık vermesi zordu.

Margaret bile ona ne diyeceğini bilemiyordu. Herhalde biraz naifti ve ciddi giyimli, oldukça resmi tavırlı bu genç kadının "onlardan biri" olması fikriyle uzlaşmakta zorlanıyordu. Margaret'in bu kadınlar hakkında tek bilgisi Dennis Tims'in yatakhanesindeki sert mesajlı posterden geliyordu: *Zührevi Hastalıklar: Sessiz Katil*. Bir de erkek kardeşleriyle birlikte gördüğü, bütün kadınların bir barın arka tarafında oturduğu kovboy filmlerinden. Frances erkekleri karşılamak için dar korseli elbiseler giyip yüzüne biraz allık mı sürüyordu? Bacaklarını ayırıp onları baştan mı çıkarıyordu? Margaret bu düşünceleri aklından çıkaramıyordu, ona gösterdiği bütün nezakete rağmen bu durum Frances'le kurduğu iletişime de yansıyor. Dahası kendine engel olamadan böyle davrandığı için utanıyordu.

"Yani bence bu iğrenç bir şey. Açıkçası ailem böyle biriyle seyahat edeceğimi bilse gemiye binmeme izin vermezdi." Önündeki kız kendini beğenmiş bir titremeyle omuzlarını düzeltti.

Margaret önündeki yarım bıraktığı karalamalara, yumurta tozu tariflerine baktı.

"İnsan hayret ediyor," dedi yanındaki kız.

Margaret defterini sepetine sıkıştırdı, ayağa kalktı ve odayı terk etti.

Sevgili Deanna,

Gemide ne kadar eğlendiğimi sana anlatamam, gerçekten sürprizlerle dolu bir yolculuk oluyor. Bir şekilde kendimi Victoria'nın kraliçesi olmak için yarışırken buldum. Kadınlara özgü çeşitli konularda diğerlerinden daha üstün olduğunu kanıtlayan geline verilecek bu ödül bu. Ian ve kariyeri için ne kadar büyük bir kazanç olabileceğimi gösterebilmek çok güzel olacak. Bugüne kadar el becerisinde, terzilikte, müzikal yetenekte (Shenandoah'yı söyledim, izleyiciler bayıldı) ve hiç aklına gelmez ama Bayan Güzel Bacaklar'da puan kazandım! Yeşil mayomu ve onunla uyumlu saten topukluları giydim. Umarım ayakkabılarını aldığım için bana çok bozulmamışsındır. Nadiren giyyordun, ayrıca özel günler için saklaman da saçma geldi, artık Müttefikler de şehirden ayrıldığına göre Melbourne'de doğru düzgün sosyal hayat kalmayacak.

Sen nasılsın? Annem mektubunda artık Waverly'den gelen hoş genç adamla haberleşmediğini yazıyordu. Neler yaşandığını muğlakta bıraktı, birinin bir kızı böyle acımasızca bıraktığını düşünmekte zorlanıyorum. Başka birini bulmadıysa tabii.

Erkekler bazen tam bir bilmece oluyor, değil mi? Ian böyle sadık bir ruh olduğu için şükrediyorum.

Gitmeliyim sevgili ablacığım. "Mürettebat yüzmeye borusu" çalınıyor ve ben de yüzmek için ölüp bitiyorum. Bir sonraki limanda bu mektubu göndereceğim ve sana orada yaşadığım yeni maceraları anlatmayı da unutmayacağım!

Seni seven kardeşin, Avice

Gelinlerin yüzmesine ilk kez izin veriliyor ve su sıkıntısının etkilerini hâlâ hisseden birkaç kişi bu deneyimin tadını çıkaramıyordu. Avice mektubunu bitirip ön güverteye gittiğinde, etrafındaki yüzlerce kadının berrak sulara daldığını gördü. Filikaların etrafında yüzerken bağırsıyorlardı, piyadeler ve subaylar, geminin yanındaki botlara erkeklerin gelmesini engellerken sigara içip kadınları izliyordu.

Henüz bebekten iz yoktu. Avice kendini gururla incelemişti, karnı hâlâ dümdüzdü ama göğsünde çekici bir dolgunluk göze çarpıyordu. Margaret gibi köşelerde nefes nefese kalıp terleyen, bilekleri ve ayakları bir filinki kadar şişen o sarkık balinalardan olmayacaktı. Sonuna kadar derli toplu ve çekici kalmaya gayret edecekti. Karnı iyice büyüyünce de evde inzivaya çekilecek, güzel bir çocuk odası yapacak ve bebek gelene kadar da dışarı çıkmayacaktı. Bir hanımefendi böyle yapardı.

Artık midesi bulanmadığı için bebeğin de onunla aynı fiirde olduğuna emindi. Güneş ışığı sayesinde cildi ve sarı saçları ışıldıyordu. Gittiği her yerde dikkat çekiyordu. Durumunu artık herkes bildiğine göre acaba biraz kapalı mı giyinmeliydi? Ya da biraz daha mütevazı mı olmalıydı? Bunları merak ediyordu. Ama Avrupa sularına girmelerine artık o kadar az gün kalmıştı ki güzel kıyafetlerini giymeyip harcamak hata olur gibi geliyordu. Avice askılı elbisesini çıkardı ve biraz doğruldu, güvertede güneşlenirken en iyi şekilde nasıl görünebileceğini ayarladı. Frances'le ilgili talihsiz olay dışında (Ki o da kitaplara yaraşır bir gelişmeydi!) *Victoria*'nın Kraliçesi unvanı için topladığı puanlar da düşünülürse bu seyahati bir başarıya dönüştürdüğünü söyleyebilirdi.

*

Biraz uzakta, baş kasarada Nicol duvara yaslanmıştı. Normalde güvertede sigara içmezdi, özellikle görev başındayken. Ama son günlerde zalim bir kararlılıkla durmadan içiyordu, sanki tiryakiliği düşüncelerini yatıştırıracaktı.

"Suya girmeyecek misin?" Nicol'ün sık sık birlikte denizcilerin daması olarak anılan Uckers oyununu oynadığı gemicilerden biri yanında belirdi. Kadınların sonuncusu çıktığında erkekler yüzmeye çağırılacaktı.

"Hayır." Nicol sigarasını söndürdü.

“Ben gireceğim. Sabırsızlanıyorum.” Nicol nazikçe ilgilenmediğini belli eden bir hareket yaptı.

Adam baş parmağıyla kadınları işaret etti. “Şu ekip... İyi vakit geçirdiklerini görmek bana evdeki kızlarımı hatırlatıyor.”

“Ne güzel.”

“Bahçemizin bir ucundan geçen bir nehir var. Kızlarım küçükken güneşli günlerde onları nehre götürüp yüzmeyi öğretirdik.” Kurbağalama yüzmeye hareketi yaptı, hatıralara dalmıştı.

“Suyun yanında yaşayınca, suyun yüzeyinde nasıl kalacaklarını bilmeleri gerekiyor, anladın mı? Yüzme bilmezlerse güvende olmazlar.”

Nicol başım evet der gibi salladı.

“Bazen onları bir daha göremeyeceğimi düşünürdüm. Aslında çoğu zaman. Ama bu fikirlere kapılmamak lazım, değil mi evlat?”

Neşesi yerinde olmasa da Nicol ondan daha yaşlı olan bu adamın sözlerine güldü.

“Olsun... olsun. Önümüzde daha iyi günler var.” Sigarasından derin bir nefes çekti, sonra suya attı. “Highfield’ın denize girmelerine izin vermesine şaşırdım. Bu kadar kadının görüntüsü ona fazla gelir sanmışım.”

O öğleden sonra hava günlerdir olduğu gibi güzeldi. Aşağıda, cam gibi suda iki kadın yüzüyor ve çığlık çığlığa filikalara doğru ilerliyordu. Diğerleri ise geminin küpeştesinden eğilmiş tezahürat yapıyordu. Arkadaşı ona su sıçratınca bir kadın histerik bir çığlık attı.

Adam onları sevecen bir keyifle izliyordu. “Şu Highfield tam bir soğuk nevale. Hep öyle düşünürdüm. Yalnız olmak isteyen insandan hep şüphe edeceksin.”

Nicol bir şey söylemedi.

“Eskiden kötü kaptan diyen herkese karşı onu savunurdum. Doğruya doğru, konvoylarda bizi gururlandırdı. Ama şimdi kafayı yediği belli. *Indomitable*’dan sonra kendine güveni gitti, değil mi?”

Adam, birinin suçlanması bir yana, o gece yaşananlar hakkında sessiz kalacaklarına dair erkekler arasındaki söze dökülmemiş bir anlaşmayı bozuyordu. Nicol başını iki yana sallamak dışında bir karşılık vermedi.

“Doğru emirleri veremedi. İş işten geçtikten sonra ancak... Daha önce de yaşadım, şu her haltı kendi başlarına yapmak isteyenler yok mu... O gece kafayı çalıştırsaydı gereken emirleri verebilirdi ve biz de bir sürü adamı kurtarabilirdik. Kahrolası herif kendi içine takılıp kaldı. Büyük resme bakmadı. Oysa bir kaptan bunu yapabilmeli, büyük resmi görebilmeli.”

Nicol yıllardır Donanma’daki görevinde karşılaştığı, kendini stratejist zanneden her adam için kenara bir şilin ayırırsaydı şimdiye zengin olmuştu.

“Ona eve götürmesi için kardeş gemiyi veren üst rütbeliler şaka yapıyor diye düşünmüştüm. Yok... Bir adamı en iyi yakının-dakilerden tanırsın bence. Beş yıl onun hizmetinde çalıştım ve lehinde konuşan tek bir kişi duymadım.”

Bir süre sessizce durdular. Sonunda konuşmanın belki de tek taraflı olduğunu fark eden adam, “Ailene kavuşacağın için mut-lusundur şimdi, değil mi?” diye sordu.

Nicol bir sigara daha yaktı. Kız orada değildi. Zaten orada olacağını düşünmemişti.

Gecenin devamında Nicol’ün gözüne uyku girmedi. Jones’un sözleri ihanet hissi kadar güçlüydü ve peşini bırakmıyordu. Gece, yerini güne bırakırken kuşkuları yavaşça kayboldu ve bunun yerine aklına kızın davranışındaki tuhaf ipuçları, davranışlarındaki tutar-sızlıklar geldi. Geminin derinliklerinde dururken kızın söylenenleri öfkeyle reddetmesini beklemiş, iftiraya vereceği sert karşılığı duymak istemişti. Ancak görünürde hiçbir yoktu. Şimdi Nicol, Frances’in durumu açıklamasını istiyordu, sanki bir şekilde kandırılmıştı.

Ona söylenenin doğrulanması için daha fazla soru sormasına gerek yoktu, en azından kıza. Yatakhaneye döndüğünde hâlâ kızdan

bahsediyorlardı. Şu iri gözlü küçük kıza da bakın, demişti Galli Jones hamağından bir sigara almak için uzanırken. O gece kızın yüzünde bir dolu makyaj varmış, sanki diğer kadınlar onunla dalga geçmek için yapmışmış.

Nicol kapıda duraksamıştı, acaba geri mi dönmeliydi? Kalmasına neyin sebep olduğundan emin değildi.

Görünüşe göre Jones'a kızı önermişler ama o reddetmişti. Vücudundan hoşlanmamıştı: "Tazı gibi ince," dedi Jones. "Memeden eser yok." Bir de sarhoş olduğu için diye ekledi. Dudağını büktü, sanki nahoş bir şey teklif edilmişti.

Yönetici başka bir arkadaşını onunla yukarı göndermiş, kız basamaklara takılıp düşmüştü. Hepsi kahkahaya boğulmuştu. Bu çiroz kızda gülünç bir şeyler vardı, yüzündeki abartılı makyaj, zil zurna sarhoş hali, bacaklarının her birinin bir yana düşmesi. "Aslında..." dedi ciddileşerek. "Reşit olmadığını düşündüm, anlıyor musunuz? Enselenme fikri hoşuma gitmedi."

Belli ki böyle konuların duayeni olan Duckworth de onunla aynı fikirdeydi.

"Hayret bir şey ama. Hiç aklına gelmez, değil mi? Sütten çıkma ak kaşık gibi görünüyor."

"Öyle gerçekten de," demişti Duckworth. Onlar kızı tanımasa kimse anlayamazdı.

Nicol hamağını aşağı çekmeye başlamıştı. Bir sonraki nöbetinden önce biraz uyumayı deneyecekti.

"Bak bak, Nicol..." diye geldi Jones'un sesi arkasından. "Umarım gece bir şipşak için içeri sızmayı düşünmüyorsunuzdur. Paranı karın için biriktirmen lazım." Kahkahayı bastı. "Ayrıca artık biraz daha eli yüzü düzgün görünüyor. Biraz daha güzel. Herhalde sana bir servete mal olur."

Nicol ona vurabileceğini düşünmüştü. Ama içindeki mantıksız bir taraf aynısını kıza da yapmak istiyordu. Onun yerine alaycı bir

gölümseme takındı, bunu yaparken bile bir şekilde ihanet ettiğini hissediyordu. Lavabo kabinine doğru yürüdü.

Gece çökmüştü. *Victoria* siyah sularda ilerliyordu. Zaman veya mevsimden, sakinlerinin ruh halinden ve aşırılıklarından habersizdi. Muazzam motorlar, altında itaatkâr bir şekilde çalışıyordu. Frances ranzasına uzandı, artık tanıdık olan sesleri, son pompaları, yolcuların uykuya hazırlandığını anlatan mırıltı halindeki konuşmaları ve yavaş adımları, burun çekmeleri ve hırıltıları, kamarasındaki iki kadının uyuduğunu gösteren nefes seslerini dinledi. Sessizliği, yalnızlığı, ona yeniden özgürce nefes alabileceğini söyleyen sesleri dinledi. Hayatının büyük bir kısmını bu sesleri duymayı bekleyerek geçirmişti.

Ve dışarıda, yalnızca eğitimli kulakların duyabileceği iki ayağın sesi, koridorun zemininde ilerliyordu.

Nicol sabaha karşı dörtte geldi. Nöbet değişirken diğer piyadeye bir şeyler mırıldandığını duydu, diğer adamın yemekhaneye ya da uyumaya giden boğuk ayak sesleri koridorda yankılandı. Dışarıdaki adamı dinledi, yüzlerce gecedir bunu yaptığını hissediyordu.

Sonunda, artık dayanamadığını hissettiğinde yatağından kalktı. İki yanında uyuyan kadınlara görünmeden parmak ucunda çelik kapıya doğru yürüdü; karanlıkta adımları sessiz ve kendinden emindi. Kapıya yetişmeden durdu, acı içindeymiş gibi gözlerini kapattı.

Sonra öne doğru adım attı ve sessizce, dikkatle, yüzünü kapıya yasladı. Yavaşça tüm vücudunu, bacaklarını, karnını, göğsünü, avuç içlerini yasladı ve ince geceliğinden soğuk metali, kımıldamaz sağlamlığını hissetti.

Başını çevirince, kulağını yaslamaya devam edince neredeyse nefes alıp vermesini duyabiliyordu.

Üstümüzde Gökyüzü Altımızda Deniz

Orada, karanlıkta bir süre durdu. Bir gözyaşı damlası yüzünden süzüldü ve çıplak ayağına damladı. Ardından bir damla daha geldi.

Dışarıda, motorların alçak gürültüsü dışında sessizlik hâkimdi.

Kızılhaç'ın gemide gelinlerin kullanımına sunduğu üç yüz farklı parça arasında çarşaf ve yastık kılıfı, havlular, mektup kâğıdı ve zarf, tıbbi ve kozmetik malzemeler, tonlarca meyve konservesi, krema, bisküvi, et ve kutu çikolata bulunmaktadır. Ayrıca beş yüz adet portatif şezlong ve ebelik üzerine özel bir kitap temin edilmiştir.

Sydney Morning Herald, 3 Temmuz 1946

Gemide yirmi altı gün

Büyük bir liman özellikle savaş yıllarının çoğunda önemli bir durak olarak görev yaptıysa kapılarından birçok şeyin geçtiği rahatlıkla varsayılabilirdi. Silahlar, cephanelik, gıda maddeleri, ipekler, baharatlar, birlikler, tüccarlar, kutsal metinler ve atık maddeler... Hepsi üzerine pek yorum yapılmadan limandan geçmişti.

Eski toprak olanlar, bir Amerikan film devinin evine götürülmek üzere kasaya hapsedilen altı beyaz kaplanın kâbus gibi kükremelerini hatırlayabilirdi. Daha genç olanlar ise Avrupa'daki mağrur bir devlet başkanı için yapılan tapınağın parıldayan altın

kubbesini muhakkak hatırlıyordu. Yakın geçmişte beş bin şişe parfüm taşıyan vinç, yükünü tersanenin yanında düşürünce limanı birkaç hafta boyunca nadir görülen, yoğun bir koku kaplamıştı.

Fakat yine de karaya çıkmayı bekleyen altı yüz kadının görüntüsü Alexandra Kanal Kapısı'ndaki trafiği durma noktasına getirmişti. Kadınlar parlak renkli yaz kıyafetlerinin içinde güvertelere dizilmiş, şapkalarını ve el çantalarını sallıyordu. Sesleri denizde geçen üç buçuk haftanın enerjisiyle doluydu. Yüzlerce çocuk güvertenin iki yanında koşturuyor, kollarını yukarı kaldırıyor, kadınlara, "Daha fazla bozukluk, daha fazla bozukluk," diye sesleniyordu. Muazzam pruvanın arkasında uydusu gibi gezinen küçük şilepler *Victoria'yı* gürültüyle sürüklüyor, iskelenin yanındaki yerine çekiyordu. Gemi zarıfçe yerine doğru kayarken bir sürü kadın bu devasa geminin kanal kapısından sığmasını çığlıklarla karşılıyordu. Diğerleri ise kokuya şiddetle tepki gösterip beyaz mendillerini ışıldayan yüzlerine bastırdı. Rıhtım boyunca gözler, artık uçak taşımayan bu devasa uçak gemisine çevrilmişti. Parlak renkli elbiseleri, Hintlere özgü sarileri içinde kadınlar ve erkekler, tersane işçileri ve tüccarlar toplanmış, hepsi Gelin Gemisi'nin içeri doğru yaptığı manevrayı izlemek üzere durmuştu.

"Birbirinizden ayrılmayın ve ana caddelerde kalmaya dikkat edin." KHM, gemiden inmeye can atanların yaygarası arasında sesini duyurmak için çabalıyordu. "Ve en geç akşam onda dönmüş olmalısınız. Kaptan Highfield gecikmenin hoş görülmeceğini açıkça belirtti. Herkes anladı mı?"

Hintli denizcilerin limandaki ayaklanmasının üzerinden yalnızca aylar geçmiş, yaşam koşullarını protesto etmek üzere greve gitmişlerdi. Bu ayaklanmanın nasıl büyüdüğü hâlâ tartışma konusuydu ama İngiliz birlikleri ile isyancılar arasında günler süren şiddetli bir silahlı çatışmaya dönüştüğü su götürmezdi. Kadınların karaya çıkmasına izin vermenin ne kadar doğru olduğuna dair birkaç hararetli tartışma yapılmıştı fakat Kolombo ve Kochin'de gemide kaldıkları göz önünde bulundurulunca onları gemiden

indirmemenin haksızlık olacağına karar verilmişti. Memur elinde bir not panosu tutuyordu, boştaki eliyle yüzünü sildi. “Gemiye dönen kadınların isimleri nöbetçi subay tarafından tek tek alınacak. İsminizin listede olduğundan emin olun.”

Kızgın bir sıcak vardı ve Margaret geminin yanma yapışmıştı. Kalabalık onu ittirip etrafında debelenirken oturacak bir yer bulabilmeyi diledi. Yanındaki Avice parmak uçlarında durmaya devam ediyor, görebildiği ne varsa bağırarak haber veriyordu. Bir elini de parlak güneş ışığına karşı gözlerine siper etmişti.

“Hindistan’ın Giriş Kapısı’nı ziyaret etmeliyiz. Oraya herkes mutlaka gidiyormuş. Willingdon Kulübü de çok güzelmiş ama şehrin birkaç kilometre dışında. Tenis kortları ve yüzme havuzu varmış. Acaba taksi mi tutsak?”

“Ben güzel bir otel bulmak ve yarım saat dinlenmek istiyorum,” dedi Margaret. Neredeyse iki saat *Victoria*’nın demirlemesini izlemişlerdi ve bunaltıcı sıcak, Margaret’in bileklerinin şişmesine neden olmuştu.

“Onun için yeterince zaman var Margaret. Biz, aile kurma yolundaki hanımlar aktif olmak için elimizden geleni yapmalıyız. Ah, baksana! Bizi indirmeye hazırlanıyorlar.”

Kadınları limanın girişindeki Kırmızı Kapı’ya götürmek üzere küçük at arabaları sıralanmış bekliyordu. Borda iskelesinden inen kadınlar bu arabaların etrafında toplanıyor, aralarında konuşuyor, el çantalarını ve şapkalarını yeniden kontrol ediyor, uzakta görünen şehri gösteriyordu.

Margaret kapının ilerisinde, iki yanında ağaçların, büyük otellerin, evlerin ve mağazaların sıralandığı geniş caddeleri görebiliyordu. Kaldırım ve yollarda yoğun bir hareketlilik vardı. Sert zemin ve açıklık, denizde o kadar uzun zaman geçirdikten sonra başını döndürmüştü ve birkaç kere sallandığını hissetmişti. Bu sıcaktan mı yoksa gemiye alışmış bacaklarından oturmuştu, emin değildi.

Önünden iki kadın geçti, büyük boy meyve sepetlerini gelinlerin şapkalarını taşıdığı kadar umursamaz bir rahatlıkla başlarının tepesinde dengelemişlerdi. Birbirlerine fısıldıyor, ağızlarını kapatıp yüzüklerle dolu parmakları arasından kıkırdıyorlardı. Margaret onları izlerken içlerinden biri yerde bir şey gördü. Baston gibi dimdik dururken çıplak ayaklarından biriyle uzandı, gördüğü nesneyi ayak parmaklarıyla yakalayıp kaldırıp eline aldı ve sonrasında cebine attı.

Haftalardır kendi ayağını bile görmeyen Margaret kendine hâkim olamayıp şaşkınlıkla, “Hadi be!” diye bağırdı.

“Green’s Otel’de danslı akşam yemeği varmış...” Avice defterindeki notları kontrol ediyordu. “8D’den bazı kızlar akşam oraya gidecek. Onlarla çay içmek için buluşabileceğimizi söyledim. Ama alışverişe gitmek için de ölüp bitiyorum. Askerî mağazadan alılabilecek her şeyi aldım, bir şey kalmadı.”

“Ben sadece kahrolası bir koltuk istiyorum,” diye mırıldandı Margaret. “Gezmek ya da alışveriş yapmak umurumda değil. Sadece kahrolası bir kara parçası ve lanet olası bir koltuk istiyorum.”

“Bu kadar kaba konuşman iyi bir şey mi sence?” diye mırıldandı Avice. “Hiç yakışmıyor, senin gibi...”

Avice’in sesi uzaklaşırken Margaret etraftakilerin sustuğunu fark etti. Sebebini merak etmişti. Diğerlerinin bakışını takip edince Frances’in onların arkasından borda iskelesinden indiğini gördü. Soluk mavi, boynuna kadar düğmeli bir bluz ile hâki rengi pantolon giymişti. Geniş kenarlı şapka ve güneş gözlükleri takıyordu ama kızıl sarı saçları ve uzun kol ve bacaklarıyla kimliğini belli ediyordu.

Aşağı inince tereddüt etti, belki de sessizliğin farkına varmıştı. Sonra Margaret’in elini havada görünce kadınların arasından geçip Margaret ile Avice’in yanına vardı. O yürürken kızlar ayrılan denizler gibi ondan uzaklaştı.

“Fikrini mi değiştirdin?” Margaret sessizlikte sesinin dikkat çektiğinin bilincindeydi.

“Evet,” dedi Frances.

“Gemide o kadar kalmak delirtir insanı değil mi?” Margaret, Avice’e baktı. “Hele bu sıcakta.”

Frances hareket etmeden durdu ve gözlerini Margaret’a dikti. “Evet, delirmeye çok yaklaştım.”

“Eh, o zaman ben de diyorum ki bir bar ya da otel bulalım ve orada...”

“O bizle dolaşamaz.”

“Avice!”

“İnsanlar arkamızdan konuşacak. Başımıza ne geleceğini kimbilir, eski müşterileri sokaklarda dolaşıyor sonuçta. Bizim de onlar gibi olduğumuzu düşünürlerse...”

“Saçma sapan konuşma. Frances tabii ki bizimle dolaşabilir.”

Margaret çevredeki bütün kadınların onları dinlediğinin farkındaydı. Babası olsa onlara *bir grup gevezelik yapan gaddar* derdi. Frances’in yaptığı hiçbir şey, geçmişinde her ne yaşamışsa yaşasın böyle bir muameleyi hak etmiyordu.

“Belki seninle yürüyebilir,” dedi Avice. “Ama ben başka birini bulacağım.”

Margaret diğer kadınların konuşmasına izin vermeden, “Frances...” dedi. “Benimle yürüyebilirsin. Bana arkadaşlık etmeden memnun olurum.”

Güneş gözlüklerinin arkasından anlamak zordu ama Frances göz ucuyla etraftaki yüzlere bakıyor gibiydi. “Oturacak güzel bir yer bulmama yardım edebilirsin.”

“Dikkat et de uzanacak bir yer bulmasın.”

Frances başını yana çevirdi ve çantasını tutan parmaklarını sıktı.

“Hadi,” dedi Margaret elini uzatarak. “Gidip şu Hindistan’ın Giriş Kapısı’nı görelim.”

“Aslında, fikrimi değiştirdim...”

“Ah, hadi ama! Bir daha Hindistan’ı görme şansın olmayabilir.”

“Hayır. Teşekkür ederim. Sonra... sonra görüşürüz.” Margaret bir şey söylemeye fırsat bulamadan Frances tekrar kalabalığın içinde kayboldu.

Kadınlar birbirine yaklaştı, doğrucu bir kızgınlıkla mırıldandılar. Margaret uzakta kalan borda iskelesini izledi; yavaşça yukarı çıkan uzun ince figürü güçlükle seçebiliyordu. Frances içeriye girip kaybolana dek bekledi. “Yaptığın çok acımasızcaydı Avice.”

“Ben kötü biri değilim Margaret, bana öyle bakmana gerek yok. Sadece dürüst davrandım. O kızın karadaki gezintimi mahvetmesine izin vermeyeceğim.” Saçını düzeltti, sonra şapkasını dikkatle başına geçirdi. “Ayrıca, bizim durumumuzda, endişeleri en alt seviyede tutmamız iyi olur. Bize iyi gelmez.”

Sıra ilerliyordu. Avice, Margaret’in koluna girdi ve at arabalarından birine doğru yürümeye başladı.

Margaret, Frances’in yanına gitmesi gerektiğini biliyordu, bu gezintiye katılarak bile Frances’e yapılan muameleye göz yummuş oluyordu. Ama ayağının altında karayı hissetmeye can atıyordu. Ayrıca yanına giderse ona ne diyeceğini de hiç bilmiyordu.

Gemide bir avuç gelin kalınca belli aktiviteler hız kazanmıştı. Mürettebat ekiplere ayrılmıştı ve normalde erkeklere kapalı olan güvertelerde şimdi temizlik, boyama, cilalama yapıyordu. Birkaçı uçuş güvertesinde diz çökmüş, köpük ve ahşap fırçalarla, gri betonu, gökkuşağı renklerindeki uçak yakıtı birikintilerinden arındırmak için çabalıyordu. Küçük römorkörler kocaman taze meyve ve sebze kasalarını ambar ağzından ambara boşaltıyordu. Diğer tarafta ise tankerler gemiye yakıt ikmalini yapmaya başlamıştı.

Başka zaman olsa Frances gemideki çalışmadan, tamamen rutin görevlerle meşgul olunmasından keyif alabilirdi. Ancak şimdi borda iskelesinin tepesindeki nöbetçi subayın sırtışıyla karşı karşıyaydı. Yeniden gemiye binerken görev kartını gösterdiği subayın arkadaşına attığı kötü niyetli bakışın farkındaydı. Boyama ekiplerinin ondan ayırmadığı bakışlarını, önceden ona neşeyle güneydin diyen subayın başını eğip onu mırıltıyla selamladığını gördü.

Son günlerde insanlarla dopdolu bir gemide bu kadar yalnız hissetmenin nasıl mümkün olabileceğini düşünüp duruyordu.

Onu gördüğünde küçük yataktaneden birkaç adım uzaktaydı. Kendi kendine, geminin etrafında yaptığı gezintilerin temiz hava almak, kamaranın bunaltıcı sıcağından kurtulmak için olduğunu söylemişti. Şimdi ise ona doğru yürüyen adamı gördüğünde kendine karşı dürüst olmadığını anlıyordu.

Üzerindeki kıyafetlere baktı, bir zamanlar görev başındayken yaptığı gibi, bilinçsizce kendini kontrol ediyor, teninin, endişe ve beklentiyle karıncalandığını hissediyordu. Ona ne söyleyeceğini bilmesede bir şey söylemek zorunda kalacağını farkındaydı. Hiçbir şey demeden geçip gitmek için fazla yakınlardı.

Durdular ve kısa bir an için birbirlerine baktılar, sonra ikisi de gözlerini ayaklarına dikti.

“Karaya mı çıkıyorsun?” Nicol limanı işaret etti.

Frances onun yüzünde hiçbir şey göremedi, hiç ipucu yoktu. *Sırf benimle konuştuğu için minnettar mı olmalıyım*, diye merak etti. “Hayır... Ben... Ben burada kalmaya karar verdim.”

“Sessizliğin ve huzurun tadını çıkaracaksın demek.”

“Öyle de denebilir.”

Belki de onunla konuşmak istememişti ama duygularını incitmeyecek kadar centilmendi.

“Şey... bununla... ne kadar huzur bulabilirsen artık.” Yukarıda ekipmanları onaran bir grup mühendisi işaret etti. Çalışırken gü-rültülü bir şekilde birbirleriyle şakalaşıyorlardı.

“Evet,” dedi Frances. Aklına başka bir şey gelmemiştir.

“Tadını çıkarmalısın,” dedi piyade. “Gemide kendine ait bir alan bulmak zor. Gerçek bir alandan bahsediyorum...”

Belki de piyade söylediğinden daha fazlasını anlıyordur, diye düşündü Frances.

“Evet,” dedi. “Evet öyle.”

“Ben...”

“Hey, Piyade.” Mürettebat onlara doğru yürüdü, elinde bir not vardı. Kepini de havalı bir açıyla gözünün üstüne düşürmüştü. “Seni nöbetten önce kumanda odasından istiyorlar. Valinin ziyaretiyle ilgili bilgilendirme yapılacak.” Yaklaştıkça piyade, mürettebatın onu tanıdığını görebiliyordu. Genç adamın notu verirken attığı bakış onu ürküttü. “Müsaadenizle,” dedi. Yanakları kızarmıştı.

Arkasını döndüğünde içinde piyadenin ona bir dakika beklemesini söyleyeceği umudunu taşıyordu. Herhangi bir şey söyleyebilirdi, Frances’i diğerlerinin gördüğü gibi görmediğini belli eden bir şey. *Bir şey söyle,* diye yalvardı içinden. *Ne olursa.*

Dakikalar sonra yatakhanein kapısını açtı ve arkasından bırakarak sertçe kapanmasına izin verdi. Kapiya yaslandı. Sırtı, bluzunun altından kapının soğuk yüzeyine değiyordu. Çenesini o kadar sıkmişti ki canı yanıyordu. Şimdiye kadar bu hayatta adalet olup olmadığı üzerine hiç düşünmemiş, en azından sorunu kendisiyle ilişkilendirmemiştir. Hastaları acı çekmişti ve o da ara sıra, Tanrı’nın neden birini aldığını ya da diğerini katlanması güç bir acı içinde bıraktığını sorgulamıştı. Ancak kendi yaşadıklarının adaletine kafa yormamıştı. O yılları düşünmemenin daha iyi olacağını uzun süre önce keşfetmişti. Ama şimdi, tüm duyguları içinde cehennem ateşinden bir girdap gibi olmuş dönerken sarkacın, hayatının geldiği noktaya karşı kasvetli bir umutsuzluktan kör bir öfkeye doğru sallandığını hissetti. Yeterince acı çekmemiş miydi? Asıl sınav savaşta gördükleri değil de bu muydu yoksa? Daha ne kadar bedel ödemesi bekleniyordu?

Belki de Margaret'in karaya çıktığını anlayan Maude Gonne huzursuzca kapıyı tırmaladı. Frances öne eğildi, köpeği aldı ve kucığında onunla yatağa oturdu.

Köpek rahat etmemişti. Hatta Frances'e hiç ilgi göstermiyordu. Frances oturmuş onu okşuyor, uysalca bakan ama görmeyen gözle-rini izliyordu, köpeğin titrek bedeni belli ki tek bir kişiyi istiyordu.

Frances köpeği kendine yaklaştırdı, haline acımişti. "Biliyo-rum," diye fısıldadı ve yanağını onun yumuşak başına yasladı. "İnan bana biliyorum."

Bombay'ın ağır sıcağına alışmış, tepede vızıldayan kocaman per-vanelere ilgisiz duran Green's Otel'in kokteyl barı garsonları gözle görünür şekilde terliyordu. Ter damlaları yüzlerinde parlıyor, tertemiz beyaz üniformalarının yakasından içeri sızıyordu. Ama rahatsız-lıkları sıcaktan çok (nispeten ılıman bir akşamdı) bugünkü kara iznini sonlandırmak için bu mekânı seçmiş yüze yakın gelinin bitmek bilmeyen talepleriyle alakalıydı.

"İçeceğim için bir dakika daha beklemek zorunda kalırsam yemin ederim o adama bir çift lafım olacak," dedi Avice. O öğleden sonra aldığı yelpazeyle havalanıyor ve elinde tepsisiyle kalabalığın arasından yürümeye çalışan talihsiz garsonu gözlüyordu. "Eridim burada," dedi adamın arkasından.

"Elinden geleni yapıyor," dedi Margaret. İçeceğini yavaşça yudumlamaya dikkat ediyordu; bar dolu olduğu için servisin yavaş olacağını tahmin etmişti.

Kendine geldiğini hissediyordu. Yarım saat boyunca ayakla-rını uzatmıştı ve şimdi de başını sandalyeye yaslamış, tepedeki pervaneden gelen hafif esintinin tadını çıkarıyordu.

Her yerde durum aynıydı. Green's'de, Bristol Grill'de, büyük Taj Mahal Otelinde... *Victoria* ve başka asker nakliye gemilerinin avnı anda demir atması, liman bölgesini bir anda eğlenmeye gelenlerle doldurmuştu. Erkekler savaşın sona ermesiyle ve eve yaklaştıkça

neşeleniyor, pervasızlaşıyordu. Green's'de yer bulabileceklerine karar vermeden önce birkaç yere daha bakmışlardı. Şimdi verandadan, kemerli girişin ilerisindeki dans pistini görebiliyorlardı. Pist, masaların olduğu yönü umutlu ve bazen de açgözlü bakışlarla süzen kadın ve erkeklerle dolmuştu. Gelinlerden bazıları öğle saatinde John Collins ve romlu kokteyl içmeye başlamıştı ve artık sinsice gelen içki sersemliğinin etkileri hissedilmekteydi. Görünüşlerinde uyuşukluk ve belli belirsiz bir hoşnutsuzluk vardı. Makyajları akıyordu ve saçları cansızlaşmıştı.

Margaret koltuğuna gömüldüğü için hiç suçluluk hissetmiyordu. Avice sığağa, toza ve sıkça bahsettiği "hassas durumuna" rağmen o öğleden sonra Margaret'i her yere sürüklemişti. Tüm Avrupa mağazalarını dolaşmışlardı. Ordu ve Donanma Mağazaları'nda ve başka bir takas dükkânında, görünüşe göre kaçırılmayacak fırsatlarla başlarına üşüşen erkeklerle ve küçük çocuklarla en az bir saat geçirmişlerdi. Margaret pazarlıktan çabucak bıkmıştı; satıcıların aşırı sefaletini görürken bir rupi için inat etmeyi yanlış buluyordu. Fakat Avice, pazarlığa hayret verici bir hevesle dalmış ve akşamın çoğunu satın aldıklarını sergileyerek ve fiyatlara hayret ederek geçirmişti.

Bombay'da gördükleri Margaret'i şaşkına çevirmişti. Sokakta uyuyan ve içinde bulundukları duruma ilgisiz görünen Hintliler onu dehşete düşürmüştü. Kendi tombulluğunun yanında, onların incecik kolları ve bacaklarını, fiziksel engellerini ve yarı çıplak çocuklarını görünce hayretler içinde kalmıştı. Ranzasının rahatsızlığından yakındığı geceleri düşünüp kendinden utandı.

Sonra bekledikleri içecek geldi ve Avice'in, açıkça görülecek bir şekilde garsona bahşiş vermeyi ihmal etmediğini gördü. Garson uzaklaşırken Margaret limanda sakince süzülen *Victoria*'ya baktı ve suçluluk duygusuyla Frances'in uyuyup uyumadığını merak etti. Geminin tüm ışıkları açıktı, bu da ona neşeli bir hava katıyordu ama uçaklar ve insanlar olmadan uçuş güvertesi boş görünüyordu. Uçsuz bucaksız, ıssız bir ova gibiydi.

“Ah! Boş bir sandalye! Size katılabilir miyiz?” Margaret arkasını döndüğünde Irene Carter’ı gördü, yanında bir arkadaşı vardı. Karşıdaki sandalyeyi çektiler. Gözlerine yansımayan kocaman, ruju bir gülümsemeyle kızlara baktı. Sıcağa rağmen Irene çok rahat görünüyordu ve üzerinden hafif bir zambak kokusu yayılıyordu.

“Irene...” dedi Avice ve samimi sayılmayacak bir tavırla gülümsedi. “Seni görmek ne güzel.”

“Yorgunluktan öldük,” dedi Irene. Çantalarını masanın altına attı ve elini kaldırıp garsonu çağırdı. Garson anında yanında bitiverdi. “İnsanın peşinden ayrılmayan şu yerliler yok mu... Beni rahat bırakmaları için memurlardan birini çağırmak zorunda kaldım. Ne kadar sinir bozucu olduklarının farkında değiller herhalde.”

“Bacakları olmayan bir adam gördük,” diye içini döktü arkadaşı. Mahzun bir havası olan balıketli bir kızdı.

“Bir halıda oturuyordu! Düşünebiliyor musunuz?”

“Belki orada mahsur kalmıştır,” dedi kız. “Biri onu halının üzerine bırakıp gitmiş olabilir.”

“Biz hiç fark etmedik bile. Alışveriş yapmakla meşguldük, değil mi Margaret?” Avice kendi çantalarını işaret etti.

“Evet, öyleydik,” dedi Margaret.

“Güzel bir şeyler aldınız mı?” diye sordu Irene. Margaret onun gözlerinde delici bir pırıltı gördüğünü sandı.

“Ah, ilginizi çekecek bir şey almadık,” dedi Avice. Gülümsemesi olduğu yerde yapışıp kalmıştı.

“Gerçekten mi? *Victoria*’nın Kraliçesi finali için bir şeyler aldığını duydum da...”

“Natty Johnson sizi Ordu ve Donanma’da görmüş,” dedi balıketli kız.

“Ha o mu? Onu giyeceğimi sanmıyorum. Açıkçası ne giyeceğimi düşünmedim bile.”

Margaret içeceğini yudumlayıp sessizce güldü. Avice alışveriş yaptığı zamanın çoğunu ayna karşısında çeşitli kıyafetlerle gezi-

nerek geçirmişti. “Keşke Irene Carter’ın ne giyeceğini bilsem,” diye homurdanıyordu. “Onu kesinlikle alt edeceğim.” Ve üç yeni elbiseye, Margaret’ın babasının bir yılda sığır yemine harcayacağından daha fazla para vermişti.

“Ah, ben de herhalde bagajımdakilerden bir şeyler ayarlarım,” dedi Irene. “Sonuçta amacımız biraz eğlenmek, değil mi?”

“Kesinlikle öyle.”

Avice’in süten çıkma ak kaşıkmiş gibi gülümsediğini görünce Margaret gözlerine inanamadı.

“Kesinlikle katılıyorum,” dedi Irene. “Biliyor musun Avice, senin bu yarışmayı çok ciddiye aldığını konuşan tüm o kızlara yanıldıklarını söyleyeceğim. Evet.” Duraksadı. “Hem de bunu ilk ağızdan duyduğumu söyleyeceğim.” Kadehini, Avice’in şerefine içecekmiş gibi kaldırdı.

Margaret, Avice’in yüzüne bakarken gülmemek için dudağını ısırdı.

Samimiyetten değil de boş masa olmamasından bir araya gelen dört kadın neredeyse bir buçuk saat birlikte oturdu. Körili balık sipariş edildi, Margaret tadını çok beğendi ama hazımsızlık yapınca pişman oldu. Fakat diğer gelinler göstere göstere ellerini ağızlarının önünde salladılar ve balığın yenecek gibi olmadığını ilan ettiler.

“Umarım bebeğe zarar vermemiştir,” diyen Avice bir elini çıkmayan göbeğine yerleştirdi.

“Haber aldım. Tebrik ederim,” dedi Irene. “Kocanın haberi var mı? Kocandan olduğunu varsayıyorum,” diye ekledi ve sonra şaka yaptığını göstermek için tiz bir kahkaha attı.

“Sanırım yarın mektuplarımızı alacağız,” dedi Avice. Zarif gülümsemesi biraz sertleşmişti. “Yakında herkese haber vermiş olur. Londra’ya gittiğimizde bir parti veriyoruz,” dedi. “Savaşla beraber bazı şeylerden uzak kaldığımızı hissettiğimiz için böyle

bir parti düzenlemeye karar verdik. Herhalde Savoy'da olur. Tabii şimdi çifte kutlama olacak.”

Savoy iyi hamleydi, diye düşündü Margaret. Irene'in kıskançlığı da kısa bir an için yüzüne vurdu.

“Hatta belki sen de gelmek istersin Irene. Annem ve babam Qantas'ın yeni hizmetiyle Avustralya'dan uçacak, eminim seni de görmeyi çok isterler. Londra'da yeni olacağını da düşünürsek eminim ne kadar yeni arkadaş edinebilirsen senin için o kadar iyi olur.” Avice sinsi sinsi öne eğildi. “Takviminde en azından bir randevu olması her zaman iyi hissettirir, öyle değil mi?”

Tam anlamıyla taşı gediğine oturttu, diye düşündü Margaret. Biraz eğlenmeye başlamıştı. Erkek kardeşleri arasında yaşananlardan çok daha acımasız bir şeyler dönüyordu.

“Müsait olursam senin küçük toplantına gelmekten memnuniyet duyarım,” dedi Irene ağzının kenarını kibarca silerken. “Önce programımızda neler olduğuna bakmam gerekiyor tabii.”

“Tabii.” Avice buzlu suyundan bir yudum aldı. Dudaklarında küçük bir gülümseme belirmişti.

“Ama bence kafanı dağıtacak bir şeyler yapıyor olman çok hoş.”

Avice kaşını kaldırdı.

“Hani, bir orospuyla arkadaş olmuşsun ya... Ne korkunç bir durum. Yani kimin aklına gelirdi ki? Hem de diğer küçük arkadaşın o pis mühendislerle ahbaplık ederken yakalandıktan bu kadar kısa zaman sonra.”

“Suçüstü yakalandıktan sonra,” dedi diğer kız.

“Şey, evet, öyle de denebilir,” dedi Irene.

“Ben hiç...” diye söze başladı Avice.

Irene'in sesine endişeli bir hava katmıştı. “Seni çok endişelendiriyor olmalı, sen de onlarla aynı kefeye mi konacaksın bilmiyorsun... Yani herkesin sizin yatakhanelenizle ilgili söyledikleri ve orada yaşananlar... Hepimiz metanetinize hayran kaldık. Ah evet,

düzenleyeceğin küçük eğlence çok iyi bir fikir. Kafanı dağıtmana yardımcı olacak.”

Öğleden sonra, artık akşama uzanmaya başlamıştı. Işığın parlaklığını yitirmesiyle düşünceleri de karanlıklaştı. Artık kamaranın sınırlarına tahammül edemiyordu. Gemiden ayrılma düşüncesini kafasında evirip çevirdi. Ama ona eşlik edecek kimse yoktu ve Bombay onun sahip olmadığı belli bir dayanıklılık ruhu gerektiriyor gibi görünüyordu. Dışarı çıktı ve filika güvertesine yöneldi. Güverte daha bir hafta önce Maude Gonne’la oturduğu yerin yakınındaydı.

Şimdi, liman ışıkları karanlık sularda boyuna parılıyor, ara sıra römorkör ve mavnaların gürültülü geçişleriyle bölünüyorken Frances durdu. Baharat, sıvı yakıt, parfüm ve çürümüş et kokusunun garip birleşimi durgun havayı öyle bir kaplamıştı ki nefes almaya hem ihtiyaç duyuyor hem de katlanamıyordu. Düşünceleri artık biraz durulmuştu. Her zaman yaptığı şeyi yapacağını söyledi kendi kendine: Üstesinden gelecekti. Birkaç hafta içinde İngiltere’ye varacaktı ve uzun zaman evvel öğrendiği bir şey vardı; insan yeterince uğraşırsa her şeye katlanabilirdi. Olabilecekleri düşünmeyecekti. Savaşı en iyi atlatan erkeklerin, günübürlük yaşayabilenler, en ufak lütuflara bile değer verenler olduğunu uzun zaman önce gözlemlemişti. Askerî mağazadan bir paket sigara almıştı. Bir tanesini yaktı, bunun zararlı bir hareket olduğunun bilincindeydi ama tütünün kekremsi tadının keyfini çıkarıyordu. Suyun karşısında sesler birbirini çağırıyordu. Daha ileride bir yerde de uzun, kederli ve incelikli bir notayla çalınan Hint müziği duyuluyordu.

“Dikkat etsen iyi olur. Burada olmaman gerekiyor.”

Frances irkildi. “Ah,” dedi. “Sen misin?”

“Evet benim,” diyen adam kendi sigarasını söndürdü. “Maggie seninle değil mi?”

“O kıyıya çıktı.”

“Diğerleriyle birlikte.”

Frances ondan gitmesini istemenin kibarca bir yolu olup olmadığını merak etti.

Mühendis tulumunu giymişti. Karanlıkta üzerindeki yağı görmüyordu ama duman kokusunun altından kokusunu alabiliyordu. Yağ kokusundan nefret ederdi Frances, üzerine bu kokunun sindiği, derin yanıklarla kaplı pek çok erkeği tedavi etmişti. Etlerinden sıyırmak zorunda kaldığı kumaşın yapış yapış yoğunluğunu hâlâ hissediyordu.

İngiltere’de yeniden hemşirelik yapmaya başlamalıyım, dedi kendi kendine. Audrey Marshall onun için cömert bir referans mektubu yazmıştı. Ayrıca sıkıntı yaratmayacak bir hizmet sicil kaydı vardı.

“Daha önce hiç Hindistan’da bulundun mu?”

Frances düşüncelerinin bölünmesine sinirlenmişti.

“Hayır.”

“Çok ülke gördün değil mi?”

“Birkaç tane,” dedi. “Çoğunlukla askerî üslerdeydim.”

“O zaman gezmiş görmüş bir kadınsın.”

Margaret burada olmadığı için, diye düşündü. *O da izleyiciye ihtiyacı olan erkeklerden biri.* Gülümsemek için elinden geleni yaptı. “Ordu görmüş herkes kadar sanırım.”

Adam bir sigara daha yaktı ve dumanı düşünceli bir şekilde havaya doğru üfledi. “Ama eminim bir soru sorsam cevaplarsın,” dedi.

Frances ona baktı.

“Fark ediyor mu?”

Şimdi kaşlarını çatıyordu Frances. Kıyıda iki araç çıkmaza girmişti ve kornalar çalınıyordu. Ses tersane boyunca, müziği bastırarak yankılandı.

“Efendim?” Onu duyabilmek için öne doğru eğilmek zorunda kalmıştı.

“Erkeklerde...” Gülümseyince karanlıkta beyaz dişleri ortaya çıktı. “Yani tercih ettiğin bir milliyet var mı diyorum.”

Frances, adamın yüzündeki ifadeden onu doğru duyduğunu anladı. “Affedersin,” deyip önünden geçti. Yanakları kıpkırmızı kesilmişti fakat ambar kapağının kulpuna uzandığı anda adam önüne geçti.

“İffetli rolü kesmene gerek yok.”

“Müsaade eder misin?”

“Hepimiz senin ne olduğunu biliyoruz. Kaçmana gerek yok.”

Tekdüze bir sesle konuşmuştu; söylediği şeydeki tehditkâr havayı ölçebilmesi için bir dakika geçmesi gerekti.

“Lütfen geçmeme izin verir misin?”

“Biliyor musun, seni yanlış tanımışım.” Dennis Tims başını iki yana salladı. “Yatakhane sana Bayan Buzdolabı derdik. Bayan Buzdolabı. Evli olduğuna bile inanamamıştık. Şu dindar tiplerden biriyle evlendiğini düşündük, ömür boyu bakir olanlardan. Ne kadar yanlışmışız değil mi?”

Onu itip kapıya uzanıp uzanamayacağını hesaplamaya çalışırken kalbi küt küt atıyordu. Tims’in bir eli kulpun üzerinde duruyordu. Frances onun gücünün arkasındaki kendine güveni hissedebiliyordu. Fiziksel olarak her zaman bildiğini okuyan bir erkeğin tavrıydı bu.

“Nasıl da ciddi ve kuralcıydın, bluzu boynuna kadar düğmelemeler falan. Ama aslında kafasız denizcinin birini parmağına yüzük takmaya ikna ettin değil mi? Nasıl yaptın bunu acaba? Kendini ona saklayacağına mı söz verdin? Sana anlam ifade eden tek erkeğin o olduğunu mu söyledin?”

Dennis Tims elini Frances’in göğsüne doğru uzatınca Frances elini vurarak uzaklaştırdı.

“Çıkmama izin ver,” dedi.

“Sorun ne Bayan Namuslu? Kimse duymayacak, merak etme.” Frances’i kollarından yakalayıp küpeşteye doğru itmeye başladı.

Adam tüm ağırlığıyla üzerine çullanınca Frances sendeledi. Uzakta, limanın yakınındaki otelden kahkaha sesleri geliyordu.

“Bir sürü limanda senin gibi kızlarla karşılaştım ben. Senin gibileri gemiye almamaları lazım,” diye mırıldandı kızın kulağına.

“Bırak beni!”

“Ah, hadi ama! Buralardayken ek işler yapmadığına inanmamı bekleyemezsin.”

“Lütfen!”

“Geri çekil Tims.”

Ses Frances’in sağından gelmişti. Tims başını kaldırdı ve Frances onun omzundan ileriye baktı. Piyade orada duruyordu, gözleri loş ışıktaki simsiyah parlıyordu.

“Geri çekil Tims.” Ses tonu buz gibiydi.

Tims diğer adamın kim olduğunu fark edince gülümseyip kızı bıraktı. Sanki ne kadar samimi davranması gerektiğinden emin değildi. Kızdan uzaklaşırken ve abartılı bir şekilde pantolonunu kontrol ederken, “Ödemeye ilgili ufak bir tartışma,” dedi. “Dert edecek bir şey yok. Bu kızlar böyledir, biliyorsun.”

Frances gözlerini kapattı, piyadenin yüzünü görmek istemiyordu. Vücudunu şiddetli bir titreme sarmıştı.

“İçeri gir.” Piyadenin konuşması yumuşaktı.

Tims’in sakinliği dikkat çekiciydi. “Dediğim gibi piyade, yalnızca fiyatla ilgili bir anlaşmazlık yaşandı. Piyasanın iki katı fiyat çekti. Biz denizcileri ne isterlerse ödemeye mecbur sanıyorlar, anlıyor musun demek istediğimi?”

“İçeri gir,” dedi Nicol.

Frances duvara yanaştı, Tims’in görüş açısında olmak bile istemiyordu.

“Bu aramızda kalacak değil mi? Kaptanın, gemisinde bir fahişe taşıdığını bilmesini istemezsin herhalde. Ya da fahişenin kimlerle arkadaşlık ettiğini...”

“Yolculuğun geri kalanı boyunca Bayan Mackenzie’nin bulunduğu tarafa baktığını bile görmeyeceğim, yoksa seni mahvederim.”

“Sen mi?”

“Gemide olmayabilir. Bu yolculukta bile olmayabilir. Ama seni mahvederim.”

“Benimle düşman olmak istemezsin piyade.” Tims ambar kapağında duruyor, gözleri karanlıkta parlıyordu.

“Beni dinlemiyorsun, değil mi?”

Bir dakikalık derin bir sessizlik yaşandı. Sonra ikisine de son, sert bir bakış attıktan sonra Tims dışarı çıktı. Frances tuttuğu nefesini tam bırakacaktı ki kocaman, dazlak kafa yeniden görüldü. “Sana yarı fiyatını teklif etti değil mi?” Güldü. “Hanımına söyleyeceğim...”

Tims’in ayak seslerinin ateşçiler yatakhanesine doğru uzaklaştığını duydular.

“Sen iyi misin?” diye sordu Nicol sessizce.

Frances saçını yüzünün önünden çekerek düzeltti ve sertçe yutkundu. “İyiyim.”

“Üzgünüm,” dedi. “Bunu yaşamak zorunda...” Ne söylemek istediğinden emin değilmiş gibi sesi yavaş yavaş alçaldı.

Frances ona bakacak kadar cesur olup olmadığına karar verememişti. Sonunda fısıltıyla, “Teşekkür ederim,” dedi ve hızla oradan uzaklaştı.

Geri döndüğünde yatakhane de ondan başka yalnızca bir piyade vardı. Genç borazancı Emmett derin bir uykuya dalmış, küçük bir çocuğun rahatlığıyla kollarını başının arkasına uzatmıştı. Küçük odada bayat bir koku vardı. Sıcak hava tüm ağırlığıyla mekânda asılıydı. Dökülmüş küllükleri ve boş ayakkabıları dolduruyordu. Nicol üniformasını çıkardı, yıkandı ve sonra, havlusu hâlâ boynundayken ve su teninde buharlaşırken dolabından mektup kâğıdını çıkarıp bir sandalyeye oturdu.

Mektup yazma konusunda çok iyi değildi. Uzun yıllar önce yazmayı denediğinde kaleminin kelimeler üzerinde tökezlediğini görmüştü. Sayfalara dökülen kelimeler içindeki hisleri yansıtmıyordu. Fakat şimdi kelimeler zihnine kolayca doluyor, onu özgürleştiriyordu. *Gemide bir yolcu var*, diye yazdı. *Kötü geçmişi olan bir kız. Onun neler çektiğini görmek herkesin ikinci bir şansı hak ettiğini anlamamı sağladı. Özellikle tüm yüküne rağmen ona bu şansı vermek isteyen biri varsa...*

Burada bir sigara yaktı ve bakışlarını ileride boşluğa sabitledi. Bir süre böyle kaldı, koridorda tartışan erkeklere, banyodaki trompet alıştırmasından gelen sese, etrafında hamaklarına yerleşen erkeklere ilgisizdi.

Sonunda kaleminin ucunu yeniden kâğıda götürdü. Mektubu yarın kıyıya çıkıp telgrafla gönderecekti. Ne pahasına olursa olsun yapacaktı bunu. “Sanırım söylemek istediğim şey, üzgün olduğum. Her şeye rağmen seni sevecek birini bulduğun için mutluyum. Umarım sana iyi davranır Fay. Umarım hak ettiğin mutluluğu yaşarsın.”

Ancak iki kere okuduktan sonra mektuba Frances’in adını yazdığını fark etti.

İngiliz askerlerin üniformalı kadınlara neden saygı duyduğunu artık anlamışsınızdır. En yüksek saygıyı görmeyi hak ettiler. Hâki ya da hava kuvvetleri mavisi giyen ve tuniğinde bir parça kurdele olan bir kız görürseniz o kurdeleyi, Ipswich'te herkesten daha fazla çorap ördüğü için almadığı aklınızda olsun.

*Büyük Britanya'yla İlgili Kısa bir Rehber,
Savaş ve Donanma Şubeleri, Washington, DC*

Gemide otuz üç gün

Cebelitarık valisi yalnız Donanma'da değil, İngiliz memuriyetinde de sıradışı zekâyâ sahip bir adam olarak tanınırdı. Birinci Dünya Savaşı'nda önemli bir stratejist olarak ün kazanmış, diplomatik kariyerinde şahini andıran taktik ve gözlem becerileri için ödüllendirilmişti. Ama o bile, neyle karşı karşıya olduğunu algılayabilmek için ön asansör kuyusuna dakikalarca bakmıştı.

Valiyi, Kraliyet Piyade Badosu'nun karşılama gösterisi için uçuş güvertesine çıkarmakta olan Kaptan Highfield rotayı önceden kontrol etmediği için kendine lanet etti. Asansör kuyusu asansör kuyusuydu. Kadınların oraya iç çamaşırlarını asma cesareti göstere-

ceklerini hiç düşünmemişti. Beyaz, ten rengi, fazla kullanılmaktan griye dönmüş ya da örümcek ağı narinliğinde ve kenarı Fransız danteliyle süslü sutyenler ve korseler, alan boyunca boydan boya neşeyle dalgalanıyor, gemideki büyük adamı karşılayan flamayı taklit ediyordu. Ve şimdi İngiliz dışişleri memuriyetinin en seçkin ismi burada, Highfield'ın müthiş savaş gemisinde, muntazam bir düzen içinde tertemiz giyinmiş gemiciler tarafından çevrelenmişken büzgülü paçalı iç çamaşırı sıraları karşısında donakalmıştı.

Dobson. Adamın bundan haberi olmalıydı ama kaptanı uyar-mamayı seçmişti. Kaptan Highfield, o sabah onu bürosuna hap-sedip genç adama bu fırsatı veren bacağına lanet okudu. Kendini kötü hissetmiş, bugünün uzun ve zorlu geçeceğini bildiği için dinlenmeye karar vermişti. Her şeyin mükemmel olduğundan emin olması için de Dobson'a güvenmişti. Ama onun, kuyusunu kazmak için bir yol bulacağı aklına gelmeliydi.

"Ben... Bunun alışılmadık bir geçiş olduğunu fark etmişsinizdir," dedi Kaptan Highfield cesaretini toplayıp. "Korkarım prosedürle ilgili biraz... pragmatik davranmak zorunda kaldık."

Valinin ağzı açık kalmış, yanaklarından tüm renk çekilmişti. Dobson'ın şapkasının altında sakın görünen yüzü ise hiçbir şeyi açık etmiyordu.

"Şunu eklemeliyim ki Efendim, bu durum kesinlikle saygı-mızın bir göstergesi olarak algılanmamalıdır." Sesine bir parça nüktedanlık katmaya çalıştı ama başarısız oldu.

Valinin karısı, önünde tuttuğu el çantasının altından kocasını gizlice dürtüyordu. Başını eğdi. "Hiç görmediğimiz şey değil Kaptan," dedi zarif bir şekilde. Dudakları, belki de durum onu eğlendirdiği için seğiriyordu. "Bence savaş hepimizi bundan çok daha korkutucu sahnelerle karşı karşıya bıraktı."

"Bir hayli," dedi vali. "Bir hayli." Ancak sesinin tınısından bunun mümkün olmadığını anlaşıyordu.

“Hatta yolcularınızı rahat ettirmek için her yolu denemeniz takdire şayan.” Bir elini kaptanın koluna koydu, yüzünde bir anlayış parıltısı vardı. “Devam edelim mi?”

İşler uçuş güvertesinde düzeldi. Aden’den valiyi ve diğer yolcuları alan *Victoria*, Süveyş Kanalı boyunca yavaşça kuzeye yol almaya başlamıştı. Kum tepelikleriyle çevrelenmiş gümüşü su çizgisi yoğun sıcakta o kadar şiddetli ısıldıyordu ki geminin yanlarından bakanlar ellerini yüzlerine siper etmeye mecbur kalmıştı. Sıcağa rağmen güneş şemsiyeleri ve şapkalarının altında gelinlerin keyfi yerindeydi. Bando, bu sıcaklıkta üniformaların içinde bir hayli rahatsız olsa da ara vermeden çalmaya devam ediyordu.

Erkekler görevlerine devam ederken vali ve karısı, step dansı yarışmasında jüri olmayı kabul etmişti. Bu yarışma, kadınlara meşgale olsun diye yapılan *Victoria*’nın Kraliçesi müsabakalarının en yenisiydi. Büyük bir şemsiyeyle güneşin yakıcılığından korunup buzlu cin tonikle donatılınca ve karşısında bir grup kıkırdayan kızı bulunca vali bile ortama ısınmıştı. Her bir yarışmacıyla tek tek sohbet eden karısı, sonunda ödülü sarışın, güzel bir kıza vermişti. Diğer gelinlerin içten tebriklerine bakılacak olursa yarışmanın gözdesi oydu. Valinin karısı sonradan Highfield’la Avustralyalıların “oldukça hoş insanlar” olduğu görüşünü paylaşmıştı. “Sevdiklerini bırakıp bu kadar yol geldiklerine göre son derece cesur olmalılar.” O öğleden sonranın neşesine kapılan kaptanın da bu düşünceye katılmaması zordu.

Fakat sonra her şey yine ters gitmeye başladı.

Kaptan Highfield etkinliğin bittiğini ilan etmek ve yeni yolcularına, güverte altında aşcının hazırladığı öğle yemeğine katılmayı önermek üzereyken sancak tarafında telaşlı bir hareketlilik yaşandığını fark etti. *Victoria* sakince bir ordugâhın yanından geçiyordu. Gelinler çok sayıda Avrupalı erkeği görünce uçuş güvertesinin kenarına üşüşmüştü. Rengârenk elbiseleri esintide uçuşurken güneşten bronzlaşmış çoğu sarışın genç adama neşeyle el sallamaya başladılar. Genç adamlar da işlerini bırakmış onların

geçişini izlerken selamlarına karşılık verdiler. Kaptan öne eğildiğinde kadınların ciyaklamalarını duydu. Aşağıda, tel örgünün karşısına toplanmış, güneş yüzünden gözlerini kısmış üstü çıplak erkeklerin hevesli el sallayışını zorlukla seçebiliyordu.

Highfield bu sahneyi izlerken şüphelerinin doğruluğundan emin olana kadar bekledi. Sonra duyuru yapmak için gönülsüzce Tannoy'a uzandı. "Misafirlerimize, valiye ve karısına bu kadar canlı bir karşılama yaptığınız için minnettarım," demişti. Aşağıdaki sahneyi valinin de fark ettiğini ve beyaz kıyafeti içinde sırtının kaskatı kesildiğini görüyordu. "Çay içmek isteyenler için ön hangarda fazladan yiyecek ve içecek servisi yapılacaktır. Aynı zamanda, el salladığınız genç adamların Alman mahkûmlar olduğunu bilmeniz faydalı olabilir."

Irene Carter yarışmadan sonra kazandığına sevindiğini söylemek ve yeni gelen mektuplarıyla gösteriş yapmak üzere Avice'in yanına gelmişti (*Varisli damarlar kendini göstermeden bu bacakları değerlendirmek lazım, öyle değil mi?*). Irene yedi mektup almıştı ve en az dördü kocasından geliyordu.

"Mektubunu bize de okumalısın," dedi. Güneş gözlükleri gözlerini kapatıyordu. "Annem, gemi arkadaşı olduğumuzu öğrendiğinden beri senin anneni çaya davet ettiğini yazmıştı. Neler yaptığımızı öğrenmeye can atıyorlardır."

Eminim annene her şeyi anlatmışsındır, diye içinden geçirdi Avice.

"Neyse. Ben çay içip Harold'ın mektuplarını okumaya gidiyorum. Sen çok mektup aldın mı?"

"Ah, yığınla," dedi Avice, mektuplarını havaya kaldırıp sallamıştı. Ancak Ian'dan yalnızca bir tane vardı. Irene'in anlamaması için annesinin mektuplarının arasına sıkıştırmıştı. "Neyse, bir sonraki yarışmada iyi şanslar," dedi. "Sanırım maskeli balo elbiseleri yarışacak, o yüzden çok daha başarılı olacağına eminim. O

kadar bronzsun ki beline bir eşarp bağlasan kendini yerli halktan biri diye yutturabilirsin.” Bunları söyledikten sonra Avice elinden geldiğince az bir kibirle oradan uzaklaştı.

Frances yatakhane de değildi. Artık nadiren orada oluyordu. Avice onun bir yerlerde saklandığını düşünüyordu. Margaret ise İngiltere’de gezilecek yerlerle ilgili bir konferansa katılacaktı. Avice ayakkabılarını çıkarıp uzandı, Ian’ın en son mektubunu, nadir bulduğu bir mahremiyet ortamında okumaya hazırlandı.

Babasından (iş, para, golf), annesinden (seyahat ayrıntıları, kıyafetler) ve kız kardeşinden gelen mektupları okuduktan sonra sıra Ian’ın zarfına gelmişti. El yazısına baktı ve kocasının otoriter havasının mürekkep ve kâğıttan bile hissedilmesine şaşırdı. Annesi her zaman kötü el yazısına sahip erkeklerde olgunlaşmamış bir yan olduğunu söylerdi. Ona göre kötü el yazısı, karakterlerinin tam olarak şekillenmediğini gösteriyordu.

Kol saatine baktı. İlk öğle yemeği vardiyasına on dakika vardı. Okumak için yeterli bir zamandı. Zarfı yırtarak açtı ve mutlulukla rahat bir nefes aldı.

On beş dakika sonra hâlâ mektuba bakıyordu.

Frances ve Margaret, mürettebat yanlarına geldiğinde güverte kantininde oturmuş dondurma yiyordu. Frances herkesin olduğu bir ortama girdiğinde seslerin kesilip gözlerin ona dönmesine artık alışmıştı. Margaret amansız bir kararlılıkla gevezelik ediyordu. Bir iki defa, ısrarla bakanlara dondurmasının peşinde olup olmadıklarını sormuştu. Onlar kıpkırmızı kesilirken Margaret da alçak sesle küfür etmişti.

“Bayan Frances Mackenzie siz misiniz?” diye sormuştu mürettebat. Acınacak kadar gençti. Boynu, üniformasının yakasını dolduramıyordu bile.

Frances başını salladı. Günlerdir bir yanıyla bu çağırışı bekliyordu.

“Kaptan sizi ofisinde görmek istiyor hanımefendi. Size ben eşlik edeceğim.”

Kantin birden sessizleşmişti.

Margaret’in yüzü bembeyaz kesildi. “Acaba köpekle mi ilgili?” diye fısıldadı.

“Hayır,” dedi Frances boğuk bir sesle. “Köpekle ilgili olmadığından eminim.”

Etrafındaki yüz ifadelerinden, diğer kadınların da oldukça emin olduğunu anlayabiliyordu. *İstenmiyorsun, Gelme* söylentileri başladı. Fakat bu sefer gelinler pek de üzgün görünmüyordu.

O kantinden çıkarken bir ses, “Çok geç kalma,” dedi. “İnsanlar ne düşünür sonra...”

Avice yatağına uzandı. Yakınlardan garip bir ses geliyordu. Alçak, gırtlaktan gelen inleme sesinin kendi boğazından çıktığını fark edince şaşırır gibi oldu.

Mektubu tutan eline baktı, sonra da zayıf parmağındaki evlilik yüzüğüne. Oda çevresinde dönüyordu. Aniden kendini ranzadan aşağı attı, dizlerinin üzerine çöktü ve midesinin bulanmaya başladığı günlerden beri yanından ayırmadığı kâseye şiddetle kusmaya başladı. Kaburgaları ağrıyana ve boğazı yanana kadar kustu. Gövdesine sardığı kolları sanki tüm benliğinin dışına çıkmasını engelleyen tek şeydi. Öksürükler arasından tükürükler saçarak, “Hayır! Hayır! Hayır!” dediğini duyuyordu. Sanki bu zalimliğin gerçek olabileceğini kabul etmeyi reddediyordu.

En sonunda, bitkin vaziyette kendini tekrar yatağına attı, saçları terli saçaklar halinde yüzünün çevresine yapışmıştı. Kolları ve bacakları sert zeminde garip ve hantal duruyordu. Elbisesi, makyajı, her yanı darmadağın olmuştu. Bunun bir rüya olup olmadığını merak etti. Belki de öyle bir mektup yoktu. Deniz insanı bu hale getirebiliyordu, bir sürü denizciden duymuştu. Ama işte orada,

yastığının üzerindeydi. Ian'ın el yazısıyla yazılmıştı. O güzel el yazısıyla. O güzel, korkunç, şeytani el yazısıyla...

Dışarıda, bir grup kadının sohbet ederek yürürken çıkardığı topuk seslerini duyabiliyordu. Kapının hemen arkasında yatan Maude Gonne başını kaldırdı, sanki aralarında tanıdık bir ses bulmayı bekliyordu. Sonra hayal kırıklığına uğrayıp başını patilerinin arasına yerleştirdi.

Avice sesi takip etti, başı sarhoşmuş gibi dönüyordu. Her şeyden koptuğunu hissediyordu. Uzanmaktan başka yapmak istediği bir şey yoktu. Başı sanki onu yere yapıştırmaya çalışan büyük bir ağırlıktı. Nervürlü metal döşemeye bakmaktan başka hiçbir şey yapamadı.

Kâseyi yatağının altına itti. Kokuya, altındaki soğuk metale ve ıslak saçına rağmen uzandı. Gözleri yanında açık duran diğer mektuptaydı. Annesi şöyle yazmıştı:

Herkese kutlamanın Savoy'da olacağını söyledim. Babacığın otel işindeki bir tanıdığı sayesinde çok avantajlı bir fiyat aldı. Ayrıca Avice, hayatım, tahmin bile edemezsin, Darley-Hendersonlar kutlamayı dünya turu planlarına ekleyecek, eğer bu yeterince heyecan verici gelmediyse ekleyeyim, Vali ve karısı da geleceklerini söyledi. Artık savaş bittiği için insanlar seyahat ettikleri için mutlu görünüyor. Ayrıca fotoğrafının Tatler dergisinde yer almasını sağlayacağız. Hayatım, bu düğünle ilgili şüphelerim olmuş olabilir ama sana söyleyeyim, bu yolculuk için çok heyecanlıyım. Sadece Melbourne'un değil, İngiltere'nin yarısının aylarca konuşacağı bir parti yapacağız!

Seni seven Annen,

Not: Kız kardeşine kulak asma. Bu aralar biraz huysuz. Sanırım kıskançlık krizleri geçiriyor.

İlave: Ian'ın ailesinden henüz haber almadık, bu çok üzücü. Ian'dan bize adreslerini göndermesini isteyebilir misin? Böylece

kendimiz iletişime geçebiliriz. Davet etmek istedikleri özel biri var mı diye öğrenmek istiyorum.

*

Uzun, epey yorucu bir öğleden sonra olmuştu ve kız içeri girdiğinde ayakta durmak için mücadele veriyordu. Bu yüzden Kaptan Highfield masasının arkasında durdu ki gerektiğinde ona yaslanabilsin. Valinin gelişi ve beraberinde yaşanan zorluklar tüm gücünü tüketmişti ve bu yüzden, bir de belki de kızın yüzünün kızarmaması için bu toplantıyı papazın ya da KHM'nin yardımı olmadan yapmaya karar vermişti.

Mürettebat onun geldiğini haber verirken kız kapı girişinde duruyordu ve genç çocuk odadan ayrıldıktan sonra da orada durmaya devam etti. Küçük bir çantayı sıkıca kavramıştı. Kızı ikinci defa yakın mesafeden görüyordu. Fiziksel olarak gerçekten de çarpıcıydı. Fakat tavırları, çarpıcılığının önüne geçiyordu. Geri plana çekilme taktiği geliştirmiş gibiydi ve Highfield artık kızın geçmişini bildiği için bunun nedenini anlıyordu.

Kaptan Highfield kıza oturmasını işaret etti. Sonra birkaç dakika yere baktı, meseleyi nasıl ifade edeceğini bulmaya çalışıyor, sadece bu seferlik kaptanlığı bir başkasına verebilmeyi diliyordu. Kendi adamlarıyla disiplin meselelerini doğrudan çözebiliyordu. Belli bir prosedürü takip ediyor, gerekirse fırça çekiyordu. Bıkkın bir halde, *ama kadınlar söz konusu olunca işler değişiyor*, diye düşündü. Karşısındaki kadını ve ondan önce gelenleri aklına getirdi. Tonlarca valizle birlikte bütün sorunlarını da gemiye getirir, pekiştirmek için yeni sorunlar yaratırlardı. Sonra da sadece kural-ları uyguladığınız için size kendinizi suçlu, hatalı hissettirirlerdi.

Dışarıda, Tannoy'dan rahat vaziyetine geçme çağrısı yapılıyordu. Erkeklerin kantin arası zamanı gelmişti. Sessizlik olana kadar bekledi. "Seni neden çağırdığımı biliyor musun?"

Kız cevap vermedi ama yavaşça gözlerini kırptı, sanki açıklama sorumluluğunun kaptanda olduğunu ima ediyordu.

Hadi artık, dedi kendi kendine. Hallet ve kurtul. Sonra kendine sert bir içki koyabilirsin.

“Birkaç gün önce aşağıda bir olaya dâhil olduğun bilgisi geldi. Durumu araştırırken bazı şeyler duydum... Beni biraz endişelendiren şeyler.”

Önceki akşam ona Rennick haber vermişti. Ateşçilerden biri yanına yaklaşmış, her türlü karışıklığın kışkırtıldığını ve kızla ilgili söylenen şeyleri mırıldanmıştı. Rennick, Highfield’a anlatmaya çekinmemişti. Hiç kimse böyle bir şeyi en tepedeki adama gideceğini bilmeden kaptanın kamarotuna söylemezdi.

“Konu senin... gemiye binmeden önceki hayatınla ilgili. Ne kadar rahatsız edici olsa da korkarım bundan bahsetmeliyim. Adamlarımın iyiliği ve gemide yolculuk edenlerin iyi hali için bu... bu söylentilerin doğru olup olmadığını öğrenmem gerekiyor.”

Kız hiçbir şey söylemedi.

“Sessizliğinden söylentilerin yanlış olmadığını mı anlamalıyım?”

Üçüncü sefer de cevap vermeyince kaptan huzursuz hissetti. Bu huzursuzluk, fiziksel rahatsızlığıyla bir araya gelince sabırsızlanmasına yol açtı. Ayağa kalktı ve belki de kızı otoritesiyle etkilemek için masanın çevresinde yürüdü.

“Size kasten eziyet etmek istemiyorum Bayan...”

“Mackenzie,” dedi Frances.

“Ama kural kuraldır ve sizin tarzınızda kadınların erkeklerle dolu bir gemide yolculuk etmesine izin veremem.”

“Benim tarzımda...”

“Ne demek istediğimi biliyorsunuz. Bu kadar çok kadının böyle iç içe bir ortamda taşınması zaten yeterince zor. Sizin durumunuzu inceledim ve varlığınızın, gemimin istikrarını bozmasına izin veremem.” Tanrı bilir Cebelitarık valisi böyle bir yolcunun varlığından haberdar olsa ne derdi. Hele ki karısı... Gemi geçer-

ken yerinde duramayan Alman mahkûmların yarattığı ürpertiye üzerinden yeni yeni atıyordu.

Frances Mackenzie bir süre ayakkabılarına baktıktan sonra başını kaldırdı. “Kaptan Highfield, beni gemiden atıyor musunuz?” Sesi alçak ve sakindi.

Kız bunu dillendirdiği için kaptan biraz rahatlamıştı. “Üzgünüm,” dedi. “Başka bir seçeneğim olmadığını hissediyorum.”

Şimdi bir şey düşünüyormuş gibi görünüyordu. Tavrı, kaptanın söylediği hiçbir şeye şaşırmadığını gösteriyordu. Fakat gözlerinin belli belirsiz küçülmesinde, sözlerine karşı bir küçümseme de var gibiydi.

Kaptan bunu beklemiyordu. Öfke olabilirdi. Diğer iki zavallı gibi olay çıkarabilirdi. Bunları beklediği için de genç personeli dışarı göndermişti.

“Cevap vermekte özgürsün,” dedi sessizlik dayanılmaz bir hal aldığı anda. “Kendini savunmak için yani.”

Uzun bir duraksama oldu. Sonra kız ellerini kucığına yerleştirdi. “Kendimi savunmam gerekirse söyleyeyim, ben bir hemşireyim. Daha açık olmak gerekirse kıdemli hemşireyim. Dört buçuk yıldır hemşirelik yapıyorum. Bu süre içinde binlerce askeri tedavi ettim, bazılarının hayatını kurtardım.”

“Bu çok güzel bir şey. Bunu başarmanız...”

“Sonunda faydalı bir insan olmayı başarmam mı?” Ses tonu sertti.

“Onu demek...”

“Ama olamam, öyle değil mi? Çünkü hiçbir zaman sözde geçmişimi unutmama izin verilmeyecek. O geçmişten binlerce kilometre uzakta bile.”

“Demek istediğim...”

Frances Mackenzie doğrudan kaptana baktı. Kaptan, genç kadının omuzlarını dikleştirdiğini fark etti.

“Ne demek istediğinizi gayet iyi biliyorum Kaptan. Hizmet kaydımın benimle ilgili en önemsiz şey olduğunu söylemek istiyorsunuz. Bu geminin çoğu sakini gibi siz de kişiliğimi ilk duyduğunuz şey üzerinden belirlemeye karar verip sonra da ona göre hareket ettiniz.”

Dizlerinin üzerindeki elbisesini düzeltti ve derin bir nefes aldı, sanki kendini tutmakta zorlanıyordu. “Size şunu söylemek isterim Kaptan Highfield, siz sözümü kesmeden önce. Kariyerim boyunca askerleri tedavi ettim, bazıları işkence görmüştü, dehşet içindeydi. Bazılarıysa benim düşmanımdı. Çoğu yarı canlıydı. Ve biri bile...” Nefes almak için durdu. “Biri bile sizin şu anda bana gösterdiğiniz saygısızlığı göstermedi.”

Kızın bu kadar sakın olacağını tahmin etmemişti. Kendini bu kadar açık ifade edebileceğini de.

Suçlananın kendisi olacağını ise hiç mi hiç düşünmezdi.

“Bakın,” dedi Kaptan Higfield. Ses tonu uzlaşmacıydı. “Sizin hakkınızda bunları bilmiyormuş gibi yapamam.”

“Yapamazsınız, görünüşe göre ben de yapamam. Ancak insanlara faydalı bir hayat sürdürmeye çalışabilirim. Ve benim kontro-lüm dışında yaşanmış olabilecek şeyler üzerine çok düşünmemeye çalışabilirim.”

Aralarında huzursuz bir sessizlik oldu. Bu sıradışı durumla nasıl başa çıkacağını bulmaya çalışırken zihni çok hızlı çalışıyordu. Dışarıdan boğuk konuşmaları duyabiliyordu. Sesini alçaltarak konuştu, itibarlarını kurtarmak için bir yol bulduğunu sezmişti. “Bakın, olanların sizin kontrolünüzde olmadığını mı söylüyorsunuz? Günah işlemekten çok, size karşı günah işlenmiş olabilir mi?”

Eğer kendini savunursa, gelecekteki davranışlarıyla ilgili söz verirse, o zaman belki...

“Her şekilde, bunun sizi ilgilendirmediğini söylüyorum.” İçinde tuttuğu duygular yüzünden parmak eklemleri bembeyaz olmuştu. “Sizi ilgilendiren şeyler benim mesleğim. Ki eğer yolcu

listelerinize ve hizmet kaydına bakma zahmetinde bulunursanız bunun da hemşirelik olduğunu göreceksiniz. Medeni durumumun ve geminizdeki davranışlarımın da bence ahlak kurallarınızın tümünü karşıladığını kabul edersiniz.”

Sesi güç kazanmış, solgun kulaklarının uçları pembeleşmişti. Soğukkanlılığını bir anda kaybedebileceğinin tek göstergesi de buydu.

Kaptan biraz da şaşkınlıkla, haksız duruma düşenin kendisi olduğunu hissetti.

Gelinlerin gemiden indirme prosedürünün detaylarını anlatan önündeki kâğıtlara baktı. “Onu Port Said’de indirin,” diye yazmıştı Avustralya Kızılhaç amiri. “Dönüş gemisi için bir süre beklemesi gerekebilir. Ama zaten bunların çoğu Mısır’da kaybolur.” *Bunlar* kelimesi apaçık bir küçümseme iması içeriyordu.

İşte şimdi her şey karmakarışık olmuştu. Bu konuşmayı hiç yapmamış ve Pandora’nın kutusunu açmamış olmayı diliyordu. Ama artık işin içine girmişti. Eli kolu bağlıydı.

Kız belki de kaptanın ifadesinde bir şey fark ederek ayağa kalktı. Sıkıca toplanmış, alnını açıkta bırakan saçları, yüzünün çıkık, neredeyse Slavlarınkine özgü kemiklerini ve gözlerinin altındaki gölgeleri vurguluyordu. Kaptan kısa bir an diğer kız gibi Frances Mackenzie de ona vurmaya çalışır mı diye merak etti ve sonra bunu düşündüğü için suçluluk duydu. “Bakın, Bayan Mackenzie, ben...”

“Biliyorum, gitmemi istiyorsunuz.”

Kaptan söyleyecek bir şey bulmaya uğraşıyordu, hem otoritesini hem pişmanlığını doğru oranda dışavuracak bir şey.

Frances Mackenzie kapıya yaklaştığı anda, “Bacğınıza bakmamı ister misiniz?” diye sordu.

Kaptanın son sözleri dudaklarında donup kaldı. Gözlerini kırttı.

“Topalladığınızı gördüm. Yalnız olduğunuzu sandığınız bir anda. Önceden geceleri uçuş güvertesinde tek başına oturduğumu da bilseniz iyi olur.”

Highfield tamamen hazırlıksız yakalanmıştı. Bacağını arkaya götürdüğünü fark etti. “Bence bu...”

“Daha rahat hissedecekseniz size dokunmadan da bakabilirim.”

“Bacağında bir sorun yok.”

“O zaman sizi rahatsız etmeyeyim.”

Ofiste karşılıklı duruyorlardı. İkisi de kıpırdamadı. Kızın bakışında hiçbir şekilde ısrar yoktu.

“Ben bundan... ben bundan hiç kimseye bahsetmedim,” derken buldu kendini Kaptan Highfield.

“Sır saklamakta gayet iyiyimdir,” dedi. Gözleri kaptanın yüzündeydi.

Kaptan Highfield kendini sandalyesine bıraktı ve pantolonunun paçasını sıyırdı. Bir süredir bacağına çok yakından bakmaktan hoşlanmıyordu. Kız kısa bir an duraksadı. Geride durdu, sonra ilerledi ve yakından inceledi. “Enfeksiyon kaptığı açıkça görülüyor.” Kaptanın bacağına işaret etti, sanki dokunmasının sorun olup olmayacağını soruyordu. Sonra ellerini bacağının üzerine koydu, yaranın uzunluğunu ölçtü ve çevresindeki şişmiş kırmızı deriyi inceledi. “Ateşiniz yükseldi mi?”

“Daha iyi hissettiğim oldu,” diyerek kabullendi Highfield.

Kız birkaç dakika boyunca incelemeye devam etti. Kaptan, yaklaşan bir utanç duygusuyla, kız tenine dokunduğu zaman ürkmediğini fark etti. “Osteomyelit olabileceğini düşünüyorum, kemiğe sıçrayan bir enfeksiyon. İltihabın temizlenmesi gerekiyor ve penisiline ihtiyacınız var.”

“Sizde var mı?”

“Hayır ama Doktor Duxbury’de olmalı.”

“Onun bu işe karışmasını istemiyorum.” Kızın yüzünde şaşkınlık yoktu. Acaba tüm bunların altında bir delilik mi yatıyordu?

Kız bacağıını ilk gördüğünde yüzünde tedirgin bir ifade oluşmuştu ve kaptan bunu aklından çıkaramıyordu. Sonra bu ifadeyi hemen gizlemişti.

“Tıbbi yardıma ihtiyacınız var,” dedi Hemşire Frances Mackenzie.

Kaptan, “Duxbury’nin bilmesini istemiyorum,” diye tekrarladı.

“Size profesyonel görüşümü sundum, onu göz ardı etme hakkınıza saygı duyuyorum.”

Ardından ayağa kalktı ve ellerini pantolonuna sildi. Kaptan beklemesini istedi ve sonra kızın önünden geçip kapıyı açtı. Koridordan tayfayı çağırdı.

Oğlan içeri girdi; bakışları kaptanla arkasındaki kadın arasında gidip geliyordu. “Bayan Mackenzie’yi ilaç dolabına götür,” dedi Highfield. “Alması gereken bazı malzemeler var.”

Kız tereddüt etti, belli ki bazı şartlar, uyarılar bekliyordu. Ancak hiçbiri gelmedi.

Kaptan anahtarı uzattı. Ve Frances Mackenzie anahtarı elinden alırken parmaklarının onunkilere değmemesine dikkat etti.

İğne bacağına girdi, ince kaygan metal mekanik olarak etine girip çıktıkça içerideki pis sıvıyı çıkarıyordu. İşlem acı verse de Highfield onu saran endişenin dağılmaya başladığını hissetti.

“Yaklaşık altı saat içinde bir doz penisiline daha ihtiyacınız olacak. Sonra günde bir kere. Başlangıçta çifte doz vermemizin sebebi sisteminizi enfeksiyonla savaşması için zorlamak. İngiltere’ye gittiğinizde anında doktorunuza görünmelisiniz. Sizi hastaneye yatırmak isteyebilir.” Yaraya döndü. “Ama şanslısınız. Kangren olacağını sanmıyorum.”

Bunu sakın ve duygusuz bir ses tonuyla söylemiş, çoğunlukla kaptanın yüzüne bakmamıştı. Ardından son Gamgee sargısını da bacağına yerleştirdi ve kaptan pantolon paçasını indirebilsin diye

geri çekildi. Üzerinde yine genç geline eşlik ettiği gün gördüğü aynı hâki pantolon ve beyaz gömlek vardı.

Ağrısız bir gece geçirme düşüncesiyle rahat bir nefes aldı. Frances Mackenzie revirden getirdiği tıbbi ekipmanı topluyordu. “Bazılarını burada tutmalısınız,” derken gözleri hâlâ yerdeydi. “Sargıyı yarın değiştirmeniz gerekecek.” Bir parça kâğıdın üzerine bazı talimatlar karaladı. “Yalnız olduğunuz zamanlarda bacağınızı yukarıda tutun. Bir de kuru tutmaya çalışın. Özellikle rutubetten korumalısınız. Ağrı kesici haplardan ikişer tane alabilirsiniz.” Sargıyı ve bandı kaptanın masasına koydu, sonra da kaleminin kapağını taktı.

“Eğer kötüleşmeye başlarsa bir cerraha görünmek zorundasınız. Ve bu sefer de geç kalırsanız telafisi olmaz.”

“Bir yanlış anlaşılma olduğunu söyleyeceğim.” Highfield konuşmaya başlayınca kız başını kaldırdı. “Kimlik tespitinde yanlışlık vakası diyeceğim. Eğer yolculuğun geri kalanında biraz zamanınızı ayırıp bu penisilin iğnelerini yapabilirsiniz minnettar olurum.”

Frances Mackenzie gözünü ona dikip ayağa kalktı. O gün belki de ilk defa tedirgin görünüyordu. Sertçe yutkunup, “Bunun için yapmadım,” dedi.

Kaptan başını salladı. “Biliyorum.”

Kaptan ayağa kalktı, temkinli bir şekilde ağırlığını yaralı bacağına vermeyi denedi. Sonra elini uzattı. “Teşekkür ederim,” dedi. “Bayan Mackenzie... Hemşire Mackenzie.”

Frances Mackenzie bir süre ona uzatılan ele baktı. O ana kadar gösterdiği inanılmaz soğukkanlılıktan sonra elini sıkıp başını kaldırdığında genç kadının gözlerinde gördüğü yaşlar kaptanı şaşırtmıştı.

19

Diğerlerinde çile, onarılamaz yaralar bırakmıştı. İnsanın derisini yüzen soğuklar, zamansız ve anlamsız ölümün yakınlığının ve korkusunun, küçük, havanın hırpaladığı bir savaş gemisinde sürülen hayatın itibarsızlığıyla birleşmesi, yaşam boyu sürecek bir savaş nefretini ateşlemişti.

Richard Woodman, Arctic Convoys 1941-45

Gemide otuz beş gün (Plymouth'a bir hafta kala)

Konferans salonunun arkasındaki boş alanda Küçük Joe huzursuzca kıpırdandı. Belki de ortamın sınırlarına adaletsizce hapsedildiğini hissediyordu. Karnının kubbesine bakan Margaret eski püskü defterinin, bebeğin hareketinin sismik dalgalarıyla su üzerinde küçük bir taşıt gibi süzülmesini izlerken karnındaki canlının nasıl hissettiğini bildiğini düşündü. Haftalar boyunca gemide zaman durmuş gibiydi. Çaresizce Joe'yu görme ihtiyacı hissetmişti; emekleyerek ilerleyen günler derinleşen bir hayal kırıklığı yaratıyordu. Fakat Avrupa sularına girdiklerinden beri zaman hızla akmaya başlamıştı ve Margaret'in içini bir telaş kaplıyordu.

Tuhaf, hatta ürkütücü göründüğünü düşünüyordu. Karnı kocaman olmuş, açık renkli teninde bir uçtan diğer uca mor çizgiler oluşmuştu. Ayaklarını ancak esnemiş, tabanı pütürlü sandaletlere sığdırabiliyordu. Hiçbir zaman zayıf olmayan yüzü şimdi banyo aynasından ona dolunay gibi bakıyordu. Joe beni nasıl hâlâ isteyebilir ki, diye sordu kendi kendine. Kendisi kadar hızlı koşabilen, esnek, hareketli, onunla çiftliğin yemyeşil sonsuzluğunda at sırtında yarışabilen bir kızla evlenmişti. Sıkı, zinde vücudu çıplakken onu kelimelerle ifade edilemeyecek kadar duygulandıran bir kızla.

Fakat kocası artık kendisini şişman, lümpen, ağır hareket eden bir domuza bağlanmış gibi hissedecekti. Bu domuz birkaç basamak merdiven çıktığında nefes nefese kalıp oturuyor, solgun ve damarlı göğüsleri sarkıyor ve süt sızdırıyordu. Kendinden bile tiksinen bir domuzdu o. Artık birkaç hafta önceki konuşmalarının zahmetsiz, içten sevgisiyle avunamazdı. Nasıl yapacaktı ki bunu? Joe'nun, Margaret'in bu yeni görüntüsünden haberi yoktu.

Küçük ahşap sandalyede diğer tarafa döndü ve sıkıntıyla, sessizce iç çekti. Bugünkü dersin başlığı "Erkeklerinizin Görmüş Olabileceği Şeyler" di. Başlığa rağmen içerikte yalnızca "ağza alınmayacak dehşet dolu olaylara" tekrar eden göndermeler vardı. Konuşmacı bunları, açıkça anlatılamayacak kadar korkunç buluyordu. "Önemli olan," demişti sosyal hizmetler memuru. "Kocanıza yaşadığı şeylerle ilgili baskı yapmayın." Tarih gösterdiği üzere çoğu erkek, sorunların üzerine eğilmekte değil, "işine gücüne bakmak" konusunda daha iyiydi. Her şeyi anlatması için onu sıkıştıran bir kadın istemiyorlardı. Kafalarını neşeyle dağıtacak, uğruna savaştıkları hayatın mutluluk veren yanlarını hatırlatacak birine ihtiyaç duyuyorlardı.

Bu adamın konuşma tarzı Margaret'a ilk defa, Joe'yla sandığı gibi eş olmadıklarını, aralarında birinin cinsiyetinden ve diğerinin deneyimlerinden kaynaklı devasa bir uçurum olduğunu hissettirmişti. Joe yaşadığı dehşeti Margaret'a yalnızca bir kere açmıştı. Arkadaşı Adie Pasifik'te, güvertedeysen, Joe'dan yalnızca birkaç metre ötede öldürülmüştü. Margaret onun biriken yaşları savuşturmak için

gözlerini öfkeyle kırptığını görmüştü. Ayrıntıları anlatması için üstelememişti. Bununla yalnız baş etmesi gerektiğini hissettiğinden değil, kendisi Avustralyalı olduğu için üstelememişti. Gözleri yaşlarla dolmuş bir adamın görüntüsü, adam İrlandalı bile olsa (hepsi onların ne kadar duygusallaşabildiğini bilirdi) ona biraz garip hissettirmişti.

“Buna ek olarak,” demişti sosyal hizmet memuru. “Çok farklı kıtalardan geliyor olmalarına bağlı zorluklar yaşanacaktır.” Yeni İngiliz akrabaları onları ne kadar sıcak karşılasa da gelinler üzerlerinde fazladan bir baskı olacağına şüphe yoktu. Memur, kızlara aile içinde bir arkadaş edinmelerini önermişti. Ya da belki gemide edindiği yeni arkadaşlarının adreslerini alabilirlerdi. Böylece endişeye kapılacak olurlarsa konuşabilecekleri biri olurdu.

Birkaç ay boyunca kocaları biraz asabi, zaman zaman aceleci olabilirdi. “Onu eleştirmeden önce belki bir dakika durup sinirlerine hâkim olamamasının başka sebepleri olabileceğini düşünmelisiniz. Belki size de anlatıp yük vermek istemediği bir şey hatırlamıştır. Belki siz de karşılık vermek için ağzınızı açmadan önce kocanızın bu ülkeye ve size hizmet etmek için neler yaptığını aklınıza getirmelisiniz. İngiltere’de kullandığımız bir deyim vardır...” Sosyal hizmet memuru burada duraksadı, bakışlarıyla küçük odayı taradı. “*Başımı dik tut* derler. İmparatorluğumuz gücünü yıllarca böyle korudu. Sizin de bu deyişi sık sık gerçek hayatta uygulamanızı tavsiye ederim.”

Deniz subayının yardımcısı ona ikinci kere işaret edip subay salonunun boşaltılmasına yardım etmesini istemişti. Nicol’ü hayallerinden uyandıran Jones’un ısrarla, “Hadi dostum, aç pergelleri,” demesi olmuştu.

Etrafındaki subaylar yemeklerini bitirmişti ve yavaş yavaş pipo içmeye, mektuplarını ya da eski gazetelerini okumaya çekiliyordu. Öğle yemeği boyunca *Victoria*’nın motorlarının durumuyla ilgili şakalar yapılmıştı, Plymouth’a kadar dayanıp dayanmayacağıyla

ilgili bahse bile tutuşulmuştu. Buna benzer, küfürlerle dolu tartışmalar içeren bir başka şaka ise subay olmaya hak kazanmak için Deniz Kuvvetleri Mülakat Kurulu'nun karşısına çıkacak üç tayfayla ilgiliydi. Bir tanesinin vereceği muhtemel cevapları konuşuyorlardı. Genç adamın bir katırın huyuna ve zekâsına sahip olduğu çoğunluk tarafından kabul edilmişti.

“Uykuya mı daldın dostum?” Jones onu salonun yanındaki ek bölüme âdeta iterek götürmüştü. “İkinci kaptan kadeh kaldırılırken sana dik dik baktı, orada patates çuvalı gibi duruyordun. Bir ara neredeyse ellerini ceplerine sokacaksın sandım.”

Nicol cevap veremedi. Kadeh kaldırıldığı sırada hazırola geçmek aslında refleks olarak yaptığı bir şeydi. Botlarını parlatmak ya da fazladan devriyeye çıkmayı teklif etmek gibi. Ama alışkın sorumluluk duygusuna son zamanlarda garip şeyler olmuştu.

Kızın gemiden indirildiğini, onun da peşinden gittiğini hayal ediyordu. Öğle yemeği sırasında kızın kocasının ona *İstenmiyor-sun, Gelme* telgrafı gönderdiğini zihninde canlandırırken buldu kendini, sonra onun böyle bir utancı yaşamasını temenni ettiği için kendine bela okudu.

Ama kendine engel olamıyordu. Gözlerini kapattığında onun her zaman tetikte olan yüzünü görüyordu. Dans ettiklerinde gördüğü kısa, parlak gülümsemesini ise unutamıyordu. Belini ve omuzlarına hafifçe yerleştirdiği ellerini düşündü.

Kiminle evliydi? Kocasına geçmişinden bahsetmiş miydi? Daha da kötüsü, adam da o geçmişin bir parçası mıydı? Diğerlerinin yaptığı gibi, kızın hayatıyla ilgili bir fikir belirtme yetkisi olduğunu ima etmeden bu soruları ona sormak mümkün değil gibi görünüyordu. Hem sormaya ne hakkı vardı ki?

Bu düşünceler gözlerinin, sahiplenmek istemediği görüntüler karşısında kapanmasına neden oldu. Yatakhanesinde, savaş şeytanlarının geçici ziyaretlerine alışkın erkekler ondan uzak duruyordu. Bu şeytanlar ara sıra dadanır, yavaşça uğuldar, bombardıman yaparak zihnini karartırdı. *Belki de ona anlatabilirim*, diye

düşündü. *Hissettiklerimin birazını ona açıklayabilirim. Anlatmak işe yarayabilir. Onun da bir şey yapmasına gerek kalmaz.*

Fakat zihninde bu kelimeler şekillenirken bile söylemek istediklerini yüksek sesle dile getiremeyeceğini biliyordu. O kendine bir gelecek kurmuş, bir denge bulmuştu. Genç kadını engelleyecek hiçbir şey söylemeye ya da yapmaya hakkı yoktu.

Dün gece, bir zamanlar merakını uyandıran takımyıldızları izlemişti. Şimdiyse ikisini de kurtaracak bir anda yollarının ayrılmasından gezenlerin birleşimini sorumlu tutuyordu. *Onu mutlu edebilirdim*, diye düşündü. Kim olduğu bilinmeyen kocası aynısını nasıl söyleyebilirdi? Belki de bencil tarafı kendini affettirmek ve onun kurtarıcısı rolünü üstlenerek suçluluk duygusunu azaltmak istiyordu.

Bu rahatsız edici farkındalıkla birlikte bir sonuca varmak zorunda kalmıştı. Emmett'la nöbetlerini değiştirmeye onu iten de buydu. Böylelikle önümüzdeki birkaç gün ondan uzak durmuş olacaktı.

Nicol'ü rahatsız eden şey artık kızın geçmişi değildi. Rahatsızlık veren o geçmişten kaçmış olmasıydı.

"En deneyimli kahrolası adam saat on bire on kala hâlâ mağarasından çıkmamıştı. Kaptanı duymalıydın. 'Bu işe aşağıdaki kızlar kadar bile uygun değilsin,' diye bağırdı. Nerede olduğunu biliyorsun, değil mi? Gemi zabiti, Amerikalıyla birlikte revirde olduğunu tahmin ediyor. Şeyi soruşturuyorlarmış... alkolün iyileştirici özelliklerini."

Kahkahalar koptu. Nicol kralın duvardan gururla bakan resmini inceledi ve sonra Jones'un yanındaki yerine yerleşti. Subay salonundan tek sıra halinde çıkışa hazırlandı. Kendi telgrafını gönderdikten dört gün sonra cevap almıştı. Sadece, "Teşekkür ederim!" diyordu. Ünlem işareti, taşıyabileceği anlamlar yüzünden onu ürkütmüştü.

Margaret kapıyı açınca köpek beklenmedik bir şekilde havlamaya başladı. Çılgına dönmüş bir halde ellerini Maude Gonne'ın ağızlığının çevresine koyup kendini yatağa attı ve, "Şşşt! Şşşt, Maudie! Sus bakayım," diye fısıldamaya başladı. Köpek iki kere havlamış ve Margaret ilk kez onu dövmeye bu kadar yaklaştı. "Kes sesini!" diye azarladı onu. Gözleri kapıdaydı. "Hadi bakayım, sakin ol," diye mırıldandı ve köpek, yatağında küçük yuvarlaklar çizmeye başladı. Margaret suçluluk duygusuyla saatine baktı, onu tekrar ne zaman dışarı çıkarabileceğini düşünüyordu. Maude Gonne birkaç defa kaçmayı denemişti. Tıpkı Küçük Joe gibi, diye düşündü. Belli ki o da hapis hayatına artık dayanamıyordu. "Gel buraya," dedi. Ses tonu yatıştırıcıydı. "Az kaldı, söz veriyorum."

Yatakhane de yalnız olmadığını işte o anda fark etti.

Avice ranzasında hareketsizce uzanıyordu. Yüzünü duvara dönmüş, dizlerini karnına çekmişti.

Köpek kucağından inip gönülsüzce kapıyı tırmalarken Margaret gözlerini Avice'e dikti. Bugün Avice'in hareketsiz yattığı dördüncü gündü. Birkaç kere yemek için kalkmış, tabağındaki yemekleri tırtıkladıktan sonra müsaade istemişti. Soranlara da deniz tuttuğunu söylemişti. Oysa deniz hiç de dalgalı değildi.

Margaret öne doğru bir adım attı ve yüzükoyun yatan Avice'in üzerine eğildi. Sanki yüzünden bir ipucu elde edebilecekti. Bir keresinde Avice'in uyuduğunu sanıp bunu yapmış, gözlerinin açık olduğunu görünce korku ile utanç karışımı bir hisse kapılmıştı. Frances'le konuşup konuşmamayı kafasında tarttı. Belki de Avice'in bir sağlık sorunu vardı. Fakat iki kadının arasındaki dargınlığı düşününce bunun ikisine de haksızlık olacağına karar verdi.

Ayrıca Frances artık nadiren ortalıkta görünüyordu. Kimse-nin açıklayamadığı sebeplerden ötürü revirdeki işlere yardımcı oluyordu çünkü Dr. Duxbury sevinçle Victoria Kraliçesi yarışmasının finalini düzenleme sorumluluğunu kabul etmişti. Frances her gün birkaç saat ortadan kayboluyor, nerede olduğuna dair bir

açıklama da yapmıyordu. Margaret onu çok daha mutlu gördüğüne sevinmesi gerektiğini bilse de Frances'in arkadaşlığını özliyordu. Yalnız kaldığı için şimdi düşünecek çok daha fazla zamanı vardı. Ve babasının sık sık söylediği gibi, fazla düşünmek hiçbir zaman iyi bir şey değildi.

"Avice?" diye fısıldadı. "Uyanık mısın?"

Sorusunu yineleyene kadar Avice cevap vermedi.

"Evet."

Margaret küçük yataktan ortasında hantalca duruyordu. Ne yapabileceğini düşünürken şişmiş vücudunu bir an için unutmuştu. "Sana... sana bir şeyler getirmemi ister misin?"

"Hayır."

Sessizlik etrafında büyüdükçe büyüdü. Annesi olsa ne yapılması gerektiğini bilirdi. Avice'in yanına gider, onu kendinden emin anaçlığıyla kollarına alır ve, "Hadi anlat, neler oluyor?" derdi. Böylesi bir kesinlikle karşı karşıya kalan Avice de endişelerini ya da sağlık sorunlarını ya da ev özlemini ya da dert ettiği her ne ise onu anlatmaya başlardı.

Tabii annesi orada değildi. Ve Margaret'in, Avice'i kollarına alma ihtimali, bu gemiyi kahrolası İngiltere'ye kadar kürek çekerek götürebilmesinden daha yüksek değildi. "İstersen bir fincan çay getireyim," dedi cesaretini toplayıp.

Ancak Avice bir şey söylemedi.

Margaret yatağına uzanıp neredeyse bir saat kitap okudu. Ne Avice ne de köpeği bırakabilecek gibi hissetmiyordu. Köpeğin sessiz kalacağından emin olamıyordu.

Dışarıda, geminin hareketindeki hafif yükselme, daha soğuk ve sert sulara girdiklerini haber veriyordu. Gemide haftalar geçirdikten sonra artık *Victoria*'nın titreşimlerine alışmışlardı. Motorlarının hiç dinmeyen uğultusunu kanıksamış, on beş dakikada bir saati bildiren anonsları duymazdan gelmeyi öğrenmişlerdi.

Babasına mektup yazmaya başlamış fakat sonra gemideki hayatla ilgili her şeyi ona zaten daha önce yazdığını fark etmişti. Yaşanan asıl olayları yazıyla ifade edemezdi. Gerisi ise beklemekten ibaretti. Bir koridorda yaşamak gibiydi, yeni hayatının başlamasını bekliyordu.

Onun yerine Daniel'a yazmıştı. Kısarakla ilgili bir dizi soru soruyordu. Ve acilen, elinden geldiğince çok tavşan yüzmesini talep ediyordu ki onu görmeye İngiltere'ye gelebilsin. Daniel ise ona bir kez yazmış, mektup Margaret'in eline Bombay'da geçmişti. Yalnızca birkaç satırdan oluşuyordu ve ineklerin durumu, hava ve şehirde izlediği filmin konusundan başka çok bir şey anlatmıyordu ama Margaret'in içi rahatlamıştı. Bu birkaç satır ona affedildiğini söylüyordu. Babası bunu yapması için onu kemerle dövmekle tehdit etmiş olsa kardeşi yine de bir şeyler yazıp uzlaşmak yerine zarfa boş kâğıt koyardı. Kapı sertçe tıklatıldı, Margaret köpeğinin üzerine sıçradı ve havlamasını durdurmaya çalıştı. Köpek elinde, sahte bir öksürük krizine tutulmuştu. Çıkan sesi bastırmaya uğraşıyordu. "Bir saniye," dedi. Geniş eliyle nazik ama sıkıca Maude Gonne'in ağızlığını sıkıştırıyordu. "Geliyorum."

"Bayan A. Radley içeride mi?"

Margaret, Avice'in ranzasına döndü. Gözünü kırıştıran Avice doğrulup oturdu. Kıyafetleri kırıkmıştı. Yüzü solgun ve ifadesizdi. Yavaşça yere doğru kayd, bir elini saçına götürdü. "Avice Radley," dedi kapıyı aralayarak.

Önünde genç bir tayfa duruyordu.

"Telgrafınız var. Bir de bu öğleden sonra telsiz dairesine uğrayın."

Margaret köpeği arkasına bıraktı ve Avice'in kolunu tutmak için bir adım ileri çıktı. "Aman Tanrım..." dedi istemsizce.

Genç çocuk karşısında duran, gözleri faltaşı gibi açılmış iki yüze baktı. Sonra bir kâğıt parçasını Avice'in eline tutuşturdu. "Öyle bakmayın hanımefendi, haberler iyi."

“Ne?” dedi Margaret.

Çocuk onu görmezden geldi. Tekrar konuşmadan önce Avice'in gözlerinin kâğıda düşmesini bekledi, sesi neşe doluydu. “Telgraf ailenizden gelmiş. Sizi Plymouth'ta karşılayacaklarmış.”

Avice neredeyse yirmi dakika boyunca hıçkırığa hıçkırığa ağlamış, başta abartılı gelse de artık endişe verici bir hal almıştı. Margaret ise önceki suskunluğunu bir yana bırakarak Avice'in ranzasına çıkmış yanında oturuyordu. Yatağın, ağırlığı altında uğursuzca çatırdadığını düşünmemeye çalışıyordu. “Her şey yolunda Avice,” deyip duruyordu. “O iyi. lan iyi. O lanet telgraf seni biraz korkuttu sadece.”

Kaptanın çok da memnun olmadığını söylemişti tayfa neşyle. Yakında telsiz odasının alışveriş listeleri yazmak için de kullanılmaya başlayabileceğini söylemişti. Ama yine de haber gönderilmesine izin vermişti.

Margaret işin halledilme şekline kızdı. “Aşağıya birini öylece göndermemeleri gerekirdi. Ödünü koparacağını biliyor olmalılar. Hele ki senin durumundaki birinin, değil mi?” Kızı gülümsetmeye çalıştı.

Avice cevap veremedi. Ama eninde sonunda hıçkırıkları dindi ve sesinin kekeleyen bir yankısıymış gibi, boğazının arkasına takılan bir nefes olarak kaldı. Margaret da en kötüsünün geçtiğini hissedince aşağı indi.

“Hadi bakalım,” dedi laf olsun diye. “Artık biraz dinlen. Azıcık sakinleş.” Kendi yatağına uzandı ve son birkaç gün için planlarından bahsetti. En iyi dersler hangileriydi, Avice'in *Victoria* Kraliçesi için hazırlıkları nasıl gidiyordu... Aklına onu kötü ruh halinden kurtaracak ne geldiyse söyledi. “O yeşil saten ayakkabıları tekrar giymelisin,” diye konuşup duruyordu. “O ayakkabıya sahip olmak için kaç kız canını verir haberin yok Avice. 11F'deki kız ona çok benzeyen bir taneyi *Australian Women's Weekly* dergisinde görmüş.”

Avice'in gözleri nemli ve kıpkırmızıydı. *Anlamıyorsun, diye düşündü boş duvara bakarken. Aşağıdan yukarı süzülen sonsuz kelime akışını algılayamıyordu. Bir an için her şeyin düzeleceğini düşündüm, benim için bir çıkış yolu olabileceğini sandım.*

Kıpırtısız yatıyordu, sanki bir şekilde kendini taşa dönüştürebilirdi.

Bir an için bana onun öldüğünü söylemeye geldiler zannettim.

“Neyse işte, orada duruyorum, kirli su kulağıma kadar çıkmış, tavalar mutfakta oradan oraya yüzüyor, gemi limana doğru kırk beş derece yan yatmış. Yaşlı herif içeri dalıyor, beni aşağıdan yukarı süzüyor, şapkasından birkaç litre sintine suyu boşaltıyor ve diyor ki, *umarım o ayağındakiler farklı çorap tekleri değildir Highfield. Gemimde kuralların esnetilmesine izin vermeyeceğim.*”

Kaptan bacağını esnetti. “En iyi kısmı da haklı olmasıydı. Bir metre suyun içinde nasıl anladığını bilmiyorum ama haklıydı.”

Frances doğrulup gülümsedi. “Benim de öyle başhemşirelerim oldu,” dedi. “Sanırım her bir şişenin içinde kaç hap olduğunu söyleyebilirlerdi.”

Aletleri taşıma çantasına yerleştirmeye başladı.

“Yaa,” dedi Highfield. Boğazını temizledi. “İyi bakalım. Kırk bir torpido başlığı, kovanları çıkarılmış iki boş kovan, otuz iki bomba, çoğu sökülmüş on bir buçuk santimlik şarjör için dört kovan cephane, bir kovanlı on bir buçuk santimlik ikiz monteli HA/LA, dokuz kovan muhtelif silah, hafif silah şarjörü ve pom-pomlar. Ha, bir de yirmi iki muhtelif tabanca. Bunlar şu anda kişisel depolarımda kilit altında.”

“İçimden bir ses emekli olmaya hazır olmadığınızı söylüyor,” diye takıldı Frances.

Dışarıda, kaptanın sol omzunun arkasında güneş batıyordu. Ufuğa doğru, önceki denizlerde battığından daha nazik bir hızla iniyor, okyanus çevrelerinde uzanıyordu. Serin havanın tek işareti

suyun grimsi tonuydu. Artık peşlerine sık sık martılar takılıyordu. Geminin ardında bıraktığı izi takip ediyor, aşçının gemiden attığı çöpler ya da kızların havada yakalayışlarını izlemek için attığı bisküvi parçalarıyla besleniyorlardı.

Highfield öne eğildi, bacağındaki yara izi erimiş muma benziyordu. “Ne durumda?”

“İyi,” dedi kız. “İyileştiğini hissediyor olmalısınız.”

“Daha iyi hissediyorum,” dedi. Sonra kızın bakışlarını yakaladı. “Hâlâ biraz hassas ama epey iyileşme var.”

“Ateşiniz normal.”

“Tropikal terden nasibimi alırım diye düşünmüştüm.”

“Onun da etkisi vardır muhtemelen.” Kaptanın daha iyi hissettiğini biliyordu. Tavırlarından belliydi, içinde bir şeyleri artık o kadar acımasızca tutmuyordu. Gözleri artık başka bir şeyin pırıltısını taşıyor, kolayca gülümsüyordu. Dik durduğunda hâlâ yapabildiğini kanıtlama çaresizliğiyle değil, gururla duruyordu.

Başka bir hikâye anlatmaya başlamıştı, kayıp torpido kovaniyle ilgili. Frances’in işi bitmişti, karşısındaki sandalyeye düzgünce oturup dinlemeye başladı. Kaptan bu hikâyeyi birkaç gün önce de anlatmıştı ama önemsemedi. Onun kolayca konuşan bir adam olmadığını sezmişti Frances. Bu yüzden de yalnız bir adam olduğu sonucuna varmıştı. Sorumluluk üstlenenlerin genelde en yalnız insanlar olduğunu biliyordu.

Ayrıca itiraf etmeliydi ki gelinlerin çoğundan görmeye devam ettiği soğukluk, Avice’in garip melankolisi ve piyadenin yokluğu düşünüldüğünde kaptanın arkadaşlığı ona keyif veriyordu.

“...ve aptal adam onu sadece balık pişirmek için kullanıyordu. *Balık tavasına benzeyen başka bir şey bulamadım*, dedi, düşün-sene! Sana söyleyeyim, düşününce savaş başlığını kullanmadığına şükretmiştik.”

Highfield’in kahkahası öksürük gibi çıkmış, sanki kendisini bile şaşırtmıştı. Frances tekrar gülümsedi, anlattığı hikâyeye olan

aşinalığını belli etmemeye özen gösteriyordu. Her şakadan sonra kaptan ona bir bakış atıyordu. Küçücük bir hareketti bu ama Frances onun kadınlarla rahat iletişim kuramadığını anlamıştı. Belli ki onun canını sıkmak istemiyordu. Frances de sıkıldığını düşünmesine izin vermeyecekti.

“Hemşire Mackenzie... size bir içki ikram edebilir miyim? Genelde günün bu saatinde ufak bir tane içerim.”

“Teşekkür ederim ama ben içki içmiyorum.”

“Akıllı kız.” Kaptanın, masasının etrafında dönüşünü izledi. Koyu yeşil deri kabartmalı, güzel bir koyu ceviz rengiydi. Kaptanın özel odası halılar, tablolar ve rahat kapitone koltuklarla birlikte herhangi bir lüks evde sırtmadan durabilirdi. Frances aşağıdaki erkeklerin yaşadığı zorlu koşulları, hamakları, dolapları ve aşınmaktan beyazlamış masalarını düşündü. İngiliz Donanması dışında hiçbir yerde erkeklerin yaşam koşulları arasında böylesi bir uçurum görmemişti. Bu yüzden gitmekte olduğu ülkenin nasıl bir yer olduğunu merak etti. Kaptan içkisini koyarken Frances, “Nasıl oldu?” diye sordu.

“Ne?”

“Bacagınız. Hiç bahsetmediniz.” Sırtı kıza dönüktü, sorusunun sandığı kadar önemsiz olmadığını bir süre sonra anladı. “Anlatmak zorunda değilsiniz,” dedi. “Üzgünüm. Burnumu sokmak istememiştim.”

Kaptan sanki onu duymamıştı. Karafın tıpasını taktı ve sonra tekrar yerine oturdu. Kehribar rengi sıvıdan uzun bir yudum aldıktan sonra konuşmaya başladı. *Victoria* onun gemisi değildi. “Ben onun ikiz kardeşinde, *Indomitable*’da görev yaptım. 39’dan itibaren. VJ Günü’nden kısa bir süre önce saldırıya uğradık. Yukarıda bizi korumaya çalışan altı Albacore, dört Swordfish ve Tanrı bilir daha neler vardı, her türlü silaha sahip adamlar. Ama hiçbirini onları vuramadı. Sonumuzun geldiğini daha en başından biliyordum.

“Yeğenim pilottu. Robert Hart. Yirmi altı yaşındaydı. Kız kardeşim Molly’nin oğlu... O... çok yakındık. İyi bir çocuktu.”

Kapının vurulmasıyla konuşmaları bölündü. Kısa bir an, Highfield’in yüzü öfkeyle parladı. Ayağa kalktı ve ağır ağır kapıya yürüdü. Kapıyı açtı, ona uzatılan belgelere göz attı ve genç telgraf operatörüne başını tamam der gibi sallayıp, “Çok iyi,” diye mırıldandı.

Kaptanın önceki sözlerinde kaybolan Frances ise bu bölünmeyi neredeyse fark etmemişti.

Kaptan tekrar oturdu, kâğıtları masaya koydu. Uzun bir sessizlik yaşandı.

“O... vuruldu mu?” diye sordu Frances.

“Hayır,” dedi kaptan içkisinden bir yudum aldıktan sonra. “Hayır. Sanırım vurulmayı tercih ederdi. Bombalardan biri iki numaralı ambara düştü ve birkaç güverteyi patlattı. Subay yatakhanelerinden ana makine dairesine kadar. O ilk patlamada on altı adamımı kaybettim.”

Frances gemideki sahneyi hayal edebiliyor, burnuna yağ ve duman kokusu, kulaklarına bir yerlerde sıkışıp kalmış, yanan adamların çığlıkları geliyordu. “Aralarında yeğeniniz de mi vardı?”

“Hayır... hayır, sorun da bu ya. Onları çıkarmakta geç kalmıştım, anladın mı? Bacağım yaralanmıştı ve biraz sersemlemiştim. Patlamanın cephaneliklerin ne kadar yakınında olduğunu fark etmedim.

“Yangın iç borulardan birkaçını çatlattı. Dümen dairesini, dümen donanımını, amiralin odasını gezdi, sonra tekrar cephane taşıyıcının altına geldi. İlkinden on beş dakika sonra gelen patlama geminin yarısını havaya uçurdu.” Başını iki yana salladı. “Sağır ediciydi... sağır edici. Gökyüzü ikiye yarıldı sandım. Aşağıda daha fazla adamım olmalıydı, ambar kapaklarını kontrol edecek, yangını durduracak...”

“Sonrasında da insan kaybetmiş olmalısınız.”

“Toplamda elli sekiz kişi. Yeğenim kontrol platformundaydı.” Tereddüt etti. “Ona ulaşamadım.”

Frances hareketsiz oturuyordu. “Üzgünüm,” dedi.

“Beni indirdiler,” dedi kaptan. Kelimeleri birbirinin ardı sıra geliyordu artık; sanki çok uzun süre beklemişlerdi. “Gemi batıyordu ve hâlâ ayakta durabilen adamlarımı filikalara bindirdim. Denizde esrareniz bir durgunluk vardı ve ben altımda duran tüm filikaları görebiliyordum. Göletin üstündeki nilüfer yaprakları gibi neredeyse durgundu. Adamlar yaralıları sudan çıkardıkça filikaların üstü kan ve yağla kaplanıyordu. Çok sıcaktı. Hâlâ gemide olanlarımız, birbirimize hortumla su tutarak gemide kalmaya çalışıyorduk. Biz yaralılarımıza ulaşmaya çalışırken, geminin parçaları dağılıp yanarken kahrolası Japonlar üzerimizde dönmeye devam ediyordu. Artık saldırmıyor, sadece tepemizde akbabalar gibi dönüyorlardı. Sanki acı çektiğimizi izlemekten keyif alıyorlardı.”

İçkisinden bir yudum aldı.

“İnmemi emrettiklerinde hâlâ onu bulmaya çalışıyordum.” Başı önüne düştü. “İki destroyer yardım için yanımıza geldi. Sonunda Japonlar gitti. Bana inmem emredildi. Ve adamlarımın hepsi oturup geminin batmasına izin vermemi izledi. Aşağıda büyük ihtimalle hâlâ canlı olanlar, yaralıları olduğunu bile bile. Belki Hart bile aralarındaydı...”

Bu noktada duraksadı. “Hiçbiri bana tek kelime etmedi. Sadece... baktılar.”

Frances gözlerini kapattı. Benzer hikâyeler duymuştu, bunun kişi üzerinde nasıl yaralar açabileceğini biliyordu. Söyleyeceği hiçbir şey onu rahatlatamazdı.

Tannoy’un anonsuyla kadınların ön salondaki keçe sergisine çağrıldığını duydular. Frances dışarıda havanın tamamen kararımış olduğunu şaşkınlıkla fark etti.

“Kariyerimi sonlandırmak için hiç de iyi bir yol değil, değil mi?”

Frances kaptanın sesinin titrediğini duydu. “Kaptan...” dedi. “Hâlâ tüm cevaplara sahip olanlar, sorularla hiç karşılaşmamış olanlardır.”

Dışarıda güverte ışıkları yanıyor, pencereden içeriye soğuk bir neon parlaklığı yansıyor. Birkaç adam filo ofisinden çıkarken kısa bir an konuşmalar yükseldi ve aynı anda bir boru ısrarla, “Çöp toplayıcıyı bordaya almak için beklemede kalın,” çağrısı yapıyordu.

Kaptan Highfield önce ayaklarına, sonra Frances’e baktı; söylediklerinin saf gerçekliğini sindirmeye çalışıyor gibiydi. İçkisinden uzun bir yudum aldı ve bitirene kadar gözlerini kızınkilerden ayırmadı. Sonra birden, “Hemşire Mackenzie,” dedi bardağını masaya koyarken. “Bana kocanızdan bahsedin.”

Nicol neredeyse kırk beş dakika sinema projeksiyon odasının önünde durmuştu. İçeri girmesine izin verilseydi bile *Hayatımızın En Güzel Yılları*’nı izlemeye istekli olmazdı. Eve dönen askerlerin mutlu sonu bile ilgisini çekmiyordu. Dikkati koridorun diğer ucuna odaklanmıştı.

“Buna inanamıyorum,” demişti Galli Jones yatakhane kurulanırken. “Önce gemiden indirileceğini duydum. Sonra bir baktık kaptan tüm bunların bir yanlış anlaşılma olduğunu söylüyor. Ama hiç de yanlış anlaşılma falan değildi, haberiniz olsun. Onu gördün, değil mi Duckworth? İkimiz de onu tanıdık. Anlayamıyorum.” Koltukaltlarını hızlıca ovaladı.

“Nedenini biliyorum,” dedi başka bir piyade. “Kız içeride reisle içki içiyor.”

“Ne?”

“Kaptanın odasında. Bizim hava tahmincisi az önce ona hava tahmini raporlarını götürmüş, kız orada koltuğa kıvrılmış onunla içki içiyormuş.”

“Sinsi yaşlı köpek...” dedi Jones. “Kız da hiç salak değil o zaman.”

“Highfield mı? Kulağından beşlik sarksa yine de kerhanede bir öpücük alamaz.”

“Onlara ayrı kural, bize ayrı, o kesin,” dedi Duckworth sertçe. “Bizim yatakhaneye orospu getirmemize izin verdiklerini düşünebiliyor musun?”

“Yanlışınız var.” Nicol ancak konuştuktan sonra söylediği şeyin farkına vardı. Ardından gelen sessizlikte sözleri havada asılı kaldı. “Kaptanın odasında değildir.” Sesini alçalttı. “Yani, orada olması için bir sebep yok ki.”

“Taylor gördüklerinden emin. Size başka bir şey söyleyeyim. Bu ilk sefer de değil. Onu bu hafta üçüncü kere orada gördüğünü iddia ediyor.”

“Üçüncü kere ha? Hadi Nicol, koca oğlan. Sebebinin ne olduğunu benim kadar iyi biliyorsun.” Jones’un anırmaya benzer sesi kahkahaya dönüştü. “Buna ne diyorsunuz çocuklar? Altmış yıl sonra süvarimiz nihayet bedeninin zevklerini keşfetti!”

Sonunda sesler duydu. Borulara yaslanmış dururken kaptanın koridor kapısı açıldı. İnce bir suretin yavaşça dışarı adım attığını ve sonra kaptana doğru döndüğünü görünce ciğerlerine yumruk yemiş gibi oldu. Kim olduğunu doğrulaması için uzun uzun bakmasına gerek yoktu. Kızın görüntüsü, her bir ayrıntısı artık ruhunun derinliklerine kazınmıştı.

“Teşekkür ederim,” diyordu Highfield. “Başka ne diyeceğimi gerçekten bilmiyorum. Pek alışkın değilim...”

Frances Mackenzie başını iki yana salladı, sanki ona verdiği her neyse, önemli değildi. Sonra saçını düzeltti. Nicol geriye, gölgelere doğru çekildi. Neye pek alışkın değildi? Nefesi göğsünde takılıp kaldı, zihni durdu. Karısı ilişkisini açıkladığında bile böyle hissetmemişti. Bu çok daha kötüydü.

Duyamadığı bir şey mırıldandılar, sonra kızın sesi tekrar yükseldi. “Bu arada Kaptan,” diye seslendi. “Söylemeyi unuttum... On altı.”

Nicol, Highfield'ın ona soru soran bir ifadeyle baktığını çıkarabiliyordu.

Kız ana hangara doğru yürümeye başladı. "Büyük şişede on altı penisilin kaldı. Küçük olanda yedi. Ve beyaz çantada on kapalı sargı. En azından öyle olmalı."

Ardından Nicol kaptanın geçit boyunca yankılanan kahkahasını duydu.

20

Gemide geçirilen haftaların sıkıcılığı ancak tecrübe edilerek tam olarak anlaşılabilir ve böyle bir varoluşun yarattığı hüsrân, uzun vadede çoğu insanın zihnine, düşman tarafından havaya uçurulma tehlikesinden daha fazla zarar vermiştir. Düşmanla savaşmadığımızda kendi aramızda savaşıyorduk.

L. Troman, *Şarap, Kadınlar ve Savaş*

Plymouth'a iki gün kala

Atların ve pistin ya da ara sıra başı derde gireceği kesin olan öğrenci pilotların yokluğunda, *Victoria* Kraliçesi yarışmacılarının özenle yapılmış başlarının üzerinde bu kadar azılı bahislerin dönmesi çok da şaşırtıcı değildi. Bayan Ivy Tuttle ve Bayan Jeannette Latham'ın morali, kazanmalarına bire kırk verildiğini öğrenince biraz bozulmuş olabilirdi. İkiye beş aldığını bilmek de Irene Carter'ın zaten süzülen adımlarına bir çalım eklemişti. Fakat asıl favorinin, mürettebatın çoğunun sarı buklelerine bir şilin ya da daha fazlasını yatırdığı Avice Radley olduğu günlerdir bilinen bir gerçektir.

"Foster ona orta ölçekte para yatırıldığını söylüyor," diye bağırdı ateşçi yardımcısı Plummer.

“Orta ölçekli bir şeyler olduğu kesin,” diye kükredi oradan ayrılan nöbetçi.

“Kız birinci gelirse kazandığı paranın yarısını Bombay’daki ağırlara dağıtmak zorunda kalacağını tahmin ediyor.”

Saatler sonra Biskay Körfezi’nin serin, dalgalı sularına gireceklerdi ama uçuş güvertesinin otuz metre aşağısında, motor çukurunda, dereceler hâlâ gömlek ıslatacak kadar yüksek, kırk derece civarında seyrediyordu. Beline kadar çıplak Tims, buharı motorun türbinlerine gönderen parlak çarkları döndürürken ana motoru yağlayan Plummer da etrafında aşırı ısınmanın etkisini hissediyor, ara sıra teni kızgın metale değdikçe küfür ediyordu.

Aralarındaki köprüüstü telgraf göstergesi, yukarıdan gelen emirleri yineledi. Fırtınayı olabildiğince çabuk atlatmaları için motorların duman çıkarması ya da tam yol çalışması gerekiyordu. Yukarıda motorun dinmeyen uğultusu ve kükremesine karşılık yorgun ve yaşlı gemi isyanla gıcırıyor ve sızlanıyordu. Buhar, valflerin arasından ufak püskürmelerle kaçmakta ısrar ediyordu. Bunu bastırmaya çalışan bez parçaları da nemlenmiş ve pis suyu çekmişti. Bu emisyonlarda *Victoria* yaşını belli ediyordu. Çoğu sayacı ve göstergesi yüzlerine huysuz bir yaşlı kadının boş vermiş tavrıyla bakmaktaydı.

Plummer cıvatayı sıkmayı bitirdi, somun anahtarını duvardaki yerinde sağlama aldı ve sonra Tims’e döndü. “Birine üç beş bir şeyler atmadın o zaman?”

“Ne?” Tims ters ters baktı.

Keyfi yerinde olmayan kaba bir adamdı ama ona alışkın olan Plummer konuşmaya devam etti. “Akşamki yarışmayı diyorum.” Motorun sesi o kadar yüksekti ki sözlerini netleştirmek için işaret etmesi gerekiyordu. “Bir sürü para dönüyor ortada.”

“Saçmalığın daniskası,” dedi Tims ilgisizce.

“Yine de hepsini o küçük mayoları içinde dizilmiş görmek istersin, değil mi?” Havada kıvrımlar çizdi ve şehvet düşkün

bir ifade takındı. Yeniyetme çehresinde bu yüz ifadesi neredeyse komik duruyordu. “Karına kavuşmadan önce biraz havaya sokar.”

Bu Tims’i daha da sinirlendirmiş gibiydi. Parlayan alnını kirli bir bez parçasıyla silip sonra cıvata anahtarına uzandı. Dalgalanan sular aletlerin gürültüyle yere düşmesine neden oluyor, kaval kemiği ve ayak parmakları için tehlike yaratıyordu. “Neden bu kadar heyecanlandığını anlamıyorum,” dedi homurdanarak. “Bütün gece nöbettesin.”

“O Radley hatununa iki sterlin koydum,” dedi Plummer. “İki sterlin! Bahsimi o kız için daha bire üç verirken oynadım, o yüzden kazanırsa köşeyi döneceğim. Ama kazanamazsam bittim. Yaşlı anneme hepimizi Scarborough’ya götüreceğime söz verdim. Ama iyimserlik doğamda var, anlıyor musun? Kaybedemeyeceğimi düşünüyorum.”

Üst katta hayal ettiği bir sahneye dalıp gitmişti. “Bayan Güzel Bacaklar yarışmasında mayosuyla muhteşem görünüyordu, o kız var ya... Sütun gibi bacakları vardı. Acaba Avustralya’da yiyip içtikleri bir şeyden mi? Bizim memleketteki kızların yarısında raşitizm hastalığı olduğunu duydum.”

Konuşmalara açıkça ilgisiz görünen Tims saatine bakıyordu.

Plummer gevezelik etmeyi sürdürdü. “Bütün subaylar görecektir yani. Bunun neresi adil şimdi, ha? Gemide iki gecemiz kalmış, bütün subaylar mayolu kızları görecektir, biz burada lanet motora tıklandık kaldık. Biliyorsun bazı piyadeler dokuzda nöbet değiştirecek ki en azından bir kısmını yakalayabilsinler. Onlara öyle bize böyle muamele... Hiç adil değil, değil mi? Artık savaş bittiğine göre kahrolası Donanma’da yapılan haksızlıklarla ilgilenebilirler.”

Plummer bir göstergeyi kontrol etti ve sonra duvarı izleyen Tims’e baktı. “Hey, sen iyi misin Tims? Canın mı sıkıldı, olay nedir?”

“Beni yarım saat idare et,” dedi Tims çıkış kapağına giderken. “Halletmem gereken bir iş var.”

Victoria Kraliçesi yarışmasının açılışını görebilseydi genç Plummer Scarborough yolculuğu konusunda kendine güvenini kaybedebilirdi. Çünkü Avice Radley, çoğunluk tarafından kazanmaya en yakın aday olarak değerlendirilse de o gün ilginç şekilde sönük görünüyordu. Ya da gemicilerden birinin dediği gibi, yarışma şartlarına göre üç bacaklı bir eşekten pek farklı değildi.

Geçici sahne boyunca dizilmiş yarışmacı arkadaşlarının yanına ilişmiş, kadınların son resmî akşam yemeği için konmuş masaların karşısında, üzerindeki gösterişli kırmızı ipek elbiseye ve sarı saçlarının arasındaki buğday rengi parıltılara rağmen solgun ve dalgın görünüyordu. Diğer kızlar gülüşüp birbirini tutarken, gemi altlarında sarsılırken ve yüksek topukluları üzerinde dengede durmaya çalışırken Avice köşede tek başına duruyordu. Gülümsemesi solmuş, gözleri uzaktaki bir endişeyle gölgelenmişti.

Gecenin ev sahibi Dr. Duxbury iki kere elini tutmuş, onu yeni hayatına dair planlarını anlatmaya, yolculuğun en iyi anlarını hatırlamaya teşvik etmişti. Avice ise onu fark etmemiş gibiydi. Alkollü haliyle Waltzing Matilda'yı üçüncü kez icra etmeye başladığında bile.

Gelinlerden en az biri, "Herhalde sabah bulantısından böyle oldu," gözleminde bulundu. Bütün anne adayları ilk birkaç ay berbat görünür. Yakında düzelecektir. Daha az anlayışlı birkaç tip, Avice Radley'nin korse ve makyaj malzemeleri olmayınca herkesin sandığı gibi güzel olmadığının ortaya çıktığını tahmin ediyordu. Ve onu göz kamaştırıcı şeftali rengi ve maviler içinde parıltıyan Irene Carter'la karşılaştırdınca, suların kabarmasından bağımsız olarak, böyle diyenlere katılmamak zordu.

Dr. Duxbury kibar, zayıf bir alkışla performansını bitirdi. İnsanlar aynı şarkıyı bir yere kadar alkışlayabilirdi. Ama doktor izleyicisinin tepkisinin farkına varamayacak kadar kendinden geçmiş görünüyordu.

Sonunda sahnenin sonunda telaş içinde ona işaret eden yüzbaşını gördü ve birkaç deneme sonra, abartılı hareketlerle kaptanı gösterdi. Avuçlarını, sanki ona kimsenin haber vermediğini söyler gibi havaya kaldırmıştı.

Highfield, “Hanımlar,” deyip hızla ayağa kalktı. Belki de Duxbury yeniden şarkı söylemeye başlamasın diye acele ediyordu. Hangar gitgide sessizleşene kadar bekledi. “Hanımlar... Bildiğiniz gibi, bu akşam *Victoria*’da son eğlencemizi gerçekleştiriyoruz. Yarın gece Plymouth’a demirleyeceğiz ve akşamı eşyalarınızı toplayarak ve kadın hizmet memurlarıyla sizi karşılamaya geleceklerini ve gidecek yeriniz olduğunu bir kez daha kontrol ederek geçireceksiniz. Ayarlamaları yarın sabah uçuş güvertesinde daha detaylı anlatacağım ama şimdilik sadece birkaç şey söylemek istiyorum.”

Çoğu gergin bir bekleyişle hareketlenen kadınlar, kaptanı birbirlerini dürterek ve fısıldayarak izledi. Köşelerde erkekler duruyordu. Kolları arkalarında, sırtları duvardaydı. Mürettebat, subaylar, piyadeler, mühendisler, hepsi etkinliğin şerefine üniformalarını giymişti. Highfield bazılarının son kez üniformaları içinde olduğunu fark etti. Başını eğip kendi üniformasına baktı; aynısını onun da söylemesine az kaldığını biliyordu.

“Bunun taşıdığım en kolay yük olduğunu iddia edemem,” dedi. “Düşüncesinden bile keyif aldığımı söyleyemem, gerçi bazı erkeklerin hoşuna gittiğini biliyorum. Ama size şunu söyleyebilirim ki denizcilerden bazılarına dedikleri gibi, bir *müebbetlik* olarak bu, başımdan geçen en öğretici yolculuk oldu. Şimdi seçtiğiniz yolun zorlukları hakkında uzun bir konuşmayla canınızı sıkmayacağım. Eminim buna doymuşsunuzdur.”

Kaptan Highfield sosyal hizmetler memuruna doğru başını salladı ve karşılığında cılız bir gülümseme buldu. “Ama şunu söyleyeyim, hepimiz gibi, sizin için de önümüzdeki on iki ay hayatınızın en zorlu ve umarım en değerli dönemi olacak. O yüzden size şunu söylemek istiyorum, yalnız değilsiniz.”

Çevresindeki sessiz, beklenti içindeki yüzlere baktı. Hangar güvertesinin göz kamaştıran ışıklarının altında üniformasının yaldızlı düğmeleri parlıyordu.

“Her zaman Donanma’da hizmet verenlerimizin, yaşamlarını sürdürmek için yeni yollar bulması gerekecek. Savaş tecrübesiyle derinden değiştiğini fark edenlerimiz, çevresindekilerle başa çıkmak için yeni yöntemler bulmak zorunda kalacak. Acı çekenler, affetmenin başka yollarını bulmaya çalışacak. Bize yabancı olması muhtemel bir ülkeye dönüyoruz. Biz de kendimizi o topraklara yabancı hissedebiliriz. O yüzden, evet gelinler, büyük bir zorlukla karşı karşıyasınız. Ama size şunu söylemek istiyorum, yolculuğunuzun parçası olmak bizim için hem bir zevk hem de ayrıcalıktı. Bizden biri olmanızdan gurur duyuyoruz. Ve umuyorum ki geriye dönüp mutlulukla Britanya’daki ilk yıllarınıza baktığınızda burayı yalnızca yeni hayatınıza giden bir yolculuk olarak değil onun başlangıcı olarak da düşüneceksiniz.”

Konuşmasının bir bölümünde özellikle bir kadına hitap ettiğini, “Yalnız değilsiniz,” dediğinde bakışının onun üzerinde diğerlerinden biraz daha uzun süre durduğunu çok az kişi fark edebilirdi. Ama bunun önemi yoktu. Kısa bir sessizlik oldu, sonra kadınlar alkışlamaya başladı. Birkaçı bağırıyordu ve sonunda alkış ve tezahüratlar bütün odayı doldurdu.

Kaptan Highfield yerine oturdu. Alkışlayan bulanık yüzleri minnettarlıkla selamladı. Alkışların yalnızca aşağısındaki kadınlardan gelmediğini gözlemledi ve ne kadar istese de gülümsememeye çalıştı. Erkekler de alkışlıyordu. “Nasıl buldun?” diye mırıldandı yanındaki kadına. Onun da göğsü gururla kabarmıştı.

“Çok güzeldi Kaptan Highfield.”

“Genelde çok iyi konuşma yapan biri değilimdir,” dedi. “Ama bu sefer uygun olduğunu düşündüm.”

“Buradaki herkesin aynı fikirde olduğunu düşünüyorum. Kelimeleriniz... çok güzel seçilmişti.”

“Kızlar seni dikizlemeyi kesti mi artık?” Kaptan ona bakmadan konuşmuştu, böylece diğer masalardan yalnızca kamarota yemek için teşekkür ediyormuş gibi görünüyordu.

“Hayır,” dedi Frances ve çatalıyla balığından bir lokma aldı. “Ama her şey yolunda Kaptan.” Bakışlara artık alıştığını eklemesine gerek yoktu.

Kaptan Highfield iki sandalye ötedeki Dobson’a baktı, belli ki o henüz alışmamıştı. Denize gözlerini kısarak baktığı yaklaşık kırk yıldan sonra Highfield’m görüşü eskisi kadar kuvvetli değildi. Ama o bile, ikinci kaptanın aşağı kıvrılmış dudaklarından çıkan kelimeleri, yüzündeki hoşnutsuz ifadeyi seçebiliyordu. “Gemiye gülünç duruma düşürüyor, başka bir şey yaptığı yok,” diye mırıldanıyordu öfkeyle ipek mendiline. “Sanki hepimizi maskara etmeyi kafasına koymuş.”

Arkasındaki yüzbaşı, Highfield’in onlara baktığını fark etti ve kızardı.

Highfield altındaki geminin yeni bir dalgayla yükseldiğini hissetti.

“Likör mü içiyorsunuz Hemşire Mackenzie? Daha sert bir şeyler istemediğinize emin misiniz?” Dalga geçene kadar bekledi ve sonra kadeh kaldırdı.

Sadece yirmi dakika sürecekti. Motor çok daha iyi çalışıyordu ya da o koşullarda ne kadar iyi çalışabilirse o kadar iyiydi. Tam iki sterlin vermişti. Ve denizcisinden Telsizle Yön Bulma bölümüne kadar herkes kızların mayolarla geçişini izlerken Davy Plummer tek başına makine dairesinde kalmayacaktı.

Ayrıca, İngiltere’ye vardıklarında Donanma’dan ayrılacaktı. Görevinin başında değilken yakalasalar ne yapacaklardı ki? Eve kadar yüzün diye denize mi atacaklardı?

Davy Plummer kontrol edilmesi gereken ısı göstergelerini kontrol etti, daha sorunlu boruları bezle örttü, sigarasını ayağının

altında söndürdü ve arkasına hızlı bir bakış attıktan sonra geçide çıkan basamakları ikişer ikişer tırmandı ve çıkış kapağına ulaştı.

Oylar verilmiş ve Avice Radley kaybetmişti. Dr. Duxbury, iki kadın hizmet memuru ve papazdan oluşan yarışma jürisi, ödülü Bayan Radley'ye vermek istediklerinde hemfikir olsa da (Dr. Duxbury özellikle geçen haftaki *Shenandoah* yorumundan çok etkilenmişti), final gecesindeki son derece sönük performansından, gülümseme konusundaki çarpıcı isteksizliğinden ve sonunda İngiltere'ye vardığınızda en çok ne yapmak istiyorsunuz sorusuna verdiği açıkçası kafa karıştırıcı cevaptan (Irene Carter, kayınvalidesiyle tanışmak istediğini, Ivy Tuttle, savaş yetimleri için bağış toplamak istediğini, Avice Radley ise bilmediğini söylemişti.) ve sonrasında hemen ortadan kaybolması yüzünden birincilik için tek bir seçenek kalmıştı.

Irene Carter elle dikilmiş kuşağını yeni bir annenin cıvılda-yan, gözü yaşlı sevinciyle taktı ve bunun, hayatında çıktığı en iyi yolculuk olduğunu açıkladı. Doğrusu en az altı yüz yeni arkadaş edinmiş gibi hissediyor, hepsinin İngiltere'de hak ettikleri mutluluğu bulmalarını umuyordu. Mürettebata nezaketleri ve çalışkanlıkları için ne kadar teşekkür etse azdı. Kaptanın konuşmasının ilham verici olduğu konusunda herkesin hemfikir olduğundan emindi. Sidney'deki eski komşularına ismen teşekkür etmeye başlayınca Kaptan Highfield araya girdi ve subayların ve adamların, masaları odanın kenarına taşımak istediğini, Kraliyet Piyade Bando'su'nun kısa bir dans için çalmaya başlayacağını haber verdi. Dr. Duxbury de, "Dans edeceğiz!" diye şakıdı ve bunun üzerine birkaç kadın hızlıca yanından uzaklaştı.

Bandonun sahnesinin arkasında duran Davy Plummer elle yazılmış bahis kuponuna tiksintiyle baktı. Foster'ın iki gün önce verdiği kuponu buruşturdu ve tulumunun cebinin derinliklerine sıkıştırdı. *Kahrolası kadınlar!* Bütün o abartılı bahislere karşılık, o kız kafasında kese kâğıdıyla bile bu kadar kötü görünemezdi.

Makine dairesine dönmek üzereyken köşede duran iki gelini gördü. Ellerinin arkasından birbirlerine bir şeyler fısıldıyorlardı.

“Daha önce hiç çalışan bir adam görmediniz mi?” diye çıkıştı tulumunun iki askısından tutarak.

“Dans edip etmeyeceğini merak ediyorduk,” dedi daha küçük ve sarışın olan kız. “Edeceksen de bizi yağa bulamadan yapabilir misin diye konuşuyorduk.”

“Hanımlar, bir ateşçinin bu ellerle neler yapabileceği konusunda hiçbir fikriniz yok.” Davy Plummer onlara doğru bir adım attı, bahis kuponunu unutmuştu.

Sonuçta iyimserlik doğasında vardı.

Taç giyme seremonisi ona çeyrek kala yapılacaktı. Bu da Frances’e bir koşu yatakhaneye gidip Kaptan Highfield’ın görmek istediği Avustralya Genel Hastanesi’nin fotoğraflarını getirmek için yaklaşık on beş dakika veriyordu. Fotoğraf albümü aşağıda ambarda duran sandığındaydı ama en sevdiği birkaç tanesini yanında tutuyordu. İlk koğuş çadırı, Port Moresby’deki dans ve Alfred, yatağının yanındaki kitabın içinde dururdu. Hangardan yatakhanelere giden koridorda kuş gibi ilerledi, ara sıra dengesini sağlamak için duvarı tutuyordu.

Sonra durdu.

O, yatakhanenin önünde durmuş, hafifçe ezilmiş paketten bir sigara çıkarıyordu. Sigarayı ağzına koydu, kafasını ona doğru çevirdi. Bunu yaparkenki hali Frances’e, onun gelişini beklediğini gösteriyordu.

Tims’le tarette yaşananlardan beri onu görmemişti. Kendi içinde, piyadenin ondan kaçındığı şüphesiyle savaşmak zorunda kalmıştı. Birkaç kez de genç piyadeye neden gece nöbetini devraldığını sormayı düşünmüştü.

Piyadeyi o kadar çok kez hayal etmiş, konuşmalarını kendi içinde o kadar çok kurgulamıştı ki onu kanlı canlı karşısında

gördüğü anda Frances darmadağın olmuştu. Ayakları ona doğru giderken bile suskunluğunun geri döndüğünü ve eteğine belli belirsiz süründüğünü hissetti.

Frances kapıda durdu, içeriye adım atıp atmama konusunda emin değildi. Piyade tören üniformasının içindeydi ve Frances dans ettikleri, o koyu renkli kumaşa yaslandığı gecenin anısına kapıldı. Piyade paketi ona uzatıp, "Bir tane ister misin?" diye sordu.

Frances bir tane aldı. Sigarasını yakarken eğilmek zorunda kalmasın diye piyade ateşi ona uzattı. Ve başını eğen Frances gözlerini ellerinden alamadığını fark etti.

"Seni kaptanın masasında gördüm," dedi en sonunda.

"Ben seni görmedim." Aslında gözleri onu aramış, etrafa bakınmıştı. Hem de birkaç kere.

"Orada olmamam gerekiyordu."

Sesi garip çıkmıştı. Nasıl durursa dursun garip hissettiğinin bilincinde olan Frances elindeki sigaraya yüklendi.

"Kadınlardan birini yana davet etmesi alışılmadık bir durum."

O anda Frances'in içi ürperdi ve alçak sesle, "Bilmiyordum," dedi dikkatle.

"Bu yolculukta hiç böyle bir şey yaptığını sanmıyorum."

"Söylemek istediğin bir şey mi var?"

Piyadenin bakışlarından şaşkın olduğu anlaşıyordu.

Frances bir anda çekingenliğini unutmuş gibiydi. "Herhalde sorduğun şu, neden herkes dururken kaptanın masasında *ben* oturuyordum?"

Piyade kararlıydı. Frances bir an için onun çocukken nasıl görüldüğünü anlar gibi oldu. "Sadece merak ettim. Geçen gün öğleden sonra seni görmeye geldim. Sonra seni gördüm... kaptanın kapısında..."

"Ah. Şimdi anladım. Soru sormuyordun, ima ediyordun."

"Demek istediğim..."

“Sen de mi beni yargılamaya karar verdin?”

“Hayır, ben...”

“Ne yapacaksın Piyade? Kaptanı şikâyet mi edeceksin? Yoksa sadece orospuyu mu?”

Bu söz ikisini de susturdu. Frances dudağını ısırıldı. Piyade onun yanında durdu, omuzları sanki görev başındaymış gibi dimdik duruyordu.

“Niye böyle konuşuyorsun?” diye sordu sessizce.

“Çünkü yoruldum. Her bir hareketimin, beni kusurlu bulan cahil insanlar tarafından yargılanmasından bıktım.”

“Ben seni yargılamadım.”

“Nasıl yargılamadın?” Bir anda öfkeleni. “Artık kendimi açıklamaktan bıktım. Eğer onlar anlamakla uğraşamıyorsa ben de kendimi açıklamakla uğraşamam.”

“Frances...”

“Sen de diğerleri kadar kötüsün. Senin farklı olduğunu düşündüm. Benimle ilgili bir şeyi, özümü anladığımı sandım. Tanrı bilir neden! Neden asla sahip olamayacağın duyguları sana atfettim ki...”

“Frances...”

“Ne var?”

“Söylediklerim için özür dilerim. Sadece seni gördüm ve... özür dilerim. Gerçekten. Bana kendimi...” Cümlesini tamamlamadı. “Bak, seni görmeye geldim çünkü bir şeyi bilmeni istedim. Savaşta bazı şeyler yaptım, gurur duymadığım. İnsanların, içinde bulunduğumuz şartları bilmeyen insanların takdir edeceği davranışlarda bulunmadım. Hiçbirimiz, kocan bile, her zaman olması gerektiği gibi davrandığını söyleyemez.”

Frances gözlerini ona dikti.

“Sana söylemek istediğim buydu,” dedi piyade.

Frances’in başı ağrıyordu. Bir elini duvara yasladı. Altındaki zeminin yükselip alçaldığını hissediyordu. “Bence gitsen iyi olur,”

dedi sessizce. Bunu söylerken yüzüne bakamamıştı. Ama piyadenin bakışlarını üzerinde hissediyordu. “İyi geceler piyade,” dedi kararlılıkla.

Sert ayak seslerinin hangar alanına döndüğünü duyana kadar bekledi. Geminin zemininin sallanması seslerin ritmini değiştirmiyordu. Kapanan ambar kapağının sesi Frances’e artık onun gittiğini söyleyene kadar bu ritmi dinlemeye devam etti.

Sonra gözlerini sımsıkı kapattı.

Hangar güvertesinin altında bir yerde, ana makine dairesinde iki numaralı yağ spreyi. Kazana yakıt aktaran yüksek basınçlı besleme pompası yaştan, gerilimden ya da belki de hizmetten alınmak ve parçalara ayrılmak üzere olduğunu bilen bir geminin aksiliğinden çökmüştü. Basınçlı yakıttan dışarı bir sarhoşun ağzının kenarından damlayan salya gibi, koyu ve kaynayan bir sıvı sızmasına neden olan belki iki santimetreden kısa, küçük bir çatlak hattı oluştu.

Bir geminin motorundaki kızgın noktaları görmek imkânsızdır. Bu noktalar birleşim yerlerinden kırıklar ya da gerilimlerle zayıflamış, küçük metal parçalarının birleştiği, korkunç iç sıcaklıklara ulaşan yerlerdir. Eğer makine dairesinin çevresindeki pek çok ölçüm aleti ya da tehlikeli bir hareketle bez parçalarının arasından dokunma yoluyla tespit edilemezlerse ancak tesadüfen keşfedilirler.

Victoria’nın ana motoru, ona bel bağlayan insanlar tarafından görülmeden ve duyulmadan gayretle çalışmaya devam etti. Kıp-kırmızı ve çok sıcaktı. Yakıt kısa bir an havada, küçük, görünmez damlalar halinde asılı kaldı. Sonra çatlak yakıt borusundan santimetrelerce uzaktaki egzoz kanalı, şeytani gözdeki kötülük gibi kıvılcım çıkardı, tutuştu ve ani bir gümbürtüyle şansını denedi.

Aptal. Kahrolası aptal. Nicol muşamba yağmurluk deposunun önünde yavaşladı. Bir gece sonra kız temelli gidecekti, o bir gecede ona kendisi için ne ifade ettiğinin bir kısmını anlatabilirdi, ama onun

yerine kendini beğenmiş bir aptal gibi davranmıştı. Kıskaç bir ergen gibi... Ve böyle yaparak bu yaşlı gemideki peşin hükümlü diğer aptallardan daha iyi olmadığını kanıtlamıştı. Ona binlerce şey söyleyebilirdi, gülümseyebilirdi, biraz anlayış gösterebilirdi. Frances o zaman anlardı. Hiçbir şey olmasa bile en azından onu anlardı. Diğerleri kadar kötüsün demişti ona. Kendisiyle ilgili duyduğu şüphelerin en berbat olanıydı bu.

“Kahretsin,” diye bağırıp yumruğunu duvara geçirdi.

“Seni rahatsız eden bir şey mi var piyade?” Tims koridoru tıkamıştı. Tulumu yağ ve yakıtla kaplıydı ve daha kışkırtıcı bir şeyler yüz ifadesini aydınlatıyordu. “Sorun ne?” diye sordu alçak sesle. “Terbiye edecek adam mı bulamıyorsun yoksa?”

Nicol kanayan parmak boğumlarına baktı. “İşine bak Tims.” İçini kin bürümüşü.

“İşime mi bakayım? Kim olduğunu sanıyorsun sen? Binbaşı mı?”

Nicol arkasındaki boş koridora baktı. G Güvertesi’nde kimse görünmüyordu, görevde olmayanların hepsi hangar alanında dansın tadını çıkarıyordu. Bir an Tims’in ne kadar zamandır orada durduğunu merak etti.

“Hanım arkadaşın mı canını sıkıyor yoksa? Düşündüğün kadar kolay vazgeçmiyor mu?”

Nicol derin bir nefes aldı. Bir sigara yaktı, kibriti baş ve işaret parmakları arasında söndürüp cebine koydu.

“Ya da belki kaşıyamadığın bir yaran vardır.”

“Bu gemide büyük bir adam olduğunu düşünüyor olabilirsin Tims. Ama birkaç gün içinde diğerleri gibi işsiz bir denizci olarak ortada kalacaksın. Bir hiç olacaksın.” Sesinin sakın kalması için uğraşıyordu ama titreşiminde hâlâ güçlkle bastırdığı öfkeyi duyabiliyordu.

Tims dimdik durup kocaman kollarını göğsünün üzerinde birleştirdi. “Belki de onun tipi değılsindir.” Çenesini kaldırdı, sanki

bir şey hatırlamıştı. “Ha, pardon, unutmuşum. Cebinde iki sterlin olan herkes onun tipiydi...”

Tims ilk yumruğu bekliyor gibiydi ve eğilerek kaçmayı başardı. İkincisi ise ateşçinin kendi kör edici aparkatıyla engellendi. Nicol hazırlıksız yakalanmıştı, yumruk çenesinin altında öyle bir patladı ki duvara savruldu.

“Acaba küçük orospun seni şimdi de güzel bulacak mı piyade?” Kelimeler onu ikinci bir yumruk gibi sarsmıştı. Motorların sesini, bandonun uzaktan gelen uğultusunu, yarlarda sallanan palamarların kederli şingirtisini delerek ona ulaşmıştı. Kulaklarını kanatmıştı. “Belki de tam bir erkek gibi olmadığını düşündü, jilet gibi düzgün üniforman, her zaman kurallara uyman falan...”

Ateşçinin nefesini teninde hissetti, üzerindeki yakıt kokusunu alabiliyordu. “Nasıl hoşuna gittiğini anlattı mı sana? Ellerimi memelerinde hissetmeyi sevdiğini söyledi mi ya da...”

Nicol kükreyerek kendini Tims’in üzerine attı ve ikisi birden yere devrildi. Önündeki bedene gözü dönmüş bir halde vuruyordu, yumruklarının neyle temas ettiğinden bile emin değildi. Altındaki adamın vücudunun büküldüğünü hissetti, büyük yumruğun yaklaştığını gördü. Ama artık duramazdı, tehlikede olduğunu hissetse bile. Üzerine yağın darbeleri hissetmiyordu bile. Bir kan bulutu çökmüştü ve son altı haftanın, son altı yılın bütün öfkesi yumruklarından ve gücünden fışkırıyor, sıktığı dişlerinin arasından küfürler savuruyordu. Benzer bir şey, belki bir kadının önünde aşagılanmak, belki yirmi yıllık hizmetin haksızlıkları, Tims’in saldırısı için de itici gücü sağlamış gibiydi. Bu yüzden kan, itişme ve yumruklar arasında iki adam da siren sesini algılamadı, başlarının üzerindeki Tannoy’un yakınlığına rağmen.

“Yangın! Yangın! Yangın!” diye bağıırıyordu hoparlörlerden gelen ses. “Deniz Acil Durum Ekibi Hazır, İki Numaralı Bölge’de toplanın. Bütün piyadeler filika güvertesine.”

Victoria Kraliçesi yarışmacıları sahneden indiriliyordu. Gösterişli gülümsemeleri yüzlerinden silinmiş, Irene Carter kuşağına can yeleği gibi yapışmıştı. Margaret onlara bir bakış attı, kendini insan kalabalığının içine sıkışmış bir halde kapıya doğru ilerlerken buldu. Arkalarında duran masalar terk edilmiş, tabaklarda kremalı elmalı pasta ve meyve salatası kalmıştı ve bardakların yarısı dolu duruyordu. Çevresindeki kadınların sesi gergin bir heyecanla yükselmişti ve hoparlörden verilen her yeni talimatla birlikte gürültü artıyordu. Margaret bir elini korumak istercesine beline sardı ve sancak tarafı çıkışına yöneldi. Oldukça kuvvetli bir akımla mücadele etmek geliyordu bu.

İleriden bir ses, “Hızlıca hanımlar, lütfen. Soyadı N’den Z’ye kadar olanlar Toplanma Yeri B’ye, diğerleri Toplanma Yeri A’ya. İlerlemeye devam edin.”

Margaret kalabalığın kenarından ilerliyordu ki bir kadın hizmet memuru onu kolundan yakaladı.

“Bu taraftan hanımefendi.” Kollarını iki yana açtı ve ileriye, sancak çıkışını işaret etti.

“Aşağı inmek zorundayım.” Biri sırtına dirsek atınca içinden küfür etti.

“Kimsenin aşağı inmesine izin yok. Yalnızca toplanma yerlerine gidilecek.” Margaret onu iterek geçen bedenlerle sarsıldı, yüzlerce farklı marka parfüm ve saç losyonunun birbirine karışan kokusunu duydu. “Bakın, bu çok önemli. Aşağıdan bir şey almak zorundayım.”

Kadın ona karşısında deli varmış gibi bakıyordu. “Gemide yangın var,” dedi. “Kesinlikle aşağıya inmek yok. Kaptanın emirleri böyle.”

Margaret’in sesi endişe ve hayal kırıklığı karışımıyla yükseldi. “Anlamıyorsunuz! Oraya gitmek zorundayım! Emin olmak zorundayım! Şeye bakmalıyım... şeye...”

Belki de KHM belli ettiğinden daha endişeliydi. Öfkesi yeniden alevlendi. Birini sağa yönlendirmek için ısıklık çaldı, sonra бүktüğü dudaklarının arasından tıslayarak konuştu. “Herkesin yanına almak istediğı bir şey yok mu sanıyorsun? Hepsinin aşağı inip fotoğraf albümlerini ya da mücevherlerini aramasına izin versek oluşacak kargaşayı düşünabiliyor musun? Yangın bu. Kadınların kamerasında başladı belki de, bilmiyoruz. Şimdi lütfen ilerleyin, yoksa zor kullanmak durumunda kalacağım.”

İki piyade çıkış kapaklarını kilitlemeye başlamıştı bile. Margaret etrafına baktı, aşağı inen başka bir yol bulmaya çalıştı ve sonra göğsü sıkışarak kalabalıkta ilerledi.

“Avice.” Frances sessiz yatakhanein kapısında durdu, önündeki ranzada yatan hareketsiz şekilde baktı. “Avice? Beni duyuyor musun?”

Cevap yoktu. Frances bir an için Avice’in de gelinlerin çoğu gibi onunla konuşmayı reddettiğini düşündü. Normalde üstelemezdi. Ama bir şey, belki de kadının solgun yüzündeki bir şey, gözlerindeki şaşkın bakış tekrar seslenmesine neden oldu.

“Git buradan,” cevabını aldı. Sakin sesi, kelimelerin öfkesiyle çelişiyordu.

Sonra siren çalmaya başladı. Dışarıda, koridorda yangın alarmı öttü. Tiz ve ısrarcıydı. Ve sireni, kapının dışındaki hızlı ayak sesleri takip etti.

“Müdahale ekibi ana motordaki yangında toplanın. İstikamet ana motor. Tüm yolcular acil toplanma yerlerine.”

Frances arkasına baktı, her şeyi unutmuştu. “Avice, bu çalan alarmdı. Gitmemiz gerekiyor.” En başta, belki de Avice’in sirenin ne anlama geldiğini anlamadığını düşündü. “Avice...” dedi sinirli bir şekilde. “Alarm gemide yangın olduğu anlamına geliyor. Gitmeliyiz.”

“Hayır.”

“Ne?”

“Ben gelmiyorum.”

“Burada kalamazsın. Bu sefer tatbikat olduğunu sanmıyorum.” Alarm sesi Frances’in içinde adrenalinin gezinmesine neden oldu. Bir patlama sesi duymayı beklediğini fark etti. *Savaş bitti*, dedi kendi kendine ve derin bir nefes almak için kendini zorladı. *Savaş bitti*. Ama bu, dışarıdaki telaşlı sesleri açıklamıyordu. Ne olmuştu? Serseri mayın mıydı? Cephane patlaması olamazdı çünkü havada, isabet ettiğini gösteren kulak tırmalayıcı bir titreşim yoktu. “Avice, artık gitmeliyiz!”

“Hayır.”

Frances yatakhaneinin ortasında durdu, kızın davranışına anlam veremiyordu. Avice hiç savaşta bulunmamıştı; sırf siren sesi duydu diye vücudu korkudan titremeyebilirdi. Ama anlaması gerekiyordu. “Tanrı aşkına, Margaret olsa onunla gider miydin?” Belki de Frances istediği için gitmiyordu.

Avice başını kaldırdı, sanki hiçbir şey duymuyordu. “Sen iyisin,” dedi. Sesi sertti. “Her şeye rağmen kocan yanında. Bu gemiden indiğin anda özgür ve saygıdeğer bir kadın olacaksın. Benim önümde ise yalnızca utanç ve aşağılanma var.”

Alarma şimdi de Tannoy’dan yapılan anons eklenmişti. “Yangın! Yangın! Yangın!” Frances doğru düzgün düşünmekte zorlanıyordu.

“Avice, ben...”

“Bak!” Avice elinde bir mektup tutuyordu. Sanki endişeye, dışarıda koşturan ayak seslerine kulaklarını tıkamıştı. “Bak şuna!”

Frances önce içindeki korku yüzünden önünde duran kâğıttaki kelimelere anlam veremedi. Korku, ağzındaki tüm nemi çekmiş, düşüncelerini tutup birbirine çarpmıştı. Her hücresi kapıya, güvenli bir yere ilerlemesi için çılgık çılgılığa bağıırıyordu. Avice’in gözleri üzerindeyken bakışlarını yeniden mektupta gezdirdi, bu sefer *üzgünüm* kelimesini seçti ve Avice’in kişisel anlamda tam bir felaketin içinde olabileceğini kavradı.

“Sonra hallederiz,” dedi kapıyı işaret ederek. “Hadi Avice, acil toplanma yerine gidelim. Bebeği düşün.”

“Bebek mi? Bebek mi?” Avice onun yüzüne karşısında bir ahmak varmış gibi baktı ve sonra bitkin bir kabullenmeyle yastığına devrildi.

“Of, git buradan,” dedi. Yüzünü yastığına gömdü. Frances kapının önünde dilini yutmuş gibi duruyordu.

Onu çeken kolların Tims’inkiler olmadığını fark etmesi Nicol’ün birkaç saniyesini aldı. Birini pataklıyordu, yumruklar uçuşuyordu, başı her darbeye bir öne bir geriye gidiyordu ama yumrukları son kez bir bedenle temas ettiğinde çıkan inlemenin ateşçiden gelmediğinin belli belirsiz farkına vardı. Geri çekildi, odaklanmaya çalışırken gözleri yanıyordu, birkaç metre ötedeki Tims’i fark etti, iki denizci üzerine eğilmişti.

Emmett bir eliyle ceketini çekiyor, diğeriyle şakağını ovuyordu. “Ne halt ediyorsun sen Nicol? Yukarı çıkmalısın,” diyordu. “Acil toplanma yerlerine. Gelinleri filikalara bindirmelisin. Tanrı aşkına dostum! Şu haline bak.”

Nicol alarının farkına o zaman vardı ve daha önce anlamamasına şaşırdı. Belki de kulağındaki çınlama yüzünden duymamıştı.

“Sorun ana motor Tims,” diye bağıırıyordu genç ateşçi. “Sıçtık, başımız belada.”

Kavga bir anda unutulmuştu.

“Ne oldu?” Tims şimdi ayağa kalkmış, genç adamın üzerine eğilmişti. Yanağında derin bir kesik vardı. Ayağa kalkmaya çalışan Nicol bu kesiği kendisinin hediye edip etmediğini merak etti.

“Bilmiyorum.”

“Ne yaptın sen?” Tims’in kocaman, kanlı eli uzandı ve çocuğu omzundan yakaladı.

“Ben... ben bilmiyorum. Beş dakika kızları görmek için çıktım. Sonra tekrar aşağı indim ve bütün geçit dumanla kaplıydı.”

“Kapattın mı? Ambar kapağını kapattın mı?”

“Bilmiyorum, çok duman vardı. Bomba odasının önünden geçemedim bile.”

“Kahretsin!” Tims, Nicol’e baktı. “Ben oraya iniyorum.”

“Ana motorda başka kimse var mıydı?” Tims başını iki yana salladı, yüzünü buruşturdu. “Hayır. Usta gitmişti. Sadece bu ahmak oğlan vardı.” Dumanın ilk dalgası erkeklerin burun deliklerinden içeriye sızıp kısa ve yoğun bir sessizliğe yol açtı.

“Kaptan yüzünden,” dedi Tims. “Ne uğursuz herif şu High-field! Hepimizi mahvedecek.”

21

*Düşkünü olduğumuz Ordu,
Hem kumral hem de sarışın Gelinler,
Bolca sahip oldukları Cesaret,
Gemiyle kat ettiğimiz Mesafe,
Elimizden gelenin en iyisini yapma Çabamız,
Ve sınava tabi tutulan Yürekliliğimiz için...*

Savaş gelini Ida Faulkner

Ateşçi itfaiyeci, siyah dumanın içinden kör bir adamın sendeleyerek adımlarıyla çıktı. Bir eli hâlâ hortumunu sıkıca tutuyor, diğerini uzatmış, güvenli alana çekilmeyi bekliyordu. Duman başlığı simsiyah olmuştu ve onu çekmek için kafasına uzanan elleri, yanmış parmaklar ile başlığın ne kadar sıcak olduğunu keşfetti.

Green öksürdü ve is lekesini gözlerinden sildi. Sonra doğruldu ve kaptana baktı. "Geri püskürtüldük efendim. Kapatabileceğimiz tüm kapakları kapattık ama yangın sancak tarafı makine dairesine sıçradı. Sulama sistemi çalışmadı." Yere siyah balgam tükürdü, sonra tekrar yukarı baktı, gözleri kurum kaplı yüzünde bembeyaz duruyordu. "Ana besleme tankına ulaştığını sanmıyorum, yoksa makine kumanda odasını havaya uçururdu."

“Karbondioksit köpüğü kullansak?” dedi Kaptan Highfield.

“Bunun için çok geç efendim. Bu artık sadece bir yakıt yangını değil.”

Çevresinde bir grup piyade ve ateşçi, denizci itfaiyeciler hazır duruyordu. Hortumlara ve yangın söndürücülere sarılmış, onları içeri gönderecek emirleri bekliyordu.

Indomitable’da sık sık, Highfield’ın yüzen şehrindeki her odanın, her kompartımanın, her ambarın yerini haritayı incelemeye gerek kalmadan bildiği söylenirdi. Şimdi kardeş gemisinde yangının izlemiş olabileceği yolu kafasında tarıyordu. “Ne tarafa ilerlediğini biliyor muyuz?”

“Sadece sancak tarafına sıçrayacağını umabiliriz. Öyle olursa sancak motorunu kaybedebiliriz efendim. Ama sonra hava sahasıyla karşılaşacaktır. Üstünde motor yağı tankımız ve turbo jeneratörümüz var.”

“Yani olabilecek en kötü şey, hareket edemeyecek hale gelmemiz.” Yangın sireni, sıkışık koridorda inlemeye devam ediyordu. Uzakta kadınların toplandığını duyabiliyordu.

“Evet efendim.”

“Ama...”

“Ama o yöne sıçradığını kesin olarak söyleyemiyorum.”

Yeterince erken yakalansaydı makine dairesindeki bir yangın, söndürücülerle ya da en kötüsü hortumla söndürülebilirdi. Geç yakalansa bile genelde hortum çemberi içinde tutulabilirdi, yani dış duvarlara su püskürterek odanın sıcaklık derecesi düşürülebilirdi. Ama bu yangın her nasıl olduysa çok ileri gitmişti. Adamlar uyuyor muydu, diye bağırmak istedi kaptan. *Yangın söndürücüler neredeydi? Peki ya kahrolası musluklar?* Ama bunların hepsi için artık çok geçti. “Makine kumanda dairesine ilerliyor olabilir mi diyorsun?”

Adam başıyla onayladı.

“Eğer makine kumanda dairesini patlatırsa savaş başlığı ve bomba odalarına ulaşacak.”

“Evet efendim.”

O uçak. O yüz... Highfield zihnindeki görüntüyü kovmak için kendini zorladı.

“Kadınları gemiden indirin.”

“Ne?”

“Filikaları alçaltın.”

Dobson köprüüstünden dalgalı denize baktı. “Efendim, ben...”

“Riske atmayacağım. Filikaları indirin. Emir almayı öğrenin be adam! Green, sen de adamlarını ve ekipmanımı topla. Dobson, en az on adama ihtiyacım var. Bomba odalarını elimizden geldiğince hızlı boşaltacağız, sonra da kahrolası şeyi suyla dolduracağız. Tennant, senin birkaç kişiyle birlikte direkt pompa odasının altındaki geçide ulaşip ulaşamayacağınıza bakmanızı istiyorum. Motor yağı deposundaki kapakları açın ve su altında bırakın. İki makina dairesinin etrafında, elinizden geldiğince çok kompartımanı sular altında bırakın.

“Ama orası su seviyesinin üstünde efendim.”

“Dalgalara baksanıza. Bir kere de kahrolası deniz bizim için çalışsın.”

Filika güvertesindeki Nicol kollarını can yeleğinin çevresine sarmış ağlayan bir kızı filikaya binmesi için ikna etmeye çalışıyordu. “Yapamam,” diye feryat etti kız. Aşağıda çalkalanan siyah denizi işaret ediyordu. “Baksana! Şuna bir baksana!”

Çevrelerinde piyadeler, geminin diğer taraflarından yükselen siren ve hoparlörden gelen talimat seslerine rağmen düzeni sağlamak ve ortalığı sakinleştirmek için uğraşıyordu. Ara sıra bir kadın, duman gördüğünü ya da kokusunu aldığını haykırıyor ve bu korku dalgası diğerlerine yayılıyordu. Buna rağmen ağlayan kız, filikaya binmeye isteksiz olan tek kişi değildi. Filikalar, *Victoria*’nın

sağlamlığıyla kıyaslanınca aşağıda köpüren sularda tehlikeli bir şekilde yükselip alçalan tıpalara benziyordu.

“Binmeniz gerekiyor,” diye bağırdı. Ses tonu sertleşmişti.

“Ama bütün eşyalarım! Onlara ne olacak?”

“Hiçbir şey olmayacak. Yangın en kısa sürede söndürülecek ve sonra gemiye tekrar bineceksiniz. Hadi bakalım. Arkanızda insanlar bekliyor.”

Kız isteksizce hıçkırıdıktan sonra filikaya çıkarılmaya ikna oldu ve arkasındaki kuyruk birkaç santim ilerledi. Piyadenin arkasında yüzlerce kadından oluşan bir kalabalık bekliyordu. Hangar güvertesinden doğruca filikalara yollandıkları için çoğunun üzerinde gece kıyafetleri vardı. Rüzgâr çevrelerinde uğuldadı, kızların tüylerini diken diken etti. Kollarını bedenlerine sarıp titrediler. Bazıları ağladı, diğerleri kendilerini bunun neşeli bir macera olduğuna ikna etmeye çalışırcasına parlak, endişeli gülümsemeler takınmıştı. Üç kişiden biri binmemekte direniyor, bu yüzden emirle ya da güç kullanarak bindirilmek zorunda kalıyordu. Nicol onları suçlamıyordu, zaten kendisi de filikaya binmekte isteksizdi.

Işıklandırılmış karanlıkta *Indomitable*’ı hatırlayan erkekleri görebiliyordu. Ama hatırladıklarını ifadelerine yansıtamaya çalışarak birbirlerine bakıyorlardı. Kadınları aşağıdaki görece emniyetli sulara indirmeye odaklanıyorlardı.

Gemiye binecek bir sonraki kadın elini uzattı. Bu Margaret’ti. Ay gibi yüzü solgun görünüyordu. “Maudie’yi bırakamam,” dedi.

Ne söylediğini anlaması Nicol’ün birkaç saniyesini aldı. “Frances aşağıda,” dedi. “Maudie’yi getirecektir. Hadi, daha fazla bekleyemezsin.”

“Nereden biliyorsun?”

“Margaret, filikaya binmek zorundasın.” Asılı duran filikada sallananların endişeli yüzlerini görebiliyordu. “Hadi bakalım. Diğerlerini bekletme.”

Margaret kolunu sıkıca kavradı. “Ona Maudie’yi almasını söylemelisin.”

Nicol köprüüstünün altındaki dumana ve kargaşaya baktı. Kendi korkuları köpek için değildi.

“Sen buna bin Nicol.” Piyade kaptanı arkasından belirdi, yanındaki filikayı işaret ediyordu. “Hepsinin can yeleklerini giydiğinden emin ol.”

“Efendim, güvertede beklemeyi tercih ederim, eğer bu...”

“Seni filikada istiyorum.”

“Efendim, eğer fark etmiyorsa ben...”

“Nicol, filikaya dedim. Bu bir emirdir.” Margaret’in filikası geminin yanında aşağı inerek kaybolurken piyade kaptanı küçük sandala binmesini işaret etti ve sonradan fark edip sordu: “Tanrı aşkına! Yüzüne ne oldu senin?”

Nicol’un filikası birkaç dakika sonra kızlardan bazılarına çılglık attıran bir gürültüyle ve içeridekileri ıslatarak suya indi. El yordamıyla emniyet kayışlarını arayan ve diğerlerinden daha histerik bir geline can yeleği giydirmeye uğraşan Nicol, suya inmiş filikaları gözleriyle tararken Emmett’i gördü. Genç piyade tek küreğini gösteriyordu. “Kahrolası halatlar yok,” diye bağıırıyordu. “Kürekerin yarısı da kayıp. Kahrolası gemi yüzen bir hurdalık resmen.”

“Henüz yarısını değiştirmişlerdi. Denholm son tatbıkattan sonra emir verdi,” dedi başka bir ses.

Nicol bakındı ve kendi kürekerini buldu, şanslıydı. Güven-
delerdi. Gerekirse bütün gece suda durabilirlerdi. Çevrelerinde koyu gri deniz köpürüyordu. Dalgalar gerçek bir korku yaratacak kadar yüksek değildi ama kadınları küçük botların yanına sıkıca tutunmaya teşvik etmişti. Yukarıda, kulaklarındaki ıslığın arasından gittikçe hızlanan anonslara, şimdi sirenin de eşlik ettiğini duyabiliyordu. Gıcırdayan gemiye baktı, kadınların kamarasının

altındaki boşluktan çıkan zayıf ama belirgin duman şeridinin yükseldiğini gördü.

Çık oradan, dedi ona sessizce. *Seni görebileceğim bir yere git.*

“Sana yakın duramıyorum,” diye bağırdı Emmett. “Filikaları nasıl bir arada tutacağız?”

“Çık. Çık hadi,” diye yüksek sesle söyledi bu kez Nicol.

“Hadi,” dedi arkasında bir kadın. “İdare edebileceğimizi biliyorum. Hadi kızlar...”

“Ben gelmiyorum.”

Frances, Avice’i tutmuştu, artık kızın onun hakkında ne düşündüğünü umursamıyordu. Fiziksel teması nasıl algılayacağını da düşünmedi. Suya inen filikaların sesini, gemiyi terk edenlerin bağırıışlarını duydukça içi buradan çıkamayacakları korkusuyla doluyordu.

Bunların hiçbirini Avice’e anlatmaya çalışmadı. Mantıklı düşünemediğinden şüpheleniyordu. Bu aptal kızdan nefret ediyordu, hayatlarını tehdit eden bir durumu fark edemeyecek kadar sığ, bencil biriydi.

“Zor olduğunu biliyorum ama artık gitmeliyiz.” Son on dakikadır tekdüze ve sakin bir sesle konuşuyordu. Tatlı, güven verici, mesafeliydi. Eskiden en ağır yaralı adamlarla böyle konuşurdu.

“Benim için artık bir şey kalmadı,” dedi Avice. Sesi zımpara kâğıdı gibi pütürlüydü. “Beni duyuyor musun? Her şey mahvoldu. Mahvoldum.”

“Eminim bir şekilde çözülebilir...”

“Çözülebilir mi? Ne yapacağım? Evlilik hiç olmamış gibi mi davranacağım? Kürek çekerek Avustralya’ya mı döneceğim?”

“Avice, şimdi sırası değil...” Artık duman kokusunu alabiliyordu. Ensesindeki tüyler diken diken olmuştu.

“Of, sen nasıl anlayacaksın ki? Bir sokak kedisinin ahlakına sahip olan sen...”

“Buradan çıkmak zorundayız.”

“Umurumda değil. Hayatım bitti. Burada kalsam da...”

Yukarıda bir şey güverteye çakılınca Avice donakaldı. Küçük odaya yansıyan titreşim onu transtan çıkarmış gibi görünüyordu.

Kapılarında bir adamın yüzü belirdi. “Artık burada olmamalısınız,” dedi. “Eşyalarınızı bırakın ve çıkın.” İçeri girmek üzere gibi görünmüştü ama koridorun diğer tarafından gelen çığlıkla dikkati dağıldı. “Hemen!” dedi ve sonra gözden kayboldu.

Frances korkuyla kapıya baktı, küçük köpeğin arka ayaklarının kapının ardında kaybolduğunu son anda fark etti. Peşinden gitmeyi düşündü ama Avice’in yüzündeki dehşet ifadesi ona önceliklerinin nerede olduğunu gösteriyordu.

Bir çarpma sesi daha geldi ve hangar güvertesinin sonundan bir adamın sesi duyuldu: “Kapakları sağlama alın! Kapakları hemen şimdi sağlama alın!”

“Ah, lanet olsun!” Frances onu sıkıca tuttu. Bir kolunu ve Avice’in elbisesinin bir kısmını yakalayıp onu kamaradan dışarı çekti. En azından hareket edebiliyordu. Duman koridoru kaplamıştı. Frances eğilerek geçmeyi denerken bir elini ağzına ve burnuna bastırdı. “Tarete doğru,” diye bağırdı ve işaretiyle birlikte yarı kör bir halde, ciğerleri yanarken sendeleyerek o tarafa doğru ilerlediler.

El yordamıyla ambar kapağını buldular ve nefes nefese, öğürerek kendilerini dışarı attılar. Frances kenara gidip eğildi, temiz hava o kadar iyi gelmişti ki aşağıdaki sahneyi algılaması uzun sürdü: Filikalar dizilmiş, birbirlerine kahverengi düğümlerle bağlanmıştı. Yukarıya, boş kızaklara baktı ve tüm filikaların suda olduğunu gördü. Güvertede hâlâ birilerinin olduğunu biliyordu. Aşağıya gelen seslerini duyabiliyordu. Ama onlara nasıl ulaşacağını bilmiyordu.

Biri onları gördü ve bağırdı. Aşağıdan kollarını sallıyordu. “Çıkın oradan!” diye bağıırıyordu biri. “Hemen çıkın!”

Frances suya baktı, sonra da yanında hâlâ en iyi kıyafetle duran Avice’e. Frances iyi bir yüzücüydü, suya dalıp filikaların

arasından çıkabilirdi. Avice'e de hiçbir şey borçlu değildi. "Uçuş güvertesine çıkamayız. Koridorda çok fazla duman var," dedi. "Atlamak zorundayız."

"Yapamam," dedi Avice.

"O kadar uzak değil. Bak, ben seni tutacağım."

"Yüzme bilmiyorum."

Frances bir çatlama duydu, yüzleşmek istemediği cehennemin sesiydi bu. Avice'i yakaladı ve mücadele etmeye başladılar, Frances onu umutsuzca kenara sürüklemeye çalışıyordu.

"Bırak beni!" diye bağırdı Avice. "Dokunma bana!" Saldırgandı, Frances'in kollarını, omuzlarını, tırmalıyor ve yumrukluyordu. Aşağılardan bir yerden Frances kadınların onlara seslendiğini duyabiliyordu. Baruta benzer keskin bir koku duydu ve kalbi korkuyla doldu. Avice'in ipek elbisesini bir ucundan yakaladı ve kızı tarete sürükledi. Ayağı kaydı, ayakkabısının lastik tabanı metali sıyırdı ve bir anda düşünmeye başladı: *Ya beni kimse kurtarmazsa?* Sonra bir çığlık duydu ve birbirlerine dolanmış bir halde, kolları ve bacakları sallana sallana aşağıdaki mürekkep karası suya düşmeye başladılar.

Kaptan cıvata anahtarını eline almış, bombayı duvardaki menegeden kurtarmaya çalışıyordu. "Çıkın buradan!" diye bağırdı. Kuvvetli üç adam sondan bir önceki bombayı cephanelikten dışarı taşıyordu. "Hortumu getirin! Kompartımanı su altında bırakın! Şimdi!" Daha iyi duyulmak için maskesini çıkarmıştı. Konuşmaya ve nefes almaya çalışırken sesi çatlıyordu.

Green maskesinin ardından, "Kaptan!" diye bağırdı. "Artık çıkmalıyız."

"Yerinden çıkmıyor. Emniyetli değil."

"Hepsini çıkaramazsınız efendim. Zamanınız yok. Artık su altında bırakabiliriz."

Sonradan Green, Highfield'in onu duymamış olabileceğini düşündü. Süvariye orada bırakmak istemiyordu. Ama diğer adamları güvende tutma ihtiyacı, endişesinin önüne geçene kadar yapabileceği her şeyi yaptığını biliyordu.

"Su baskınını başlatın," diye bağıırıyordu Highfield. "Hadi gidin."

Green döndü ve bunu yaparken bir şeyin düştüğünü duydu. Duman başlığını, ona ulaşacağını, dumanın içinde bir şekilde göreceğini umarak körlemesine kaptana attı. Kalbi kötü bir şey olacağı hissiyle ağırlaşırken dışarı çıktı. Önünde duran adamlarını ittiriyordu.

Frances yüzeye çıkmıştı. Nefes almak için ağzını açmış, saçları yüzüne yapışmıştı. Sesler duyuyordu, onu aşağı çeken dondurucu sudan güçlükle çıkarmaya çalışan elleri hissediyordu. Başta deniz onu bırakmak istememişti. Buz gibi kavrayışını kıyafetlerinde hissetmişti. Sonra küçük sandalın zemininde karaya vurmuş balık gibi çırpındı. Nefes nefeseydi, sesler onu rahatlatmaya çalışırken Frances ögürüyordu. Sonra omuzlarına hızlıca bir battaniye örtüldü.

Avice, demeye çalıştı. Sonra tuzdan yanan gözleri rahatlayınca *Avice*'in bir av gibi filikanın diğer ucuna çekildiğini gördü. Güzellik yarışmasında giydiği elbisesi yağa bulanmış, gözleri geleceğini görmek istemiyormuş gibi sıkıca kapanmıştı.

O iyi mi, diye sormak istedi. Ama boynuna bir kol dolandı ve onu sıkıca kendine çekti. Beklediği gibi bırakmadı, tutmaya devam etti ve Frances, bu sağlam vücudun yakınlığını, korumasının yoğunluğunu hissetti. Bir anda tüm kelimelerini kaybetmişti. *Frances*, dedi kulağının yakınında bir ses ve o anda etraf bir rahatlama duygusuyla karardı.

Kaptan Highfield onu taşıyan iki ateşçi tarafından uçuş güvertesine yatırıldı. Adamlar etrafında durdu, ellerini ceplerine koydular, ba-

zıları yüzlerinden teri ya da kurumu siliyor, gürültüyle arkalarına tükürüyordu. Uzakta, koyu gökyüzünün altında, geminin farklı bölümlerinde yangının durduğunu ilan eden bağırışlar duyuluyordu.

Söndü Kaptan, dediler ona. *Kontrol altına alındı. Başardık.* Kaptanın duyduğundan emin olmayarak kelimeleri yarı fısıldıyorlardı. Daha sonra başka konuşmalar da olacaktı. Onun konumunda ve yaşında birinin böylesine pervasızca kendini yangın söndürme çalışmalarının içine atmasının yanlış bir karar olduğu söylenecekti. Yetki verme konusunda ne kadar kötü olduğuna, başka bir kaptan olsa geride durup büyük resmi göreceğine dair onaylanan gözlemler yapılacaktı. Ama adamlarının çoğu onu takdir edecekti. Hart'ı ve kaybettikleri diğer dostları düşünecek ve kendileri olsa aynı şeyi yapar mıydı diye merak edeceklerdi.

Ama bu saatler, günler sonra olacaktı. Şimdilik Highfield orada, adamlarının sözlerinden ve telkinlerinden habersiz bir halde yatıyordu. Bir dakika sessizlik oldu, adamlar onun ıslak ve duman lekeli merasim üniforması içindeki bedenini izliyordu. Kaptanın gözleri çok uzaklarda kalan bir acıya odaklanmıştı.

Adamlar önce ona, sonra gizlice birbirlerine baktı. Bir tanesi geminin doktorunu çağırmayı önerdi ancak doktor aşağıda, filika sakinleri arasında şarkı söylenmesi için ayarlamalar yapıyordu. Sonra Highfield dirseği üzerinde doğruldu, gözleri kan çanağına dönmüştü. Bir kere öksürdü, sonra iki kere daha ve güverteye siyah bir balgam çıkardı. Boynunu acıyla hareket ettirdi. “Ee, ne bekliyorsunuz?” diye sordu. Sesi pürüzlü, gözleri öfke doluydu. “Bütün kahrolası kompartımanları tek tek kontrol edin. Sonra da o kahrolası kadınları kahrolası filikalardan çıkarıp kahrolası gemiye geri bindirin!”

Gemiye güvenli hale getirmek iki saatlerini aldı. Şafak sökmeden kısa bir süre önce geçen İspanyol balıkçı tekneleri suda bekleyenlerin yardıma ihtiyacı olup olmadığını kontrol etmişti. Bu balıkçılar, filikalarla ilgili yıllarca konuşacak, parlak renkli gece elbiseleriyle

yüzlerce kadının botlara doluşmuş *The Wild Rover No More*'u söylediklerini anlatacaktı. Gergin kahverengi çoraplarla birbirlerine dev bir örümcek ağı gibi bağlanmış halde bekliyorlardı.

Her filikada iki piyade vardı. Botun yanlarına su sıçırıyor, atılmış ya da yırtılmış çoraplar su yüzünde kahverengi yosunlar gibi yüzüyordu. Küçük botlarda uzun süre kalmayacakları haberi yayıldığında kadınların sesi bitkinlik dolu bir rahatlama sesiyle alçalmıştı. Kendileri de eşyaları da güvendeydi.

Piyade ona baktı. Avice'in uyuyan bedeni kendi bedenine yaslanmış hâlâ battaniyeye sarılıyken Frances de piyadenin bakışına karşılık verdi. Diğer kadınların iki büklüm vücutlarının arasından sessizce ve gözlerini kırpmadan, sanki gözleri görünmez bir iple bağlıymış gibi bakışmışlardı. Ve kaptan da hayattaydı. Yangın söndürülmüştü. Tekrar gemiye bineceklerdi.

22

Unutmayın, ordu “o adamın” orada beklediği doğrulanmadan sizi herhangi bir varış noktasına göndermeyecektir. Kısacası, kendinizi bir kargo paketi gibi düşünün.

Argentina gemisinde seyahat eden savaş gelinlerine verilen broşürde bulunan tavsiye, İmparatorluk Savaş Müzesi

Plymouth’a yirmi dört saat kala

İçerinin uygun sıcaklığa gelmesi için birkaç saat geçmesi gerekti ama çalışma ekibi aşağıya indiğinde ana makine dairesinin tamir edilemeyecek durumda olduğu açıkça belli olmuştu. Isı, boruları eritmiş ve perçinleri zemine yapıştırmıştı. Duvarlar ve kapaklar bükülmüş ve yukarıdaki gemici yatakhanelerinin yarısı yok olmuştu. Onların üzerindeki güverte de ısıyla birlikte ileriye doğru o kadar büzülmüştü ki birkaç kızak devrilmişti. Ranzalarını ve eşyalarını kaybedenler ön hangar alanında rahatça uyuyabilsin diye diğer mürettebat battaniyelerini ve yastıklarını vermişti. Kimse şikâyet etmedi. Değerli fotoğraflarını kaybedenler, bu kıymetli yadigârların öznelerini yirmi dört saat içinde canlı olarak görecekları düşün-cesiyle avundular. *Indomitable*’ı hatırlayanlar can kaybı olmadığını

için rahatlamıştı. Savaş onlara başka bir şey öğretmediyse de bunu öğretmişti.

“Limana kadar idare edebilecek misiniz?”

Highfield köprüüstünde oturdu, gri gökyüzü arasından beliren salt mavi yamaları izledi. Sanki gökyüzü önceki gece için özür diliyordu. “Bir günlük uzaklıktayız, hatta daha da az. Bir motorumuz çalışıyor. İdare etmememiz için bir sebep göremiyorum.”

“Yaşlı kız biraz acı çekmiş gibi.” McManus alçak sesle konuşuyordu. “Ve küçük bir kuş bana rahat edemeyecek kadar uzun süre mahsur kaldığını söylüyor.”

Highfield hem geminin acısını hem de kendi boğazındaki ağrıyı zihninden kovaladı. Kamarotunun onun için hazırladığı ballı limon suyundan bir yudum daha aldı. “İyiym efendim. Endişelenecek bir şey yok. Adamlarım... benimle ilgilendi.”

“Üstesinden gelmene sevindim. Raporuna bir göz atacağım. Hanımları daha fazla korkutmadan bu işi halledebilmen çok iyi oldu.” Gülüşü telsizin ucundan teneke sesi gibi yankılandı.

Highfield köprüüstünden çıkıp uçuş güvertesinde durdu. Geminin kış tarafında bir grup erkek güverte boyunca yavaşça ilerliyor, yukarı süzölmüş duman izlerini ovalıyorlardı. Gri, köpüklü suları onlar ilerledikçe dökülüyordu. Çökmeye başladığı için üzerinde yürünmesi güvenli olmayan bölgelerden kaçınarak çalışmaya devam ettiler. Bazı piyadeler de bu bölgelerin çevresine bariyer kurmakla meşguldü. Gözle görülür bir hasar vardı ama her şey kontrol altındaydı. Plymouth’a sağ salim varabileceklerdi.

Kaptan Highfield tek bir kişiyi bile kaybetmemişti.

Ve kimse, Highfield’ın köprüüstüne girmek üzere dönerken yavaşça bıraktığı titreşim nefesi duyacak kadar yakında değildi. Yine de kimsenin duymaması, bunun yaşanmadığı anlamına gelmiyordu.

En az yüz kadın kahvaltıdan itibaren ana ambar kapağının önünde sıraya girmişti ve sabırla kamaralarına girme iznini bekliyorlardı.

Eşyaların durumuyla ilgili sessiz sohbetler ediliyordu. El üstünde tutulan, özenle seçilmiş varış kıyafetlerinin su ve duman yüzünden belki de mahvolduğu korkusu yaygındı. Bu güvertede bariz bir hasar olmasa da duvardaki ya da ranzadaki bir iz, her şeyin ince bir is tabakasıyla kaplanmış olabileceğini akıllara düşürüyordu. Orada durmuş konuşurken, hoparlörden yapılan her anonsta giriş izninin geldiği beklentisiyle sessizleşirken, kuyruktaki kadın sayısı da git gide artıyordu.

Margaret tüm hantallığına rağmen kapak açıldığı anda içeri daldı. Diğer gelinler merdiven boşluğuna ulaştığında o kamarasına girmişti bile. “Maudie! Maudie!”

Kapı açıldı. Margaret eğildi ve iki ranzanın altına baktı. “Maudie!” diye haykırmaya devam etti.

“Kantine baktın mı? Çoğu kişi hâlâ orada oturuyor.” KHM’lerden biri başını içeri uzatmıştı. Margaret kafası karışmış bir halde dönüp ona baktı ve sonra kadının, başka bir gelini aradığını zannettiğini fark etti.

“Maudie!” Her battaniyenin altını kontrol etti, yatakları kaldırdı, ranzaların çarşaflarını umutsuzca yırttı. Hiçbir iz yoktu. Yataklarda, çantaların içinde değildi. Ara sıra gidip oturduğu Margaret’in şapkasında bile yoktu.

Margaret onu bekleyen arama çalışmasının boyutlarını kavradığı anda bir çığlık duydu. Bir an hiç kıpırdamadan durdu ve sonra birinin, “Bu da ne?” diye bağırıldığını duyduğu anda kendini kapıdan dışarı atıp banyolara giden koridorda yavaşça ilerledi.

Sonradan, aslında oraya ulaşmadan bile onu orada bulacağını bildiğini düşündü. Maudie’nin yatakhane dışında gemide bildiği tek yer burasıydı. Bu yüzden Margaret’i bulacağını düşündüğü tek yer burası olmalıydı. Kapı eşiğinde durdu, lavaboların çevresinde toplanan kızlara baktı. Bakışlarını takip ettiğinde kapının arkasına sıkışmış yatan küçük köpeği gördü. Fayanslarda koyu izler vardı, tırmalayarak dışarı çıkmaya çalışmış olmalıydı.

Margaret öne doğru bir atım attı ve nemli zeminde dizlerinin üzerine çöktü. Hıçkırıklarını tutamadı. Köpeğin kol ve bacakları kaskatı kesilmişti ve bedeni soğuktu. “Ah hayır. Olamaz, hayır.”

Margaret yüzünü bir çocuğunki gibi buruşturdu. Küçük köpeğin vücudunu toparlayarak kollarına aldı. “Maudie. Çok üzgünüm. Çok, çok özür dilerim.”

Birkaç dakika orada kaldı, ıslak tüylerini öpüyor, umutsuz olduğunu bile bile küçük bedenini hayata döndürmeye çalışıyordu. İzleyenlerin söylediğine göre aslında ağlamamış, yalnızca köpeği tutarak oturmuştu. Sanki büyük bir acıyı sindiriyordu. Sonunda, çevresindeki endişeli bakışlar fısıltıya dönüşünce hırkasını çıkardı ve köpeği ona sardı. Sonra, bir elini ıslı duvara dayayıp ayağa kalktı. Bohçayı kendine yakın tutuyordu, tıpkı bir bebeği tutar gibi.

“Birini... birini çağırmamı ister misin?” Bir kadın elini koluna koydu. Margaret ise onu duymamış gibiydi.

Acı acı ağlayan Margaret koridorda geldiği yöne doğru yürümeye başladı, kundağa sardığı yükünü sıkı sıkı tutuyordu. İşle kaplanmış eşyalarıyla meşgul olmayanlar bebeğin kimliğini merak ederek onu izliyordu.

Gemiye tedirgin bir sessizlik çökmüştü. Kamaralarına dönen kadınlar, eşyalarına gelen en büyük hasar isle kaplanması olsa da huzur içinde değildi. Geçirdikleri gece içinde bulundukları durumun tehlikesini göstermiş ve onları sarsmıştı. Yolculuk artık bir macera değildi. Bir anda, aralarında evde olma isteğiyle dolup taşmayan hiç kimse kalmamıştı. Ev dedikleri her ne çıkacaksa...

Frances kendini yatağa doğru kaldırırken KHM kolunun altından onu destekledi. Bu kadar küçük bir hareketin ona böyle hissettirmesine şaşırmıştı. Kadın üzerine bir battaniye örttü, sonra diğerini omuzlarına gelecek şekilde ayarladı. Piyade de diğer yandan destek

olan kolunu çekti ve Frances'in elini isteksizce bıraktı. Göz göze geldiler ve kızın bitkinliği kısa bir an için kayboldu.

"Ben iyiyim," dedi KHM'ye. "Teşekkür ederim ama gerçekten iyiyim. Kendi yatağında da rahat ederim."

"Doktor Duxbury suya giren herkesin birkaç saat müşahade altında kalması gerektiğini söylüyor. Hipotermi geçirebilirsiniz."

"Geçirmediğimden emin olabilirsiniz."

"Emir emirdir. Çay saatine kadar buradan çıkmış olursunuz." KHM, Avice'in yatağına ilerledi ve canlı, anaç bir hamleyle onu battaniyelere sardı. Bu hareket Frances'e bir anda Morotai'deki hastaneyi hatırlatmıştı. Ama aslında revirin yakınındaki bir odalardı. Frances çevresindeki kutulardan ve her yere nüfuz eden çamaşır suyu kokusundan, buranın temizlik malzemeleri deposu olduğunu tahmin ediyordu. Duvarlarda çizelgeler ve malzeme listeleri vardı. Kilitli dolaplar yanıcı olabilecek maddeler içeriyordu. Frances titredi.

"Odanın kusuruna bakmayın," diyordu KHM. "Reviri duman soluyan erkekler için kullanmamız gerekiyordu, sizi onlarla aynı yerde tutamazdık. İkinizi koyabileceğimiz tek yer burasıydı. Zaten sadece birkaç saat, değil mi?"

Yatağından santimler ötedeki piyade ona bakıyordu. Frances onun gözlerindeki sıcaklığı hissetti ve bu güven duygusunun tadını çıkardı. Onu gemiye taşıyıp yürümeye çalışırken beline doladığı kolunun baskısını hâlâ hissedebiliyordu. Başları birbirine o kadar yakındı ki eğer boynunu biraz öne eğse tenini teninde hissedebilecekti.

"Evet Bayan Radley, rahat mısınız?"

"İyiyim," dedi Avice gözlerini çevirmeden.

"Güzel. Benim yan odaya uğrayıp erkeklere bakmam gerekiyor. Sonra hemen dönmeye çalışacağım. Size temiz giysiler getirdim, kendinizi iyi hissettiğinizde değiştirebilirsiniz. Buraya bırakıyorum." Özenle katlanmış giysileri küçük bir dolabın üzerine yerleştirdi.

“Şimdi, eminim bir fincan çaya hayır demezsiniz. Piyade, siz bu şerefe nail olmak ister miydiniz? Aşağısı karmakarışık, mutfağa ulaşmak için çırpınmak istemiyorum.”

“Memnuniyetle.”

Piyadenin, kısa bir an onun elini sıktığını hissetti ve o an için bu odayı, Avice’i, yangını unuttu. O bir filikadaydı, gözleri bu adamın gözlerine kenetlenmişti, söylemek istediği her şeyi söylüyordu, söylemek isteyeceğine hiç inanmadığı her şeyi, tek bir kelimeyi bile atlamadan söylüyordu.

Frances, “O kesiklere daha sonra bakacağım,” diye mırıldandı ve yüzüne dokunma dürtüsüyle savaştık zorunda kaldı. Teninin parmak uçlarında nasıl bir his yaratacağını, o yaralı yüzü nasıl bir şefkatle tedavi edeceğini hayal etti.

Piyade kapıya doğru yürürken dönüp arkasına baktı. Frances’in hâlâ onu izlediğini görünce gülümsedi, bir elini fark etmeden saçına götürmüştü.

“Benimle burada tıklıp kalmak istemediğini düşünüyorum, öyle değil mi?” Piyade kapıyı kapattığı an Avice’in sesi sessizliği deldi.

Frances zihnini isteksiz de olsa gerçekliğe geri döndürdü. “Kimle olduğumu umursamıyorum,” diye cevap verdi soğukkanlılıkla.

Filikada geçirdikleri saatler sanki hiç yaşanmamıştı. Sanki bu kadın tarafından kurtarılmaktan rahatsız olan Avice, şimdi aralarındaki mesafeyi korumaya kararlıydı.

“Karnım ağrıyor. Bu korse çok dar. Çıkarmama yardım eder misin?”

Avice yavaşça yatağından çıktı. Saçları cansız, tuzlu tutamlara ayrılmıştı. Frances mesafeli bir tavırla onun mahvolmuş parti elbiselerini, sıkı korseyi ve sütyenini çıkarmasına yardımcı oldu. Avice’in yatağa dönmesine yardımcı olurken şeftali rengi ipek sabahlığın arkasına yavaşça yayılan lekeyi fark etti. Lekeli giysiyi tutmak için eğildi ve gördüğü şeyden emin oldu. Avice yatana kadar bekledi ve

sonra dimdik yanında durdu. “Sana bir şey söylemem gerekiyor,” dedi. “Kanaman var.”

Kutuların tepeleme yığıldığı küçük odada sessizce sabahlığı incelediler. Avice üzerinden çıkarıp yakut rengi lekeyi inceledi, o esnada leke hâlâ çarşafa yayılıyordu. Frances’in yüzünden bunun ne anlama geldiğini okumuştı. Davranışında gözle görülür bir değişme olmadı. Frances’in uzattığı temiz havluyu yorum yapmadan kabul etti.

“Çok üzgünüm,” dedi Frances. İçini bir keder kaplamıştı. “Sudan... suyun yarattığı şoktan olmuş olabilir.” Avice’in ona bağırmasını bekliyordu. Frances’e atfettiği günahlar listesine kaybettiği bu çocuğu da ekleme şansının hoşuna gideceğini düşünüyordu. Ama Avice hiçbir şey söylemedi. Sadece Frances’in *hareketsiz yat, bu havluyu buraya koy, bir ya da iki tane ağrı kesici al* gibi sessiz ricalarını yerine getirdi.

Sonunda konuştuğunda, “Böyle olması iyi oldu,” dedi. “Zavallı küçük piç...”

Kısa, şaşkınlık dolu bir sessizlik oldu. Sanki Avice bile kendi kelime seçimine şaşırmıştı.

Frances’in gözleri büyüdü.

Avice başını iki yana salladı. Sonra aniden doğrulup boğulan biri gibi öne doğru sallanırken feryat etmeye başladı. İç parçalayan hıçkırıklar küçük odayı doldurdu. Sonra genç kadın tekrar dar yatağa devrildi. Yüzünü çarşafın arasına gömdü. Boğuk gürültü, içinden sarsıntılar eşliğinde çıkıyordu.

Frances elbiseyi yere bırakıp sessizce Avice’in yatağına oturdu, sersemlemişti. Bu korkunç sese tahammül etmek imkânsızlaşana kadar öylece oturdu, sonra dayanamayıp kollarını kıza sarıp onu kucakladı. Avice onu itmedi, ona yaslanmadı da. Sanki kendi özel mutsuzluğuna o kadar sıkışmıştı ki Frances’in orada olduğunu bilmiyordu.

“Her şey yoluna girecek,” dedi Frances. Ancak bu sözlerine gerekçe gösteremeyeceğini bilse de. “Her şey yoluna girecek.”

Bir süre sonra hıçkırıklar dindi. Frances ilaç odasından daha fazla ağrı kesici aldı. Gerekirse diye bir tane de sakinleştirici almıştı. Geri döndüğünde Avice duvara dönmüş yatıyordu, altına bir yastığı destek yapmıştı. Gözlerini sildi, sonra Frances’e kıyafetini uzatmasını işaret etti, cebinden parçalanmış, nemli bir kâğıt çıkardı. “Al, şimdi bunu doğru düzgün okuyabilirsin,” dedi.

“İstenmiyor, Gelme mi?”

“Yok. Tabii beni istiyordur...”

Avice mektubu ona uzattı, bazı mesafeleri aştıklarının farkında olan Frances de kâğıdı aldı ve Atlantik sularında yüzmeyen parçaları bu sefer odaklanarak okumaya başladı.

Bunu sana çok uzun zaman önce söylemem gerekirdi. Ama seni seviyorum hayatım ve bunu söylediğimde üzülmene ya da seni kaybetmem ihtimaline dayanamadım... Lütfen beni yanlış anlama, gelmeni istemiyor değilim. Karımla aramdaki ilişkinin ağabey kardeş ilişkisi gibi olduğunu bilmelisin. Sen, hayatım, bana ondan çok daha fazlasını ifade ediyorsun...

Avustralya’da söylediğim her kelimeyi içimden gelerek söylediyimi bilmeni istiyorum. Ama anlamalısın, çocuklar çok küçük, ben de sorumluluklarımı önemsemeyecek bir tip değilim. Belki çocuklar biraz daha büyüdüğünde tekrar düşünebiliriz.

Biliyorum, senden çok şey istiyorum ama lütfen gemide kalan günlerinde bunun üzerine düşün. Kenara ayırdığım bir para var, seni Londra’da küçük, tatlı bir eve yerleştirebilirim. Ve haftada birkaç gece seninle olabilirim. Düşününce, Donanma’daki çoğu kadın, kocalarını bu kadar sık göremiyor...

Avice, her zaman önemli olan tek şeyin bizim birlikte olmamız olduğunu söyledin. Bunun gerçek olduğunu kanıtla bana hayatım...

Frances bu son kelimeleri sindirirken Avice'in yüzüne bakıp bakmaması gerektiğini bilmiyordu. Mutsuzluğuna sevindiğini sanmasını istemiyordu. "Ne yapacaksın?" diye sordu dikkatlice.

"Eve gideceğim herhalde. Şey varken yapamazdım... Ama artık herhalde hiçbir şey yaşanmamış gibi olur. Bunların hiçbiri yaşanmamış gibi. Zaten ailem gitmemi istememişti." Sesi zayıf ve soğuktu.

"İyi olacaksın, biliyorsun."

Buna verdiği tepkide eski Avice'ten bir şeyler vardı. Frances'e, söylediği şeyin değersiz olduğunu anlatan bir kibir... Avice mektubu yatak örtüsünün üzerine bıraktı. Artık Frances'e bakışı çırpılıpaktı, utanmıyordu. "Yaşamaya nasıl devam ediyorsun," diye sordu. "Üzerindeki bu yük? Bu utançla?"

Frances bu sefer, kelimelerin kulağa geldiği kadar ağır olmadığını anladı. Avice'in solgun yüzünün ardında, gözlerinde içten bir merak vardı. Kelimelerini özenle seçti. "Sanırım hepimizin bir şeyler taşıdığını keşfettim. Bir utancın yükünü..."

Frances kızın altına uzandı, havluyu çekti ve lekenin boyutunu kontrol etti. Tedbirli bir şekilde kaldırdı ve kıza yeni bir havlu uzattı.

Avice yatakta döndü. "Ve sen yükünü artık bıraktın. Çünkü seni kabul etmeye hazır birini buldun. Geçmişine rağmen."

"Geçmişimden utanmıyorum Avice." Frances kirli eşyaları KHM'nin çamaşırhaneye götürmesi için bir yere kaldırdı. Sonra yatağa oturdu. "Şunu bilsen iyi olur, hayatımda utandığım tek bir şey yaptım. Ve o da sandığın şey değildi."

Avustralya Ordusu Hemşirelik Hizmetleri Wayville'de, kamp hastanesinin yakınında yeni işe alımlar için bir istasyon kurmuştu. Frances bir süredir Sidney Showground Hastanesi'nde stajyer hemşirelik yapıyordu. Eğitim masraflarını karşılamak için Brisbane'de iyi bir ailenin yanında çalışmıştı ve şimdi bekâr olması, tıbbi açıdan

uygunluğu, ona muhtaç kimse olmayışı ve başhemşiresinden getirdiği parlak referansı ile yeni kurulan Avustralya Genel Hastanesi onu almaya hevesliydi. Yaşı konusunda yalan söylemek zorunda kalmıştı ama yeni doğum tarihini hesaplarken başhekimin ona attığı bakış, bunu yapan ilk kişi olmadığını belli etmişti. Sonuçta bir savaş yaşıyordu.

AGH'ye katılmak, dedi. *Eve dönmek gibidir*. Hemşireler metanetli, becerikli, neşeli, şefkatli ve hepsinin ötesinde profesyoneldi. Hayatında onu olduğu gibi kabul eden, emeğini ve adanmışlığını takdir eden ilk insanlardı. Avustralya'nın her tarafından gelen bu insanlar geçmişini hiç merak etmiyordu. Çoğunun kocası ya da ona bağımlı kimsenin olmamasıyla ilgili bir sebebi vardı ve aralarında bununla ilgili konuşmak isteyen nadirdi. Ayrıca işlerinin gereklilikleri sadece günü, şimdiyi yaşamalarını mecbur kılıyordu.

Annesiyle iletişim kurmaya çalışmamıştı. Bunun karakterinde merhametsiz bir damara işaret ettiğini düşünüyordu ama kendisiyle ilgili bu ağır bilgi bile fikrini değiştirmesini sağlamamıştı.

Birkaç yıl boyunca Northfield'da, Port Moresby'de ve en sonunda da Chalkie'yle tanıştığı Morotai'da birlikte çalıştılar. Bu süre içinde başına gelen şeyin, bir insanın başına gelebilecek en kötü şey olmadığını öğrenmişti. Savaş adına yapılan zulümleri düşündüğünde bu hiçbir şey değildi. Ölmek üzere olan adamları tutmuş, kusmak istemesine neden olan yaralara pansuman yapmıştı, berbat kokan tuvaletleri temizlemiş, kokuşmuş çarşafı yıkamıştı. Fazla kullanılmaktan ve küften yıpranmış çadırların kurulmasına yardım etmişti. Ama yine de hayatı boyunca bu kadar mutlu olmadığını hissediyordu.

Erkekler ona âşık olmuştu. Hastanede bu gayet olağandı; çoğu uzun süredir bir kızla karşılaşmıyordu. Birkaç nazik kelime ve bir gülümsemeden sonra hemşirelere sahip oldukları ya da olmadıkları birçok özelliği yakıştırırlardı. Chalkie'nin de onlardan biri olduğunu düşünmüştü. Bulanık bilinci yüzünden gülümsemesini yanlış anlıyordu. Günde en az bir kere evlenme teklif eder ve

Frances de diğerlerine yaptığı gibi pek aldırış etmezdi. Evlenmeyi kesinlikle düşünmüyordu.

Ta ki topçu subayının geldiği güne kadar.

“Âşık olduğun adam o muydu?”

“Hayır. Beni tanıyan adam oydu.” Bunu söylerken yutkundu. “Yıllar önce yaşadığım otelin yakınında görev yapan birlikten geliyordu. Bir gün Avustralya’yı terk etmek zorunda kalacağımı biliyordum, ancak bu sayede kaçabileceğimi...” Duraksadı. “O yüzden kabul etmeye karar verdim.”

“O biliyor muydu? Kocan?”

Frances ellerini sessizce kucağında tutuyordu. Önce parmaklarını birleştirdi, ayırdı, sonra tekrar birleştirdi. “Onu tanıdığım birkaç hafta boyunca bilinci çoğunlukla bulanıktı. Yüzümü biliyordu. Bazı günler çoktan evlendiğimizi zannederdi. Ara sıra bana Violet diye seslenirdi. Biri bunun, kaybettiği kardeşinin adı olduğunu söylemişti. Bazen de gece geç saatlerde elini tutmamı ve ona şarkı söylememi isterdi. Ağrısı arttığında berbat sesime rağmen ona şarkı söylerdim.” Hafifçe gülümsedi. “Hayatımda bu kadar nazik bir adam tanımamıştım. Onunla evleneceğimi söylediğim gün mutluluktan ağladı.”

Avice’in gözleri acıyla kapandı ve Frances kramp geçene kadar bekledi. Sonra devam etti, sesi kararan odada son derece berrak çıkıyordu. “Bir birlik komutanı vardı, Yüzbaşı Baillie. O, Chalkie’nin ailesi olmadığını biliyordu. Benim bu evlilikten pek bir çıkarım olmadığını da biliyordu, Chalkie’yi mutlu edeceğimi de. O yüzden tahminimce çoğunun evet demeyeceği bir durumda o evlenmemizi kabul etti. Yaptığım şey benim açımdan onurlu bir şey değildi ama onu gerçekten önemsiyordum.”

“Ve çıkış biletini alacağını da biliyordun.”

“Evet.” Hüzünlü bir gülümseme dudaklarında gidip geldi. “Gerçekten de ironik, değil mi? Benim gibi geçmişe sahip bir kız, ona elini sürmeyen tek erkekle evleniyor.”

“Ama en azından itibarını korumayı başarmışsın.”

“Hayır, bu olmadı.” Frances eteğiyle oynadı, üzerinde hâlâ filikada giydiği, tuzdan sertleşmiş, kirli eteği vardı. “Chalkie’yle evlenmeden birkaç gün önce, yemekhane çadırının dışında oturmuş bandajları yıkıyordum ki o topçu subayı geldi ve... elini eteğimin altından sokmaya çalıştı. Çığlık attım ve yüzüne sert bir yumruk geçirdim. Ondan kurtulmamın tek yolu buydu. Ama diğer hemşireler koşarak geldiğinde onlara bir tek bu işe yaradığımı söyledi. Beni Aynsville’den tanıdığını anlattı. Sonucu belirleyen buydu, anlıyor musun? Orası çok küçük bir kasabaydı ve nereden geldiğimi onlara söylemişti. İnsanlar da bunun doğru olduğunu anlamışlardı.” Duraksadı. “Birini öldürdüğümü söylesem herhalde kabullenmeleri daha kolay olurdu.”

“Chalkie’ye söyleyen oldu mu?”

“Hayır. Sanırım ona acıdıkları için söylemediler. Ha, bazıları görmezden gelmeyi tercih etti. Sanırım ölüme bu kadar yakın olduğunda insanların itibarı önemini yitiriyor. Ama hepsi bana karşı ne hissettiğini ve ne kadar kırılgan olduğunu biliyordu. Erkekler birbirlerine sadıklar... Bazen bu garip biçimlerde ortaya çıkabiliyor.”

“Peki hemşireler seni benim gibi yargıladı mı?”

“Evet, çoğu. Sanırım başhemşire farklı bir bakış açısını benimsedi. Uzun zaman birlikte çalışmıştık. Beni tanıyordu, beni başka bir şey olarak tanıyordu. Chalkie’nin bana verdiğinin tadını çıkarmamı söyledi. Çoğu insanın hayatta ikinci bir şansı olmuyor.”

Avise uzandı ve gözünü tavana dikti. “Sanırım haklıymış. Kimse bilmek zorunda değil. Hiç kimse hiçbir şey bilmek zorunda değil.”

Frances bir kaşını kaldırdı, ikna olmamıştı. “Tüm bunlardan sonra bile mi?”

Avise omuzlarını silkti. “İngiltere büyük bir yer. Bir sürü insan var. Chalkie sana iyi bakacaktır.”

Frances cevap veremeyince Avice sordu. “Sonunda ona kimse söylemedi, değil mi? Olanlardan sonra...”

“Hayır,” dedi Frances. “Kimse söylemedi.”

Kapının diğer tarafında, elinde hâlâ buz gibi olmuş çay fincanlarını tutup konuşulanları dinleyen piyade, kafasını sert yüzeyden yavaşça çekti ve gözlerini kapattı.

23

Bazı romantik ilişkiler yaşandı ve birkaç evlilik gerçekleşti. Hollanda topraklarında olduğu için birçok belge imzalanması gerekiyordu... Evlilik yüzüğünü diş hekimi genelde aeratör başlığıyla yapardı ve gelinlikler beyaz cibinliklerden koğuş üniformalarına kadar çeşitli malzemelerden tasarlanırdı... Ordu politikasına göre gelin kısa bir süre sonra Avustralya'ya dönerdi.

Joan Crouch, *Özel Bir Görev*

Morotai, Halmahera Adaları, 1946

“Kuraldışı olduğunu biliyorum,” dedi Audrey Marshall. “Ama onları gördünüz. O kızın yaşadıklarını gördünüz.”

“Bunlara inanmakta güçlük çekiyorum.”

“O daha bir çocuktu Charles. Bana söylediğine göre on beş yaşındaymış.”

“Hakkını vereyim, oğlan ona çok düşkün.”

“O zaman ne zararı olur ki?”

Başhemşire bir çekmeceyi açtı ve soluk kahverengi sıvıyla dolu bir şişe çıkardı. Havaya kaldırıp başını salladı ve masasının üzerinde, sürahide duran klorlu sudan eklemekten vazgeçti. Bu

konuşmayı daha önce yapacaklardı ama Amerikan radar ünitesine giden yolda bir kaza yaşanmıştı. Bir cip, Hollandalı malzeme kamyonuyla çarpışıp takla atmış, bir adam ölmüş, iki kişi yaralanmıştı. Yüzbaşı Baillie, Hollandalı yetkililerle bir saatten uzun süren bir görüşme yapmış, belgeleri doldurmuş ve olayı birlik komutanıyla tartışmıştı. Adamlardan biri yanında komutan postası olarak görev yapıyordu; bu olay üzerine sarsılmış, bitkin düşmüştü.

Bir yudum aldı, bu yeni sorunu her şeyin üzerinde görmek istemediği açıldı. “Her türlü sıkıntıya neden olabilir. Adamın aklı başında değil.”

“Kızı sevdiğini biliyor. Mutlu olacaktır. Hem ayrıca, kız ne yapabilir? Herkes öğrendiğine göre burada kalıp hemşireliğe devam edemez. Avustralya’da da kalamaz.”

“Yapmayın yahu, kocaman yer.”

“Onu burada buldular, bulmadılar mı?”

“Bilmiyorum...”

Başhemşire masanın üzerine eğildi. “O iyi bir hemşire Charles. İyi bir kız. Adamların için neler yaptığını düşün. Petersen ve Mills’i düşün. O’Halloran’ı ve o perişan halini düşün.”

“Biliyorum.”

“Ne zararı olacak? Oğlanın parası yok, var mı? Ailesi olmadığını da söyledin.” Sesini biraz alçalttı. “Ne kadar hasta olduğunu sen de benim kadar iyi biliyorsun.”

“Böyle bir şeyi teşvik etmemek için ne kadar uğraştığımı da biliyorsun. En başta o kahrolası evrak işleri yüzünden.”

“Hollandalılarla aran iyi. Kendin söyledin. Onlara ne versen imzalayacaklar.”

“Bunun mantıklı bir fikir olduğuna emin misin?”

“Çocuğa biraz olsun mutluluk getirecek, kıza da bir yardım eli uzatmış olacak. İngiltere’ye gitme hakkı olacak. Orada harika bir hemşire olacağına eminim. Bunun ne zararı olabilir?”

Charles Baillie derin bir iç geçirdi. Gözlüğünü masaya koydu ve karşısındaki kadına döndü. “Senin istediğin bir şeyi reddetmek kolay değil Audrey.”

Kadın, savaşın kazanıldığını bilen birinin memnuniyetiyle gülümsedi. “Yapmam gerekeni yapacağım,” dedi.

Papaz pragmatik bir adamdı. Gördüğü acı ve ıstıraptan bıktığı için yardım etmeyi kabul etti. En sevdiklerinden biri olan genç hemşire, evliliğin kurtarıcı gücünün mükemmel bir örneği olacaktı. Ve yanındaki zavallı çocuğun son haftalarda yaşadığı dehşetten biraz olsun sıyrılmasına yardımcı dokunacaksa Tanrı’nın anlayış göstereceğine emindi. Başhemşire ona teşekkür ettiğinde papaz ona, Kadir-i Mutlak’ın, kimsenin tahmin etmediği kadar pragmatist olduğunu düşündüğünü söylemişti.

Buldukları çözümden dolayı kendilerini tebrik edip belki de planlarının söz konusu öznelere tarafından nasıl karşılanacağına dair ufak bir merak duyarak üçü başhemşirenin ofisinde, iyi niyetlerini bir içkiyle daha kutlayacak kadar uzun süre oturdular. *Tıbbi amaçlar için tabii ki*, demişti başhemşire sırtarak ve Yüzbaşı Baillie’nin yüzündeki solgunluğa dikkat çekerek. Solgun yüzlü bir adam görmeye dayanamaz, her zaman kansız olup olmadığını kontrol etmek isterdi.

“Kanımla ilgili tek sorun içinde yeterince viski dolaşmaması,” diye mırıldandı yüzbaşı.

Hemşire Luke’a, onun müstakbel kocasına, savaşın sonlanmasına ve tabii bir de Churchill’e kadeh kaldırdılar. Saat onu biraz geçe koğuş çadırına yürüdüler. Astlarının karşısında dururken biraz daha dik, biraz daha az rahatları.

Masasında oturmuş bir mektup okuyan hemşire, “B Koğuşu’nda,” dedi.

Başhemşire de zafer kazanmışçasına, “Onbaşı Mackenzie’yle,” dedi ve Yüzbaşı Baillie’ye döndü. Bu herkes için iyi olacaktı. “Orada, gördün mü?”

Yatakların arasındaki kumlu patikadan, uyumuş erkekleri uyandırmamaya dikkat ederek yürüdüler. Sonra bir sonraki koğuşa geçmek için perdeyi çektiler. Yüzbaşı Baillie, ensesine konan sivrisineği tokatlarken küfretti. Sonra durdular.

Hemşire Luke onların girdiğini duyunca başını kaldırdı. Onlara kocaman, ne ifade ettiği anlaşılmayan gözlerle baktı. Alfred “Chalkie” Mackenzie’nin yatağına eğilmişti ve yatağın dörtte üçü hâlâ cibinlikle kaplıydı. Onbaşının yüzüne beyaz, Donanma’ya ait bir çarşaf örtüyordu.

Piyade iki yeni, hâlâ sıcak fincan çayla döndüğünde Avice uyuyordu. Kapıyı iki kere çalıp girdi ve küçük odayı geçerken ayaklarına baktı. İki fincanı yatakların arasındaki masaya yerleştirdi. İçten içe KHM’nin de onlarla olmasını umuyordu.

Frances, Avice’in başında oturuyordu. Belli ki onu görmeyi beklemiyordu çünkü yerinde sıçradı. Yanaklarına hafifçe renk gelmişti. Piyade onun bitkin göründüğünü düşündü. Birkaç saat önce olsa ona dokunma isteğine teslim olabilirdi. Ancak şimdi, söylediklerini duyduktan sonra bunu yapmayacağını biliyordu. Kapıya doğru yürüdü ve durdu, bacakları açık, omuzları dikti. Sanki kendisine bir şey kanıtlamaya çalışıyordu.

“Seni... seni beklemiyordum,” dedi Frances. “Başka bir şey için çağrıldığını sanmıştım.”

“Bu kadar uzun sürdüğü için üzgünüm.”

“Doktor Duxbury benim için tehlikenin geçtiğini söyledi. Eşyalarımı toplayıp döneceğim. Avice herhalde geceyi burada geçirecek. İyi olduğunu kontrol etmek için tekrar gelebilirim. Biraz gergin.”

“O iyi mi?”

“İyi olacak,” dedi Frances. “Ben de gidip Maggie’yi bulacağım. O nasıl?”

“Çok iyi değil. Köpek...”

“Ah.” Yüzü düştü. “Ah, hayır. Tek başına mı şimdi?”

“Senin yanında olman onu mutlu edecektir.” Frances hâlâ üstünü değiştirmemişti ve piyade, onun yanağındaki siyah lekeyi silmeye can atıyordu. Ellerini arkasında birleştirdi.

Frances öne doğru bir adım atıp arkasına dönüp uyuyan Avice’e baktı. “Söylediklerini düşündüm...” dedi. Sesi alçak ve gizli bir plan yapar gibiydi. “Savaşın hepimize gurur duymadığımız şeyler yaptırdığını söylemiştin. Sen bunu söyleyene kadar yalnız olduğumu sanıyordum...”

Piyade bunu beklemiyordu. Geriye doğru bir adım attı, konuşabileceğinden emin değildi. Bir yanıyla kıza durmasını haykırmak istiyor, diğer yandan söyleyeceklerini duymak için yanıp tutuşuyordu.

“Her zaman birbirimizle... dürüstçe konuşmadığımızı biliyorum. Bunun... karmaşık olduğunu, diğer bağlılıkların her zaman...” Frances sustu, gözlerini Nicol’e dikmişti. “Ama sana bunun için teşekkür etmek istedim. Bana söylediğin şey için sana her zaman minnettar olacağım. Birbirimizi tanıdığımız için her zaman çok memnun olacağım...” Son sözleri aceleyle söylemiş, sanki hâlâ cesareti varken içinden zorla çıkarmak zorunda kalmıştı.

Piyade kendini bir anda küçük, sefil hissetti. “Evet. Şey...” dedi. Bir yandan da sözcükleri bir araya getirmeye çalışıyordu. “Arkadaş edinmek her zaman güzeldir.” Ve şunu eklemek için ağzını açarken bile kötü biri olduğunu hissediyordu: “Hanımefendi.”

Kısa bir sessizlik oldu.

“Hanımefendi mi?” diye tekrarladı Frances. Utangaç gülümsemesi kaybolmuştu. Bu o kadar incelikli bir hareketti ki piyade yalnızca kendisinin fark edebileceğini düşündü. *Başka seçeneğimi yok,* diye bağırmak istedi kıza. *Bunu senin için yapıyorum.*

Frances piyadenin yüzünü inceledi. Orada bulduğu şey aşağıya ve ondan uzağa bakmasına neden oldu.

“Üzgünüm,” dedi piyade. “Gitmem gerekiyor. Yapılacak işler var. Ama... İngiltere’yi seveceksin.”

“Teşekkür ederim. Konferanslarda İngiltere hakkında çok şey duydum.”

Sözlerindeki azarlama piyadeye yumruk gibi gelmişti. “Bak... Umarım beni her zaman...” elleri iki yanında kaskatı duruyordu. “...arkadaşın olarak görürsün,” dedi kıza. Bu kelime kulağına daha önce hiç bu kadar nahoş gelmemiştir.

Frances hızla gözlerini kırtptı. Nicol utançla uzakta bir noktaya bakıyordu.

“Çok nazıksın ama sanmıyorum Piyade,” dedi Frances. Nefesini yavaşça bıraktı, sonra döndü ve yatağındaki küçük kıyafet yığınına tekrar katlamaya başladı. Karşı saldırıya geçen sesi, incindiği için keskin çıkmıştı: “Sonuçta adını bile bilmiyorum.”

Margaret uçuş güvertesinin kış tarafında, palamarların yanında duruyordu. Kalınlaşmış belini bir hırkayla sarmıştı. Eşarp ise saçının yüzüne çarpmasını önlemeye çalışıyor ama başaramıyordu. Sırtını köprüüstüne vermişti ve başını kollarının arasındaki bohçaya gömmüştü.

Gökyüzü kararmıştı; yağmur yüklü bulutlar havada yoğun ve kasvetli bir şekilde sallanıyordu. Tur atan iri bir albatros geminin peşine takılmıştı. Sanki görünmez kablolarla bağlıymış gibi ısı dalgalarıyla süzülüyordu. Margaret zaman zaman önündeki küçük bohçaya bakıyordu ve yün kumaşa daha fazla gözyaşı damlıyor, kumaşta küçük, düzensiz koyuluklar oluşturuyordu. Gözyaşlarını baş parmağıyla nazıkçe sildi ve kaskatı kesilmiş küçük bedenden yeniden sessizce özür diledi.

Rüzgâr ve eşarbından dolayı, Frances’in yanma geldiğini duymamıştı. Onu gördüğünde ne kadar zamandır orada durduğundan emin olamadı. “Onu denize bırakacağım...” dedi. “Ama yapabilmek için cesaretimi toplamaya çalışıyorum, anlıyor musun?”

“Çok üzgünüm Maggie.” Frances’in gözleri kederli, Margaret’a uzattığı eli ise çekingendi.

Margaret avucunun içiyle gözlerini sildi. Başını iki yana salladı ve kendini kontrol edememenin mutsuzluğuyla bir, “Ah!” sesi çıkardı.

Denizle gökyüzü arasında belirgin bir farklılık yok gibi görünüyordu, karanlık ve tatsız sular ufukta aydınlanıyor, sonra da yuvarlanan bulutların içinde kayboluyordu. Hiçliğe yelken açmış gibilerdi; sanki yolculuğun kendisi bile kör bir inancın simgesi idi.

Bir süre sonra, henüz hazır hissetmese de Margaret bir adım öne çıktı. Bir an tereddüt etti, küçük bedeni kendininkine sıkıca bastırdı, içinde hayat olsa yapmaya cesaret edemeyeceği kadar sıkıca bastırıyordu.

Sonra öne eğildi, boğazından bir ses kaçırıyordu ve küçük bohçayı suya bıraktı. Hiçbir ses duyulmamıştı.

Beyaz boğumlu parmaklarıyla küpeşteyi tuttu, şimdi bile dalgaların ne kadar yukarısında durduğunu şaşkınlıkla izliyordu. Geminin durması için bağırarak, kaybettiğini geri almamak için kendini zor tutuyordu. Deniz aniden çok büyük görünmüştü gözüne. Huzurlu bir sonda ziyade soğuk bir intikam aracıydı sanki. Ve Margaret kollarında dayanılmaz bir boşluk hissediyordu.

Yanındaki Frances sessizce denizi işaret etti. Bej hırka çok aşağıda, suyun yüzeyinde görünür olmuştu. Sonra köpüklü dümen suyunun içinde kayboldu. Onu tekrar görmediler. Sessizce durdular, esintinin kıyafetlerini sırtlarına yapıştırmasına izin verdiler. *Victoria*’nın dümen suyunun köpürmesini, yükselmesini, dağılmasını ve kaybolmasını izlediler.

“Delirdik mi biz Frances?” diye sordu en sonunda.

“Ne?”

“Nasıl bir halt ettik biz?”

“Neyi kastettiğini anlamıyorum...”

“Her şeyimizi bıraktık, sevdiğimiz bütün insanları, evleri, güvenliğimizi. Ve ne için? Jean gibi tecavüze uğramak ve fahişe olarak etiketlenmek için mi? Kahrolası Donanma tarafından

geçmişinin sorgulanması için mi? Sanki bir suçluymuşsun gibi... Bunların hepsine katlanıp sonra istenmediğini duymak için mi? Çünkü garantisi yok, değil mi? Bu adamların ve ailelerinin bizi isteyip istemeyeceğini bilmiyoruz değil mi?”

Sesi rüzgâra takılmıştı.

“İngiltere hakkında ne biliyorum ki? Joe ya da ailesi hakkında gerçekten ne biliyorum? Bebeklerden ne anlarım? Daha kendi kahrolası köpeğime bakamadım...” Başı öne düştü.

Altlarındaki ıslak güverteyi, diğer tarafta boya yapan ustaların bakışlarını umursamıyorlardı.

“Biliyor musun, söylemeden edemeyeceğim... Sanırım korkunç bir hata yaptım. Bir fikre kapıldım, belki de babam ve oğlanlar için yemek ve temizlik yapmaktan kaçmak istedim. Şimdiyse buradayım ve tek istediğim ailemle beraber olmak. Ailemi geri istiyorum Frances. Annemi istiyorum.” Acı acı ağlıyordu. “Köpeğimi istiyorum.”

Gözleri yaşlardan göremezken Frances’in ince ve güçlü kollarının onu sardığını hissetti. “Hayır Maggie, hayır. Her şey güzel olacak. Seni seven bir erkeğin var. Seni gerçekten seven... Her şey iyi olacak.”

Margaret ikna edilmek istiyordu. “Burada yaşananlardan sonra nasıl söyleyebiliyorsun bunu?”

“Joe milyonda bir bulunan bir insan Maggie. Onu tanımasam da bunu ben bile biliyorum. Ve önünde harika bir hayat var çünkü seni sevmemeleri imkânsız. Ayrıca çok güzel bir bebeğin olacak ve onu hayal edemeyeceğin kadar çok seveceksin. Ah, keşke bilsen, benim ne kadar...”

Frances’in yüzü buruştu ve göğsünde sanki bir volkan patladı. Ve sonra onu durdurulması imkânsız bir gözyaşı sağanağı takip etti. Margaret’ı teselli etmek için sarılması aslında kendi tesellisine dönüştü. Özür dilemeye, kendini toplamaya çalıştı. Sonra özür diler gibi elini salladı ama kendini durduramadı.

Margaret şaşkınlık içindeydi. Kendini toparlayıp onu tuttu “Sakin ol,” dedi güçsüzce. “Sakin ol Frances, hadi... hadi. Hiç senin yapacağın bir şey değil bu...” Saçı önceki geceki haliyle duruyordu. *Herhalde şoktan,* diye düşünen Margaret, iki kızın çalkalanan denize düşüşünü hatırladı. Frances’in iyi olup olmadığını kontrol etmediği için kendini suçlu hissetti. İçinden özür dileyerek onu sardı ve fırtınanın dinmesini bekledi.

“Haklısın. İyi olacağız,” diye mırıldandı saçını okşayarak. “Belki birbirimize yakın yaşarız, kim bilir? Ve bana yazacaksın Frances. Buralarda başka hiç kimsem yok, Avice desen onun zaten kendine hayrı yok. Yani anlayacağın senden başka kimsem yok...”

“Ben senin düşündüğün insan değilim.” Frances artık dikkat çekecek kadar şiddetli ağılıyordu. Bir grup gemici uçuş güvertesinin diğer ucunda durmuş sigara içerek onları izliyordu. “Anlatmaya nereden başlasam...”

“Ah, yapma ama! Hepsini geride bırakmanın zamanı geldi.” Kendi gözlerini sildi. “Bak, bence sen harika bir kızsın. Bilmem gerekeni biliyorum, bilmem gerekemeyeni de biraz biliyorum. Ve biliyor musun? Senin hâlâ harika bir kız olduğunu düşünüyorum. Ve benimle kahrolası iletişimini sürdürsen iyi edersin.

“Sen gerçekten de... çok kibarsın.”

“Şişmansın diyecektin, değil mi?”

Frances ruh haline rağmen gülümsedi.

“Hey! Siz ikiniz! Oradan uzaklaşın!”

“Döndüklerinde subayın adadan seslendiğini ve el salladığını gördüler. Margaret, Frances’e döndü. “Ah, hadi kızım. Duygusal-laşma bu kadar. Senden hiç beklemezdim.”

“Of Maggie... O kadar...”

“Hayır,” dedi. “Bu bizim için yeni bir başlangıç Frances. Her şey yeniden başlıyor. Dedğin gibi, her şey iyi olacak. İyi olmasını sağlayacağız.”

Frances'e sarıldı ve birlikte devasa güvertede yürümeye başladılar. "Sonuçta kahrolası bir hiç için gelmiş olamayız, değil mi? Her şeyi yoluna koymak zorundayız."

Yemekten sonra yatakhaneye indiklerinde erkekler hâlâ çalışıyordu. Fırçalıyor, cilalıyor, boyuyor, homurdanıyorlardı. Konuşmaları, eşyalarını toplayan gelinlerin hararetli gevezeliklerine rağmen koridorlarda duyulabiliyordu. *Amaç ne ki*, diye mırıldanıyordu erkekler birbirine. Gemi zaten hurdaya çıkacaktı. Kahrolası Highfield onlara neden bir gün izin vermemişti? Savaşın bittiğinden haberi yok muydu? Frances her şeye rağmen rahatlamıştı. Kaptanı yangından beri görmemişti ve mürettebatın sözleri, onun nasıl olduğu hakkında bilmesi gereken her şeyi anlatıyordu.

Kapaktan geçip yatakhane bölgesine geldiklerinde bir yanıyla piyadeyi orada dururken bulacağını umuyordu. Bu gece nöbet tutan kimse olmasa da onun dışarıda olacağını, ayaklarını her zamanki pozisyonunda sabitlediğini, gözlerinin sessiz bir suç ortaklığıyla onunkilere kaydığını düşünüyordu.

Ama koridor boştu, aynı bir üst kattaki gibi, yalnızca oradan oraya koşturan, ödünç verilmiş makyaj malzemelerini geri isteyen, gemiden inerken giyecekleri kıyafet konusunda birbirine fikir veren kadınlar vardı. Belki de en iyisi buydu. Duygularının gereğinden fazla su yüzüne çıktığını hissediyordu, sanki gemide kol gezen histeri ve korkulu bekleyiş ona da bulaşmıştı.

"İyi akşamlar Bayan Mackenzie." Krem rengi keten kumaştan bir takım elbise giymiş Vincent Duxbury'ydi bu. "Anladığım kadarıyla sizinle daha sonra revirde görüşeceğiz. Sizi görev başında görmek güzel." Şapkasıyla onlara selam verdi ve neşeyle yürümeye devam etti. Frances'in tahminine göre ıslıkla *Frankie and Johnny*'yi çalışıyordu.

Bayan Mackenzie. Hemşire Mackenzie. Her şeyin farklı olmasını dilemenin bir anlamı yok, dedi kendi kendine Margaret'in küçük

odaya girmesine yardım ederken. Hiçbir zaman da olmamıştı. Bunu herkesten çok Frances biliyordu.

Margaret'ı dokuz buçuğu biraz geçe yatakhaneyle bırakmıştı. Keder ve hamileliğin getirdiği bitkinlik, zavallı kızda birleşerek tatlı bir narkolepsi etkisi yaratmıştı. Margaret çoğu gece, hatta son zamanlarda gecede iki ya da üç kere olmak üzere, uykulu bir halde koridorun sonundaki lavabolara yürümek zorunda kalıyordu. Geçerken hâlâ nöbette olan piyadelere başıyla selam verirdi. Bu gece ise uyanamamıştı ve revirdeki Avice'in yanına dönmekte olan Frances bundan memnundu.

Sessiz koridor boyunca ilerledi, kapalı kapıları bir bir geçerken yumuşak ayakkabıları neredeyse hiç ses çıkarmıyordu. Bu gece diğer kamaralarda hava, özgürce sürülen yüz kremleriyle ağırlaşmıştı. Duvarlar dikkatle yıkanıp ütülenmiş giysilerle parlıyor, gelinlerin uykuları bigudiler, firketeler ve heyecanlı rüyalarla bölünüyordu. *Bizim kamaramızda değil*, diye düşündü Frances. Margaret saçlarını bigudilemeyi denemiş, sonra küfrederek vazgeçmişti. Eğer Joe beni bu halimle istemiyorsa saçımı kahrolası Shirley Temple gibi yapmamın bir anlamı yok, diye mantık yürütmüştü.

Ve Frances, saçları bigudilenmemiş, düşünceleri dışarıdaki denizler kadar karanlık, su baskınına önlemeye çalışan bir denizci gibi, zihninin kapaklarını düşünülmemesi gerekenlere karşı kapatmaya çalışarak yürüdü. Revire giden basamakları hızla tırmandı ve kolunun altında bir paket taşıyan bir tayfaya başıyla selam verdi.

Revire ulaşmadan bir yerlerde şarkı söylendiğini duydu. Dinlerken de kaynağını çözmeye çalıştı. Çatlak seslerden ve şarkıların sözlerinden, Dr. Duxbury'nin erkeklere gösteri şarkıları söylediğini çıkardı. Armonilerin gevşekliğinden revirde bir önceki güne kıyasla steril alkol stoklarında azalma olabileceğini düşündü. Başka zaman olsa onu ihbar edebilir ya da içeri girip kendisi uyarabilirdi. Şimdiyse sessiz durmayı tercih etmişti. Gemide yalnızca son birkaç saatleri kalmıştı. Erkeklerin şarkı söylemesini yargılamak ona mı düşmüştü?

Şarkı hüzünlü bir havayla sona erdi. Frances sessizce içeri girdi ve loş ışıktaki, yatakta solgun ve hareketsiz yatan kızı izledi.

Avice için en kötüsü sona ermişti. Şimdi uyuyordu, solgun ve bir şekilde küçülmüş görünüyordu. Pike ve Donanma ürünü sert battaniye boynuna kadar çekilmişti. Uykusunda kaşlarını çattı, sanki önündeki haftalarda onu bekleyen sınavları şimdiden içinde yaşıyordu.

Işığı açmadı ama boş yatağa tırmanmak yerine yanındaki sandalyeye yürüyüp oturdu. Bir süre orada kaldı, çevresindeki karton kutulara baktı ve yeniden başlayan şarkıyı dinledi. Ara sıra öksürüklerle ya da Dr. Duxbury'nin alternatif yorumlar önermek için araya girmesiyle kesiliyordu. Bitişik odadaki sesin altında kalan motoru dinledi. Eskisinden daha zayıf ve daha az dinamikti. İsteksiz gemiyi limana gitmeye zorlarken kan ter içinde kalan ateşçilerin nasıl lanet okuduğunu hayal etti. Dümenciye düşündü, telsiz operatörünü, nöbetçileri ve koca gemide hâlâ uyanık olan diğer herkesi... Ailelerine dönüşlerini, onları bekleyen değişimi düşündüklerini hayal etti. Üstlerindeki görkemli meskeninde Kapitan Highfield'i düşündü, bu gece belki de denizde geçirdiği son gecesi idi. *Hepimiz yaşamak için yeni yollar bulmalıyız*, demişti onlara. *Affetmek için yeni yollar bulmalıyız*.

Gemiye ilk bindiğim zamanki gibi hissetmeye çalışmalıyım, dedi kendi kendine. *Bunun yaşandığını ve onu tanıdığımı unutmak zorundayım. Onun yerine her gün Chalkie'ye minnettar olduğumu hatırlamalıyım*.

Bu durumda en azından bunu yapabilirdi.

Tam uykuya dalmak üzereyken o sesi duydu. O kadar tedbirli bir öksürüktü ve bilincinin kenarlarından o kadar uzaktı ki onu nasıl uyandırdığını sonradan düşündüğünde hiç anlayamadı. Bir gözünü açıp Avice'in karanlık silüetine baktı; bir yanıyla onun doğrulmasını ve bir bardak su istemesini bekliyordu. Ama Avice kıpırdamadı.

Frances doğrulup dinledi.

Sonra bir öksürük daha... Dikkat çekmeye çalıştığını belli eden bir öksürük. Sandalyesinden kalktı ve kapıya doğru yol aldı. “Frances,” dedi bir ses. Aslında o kadar sessizdi ki sadece Frances duymuş olabilirdi. Sonra tekrarladı. “Frances...”

Frances, Avicé’in hâlâ uyuyup uyumadığını merak etti. Yan odada Dr. Duxbury, *Danny Boy*’u söylüyordu. Sonra doktor bir anda gürültülü hıçkırıklara boğuldu ve onu yanındakiler teselli etti.

“Burada olmamalısın,” diye mırıldandı bir adım atıp. Ancak kapıyı açmadı. Sıkı talimatlar verilmişti. *Bu gece kadınlar ile erkekler aynı yerde bulunmayacak*, diye uyarılmıştı ikinci kaptan. Sanki son gece olması cinsel bir çılgınlığı tetikleyebilirdi.

Bir an cevap gelmedi. Sonra, “İyi olduğundan emin olmak istedim,” dedi.

Frances anlam veremeyip kafasını iki yana salladı ve yavaşça nefes verdi. “Ben... iyiyim.”

“Söylediğim... Kastettiğim...”

“Lütfen dert etme.” Bu konuşmayı yeniden yapmak istemiyordu.

“Sana şunu söylemek istedim... Mutluyum. Seni tanıdığım için mutluyum. Ve keşke... keşke...” Uzun bir sessizlik oldu. Frances’in kalbi küt küt atıyordu.

Yandaki şarkı bitmişti. Dışarıda, Manş Denizi’nde bir yerde sis düdüğü duyuldu. Frances karanlıkta durdu, onun tekrar konuşmasını bekliyordu. Sonra konuşmanın bittiğini anladı. Söyleyeceği her şeyi söylemişti.

Ne yaptığının tam olarak farkında olmayan Frances kapıya yaklaştı. Yanağını kapıya yasladı ve beklediği şeyi duyana kadar sessizce durdu. Sonra geri çekildi ve kapıyı açtı.

Revirin dışındaki loş ışıktaki gözleri gölgeliydi ve ne ifade ettiğini anlayamıyordu. Frances başını kaldırıp ona baktı, bu adamı son kez gördüğünü biliyor, ilk kez paramparça etmek istediği bir kaderi kabul etmek için kendini zorluyordu. Onu isteyemezdi. Kendine bunu tekrar edip duruyordu, her bir hücresi tersini haykırsa da.

“Şey...” Frances’in tereddütlü, muhteşem gülümsemesi piyadenin kalbini kırıyordu. “Teşekkür ederim. Benimle ilgilendiğin için teşekkür ederim. Bizimle yani.”

Frances ona son bir kez daha baktı, sonra neden yaptığını bilmeden ince elini ona uzattı. Bir anlık tereddütten sonra piyade elini tuttu ve ciddi bir şekilde el sıkıştılar, gözlerini birbirlerinin yüzünden ayırmamışlardı.

“Yatağa gitme vakti çocuklar. Sabaha tazelenmiş olmamız lazım!”

Birbirlerine baktılar. Revirin kapısı açıldıkça Vincent Duxbury’nin sesi daha yüksek duyulmaya başladı. Dışarı üçgen şeklinde bir ışık süzülüyordu. “Eve çocuklar! Yarın eve dönüyorsunuz! Evimiz evimiz, dağlardaki evimiz...”

Frances onu hızla küçük odaya çekti ve arkalarından kapıyı sessizce kapattı. Aralarında santimler vardı. Revirdeki erkeklerin koridora çıkışını dinlediler. Birbirlerinin sırtına vuruyor, öksürüyorlardı.

“Size söylemeliyim...” dedi Dr. Duxbury. “Siz gördüğüm en iyi erkek topluluğusunuz. Bu ayrıcalığa sahip olmak... *Benim şen kardeşlerim...*” Sesi koridor boyunca yankılandı. Ara sıra ona uyumsuz bir sesle diğerleri de eşlik ediyordu.

Kız o kadar yakınındaydı ki piyade onun nefesini üzerinde hissediyordu. Bedeni gergindi; dinliyordu. Hâlâ elini tuttuğunun farkında değildi.

“*Benim şen kardeşlerim...* La la la la.” Eğer Frances ona bakmak için bu anı seçmeseydi piyade asla yapamayabilirdi. Ama kız yüzünü kaldırdı, dudakları soru sorar gibi ayrıldı ve elini piyadenin kaşının üzerindeki keşiğin üzerine koyup yarayı parmak uçlarıyla taradı. Piyade, amaçladığı gibi ondan uzaklaşmak yerine kendi elini onunkinin üzerine koydu, dokundu ve sonra sıkıca içine aldı.

Dışarıda şarkı söyleyenlerin sesi yükseldi ve sonra muhabbete dönüştü. Biri yere yuvarlandı ve uzaktan biri, “Hey, oradakiler,” diye bağırdı. Yetkili birinin hızlı adımları duyuldu.

Nicol onları duymuyordu bile. Onun yerine kızın verdiği nefesi ve parmak uçlarındaki titremeyi hissediyordu. Teni alev alev yanıyordu. Kızın elini indirdi ve yüzü boyunca kaymasına izin verdi. Yaralı yerlere değdiğinde bile en ufak bir acı hissetmemişti. Sonra elini tutup sertçe ağzına bastırdı.

Kız tereddüt etti, sonra çaresizmiş gibi bir ses çıkardı, elini çekti ve dudaklarını onunkine yaklaştırdı. Elleri, piyadenin ellerini sanki sonsuza dek bırakmayacakmış gibi sıkıyordu.

O kadar, o kadar tatlıydı ki yanlış olması mümkün değildi. Nicol onu içine çekmek, onunla dolmak, hiç bırakmamak, onu varlığının bir parçası yapmak istedi. *Biliyordum*, diye düşünürken bir parçası mutlulukla doldu. *Onu tanıyorum!* Geçici bir an, kendi umutsuz ihtiyacının hararetinin farkına varınca bir tehlike belirtisi hissetti. Sanki bu hallerinde kınanacak bir şey vardı ama kendisine mi yoksa Frances’e mi yönelmişti, bilmiyordu. Ama sonra gözleri açıldı ve onun gözlerine kenetlendi. Sonsuz acı ve özlemlerinde öyle sarsıcı, öyle dürüst bir şey vardı ki piyade nefes alamadığını fark etti. Yüzünü eğip tekrar onun yüzüne yaklaştırıırken Frances geri çekilip bir elini dudaklarına götürdü. Gözleri hâlâ gözlerindeydi. “Üzgünüm,” diye fısıldadı. “Çok, çok üzgünüm.” Avıce’e baktı, hâlâ yatağında uyuyordu. Sonra bir elini piyadenin yanağına götürdü, sanki görüntüsünü ve teninin yarattığı hissi, içindeki bir parçaya kaydediyordu.

Sonra Frances kayboldu; dışarıdaki erkekler, gördükleri şeyi algılamaya çalışırken bağırp çağırıyordu. Aralarındaki depo kapısı nazikçe ama sıkıca kapandı. Hapishane kapısının çıkaracağı bir sese benzeyen donuk, metalik bir tıngırtı çıkarmıştı.

Tören salı gecesi saat on bir buçuk sularında yapılmıştı. Koşulları farklı olsa evlenmek için çok güzel bir gece olabilirdi. Ay aşağıda

asılı duruyor, tropik gökyüzünde kocaman görünüyor, kampı garip bir mavi ışıkla yıkıyordu. Diğer yandan fısıldayan bir esinti, palmiyeleri rahatsız etmeden hafif bir ferahlık sunuyordu.

Gelin ve damat dışında törene sadece üç kişi katılmıştı. Papaz, başhemşire ve Yüzbaşı Baillie. Doğru düzgün sesi çıkmayan gelin tören boyunca damadın yanında oturdu. Papaz törenden sonra birkaç kere istavroz çıkardı ve doğru şeyi yapmış olmak için dua etti. Başhemşire, yanlış yapmış olabilecekleri düşüncesini kafasında susturdu ve ona, çevrelerindeki dünyanın durumuna bakınca, böyle küçük bir hareketin vicdanına yük olmaması gerektiğini hatırlattı.

Gelin başı eğik oturdu, yanındaki adamın elini özür diler gibi tutuyordu. Merasimin sonunda soluk yüzünü ellerinin arasına aldı ve bir süre hareketsiz oturdu. Yüzü tekrar görünmeye başladığında sudan çıkan bir yüzücü gibi hızlı hızlı nefes alıyordu.

“Tamam mıyız?” dedi başhemşire. Aralarındaki en sakin kişi o gibi görünüyordu.

Papaz başıyla onayladı, yüzü hâlâ asıktı, gözlerini zeminden ayırmıyordu.

“Hemşire?” Kız gözlerini açtı. Etrafındaki insanlara bakamıyor ya da bakmak istemiyor gibiydi.

“Evet,” dedi Audrey Marshall. Saatine baktı ve uzanıp notlarını aldı. “Ölüm saati, on bir kırk dört.”

24

Uçak gemisi Victorious dün gece Plymouth'a vardığında... kızlardan bazıları İngiltere'yi görmeye o kadar hevesliydi ki puntellerden birine üşüşüp devrilene kadar yaslandılar, yirmisi, iki buçuk metre aşağıdaki güverteye düştü. Kimse yaralanmadı. Gelinlerden biri, diğerlerinin heyecanını paylaşmıyordu. Yirmi bin kilometrelik yolculuğunun sonunda, onu karşılayacak kocasının bir uçuş kazasından sonra kayıp olarak bildirildiğini öğrenmişti.

Daily Mirror, 7 Ağustos 1946, Çarşamba

Plymouth'a sekiz saat kala

İçinde insan olmayınca denizci üniforması tuhaf bir şeye dönüşür. Kalın, koyu kumaşı, pirinçten düğmeleriyle başka varoluşları, törenleri, bakımındaki başka zahmetleri (ütüleme, onarma, kolalama) anlatır. Adab-ı muaşeret, rutinleri ve sistemli alışkanlıkları, içini dolduranları ve üniforması onlarla uyumlu olanları anlatır. Şeritlerine ya da nişanlarına bağlı olarak aynı zamanda bir çatışmanın tarihini ortaya koyar. Bir hikâye anlatır, kazanılan savaşların, yapılan

fedakârlıkların izini taşır. Cesareti ve korkuyu ifade eder. Ama bir hayat hakkında hiçbir şey anlatmaz.

Highfield, kamarotu tarafından özenle ütülenmiş üniformasına baktı. Küçük apoletlerin altında asılı duruyordu. Ertesi gün *Victoria* limana yanaştığında kendini son kez göstermeye hazırdı. *Bu üniforma benimle ilgili ne anlatıyor*, diye düşündü elini üniformasının kolundan geçirirken. *Kim olduğunu yalnızca savaştayken bilen bir adamı mı anlatıyor? Yoksa kaçtığını sandığı şeylerin, samimiyetin ve insanlığın aslında onda en başından beri eksik olduğunu fark eden bir adamı mı?*

Highfield masasının üzerinde, pergelin yanında katlanmış duran haritaya döndü. Onun yanında da yarısı toplanmış valizi duruyordu. Kamarotunun onu nereye koyacağını biliyordu. Elini dikkatlice katlanmış valizlerin arasında çok kaydırmasına gerek kalmadan son altı aydır çekmecesinde yüz üstü duran çerçeveyi buldu. Onu çıkardı ve Rennick'in özenle sardığı pelür kâğıdını açtı. Genç bir adamın gümüş çerçeveli bir fotoğrafıydı bu. Kolunu, bir eliyle rüzgârdan yüzüne doğru uçuşan buklelerini toparlamaya çalışan ve gülümseyen bir kadına sarmıştı.

Oğlanı adam eder, demişti kız kardeşine. Donanma çocukları tam bir erkeğe dönüştürürdü. Gülümseyen genç adamın görüntüsüne baktı; bir kolunu karısının omuzlarına atmıştı. Sonra haritayı biraz çekti ve çerçeveyi masanın üzerine dik bir biçimde yerleştirdi.

Bu gemiden alacağı son şey bu olacaktı. Plymouth'a varmalarına saatler kalmıştı. Kadınlar uyandıklarında gemi onları yeni hayatlarına göndermeye hazırlanıyor olacaktı. Gemi, yarınki ilk duyurulardan itibaren bir etkinlik girdabına dönüşecekti. Kontrol edilip üstü çizilecek sonsuz sayıda liste, valizleri için sıraya giren kadınlar ve erkekler, büyük bir geminin limana girişiyle ilgili prosedür ve tören işleri... Kaptan bunları daha önce de yaşamıştı. Heyecanı, gemiden inmeyi bekleyen adamların gergin bekleyişini... Ama bu sefer savaş bitmişti. Bu sefer inerken güvende olduklarını, kalıcı olarak döndüklerini biliyorlardı. Gemiden akın akın inecek,

sevdiklerini kucaklayacaklardı; gözleri şükranla sımsıkı kapalı olacak, çocukları heyecanla kucaklarına tırmanacaktı. Yürüyerek ya da gürültülü arabalarla, belki de hatırladıkları gibi olmayan evlerine döneceklerdi. Ve şanslılarsa, bir boşluğun kapandığını hissedeceklerdi.

Ama herkes o kadar şanslı olmayacaktı. Korkunç telgrafi aldıktan sonra bile bazı akrabaların, yakınlarının asla eve dönmeyeceğini kabullenemeyip limana geldiklerine şahit olmuştu. Onlar tüm o insan kalabalığının içinde bile ayırt edilebilirdi. Gözleri borda iskelesine sabitlenmiş, elleri çantalarını ya da gazeteleri sıkıca tutarken yanılmış olmayı umarlardı.

Sonra bir de Highfield gibiler vardı. Onların dönüşü neşe ve şamatayla ya da şükür dualarıyla karşılanmazdı. İtişen, birbirine kavuşan aile kalabalıklarının arasından göze çarpmadan ilerler, belki kilometrelerce ötede, onları ailevi merhamet duygusuyla, görev duygusuyla hoş gören akrabaların sessiz sevinciyle karşılanırlardı.

Highfield yarın son kez giyeceği üniformaya yeniden baktı. Sonra bir sandalye çıkardı, masasına oturdu ve yazmaya başladı.

Sevgili Iris,

Sana bazı haberlerim var. Tiverton'a gelmiyorum. Lütfen Lord Hamworth'e özürlerimi ilet ve bu kararımın sebep olabileceği her türlü maddi zararı karşılamaktan memnun olacağımı bildir.

Düşününce şuna karar verdim ki karada yaşam bana göre değil...

Nicol başka nereye gideceğini bilmiyordu. Gece saat bire çeyrek kala bile yatakhane, gürültücü erkeklerle kaynıyordu. Beklentiyle ve aldıkları fazladan yudumlarla kafaları iyi olmuş, dolaplarından fotoğrafları çıkarıyor ve onları tika basa dolmuş bagajlarına sıkıştırıyorlardı. İnince önce ne yapmak istediklerini, nereye gideceklerini anlatıyorlardı. Tabii karıları, çocuklara bakacak birini bulabilirse... Onların arasında oturmak istememişti, iyi niyetli

şakalaşmalarını kaldıracabilecek gibi hissetmiyordu. Yalnız kalmaya, başına gelenleri sindirmeye ihtiyacı vardı.

Onun tadını hâlâ alabiliyordu. Vücudu heyecan doluydu, acıyla karışık bir arzuyla dolup taşıyordu. Frances ondan nefret mi etmişti? Tims'den ya da diğerlerinden farkı olmadığını mı düşünmüştü? Haftalarını, hatta yıllarını, onu tek bir şekilde gören erkeklerden nefret ederek geçiren birine neden bunu yapmıştı?

Uçuş güvertesine çıktı. Orada birini bulmayı beklemiyordu ama Kaptan Highfield ön güvertede, köprüüstünün önünde duruyordu. Gömlek giymişti ve kafası rüzgâra karşı korunmasızdı. Güverteye çıkan Nicol kapı eşiğinde durup geri dönmeye hazırlandı. Fakat Highfield onu fark etmişti ve Nicol onunla konuşması gerektiğini biliyordu.

“Nöbetin bitti mi?”

Nicol bir adım öne çıktı, böylece kaptanın yanına gelmişti. Dışarısoğuktu. Avustralya'dan ayrıldıklarından beri soğuğu ilk kez adamakıllı hissediyordu. “Evet efendim. Bugün gelinler bölgesinde görevlendirilmedik.”

“Sen Hemşire Mackenzie'nin yatakhanesinin önündeydin değil mi?”

Nicol sertçe başını kaldırdı. Ama kaptanın bakışı iyi niyetliydi, düşüncelere dalmıştı. “Evet, oradaydım efendim.” Gemidekilerin kaptanı sevmemesine inanamıyordu. Soğuk elleri onu itmemiş, kendine çekmişti. Nicol belirsizlik duygusuyla başının döndüğünü hissetti. *Fay'in bana yaptığından sonra bunu nasıl yapabildim?*

Kaptanın elleri cebindeydi. “Onlar iyi, değil mi? İkisinin de revirde olduğunu duydum.”

“Gayet iyiler efendim.”

“İyi. İyi. Duxbury nerede?”

“O... sanırım kestiriyor efendim.”

Kaptan ona yan yan baktı, Nicol'un yüzünde bir şey fark etti ve ağzından zayıf ama belirgin bir *of* sesi çıktı. "Evli misin Nicol? Dobson bana daha önce söylediyse de hatırlayamıyorum."

Nicol duraksadı. Siyah denizin gökyüzüyle birleştiği ve bulutlar ayrıldıkça yıldızların ortaya çıktığı yere baktı. Ay, kısa süreliğine hiç durmadan hareket eden manzarayı aydınlatıyordu. "Hayır efendim," dedi. "Artık değilim." Kaptanın sorgulayan bakışını gördü.

"Özgürlüğe o kadar da kapılma Nicol. Sorumluluğunun, bağlarının olmaması... iki ucu keskin bir kılıç olabilir."

"Bunu anlamaya başladım efendim."

Samimi bir sessizlik içinde bir süre orada durdu. Nicol'un düşünceleri denizler gibi köpürüyor, aşağıdaki kadını düşündüğünde teni karıncalanıyordu. *Ne yapmalıydım*, diye sordu kendine defalarca. *Ne yapmalıyım?*

Highfield ona yaklaştı. Cebinden puro tabakasını çıkardı ve Nicol'e ikram etti. "Al. Kutlayalım," dedi. "Kaptan olarak son günüm. Donanma'da geçen kırk üç yıldan sonra son gecem."

Nicol puroyu aldı ve kaptanın yakmasına izin verdi. Deniz esintisine karşı elini siper etmişti. "Özleyeceksiniz herhalde. Yani... burada olmayı."

"Hayır, özlemeyeceğim."

Kafası karışan Nicol ona döndü.

"Hemen geri döneceğim," dedi Highfield. "Ticaret gemilerinde iş bulmayı ya da ona benzer bir şeyler yapmayı düşünüyorum. Çok talep olduğunu duydum. Bilmiyorum Nicol... Bu kızlar beni düşündürdü. Onlar yapabiliyorsa..." Omuz silkti.

"Ama karada zaman geçirmeyi hak ettiniz efendim."

Kaptan iç geçirdi. "Karada nasıl yaşandığını bildiğimden emin değilim Nicol. Hiçbir zaman da öğrenemeyeceğim galiba."

Ayaklarının altında bir yerde, *Victoria*'nın uçuş güvertesini oluşturan perçinli metal plakaların gıcirtısı, uzaktaki bir tektonik değişimi işaret ediyordu. İki adam yeniden boyanmış yüzeye

göz gezdirdi. Geminin iç kısımlarının gece vakti gökyüzü altında açıkta kalmış bölümlerine baktılar. Düşünceleri motora kaydı; zorlu çabası, titreşen, kesik kesik köpük izlerinden belli oluyordu. Normalde suda devam eden, coşkulu bir çizgi olması gerekirdi. Gemi, olacakları hissediyordu.

Kaptan Highfield purosundan bir nefes çekti. Üzerinde sadece gömlek vardı ama üşümüş gibi görünmüyordu. “Onun Pasifik’te görev yaptığını biliyor muydun?”

“Victoria mı?”

“Sorumlu olduğun kişinin. Hemşire Mackenzie’nin.”

“Evet efendim.” Acaba Frances şimdi ne yapıyordu? Onu düşünüyor muydu? Elini bilinçsizce kızın yüzünde dokunduğu yere götürdü. Kaptanın söylediklerini duymamıştı bile.

“Cesur kadın. Hepsi çok cesur, gerçekten. Bir düşün. Yarın bu saatlerde geleceklerinin ne yöne gittiğini öğrenmiş olacaklar...”

O adam, Nicol’ün nefret etmek istediği, sırf ona sahip olduğu için hor görmek istediği o adam. Ama kızın onu anlatışı... böyle nazik, sevecen bir askerden nasıl nefret edebilirdi ki? Hasta yatağında bile kendisinden daha iyi bir koca olmayı başarmış bir adamı nasıl küçümseyebilirdi?

Nicol soğuk geceye rağmen başının yandığını hissediyordu. Gitmek zorunda kalabileceğini düşündü, yalnız kalabileceği bir yere. Neresi olursa.

“Efendim, ben...”

“Zavallı kız. Gemideki ikinci kişi, biliyorsun.”

Şimdi âdeta teni yanıyordu. Soğuk suya atlama isteğiyle doldu.

“İkinci ne, efendim?”

“Dul. Dün B Güvertesi’ndeki kızlardan birine telgraf geldi. Kocasının uçağı Suffolk’ta düşmüş. Eğitim uçuşu sırasında. Hiç aklına gelir miydi?”

“Bayan Mackenzie’nin kocası öldürülmüş mü?” Nicol donup kaldı. Kalbine bir suçluluk duygusu saplandı, sanki bunun olmasını dilemişti.

“Mackenzie mi? Hayır hayır, o... kocası bir süre önce ölmüş. Pasifik’teyken. Tuhaf bir karar gerçekten, gidecek kimsesi yokken Avustralya’yı bırakmak... Yine de herkes bir savaş veriyor işte.” Havayı kokladı, sanki karanın ne kadar yakın olduğunu tespit edebilecekti.

Dul mu?

“Şuna bak. Bu saatten sonra uyumaya değmez. Hadi Nicol, gel ve benimle bir kadeh içki iç.”

Dul mu? Bu kelime muhteşem bir tını taşıyordu. Nicol bağır-mak istedi. “O bir dul!” Frances neden ona söylememiştii? Neden hiç kimseye söylememiştii?

“Nicol? Neyin hayalini kuruyorsun? Bir bardak İskoç viski-sinin mi?”

“Efendim...” Ambar kapağına baktı, kamaraya gidip ona gerçeği bildiğini anlatmaya can atıyordu. *Neden ona gerçeği söylemedim ki*, diye düşündü. *Anlatsaydım o da bana güvenebilirdi*. Aniden anladı, Frances evli bir kadın olarak statüsünün onu koruyacak tek şey olduğuna inanmıştı.

“Görevine olan bağlılığın takdire şayan delikanlı. Ama bu seferlik sana biraz kafa dağıtmanı emrediyorum.”

Nicol ambar kapağına doğru yöneldiğini hissetti. “Efendim, gerçekten ben...”

“Hadi piyade, kırma beni.” Kaptan Highfield, Nicol’ün ka-marasına doğru gittiğinden emin olana kadar bekledi. Sonra ona baktı, gülüşünde bir muziplik vardı. “Hem kapının önünde gezi-nirsen devamlı seni dinleyen o küçük köpek nasıl dinlenecek?”

İçeri girerken Highfield uyarır gibi parmağını salladı. “Ben-den pek bir şey kaçmaz Nicol. Emekli edilmek üzere olabilirim

ama şunu söyleyeyim, bu gemide bilgim dışında yaşanan çok az şey var...”

*

Kaptanın odasından ayrıldığında saat onu uyandırmak için çok geç olmuştu. Ama artık önemsemiyor, zamanı olduğunu biliyordu. Midesi viskiyle dolu, zihni o kelimeyle çınlarken dünyadaki tüm zaman onundu. Uçuş güvertesini geçerken gözlerini kısıp gökyüzünün aşırı parlak mavisine bakıyor, hangar güvertesi boyunca yavaşlıyor, sonra, kadınların alanına geldiğinde duruyor, gün doğumunun sessizliğinin, Plymouth Koyu'ndan gelen martı seslerinin tadını çıkarıyordu. Evinin sesiydi bu.

Gözünü kapıya dikti. O üçgen metal levhayı, hiçbir şeyi sevmeyişi gibi seviyordu. Sonra, bir anlık tereddütten sonra döndü, ellerini sırtında birleştirdi ve dışarıda durdu. Ayaklarını yangında zarar görmüş zemine sıkıca bastırdı ve yavaşça gözlerini kırptırdı. İçkiden ve purodan biraz sersemlemişti.

Yarın sabah ütüsüz, cilasız üniforma giyecek tek piyade oydu. Gelinlere yasadışı bir yakınlıkta durarak kuralları çiğneyecek tek piyade oydu.

Hangar güvertesi boyunca nöbette olan tek piyade oydu. Ve yüzünde anlatılmaz bir rahatlamanın yanı sıra bir ev sahibinin gururla karışık ifadesi var.

25

İngiliz denizcilerin Avustralyalı 655 gelini, dün gece yirmi üç bin ton ağırlığındaki uçak gemisi Victorious'un Plymouth'a demir atmasıyla İngiltere'ye ayak bastı. Beraberlerinde şu hikâyeleri getirdiler:

MACERA: 1794'te Avustralya'ya yerleşen Saygıdeğer Rahip Samuel Marsden'in soyundan gelen 23 yaşındaki Bayan Irene Skinner şöyle söyledi: "Newfoundland'de, İngiltere'de ya da Avustralya'da yaşayabiliriz. Macera ve mutluluk bulacağımız her yer bize uygundur."

ROMANTİZM: Kocasını Wembley'de yaşayan 24 yaşındaki Bayan Gwen Clinton evliliğini anlattı: "Sidney'de benimle birlikte konaklıyordu. Ona hayran olmuştum, işte kaderimiz orada çizildi."

KARAMSARLIK: Bir deniz mühendisinin 23 yaşındaki eşi Bayan Norma Clifford: "Bana burada, İngiltere'de hiç ayakkabı alamayacağımı söylediler." Kendisi bu sebeple yanında 19 çift ayakkabı getirmiş.

Daily Mail, 7 Ağustos 1946

Plymouth

"Ben gelmiyorum. Size söylüyorum, fikrimi değiştirdim."

“Hadi Miriam. Saçma sapan konuşma.”

“Fikrimi değiştirdim işte! Fotoğraflarına tekrar baktım ve tipini beğenmediğime karar verdim.”

Margaret ranzasının ucunda oturmuş, yan kamaradan gelen telaşlı konuşmaları dinliyordu. Kadınlar neredeyse yarım saattir birbirlerine bağıryordu. Görünüşe göre talihsiz Miriam kendini içeri kilitlemişti ve o sırada banyo kuyruğunda olan oda arkadaşları şimdi giyinemiyordu.

Bazı KHM’lerin tahmin ettiği gibi gemiye kargaşa hâkimdi. 3F’nin talihsiz yolcularının çevresinde gelinler koridorda bir aşağı bir yukarı koşturuyor, çılgık çılgıca kaybolmuş eşyalarını ya da arkadaşlarını arıyorlardı. Erkeklerle sayısız kez hoparlörden talimat verilmişti ve hepsi de tahliye hazırlık içindi. Hava, son dakika görevlerini yerine getirirken birbirlerine seslenen gemicilerin gürültüsüyle doluydu. KHM’ler şimdiden borda iskelesinde toplanmaya başlamış, son görevleri için hazırlanıyordu. Her çıkan gelinin işaretlendiğini, bütün bagajlarının yanında olduğunu ve emin ellere teslim edildiğini kontrol edeceklerdi.

“Gelinler için ikinci öğün, kantin için son çağrı, kantin için son çağrı.” Tannoy tıslayarak kapandı.

İçeride hiçbir hareket yokken Avice ve Frances de olmayınca yatakhane sessizdi. Margaret kıyafetine baktı, artık elbiselerinden yalnızca birinin içine girebiliyordu ve onun da dikişleri kopmak üzereydi. İşe yaramayacağını bilse de üzerindeki yağ lekesini ovaladı.

“O zaman lütfen bana kombinezonumu uzat, olur mu Miriam? Bütün sabah burada bekleyemeyiz.”

“Kapıyı açmayacağım.” Kızın sesi çılgına dönmüş gibiydi.

“Onun için biraz geç kaldın. Ne yapmayı düşünüyorsun? Kanatlarını çırpıp eve mi uçacaksın?”

Düzgünce toplanmış küçük valizi ranzasının ucunda duruyordu. Margaret, eskiden Maudie’nin yattığı yerdeki battaniyeyi

düzeltilti ve derin, titrek bir nefes aldı. Bir parça kuru ekmek bile yiyemediği ilk sabahı bu. Sinirleri altüst olmuştu.

“Umurumda değil! Çıkmayacağım.”

“Ah, Tanrı aşkına. Baksana, şu piyadeyi çağır. O yardım etsin. Hey! Sen!”

Margaret hareketsiz, öylece oturdu. O anda birinin kapıyı çaldığını fark etti. Şaşkınlıkla kapıyı açtı ve piyade sendeleyerek içeri girdi.

“Merhaba,” dedi Margaret. Piyade güçlükle ayakta duruyordu.

“Affedersiniz.” Bir kadın Margaret’in kapısında belirdi, saçları havluya sarılıydı. Nicol’le konuştu: “Miriam Arbiter kendisini bizim kamaramıza kilitledi. Kıyafetlerimize ulaşamıyoruz.”

Piyade kafasını kaşdı. Margaret onun uykusuzluktan bayılacak gibi olduğunu görebiliyordu. Havayı kokladı, piyadeden yayılan alkol kokusunu alınca şaşırdı ve sonra biraz öne eğildi. Düşündüğü kişi olduğundan emin olmak istemişti.

“Bir saat içinde karaya çıkmaya hazır olmamız gerekiyor ama daha eşyalarımıza bile ulaşamıyoruz. Birini çağırmanız lazım.”

Piyade bir anda nerede olduğunun farkına varmış gibiydi. “Frances’le konuşmam gerekiyor.” Aceleyle ayaklandı.

“Frances burada değil.”

Piyade irkildi. “Ne?”

“Burada değil.”

“Onu nasıl kaçıırım?”

“Bak piyade, şu işi çözebilir misin lütfen? Saçıma yapmam lazım yoksa zamanında kurumayacak.” Koridordaki kız saatini işaret etti.

“Dün gece geri döndü, sonra tekrar gitti.”

“Nerede o?” Margaret’i bileğinden yakaladı. Yüzü endişe doluydu; sanki ayrılmaya ne kadar yakın olduklarını yeni fark ediyordu. “Bana söylemen lazım Maggie.”

“Bilmiyorum.” Sonra haftalardır aklına takılan şeyi anladı. “Ben de seninle olabileceğini düşünmüştüm.”

Avice revirin banyosunda durdu, son kez bir kat ruj daha sürüyordu. Kirpikleri, iki kat rimelin altında mermer mavisi gözlerini belirginleştirmişti. Hayalet gibi solgun teni şimdi sağlıklı parılıyordu. Göz kamaştırmak her zaman önemliydi, özellikle özel durumlarda. Ve makyaj malzemelerinin büyüleyici tarafı da buydu. Biraz pudra, allık ve iyi bir parlaticıyla, içinde yaşanan korkunç şeyleri kimse anlayamazdı. Gözlerinin altında leylak rengi gölgeler olsa bile kimse o kişinin hâlâ biraz güçsüz olduğunu bilemezdi. Kaliteli bir korsenin üzerindeki koyu kırmızı iki parçalı döpiyesinin altında da belinin önceki halinden bir parmak daha kalın olup olmadığına dair hiçbir ipucu yoktu. Ya da o kişinin hayallerinden arda kalanların hâlâ pamuklu ped parçalarına kan olarak aktığını öğrenmeleri de mümkün değildi. O kişinin tam anlamıyla içi dışına çıkmış gibi hissettiğini kimsenin bilmesine gerek yoktu.

İşte... diye düşündü aynadaki yansımasına bakarken. Bakın bana nasıl görünüyorum...

Ian karşılamak için gelmeyecekti. Avice onun gelmeyeceğinden artık adı gibi emindi. Avice’ten haber gelene kadar, durumun ne olduğu belli olana kadar bekleyecekti. Eğer evet derse, sonsuz aşk iddialarıyla da üzerine düşecekti. Muhtemelen yıllarını onu ne kadar sevdiğini, ona nasıl hayran olduğunu, nasıl başka kimsenin (*karısının* demeye dili varmıyordu) onun için bir anlam ifade etmediğini anlatmakla geçirecekti. Onu istemediğini söylerse de belki birkaç gün yas tutacak, sonra ucuz kurtulduğunu düşünecekti. Şimdi onu mutfak masasında hayal ediyordu; akli bu gemideydi, huysuzdu ve o anlayışsız İngiliz kadına karşı mesafeliydi. Eğer o kadın Ian’ı, Avice kadar iyi tanıyorsa keyifsiz halinin sebebinin fazla sorgulamazdı.

“Çevik” kelimesi belki de onun için türetilmiş olan KHM, kafasını kapıdan içeri uzattı. “İyi misiniz Bayan Radley? Küçük

valizinizin filika güvertesine çıkarılması için gerekli ayarlamaları yaptım, bir şey taşımanıza gerek kalmayacak.” Işıl ışıl gülümsüyordu. “Evet, şimdi. Düne göre yüz kat daha iyi görünüyorsunuz. Her şey yolunda mı?” Avice’in karnını işaret etti ve odada yalnız olmalarına rağmen sesini alçaltarak ekledi: “Çamaşır odasından başka iç çamaşırı getirmemi ister misiniz?”

“Hayır, teşekkür ederim,” dedi Avice. Katlanmak zorunda kaldığı bunca şeyden sonra iç çamaşırını bir yabancıyla tartışmanın dayanılmaz onur kırıcılığına hazır değildi. “İki dakika içinde hazır olurum,” dedi. “Teşekkür ederim.”

Bunun üzerine KHM çıktı.

Avice rujunu kutusuna koydu ve yüzüne son bir kat daha pudra sürdü. Bir an durdu, iki yanına da birkaç derece dönerek yansımaları kontrol etti. İyi çalışılmış bir hareketti bu. Ve sonra, sadece bir an için yüzü düştü ve samimiyetle kendine baktı. Dikkatlice pembeleştirilmiş alınların, gizlenmiş gözlerin ötesini gördü. *Nasıl görüldüğümü şimdi anladım*, diye düşündü. *Daha olgun görünüyorum*.

Highfield köprüüstünün çatısında durdu. Yanında Dobson, üsteğmen ve telsiz operatörü vardı. Büyük, yaşlı savaş gemisi adım adım dar sulara ilerlerken dâhili haberleşme sistemi üzerinden serdümene talimat veriyordu. Başta pusların ötesinde hayal meyal görünen İngiliz sahil şeridi, şimdi capcanlı karşılarındaydı. Kaptanın aşağısında en iyi üniformalarını giymiş gemiciler, uçuş güvertesinin dış kenarında kusursuz sıralar halinde dizilmişlerdi. Subaylar ve üst rütbeliler ise ada bölgesini doldurmuştu. Bu, “Alfa Prosedürü” ya da “Prod A” olarak bilinirdi. Sessizlik içinde durdular. Bacaklar aralık, eller arkalarında, tertemiz elbiseleriyle sanki yolculuk ettikleri yorgun, yıkık dökük aracı bir şekilde gizliyorlardı. Kıyıya yanaşmak geleneksel olarak bir kaptanın yolculuğundaki en önemli anlardan biriydi. Adamlarınla birlikte kocaman bir savaş gemisinde dururken, karşılamaya gelen kalabalığın sesleri kulak-

larına dolduğunda gururla dolmamak mümkün değildi. Highfield böyle bir törenin verdiği keyifle son birkaç ayı kısa bir süreliğine de olsa unutmayan hiçbir adamın olmayacağını farkındaydı.

Ancak *Victoria* için durum farklıydı. Motoru tekliyor, dümen ara sıra sıkışır gibi oluyor, yıpranmış gemi, mühendisler ve römorkörler tarafından zorlanıyor, çalıştırılıyor, iki yanında uzanan Devon ve Cornwall tepelerinin güzelliğinden mahrum ediliyordu. Kaptan o sabahın erken saatlerinde sancak motorunu ziyaret ettiğinde çarkçbaşı sonunda eve varabildiklerine şükretmeleri gerektiğini bildirmişti. Gemiye bir daha çalıştırabileceğinden emin değildi. “İşinin bittiğini biliyor,” diye gözlemlemişti neşeyle ellerini tulumuna silerken. “Artık kaldıramıyor. Bunu söylemeliyim efendim, nasıl hissettiğini biliyorum.”

“Köprüüstü iskele, rotayı sıfır altı sıfıra değiştir.”

Telsiz operatörüne döndü ve komutunun ona tekrar edildiğini duydu.

Işık alışılmışın dışında parlaktı. Güzel, açık bir günü müjdeleyen bir ışıktı bu. Plymouth Koyu çok güzeldi. *Yaşlı gemiyi uğurlamak ve gelinleri karşılamak için uygun*, diye düşündü kaptan. Birkaç beyaz bulut mavi gökyüzünde sürükleniyor, geminin etrafında gezinen köpüklü dalgalar ve deniz, bir şekilde zaferlerini yansıtıyordu. Bombay ve Süveyş’ten sonra, okyanusun uçsuz bucaksız çamurlu mavisinden sonra, burada her şey mucize gibi görünen yeşil bir tonla kaplıydı.

Liman günün ilk ışıklarıyla birlikte kalabalıklaşmaya başlamıştı. Önce soğuktan korunmak için yakalarını kaldırmış, gergin görünen birkaç adam geldi. Sigara içiyor ya da çay ve tostla enerji depolamak için kısa süreliğine ortadan kayboluyorlardı. Sonra daha büyük gruplar, aileler gelmeye başladı. Liman yanında toplanıyor, ara sıra yaklaşan gemiyi işaret ediyorlardı. Güverteye çıkan gelinlere el sallıyorlardı. Telsiz operatörü, liman amiriyle ve İngiliz Kızılhaç üyeleriyle konuşmuştu. Bazı kocaların kapı eşiklerinde

uyumak zorunda kaldığı, Plymouth'taki otellerde tek bir boş oda bile bulunmadığı bilgisini iletmişti.

“Mürettebat liman istasyonlarına, mürettebat liman istasyonlarına, teçhizatı bırakın, üst güverteyi boşaltın, bütün kapıları ve ambar kapaklarını kapatın.” Tannoy bu anonstan sonra kapandı. Limana girmeden önce verdiği son talimat buydu.

Kaptan durdu, ellerini önündeki küpeşteye koymuştu. Eve dönmek üzerelerdi. Artık o ne demekse...

Nicol reviri, güverte kantinini ve gelinlerin banyosunu kontrol etmişti. Bunu yaparken neredeyse çılgılık çılgılığa bir isyanın çıkmasını tetikliyordu. Şimdi hangar güvertesinden gelinlerin kantinine doğru hızla koşuyordu. Kahvaltıdan dönen son kadınların meraklı bakışlarını umursamadı. Kadınlar kol kola yürüyordu; saçları yapılmış, elbise ve ceketlerin kırıksıklıkları giderilmiş, heyecandan kıpır kıpır olmuşlardı. İki kez uçuş güvertesine giden başka piyadelerin yanından geçmişti. Onu bu hızda gören ve saygınlığını bilenler, acil bir görevde olduğunu varsaymıştı. Ancak sonradan, buruşuk üniformasını ve tıraşsız yüzünü algılayınca Nicol'un biraz hırpani görüldüğü yorumunu yapmışlardı. Bazı erkeklerin eve vardıklarını fark ettiği anda kendilerini böyle koyvermeleri inanılmazdı.

Ana girişte kayarak durdu ve hızlıca etrafa göz gezdirdi. Hâlâ oturan yalnızca otuz kadar kadın vardı. Gemiden inmelerine bu kadar az kalmışken çoğu toparlanıyor, filika güvertesinde ya da taretlerde bekliyor, etekleri çetin deniz esintisiyle kabarıyordu. Bir an için durdu, bir kızın dönmesini, diğerinin yukarı bakmasını bekledi ve ardından ikisinin de aradığı kişi olmadığından emin oldu. Sonra dumanlı kafasına lanet etti.

Aramaya nereden başlayacaktı? Her tarafta insanlar boş boş dolanıyordu. Yarım saat içinde, altı yüz kişinin içinde, tavşan ağılı gibi odaların ve kompartımanların arasında tek bir kişiyi nasıl bulacaktı?

“Bayan Annette Trevor.” KHM borda iskelesinin tepesinde durdu ve Bayan Trevor'ın grubu yaparak öne geçmeye çalışmasını

izledi. Kocaman lüleler halinde şekillendirilmiş saçlarıyla sarışın bir kadın, diğerlerinin arasından geçmeye çalıştıktan sonra şapkası yana kaymış bir şekilde gelip valizini alınca kısa bir sessizlik oldu. “O benim!” diye ciyakladı. “İniyorum!”

“Eşyalarınız gümrükten geçti. Bagajlarınızı liman yanından alabileceksiniz, kimlik göstermeniz yeterli olacaktır. İnebilirsiniz.” KHM not tuttuğu dosyayı sol eline aldı. “İyi şanslar,” dedi ve elini uzattı.

Gözleri borda iskelesinin dibinde olan Bayan Trevor kendisine uzatılan eli dalgın bir şekilde sıktıktan sonra çantasını çekerek aşağı inmeye başladı. Yüksek topuklularıyla hafifçe yalpalıyordu.

Gürültü sağır ediciydi. Gemide kadınların sesi heyecan dalgasıyla yükselmişti ve kalabalığın arasında sevdiklerini bulmaya çalışırken kafaları çarpışıyordu. Borda iskelesinin aşağısında birkaç piyade duruyor ve onları karşılamak için geçmeye çalışan kalabalıkları engelliyordu.

Liman yanında bando *Colonel Bogey*’yi çalıyor ve bir megafondan boş yere insanların rıhtımın kenarından uzaklaşması için çağrı yapıyordu. İtişen gruplar sevinçle alkışlayıp el sallıyor, rüzgârda ve kakofoninin içinde bağıırıyordu.

Margaret sırada durdu, kalbi küt küt atıyordu. Uzun kuyrukta çok uzun süre beklemeyip bir an önce oturabilmeyi umuyordu. Önündeki kadın, diğerlerinin başının üzerinden görebilmek için zıplarken iki kere ona çarpmıştı. Normalde bu Margaret’in sert bir çift laf etmesi için yeterli olurdu ama şimdi ağzı kurumuş, gerginlik tüm bedenini sarmıştı.

Her şey çok hızlı, herkes telaşlı görünüyordu. Hiç kimseye veda etme şansı bulamamıştı. Ne Tims’e, ne uçuş güvertesi kantinindeki aşçıya, ne de ikisi birden ortadan kaybolan kamara arkadaşlarına. *Bu kadar mıydı yani, diye düşündü. Ülkemle olan son bağlarını rüzgâra karışıp gidecek mi?*

İlk gelin borda iskelesinin dibine ulaşınca bir alkış koptu ve hava patlayan flaşlarla aydınlandı. Bando, *Waltzing Matilda*'yı çalmaya başladı.

“Gerginlikten neredeyse altıma yapacağım,” dedi yanındaki kız.

Bir başkası da dudaklarını mendiline gömmüş, “Lüfen burada olsun, lütfen burada olsun...” diye mırıldanıyordu.

“Bayan Carrie Wilson.” İsimler artık daha hızlı okunuyordu. “Eşyalarınız gümrükten geçti...”

Ona tamamen yabancı bu yeni ülkeye bakarken, *ne yaptım ben*, diye düşündü Margaret. Frances neredeydi? Peki ya Avice? Buraya gelmek haftalardır uzak bir hayalden ibaretti. Rüyalarda erişilecek kadar kutsaldı. Şimdi o hayale ulaştığında kendini denge-siz, hazırlıksız hissediyordu. Sanki hayatında hiç bu kadar yalnız hissetmemişti.

Ve bir anda sıra ona geldi. İsmi ancak ikinci okunuşunda duymuştu. “Bayan Margaret O’Brien... Bayan O’Brien?”

“Hadi kızım,” dedi komşusu onu öne doğru iterken. “Aç per-gelleri. İnme vakti geldi.”

*

Kaptan, belediye başkanına köprüüstünü göstermeye henüz baş-lamıştı ki kapıda bir subay belirdi. “Sizi görmek isteyen bir gelin var efendim.”

Makamını belli eden zinciri omuzlarında hamak gibi sallanan tombul belediye başkanı, her şeye dokunmak için karşı konulmaz bir arzu duyuyordu: “Son kez veda etmeye geliyorlar ha?” dedi.

“İçeri alın.”

Highfield daha görmeden gelenin kim olduğunu anlamıştı. Frances kapıda durdu ve kaptanın misafiri olduğunu görünce yüzü kızardı. “Üzgünüm,” dedi bocalayarak. “Bölmek istememiştim.”

Başkanın dikkati önündeki tuşlardaydı, parmaklarını üzerlerinde gezdiriyordu.

“İkinci kaptan, bir dakika başkanla ilgilenir misin?” Dobson’ın düşmanca bakışlarına aldırmadan kapıya yürüdü. Kız solgun mavi kısa kollu bir bluz ve hâki rengi pantolon giymiş, saçını başının arkasında toplamıştı. Yorgun ve anlatılamayacak kadar üzgün görünüyordu.

“Ben... sadece veda etmek ve benden istediğiniz başka bir şey var mı diye sormak istedim.”

“Her şey yolunda,” dedi kaptan bacağına bir bakış atarak. “Sanırım artık görevinize son verildiğini söyleyebiliriz Hemşire Mackenzie.”

Frances gözünü aşağıya rıhtım önüne dikti, insan kaynıyordu.

“İyi olacak mısın?” diye sordu kaptan.

“İyi olacağım Kaptan Highfield.”

“Ondan kuşku yok.” Bu garip, sessiz kadına söylemek istediği daha çok şey olduğunun farkına vardı. Onunla yeniden konuşmak istiyordu; görevde geçirdiği zamanla ilgili daha çok şey duymak, ne şartlarda evlendiğini öğrenmek... Highfield’in yüksek mevkilerde çalışan arkadaşları vardı. Onun iyi bir iş bulacağından emin olmak, yeteneklerinin boşa gitmediğini görmek istiyordu. Sonuçta hiçbir şeyin garantisi yoktu, onun gibi kızların değeri anlaşılmayabilirdi.

Ama adamlarının önünde hiçbir şey söyleyemiyordu; söyleyeceği hiçbir şey uygun görülmezdi.

Kız bir adım öne çıktı ve el sıkıştılar, kaptan diğer adamların meraklı bakışlarının tepeden tırnağa bilincindeydi. “Teşekkür ederim... her şey için,” dedi sessizce.

“Benim için zevkti efendim. Yardımcı olabildiysem ne mutlu bana.”

“Sana yardım edebilmemin herhangi bir yolu varsa... yardım etmeme izin verirsen... memnun olurum.”

Frances ona gülümsedi. Üzüntü kısa bir an için gözlerinden kayboldu ve başını iki yana sallayarak ona cevabın kendisi olmayacağını anlattıktan sonra gitti.

Margaret kocasının önünde durdu, onun kanlı canlı karşısında durduğu gerçeği karşısında kısa bir an sersemleyerek sessizliğe gömülmüştü. Sivil kıyafetleri içindeki kusursuzluğu ve yakışıklılığı... Saçlarının kızıllığı. Geniş, küt parmak uçları. Margaret'in göbeğine bakışı... Saçının bir tutamını geriye atan Margaret aniden dün gece saçını yapmayı denemediği için pişman oldu. Konuşmaya çalıştı ama ne diyeceğini bilmiyordu.

Joe'nun bakışı çok uzun sürmüş gibi gelmişti. Burada, bu garip yerde ne kadar da yabancı görünüyordu. Sanki bu yeni çevre onu yabancılaştırmıştı. Başını öne eğdi; telaşa ve utanmayla donakaldığını hissediyordu. Sonra Joe bir adım öne çıktı ve yüzünü bir sırtıma kapladı. "Yok artık kadın, balınaya dönmüşsün!" Kollarını Margaret'a sardı, devamlı ismini tekrarlıyordu. Onu o kadar sıkı sarmıştı ki bebek isyan edip tekmeledi ve Joe da şaşkınlıkla geriye sıçradı.

"Bakar mısın anne şuna? Margaret katır gibi tepiyor demişti, yalan değilmiş. Ne diyorsun?" Elini Margaret'ın göbeğine koydu, sonra da elini tuttu. Karısının yüzüne baktı. "Ah, lanet olsun Maggie, seni görmek çok güzel."

Margaret'i tekrar kollarına aldı, sonra isteksizce bıraktı. Margaret onun eline, sanki bu yeni ülkede bir cankurtaran halatıymış gibi yapıştığını fark etti. O sırada, Joe'nun yanında duran kadını gördü. Birkaç adım geride, başına bir eşarp sarmış, aralarına girmek istemiyor gibi el çantasını göğsünün altına bastırmıştı. Margaret halinin farkına varıp beceriksizce dar gelen elbisesini düzeltmeye çalışırken kadın öne çıktı, yüzünü bir gülümseme kaplamıştı. "Margaret, canım. Seninle tanıştığıma çok memnun oldum. Şu haline bak, tükenmiş olmalısın."

Kısacık bir sessizlikten sonra Margaret söyleyeceklerini toparlamaya çalışırken Bayan O'Brien öne çıkıp kızı göğsüne bastırdı. "Ne kadar cesursun," dedi. "Tüm bu yolu geldin, aileden uzaklara... Sen hiç merak etme. Artık seninle biz ilgileneceğiz. Duyuyorsun değil mi? Hepimiz çok iyi anlaşıcağız."

Margaret o ellerin sırtını sıvazladığını hissetti; lavanta, gül-suyu ve yemekle karışık anne kokusunu içine çekti. Gözyaşlarına boğulduğunda kim daha fazla şaşırmıştı emin değildi, o mu yoksa Joe mu?

Revirin kapısını açmaya uğraşırken piyade kaptanı onu yakaladı. Nicol omzundaki elden kurtuldu. "Hangi cehennemdeydin sen piyade?" Yüzüne bakınca öfkesi okunuyordu.

"Ben... ben birini arıyordum efendim." Nicol geminin çoğunu dolaşmıştı, geriye akla yatkın tek bir yer kalmıştı, uçuş güvertesi.

"Şu haline bak! Ne oldu sana delikanlı? *Prod A* dedik, değil mi? Tüm erkekler uçuş güvertesine. Durman gereken yerde kahrolası kocaman bir boşluk olmayacaktı!"

"Üzgünüm efendim..."

"Üzgün mü? Üzgün müsün? Herkes senin gibi ortalıktan kaybolmaya karar verse ne halt ederdik, ha? Şu haline bak! Bira fabrikası gibi kokuyorsun."

Dışarıda yeniden cansız bir alkış duydu. Dışarısı... Dışarıya, güvertelere çıkmalıydı. Orada KHM'lerden, Frances'in gemiden inip inmediğini öğrenebilirdi. Belki de tam şu dakikada inmek için hazırlanıyor olabilirdi.

"Çok şaşırdım Nicol. Senden hiç beklemezdim..."

"Üzgünüm efendim. Gitmeliyim."

Piyade kaptanının ağzı açık kaldı. Gözleri yuvalarından fırlayacaktı. "Gitmek mi? Şimdi bir de gitmen mi gerekiyor?"

“Acil bir işim çıktı efendim.” Sonra adamın kolunun altından eğilerek geçip merdivenleri üçer üçer çıkmaya başladı. Öfkeli ses hâlâ kulaklarında çınılıyordu.

Onlar Avice’i görmeden Avice onları gördü. Taretin yanında duruyordu, rüzgârdan uçmasın diye şapkasını saçına sıkıca tutturmuştu. Aşağıdaki küçük grubu izliyordu. Annesi, kocaman turkuaz tüylü şapkasını takıyordu. Bütün o tüvitler, soluk kahverengiler ve griler arasında oldukça gösterişli görünüyordu. Babası her zaman yaptığı gibi şapkasını kaşına kadar indirmiş çevresine bakınıyordu. Avice onun kimi aradığını biliyordu. Denizci üniformalıların arbedesi içinde onu nasıl bulacaklarını merak ediyordu. Avice çevresindeki-
lere, limanın ötesindeki manzaraya bakmıyordu bile. Kalmayacağını bildikten sonra ne anlamı vardı ki?

“Radley. Bayan Avice Radley.”

Avice derin bir nefes aldı, ceketinin önünü eliyle hafifçe silkeledi ve yavaşça borda iskelesinin dibine doğru yol almaya başladı. Yürüyüşündeki aksaklığı saklamaya çalışırken sırtını bir modelinki kadar dik, çenesini ise yukarıda tutuyordu.

“İşte orada! İşte orada!” Annesinin heyecan dolu ciyaklamasını duydu. “Avice, hayatım! Bak! Bak! Buradayız!”

Önünde, borda iskelesinin limanla birleştiği yerde Avice’in dikiş derslerinden tanıdığı bir gelin en alt basamaklarda pusuya düşürülmüş ve bir askerin kollarına atılmıştı. Kız, çantasını ve sol elinde tuttuğu şapkasını bıraktı ve sonu gelmez bir süre birbirlerinden ayrılmadılar. Kızın elleri, askerin saçlarındaydı ve asker de yüzünü onunkine dayıyordu. Ara sıra ayrılıp burunlarını dokunduruyor, birbirlerine isimlerini fısıldıyorlardı. Onları geçemeyen Avice orada beklemek zorunda kaldı. Borda iskelesinde kapana kısılmıştı. Yeni kavuşmuş çift tutkulu bir şekilde özlem giderirken uzaklara bakmaya çalıştı.

“Avice!” Annesi onların diğer yanında parlak renkli bir tıpa gibi yükselip alçalıyordu. “İşte orada Wilf! Kızımıza baksana!”

Sonunda asker, diğer gelinlerin önünü kapadığını fark edip yarım ağızla özür diledi ve sonra karısını alıp diğer tarafa götürdü. “Nasıl olduğunu bilirsin,” dedi sırtarak.

“Ah, tabii,” diye cevap verdi Avice. “Nasıl olduğunu bilirim.”

Annesi ona sarılmak için son birkaç basamağı çıktı, yüzü mutluluk gözyaşlarıyla doluydu. “Ah hayatım, seni görmek çok güzel! Buna ne diyorsun bakalım? Güzel bir sürpriz değil mi?”

Babası öne çıkıp onu kucakladı. “Annen sen gittiğinden beri söylenip duruyor. Dünyanın bir ucunda seninle küs olmaya dayanamadı. Fedakârlık diye buna derler, değil mi Prenses?”

İkisinin de yüzünde sevgi ve gurur vardı. Avice dehşetle, eğer devam ederlerse kendi yüzünün buruşacağını fark etti.

Deanna öne çıktı. Kiraz rengi yeni bir takım giyiyordu. “Orospu olan hangisiydi? Annem Bayan Carter’ın mektubunu aldığı anda neredeyse kurdeşen döküyordu.”

“İlan nerede?” Annesi denizci üniformalı erkeklerin yüzlerine bakıyordu. “Sence ailesini de getirmiş midir?”

“Umarım ayakkabılarımı kaybetmemişsindir,” dedi Deanna sesini alçaltarak. “Sen ortadan kaybolmadan önce onları çantandan çıkarmanı istiyorum.”

“O burada olmayacak,” dedi Avice.

“İzin alamamış mı daha? Erkeklerin sizi karşılamasına izin var sanıyordum!” Annesi eldivenli elini yüzüne bastırdı. “O zaman iyi ki gelmişiz Wilf. Sence de öyle değil mi?”

“Ailesi yine de karşılamaya gelecek mi? Onlardan hiç haber almadık.” Babası kolunu tuttu. “Onlara radyo getirdim. Hem de en kalitelisinden.”

Avice durdu ve yüzünü olabildiğince toparlamaya çalıştı. “O gelmiyor baba. Hiç gelmeyecek. Planlarda... planlarda bir değişiklik oldu.”

Kısa bir sessizlik oldu. Babası ona döndü. Avice ablasının zevkten güldüğünü duyar gibi oldu. “Ne demek istiyorsun? Yüzlerce sterlini gerçekleşmeyecek kahrolası bir kutlama için çöpe atmadım herhalde! Bu seyahatin ne kadar tuttuğuna dair...”

“Wilf!” Annesi tekrar kızına döndü. “Avice, hayatım...”

“Bunu burada, bir liman dolusu insanın yanında konuşmayacağım.”

Ebeveynleri birbirine baktı. Deanna, olaylardaki bu beklenmedik gelişmeden duyduğu memnuniyeti saklamakta zorlanıyordu. Sanki Avice’in yaşadığı felaketin boyutundan etkilenmiş gibiydi.

Döndü iskelede durur, kalabalıklar etraflarında koştururken uzaktaki bir hoparlör birini çağırıyordu. *Ebeveynlerinin liman amirinin ofisine gelip burada bekleyen küçük çocuğu almaları önemle rica olunur.* Üzerinde kırmızı bir mont vardı ve adının Molly olduğunu söylüyordu. Başka da bir bilgileri yoktu.

Avice tekrar gemiye baktı. Bir gelin borda iskelesinden yüksek topuklu ayakkabılarıyla dikkatsizce iniyordu. Aşağıya vardığında kendisini bir subayın kollarına attı, subay da onu havaya kaldırıp kollarında döndürdü. Subay olduğunu üniformasından anlamıştı. Üniformaları iyi bilirdi. *Artık konuşmayın,* diye diledi içinden Avice dudağını ısırarak. *Tek kelime daha etmeyin. Yoksa burada durup o kadar yüksek sesle bağıracağım ki bütün Plymouth donup kalacak.*

Annesi şapkasını düzeltti, kürkünü omuzlarına yaklaştırdı ve Avice’in koluna girdi. Belki anlayıştan, belki de kızının ifadesinden, yüzüne tam olarak bakmamayı tercih etti. Konuştuğunda, sesinde zayıf ama keskin bir titreklik vardı. “Şey, canım, sen hazır olduğunda otelde konuşuruz.” Yürümeye başladı. “Çok güzel bir otel, biliyor musun? Odaların boyutları harika. Yatak odalarına bağlı kendi salonumuz var ve manzaramız Cornwall’a kadar uzanıyor...”

Frances yavaşça borda iskelesinden indi, valizi sağ elindeydi. Diğer eliyle de tirabzanı tutuyordu. Bu alkışlayan, kucaklayan kalabalığın

içinde görünmez olduğunu düşündü. Tersane yanına yaklaştıkça son altı haftadır tanıdığı yüzleri gördü. Gülümseyen, gözyaşlarına boğulan, tutkuyla kocalarına sarılan gelinlerdi bunlar ve bir anlığına, o kızlardan biri olmanın nasıl bir his olacağını hayal etti. Borda iskelesinin sonunda ona sarılmak, onu sahiplenmek için bekleyen bir değil birkaç kişinin olduğunu düşündü.

Yürümeye devam etti. *Temiz bir başlangıç*, dedi kendi kendine. Bütün mesele buydu. *Ben temiz bir başlangıç yaptım.*

“Frances!” Dönünce Margaret’in ona seslendiğini gördü, çılgınca el sallarken elbisesi tombul dizkapaklarının üzerine çıkmıştı. Joe yanında duruyordu, kolunu onun omzuna atmıştı. Daha yaşlı bir kadın da diğer koluna girmişti. Nazik bir yüzü vardı, Margaret’in şimdi ışık saçan ve yaşlarla ıslanan yüzünden çok da farklı değildi.

Frances ona doğru yürüdü. Garip bir şekilde, adım attıkça karanın altında sallandığını hissediyor, sendelemekten yürümekte zorlanıyordu. İki kadın çantalarını bırakıp kucaklaştı.

“Adresimi almadan gitmeyecektin herhalde, değil mi?”

Frances başını iki yana salladı, Margaret’i kendilerinden biri olarak sahiplenmiş iki gururlu insana bir bakış attı. Gemideyken Margaret’i dengi olarak görüyordu. Ama şimdi, bu aileler denizinin ortasında kendini küçük görmeye başlamıştı.

Margaret kocasından bir kalem aldı ve kayınvalidesinin uzattığı kâğıt parçasını kabul etti. Kalem kâğıda götürdü, duraksadı ve güldü. “Neymiş bakalım adres?” dedi.

Joe da güldü ve sonra kâğıda bir şeyler karaladı. Margaret kâğıdı Frances’e uzattı. “Yerleşir yerleşmez bana yeni adresinden yazıyorsun, tamam mı? Benim güzel arkadaşım Frances...” diye tanıttı onu Joe ve annesine. “Gemide benimle ilgilendi. O bir hemşire.”

“Tanıştığıma memnun oldum Frances,” dedi Joe kocaman elini uzatarak. “Bizi görmeye gel lütfen. Ne zaman istersen.”

Frances ona uzatılan eli sıkarken bu sıcaklığın karşılığını vermeye çalıştı. Joe'nun annesi de başıyla selam verip gülümsedi ve sonra saatine baktı. "Joseph, tren," dedi sessizce.

Frances gitme vaktinin geldiğini biliyordu. "Kendine iyi bak," dedi Margaret kolunu sıkarak.

Frances de onun karnına işaret edip, "Haberlerini merakla bekliyorum," dedi.

"İyi olacak," dedi Margaret kendine güvenen bir sesle.

Frances üçünün tersane kapılarından çıkışını izledi, kol kola girmiş sohbet ediyorlardı. Sonra önüne insanlar geçti ve gözden kayboldular.

Derin bir nefes aldı, boğazındaki kocaman yumrudan kurtulmaya çalıştı. *İyi olacak*, dedi kendi kendine. *Temiz bir başlangıç.*

O sırada tekrar dönüp gemiye baktı. Etrafta dolanan erkekler vardı; kadınlar hâlâ el sallıyordu. Hiçbir şey göremedi, hiç kimse yoktu. *Hızır değilim*, diye düşündü. *Gitmek istemiyorum*. Durdu, kalabalıklar tarafından ittirilen incecik kadının gözyaşları yanaklarından süzülüyordu.

Nicol kalabalığı ittirerek sıranın önüne geldi ve bekleyen kadınlardan bazıları bağırarak itiraz etti. "Frances Mackenzie!" diye bağırdı KHM'ye. "Nerede o?"

Kadın sinirlendi. "Müsaade eder misiniz? Benim görevim bu hanımefendileri gemiden indirmek."

Nicol onu yakaladı, sesi aceleci ve titrek çıkıyordu. "Nerede o?"

Birbirlerine baktılar. Sonra memur gözlerini kıstı ve kalemiyle önündeki sayfaları taradı. "Mackenzie mi dediniz? Mackie... Mackenzie, B... Mackenzie, F. Bu mu?"

Nicol panoyu kadının elinden kaptı.

"Gitmiş," dedi memur panoyu geri alıp. "İnmiş bile. Şimdi, müsaade ederseniz..."

Nicol geminin yan tarafına gitti ve küpeşteden eğilip kalabalığın içinde onu görmeye çalıştı. İnce ama güçlü gövdesini, kızılımsı

saçlarını seçmek için uğraştı. Aşağıda hâlâ binlerce insan duruyor, birbirini ittiriyor, bir görünüp bir kayboluyordu.

Kalbi sanki boğazına kadar çıkmıştı ve çaresizce onun adını bağırmaya başladı. “Frances, Frances!” diyordu. Kaybının, yenilgisinin boyutlarının şimdiden farkındaydı.

Duygularıyla sertleşen sesi, bir an kalabalığın üzerinde gezindi, bir yerlere takıldı ve sonra rüzgârla birlikte tekrar denize döndü.

Kaptan Highfield gemiyi terk edecek neredeyse son kişiydi. Etrafını saran adamlarıyla veda törenini gerçekleştirmişti ama borda iskelesinde durdu, ileriye baktı. Sanki inmeye isteksizdi. İnme için acelesi olmadığını fark eden bazı kıdemli subaylar onun önüne geçti ve ona bundan sonraki hayatında mutluluklar dilediler. Dobson vedasını olabildiğince kısa tuttu ve hava atarcasına bir sonraki atamasından bahsetmeye başladı. Duxbury de gelinlerden biriyle kol kola indi. Sonuna kadar bekleyen Rennick onunla göz göze gelmekten kaçınıyordu ama elini sıkıca tuttu ve titrek bir sesle, kendine biraz bakmasını söyledi.

Kaptan bir elini onun omzuna koydu ve diğer eliyle avucuna bir şey bıraktı.

Ve artık yalnızdı, borda iskelesinin başında duruyordu.

Onu aşağıdan izleyenler, daha önemli meselelerine rağmen ona bir şekilde dikkat eden birkaç kişi, sonradan aşağıda bu kadar büyük kalabalıklar varken kaptanın tek başına durmasının garip görüldüğü yorumunda bulunmuştu. Ve kulağa garip gelse de bu kadar kaybolmuş görünen bir yetişkinle daha önce hiç karşılaşmamışlardı.

Onu son görüşümdü. Çığlık atan, bağıran, birbirinin önüne geçmeye çalışan o kadar çok insan vardı ki onu görmek imkânsızdı. Sonra başımı kaldırdım, biri kolumdan çekiyordu. Sonra bir çift birbirine koştu ve tam önümde birbirlerine sarıldı, öpüştüler, öpüştüler... Önümden çekilmelerini söylediğimde beni duyduklarını bile sanmıyorum. Hiçbir şey göremiyordum.

Sanırım bunun umutsuz bir vaka olduğunu o zaman anladım. Her şey bitmişti. Orada tüm gün durabilirdim ve sonsuza kadar bekleyebilirdim. Ama bazen de bir ayağını diğerinin önüne koyup devam etmek zorunda kalırsın.

Ben de öyle yaptım. Ve bu, onu son görüşümdü.

BÖLÜM 3

Bir sürü harika dostu arkamda bıraktığıma ve o zamandan beri onlardan haber alamadığıma çok üzülüyorum... İnsan savaş sırasında o kadar çok insanla tanışıyor ve o birlik duygusuyla o kadar harika arkadaşlıklar ediniyor ki! O günleri hatırlayan çoğu insan şimdilerde irtibatı koparma hatasına düştüklerini itiraf ediyor.

Denizci L. Troman, *Şarap, Kadınlar ve Savaş*

2002

Hostes koridor boyunca yürüdü, bütün kemerlerin iniş için bağlandığını kusursuz ve mesafeli bir gülümsemeyle kontrol etti. Gözlerini gereğinden fazla ovuşturan yaşlı kadını fark etmemişti. Yanındaki torunu kemerini bağlamıştı. Seyahat dergisini önündeki koltuğun arkasındaki cebe yerleştirdi.

“Bu duyduğum en üzücü hikâye.”

Yaşlı kadın başını iki yana salladı. “O kadar üzücü değil hayatım. Bazılarıyla karşılaştırıncaya hehe...”

“Gemiye neden böyle bir tepki gösterdiğini açıklıyor. Tanrım, bu kadar yıl sonra bunun yaşanma ihtimali nedir ki?”

Omuzlarını zarif bir şekilde silkti. “Oldukça düşük sanırım. Yine de, belki de şaşırmamalıyım. Donanma’dan ayrılan bir sürü gemi deyim yerindeyse, geri dönüştürülüyor.”

Kadın eski soğukkanlılığını geri kazanmıştı. Jennifer onun kabuğuna geri çekilişini izlemişti. Kendileriyle Hindistan arasında uzanan her bir kilometrede sertlik kazanıyordu bu kabuk. Hatta birkaç kez Jennifer’a çıkmış, bu haline kendisi bile şaşırmıştı. Pasaportunu nereye koyduğunu unuttuğu için, öğle yemeğinden önce bira içtiği için... Jennifer ise neşelenmiş ve rahatlamıştı. Çünkü uçağa bindiklerinde büyükannesi neredeyse on altı saat-tir hiç konuşmuyordu. Lüks otelin insanı canlandıran konforuna ve havayolu personelinin beklemelerine izin verdiği birinci sınıf bekleme salonuna rağmen sanki küçülmüş, narinleşmişti. Elini tutan ve onun kâğıt gibi incecik tenine dokunan Jennifer, suçluluk duygusunun iyice üzerine çöktüğünü hissetti. *Onu getirmemeliydin, diyordu bu duygu. Çok yaşlı. Onu kıtalar arasında sürükledin ve bir köpek gibi sıcak arabanın içinde beklettin.*

Sanjay bir doktor çağırımları gerektiğini fısıldamış ancak büyükannesi bunu duyunca sanki uygunsuz bir teklifte bulunmuş gibi bağırıp çağırmıştı.

Sonra, kalkıştan kısa bir süre sonra konuşmaya başlamıştı.

Jennifer onlara içecek ve yerfıstığı ikram eden hostesi görmezden geldi. Büyükannesi de biraz doğruldu ve son saatleri berbat bir sessizlik içinde değil de derin bir sohbetle geçirmişler gibi konuşmaya başladı.

“Bunu bir yolculuk ayarlamasından farklı olarak düşünmemiştim, anlıyor musun?” dedi aniden. “A’dan B’ye gitme aracıydı, denizlerarası bir geçişti.”

Jennifer rahatsızlık içinde kıpırdandı; nasıl cevap vereceğinden emin değildi. Bir cevap vermek gerekli miydi? Düşüncelerini bir süre serbest bıraktı, ebeveynlerini arayıp aramamayı kafasında tarttı. Tabii ki onu suçlayacaklardı. Büyükannesinin gitmesini istememişlerdi. Jennifer birlikte gitmeleri için ısrar etmişti. Ona

göstermek istemişti herhalde. Ufkunu genişletmek, her şeyin nasıl değiştiğini göstermek istemişti.

Büyükannesinin sesi alçalmıştı. Gökyüzüyle konuşur gibi pencereye dönmüştü. “Oradaydım işte, hissedeceğimi sanmadığım duygular içindeydim. Ve tüm o insanlara karşı korunmasızdım, biliyordum an meselesi olduğunu...” Pencereden dışarı, eşsiz manzaraya, uzayda sakince oturan eğri büğrü beyaz bulut örtüsüne baktı.

“An meselesi?”

“Öğrenmeleri an meselesiydi.”

“Neyi?”

Ani bir sessizlik oldu.

“Neyi büyükanne?”

Büyükannesinin gözleri Jennifer’a çevrildi ve büyüdü, sanki torununu orada gördüğüne şaşırmıştı. Biraz somurttu. Ellerini koltuk kollarından birkaç santim kaldırdı, sanki bunu yapabileceğinden emin olmak istiyordu.

Tekrar konuştuğunda sesi kibar ve duygusuzdu. “Bana bir bardak su getirebilir misin acaba Jennifer? Çok susadım.”

Jennifer bir dakika bekledi, sonra kalktı ve hostesten bir şişe su aldı. Bir bardağa boşalttı ve büyükannesinin büyük yudumlarla içişini izledi. Büyükannesinin saçı yolculukta keçeleşmişti ve başının tepesinde hindiba gibi duruyordu. Bu kırılğanlığı Jennifer’da ağlama isteği uyandırıyordu.

“Neyi öğrendiler?”

Büyükannesi hiçbir şey söylemedi.

“Bana söyleyebilirsin büyükanne,” diye fısıldadı öne eğilerek.

“Oradayken seni üzen neydi? İçinde tutma, anlat. Söyleyeceğin hiçbir şey beni şaşırtamaz.”

Yaşlı kadın gülümsedi. Sonra Jennifer’ın neredeyse cesaret kırıcı bulduğu bir dikkatle torununa baktı. “Sen ve şu modern tavırların Jenny... Sanjay’la küçük anlaşman, iyileştirici sözlerin ve

içinde tutma anlat lafların... Görüşlerin gerçekte ne kadar modern merak ediyorum.”

Jennifer buna ne cevap vereceğini bilmiyordu. Büyükanne-
sinin ses tonunda agresif sayılabilecek bir tavır vardı. Oturdular,
uçakta gösterilen filmi izlediler ve uyudular.

En sonunda uyandığında, büyükannesi ona piyadenin hikâyesini
anlatmıştı.

Planladıkları gibi orada, gelen yolcu bariyerinin yanında bekliyordu.
O insan kalabalığının içinde bile, onu nerede görseler tanırlandı.
Dimdik duruşu, özenle ütülenmiş takımı... Yaşına ve zayıflayan
görüşüne rağmen önce o, onları fark etti ve el sallamaya başladı.

Jennifer ilerlerken büyükannesi hızlandı ve çantalarını yere
atıp onu kucakladı. Bir süre öyle kaldılar, büyükbabası kollarını
karısına sıkıca dolamıştı, sanki tekrar gitmesinden korkuyordu.

“Seni özledim,” diye fısıldadı karısının gri saçlarına. “Ah, sev-
gilim, seni özledim,” deyince Jennifer, ayakkabısının burnunda
yükselip etrafına baktı. Kimse fark etmiş miydi diye merak edi-
yordu. Onların bu özel anını bölüyormuş gibi hissediyordu. Seksen
yaşındaki bir çiftin tutkusunda oldukça huzursuz edici bir şey vardı.

“Bir dahaki sefere sen de benimle gel,” dedi büyükannesi.

“O kadar uzağa gitmeyi sevmiyorum, biliyorsun,” dedi bü-
yükbabası. “Evde gayet mutluyum.”

“O zaman ben de seninle kalırım.”

Çantaları arabaya yerleştirip yola koyuldular, büyükannesi
canlanmış görünüyordu. Jennifer, büyükbabasına geminin hikâyesini
anlatmaya başladı. Tam eski geminin adını öğrendikleri bölüme
gelmişti ki dedesi kontağı kapattı. Jennifer, kendisinde çok da kusur
bulmadan büyükannesinin yaşadığı şoku ifade etmeye çalışırken
dedesi ona beklenmedik bir dikkatle bakıyordu. Jennifer sustu ve
dedesi, karısına döndü.

“Aynı gemi mi?” diye sordu. “Gerçekten *Victoria* mıydı?”

Yaşlı kadın başıyla onayladı.

“Onu bir daha görmeyeceğimi zannediyordum,” dedi. “Görünce... altüst oldum diyebilirim sana.”

Dedesi, gözlerini büyükannesinin yüzünden ayırmadı. “Ah, Frances,” dedi. “Yaşananları düşününce...”

“Bir saniye,” dedi Jennifer. “Piyade sen miydin yani?”

İkisi birbirine baktı.

“Sen...” Büyükannesine döndü. “Dedem! Bunu söylemedin! Piyadenin dedem olduğunu hiç söylemedin!”

Frances gülümsedi. “Hiç sormadın ki.”

Heathrow Havalimanı'nın artan kalabalığından uzaklaşırken dedesi, Frances'in peşinden nasıl koştuğunu anlattı torununa. Gemiye baştan sonra arayıp gitmiş olduğunu fark edene kadar yaklaşık iki buçuk kilometre koşmuştu. Bu sırada sürekli ismini bağıırıyordu. *Frances! Frances! Frances!* Sonra aynısını karada yapmıştı. Limandaki insanları ittirerek ilerlemiş, daireler çizerek koşmuş, üniforması buruşmuş ve kirlenmiş, boncuk boncuk terlemişti. Çevresinde öyle güçlü bir duygu seli vardı ki kimse ona aldırış etmemişti.

Sesi kısılana kadar bağırılmış, göğsü ağrıyana kadar koşmuştu. Sonra tam umudunu yitirmiş, göğsü inip kalkarken ve elleri dizlerindeyken iskeledeki kalabalık hafifledi ve onu tesadüfen gördü. Valizi ve kolisiyle sırtı denize dönük duran o uzun ve ince beden, yeni yurdunu izliyordu.

“Diğerlerine ne oldu?” Frances eteğini düzeltti.

“Margaret ve Joe, Joe'nun annesi öldükten sonra Avustralya'ya döndü. Dört çocukları oldu. Noellerde hâlâ bana yazar.”

“Pişman olmadı yani, öyle mi?”

Frances başını iki yana salladı. “Bence çok mutlulardı. Yanlış anlama Jennyciğim, her evliliğin kendine göre sıkıntıları vardı. Ama Joe, Margaret'ı hiçbir zaman pişman etmedi.”

“Peki ya Avice?” Jennifer bu ismin eski tınısını hâlâ garipsiyordu.

“Bilmiyorum açıkçası.” Yağmur başlamıştı ve Frances cama çaprazlamasına düşen damlaları izliyordu. “Bir kere bana Avustralya’ya döndüğünü yazdı ve yaptığım her şey için teşekkür etti. Oldukça resmi bir mektuptu ama şaşırdığımı söyleyemem.”

“Acaba o adama ne oldu?” diye sordu Jennifer. “Eminim sonunda o kadını boşamıştır.”

“Biliyor musun, boşamadı. Bir kere onunla tanıştık, değil mi?” Büyükannesi, büyükbabasını dirseğiyle dürttü. “Yirmi yıl kadar önce bir partide karşılaşmıştık. Onlarla tanıştığımızda bu ismi nerede duyduğumu hatırlamıştım.”

Jennifer öne doğru eğildi, merak etmişti. “Bir şey söyledin mi?”

“Hayır. Yani tam olarak değil. Ama konuşma içerisinde hangi gemiyle geldiğimi belli ettim ve ona imalı bir bakış attım. Bilmesini istedim. Gerçekten de rengi solmuştu.”

“Yanlış hatırlamıyorsam eve oldukça erken dönmüşlerdi,” dedi dedesi.

“Aynen öyle oldu, erken döndü.” Ortak bir memnuniyetle gülümsediler.

Jennifer koltukta arkasına yaslandı. O an bir sigara yakabilmek istedi. Arka cebinden telefonunu çıkarıp Jay tekrar mesaj atmış mı diye baktı ama gelen kutusu boştu. Eve gittiğinde ona yazacaktı. Jay iki hafta içinde dönecekti ve Jennifer onu tekrar görmek istiyordu. Yanlış fikirlere kapılmasını istemiyordu çünkü Jay üstelemeye biraz yatkındı. “Birbirinizi o kadar seviyorsanız neden gemide her şeyi yoluna koymadınız, anlayamıyorum,” dedi telefonunu çantasına koyarken. Bu yorum üzerine bakışmalarından rahatsız olmuştu. Sanki ikisi, onun asla anlayamayacağı bir şey paylaşıyordu.

Daha iddialı bir sesle konuşmaya başladı. “Dikkatimi çekiyor, sizin neslin insanları kendileri için her şeyi olduğundan daha da zor hale getirmiş.”

Büyükannesi ve büyükbabası hiçbir şey söylemedi. Sonra büyükbabası, büyükannesinin elini sıkıca tutup, “Olabilir,” dedi.

Ona evliliği hakkındaki gerçeği ve bunun ikisi için ne anlama geldiğini anlattığında Frances sessiz kalmıştı. Çimlerde sabit bir ifadeyle oturmuştu, sanki söylediklerini yeni kavıyordu.

“Frances?” Nicol onun yanına, çimlere oturmuştu. “Bana ne söylediğini hatırlıyor musun, o gece, uçaklar denize bırakılırken? Bitti Frances. Artık hayata devam etme zamanı.”

Frances yavaşça ona dönmüştü, ifadesi neredeyse korku doluydu. Sanki söylediği şeye inanmakta güçlük çekiyordu. “Güzelliği de burada Frances. Bunu yapmaya hakkımız var. Evet, bunu yapmak zorundayız.” Kararlılığının altında, sesinde belli belirsiz bir endişe vardı. Frances kendini mutlu olma şansından mahrum bırakabilirdi. Sanki piyadeyi de karşılığında bedel ödemesi gereken şeylerden biri olarak görüyor olabilirdi.

“Bu bizim hakkımız, beni duyuyor musun? İkimizin de hakkı.”

Frances öfkeyle ayaklarına bakınca Nicol kapıların ona hâlâ kapalı olduğunu düşünmüştü. Ulaşılmazdı. Sonra hıçkırıldığını gördü, sanki göğsü kocaman, dengesini bozan bir duyguyu zaptetmek için uğraşıyordu.

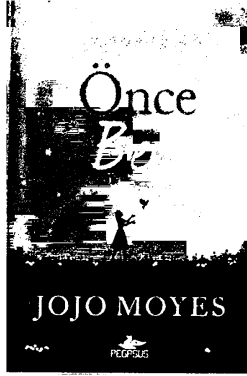
Frances cılız bir ses çıkardı. Nicol onun aynı anda hem ağladığını hem de güldüğünü gördü. Acemice el ele tutuştular.

Bir süre orada kaldılar, ellerini yabani çimlerin üzerinde sıkıca tutup hiç bırakmadılar. Sohbet eden aileler yanlarından geçip evlerine gidiyor, ara sıra anlayışlı ama merak barındırmayan gözlerle onları süzüyorlardı. Bir asker ve sevgilisi, ayrı geçen bir ömürden sonra tekrar birleşmişti.

“Adın Nicol,” dedi Frances ona. Yüzündeki yara izlerinin üzerinden parmaklarıyla geçiyordu. “Bana kaptan söyledi. Nicol. Adın Nicol.” Bu adı neşeyle söylüyordu, gizli bir hazineden bahseder gibiydi.

“Hayır,” dedi piyade kesin bir dille. Konuşurken sesi ona bile garip, yabancı gelmişti çünkü bu kelimeyi söylemeyeli yıllar olmuştu. “Ben Henry.”

~~~~~
*Birbirlerine aşktan başka verecek hiçbir şeyleri yoktu...
Mucizelere inanmıyorsanız durup bir kez daha düşünün...*

“SAKIN SON BÖLÜMLERİ OTOBÜSTE GİDERKEN OKUMAYIN. Ağla-
mamak için kendinizi tutmaya çalışırken bir enkaza dönüşebilirsiniz.”

Tracy Williams

“Bu kitabı okuyunca duygudan duyguya koşacağınız bir lunaparka girmiş
gibi oluyorsunuz. Okurken dünyayı ve zamanı durdurmak isteyeceksiniz.”

Dooster

“Arkadaşların elden ele dolaştıracığı bir roman olacak. Moyes karizmatik,
gerçekçi ve çarpıcı karakterler yaratmayı çok iyi biliyor.”

The Independent

“Sizi bu kadar içine çekecek başka bir kitap bulmanız çok zor. Yıllardır
okuduğum en güzel kitap.”

Gill B.

“Bu hikâyeyi kitap bittikten çok uzun bir süre sonra bile hatırlayacak, her
daim yanınızda taşımak isteyeceksiniz.”

Romantic Book Lover